Limburgs Dagblad

Mis dadiger

Zaterdag 13 november 1993 — 75e jaargang nr. 268.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,65

Kamer wil ziekteverzuim terugdringen en lesgeven aantrekkelijker maken

Leraren krijgen verlofjaar

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De regeringsfracties CDA en PvdA willen dat minister Ritzen van Onderwijs haast maakt met de invoering van een verlofjaar voor leraren. Ze zullen dit maandag naar voren brengen wanneer de Tweede Kamer debatteert over de toekomst van het leraarschap.

De onderwijsspecialisten Van Leijenhorst (CDA) en mevrouw Netelenbos (PvdA) denken aan de mogelijkheid van een betaald „sabbatsjaar" na vier of vijf jaar lesgeven. Leraren kunnen hiervoor sparen, door bijvoorbeeld iedere maand een bepaald bedrag opzij te laten zetten. Van Leijenhorst denkt ook aan het inzetten van atv-gelden voor dit doel. Twee particuliere bureaus kwamen recent met een dergelijk voorstel. Dat voorstel ging er ook vanuit dat de overheid financieel zou bijdragen.
CDA en PvdA beschouwen de invoering van een sabbatsjaar als een goede manier om het leraarschap aantrekkelijker te maken. De vakorganisaties onderschrijven dit van harte. Van Leijenhorst meent dat een sabbatsjaar ook positief kan bijdragen aan het terugdringen van het ziekteverzuim in het onderwijs.

Het 'revitaliseren' van het leraarschap is het uitgangspunt van het rapport van de commissie-Van Es. De aanbevelingen van deze commissie zijn goeddeels overgenomen door het kabinet. Hoewel de commissie het sabbatsjaar niet expliciet noemt, hebben de door haar voorgestelde maatregelen ook als doel het voor de klas staan aantrekkelijker en afwisselender te maken.
Zo stelt de commissie voor meer functies te creëren voor leraren met bijpassende verschillen in beloning. Scholen moeten meer mogelijkheden krijgen zelf beleid te maken, bij het aanstellen van personeel en bij het bepalen van de wijze waarop aan verschillende leerlingen les wordt gegeven.

De regeringsfracties kunnen zich op hoofdlijnen vinden in de aanbevelingen van de commissie-Van Es en in de reactie van het kabinet. Het CDA zal maandag nog een hard punt maken van, wat Van Leijenhorst noemt, 'de discriminatie' van de kleine scholen. De christendemocraten willen dat ook scholen met minder dan 200 leerlingen meedelen in het budget dat in overleg met de onderwijsorganisaties is vrijgemaakt om een aantal knelpunten aan te pakken.

Tankwagen gekanteld

● *Een tankwagen met de chemische stof acetofenon is gisterochtend bij het Duitse Straelen, niet ver van Venlo, gekanteld. Na een onderzoek bij de tankauto (zie foto) bleek dat er geen giftige gassen waren vrijgekomen. Acetofenon is een zwaar giftige stof, irriteert huid en ogen en is schadelijk voor het zenuwstelsel. De politie riep eerder op de ochtend de omwonenden op om ramen en deuren te sluiten. Het verkeer op de autosnelweg A67 Duisburg-Venlo werd lange tijd omgeleid.* Foto: JAN-PAUL KUIT

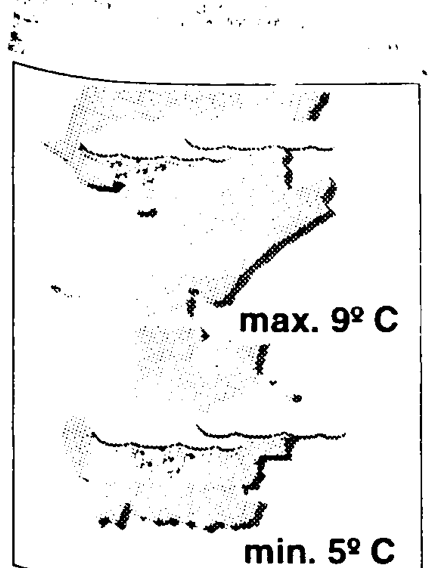
Huurmoordenaar Marco faalt tot tweemaal toe

DOOR ROB PETERS

SCHIMMERT – De inmiddels ingesloten 26-jarige Marco R. uit Landgraaf heeft tot tweemaal toe gefaald bij een opdracht om een man uit Ulestraten te doden. Hij zou daarvoor 25 mille ontvangen. Door drie arrestaties heeft de politie inmiddels voorkomen dat alsnog doden of gewonden zijn gevallen in een gecompliceerde driehoeksverhouding.

R., die zich in december wegens twee pogingen tot moord moet verantwoorden, kreeg zijn opdracht van het Schimmertse echtpaar H. dat zich al lang belaagd voelde door de man uit Ulestraten.
Volgens de opgesloten echtelieden, liet het 'doelwit', een zekere Alois, hen niet met rust sinds Mieke H. (37) een korte liefdesrelatie met hem niet wilde voortzetten.
Een vierde verdachte in deze zaak, de 29-jarige Erik E. uit Schimmert, is door de politie alweer vrijgelaten. Hij liet zich gebruiken om dreigtelefoontjes te plegen. Hij zegt dat hij onder invloed van tabletten niet wist wat hij deed.

Zie verder pagina 13
● **Schoten op woning moesten misleiden**

VEEL WIND EN REGEN
Een actieve depressie verplaatst zich via het zuiden van Engeland naar het noorden van ons land. Op nadering van het bijbehorend regengebied neemt de bewolking in de ochtend snel toe. In de middag gevolgd door (veel) regen. Ook de wind, die in de ochtend matig is, neemt toe tot krachtig uit een zuidelijke richting. Er zijn windstoten mogelijk tot stormachtig. Morgen is de storing weggetrokken en komen we in een noordwestelijke stroming waarmee onstabiele lucht wordt aangevoerd. Er ontstaan op talrijke plaatsen buien. De wind is dan vrij krachtig uit noordwestelijke richting. De middagtemperatuur ligt rond de 9 graden en daalt in de nacht tot 5 graden. Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:

zon op:	07.56	onder:	16.48
maan op:	07.20	onder:	16.23

MORGEN:

zon op:	07.57	onder:	16.46
maan op:	08.39	onder:	17.08

Kinderopvangcentra willen meer geld

DSM partner in recyclinggroep

Van onze redactie economie

HEERLEN – DSM en vier andere chemiebedrijven gaan samenwerken in een project waarbij verschillende soorten kunststof-afval worden omgezet in grondstof voor de produktie van nieuwe plastics. Het gaat om een revolutionaire nieuwe techniek, die grotendeels door BP Chemie is ontwikkeld.

Behalve DSM en BP Chemie zitten ook Petrofina, Elf en Enichem in het consortium. De vijf zoeken nog meer partners om samen voor ruim 50 miljoen gulden een proeffabriek te bouwen.

DSM koestert hoge verwachtingen van de techniek. Het is volgens het chemieconcern één van de drie methoden om een eind te maken aan de groei van de plastic-afvalberg. De andere methoden zijn verbranden van plastic of het herverwerken tot gerecycled plastic. De sterkte en de gebruiksmogelijkheid van normaal gerecycled plastic is echter beperkt en de methode is niet rendabel. Bovendien kan er volgens de 'oude' methode maar één soort plastic tegelijk worden gerecycled.

Zie verder pagina 13
● **Concerns hechten veel belang aan nieuwe techniek**

Nieuw werk Guus van Eck in galerie Knops

Variaties op een huis

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT – Guus van Eck was bij uitstek de man om bij het verdrag van Maastricht op te treden als art director. Omdat hij onovertroffen is in het vastleggen in tekeningen van het karakter van steden en landschappen – en omdat hij Europeaan is van het zuiverste water; hij slaagt er in op ver uiteen liggende gebieden tegelijk aanwezig te zijn. Wie bedenkt dat hij nagenoeg vanaf het verlaten van de Jan van Eyck-academie, acht jaar geleden, in Italië vertoeft moet zich er wel over verbazen dat hij in Zuid-Limburg in dezelfde tijd nauwelijks heeft ontbroken. Integendeel: zijn creativiteit leek hier zo bespeurbaar als destijds die van Charles Eijck, geworteld in Schimmert. Reeksen tekeningen en stadsgezichten, waaronder die van Maastricht en Sittard, gouaches en schilderijen verrieden zijn aanwezigheid, opdrachten en elkaar snel opeenvolgende tentoonstellingen, eerst bij Wolfs in Maastricht, daarna bij Knops in zijn geboortestad Sittard.

● *Schilderij van Guus van Eck, geëxposeerd in galerie Knops in Sittard.*

Zijn laatste tentoonstelling daar dateert van 1991. Zij bestond voor een groot deel uit verbeeldingen van de Povlakte bij Cremona, en van het mediterrane leven, voor het eerst niet alleen gestoffeerd met landschappelijkheden, parken en behuizingen, maar ook met menselijk leven, met warmte en een geoefend oog geregistreerd. Zij kenmerkte de mate waarin Guus van Eck en Barbara, zangeres met wie hij zijn ondernemende leven deelt, in een ruim bemeten bouwwerk in de Ca di Gatti, in hun dorp waren ingeburgerd. Die presentatie opende overigens met een reeks evocaties van Noordamerikaanse steden; de band met dat buiten-Europese gebied bestaat nog steeds. Vast staat dat zijn beweeglijkheid wordt onderhouden met een snelle auto, die de Alpenpassen neemt met groter gemak dan Hannibals olifanten.

Maar men dient hem zich toch allereerst voor te stellen gekluisterd aan zijn huis en zijn ateliers, onophoudelijk bezig, tekenend aan tafel en voor de televisie of gebogen over op de grond liggende doeken en papieren. Dat beeld wordt versterkt door de omvang van zijn produktie. Elke dag tekent en schildert Guus van Eck zoals hij ademt; het is zijn manier van leven en denken. Ook zijn communicatie met de buitenwereld draagt er de sporen van. Zijn brieven zijn als de bladen van een prentenboek: kleurig en versierd.

Sinds kort kan men in de vele zalen van Galerie Knops, aan de hand van niet minder dan vijfendertig schilderijen, tot de onthutsende bevinding komen dat de Van Ecks in hun vele malen afgebeeld huis bij Cremona niet onwrikbaar waren geworteld: ze zijn nog geen half jaar geleden verhuisd naar een nog ruimer bemeten bouwwerk, negentiende eeuws of ouder, waarin hun achttien kamers ter beschikking staan, een portico, een binnenplaats en parkachtige tuinen. Die operatie, die gigantisch moet zijn geweest, heeft hem niet verhinderd in de maanden daarna zijn nieuwe collectie bij elkaar te schilderen, grote en middelgrote formaten; de grootste zijn thuis gebleven – alles passeert de Alpen in opgerolde toestand en er komt geen tapissière aan te pas.

De presentatie begint met veertien werken in serie, dicht op elkaar in de entree – een tableau de la troupe. Daar wordt al duidelijk dat de verhuizing geen set-back betekende, maar een stimulans. Zijn bekende 'klassieke' tekeningen van lokaties in een altijd en overal herkenbaar handschrift en in een decor van levendige kleurstellingen, ontbreken hier geheel. Dit is een in olieverf geschilderd oeuvre op maar één thema: het nieuwe huis in Gazzo, home and castle. Er zijn geen titels, de inhoud is duidelijk: de palmboom achter, wel twintig keer, de bank in de tuin als een embleem, de blauwe zalen, de bloeiende bomen en zulke bescheiden beeldelementen als een stoel en een gieter. Drie gieters desnoods.

De peinture is spontaan en los, schilderachtig in bijna dansende gebaren. De kleur is meestal licht en helder, met grote vlakken wit niet ingevuld, maar vaker ook donker en zwaar aangezet, vooral in de grote formaten in de bovenzaal. Daar vindt men ook opnieuw bevestigd dat geen enkele kleur onwelkom is – zelfs zwart niet – in het palet. Er is een groot schilderij van de portico dat overheersend rose is. Hier lijkt ook muziek te heersen, al is dat allereerst de preoccupatie van Barbara. Misschien geeft de hoge klassieke portico met zijn doorkijk naar buiten een associatie met operadecors en gezegd moet worden: de scènes zijn door Van Eck met verbeeldingskracht en zwier geregisseerd. Heel suggestief is de portico als daarin een blauw gordijn lijkt op te hangen met gele stippen; als daar geen sopraan bij hoort dan stellig een 'tenore'.

Hier zijn de doeken ook zwaarder aangezet en doorwrocht, met name het laatste in de reeks dat bijna de abstractie heeft bereikt. Maar het schilderen blijft beweeglijk: strepen, krullen, meanders, grote draaiende gebaren, soms met de stompe zijde van het penseel ingekrast in de natte verf, en stippen. veel stippen. Zijn tekentalent heeft Guus van Eck al in een vroeg stadium bewezen, hij manifesteert zich hier meer dan ooit als schilder – al kan hij niet nalaten zijn verbeeldingen hier en daar met mannetjes en verhalende elementen te verlevendigen. Als men temidden van al deze kleurigheid en beweging het begrip exuberantie op voelt komen – het zal geen reden zijn de tentoonstelling in verwarring te verlaten; het is een verademing een beeldend kunstenaar zo aan het werk te zien dat men de vraag niet hoeft te stellen, waarom hij ooit schilder is geworden. Van Eck kan van zijn leven niet anders.

Sittard, Galerie Michel, Guus van Eck, nieuwe schilderijen, tot 29 november.

verder...

... zijn 85 foto's van John Lambrichts met het thema 'Maastricht-Centrum' tot en met 12 december te zien in het Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Open maandag t/m zondag 11-16 uur.

... geeft Klaus Erts zondagmiddag een lezing over Pieter Breughel de Jonge in het Bonnefantenmuseum in Maastricht. Aanvang 14 uur.

... loopt in het Streekmuseum, Grotestraat in Valkenburg, een tentoonstelling met werk van Anne Weis. T/m 6 december, open dag t/m zondag 10-17 uur.

... toont het ABP, Oude Linde 70 in Heerlen, ruim 50 foto's Karel van Straaten. Open dag genmiddag tussen 14 en 18 uur

... wordt in Galerie Stevensw Jan van Steffenswertplein 8, t december een expositie geho met werk van Stan Goes en C Canton. Open donderdag t/m dag 14-17 uur.

Volksuniversiteit bezoekt d'Orsa

HEERLEN – De Volksuniversiteit Heerlen brengt op 18 en 19 decem een bezoek aan de Barnes-collectie in het Musée-d'Orsay in Parijs. ongeveer vijftig doeken van Matisse, Picasso, Soutine en Renoir uit privé-collectie van de Amerikaanse verzamelaar Barnes zijn daar si september van dit jaar te zien.
Voorafgaande aan deze excursie houdt kunstrecensent Pieter Defes op 13 december een inleiding over deze tentoonstelling. Voor deelnem aan deze expositie is de lezing gratis toegankelijk.
De kosten voor deze tweedaagse reis bedragen 245 gulden op basis overnachting, ontbijt en entréebewijs. Voor meer informatie: 045-718

exposities

Rotgans in Kunstkamer

CADIER EN KEER – Recente beelden en schilderijen van Monica Rotgans zijn tot en met 12 december te zien in galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 in Cadier en Keer. De expositie wordt morgenmiddag om 15 uur geopend en is te bezichtigen van donderdag tot en met zondag van 13 tot 17.30 uur.

Monica Rotgans (Amsterdam, 1951) wordt geboeid door energie, door het licht in landschappen en door bewegingen van mens en dier. De 'Toro Bravo' (de dappere stier) is de laatste jaren een steeds terugkerend onderwerp. Haar werk heeft door het mediterrane licht en de intense aardkleuren een sterke, 'atmosferische' lading. Vaak gebruikt zij delen van planten en verschillende soorten aarde in haar doeken om de emotionele weergave van de natuur in kleur en vorm vast te leggen.

Duo-expositie in Hof van Oensel

SCHIMMERT – Gemengde technieken van Andries van der Beek en beelden van Wouter Bouwman zijn tot en met 20 december te zien in galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 in Oensel-Schimmert. De tentoonstelling loopt tot 20 december en is te bezichtigen van donderdag tot en met zondag van 14 tot 17 uur.

De schilderijen in gemengde technieken van Andries van der Beek zijn geïnspireerd op de architectuur, de fresco's en de ikonen van het oude Rusland. De collectie 'Klassiek Italië' is geïnspireerd op de tragische ondergang van Pompeï, de kleurrijke fresco's en de Grieks-Romijnse architectuur. In beide gevallen zijn de werken gemaakt op zwaar grofkorrelig aquarelpapier, waarop meerdere lagen worden aangebracht, wat het oude murale effect versterkt.
Wouter Bouwman wordt geboeid door de spanning tussen buiten en binnen: een robuuste, afwerende buitenkant om bescherming te bieden aan een intieme binnenwereld. In zijn beelden wil hij de magie van het verborgene voelbaar maken: op zoek naar kristal in steen.

Drie exposanten in galerie Tracé

MAASTRICHT – Marijke Stultiens, Joséphine Verbist en Dette ten Doeschate exposeren vanaf morgen tot en met 18 december in galerie Tracé, Alexander Battalaan 31 in Maastricht. De galerie is geopend op donderdag van 14 tot 18 uur, vrijdag en zaterdag van 16 tot 18 uur.
De recente werken van en met papier van Marijke Stultiens bewegen zich in een gebied tussen figuratie en abstractie. Ze worden gekenmerkt door rijkdom aan kleur, creativiteit, improvisatie en experiment.
Joséphine Verbist streeft in haar abstracte composities (olie op doek en collages) naar vereenvoudiging. De essentie wordt zonder veel franje weergegeven, het ene beeld komt voort uit het andere.
Dette ten Doeschate toont in haar recente werk de trots en het temperament van de Zuidspaanse bewoners, dans, muziek, Moorse cultuur en het ruige landschap van Andalusië. Dit geeft een abstract beeld met soms figuratieve elementen.

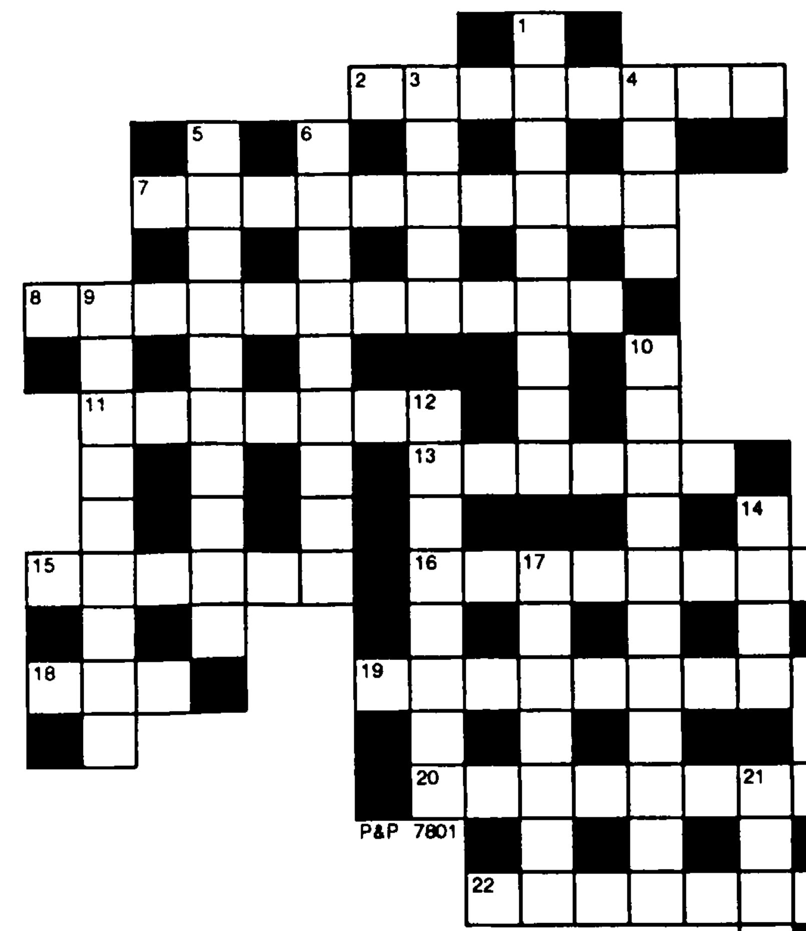
● *Schilderij van Andries van der Beek uit de serie Pompeï.*

Kunst voor Kerst

SUSTEREN – Galerie Artanne, Pissummerweg 1 in Susteren, opent morgenmiddag om 15 uur haar poorten voor de expositie 'Kunst voor Kerst'. Galeriehoudster/beeldhouwster Annelies van Herk en acht andere Limburgse kunstenaars bieden kunst aan in een aantrekkelijke prijsklasse. De tentoonstelling duurt tot 20 december en is geopend op woensdag van 15-18 uur en op zondag van 15-17 uur.
Annelies van Herk probeert met deze expositie aan te tonen dat er hedendaagse kunstenaars zijn die werk van hoge kwaliteit leveren dat ze voor een redelijk bedrag willen aanbieden. De expositie heeft dan ook de titel meegekregen: 'Leg eens een kunstwerk onder uw boom, of in uw schoen'. Het aanbod is rijk gevarieerd: schilderijen, beelden, keramiek, sieraden, weefkleding en interieurontwerpen. De deelnemende kunstenaars (naast de galeriehoudster): Elly Claessen, Eveline Swidde, José Hofhuizen, Annemarie Verlinden, Theresie Tholen, Jacqui Janssen, Henk Tummers en Pieter Spruyt.

puzzels

cryptogram

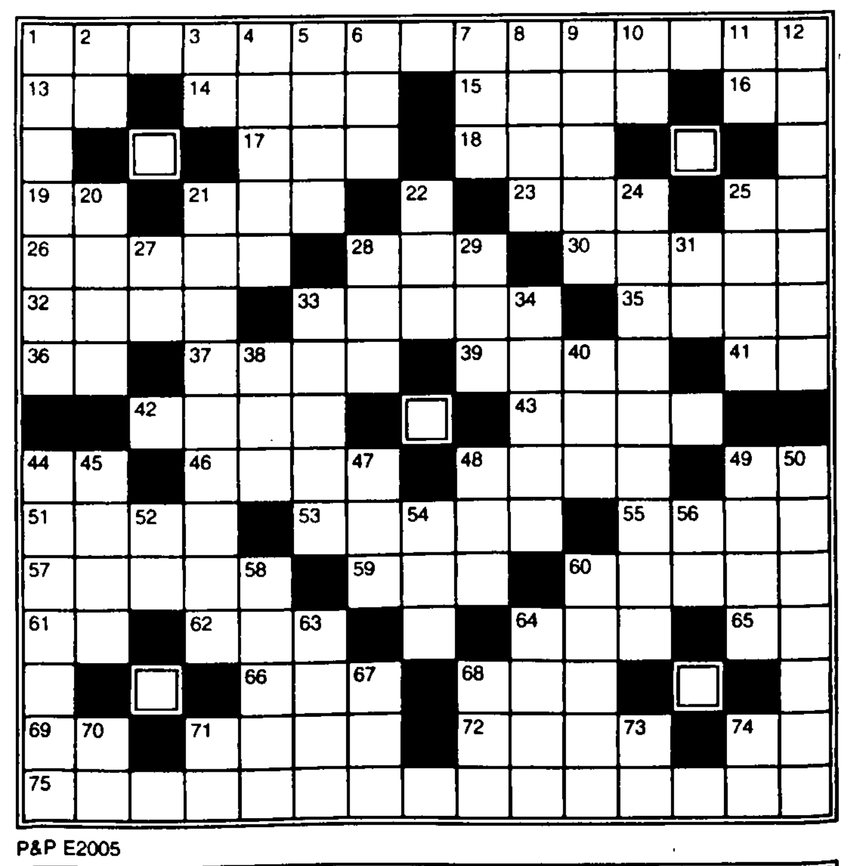

P&P 7801

HORIZONTAAL: **2** Wat een wijsheden in dat bijbelboek (8); **7** Veewagen? (10); **8** Anderzijds is het praktisch (11); **11** V.-W.? (7); **13** Geld vastzetten of juist niet? (6); **15** Graag bekeken (6); **16** Staat vol pijnbomen? (8); **17** Filmduo (3); **19** Schatten op de wallen (8); **20** Een merkwaardig iets, het woord tertiair (8); **22** Die haren ronken! (7).

VERTIKAAL: **1** Gewoonten aanwenden (9); **3** De brink in Frankrijk is leeg (5); **4** Onderkomen voor de wedstrijd (4); **5** Die collega weet waarover hij praat (10); **6** Zonder dwang trakteren (9); **9** Testpiloot die zich laat beetnemen (9); **10** Modehond (11); **12** Voor iedereen te ontsluiten (8); **14** Stoffig kunstwerk (4); **17** Klaar met wateren en varen (7); **21** Ook een punt (4).

kruiswoordraadsel

P&P E2005

23	15	51	19	48	35	32	30	64	39	18	10	40	47	33

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** ticket; **13** voorz.; **14** wandelplaats; **15** zijriv. van de Po; **16** waterhoogte; **17** bundel; **18** redactie; **19** motorschip; **21** wig; **23** zelfkant; **25** was getekend; **26** halfedelsteen; **28** alstublieft; **30** scheepseigenaar; **32** huidverdikking; **33** fors; **35** omroep; **36** inhoudsmaat; **37** drank; **39** zangstuk; **41** lengtemaat; **42** grondsoort; **43** pl. in N.-Holland; **44** maanstand; **46** telw.; **48** knevel; **49** per procuratie; **51** riv. in Italië; **53** stad in N.-Afrika; **55** kleur; **57** muziekinstrument; **59** waterdoorlatend; **60** studiedeel; **61** briefaanhef; **62** dwaas; **64** zwakke plek; **65** kosten koper; **66** fel; **68** halskwabbe; **69** namelijk; **71** reddingsgordel; **72** riv. in Duitsl.; **74** voorz.; **75** deel van de week.

VERTIKAAL: **1** onderworpenheid; **2** voormiddag; **3** réponse payée; **4** zwaard; **5** etensbak; **6** grote bijl; **7** voertuig; **8** stad aan de Rode Zee; **9** gifslang; **10** Radium; **11** bevestiging; **12** puntdicht; **20** vermaak; **21** lekkernij; **22** tweetal; **24** riskant; **25** voortbrengsel; **27** reeds; **28** vlaktemaat; **29** slang; **31** kinderuitroep; **33** oude vlaktemaat; **34** paardebit; **38** plantesoort; **40** wereldtaal; **44** Eur. land; **45** Javaans wapen; **47** telw.; **48** kinbaardje; **49** afgesneden schijf; **50** gezichtsmasker; **52** voorz.; **54** hals; **56** in voc; **58** soort uil; **60** hertje; **63** wending; **64** vettige rook; **67** gewricht; **68** vertrokken; **70** schoolvak; **71** buiten dienst; **73** en dergelijke; **74** dieregeluid.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 2111
HORIZONTAAL: **1** mode; **4** kalot; **7** week; **10** odol; **11** Oman; **12** tree; **14** uiver; **17** kiel; **19** eik; **20** Sir; **21** Isr.; **23** gei; **24** N.N.; **25** boterkoek; **29** n.m.; **29** geel; **31** nee; **32** pats; **35** Indië; **37** laars; **40** lob; **41** ad.; **42** Ir.; **43** alp; **44** egaal; **47** trema; **49** pret; **50** aar; **52** rare; **54** Ne; **55** sjacheren; **58** id.; **60** oer; **62** ere; **63** non; **64** tri; **65** drop; **67** etude; **69** arèn; **70** eren; **71** solo; **72** Nero; **73** Drent; **74** emir.

VERTIKAAL: **1** meten; **2** doek; **3** Ede; **4** kluit; **5** lev; **6** torso; **7** wak; **8** enig; **9** kelim; **13** ring; **15** Irene; **16** eikel; eens; **20** soldaatje; **22** repareren; ben; **26** re; **27** kar; **30** eiber; **33** tsaar; **34** alt; **36** Ida; **38** air; **39** opa; **45** ges; **46** lacet; **47** trend; **48** man; **49** peer; **51** ah; **53** Eire; **54** noden; **56** arend; **57** roest; **59** dinar; **61** roer; **64** trom; **66** pro; **68** ure; **69** ale.

Winwoord: WERKTUIGKUNDIGE

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad BV

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

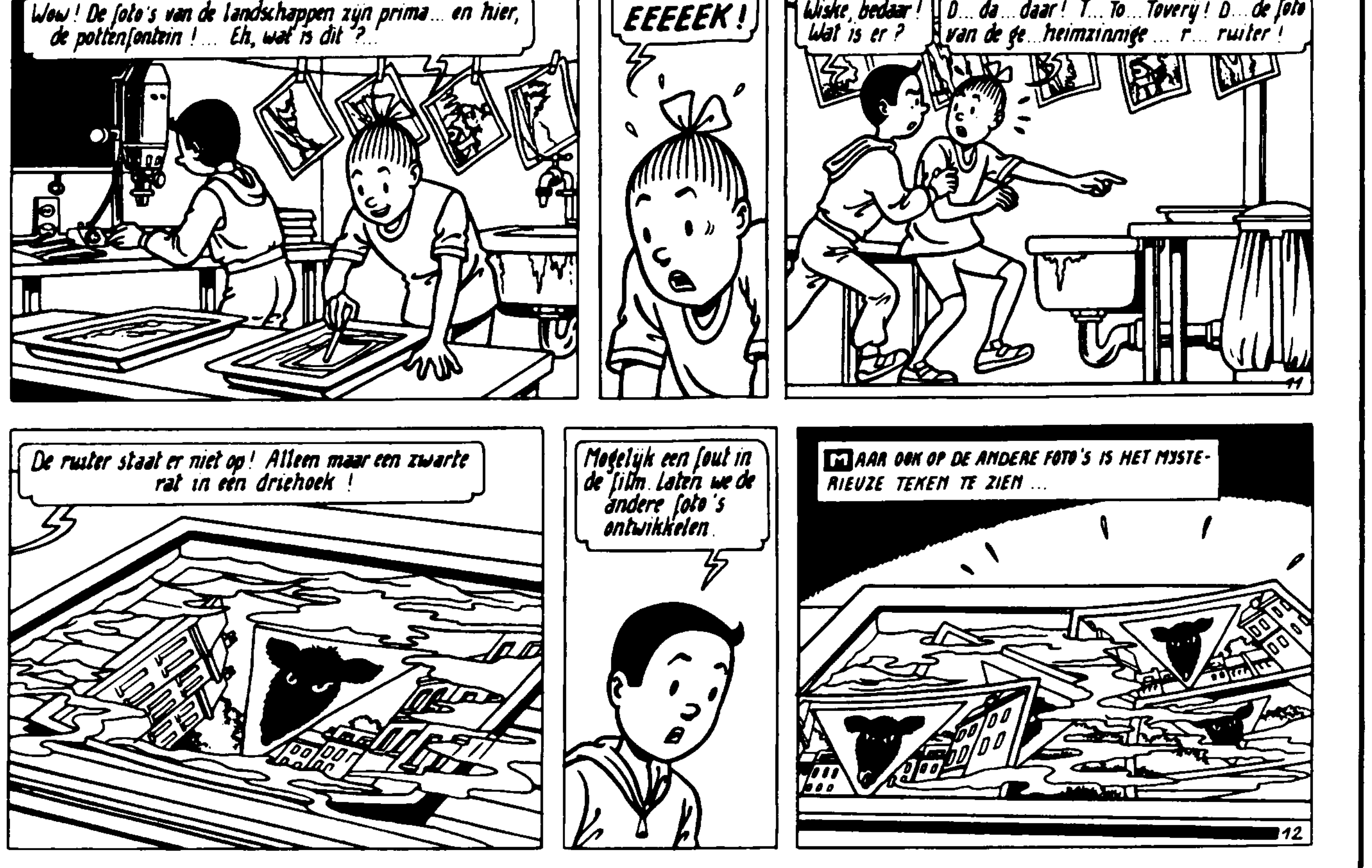
per maand	ƒ 28,40
per kwartaal	ƒ 85,20

Per acceptgiro:

per maand	ƒ 29,65
per kwartaal	ƒ 86,45
losse nummers	ƒ 1,65
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de pottenproever

recept

Vlaamse stoofpot

DOOR HUUB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 4 sucadelappen van ca 125 g, 2 grote in halve ringen gesneden rode uien, 80 g boter, 1 flesje bokbier, 2 laurierblaadjes, 2 kruidnagels, sap van 1 citroen, 2 plakken ontbijtkoek of kruidkoek van ca 1 cm dik, 4 gehakte gemberbolletjes, 1 thl gemberpoeder, zout, peper en bloem.

Bestrooi de sucadelappen rijkelijk met zout, peper en rol ze door de bloem. Bak ze vervolgens in de hete boter aan weerszijden bruin en neem ze uit de pan.
Fruit daarna kort de uien en voeg dan het bokbier, laurierblaadjes, kruidnagelen, gemberpoeder, gehakte gemberbolletjes en het citroensap toe.
Breng dit aan de kook en doe de sucadelappen terug in de pan. Stoof het geheel op een laag vuur met deksel op de pan ca. 2 uur.
Voeg na 1½ uur stoven de in blokjes gesneden ontbijtkoek toe.
Serveer hierbij gekookte aardappelen en Chinese kool.

TIP: De sucadelappen kunnen ook worden vervangen door rib- of borstlappen.

...ngevallenraad pleit machinist treinramp Hoofddorp vrij

Veiligheidsprocedures bij NS niet waterdicht

Van onze redactie binnenland

...RLEN – De Nederlandse Spoorwegen, en niet de trein...hinist, hebben schuld aan de ontsporing van de Intercity ...terdam-Vlissingen op 30 november vorig jaar bij Hoofd...p. De interne bewaking van de veiligheid binnen de NS is ...oldoende geregeld. 'Terwijl het systeem veilig wordt ge..., balanceert men in feite op de rand van onveiligheid', zo ... de Spoorweg-ongevallenraad onder voorzitterschap van ...Pieter van Vollenhoven in zijn eindrapport. Bij de ont...ing vielen vijf doden en raakten 32 personen gewond.

...vindingen van de raad wijken ... van punten, waaronder dat ...e schuldvraag, af van die van ...onderzoekscommissie van de ... De aanleiding van de trein...p, zo stelt de raad, is een combi...e van de ligging van de tijdelij...S-bocht in het baanvak (waarop ...rein ontspoorde) en de gereden ...heid. Opmerkelijk is dat de raad ...achinist, die volgens het onder... van de NS willens en wetens ...rd reed, in feite vrijpleit. Uit ...vallend onderzoek is volgens de ... namelijk niet vast komen te ... dat de machinist geweten ... dat hij de snelheidslimiet ...schreed.

...hij ter plekke te hard reed, ten...e 85 kilometer per uur, staat ... de raad wel vast. Het staat ech...niet vast dat de machinist de ...vullende Tijdelijke Snelheids...rking' (ATSB) heeft ontvan... Daarin stond een snelheid van ... kilometer per uur voorge...even bij Hoofddorp. ...machinist ontkende tijdens de ...bare hoorzitting dat hij die ...heidsbeperking in zijn postvak ...gevonden. De raad acht zijn ...laring niet onwaarschijnlijk vanwege de tekortschietende informatievoorziening aan de machinisten. Er zijn, zo meent de raad, door de gebrekkige communicatie binnen de NS, tal van situaties denkbaar waarbij veiligheidsinformatie de ontvanger niet bereikt.

De onderzoeker van de NS beweerde tijdens diezelfde hoorzitting dat na aflezing van de snelheidsmeters bleek dat de trein vermoedelijk tussen de 123 en 130 kilometer per uur reed. De machinist verklaarde ongeveer 90 kilometer per uur te hebben gereden, hetgeen ook in de TSB (Tijdelijke Snelheidsbeperking) was voorgeschreven.

Volgens de raad is uit nader onderzoek gebleken dat door kortsluiting, voorafgaand aan het ongeluk, de snelheidsmeters niet betrouwbaar waren. Er is daarom geen zekerheid te krijgen over de werkelijk gereden snelheid. Zowel de verklaring van de machinist als die van de NS kan kloppen, waarmee de machinist feitelijk wordt vrijgepleit. Volgens de raad doet het er ook niet toe welke lezing klopt. De trein reed in de S-bocht te hard, waardoor hij ontspoorde.

Miljoenen valse dollars ontdekt in Purmerend

Van onze redactie binnenland

PURMEREND – De politie heeft bij een inval donderdagavond in een loods op een industrieterrein in Purmerend een zeer groot bedrag aan valse Amerikaanse honderd dollar-biljetten aangetroffen. De geschatte waarde van de biljetten ligt rond de tien miljoen dollar (ongeveer 19 miljoen gulden). De politie kwalificeert de biljetten als van een 'uitzonderlijk goede kwaliteit'.

Bij de inval werden zes verdachten aangehouden. De inval had plaats nadat de politie getipt was. In de loods troffen de agenten een groot deel van de drukpers aan, alsmede een aanzienlijke hoeveelheid drukinkt. Het valse geld werd gevonden in enkele sporttassen. Daarnaast stond er een tas, die gevuld was met blanco gesneden biljetten.

punt uit

● Batterijen

Er komt toch een statiegeldregeling voor batterijen. Minister Alders vindt de regeling noodzakelijk, omdat hij niet tevreden is over de resultaten van het overleg met de batterijenindustrie om te komen tot een goede regeling voor inzameling en hergebruik van batterijen. De industrie heeft zich steeds fel verzet tegen een statiegeldregeling.

● Wisselkantoor

Wisselkantoren zijn in de toekomst alleen nog toegestaan als zij zich hebben ingeschreven bij De Nederlandsche Bank. De bank gaat dan toezicht op hen uitoefenen. Met de maatregelen wil het kabinet de rol van de wisselkantoren in het witwassen van misdaadgeld beperken. Al enige tijd bestaan er aanwijzingen dat de wisselkantoren daarbij een voorname rol spelen.

● Nucleair afval

Nucleair afval mag voortaan niet meer in de wereldzeeën worden gestort. Aan het slot van de internationale Conferentie over Bescherming van de Zeeën in Londen stemden vrijdag 37 delegaties voor het verbod. Rusland, China, België, Groot-Brittannië en Frankrijk onthielden zich van stemming en er waren geen tegenstemmen. Met unanieme stemmen werd bovendien een verbod ondersteund om industrieel afval in zee te dumpen.

● Opvolging

Het ministerie van WVC heeft vrijdag het bericht tegengesproken dat al vaststaat dat staatssecretaris Simons van Volksgezondheid niet zal worden opgevolgd en dat minister D'Ancona de portefeuille volksgezondheid van hem overneemt. Dit was gemeld in Trefpunt, het blad van het ministerie.

● Te streng

De advocaten van vrijwel alle achttien gedetineerden in de Tijdelijk Extra Beveiligde Inrichting (TEBI) in Vught spannen een gezamenlijk kort geding aan tegen het strenge regime in de inrichting bij de rechtbank in Den Haag. De advocaten zullen aanvoeren dat de behandeling in de TEBI onrechtmatig is: de gevangenen zitten bijna 23 uur per dag in hun cel en mogen [illegible] familieleden en advocaten praten. Bovendien hebben zij buiten de cel slechts contact met één andere gevangene.

● Alcohol

Anders dan vaak wordt gedacht, worden zenuwcellen in de hersenen door chronisch drankgebruik niet gedood. Alleen de verbindingen tussen de cellen worden aangetast. Dat blijkt uit een nieuwe studie in Denemarken. De bevindingen doen vermoeden dat hersenbeschadiging als gevolg van overmatig drankgebruik hersteld kan worden.

Paus verlaat ziekenhuis

● *Paus Johannes Paulus II, die donderdag bij een val zijn rechter schoudergewricht brak, is gisteren uit het ziekenhuis ontslagen. De paus struikelde tijdens een audiëntie over een trede. Aanvankelijk wees niets op een schouderbreuk, maar toen het 73-jarige hoofd van de RK Kerk enkele uren later over pijn in zijn schouder klaagde, werd hij naar het ziekenhuis gebracht. Hij bleek zijn rechter schoudergewricht te hebben gebroken en zijn arm was uit de kom geraakt. De paus zal vier weken een verband om zijn schouder moeten dragen.* Foto: REUTER

...abinet eens met zenden 1.100 soldaten extra

...ieuwe troepen krijgen ...evechtstaak in Bosnië

Van onze parlementaire redactie

...N HAAG – Minister Ter Beek ...ensie) verwacht dat de extra ...litairen die Nederland naar Bos... stuurt harder zullen optreden ... de al aanwezige Nederlandse ...epen. De nieuwe lichting krijgt ... echte gevechtstaak in tegenstel... tot de andere Nederlandse sol...en. Het kabinet ging gisteren, ... verwacht, akkoord met het ...en van 1.100 militairen extra ... Bosnië. De extra eenheid ver... in beginsel anderhalf jaar in ...nië.

...luchtmobiele brigade levert met ... manschappen het leeuwedeel ... de extra militairen. De totale ...erlandse deelname komt daar... op ruim 3.100 militairen. Zij ...ken deel uit van de de VN-vre...macht in voormalig Joegoslavië. ... extra militairen waren al eerder aan de VN toegezegd. Zij worden ingezet ter bescherming en beveiliging van de 'veilige-gebieden' in Bosnië-Hercegovina. De precieze lokaties zijn nog niet bekend. Het kabinet heeft de VN verzocht de militairen in een aaneengesloten gebied te stationeren.

De 1.100 militairen kunnen beschikken over vijftig pantserrupsvoertuigen. De kosten van de uitzending bedragen 85 miljoen gulden in 1994. Bevelhebber Couzy van de landstrijdkrachten maakt bezwaar tegen het uitzenden van de 750 manschappen van de luchtmobiele brigade. Hij meent dat zij door de VN-instructies over gebruik van geweld zich onvoldoende kunnen verdedigen.

Premier Lubbers wilde gisteren na afloop van de ministerraad niet reageren op de kritiek van Couzy. De Tweede Kamer bespreekt het uitzenden van de militairen naar Bosnië volgende week.

Maij wil niet meer geld uittrekken voor spoorlijn

Alle alternatieven voor Betuwelijn verworpen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het plan van de provincie Gelderland voor een ondergrondse Betuwelijn, kan onmogelijk voor 8,5 miljard gulden worden uitgevoerd. Minister Maij-Weggen (Verkeer) noemt de onderbouwing van het voorstel 'niet betrouwbaar' en de uitvoering 'onverantwoord'. De bewindsvrouw verwerpt ook de andere alternatieven als te duur of technisch onhaalbaar.

Dat blijkt uit de beantwoording door de minister van de vele vragen van de Tweede Kamer over het voorstel tot de aanleg van een bovengrondse Betuwelijn, waarover de Kamer binnenkort een besluit neemt. Maij houdt vast aan het bedrag van 6,4 miljard gulden dat zij voor de aanleg van de goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Duitsland nodig denkt te hebben.

Wel kunnen er nog kosten bijkomen als de norm voor geluidsoverlast wordt aangescherpt. Het gaat dan om 200 miljoen gulden extra en de isolatie van 900 woningen. Als de norm van 60 decibel naar 50 verlaagd zou worden, komt er zelfs een bedrag van 1 miljard gulden bij.

Het Gelderse alternatief – een met een al bestaande Japanse boortechniek ondergrondse aanleg van de lijn - verwerpt de bewindsvrouw. Volgens het plan zou deze ondergrondse spoorlijn voor 8,5 miljard gulden gebouwd kunnen worden, maar Maij twijfelt aan de betrouwbaarheid van de gegevens. De door de minister ingestelde onafhankelijke commissie-Van Engelshoven komt op een bedrag van elf tot dertien miljard gulden uit.

Het plan van de provincie Gelderland houdt geen rekening met bepaalde technische kosten van 2,5 tot 4,5 miljard gulden. Ook zijn de kosten voor loon, investeringen en onderhoud 'onvoldoende of onjuist' onderbouwd, aldus de minister. Het is daarom 'onverantwoord' op basis van dit plan het voorstel verder uit te werken.

Andere alternatieven, zoals de aanleg in een veertien meter diepe bak ('V-polder') of een stalen constructie op palen ('plan-Lieverse'), wijst Maij ook vanwege de te hoge kosten van de hand.

TGV weekje in Nederland

Van onze redactie binnenland

HEERLEN – Het moet een verrassing worden voor de treinreiziger. Terwijl hij slaperig op zijn vertrouwde gele Intercity staat te wachten, verschijnt daar ineens de flitsende TGV. Van 24 tot 30 november wordt die 'droom' werkelijkheid. Dan rijdt de Franse Hoge Snelheids Trein een weekje door Nederland.

De NS maken niet van tevoren bekend waar de trein gaat rijden. „Aardig toch voor Nederlandse reizigers?" zegt NS-woordvoerder K. Leering. Het initiatief komt uit de koker van de Hoge Snelheids Trein Vervoers Exploitatie Maatschappij (HST-VEM), een NS-dochter die zich gaat bezighouden met de exploitatie van de Hoge Snelheids Trein in Nederland. Kortom met de treinen, de catering, kaartverkoop en de reserveringssystemen enzovoort. Verondersteld dus dat die trein er komt, want dat staat nog te bezien.

Leering ontkent niet dat de NS op deze manier proberen om het Nederlandse publiek warm te maken voor de trein die in Frankrijk liefst snelheden van 300 kilometer per uur kan halen. „Dat speelt mee," zegt Leering. „Maar het is ook leuk voor de mensen, omdat ze op die manier kennismaken met de Franse Hoge Snelheids Treinen."

De TGV zal in Nederland overigens niet met astronomische snelheden over de sporen razen, omdat onze spoorwegen daarvoor niet geschikt zijn. Bovendien past de TGV op maximumsnelheid niet in de Nederlandse dienstregeling. De reizigers hoeven geen cent meer te betalen voor de Franse flitstrein. Het gewone NS-kaartje is geldig.

Jeltsin beschuldigd van vals spel

Van onze redactie buitenland

...OSKOU – President Jeltsin is ...isteren opnieuw beschuldigd van ...olitiek vals spel. Hij zou voorberei...ingen treffen voor het breken van ...ijn belofte dat hij zich in juni 1996, ...ls zijn presidentiële termijn af...oopt, niet herkiesbaar zou stellen.

Jeltsin trok vorige week zaterdag al ...zijn belofte in om volgend jaar juni ...vervroegde presidentsverkiezingen ...te organiseren. Maar in 1996, zo be...loofde hij, zal hij zich niet herkiesbaar stellen omdat het presidentschap meer van hem had gevergd dan een gewoon mens kon verdragen.

Donderdag echter verscheen er plotseling een brief van vooraanstaande politici in één van de kranten, waarin Jeltsin werd gevraagd het landsbelang in het oog te houden en in 1996 geen presidentsverkiezingen te organiseren. Blijft u tot 1998 aan, was het verzoek.

Die brief en het schrappen van de leeftijdsgrens (Jeltsin wordt in 1996 65 jaar) zijn voor kritische krantecommentatoren en oppositionele politici voldoende aanleiding om te concluderen dat Boris verzot is op de macht en uit is op verlenging van zijn presidentiële leven.

Volgens Sergej Filatov, de chef van de presidentiële staf, heeft het schrappen van de maximumleeftijd niets van doen met Jeltsins toekomstplannen. „Het gaat erom dat we het electoraat in 1996 een brede keuze uit geschikte kandidaten kunnen bieden," verklaarde hij gisteren.

Jeltsin is ook al beschuldigd van manipulatie van de parlementsverkiezingen op 12 december. Dat gebeurde vanuit acht oppositionele rechtse partijen, die niet aan de verkiezingen mee mogen doen omdat ze niet de voor deelname vereiste honderdduizend handtekeningen zouden hebben verzameld. Volgens Sergej Baboerin, één van de oppositieleiders, is dat ronduit gelogen.

In een interview met de Duitse ARD-televisie bevestigde Jeltsin overigens een oude beschuldiging van zijn nu gevangen zittende rivaal Roeslan Chasboelatov. Jeltsin zei dat hij de ontbinding van Chasboelatovs parlement allang voor zijn roemruchte decreet van 21 september in het geheim had voorbereid. „Niemand wist ervan," aldus Jeltsin, „ik had het met de hand geschreven."

Parlementsvoorzitter Chasboelatov waarschuwde echter al in augustus voor presidentiële plannen om het parlement buiten spel te zetten. Dat gebeurde uiteindelijk begin oktober met de gewelddadige ontruiming van het Witte Huis, het parlementsgebouw.

Haagse filosofieën al lang achterhaald

DOOR CAREL GOSELING

DEN HAAG – Een deugdelijk land met een 'schone' politiek. Dat is volgens premier Lubbers het beeld dat andere landen van Nederland hebben. Een land waar infiltratie door criminele organisaties in de samenleving nauwelijks voorkomt en corruptie een bijna onbestaand begrip is.

politiek objectief

„Dat moeten we zo houden," liet de CDA-politicus onlangs weten. Enkele dagen later werd de CDA-burgemeester van het Limburgse Gulpen door de rechtbank in Maastricht veroordeeld voor het aannemen van steekpenningen, belastingfraude en valsheid in geschrifte. Vijf jaar mag de man geen burgervader meer zijn. Verder was er een boete van 6000 gulden en een half jaar voorwaardelijke gevangenisstraf.
Op dezelfde dag besloot het CDA-partijbestuur alsnog een onderzoek te doen naar mogelijke financiële onregelmatigheden bij het CDA-Limburg. Er zou iets niet deugen met giften van bedrijven aan de partijkas in die provincie. Het onderzoek is alleen niet bedoeld om de waarheid te achterhalen. Nee, het moet alleen gaan om maximale openheid. De geruchten die het CDA schade doen moeten de kop ingedrukt worden.

Het is tekenend voor de situatie. Terwijl de eerste minister het beeld probeert op te hangen van Nederland als het beste jongetje van de klas, gebeurt er in de maatschappij iets heel anders. Ligt de werkelijkheid mijlenver van de filosofiën die in de Haagse politiek aangehangen worden.

Afgang

De afgang van Gerrit Braks bij de verkiezing van een nieuwe FAO-topman is daar ook een voorbeeld van. Terwijl al maanden vaststond dat Braks geen kans maakte, werd in politiek-Den Haag het beeld opgehouden dat niets zijn benoeming meer zou kunnen tegenhouden. Alsof men in het buitenland bijvoorbeeld niet weet dat Braks vanwege zijn falend beleid eind 1990 door de Kamer naar huis is gestuurd.

Van hetzelfde laken een pak bij de Europese Bank. Amsterdam was in feite al sinds de top in Lissabon van juni kansloos. Desalniettemin werden argumenten als een sterke munt en een lage inflatie gebruikt in een poging het lot alsnog te keren. Alsof dat andere landen interesseert in een gemeenschap waar het beleid in London, Parijs en Bonn wordt bepaald. En in de wetenschap dat een bijna failliet land als Italië in de G7 zit: de club van de zeven economisch sterkste naties ter wereld.

Economie

Toch weten we het wel als het in onze kraam te pas komt. De zogenoemde globalisering van de economie (het wegvallen van belemmeringen in de wereldhandel waardoor ondernemingen daar gaan zitten waar het hen het best uitkomt) werd en wordt steeds gebruikt als waarschuwing bij het verval van het bedrijfsleven. Als wij ons niet aanpassen met loonkosten en wat dies meer zij, is er geen toekomst meer.
Een ander voorbeeld. Als Haagse regels in de praktijk niet blijken te werken, is de samenleving ineens niet maakbaar meer. Dan kan de overheid het niet en moeten anderen, die dichter bij de burger staan, de zaak maar overnemen.

Er is al met al dus een vrij krampachtige, tweeslachtige houding. Die tekent zich ook af bij de actuele discussie over de asielzoekers. Manhaftig wordt vanuit de politiek het beeld opgehangen dat Duitse toestanden hier zijn uitgesloten. Terwijl er vrijwel dagelijks berichten zijn over bedreiging van allochtonen, aanslagen op hun woningen of bedrijven, het kladden van fascistische leuzen, hakenkruizen en parolen tegen buitenlanders.

De samenleving is al veel verder dan Den Haag wil accepteren. Daar zou de politiek iets aan moeten doen. In plaats van het bedenken van wollige formuleringen waardoor het beeld opgeroepen wordt, dat er hier voor iedereen plaats is. Terwijl de regels steeds strenger worden en er manieren worden bedacht om asielzoekers op een humane wijze te weren.

Het is allemaal zo dubbel. Daar zal het wisselen van poppetjes in de Haagse politiek ook niets aan veranderen. Net zo min als 'andere' verkiezingsprogramma's. Die dan vervolgens weer door minister De Vries (CDA, Sociale Zaken) worden bekritiseerd omdat niet duidelijk zou zijn waarop bezuinigd wordt. Een truc waar hij zichzelf als kabinetslid voortdurend aan schuldig maakt.

Feitelijk gaat het om een mentaliteitskwestie. Het door een te roze bril kijken naar de eigen situatie terwijl de fouten bij een ander breed uitgemeten worden. Ooit ergerde ongeveer half Nederland zich aan het opgeheven vingertje waarmee wijlen PvdA-leider Den Uyl in de Kamer achter het spreekgestoelte stond. Afgewisseld door het bonken van de vuist op de lessenaar.

Het is dat beeld waar men zich over de grens aan dood ergert. Maar daar niet alleen. Het zou best kunnen dat daarin ook de oorzaak ligt van de steeds toenemende afstand tussen burger en politiek. 'Den Haag' dat het denkt te weten. 'Den Haag' dat maar filosofeert, maar de man in de straat met de dagelijkse praktijk laat zitten. En die is heel anders.

Wilt u carpoolen?

Chamberlain duikt weer op; nu in Bosnië

DOOR PETER DE VRIES

BRUSSEL – Slobodan Milosovic gold twee jaar lang in het Westen als de nieuwe Hitler van de Balkan. De Servische leider die het etnische kruitvat van Joegoslavië tot ontploffing bracht, werd afgeschilderd als een oorlogsmisdadiger, die persoonlijk verantwoordelijk was voor etnische zuiveringen en concentratiekampen. Als het aan Frankrijk en Duitsland ligt, zal de EG binnenkort bij deze duivel te biecht gaan.

In ruil voor opheffing van de economische sancties, wordt Milosovic gesmeekt de oorlog in Bosnië tot een einde te brengen.

Die dramatische ommekeer in de aanpak van de Balkanoorlog, aangekondigd in een geheime brief van de ministers Juppé en Kinkel aan hun EG-partners, tekent de wanhoop waaraan Europa ten prooi is gevallen.
Het streven naar een definitieve oplossing voor de verschillende brandhaarden in het voormalig Joegoslavië wordt op de lange baan geschoven. Nieuwe ideeën voor het ontwarren van de etnische kluwen presenteren Bonn en Parijs niet. Op hun wensenlijstje staat enkel een snel einde aan de gevechten.

Radovan Karadzic, de leider van de Bosnische Serviërs, noemde donderdag direct de prijs van die benadering. In ruil voor nieuwe, kleine territoriale concessies eist hij dat de hoofdstad Sarajevo Servisch wordt.

nieuwsanalyse

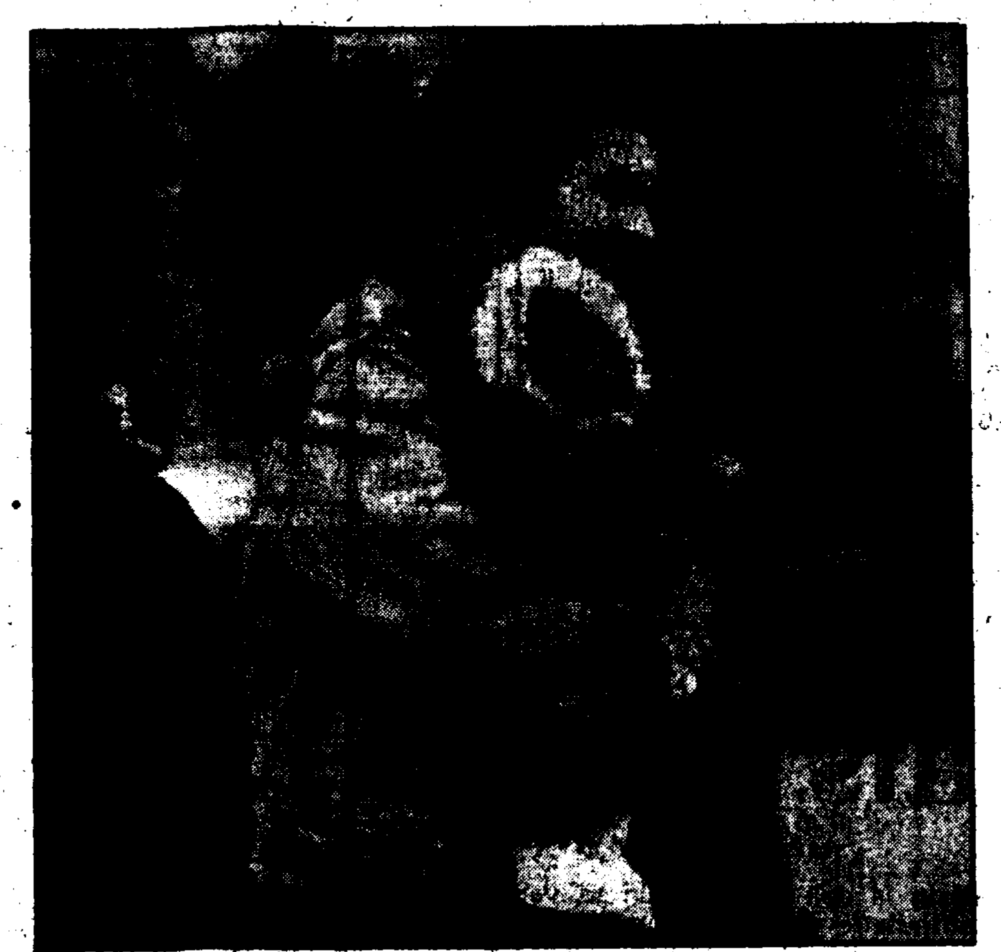
Het gezamenlijke Frans-Duitse voorstel markeert het einde van een periode van toenemende onverschilligheid in het Westen over de gebeurtenissen in Bosnië. Die apathie brak door nadat eind september de onderhandelingen over de driedeling van het land vastliepen op meningsverschillen over drie procent van het grondgebied. Bosnië verdween zelfs even van de voorpagina's van kranten, toen met de winter voor de deur, het strijdgewoel aan het front afnam.

Het 'oorlog noch vrede'-scenario verloste Amerika en Europa van de pijnlijke vraag of ze echt bereid zijn 50.000 blauwhelmen in te zetten wanneer er ooit een vredesakkoord getekend wordt. Na Somalië en Haïti lijkt het animo voor zo'n operatie verdwenen. Maar de luwte, waarschuwde EG-gezant Lord Owen de afgelopen weken, is bedrieglijk.

In de lente zullen de legers elkaar met hernieuwde kracht te lijf gaan wanneer tegen die tijd de onderliggende problemen niet zijn opgelost. Bovendien staat deze winter een humanitaire catastrofe voor de deur. Het slechte geweten van het Westen over het eigen falen in Bosnië zal weer van zich doen spreken wanneer de eerste tv-beelden binnenkomen van besneeuwde lijken.

Tragedie

Het is die naderende tragedie die Bonn en Parijs tot hun ruchtmakende gezamenlijke brief heeft bewogen. De plotselinge eensgezindheid van Duitsland en Frankrijk is op zich verrassend. De afgelopen twee jaar vormden de meningsverschillen tussen de twee een regelrecht obstakel voor een samenhangende EG-politiek. Frankrijk neigde naar een pro-Servische houding, terwijl Duitsland fel anti-Belgrado was. Maar de vraag is of dit initiatief een gelukkiger lot beschoren zal zijn dan bijvoorbeeld de instelling van 'veiligheidszones' en plannen voor de bewaking van hulpcorridors.

● *Een Bosnische vrouw is op het vliegveld van Sarajevo met haar kind op weg naar een VN-vliegtuig dat haar naar Italië brengt. Velen vluchten uit de Bosnische hoofdstad, waar het geweld met de dag toeneemt.* Foto: AP

Wie de lange Frans-Duitse brief nauwkeurig leest, wordt getroffen door het feit dat eigenlijk vanaf de eerste pagina de vloer wordt aangeveegd met de pogingen van de EG/VN-gezanten Owen en Stoltenberg om door middel van een 'globale benadering' alle etnische problemen in één keer op te lossen.
De twee bemiddelaars reisden de afgelopen weken de Balkan af op zoek naar steun voor zo'n grote 'ruil' tussen Kroaten, Serviërs, moslims en Albanezen in de verschillende deelrepublieken van ex-Joegoslavië.

Door op die manier de problemen in Bosnië in één adem door te bespreken met die in Kosovo, Krajina, Sandjak en Voivodine, hoopten ze eindelijk een doorbraak te forceren.

Tito-grenzen

De ambitieuze benadering had als voordeel dat ze, voor het eerst in de Westerse benadering van het conflict, onderkende dat op de Balkan een stammenoorlog wordt uitgevochten die niet stopt bij de administratieve grenzen uit het Tito-tijdperk. De benadering had als nadeel dat die erkenning veel te laat kwam: de Serviërs hebben militair inmiddels een te groot overwicht behaald om nog concessies in Kosovo te hoeven doen.

Bovendien vergt deze benadering veel tijd. En tijd, zeggen de Franse en Duitse minister, is er niet. Juppé en Kinkel spreken in wervende bewoordingen over grote conferenties waarop volgend jaar structurele doorbraken bereikt moeten worden en de wederopbouw van het verwoeste land moet worden geregeld.

Maar de politieke kern van hun brief is de korte termijn: voor de winter invalt moet er een 'modus vivendi' zijn voor Krajina, de Servische enclave in Kroatië waar de oorlog opnieuw dreigt op te laaien, en een soort oplossing voor Bosnië.

Heruitgave

Om dat te bereiken, lijken de twee bereid tot een hedendaagse uitgave van het 'Peace in our time', het verraad van Bohemen waarmee de Britse premier Chamberlain in 1938 dacht Hitler-Duitsland te kunnen paaien. Ondanks alle vroegere grootspraak over het 'niet belonen van agressie', vinden Juppé en Kinkel nu dat de Bosnische moslims tevreden moeten zijn wanneer ze nog ongeveer drie procent extra grond krijgen.

Wanneer ze dan nog niet ophouden te vechten, zo staat er onverholen, zullen ze de steun van de internationale gemeenschap verliezen.
De Serviërs zijn volgens de twee Westerse bewindslieden best bereid te onderhandelen over een dergelijke territoriale geste. Maar dan moet hen wel opheffing van het VN-embargo in het vooruitzicht worden gesteld.

Een fundamentele oplossing van de Bosnische stammenstrijd is het niet, maar het zou al heel wat zijn als de toenadering tot Milosevic - die er hoe dan ook tóch een keer moet komen - een nuttige adempauze in het conflict tot gevolg kan hebben. De vraag is echter of zelfs dát kan worden bereikt.
De recente geschiedenis bevat daarvoor een duidelijke vingerwijzing, want het is niet de eerste keer dat wordt geprobeerd Milosovic te paaien. Vlak na de verwerping van het Vance-Owen-vredesplan door de Bosnische Serviërs stelde Europa ook al z'n hoop op de Servische dictator om zijn volksgenoten in Bosnië tot vrede te dwingen.

Dat hielp toen niet, omdat de troepen van Karadzic zich weinig meer van Belgrado aantrekken.

lezers schrijven

postbus 3100

● Ziekenhuis

Gaarne wil ik reageren op het artikel 'Weigering Maaslandziekenhuis om patiënte te opereren aan kankergezwel'. Het is natuurlijk op geen enkele wijze goed te praten dat een dergelijke operatie, uit geldgebrek, wordt uitgesteld. Om het Maaslandziekenhuis in Sittard geheel de 'zwarte piet' toe te spelen is misschien niet helemaal terecht. De problemen zijn eigenlijk begonnen in de politiek. De Nederlandse politiek wil een soort klasseverschil scheppen. Iedereen met geld kan zo'n operatie zelf betalen of dat via een dure particuliere ziektekostenverzekering laten doen. De regering heeft in de heer Simons een goede sloper gevonden, om voor de kleine man het recht op hulp om zeep te helpen.
Volgens mij hebben we recht op deze hulp, op een moment dat dit noodzakelijk is. Het is een plicht van de ziekenfondsen ervoor te zorgen dat we, voor de premie die elke ziekenfondsverzekerde moet betalen, ook een garantie krijgen op hulp. De extra-premie die we maandelijks moeten betalen voor de abwz liegt er toch niet om. We zouden toch mogen verwachten dat het daardoor beter wordt. Helaas is dit niet zo!
Brokkenmakers als Simons, die nu het zinkende schip verlaat, realiseren zich niet welk een rotzooi ze ervan gemaakt hebben. Want wees nu eerlijk; wat hebben al zijn maatregelen uitgehaald?

HEERLEN **D.H.H. Auckel**
Door redactie ingekort)

● Strijthagen

Ook de kwestie Strijthagen is kenmerkend voor Landgraaf en voor het optreden van Heinrichs. Plannen er door drukken waar geen draagkracht voor is bij de bevolking. Mensen die voorgedrukte bezwaarschriften indienen te kijk zetten als domoren. Gelukkig nu gerechtigheid, hopelijk gerechtigheid in maart!

LANDGRAAF **M. Pelzer**

● Strijthagen 2

De Raad van State heeft opnieuw een dikke streep gezet door de plannen van de gemeente Landgraaf en projectontwikkelaar Meijers om in het prachtige natuurgebied Strijthagen een vakantiepark te bouwen. Hopelijk is dit voor de gemeente aanleiding om te stoppen met dit soort onzinnige plannen. Zoals bekend is een meerderheid van de Landgraafse bevolking tegen dit plan. Dat wethouder Bouwmans weigert een reactie te geven is stijlloos. Toen het vorige plan een jaar geleden werd afgekeurd weigerde hij dat ook al. In ieder geval verdient de Stichting Natuurbehoud Strijthagen een compliment. Zij heeft de Landgraafse burger èn de democratie een dienst bewezen.

LANDGRAAF **A. Kremer**

● Huisvuil

De publicatie in het Limburgs Dagblad van vrijdag 5 november jl. 'Huisvuil per kilo betalen' en de foto maandag 8 november 1993 met het opschrift 'Massaal Nee' was voor ondergetekende aanleiding te reageren. De foto laat duidelijk zien waaruit een groot deel van ons afval bestaat. Mijns inziens moet de fabrikant de eigen afval terugnemen. Hierdoor dwingt men de leverancier om naar andere oplossingen te zoeken. Het is toch het principe 'de vervuiler betaalt' en niet alleen 'de consument betaalt'. In Duitsland heeft de minister van milieu een begin gemaakt met de zogenaamde extra-verpakkingen. De winkelier moet deze gratis terugnemen en laten recyclen (Limburgs Dagblad van 31 maart 1993). Door betaling van het afval per kilo, zal het aangeleverde afval natuurlijk verminderen, zelfs een leek kan dit voorspellen. Dit betekent niet dat de algehele afvalberg vermindert, maar zich wellicht verplaatst buiten de officiële aanleveringsplaatsen. (Limburgs Dagblad van 14 maart en 10 juli 1993). De mens die dagelijks kijkt waar hij goedkoop kan inkopen en zegeltjes spaart, zal ook trachten het aantal aan te leveren kilo's te verminderen, want minder aanleveren is geld verdienen. Het is eerlijker en rechtvaardiger tegenover de betalende burger om zonodig de reinigingsrechten te verhogen dan een groot gezin ten opzichte van een alleenstaande te bestempelen als grotere vervuiler.

BRUNSSUM **L.J. Haafmans**

● Racisme 4

Ik geloof er niet in dat een van de acht Heerlense jongeren echt als racist aangemerkt moet worden. Evenmin de opmerking van de heer Auckel [illegible] (LD 4.11.'93), dat een op de acht nog erg voorzichtig is uitgedrukt. Wat onder de jongeren en tevens ook onder veel ouderen heerst is géén racisme, maar de angst voor de niet meer te stoppen stroom van tienduizenden vluchtelingen (legaal en illegaal), waardoor ook hun uitzicht op werk en leefbaarheid nog [illegible] lozer wordt dan het nu al [illegible] veel gehoorde kreet 'Nede[illegible] – een heel klein landje – i[illegible] is hier niet meer vreemd a[illegible] De arbeidsmarkt is overvol[illegible] te veel werklozen, massa-o[illegible] gen, inkrimpingen in bedr[illegible] en bij de overheid. De wo[illegible] nood is groot en bijna niet [illegible] op te lossen, te weinig ruim[illegible] dit klein landje. Het wegen[illegible] potdicht, kilometers stilst[illegible] files. De kosten van de ge[illegible] heidszorg zijn niet meer [illegible] brengen, lange wachtlijst[illegible] ziekenhuizen en beddenr[illegible] tie. De wao wil men afsch[illegible] niet meer beheers- en betaa[illegible] de verhouding werkende[illegible] niet-werkenden is totaal [illegible] wricht. De aow is op den [illegible] niet meer op te brengen. D[illegible] standsuitkering moet omla[illegible] is ook in de toekomst niet [illegible] op te brengen: dus arm[illegible] Hier komt de leefbaarheid [illegible] toekomst van de jeugd in h[illegible] drang en dáár wringt de sch[illegible] Als de minister dan ook no[illegible] dat het vluchtelingenprob[illegible] voor Nederland onoplosba[illegible] dan speelt dit juist een bep[illegible] partij in de kaart, waarme[illegible] eindelijk niemand, maar da[illegible] werkelijk niemand mee g[illegible] is. Hier is politiek Den Haa[illegible] zet en niet de jongeren di[illegible] moeten doen met het onb[illegible] pelijke woordje 'onoplosba[illegible]

HEERLEN **K. R[illegible]**
(Door redactie ing[illegible]

● Kort geding

De laatste jaren verschijnen [illegible] de kranten regelmatig arti[illegible] voor procedures die teg[illegible] krant aangespannen zijn. [illegible] al waren het bestuurders [illegible] recteuren die deze proce[illegible] begonnen omdat zij zich d[illegible] kranten in hun eer, goede [illegible] en geloofwaardigheid aan[illegible] voelden. De kranten waren [illegible] hun mening onzorgvuld[illegible] werk gegaan. In al deze ge[illegible] sprak de rechter 'recht' i[illegible] voordeel van de vrijheid v[illegible] ningsuiting en dus in het [illegible] deel an de krant.
Wat schetst echter mijn [illegible] zing: In het Limburgs Da[illegible] van donderdag 04-11-1993 [illegible] schijnt er een artikel ove[illegible] slaggever J. Dohmen va[illegible] Limburger. De heer Do[illegible] vindt dat zijn vertrouwen a[illegible] slaggever is geschaad voor [illegible] voor de toekomst door de[illegible] tingen van de heer Gou[illegible] Dreigt nu ook voor de heer [illegible] men de 'zegeviering' van d[illegible] heid van meningsuiting te [illegible] gaan? Blijkbaar wel wa[illegible] staaft zijn betoog met een [illegible] declaim van ƒ 10.000-. A[illegible] rechter nu weer 'recht' sp[illegible] moet de heer Dohmen toch [illegible] vingers na kunnen tellen [illegible] geen poot heeft om op te [illegible] Net zo goed als alle anderen [illegible] hem dat ook niet hadden.

NUTH **Ro[illegible]**

● Almere

De burgemeester van Al[illegible] kreeg van Ien Dales eervo[illegible] slag: 1. Geld ontvangen voo[illegible] huizen, voor zijn auto en de[illegible] foon. Dit alles ten onrech[illegible] een democratisch land, [illegible] jaar lang! En wij burgers [illegible] betalen voor deze prakt[illegible] Triest dat dit in Nederla[illegible] beurt. Mijn visie: alles la[illegible] rugbetalen en dan terug na[illegible] minimumloon, dat is rech[illegible] digheid.

LANDGRAAF **H. R[illegible]**
(Door redactie ing[illegible]

● Jan Pronk

Minister Pronk heeft o[illegible] weer van zich doen spre[illegible] interviews zei hij dinge[illegible] het asielbeleid die men n[illegible] wacht van een minister v[illegible] kaliber. Geheel tegen he[illegible] van het kabinet en zelfs [illegible] het beleid van zijn eigen [illegible] in, hield hij een pleidooi v[illegible] gere belasting om onder m[illegible] opvang van asielzoekers te [illegible] len; tevens verklaarde [illegible] Nederland een immigra[illegible] is. Niet zo'n doordachte [illegible] ken want wie verklaart [illegible] derland een immigratiel[illegible] lokt juist de komst van [illegible] granten naar ons land uit. Met zijn pleidooi voor hoge[illegible] lastingen slaat de ministe[illegible] de plank mis, want ee[illegible] weet dat de oorzaak van d[illegible] werkloosheid in ons la[illegible] veroorzaakt door hoge [illegible] ten die juist het gevolg [illegible] de te hoge lasten. Ik vind [illegible] nister Pronk op zijn be[illegible] genoeg geld heeft om de [illegible] zelf te betalen, daar ho[illegible] burgers niet extra voor [illegible] draaien.

HEERLEN **K. van [illegible]**

Aleksandr Zinovjev benadrukt dat hij géén communist, socialist of kapitalist is. Geboren in 1922, mocht hij de hoogtijdagen van Stalin beleven. Dat maakte hem tot een overtuigd anti-Stalinist. Met een kleine groep werd hij opgepakt in 1939 toen ze het plan hadden gesmeed om de Russische dictator te vermoorden. Hij had geluk en overleefde. Ondanks het verleden en zijn onaflaatbare kritiek op het Sovjetsysteem, werd hij een succesvol wetenschapper die colleges gaf aan de universiteit van Moskou.

Toen hij als principiëel solist weigerde concessies te doen aan de machthebbers, in ruil voor privileges, bleven de gevolgen niet uit. Zijn leerstoel werd hem ontnomen, zijn vrienden durfden hem niet meer op te zoeken en werkbezoeken aan het buitenland werden geweigerd.

Uit nood ging hij zijn gedachten bundelen in boeken over logica en filosofie. Maar het bleef een soort spookrijden op de snelweg. Tegen de stroom in, anderen ervan proberen te overtuigen dat juist zij in de verkeerde richting reden.

Zinovjev woont met zijn vrouw en dochter in München en beperkt zich tot het geven van lezingen en schrijven. Over een terugkeer naar Rusland peinst hij niet. „Het is een hel daar."

Anti-Stalinist Aleksandr Zinovjev blijft machthebbers aanvallen

'Westen op weg naar diep dal'

DOOR FRITS VAN OTTERDIJK

MAASTRICHT – Aleksandr Zinovjev was afgelopen dagen in Maastricht. De Russische wetenschapsfilosoof en schrijver hield donderdag de dr. J. Tanslezing op uitnodiging van de Rijksuniversiteit Limburg. Na publikatie van zijn boek 'Gapende Hoogten' waarin de spot werd gedreven met het Sovjetsysteem, werd hem in 1978 'toegestaan' om naar München te verhuizen. Nu het communisme geweken is, verwacht hij weinig goeds van het democratische gehalte in het westen. „De een had de ander nodig. Het westen, zonder concurrent, dreigt nu af te glijden naar bedenkelijk niveau."

Aleksandr Zinovjev geeft geen interviews. Hij geeft lezingen. Althans, daar lijkt het op wanneer hem naar zijn mening wordt gevraagd. En een mening heeft hij overal wel over. Over het communisme, de westerse bureaucratie, Jeltsin en zijn kliek en over de onvermijdelijkheid om als schrijver te moeten eindigen.

Hij is bitter over het feit dat zijn publikaties zo vaak zijn genegeerd. In zijn eerste boek 'Gapende Hoogten' geeft hij al een staaltje van zijn toekomstvisie weg. Bol van paradoxen, schijnbare onlogische logica en razende spotternij, schrijft Zinovjev in 1976 al over de opkomst van Glasjnost en Perestroika. Over de ontwikkelingen zoals ze de Sovjetunie te wachten staan. En wie zijn boek nu erop naslaat, moet bekennen dat zijn voorspellingen naadloos zijn uitgekomen.

„Op zich is dat niet verwonderlijk," zo legt Aleksandr Zinovjev uit. „Ik gaf in de jaren zestig en zeventig colleges filosofie en logica aan de universiteit van Moskou. Daar heb ik de hele kliek rond Gorbatsjov en Jeltsin leren kennen. Jonge ambitieuze studenten die in een korte tijd tot het middenkader van de communistische partij wisten door te dringen. Echt carièrremakertjes. Toen al werd de kiem gelegd voor de latere veranderingen van het communistische systeem. Het boek 'Gapende Hoogten' is deels gebaseerd op mijn ervaringen met deze nieuwe aanstormende partij-elite."

Idioot

Zijn mening over Gorbatsjov en Jeltsin is er dan ook eentje van binnenuit. Eentje, vol van schampere kwalificaties over het geestelijk vermogen van beide heren, die de laatste jaren zo duidelijk het beeld van de Sovjet- en Russische samenleving vertegenwoordigden. „Gorbatsjov was een chaoot. Iemand die zelf absoluut niet in de gaten had wat hij deed. Die steeds maar meende dat hij helemaal alleen het gigantische Sovjetrijk in een paar dagen kon veranderen in een ander maatschappij. Hij liep gewoon achter de feiten aan. Feiten die werden gedicteerd door de destructieve invloed van het westen en die de ware aanleiding vormde voor het ineenstorten van het communisme."

Over Jeltsin is Zinovjev mogelijk nog harder. „Een volslagen idioot. De man kan absoluut niet denken, maar voert klakkeloos bevelen uit van de kliek om hem heen. De nieuwe 'nomenklatoera', de staatselite, die bestaat uit zakkenvullers, meelopers en maffiabazen. Jeltsins strijd tegen het parlement was absoluut geen strijd tegen oude verstokte communisten. Dat is wat de westerse media ervan hebben gemaakt. Nee, de strijd tegen Chasboelatov en Roetskoj was een een simpel gevecht om de macht. Wie de nieuwe touwtjes in handen mocht nemen, om voor zichzelf op die manier privileges te scheppen. Het is toch alleszeggend dat Chasboelatov en Roetskoj beide door Jeltsin zelf waren geïnstalleerd."

Russische klei

De hele omverwerping en sociale veranderingen in de voormalige Sovjetunie zullen volgens Zinovjev uitmonden in een nieuwe totalitaire staat. Want een groot rijk als Rusland is gedoemd om op die manier te worden geleid. Zelfs het communisme, althans de Russische variant, was in feite een voortzetting van oude sociale waarden.

„Er waren in de tijd van de tsaar, honderden jaren geleden, al gemeenschappelijke boerenbedrijven. De kolchozen en sovchozen van Lenin en Stalin waren daarom niets nieuws. Het zit in de Russische volksaard ingebakken om te gehoorzamen. De stakkers die in de Russische klei steken, kunnen zich niet op eigen kracht eruit trekken. Ze zijn het niet eens gewend te proberen. Vandaar dat een totalitair regiem, van tsaar Peter de Grote tot dictator Stalin, goed gedijt in Russische bodem. De huidige ontwikkeling van Rusland is daarom niet afhankelijk van de nieuwe 'democratische' verkiezingen die binnenkort worden gehouden. Nee, het is afhankelijk van de wijze waarop Jeltsin en zijn volgelingen de macht gaan verdelen."

Kolonie

De opheffing van het communistische blok in het oosten heeft uiteraard grote gevolgen voor de westerse samenleving. Volgens Zinovjev ontkomt het westen niet aan een diepe val. Economisch, maatschappelijk en ideologisch heeft het westen altijd goed gedraaid. Maar daar hadden ze wel een tegenstander voor nodig. Een concurrent die de zaak scherp hield.

„Nu het oostblok is verworden tot een tweederangs kolonie van het westen, zakt de boel in elkaar. Het westen is haar richtingsgevoel kwijt en op alle fronten treedt de verloedering in. Nu komt pas duidelijk aan het licht wat voor farce de zogenaamde westerse democratie is. Een schijnvertoning, gebaseerd op het 'afschrikwekkende' voorbeeld dat communisme werd genoemd. Terwijl in de tussentijd diezelfde democratie net zo erg werd geteisterd door zaken als bureaucratie, corruptie en machtshonger aan de top. Pas nu blijkt hoe die ware top er in het westen uitziet. Het zijn de grote transcontinentale bedrijven die de lakens uitdelen. Zij bepalen de structuren. Politiek, maatschappelijk en economisch. Een vrije markt heeft in het westen nooit echt bestaan. Ook hier zijn geplande afspraken gemaakt over de produktie, distributie en consumptie van goederen."

De Russische schrijver wijst fijntjes op het feit dat in het westen meer mensen werkzaam zijn in de dienstensector (lees: bureaucratie) dan in de voormalige Sovjetunie. Volgens hem zijn er meer overeenkomsten dan verschillen tussen beide systemen te noemen. Door de geschiedenis heen, hebben beide kampen zich parallel in dezelfde richting ontwikkeld. Volgens Zinovjev is het communisme als zodanig niet uitgestorven. Sterker nog, in het westen is naar zijn mening een hele goede voedingsbodem ontstaan voor nieuwe sociale ideeën. „Alleen zullen ze het wel nalaten om zoiets een negatieve term als 'communisme' mee te geven. Maar wanneer je de uitgangspunten van de alternatieve partijen zoals de Groenen bekijkt, is er niets nieuws onder de zon."

● *Alexandr Zinovjev in Maastricht: 'De opheffing van het communistische blok in het oosten krijgt grote gevolgen voor westen. Nu de vijand is verdwenen, is de verloedering niet meer tegen te houden.'* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Tatoeage verdwijnt echt na behandeling met robijnlaser

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM – De Amsterdamse arts L. van Rozelaar biedt een oplossing voor mensen die spijt hebben van een tatoeage. Hij introduceerde onlangs de 'Q-switched ruby-laser' in Nederland waarmee zonder veel pijn en moeite tatoeages verdwijnen. De resultaten zijn verbluffend en worden in de Britse vakpers voor plastische chirurgie geroemd vanwege het gave, littekenloze resultaat. In Engeland wordt de techniek al twee jaar toegepast en zijn inmiddels 15.000 mensen behandeld.

In het Medisch Centrum Jan van Goyen in Amsterdam loopt het storm vanuit het hele land. Van Rozelaar: „Tatoeëren is de laatste jaren erg populair geworden. Maar er wordt niet bij stil gestaan hoeveel mensen er lijden onder hun tatoeage. Ze hebben 'm ooit eens in een onnadenkende bui laten zetten, er al snel spijt van gekregen, maar dan zit dat ding daar. Ik heb ze huilend aan de balie gehad. Boze ouders met hun dochter van zestien die met een prikkeldraad op haar arm thuiskwam, maar ook mensen die zich veertig jaar kapot hebben geschaamd en nooit hun overhemd hebben durven uittrekken, al was het nog zo heet."

Neem de 26-jarige schoonheid die 'Property of Big Wil' op haar linkerbil had laten zetten. Helaas verdween Wil uit haar leven, maar zijn naam raakte ze niet kwijt. Het Rotterdamse ziekenhuis waar ze zich meldde voor plastische chirurgie wilde niet opereren vanwege de onvermijdelijke littekenvorming. Van Rozelaar: „Bij operatieve verwijdering wordt de huid weggesneden, moet er een lap huid uit dij of bil worden genomen die weer in de wond moet worden gezet. Dat is zeer ingrijpend, meestal is het resultaat niet fraai, en het is nu ook totaal niet meer nodig. Ook andere lasers, zoals de argonlaser, laten lelijke littekens achter.

In de wachtkamer van de praktijk zijn voorbeelden genoeg. Een man uit Hoorn laat een rode hobbelige verdikking aan zijn onderarm zien. Resultaat van chirurgisch wegsnijden van een 'zelfgezette' tatoeage. „Toen ik dat zag, heb ik de rest maar laten zitten," zegt hij. Zijn andere drie 'tattoos' zijn na een behandeling met de robijnlaser al veel fletser en sommige lijnen zijn zelfs al helemaal weg. „De laser doet minder pijn dan het zetten," zegt hij, en kost hem 250 gulden per keer. Voor de operatie moest hij 675 gulden betalen. Het lasertarief is berekend naar de oppervlakte van de 'tattoo' en begint bij 100 gulden.

Voor een zelf gezette tatoeage zijn meestal vier behandelingen nodig, voor een professionele, waarbij kunstmatige pigmenten en lijmen zijn gebruikt, acht keer. Van Rozelaar: „Een tatoeage is blijvend doordat het afweersysteem van het lichaam de ingebrachte inkt inkapselt en afschermt van de rest van het weefsel. De laser maakt dat kapsel kapot en vergruist de pigmentdeeltjes, waardoor de witte bloedlichaampjes de kleurstof weer kunnen aanvallen en afvoeren via de bloedbaan." De herhalingen zijn nodig door de hoeveelheid van het pigment, waardoor niet alle kleurstof in één keer kan worden afgevoerd en het lichaam na de behandeling opnieuw kapsel vormt.

„De huid wordt door de energie van de laser lichtrood als bij een muggebeet. Dat verdwijnt na een paar weken. Aan het eind van de behandeling is de huid bleek, doordat ook het lichaamspigment is verdwenen. Maar die babyhuid is na drie tot zes maanden weer normaal gekleurd. De tatoeage is dan echt spoorloos verdwenen," verzekert Van Rozelaar.

Het Medisch Centrum Jan van Goyen is gevestigd aan de Jan van Goyenkade 2 in Amsterdam. Telefoon 020-6714421.

Zorgwekkend

commentaar

De kwaliteit van het basisonderwijs laat op cruciale gebieden veel, zo niet alles, te wensen over. Vooral de beheersing van de Nederlandse taal is zo slecht dat een intensief actieprogramma absolute prioriteit heeft. Tot deze ronduit zorgwekkende conclusie komt het rapport 'Ruimte voor kwaliteit' van de Evaluatiecommissie Basisonderwijs, dat in januari verschijnt.

Nu is vastgesteld dat de kwaliteit van het basisonderwijs ver beneden de Europese norm ligt, kan zonder overdrijving worden gezegd dat het complete Nederlandse onderwijssysteem op zijn gat ligt. Het niveau van het middelbaar onderwijs is immers sinds de aanvaarding van de Mammoetwet, eind jaren zestig, eveneens met sprongen achteruitgegaan, terwijl na de invoering van het twee-fasen-systeem het peil van de afgestudeerden aan de universiteiten ook al op een laag niveau ligt, zeker in vergelijking met de ons omringende landen.

De conclusie van de Evaluatiecommissie Basisonderwijs luidt dat er van de scholen te veel wordt gevraagd. Eigenlijk had die slotsom moeten zijn dat er gewoon te weinig gericht les wordt gegeven in belangrijke vakken als taal, rekenen, aardrijkskunde en geschiedenis. Daar is geen tijd meer voor. Het onderwijsprogramma van de basisschool telt veel meer vakken dan dat van de vroegere lagere school. Bovendien krijgen de kinderen steeds vaker lessen voorgezet over problemen als milieu, drugs, incest, oorlog en aids, hoewel het aantal beschikbare lesuren sinds 1985 juist kleiner is geworden. Zo resteert er veel te weinig tijd voor diepgravend onderwijs in cruciale vakken als taal en rekenen.

Als de basis niet goed is, kan ook het vervolg niet goed zijn. Dat is een waarheid als een koe. Het vervolgonderwijs moet dan immers veel te veel aangepast worden aan het steeds lagere niveau van de leerlingen. Door deze gang van zaken wordt de kwaliteit van het middelbaar onderwijs nog eens extra aangetast, naast de schade die de Mammoetwet destijds al heeft aangericht.

PS

'Maffia-commando' bestond uit 18 personen

Italiaanse justitie lost moord op Falcone op

Van onze corresondent

ROME – De anti-maffiarechters van het openbaar ministerie van Caltanisetta hebben zowel de opdrachtgevers als de uitvoerders van de moord op de Italiaanse onderzoeksrechter Giovanni Falcone gevonden. Het gaat om 18 maffiosi, die allen deeluitmaken van de clan van de begin dit jaar gearresteerde 'baas der bazen', Toto Riina. Bij de aanslag, die plaatshad op 23 mei van het vorig jaar, vonden ook Falcone's vrouw en twee veiligheidsagenten de dood.

De onderzoeksrechters hebben dankzij de hulp van een nieuwe, nog onbekende 'spijtoptant', die zelf deel uitmaakte van het maffiacommando, de moord kunnen reconstrueren. Gisterochtend zei de leider van het onderzoek, Tinebra, dat nog niet zeker is of 'het beest' Riina opdracht gaf de honderd kilo zware bom te plaatsen onder de snelweg die het vliegveld Punta Raisi verbindt met Palermo. Dat de zogenaamde Koepel, de door Riina's Corleonese-clan beheerste 'regering' van Cosa Nostra, het besluit heeft genomen, staat echter buiten kijf.

Degenen die de rechter volgden vanaf zijn aankomst op het vliegveld, evenals hun handlangers die op afstand de bom tot ontploffing brachten, zijn leden van Riina's clan. De Italiaanse politie had eerder, met hulp van de Amerikaanse FBI, het DNA kunnen vaststellen van een van de mafiosi die 'de knop' indrukten, dankzij in de schuilplaats gevonden sigarettenpeuken. Van alle 18 maffiosi is alleen Riina's zwager, Leoluca Bagarella, nog op vrije voeten.

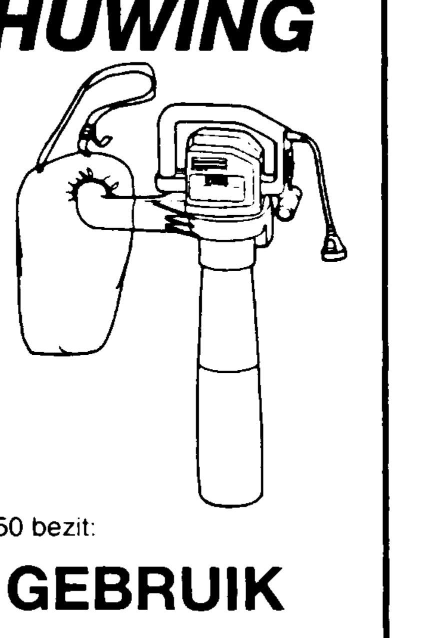
Het succes van het OM van Caltanisetta heeft in Italië grote indruk gemaakt. Falcone was het symbool van de strijd tegen de maffia en zijn dood leidde tot een serieus offensief van de Italiaanse staat tegen Cosa Nostra. Antonino Caponnetto, de man die de 'anti-maffiapool' leidde waarvan Falcone het belangrijkste lid was, schreef gisterochtend in de krant La Stampa dat de oplossing van de moord van enorm belang is, vooral omdat de uitvoerders zijn gepakt.

„Een heel leger valt in duigen. De soldaten van Cosa Nostra hebben altijd een belangrijkere strategische rol vervuld dan hun generaals. De leiders van Cosa Nostra kunnen makkelijk vervangen worden, terwijl het extreem moeilijk is, vooral in deze tijd waarin sprake is van een afname van de 'maffiose roeping', degenen te vinden die de bommen plaatsen of de trekker overhalen," aldus Caponnetto.

De rechter waarschuwt echter voor euforisch gedrag. „Er blijven nog veel vragen onbeantwoord. Zat alleen de maffia achter de aanslag? En welk verband is er tussen de moord op Falcone en de bomaanslagen van dit jaar in Rome, Milaan en Florence? Het is aan de daders die nu zijn gevonden hierop antwoord te geven."

Personeel aangeboden

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878
Detective-buro Eurode
Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren

Vrouw geh. 42 jaar verpleegk. achtergr. heeft op dond.morgen ca. 3 uur beschikb. voor begeleiding VERZORGING etc. van bejaarde of zieke. Br.o.nr. B-04837 Limburgs Dagblad, PB 2610, 6401 DC Heerlen.

Ervaren GORDIJNENNAAISTER neemt weer werk aan. Bellen na 18.00 uur. telef. 045-719853

Vrouw 35 jr. met ervaring in OPPASSEN, biedt zich aan om op uw kind bij haar thuis tegen vergoeding n.o.t.k. op te passen. Info 045-353654

TIMMERWERK, afhangen deuren - ramen, glasreparaties en alle voork. werkzaamheden. ☎ 045-251722.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mededelingen

GEZOCHT: mensen die de aanrijding hebben gezien op 11 okt. j.l. om 07.15 uur ter hoogte van Diligence, autoweg A2 Heerlen-Aken tussen Honda en Bedfordbus. Tel. 045-722331.

Personeel gevraagd

Diversen personeel

Arto afrekensystemen
vraagt energieke VERKOOP-ADVISEUR buitendienst voor kasregisters, rayon Limburg. Vereist verkoopervaring in kasregisters. Sollicitatie brieven sturen naar Arto afrekensystemen, Handelsstraat 4, 6361 KC Nuth.

Gevraagd part-time
tandartsassistente,
praktijk Nuth Bocholtz per 01-01-94 voor minimaal 12 uur per week. Sollicitatie richten aan J.W.T.M. Kohlen, De Weverstr. 17, 6361 BX, Nuth.

Deeltijders welkom
U werkt in deeltijd in horeca, recreatie of catering. Dan heeft de Horecabond FNV u veel te vertellen. Over uw salaris en uw vakantiegeld. Dat rekenen we na. En over zaken als scholing, kinderopvang en verlof als er thuis een zieke is. Welkom op ons
Spreekuur voor vrouwen die in deeltijd werken
op donderdag 18 november 1993 in Heerlen in Baron Hotel de la Station, aan de Stationsstraat 16-18 te Heerlen, van 12.00 uur tot 22.00 uur. Voor leden en niet-leden.

Für Umweltbewusste
VERTRIEBSLEITER UND AUCH NEUEINSTEIGER
Damen und Herren, haupt- und nebenberuflich werden für den DONAR-Aussendienst eingestellt.
DONAR bietet bei Eignung
· DM 5.000 bzw. DM 8.000 bzw. DM 12.000 Festbezüge jeden Monat und dies umsatzunabhängig.
· ohne Verkaufs- und Abschlussdruck.
· zusätzliche Erfolgsvergütung plus repräsentativen Firmen-Pkw
· konkurrenzloses, umweltorientiertes Finanzprodukt (keine Versicherung o.a.)
· partnerschaftliches Arbeitsklima mit interessanten Aufstiegsmöglichkeiten sowie eine langfristige und sichere Zukunft in einem enormen Wachstumsmarkt.
Sie besuchen mit vorbereiteten Terminen
DONAR Vermögensverwaltungs-Gesellschaft, Alsteruter 34, 20354 Hamburg
DONAR-Telefonserv. Sa. Mo. u. Di. von 10.00-19.00 Uhr: ☎ 09-49 43081641

Sportinstrukteur/trice
gevraagd omgeving Maastricht. Volledige CIOS of gelijkwaardige opleiding i.v.m. het geven van aerobiclessen en fitnesstrainingen. Br. met foto en c.v. onder nr. B-04833, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Schoonheidssalon zoekt SCHOLIERE voor 1 middag avond p. wk. 045-352044

Gevraagd op korte termijn VERTEGENWOORDIGER m.v. voor de verkoop van popcorn-automaten ☎ 04750-29593

Gevraagd PERSOON voor diverse werkzaamheden ƒ 7,- per uur ☎ 045-228527

Op korte termijn is in onze worstmakerij voor het uitsnijden van vers vlees plaats voor een full-time VAKSLAGER. Wij zijn op zoek naar diegene die het belang ziet van een goede teamgeest en ervaring heeft in een worstmakerij en verantwoordelijkheid wil dragen. Ukunt rekenen op gemotiveerde collega's met plezier in hun werk, de modernste hulpmiddelen en een prima beloning. Heeft u interesse neem dan even contact op met één van onze kantoorruimte voor het maken van een afspraak. Van Melik Foodproduktie de Koumen 150 6433 KE Hoensbroek ☎ 045-229322

Van Melik Foodgroep kan een VRACHTWAGENCHAUFFEUR met groot rijbewijs plaatsen voor 2 à 3 dagen per week. Leeftijd 23-30 jaar. Bent u geïnteresseerd neem dan tel. kontakt op (tijdens kantooruren) voor het maken van een afspraak. Van Melik Foodgroep, de Koumen 150, Hoensbroek ☎ 045-229322.

VERKOPERS m/v gezocht voor topprodukten. Wij zoeken mensen die het een uitdaging vinden om ons systeem uit te breiden. Wij bieden u de kans om financieel onafhankelijk te worden. Meer weten bel 045-227527 of 06-52945316.

Chauffeurs

Pizzeria te Kerkrade vraagt CHAUFFEURS voor bezorgservice. ☎ 045-452817

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Bouwvak personeel

Bunij Bouwbedrijf BV vraagt met spoed colonne
Metselaars & timmerlieden
voor Duitsland.
Melden bij Dhr. Bindels. Telefoon 045-217358.

Bouwbedrijf H. De Vries B.V.
Almere - Emmeloord - Nieuwegein
vraagt
Onderaannemers voor betonwerk en lijmwerk te Keulen.
Reakties aan:
Bouwbedrijf H. De Vries B.V.
Postbus 50202, 1305 AE Almere.
Tel. 036-5317373.

Wolf Europabouw vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. BETONTIMMERLIEDEN. ☎ 04499-4899 Na 13.00 u. 04499-4479.

Mini GRAAFMACHINIST gevraagd, voorlopig oproepbasis, vaste aanstelling mogelijk. W. Smeets, grondverzet. Telef. 045-244483.

COMPAGNON gezocht voor bouwwerken in Duitsland, België en Nederland. Br.o.nr. B-04840, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor direct gezocht colonne STUKADOORS Fa. C.B.H. GmbH, Würselenerstr. 39, D-5222 Stolberg, tel. 09-49-240285222.

Gevraagd voor montagewerk in Oost-Duitsland PIJPFITTERS met ervaring, goede verdiensten. Telef. 045-223090.

Bouwbedrijf in Brunssum vraagt TIMMERLIEDEN voor Duitsland. ☎ 045-272719.

Geka Bouw GmbH vraagt met spoed vakbekwame METSELAARS voor Duitsland. Tel. 046-755732.

Horeca personeel

De Peppermill
zoekt voor de weekenden garderobe-medewerkers
Na telefonische afspraak, voorstellen vrijdag na 20.00 u.
Telefoon: 045-415794.

Friture Zeswegen vraagt MEDEWERKSTER met erv. Tel. 045-726764 na 14.00u.

GEVRAAGD man of vrouw i.b. horeca- en middenst.dipl. Tel. info na 20.00 uur 04752-5785 of na 12.00 uur 06-52752749.

Meisje gevraagd tot 23 jaar voor BUFFETWERKZAAMHEDEN in cafe/biljartcentrum, part-time of full-time. Br.o.nr. B-04828, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Huishoudelijk personeel/Oppas

Molenberglaan, Heerlen
kost, inwoning en vergoeding geboden in ruil voor verzorging van bejaarde dame. Werkster aanwezig.
Tel. 045-715601.

Gevr. betrouwbare nette VROUW (plm. 40 jr.) als hulp in de huishouding 1 x p. w. in Klimmen. 04405-3630.

Wij zoeken per direkt voor onze eenjarige dochter, een zelfstandig KINDERMEISJE met belangstelling voor reizen en paarden; op basis van een 6-daagse werkweek. In de ochtenduren verricht zij lichte huishoudelijke werkzaamheden. Een hechte band met het gezin en kost en inwoning zijn bij ons vanzelfsprekend. Indien deze werkzaamheden u aanspreken neem kontakt met ons op onder tel.nr. 09-49.2408-6363 of 6474.

Gezin in Hoensbroek zkt. per jan. een OPPAS voor 2 middagen per week, die tev. huishoudelijk werk wil doen. Tel. 045-213184.

OPPAS gevr. voor 3 kinderen, 4, 9 en 11 jr. in Brunssum, 3 middagen p.week van 12.00-18.00 uur of van 15.00-18.00 uur. Telef. 045-251319.

HULP in de huishouding gevr. bij dame van 66 jaar, zelfstandig werken, ƒ 10,- per uur, liefst Hoensbroek e.o. Marktstr. 182, flat Geubrekerhoes, Hoensbroek.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Winkelpersoneel

Voor direkt gevraagd
Bedrijfsleidster/verkoopster
Zelfstandig, kundig, enthousiast, met verkooptalent, sterk in verkoop, doorzetter,
voor: mode, textiel, modestoffen, ontwerpen en kleding
Sollicitatie: Postbus 21117, 6369 ZJ Simpelveld.

Bloementuin Beek
vraagt met spoed
bloembindster / verkoopster
(part-time). Voor info: telef. 043-640365 na 19.00 uur.

Van Leest Compact Disk Speciaalzaak
zoekt voor haar filiaal te
Heerlen
een verkoopmedewerker m/v
voor 20 a 30 uur per week. Leeftijd tot 21 jaar.
Schriftelijke sollicitaties voorzien van recente pasfoto kunt U richten aan: Van Leest, t.a.v. M. Werts, Pisanostraat 57, 5623 CB Eindhoven. Tel. info: 045-743500.

Carpooling

Milieubewust?
Hier kan uw CARPOOLOPROEP staan.
Voor meer info 045-719966.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,-
Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Kantoormeubelen
Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoormeubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a.: buro's, kasten, dossierskladenkasten, tafels en stoelen etc.
EMLY KANTOORMEUBELEN
Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. ☎ 046-523738.

Kantoormeubelen
TEGEN GROOTHANDELSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t.m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Kantoorstoelen

Rock II Za ƒ 185,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen
Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Sinterklaas

SINT en Piet op bezoek, bel 045-223406.

Bel voor een bezoek van SINT en Piet. 045-719451. (tev. kledingverhuur).

SINTERKLAASPAARD te huur met Sint kostuum en begeleiding. Inl. tijdens winkeltijden 043-211906.

Hobby/D.h.z.

Te k. HANDYKIT oscilloscoop 20 Mhz. ƒ 600,-; Lodestar functie generator ƒ 190,-; voeding 5 tot 15 V 6a ƒ 80,-. Tel. 045-425128.

Te koop MARKLIN trein met toebehoren, pr. ƒ 950,-. Telefoon 045-418473.

Speelgoed

Te koop Carambole-BILJART 160x 80 cm, tafelmodel incl. aldekplaat, ƒ 300,-. Telef. 045-714421

Reparaties

TV-VIDEO - defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

PC of AMIGA defect? Erkend reparateur E+E Electronica, Servatiusstr. 2, Brunssum. Tel. 045-231340.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

TV-VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens. Industrieterr. Abdissenbosch, Landgraaf. Tel. 045-314122

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566 461658.

Bedrijven/Transacties

Henny van Ommeren
Werkschoen hoog model, oliebestendige zool en kruipneus
nu ƒ 65,-.
Steinderweg 49, Stein. ☎ 046-339689.

Te koop gevraagd
Administratiekantoor
Werkzaam t.b.v. het midden- en kleinbedrijf.
H.C.A. ADMINISTRATIES, Bongaarderweg 15, Bocholtz, tel. 045-440098.

Ter overname nieuw cafébedrijf
papieren vereist, zonder papieren onnodig te reflecteren.
Br.o.nr. B-04826, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Aangeboden tegen vergoeding ONDERNEMERS-DIPLOMA detailhandel woninginrichting specialisatie meubels. ☎ 04750-20239, na 19.00 uur.

Te koop VETVANGPUT v.a. ƒ 1.690,- afhaalprijs excl. BTW. BV Kepu ZB, Ganzeweide 175A, Heerlen. Telef. 045-210606, toestel 227.

Wegens ziekte te huur aangeboden goedlopend DORPSCAFE met verschillende verenigingen. Br.o.nr. B-04835, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ter overname aangeboden CATERINGBEDRIJF. Tel. 04498-58555. Zonder cont. onnodig te reflect.

Administratie automatiseren? Counterpoint Software Adviesbureau. Automatisering voor EXACT, ontwikkeling van betrouwbare techn.-adm. software, advisering MKB. Nuth ☎ 045-244841.

Te huur volledig bedrijfsmatige ingerichte SAUNA met aparte ingang, in klein kasteeltje te Valkenburg, met grote parkeerruimte, o.a. 6-persoons sauna, turks stoombad,whirlpool, relaxruimte, zonneruimte, omkleedruimte en toiletten. Overname apparatuur vereist. Huur ƒ 3.000,- p. mnd., all-in. Info: 04406-16896.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

Tuinmachine show
1000 m2 showroom met o.a.
- gazonmaaiers - veegmachines
- zitmaaiers - bosmaaiers
- fronmaaiers - motorkettingzagen
- tweewielige trekkers - hogedrukreinigers
- vierwielige trekkers - bladblazers/zuigers
- tuintraktoren - compressoren
- houtversnipperaars - vele aanbouwwerktuigen
Vele zeer interessante aanbiedingen
Doorlopend demonstraties van houtversnipperaars
U bent van harte welkom op onze show.
12 t/m 15 november 9.00-17.00 uur
12 november tot 22.00 uur
Lozeman tuinmachines b.v.
Markt 14, Lottum, tel. 04763-2341.

Inkoop, verkoop en verhuur van gebruikte paardetrailers en aanhangwagens. BARTELS, Hommerterweg 256, Amstenrade. ☎ 04492-1870.

HOOI te koop. Tel. 04454-64251.

Bezoek de open dagen - tentoonstelling proefveldresultaten aardappelrassen bij KOOIJ Limburg BV, Sleperweg 28, Maastricht (Beatrixhaven) op zaterdag 13 november van 14.00-18.00 uur en zondag 14 november van 11.00-18.00 uur.

Te koop dubbele PAARDENTRAILER, z.g.a.n., ƒ 4.000,-. ☎ 09-49 24547324.

Te huur ruime PAARDENBOXEN incl. gebr. van binnenmanege, vlakbij de bossen gelegen. ☎ 04454-63687.

Te koop KERSTBOMEN Omorika, 1.50 - 2.00 mtr. Telefoon: 04765-2747.

Te koop KERSTDENNEN Omorika's, spotprijs. Telefoon 04954-1303.

Te koop TRAININGSKAR (sulky), heel mooi, voor in te spannen. Waalbroek 19, Simpelveld.

Te koop 2 Haflinger VEULENS. Kerkweg 85, Puth-Schinnen, tel. 04493-2474.

Te k. grote partij KERSTBOMEN: Picea abies tot 1.75 m., Picea Amorika tot 1.75 m., Blauwspar, ook in pot. Telef.: 046-745358 na 18.00 uur: 046-338349.

Te k. AARDAPPELSCHOKSORTEERDER, Flevo combitex, systeem Schouten trio, in goede staat, lage prijs. 046-515937.

Vandaag v.a. 14.00 uur VERKOOP van paarden, veulens en pony's. Paardencentrum De Alleehoeve, Allee 13, Brunssum. Telef. 045-221957.

Motoren en scooters

Grote herfstuitverkoop
van 6 t/m 13 november
Wij moeten ruimte maken voor onze nieuwe '94-kollektie, daarom geven wij 10-40% korting op kleding, helmen, laarzen enz. Nu in onze showroom te bewonderen: de
BMW F 650
De nieuwe '94-modellen zijn leverbaar. Kom naar Safe Motors en profiteer van onze superaanbiedingen.
Safe Motors
Smisserstraat 15, 6031 AD Nederweert.
Tel. 04951-34255.

Nieuw MOTORBANDEN. Alle maten en merken, tegen laagste prijs. Bandenspecialist Abel, Reeweg 143, Landgraaf 045-314027.

HONDA CB 550 Night Hawk, '84, nwe. bnd., i.z.g.st., ƒ 5.950,-. Tel. 045-440792.

Te koop uniek in Nederland: KAWASAKI Z1300/6 DFI, bwj. '88, ingevoerd, met veel nieuwe reserve onderd., vr. pr. ƒ 9.800,-. ☎ 045-353085.

Te k. HARLEY Davidson Wide Glide, '86, origin. st., ƒ 23.500,-. ☎ 045-740423.

Te koop KAWASAKI Z900 bwj. '76, i.z.g.st., ƒ 5.500,-. Telef. 045-461106.

Te koop SUZUKI GSX 750F bwj. '93, 1.400 km., t.e.a.b. Brikkebekker 39, Landgraaf.

Te k. SUZUKI Trike LT 50, vraagprijs ƒ 1.750,-, nieuw. Tel. 046-511446 / 524864.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop SUZUKI GSX 750 Chopper; Yamaha 920 Virago; Kawasaki Z500, pr.n.o.t.k. Telef. 045-321541.

Te koop YAMAHA XS 1100, bouwjaar '79, 52.000 km., grijsmet. ☎ 045-418207.

Te koop KAWASAKI Z 650, mooi, loopt goed, ƒ 2.250,-. Telefoon 045-244611.

SUZUKI DR 350 S Off the Road, 350 km, 07-'93, ƒ 7.950,-. Jurgen Autocentrum Kerkrade, 045-452570.

HONDA 650 Nighthawk Custom, '84, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.500,-. Tel. 045-317396.

SUZUKI GS 500 E, '93, 1.300 km! paars-metallic, set banden, vr.pr. ƒ 7.300,-. Telefoon 045-740340

(Brom)fietsen

Te koop PUCH Maxi, ƒ 395,-. Pannenberg 61, Hoensbroek.

Te koop VESPA Ciao met sterwielen. Tel. 045-223297

ONDERDELENBANK Tel. 04493-2715.

Bestel tijdig uw KERSTBOOMPLANTEN. Boomkwekerij Rompelberg, Bunde, tel. 043-645365.

Te k. wegens overcompleet GIERVAT 4.000 liter. Tel. 045-728658.

Te k. gevraagd MENGMESTVAT plm. 5.500 liter. Tel. 045-721976.

Te koop HONDA Crossmotor 125, bwj. '92. Telefoon: 04405-1727

Te k. KAWASAKI ZXR 750, bwj. '92, kleur bordeauxrood, i.z.g.st. Telef. 045-427278.

Te koop oude MOBYLETTE 1974, i.z.g.st. ƒ 250,-. Telefoon: 04492-2810

Te koop MEISJESSPORTFIETS, 7-12 jr., ƒ 150,-. Telef. 046-374117.

Proficiat!

Silvia
eu Vreua sa ma msor cu tine tu vri Dragoste m. Silvia, wil jij met mij trouwen

Proficiat Mam met je
80e verjaardag

wensen kinderen, kleinkinderen en Jupke.

Proficiat

't Maedje van toen noe tachtig!

BIANCA

Wil je met me trouwen???

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 Heerlen en vergeet niet onder op de envelop nummer uit de advertentie te vermelden.

Te k. VESPA Ciao, z.g.a.nw., bwj. '90, met sterwielen, vr. pr. ƒ 925,-. Tel.045-721245.

Te koop Puch MAXI i.z.g.st., vr.pr. ƒ 450,-. Telef. 045-422115.

Te koop 2x VESPA Ciao met en zonder sterwielen, i.z. g.st. ☎ 045-213950.

Baby en Kleuter

Te koop KINDERWAGEN Gesslein 3-in-1, badje + standaard, autostoeltje Storchenmuhle, alles i.z.g.st. Telef. 046-376252.

Te koop grenen BABY/DOORGROEIKAMER met hang/legkast, vraagprijs ƒ 1.000,-. ☎ 045-223495.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Compl. DOORGR... BYKAMER: box; ... tje; compl. 3 in 1 ... gen. Tel. 046-582095.

Te koop gevraagd KAMER. Telefoon: 417353.

Computers

CPC Kerkrade, ... TERS nieuw en g... Nierspinkstr. 61. Tel. 351588.

Te koop PC AT ƒ 650,-; printer ... Telef. 046-374117

AMIGA 2000 V 1.3 ... mon., joystick + ... ƒ 1.650,-. 045-417356.

Te koop AMIGA 500 monitor, vr.pr. ƒ 750,- 045-422294.

Te k. COMMODORE plus diskdrive, printer, stick en 190 diskettes, ƒ 375,-. Telef. 045-22848...

Te koop SEGA 8 bits spellen. Telefoon 427318

Radio e.d.

Sansui VERSTERKER 2200 ƒ 75,-; Akai tune... K22 ƒ 75,-; Marantz ... tedeck SD-240 ƒ 75,-; ... men ƒ 195,-. Blaupunkt ... toradio/cassette ... ƒ 150,-. Tel. 045-425128.

ITT CD-speler, ... Sony equilizer, ƒ 50,-; ... tape-selector, ƒ 50,-. In ... koop ƒ 200,-. 045-220861

TV/Video

Goede KLEUREN-TV grote sort. v.a. ƒ 95,- gar. 25 jaar TV-Occ... centrum Geel, Grasbro... weg 25, Heerlen. Tel. 724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. ƒ 60,- met afst.bed. ƒ 125,-, met teletekst ƒ 250,- o.a. Philips. TV FRANK BV, Bokstr. Heerlerheide. ☎ 045-21345...

Kunst en Antiek

Komt U eens vrijblijvend ken naar onze enorme lectie ANTIEK ... tafels, stoelen, ... brons, koper, tin enz. Scheepers, Panheel... 28, Heel. Tel. 04747-1... ledere dag geopend.

De mooiste grenen en ... keus volgens VT-wonen. Ariadne vindt u bij ART antiek Simpelveld, ... straat 64 045-443161 restauratie en logeri... gesl./do. kopav.

ROMANTISCH-WONEN speciaalzaak in "antiek nieuw" geloogd ... meubelen, voor 'n ... interieur! Rijksweg Noord ... Geleen. Telef. 046-753006.

Te koop antieke PIANO F. Schaaf Frankfurt, pels bord van 1888, ƒ 1.250,-. Tel. 04405-2516.

Te koop antieke KAST ... een grote collectie ... Telef. 045-721352.

Antiek SIMONS gespec... seerd in noten, grenen, ... ken antieke meubelen, ... pen, keuken enz. ... straat 45A, Nuth (in het ... trum t.o. kerk). ☎ 045-24... Een begrip voor de regio!

Te koop antieke Mecheelse KAST, koopje! Benzen... derweg 93, Heerlen.

Te koop GODSLAMP, ... jaar 1870, vr.pr. ƒ 2.50... diverse olieverf schilderijen. Telefoon 04498-54319.

Te k. olieverf, Paul DAENEN, '77, titel: '6 clowns met ... hoed'. Tel. 071-126425.

Braderieën/Markten

Op 14 November ... ROMMELMARKT in ... Plenkhoes, Bachstr. 2, ... leen. Aanv. 11.00-17.00 uur.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

DEN ... nieme ... eigen ... dan e... bedrij... de Ne... nemen ... behoe...

De re... hoefte ... bouw ... miljoe... aanbo... 0,9 m... Uit de... van d... (tje) r... In 19...

ROTT... lever ... het de... 3 pro... 1992. ... miljoe... gulde... taat v... van 1...

De re... sterk ... ander... opget... neer ... den ... over ... een w...

Door ... pond ... lands... de ov... spect... mede... dit j... boek... 1992 ... spra... proc...

Eu... Ove... stee... reke... met ... ren ... Uni... kw...

Bedrijven zijn kantoorkolos meer dan zat

DEN HAAG – Bedrijven zijn de grote, anonieme kantoorkolossen beu. Zij willen een eigen pandje met een eigen uitstraling, liever dan een gezichtsloos mega-gebouw of een bedrijfsverzamelpand. Deze conclusie trekt de Nederlandse Vereniging van Bouwondernemers (NVB) na een onderzoek naar de behoefte aan kantoorpanden in de toekomst.

De resultaten geven aan dat er weinig behoefte is aan nog meer nieuwe kantoorgebouwen. Was er in 1990 nog ongeveer 2,7 miljoen vierkante kilometer kantoorvloer in aanbouw, momenteel is dat naar schatting 0,9 miljoen vierkante kilometer.

Uit de cijfers komt naar voren dat 70 procent van de bedrijven gewoon een eigen gebouw(tje) met een eigen gezicht en voorgevel wil. In 1990 was dit percentage aanzienlijk lager (53 procent). Zelfs van de kleine bedrijven (minder dan 10 werknemers) vindt 67 procent dat de extra kosten van een eigen pand kennelijk opwegen tegen het weggestopt zitten in een naamloos verzamelpand.

Het ziet er niet naar uit dat de komende twee jaar veel verbetering in deze situatie komt. Want zelfs als de economie snel weer aantrekt, betekenen meer banen in de industrie pas op de langere termijn meer kantoorbanen. Maar ook in het kantoor zal men liever eerst er een bureau bijzetten, in plaats van meteen een grotere ruimte te zoeken.

De periode dat er veel kantoorbanen bijkwamen, viel in de tweede helft van de jaren tachtig. Mede door de overgang van industriële werkgelegenheid naar diensten en informatica groeide het aantal kantoorbanen toen met meer dan een vijfde. Voor dit en komend jaar verwachten de rekenmeesters van de overheid, het Centraal Planbureau (CPB), het verdwijnen van totaal 20.000 kantoorbanen.

Hoewel bijna alles elk jaar duurder wordt is de kantorenmarkt zo slap dat de huurprijzen sinds 1990 niet zijn gestegen. Gemiddeld kost een vierkante meter 219 gulden per jaar.

Rotterdam boekt zeven procent minder lading

Aandeel Nederlandse havens loopt terug

ROTTERDAM – De ladingoverslag in de Rotterdamse haven is in de eerste zes maanden van dit jaar met zeven procent ofwel ruim tien miljoen ton teruggelopen tot ruim 138 miljoen ton. Gemiddeld ging in de negen belangrijkste havens van West-Europa zes procent (20,3 miljoen ton) minder lading om. Het marktaandeel van Rotterdam en Amsterdam liep terug.

Dat blijkt uit een onderzoek van het Gemeentelijk Havenbedrijf in Rotterdam. Volgens het Havenbedrijf is de Westeuropese daling een gevolg van de verslechterde wereldeconomie, die direct zijn weerslag heeft op het goederenvervoer over zee. De overslag van massagoed ging zelfs met 9,3 procent achteruit. De stukgoedoverslag steeg daarentegen met 1,9 procent.

In alle havens werd, met uitzondering van Le Havre, in het eerste halfjaar van 1993 minder lading aan- en afgevoerd.

Het marktaandeel van Rotterdam daalde licht van 43,7 naar 43,2 procent. Dat van Amsterdam zakte van 5,1 naar 4,7 procent. Het algemene beeld is een stijging van het marktaandeel van de Franse havens, een daling bij de Nederlandse en een stabiel marktaandeel voor de Duitse en Vlaamse zeehavens.

Afgezien van containerlading (plus 1,4 procent) en agri-bulk (plus 8,2 procent) leden alle sectoren van de Rotterdamse haven verlies. Ruwe olie liep met 8,1 procent in omvang terug (minder energieverbruik in Europa vanwege minder bedrijvigheid). Voor steenkool bedroeg de daling 17,9 procent, voor ertsen 16,4 procent (beide onder meer in verband met de crisis in de Europese staalindustrie) en voor conventioneel stukgoed 0,5 procent.

De belangrijke containersector groeide voor de negen havens met in totaal 4,3 procent (tot 58,6 miljoen ton). Tegenover de Rotterdamse containergroei staat een verlies van 5,6 procent (tot 9,2 miljoen ton) van Antwerpen.

De neergang van Amsterdam (min 14,8 procent tot 14,9 miljoen ton) had vooral te maken met een daling van 60 procent van de kolenoverslag.

munt uit

● Cocom

De Cocom, de Westerse instelling die toezicht houdt op export naar (voormalige) communistische landen van apparatuur die militair kan worden toegepast, zal zichzelf dinsdag in Den Haag opheffen. Onder Nederlands voorzitterschap moet vervolgens een aanzet worden gegeven tot een nieuwe internationale organisatie, die erop moet toezien dat hoogwaardige technologie niet in handen komt van terroristische bewegingen of landen.

● Onderzoek

De toezichthouders van de Parijse beurs stellen een onderzoek in naar de koersvorming van het aandeel Euro Disney. Vooral de transacties vóór het bekend worden van het miljardenverlies worden onder de loep genomen. Het is vrij opmerkelijk dat de beurs met een onderzoek begint. Dat gebeurt pas als er een vermoeden bestaat van misbruik van voorwetenschap. Woensdag werd bekend dat Euro Disney een verlies heeft geleden van 1,7 miljard. Na de rustdag donderdag, brak gisteren op de Franse effectenbeurs paniek uit vanwege het grote aanbod aandelen Euro Disney. De markt moest zelfs tweemaal worden stilgelegd.

● Zelfstandig

Omstreeks de eeuwwisseling bestaat de Koninklijke Schelde Groep in Vlissingen uit een houdstermaatschappij met een stuk of tien werkmaatschappijen. Verdere verzelfstandiging van de verschillende activiteiten binnen de groep in de vorm van afzonderlijke bv's ligt voor de hand, aldus bestuursvoorzitter drs. B.P. Hiddinga.

● Beurslijn

ABN Amro overweegt in navolging van de Postbank een telefoonlijn te openen waar direct orders voor de Amsterdamse Effectenbeurs kunnen worden doorgegeven. De 'Beursorderlijn' van de Postbank, die werkt met flinke kortingen op de gebruikelijke provisies, is een succes: volgende week wordt de nieuwe en uitgebreide versie van telefonisch beleggen geïntroduceerd. Voor 'kleine' orders van 15.000 tot 20.000 gulden is het verreweg de goedkoopste manier om aandelen te kopen of verkopen.

● Peroxide

Het distributiebedrijf Store-Ship uit Spijkenisse start volgende maand op industrieterrein Moerdijk met de op- en overslag van peroxiden, die nu nog nergens in Nederland opgeslagen mogen zijn. De opslag zal plaatsvinden volgens de allernieuwste richtlijnen op gebied van milieu en veiligheid. Peroxide reageert snel met andere stoffen, waarbij het gevaar voor branden en explosies zeer aanzienlijk is.

Schommelende wisselkoersen houden stijging beperkt

Meer winst Unilever

Van onze redactie economie

ROTTERDAM – Het voedings- en wasmiddelenconcern Unilever – ook eigenaar van Mora in Maastricht – heeft zowel in het derde kwartaal als in de eerste negen maanden van dit jaar 3 procent meer winst geboekt dan in dezelfde periode van 1992.In het derde kwartaal nam de nettowinst toe van 1.121 miljoen tot 1.158 miljoen gulden (per aandeel van 4,01 tot 4,14 gulden). In de eerste negen maanden groeide het nettoresultaat van 2.945 miljoen tot 3.026 miljoen gulden (per aandeel van 10,52 tot 10,81 gulden).

De resultaten van Unilever zijn sterk beïnvloed door de grote veranderingen die sinds vorig jaar zijn opgetreden in wisselkoersen. Wanneer geen rekening wordt gehouden met de koersverschillen zou over beide perioden sprake zijn van een winststijging met 9 procent.

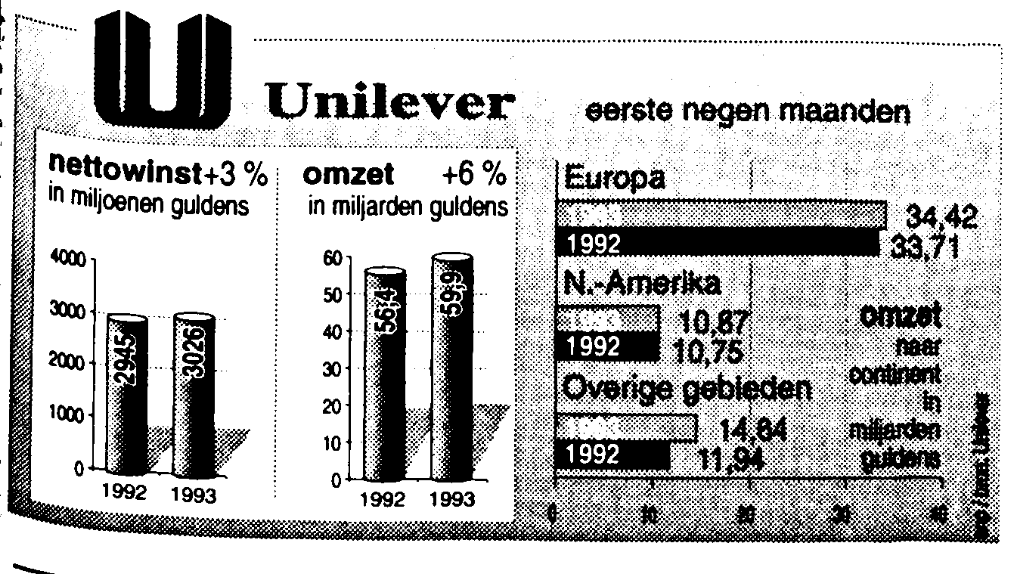
Door de scherpe daling van het pond sterling kon het Brits-Nederlandse concern gisterochtend aan de overzijde van de Noordzee veel spectaculairder winststijgingen melden. Uitgedrukt in Britse ponden is er in het derde kwartaal van dit jaar 17 procent meer winst geboekt dan in dezelfde periode van 1992. Uitgedrukt in dollars is echter sprake van een winstdaling van 8 procent.

Europa

Over de eerste negen maanden steeg de winst vóór belastingen (gerekend tegen constante koersen) met 6 procent tot bijna 5 miljard gulden. De omzet groeide eveneens met 6 procent tot 59,93 miljard. Europa was het enige gebied waar de Unilever-bedrijven in het derde kwartaal slechter draaiden dan een jaar geleden. De bedrijfswinst daalde van 1.242 miljoen naar 1.219 miljoen gulden. „Het resultaat in Europa werd nadelig beïnvloed door het slechte weer in het hoogseizoen voor ijs," merkte topman Maljers gisterochtend op in een toelichting op de cijfers. „In de meeste andere voedingsmiddelenmarkten behaalden onze merkartikelen bevredigende resultaten."

In Noord-Amerika moet Unilever nog steeds zwaar slag leveren om de markt voor wasmiddelen. Het resultaat van deze produktgroep had daar duidelijk onder te lijden. „Maar de toiletartikelen deden het in Noord-Amerika uitstekend," aldus Maljers. Europa blijft de belangrijkste markt voor Unilever. Hier werd in de eerste negen maanden van het jaar 57 procent van de omzet behaald (34 miljard gulden). Noord-Amerika was goed voor 18 procent en de 'overige gebieden' voor 24 procent.

Unilever zal evenals vorig jaar een interimdividend uitkeren van f 1,48 per gewoon aandeel. De Britse tak Unilever PLC betaalt 6,08 pence per aandeel (vorig jaar nog 5,20 pence).

En dan is er koffie

● *Mijnwerkers in het Duitse Bergkamen drinken tijdens een werkonderbreking een bekertje koffie buiten de schacht 'Monopol'. Afgezien van enkele kleine demonstraties en wegblokkades ging de produktie in de mijnen in het Roergebied gisteren gewoon door. De mijnwerkersbond heeft echter nieuwe stakingen in het vooruitzicht gesteld als er niet snel ander werk wordt gevonden voor de vele kompels die vermoedelijk op straat komen te staan.* Foto: EPA

Meer vacatures vervuld

DEN HAAG – De arbeidsbureaus zijn „aangenaam getroffen" door het vervullen van 3.000 vacatures méér over de eerste negen maanden van dit jaar dan in dezelfde periode vorig jaar.

Minder blij zijn ze met de geboekte resultaten voor langdurig werklozen en minderheden.

De totale stijging tot 122.000 vervulde vacatures doet zich voor ondanks de economische recessie. Het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening, waarin overheid, werkgevers en werknemers te zamen de arbeidsvoorziening besturen, denkt dat de betere resultaten het gevolg zijn van verbeteringen in organisatie en werkwijze bij de regionale arbeidsvoorziening.

Wat betreft langdurig werklozen is tot nu toe slechts 56 procent van de jaartaakstelling van 34.500 binnengehaald: 19.000. Voor minderheden is 61 procent van de taakstelling (14.300) gerealiseerd. De plaatsing van vrouwen ligt op schema. De arbeidsbureaus hielpen in de eerste negen maanden 35.500 vrouwen aan werk, de doelstelling is 46.600. De directe bemiddeling van werklozen ligt op schema met ruim 74.000 van de beoogde 102.000 vervulde vacatures.

Philips investeert opnieuw in China

EINDHOVEN – Philips start een joint-venture met het Chinese Yaming Electric Lamp Works, één van de grootste lampenfabrieken van het land. Het Eindhovense concern neemt een belang van zestig procent en Yaming, gevestigd in Shanghai, veertig procent. Philips heeft al een samenwerkingsverband lopen met lichtproducent Feidong in Nanjing. Het contract voor de joint-venture is gisteren in Shanghai ondertekend.

Yaming bestaat al meer dan zeventig jaar en heeft volgens Philips een sterke positie op het gebied van hogedruk gasontladingslampen, rechte en ronde fluorescentielampen, en halogeenlampen. „Export naar West-Europa sluiten we zeker niet uit," aldus een woordvoerder van Philips, „maar de prioriteit ligt bij de gigantisch grote Chinese markt." Philips sluit niet uit dat de investeringen in China een voorbode zijn van een gedeeltelijk vertrek van lichtactiviteiten uit Nederland en West-Europa. Die overweging geldt echter „niet voor de korte termijn". In de lichtbusiness is volgens Philips in toenemende mate sprake van overheveling van activiteiten naar lage-lonenlanden.

De komende jaren is in de Chinese fabriek zo'n 133 miljoen aan investeringen voorzien. In het nieuwe bedrijf komen in eerste instantie ongeveer 1.500 mensen te werken. De onderneming moet begin volgend jaar operationeel zijn. Voor 1994 wordt al gerekend op een omzet van 40 miljoen gulden, oplopend tot 135 miljoen in 1998. De joint-venture mikt erop leider te worden op de Chinese markt.

beurs

Merkwaardig

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs beleefde gisteren een wel zeer merkwaardige dag. Was het 's ochtends één en al treurnis, mede naar aanleiding van matige derde-kwartaalcijfers van Unilever, 's middags trad een verbazingwekkend herstel op. Een goede indicatie daarvan bood de sprong voorwaarts van de EOE-index. De beursbarometer bereikte in de ochtenduren een dieptepunt op 369,16, maar herstelde zich tot 377,85, een winst van precies 3 punten.

Een rol speelden de goede cijfers over de Amerikaanse economie. Vooral de obligatiekoersen profiteerden daarvan. Gemiddeld gingen de jongste staatsleningen twintig cent in koers omhoog. Verder was er sprake van veel short-dekking. Ook vanaf de optiebeurs was de vraag naar aandelen groot. De opening van New York zorgde in het laatste handelsuur voor een eindsprint. Bij het slot van Amsterdam noteerde de Dow Jones-index twintig punten in de plus. De handel op het Damrak was onstuimig. In aandelen ging voor f 1,6 miljard om, in obligaties voor f 2,4 miljard.

Tegenvallende kwartaalcijfers van Unilever bepaalden gisterochtend de stemming op het Damrak. De winstgroei zat aan de onderkant van de verwachtingen, waardoor het fonds direct na opening f 8,40 inleverde op f 204,30. Bij het slot was van dit verlies nog maar f 2,70 over; de „fixing" bedroeg f 210. Koninklijke Olie, dat in de ochtenduren nog f 3,60 omlaag tuimelde, kon het verlies beperken tot drie dubbeltjes op f 196,80. Zowel in 'Olies' – f 284 miljoen – als in 'Unies' – f 215 miljoen – was de omzet zeer fors.

De forse koersschommelingen op de aandelenbeurs zorgden ook voor een geanimeerde handel op de optiebeurs. Er werden 68.000 contracten verhandeld, beduidend meer dan gemiddeld.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	67,90	68,00
ABN Amro A.in F.	88,80	88,70
ABN Amro L.Gr.F.	177,90	177,90
ABN Amro Obl.Gr.f.	206,70	206,80
Aegon	95,70	95,30
Ahold	90,60	92,80
Akzo	176,70	177,40
Alrenta	263,60	263,60
Amev cert.	80,90	80,50
Bols Wes. c.	39,80	40,50
CSM cert.	67,70	67,30
Dordtsche Petr.	184,50	184,30
DSM	101,00	102,00
Elsevier	149,50	150,80
Fokker cert.	20,90	21,30
Gist-Broc. cert.	49,30	49,90
Heineken	198,30	196,70
Heineken Hold.	174,40	173,00
Hoogovens nrc	45,00	47,30
Hunter Douglas	69,00	69,00b
Int.Ned.Gr. c.	80,00	80,70
KLM	38,10	40,30
Kon. KNP BT	40,00	40,40
Kon. Olie	197,10	196,80
Nedlloyd	45,60	49,10
Océ-v.d.Gr.	57,50	57,50
Pakhoed cert.	45,20	47,40
Philips	38,80	38,90
Polygram	73,60	73,80
Postb.Beleggf.	64,60	64,60
RG Florente F.	130,40	130,40
Robeco	117,20	117,20
Rodamco	59,10	59,10e
Rolinco	118,90	119,70
Rorento	95,80	95,80
Stork	38,20	38,00
Unilever cert.	212,70	210,00
Van Ommeren nrc	40,60	40,40
Ver.Bezit VNU	148,70	151,50
Wolters-Kluwer	103,40	106,50

Avondkoersen Amsterdam

Kon.Olie 196,60-197,00 (196,80)
Philips 38,90-39,10 (38,90)
Unilever 210,00-210,50 (210,00)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	sk
Aalberts Ind	53,00	52,60
ABN AmroHld.prf.c.	6,41	6,43
ABN Amro pref.	68,00	68,20
ACF-Holding c.	52,00	51,90
Ahrend Groep c.	115,00	116,20
Asd Options Tr.	11,40	11,20
Asd. Rubber	2,95	3,00
Ant. Verff.	350,00	-
Atag Hold. cert	132,50	134,00
Athlon Groep	60,00f	59,80
Athlon Groep nrc	59,70	58,20
Aut.Ind.R'dam	67,50	67,50
BAM Groep	107,00	108,00
Batenburg	140,50	141,50
Beers	109,00	109,00
Begemann Groep	45,80	46,00
Belindo	312,00	312,00
Blydenst.-Will.	25,00	26,00
Boer De Winkelb.	72,50	71,80
Borsumy Wehry	109,50	108,00
Boskalis c	46,40	45,50
Braat Beheer	27,80	27,50
Breevast	9,90	9,90
Burgman-Heybroek	1480,00	1480,00
Calvé-Delft pref	850,00	850,00
Calvé-Delft cert	1417,00	1380,00
Cap Volmac	22,20	22,10
Cindu Intern.	93,00	93,00
Claimindo	308,20	310,20
Content Beheer	22,00	21,80
Credit LBN	34,30	34,30
Crown v.G. cert.	131,50	131,50
CSM	67,90	67,50
Delft Instrum.	17,90	17,90
Dorp-Groep	35,50	35,00
Draka Holding	38,50	38,30
Econosto	23,00	22,90
EMBA	170,00a	-
Eriks Holding	89,90	89,90
Flexovit Int.	56,00	55,00
Frans Maas cert.	43,50	43,00
Fugro McClelland	37,10	37,20
Gamma Holding	96,00	96,00
Gamma pref.	6,10	6,50
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	41,00	41,00
Geveke	27,50	27,60
Giessen-de N.	344,50	341,50e
Goudsmit	29,00	28,70
Grolsch cert.	42,70	42,70
GTI-Holding	137,00	137,00
Hagemeyer	109,00	107,00
HAL Trust B	15,60	16,50
HAL Trust Unit	15,50	16,50
HBG	258,00	255,00
Hes Beheer c	19,80	19,80
Heijmans	40,10	43,00
Hoek's Mach.	77,00	77,20
Holl.Sea S.	0,18	0,18
Holl. Ind. Mij	52,60	52,60
Hoop Eff.bank	10,40	10,20
Hunter D.pref.	2,00	-
IHC Caland	40,50	39,80
Internat.Muell.	81,00	81,80
Int.Ned.Groep	8,11	8,11
Kas-Associatie	58,50	58,90
Kempen & Co	12,20	11,90
Klene Holding	92,00	92,00
Kondor Wessels	40,00	39,50
KBB	104,40	103,80
Kon. Sphinx	38,20	37,90
Koppelpoort	403,00	402,00
Krasnapolsky	160,00	160,50
Landré & Gl.	43,20	44,00
Macintosh	55,00	54,50
Maxwell Petr.	167,50	165,00
Moeara Enim	1605,00	1579,00
M.Enim OB-cert.	21000,00	20500,00
Moolen Holding	34,20	34,00
Mulder Boskoop	38,50	38,50
Multihouse	2,10	2,00
Naeff	415,00	-
NAGRON	74,90	74,50
Nat. Inv. Bank	99,00	98,50
NBM-Amstelland	13,70	13,80
NEDAP	52,00	52,00
Nedcon Groep	56,00	56,00
NKF Holding	145,00	145,00
Ned.Part.Mij	49,50	49,50
Ned.Springst.	5200,00	5200,00
Norit	18,50	18,60
Nutricia GB	148,00	147,00
Nutricia VB	151,50	150,50
Nijv.-Ten Cate	85,70	85,30
OPG cert.	49,90	49,00
Orco Bank cert.	92,10	92,00
OTRA	268,00	269,00
Pirelli Tyre	13,70	13,80
Polynorm	115,00	114,00
Porc. Fles	21,70	21,70
Randstad	54,50	55,00
Reesink	88,20	88,00e
Rothmans Int.	4,25	4,25
Roto Smeets Boer	35,60	36,20
Samas Groep	45,20	45,40
Sarakreek	13,30	13,30
Schuitema	1625,00	1625,00
Schuttersveld	38,30	38,00
Smit Intern.	27,00	27,00
St.Bankiers c.	16,40	16,40
Stad Rotterdam c	43,00	43,10
Telegraaf De	131,00	129,00
Textielgr.Twente	76,00	76,00
Tulip Computers	13,60	13,50
Tw.Kabel Holding	186,50	189,00
Ubbink	80,00	81,00
Union	41,30	42,00a
Vereenigde Glas	495,00a	493,00a
Volker Stevin	71,30	71,00
Vredestein	12,80	12,70
Wegener	99,50	97,00
West Invest F.	11,00	11,00a
West Inv.F. wb	78,00	78,00
Wolters Kluwer	414,00	-
Wyers	22,20	22,00e

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	sk
ABN Amro Aand.F.	97,20	97,20
ABN Amro Amer.F.	76,80	75,90
ABN Amro Eur. F.	84,00	83,50
ABN Amro Far EF.	75,60	76,60
ABN Amro Neth.F.	109,40	108,20
ABN Amro rent.div	165,70	159,00d
Aegon Aandelenf.	45,90	46,00
Aegon Spaarplus	5,20b	-
Aldollar BF $	31,80	31,80
Alg.Fondsenbez.	260,00	260,00
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	110,80	110,60
Asian Cap.F.$	60,90	61,70
Asian Tigers F.	110,40	111,40
Asian Select. F.	107,30	108,10
Austro Hung. F.	7,00	7,00
Bemco RentSel.	62,70	62,70
Bever Holding	3,30	3,30
CL Aandelenfonds	100,20	100,20
CLN Obl. Div. F.	119,60	119,60
CLN Obl.Waardef.	133,30	133,20
Delta Lloyd Inv.	33,30	33,70
DP America Gr.F.	36,70	38,10
EGF Investm.	149,00	149,00
EMF Rentefonds	86,90	87,00
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,50	19,50
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Envir.Growth F.	45,00	45,00
Esmeralda part.	40,30	40,40
Eur.Ass. Trust	7,80	7,80
EMS Growth Fund	106,60	106,60
EMS Income Fund	101,80	101,80
EMS Offsh. Fund	107,20	107,20
EOE Index Fnd	409,00	401,00b
Euro Growth Fund	57,00	58,80
Euro Spain Fund	8,00	8,00
Far East Sel.F.	82,00	83,00
Gim Global	68,00	68,00
Groeigarant	1,32	1,32
Holland Fund	88,00	87,20
Holl. Eur. Fund	58,20	57,60
Holl. Obl.Fonds	147,00	147,00
Holl. Pac. Fund	130,80	133,80
Holl. Sel.Fonds	102,80	102,20
Hooge Huys Hypf.	135,50	135,50f
ING Bnk Dutch Fnd	59,00	58,40
ING Bnk Geldm.Fnd	58,81	58,82
ING Bnk Glob.Fund	55,00	54,80
ING Bnk Oblig.Fnd	38,70	38,70
ING Bnk Spaard.F.	105,43	105,44
ING Bnk Rentegr.F	136,80	136,80
ING Bnk Vastg.Fnd	30,00	30,00
Innovest	68,20	68,80
Interbonds	543,00	543,00
Intereffekt 500	28,70	28,80
Intereffekt wt	40,70	42,10
Investa part.	82,70	82,00
IS Himal.Fund $	12,90	12,90
Jade Fonds	216,60	217,10
Japan Fund	20,30	20,70
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	-
Korea Pac.Tr. $	9,70	9,70
Leveraged Cap	64,80	64,80
Liquirent	53,00	53,00
Mal.Capital F.$	15,30	15,40
Mees Obl.Div.F.	129,90	129,80
Mexico Income F.	23,50	23,50a
Mondibel	82,50	82,50
Nat.Res.Fund	78,20	78,20
New Asia Fund	10,50	10,50
Nomura Warr. F.	0,19	0,16
Obam. Belegg.	319,50	320,00
OAMF Rentefonds	16,00	16,00
Orange Fund	24,60	24,50
Pac.Dimensions	129,30	130,50
Pac.Prop.Sec.F.	40,20	40,30
Pierson Rente	130,40	130,10
Postb.Aand.f.	59,20	59,00
Postb.Obl.f.	54,70	54,70
Postb.Verm.gr.f.	63,50	63,50
Rentalent Bel.	175,40	175,40
Rentotaal NV	40,90	40,90
RG America F.	134,00	134,50
RG Divirent F.	56,40	56,40
RG Europe F.	123,40	123,40
RG Nettorente F.	102,50	102,60
RG Pacific F.	134,50	137,20
RG SP Groen	64,40	64,40
RG SP Blauw	63,90	63,80
RG SP Geel	62,10	62,20
Rodin Prop.$	78,00	-
Rolinco cum.p	95,00	-
Schrod.Int.Pr.F	29,60	29,70
Sci/Tech $	16,50	-
Suez Liq.Grf.	195,60	195,70
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	226,00	228,00
Trans Eur.Fund	87,80	87,60
Transpac.F.	346,00	359,00
Uni-Invest	20,50	20,50
Unico Inv.Fund	83,20	83,20
Unifonds DM	33,50	33,50
Vaste Waard.Ned	59,90	59,90
VastNed	115,00	113,40
VIB NV	59,00	59,00
VSB Mix Fund	61,60	61,60
VSB Obl.Gr.f.	113,40	113,50
VSB Rente Fonds	114,30	114,30
WBO Intern.	78,60	79,30
Wereldhave NV	115,10	115,00
Yen Value Fund	88,50	89,90
ZOM Florida F.$	28,00	28,00
Zonnespectrum	9,55	9,60

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	sk
Alanheri	29,70	29,70
ABF	117,00	117,30
ASN Aandelenf.	52,80	52,70
Austria Global	1165,00	1165,00
Besouw Hold.	32,00	31,40
Biogrond Belegg.	10,50	10,50
Comm.Argeus F.	99,40	98,80
Comm.Benacus F.	100,10	99,50
Comm.Cea F.	100,50	100,70
De Drie Electr.	14,00	13,70
Delta Ll.Dollarf.	68,10	67,70
Delta Lloyd ECU	62,30	62,40
Delta Lloyd Mix	73,40	73,30
Delta Lloyd Rent	66,40	66,40
Dico Intern.	66,00	71,00
DOCdata	3,30	3,30
Ehco-KLM Kleding	30,70	30,70
E&L Belegg.1	87,60	87,00
E&L Belegg.2	88,40	88,10
E&L Belegg.3	114,60	114,60
E&L Belegg.4	88,80	88,70
E&L Kap.Rente F.	120,10	120,10
German City Est.	33,00	32,30
Gouda Vuurvast	61,80	61,80
Groenendijk	34,20	34,10
Helvoet Holding	24,00b	25,00b
Inter View Eur.	3,50	3,50
Management Share	1,20e	1,30a
Neways	5,50	5,50
Ohra Aand.F.	65,00	64,50
Ohra Liq.GrF.	52,90	53,00
Ohra Obl.Df.	60,20	60,30
Ohra Obl.Grf	56,80	56,80
Ohra Onr.G.F.	67,90	68,00
Ohra Totaal F.	61,80	61,70
Pan Pac. Winkel	4,20	3,90
P & C Groep	98,20	98,20
Pie Medical	3,80	3,50
Pitcher	44,80	44,40
Satcom Hold.	17,60	17,10
Simac Techniek	11,50	11,50
Suez Gr.Fund	55,00	55,00
VHS Onr. Mij	3,60	3,50
Welna	39,60	39,60
Wereldhave	4,30	-
Wolff	58,30	57,30

Parallel top-15

Parallel top-15	v.k.	sk
Artu Biologicals	4,90	4,80
Bergh. Pap.	40,80	40,20
Free Record	25,50	25,40
Gelderse Pap.	57,60	56,80
Grontmij	61,00	62,50
Holland Col.	52,00	51,50
Kuhne+Heitz	41,30	41,00a
LCI Comput.Gr.	2,00	2,10
Melle, van nrc	65,20	65,70
Nedschroef	59,20	59,20
Ordina Beheer	17,50	17,20b
Sligro Beheer	75,00	74,30
Vilenzo	38,50	38,20
Welna	39,60	39,60
Weweler	17,20	17,20

Wall Street

Wall Street	11/11	12/11
allied signal	72 7/8	73 1/2
amer.brands	34 1/2	35 3/8
amer.tel.tel	56 3/4	57 3/8
amoco corp	53 1/8	53 5/8
asarco inc.	19 1/4	20 1/2
bethl. steel	17 1/2	18
boeing co	35 5/8	36 3/8
can.pacific	17 3/8	17 1/2
chevron	90 1/4	90 7/8
chiquita	11 5/8	11 5/8
chrysler	54 1/2	55
citicorp	36 1/2	36 3/4
cons.edison	31 5/8	31 5/8
digit.equipm.	36 5/8	38 1/4
dupont nemours	46 1/2	47 1/4
eastman kodak	63 3/8	62 7/8
exxon corp	63 1/2	63 5/8
ford motor	61	61 7/8
gen. electric	93 7/8	93 3/4
gen. motors	50 3/4	51
goodyear	42 1/2	42 5/8
hewlett-pack	78 7/8	77 7/8
int. bus.mach.	51 3/4	51 5/8
int. tel.tel.	91 3/4	91 3/4
klm airlines	19 3/4	21
mcdonnell	104 7/8	107
merck co.	32 1/2	32 5/8
mobil oil	77 1/2	77 1/8
penn central	32	31 1/2
philips	20 1/4	20 3/4
primerica	42 3/8	41 3/4
royal dutch	102 3/4	103 3/4
sears roebuck	56 1/2	56 5/8
sfe-south.pac.	19 1/2	20 5/8
texaco inc.	65 1/8	65 1/2
united techn.	64 1/8	64 1/8
westinghouse	14 1/8	14
whitman corp	16 1/8	16 3/8
woolworth	21 1/8	22 1/8

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,835	1,955
austr.dollar	1,21	1,33
belg.frank (100)	5,11	5,41
canad.dollar	1,390	1,510
deense kroon (100)	26,60	29,10
duitse mark (100)	109,65	113,65
engelse pond	2,69	2,94
finse mark (100)	31,15	33,65
franse frank (100)	30,70	33,45
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	21,50	25,50
ierse pond	2,52	2,77
ital.lire (10.000)	10,45	12,15
jap.yen (10.000)	174,00	180,00
noorse kroon (100)	24,30	26,80
oost.schill. (100)	15,69	16,19
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,30	1,48
turkse lira (100)	0,0105	0,0175
zweedse kr. (100)	21,50	24,00
zwits.fr. (100)	124,25	128,75

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,90575-1,90825
antill.gulden	1,0575-1,0875
austr.dollar	1,2475-1,2575
belg.frank (100)	5,2675-5,2725
canad.dollar	1,45075-1,45325
deense kroon (100)	28,160-28,210
duitse mark (100)	112,2150-112,2650
engelse pond	2,8175-2,8225
franse frank (100)	32,265-32,315
griekse dr. (100)	0,7340-0,8340
hongk.dollar (100)	24,5450-24,7950
ierse pond	2,6665-2,6765
ital.lire (10.000)	11,435-11,485
jap.yen (10.000)	178,850-178,950
nwzeel.dollar	1,0230-1,0330
noorse kroon (100)	25,815-25,865
oostenr.sch. (100)	15,9570-15,9670
port. escudos (100)	1,0800-1,1200
spaanse pes. (100)	1,3880-1,3980
zweedse kr. (100)	23,085-23,135
zwits.frank (100)	126,755-126,805
e.c.u.	2,1495-2,1545

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	262,10	262,40
id excl.kon.olie	249,50	250,10
internationals	262,60	261,80
lokale ondernem.	263,80	265,20
id financieel	217,90	218,40
id niet-financ.	309,20	311,50

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	404,10	404,60
id excl.kon.olie	358,50	359,40
internationals	423,70	422,40
lokale ondernem.	381,50	383,60
id financieel	359,50	360,30
id niet-financ.	414,40	417,50

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	133,50	135,40
internation	133,70	135,30
lokaal	133,10	135,10
fin.instell	164,90	165,00
niet-financ	127,20	129,40
industrie	130,60	131,60
transp/opsl	99,30	104,00

Goud en zilver

Goud onbewerkt 22,830-23,430, vorige 22,750-23,350, bewerkt 25,030 laten, vorige 24,950 laten.

Zilver onbewerkt 245-315, vorige 240-310, bewerkt 360 laten, vorige 350 laten.

Dow Jones

Industrie 3654,81 +22,08

Optiebeurs

	serie		omzet		v.k.	s.k
abn amro	c	apr	70,00	528	3,60a	3,10
abn amro	c	j96	52,50	2456	17,00	16,80
abn amro	c	o98	70,00	338	9,50	9,30b
abn amro	p	jan	67,50	325	2,10	2,20a
akzo	c	nov	175,00	288	3,70	3,50
akzo	c	jan	180,00	512	6,30	6,20
eoe	c	nov	360,00	289	16,20	18,00b
eoe	c	nov	370,00	424	7,70b	9,00b
eoe	c	nov	375,00	1138	4,80	5,50
eoe	c	nov	380,00	1018	2,30b	3,00
eoe	c	nov	385,00	474	0,90	1,10
eoe	c	dec	370,00	518	13,00	14,00b
eoe	c	dec	375,00	482	9,80	11,00
eoe	c	dec	380,00	376	7,20	8,50
eoe	c	dec	385,00	395	5,00	5,70
eoe	c	dec	390,00	373	3,80	3,50b
eoe	c	dec	400,00	1179	1,70a	1,80
eoe	c	jan	350,00	1145	31,50	34,00b
eoe	c	jan	400,00	1243	4,70	4,50
eoe	p	nov	365,00	587	0,80	0,60a
eoe	p	nov	370,00	1285	1,80	1,00
eoe	p	nov	375,00	1450	3,70	2,50a
eoe	p	nov	380,00	439	6,30a	4,30
eoe	p	dec	350,00	352	1,80	1,60
eoe	p	dec	360,00	772	3,80	3,40
eoe	p	dec	370,00	883	6,00	5,50a
eoe	p	dec	380,00	1515	9,40	8,00
eoe	p	dec	400,00	616	23,00b	22,50a
eoe	p	jan	340,00	438	1,80a	1,80a
eoe	p	jan	350,00	1332	3,50	3,00a
eoe	p	jan	380,00	413	12,30	11,00a
fokker	c	jan	20,00	334	2,50a	2,20
ing	c	jan	80,00	513	3,20	3,50
klm	c	jan	35,00	353	4,10	5,60b
klm	c	jan	40,00	643	1,50	2,50
klm	p	jan	40,00	329	3,40	2,50
kpbt	c	jan	37,00	351	4,20	4,20
oce	p	apr	50,00	450	1,10	1,60a
olie	c	jan	200,00	413	5,50	5,00
olie	p	nov	195,00	555	1,30	1,50a
olie	p	jan	195,00	377	3,80b	4,40
phil	c	nov	40,00	398	0,30	0,40
phil	c	jan	40,00	510	1,50	1,60
phil	c	jul	37,50	354	4,90a	4,70
top5	c	nov	700,00	391	4,30a	3,00
unil	c	nov	210,00	455	4,20a	2,90
unil	c	nov	215,00	2299	2,00	1,20
unil	c	nov	220,00	291	1,00	0,20
unil	c	jan	210,00	676	9,50	7,50
unil	c	jan	220,00	543	4,70	3,70

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

AUTO'S

Alfa

DEALER

Automob.bedrijf E.A. Kozole BV
Edisonstraat 23, Landgraaf
Tel. 045-32 10 88.

Wgs. emigratie te koop ALFA 33 1.7 QV kl. rood, bwj. 6-'92, km.st. 23.000, pr. f 23.000,-. Tel. 045-751516.

Alfa ROMEO Guiletta 1.6, bwj. '83, LPG, trekhaak, f 1.650,-. Tel. 046-748417.

Alfa ROMEO Twin Spark 2.0, rot, EZ 11/90, 85.000 km., 1. Hand, unfallfrei, Top-Zustand! Sehr viele Extras, TÜV, Preis VS. ☎ 09-49.241/ 56.32.23 oder 56.27.93.

Te k. ALFA 164 3.0 V6 bwj. 1-'90, grijsmet., airco, alarm, pr. f 27.000,-. 045-753476.

Te koop ALFA 33 1.3, zwart, bwj. aug. '90, 73.090 km., 1e eig. ☎ 04409-4322.

Audi

Te koop AUDI 100 Avant Quattro, bwj. '89, 1e eig., 100% in orde, km.st. 86.000, vele extra's, 24.500 DM. Telef. 09-49241556681.

Te k. van 1e eig. AUDI 80 2.3 E, bwj. '92, zwartmet., nw. banden, 54.000 km, z.g. a.nw. Tel. 045-244625.

Te k. AUDI 80 2.0 E, bwj. 11-'89, stuurbekrachtiging, antracietgrijs, stereo-inst., vele opties. i.nw.st. ☎ 04405-3826.

Te k. AUDI 80 S, bwj. '87, nw model, div. extra's, zien is kopen, vr.pr. f 12.750,-, moet weg! ☎ 045-421306.

Te koop AUDI 80 1.8 S, bwj. '89, i.z.g.st., f 16.500,-. Telefoon 046-338857.

AUDI 80 1.8 S 66 kw., antracietmet., bwj. 10-'90, prijs f 19.950,-. Tel. 046-372443.

Bijzonder mooie AUDI 80 20 E, bwj. 10-'88, 80.000 km, lm-vlgn., c.v., alarm, etc., f 19.500,-. Tel. 04409-3403.

AUDI 80 Turbo diesel, bwj. '89, diamantzwartmet., onderh.pap. aanw., zeer mooi, f 18.750,-. Tel. 046-528336.

AUDI 100, 5 cyl. diesel, '83, ruilmotor, i.g.st. Kissel 42, Heerlen.

Te k. AUDI 80 S, bwj. 10-'86, nw. model, APK gek., verlaagd, vele extra's, i.z.g.st., pr. f 15.500,-. 043-434356.

AUDI 100 cc, bwj. '86, grijsmetal., airco, vr.pr. f 9.500,-. Kaalheidersteenweg 136, Kerkrade.

Austin

MINI Metro 1.3 Surf, bwj. '87, APK '94, f 4.750,-. Inr. mog. Pr. Bernhardstr. 15, N'hagen.

BMW

BMW 524td
4.90 1a-Langstreckenfahrzeug, 103.000 km., grünmet., Klimaautom., Alu, ect., VB 25.300 DM. Telefoon 09-49. 2431/1516

Te koop BMW
633 CSi, bwj. '77, zeer apart en i.z.g.st., tax.rapport f 38.800,-, vr.pr. f 17.500,-. ☎ 045-271011.

Witte BMW 520i 6 cyl. bwj. eind '82, schuif/kanteldak, trekhaak, APK jan. '94, i.g.st. f 8.250,-. Tel. 04742-3309.

BMW 316 4-drs., 6-'88, veel extra's, ANWB-gar. N.A.P. f 16.950,-. Inruil mogelijk. Alfa. nw.st. ☎ 046-583015.

Te koop BMW 320i, bwj. '87, grijsmet., veel extra's, vr.pr. f 18.000,-. Telef. 04750-26881 na 18.00 uur.

Te k. BMW 525 E, bwj. '84, APK, sportvelgen, stuurbekr., 5-bak., vr.pr. f 8.789,-. ☎ 045-321065.

BMW 520i autom. shadowline zw.met., alle opties, perf. st. f 10.750,-. 046-511293.

BMW 316, 4-drs., eind '85, in prima staat, f 8.500,-, APK juni '94. ☎ 04408-1859.

BMW 520 i, bwj. '88, nw. model, i.z.g.st., met vele extra's (origineel BMW), tegen interessante prijs. ☎ 043-216516 b.g.g. 624766.

Te k. BMW 524 TD, bwj. '90, 137.000 km., diamantzwartmet., airco, cruise-control enz. van part. ☎ 04762-1966.

Te koop BMW 323i, bwj. '83, nieuw model, verlaagd, M3-uitgebouwd, Alpina-velgen, f 7.000,-. ☎ 045-222177.

Te k. BMW 525, 6 cylinder, in nieuw staat, bwj. '79, vr.pr. f 2.750,-. 04498-54319.

BMW 316, bwj. '83, 1800 CC, nieuw model, trekhaak, f 4.300,-. ☎ 04493-4929.

Chevrolet

Te k. CHEVROLET Malibu classic stationwagon, '80, 2e eig., 130.000 km., geen roest, APK, met serv.boekje, ideaal trekpaard, f 2.550,-. Tel. 045-715941.

Cabriolet

VW KEVER 1303 origineel, bwj. '74, zwart met beige kap. Inruil bespreekbaar, vr. pr. f 16.250,-. 043-650174.

ESCORT XR3i Cabr., bwj. '85 en 1600 Cabr. bwj. '84. f 8.500,- p.st. 045-221997.

Te k. Golf CABRIO, geheel vernieuwd, type '93, taxatie, lederen interieur, verlaagd, alu-velgen, etc., zeer excl., bwj. '79, vr.pr. f 16.900,-. Alleen serieuze gegadigden. Telefoon 045-351502.

Te k. BMW 325i Cabrio, bwj. '86, 17" Atev, Ned. auto, f 25.500,-. Tel. 045-222384.

Auto verkopen? Nu adverteren met GRATIS foto! Voor meer info: 045-719966.

TALBOT Samba Cabrio, bwj. '82, kleur wit, i.z.g.st., f 4.500,-. Tel. 045-317396.

Chrysler

CHRYSLER

DEALER

American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

CHRYSLER Voyager SE 3.0i, 7-pers., '88, i.z.g.st., f 27.000,-. 04406-16290.

MENGELERS
18e AUTOMARKT LANDGRAAF
Mengelers
First Class Occasions
voor de 18e keer organiseren wij onze bekende Occasionmarkt Landgraaf
Automobielbedrijven Mengelers b.v.

Citroën

DEALER

Van Leeuwen Citroën
Strijthagenweg 129
Kerkrade Tel. 045-45 33 55.

CITROËN BX 19 TRD, bwj. 10-'87, APK 10-'94, zeer mooi, vele extra's o.a. cv., g. g., electr. schuif-/kanteldak, 4 electr. ramen enz. Vr.pr. f 7.500,-. ☎ 045-751743.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te koop CITROËN Pallas CX 2500 inj., autom., bwj. '81, APK, i.z.g.st., alle comf. pr.n.o.t.k. ☎ 045-327321.

Te koop CITROËN Eend, bwj. '84, pr. f 1.850,-. Telefoon 04451-2056.

Bij aankoop van een gebruikte auto tussen f 500,- en f 2.000,- korting!!!

Citroën

Automobielbedrijf VAN ROOSMALEN
Rijksweg 113, Gulpen
Tel. 04450-1450

Te k. CITROËN BX TRD turbo, bwj. '88, vele extra's, vr.pr. f 15.000,-. Telef. 04499-1324 na 18.00 uur.

Te k. CITROËN BX 1.9D, '87, APK 6-'94, 131.000 km., f 6.250,-. 04498-56816.

2 CV 6, wit, radio./cass. Blaup., 84.000 km., TÜV (APK) tot 10-'95, bwj. 12-'86, vrij in te voeren naar Ned., f 5.000,-. ☎ 09-49.24552067 (Tuddern Dld). Een juweeltje!

Te koop CITROËN BX 1.6 RS Break, bwj. '86, vr.pr. f 6.750,-. ☎ 04499-2882.

Te k. CITROËN BX 14 E, bwj. '86, mooie en zuinige auto, pr.n.o.t.k. 045-427278.

CITROËN BX 1.4 '87, LPG, pr.n.o.t.k. Tel. 046-379391.

CITROËN BX 1400, wit, zeer mooi, 11-'84. ☎ 045-750531.

CITROËN BX 19 diesel '90, APK, i.g.st., grijs kent., vr.pr. f 12.000,-. 043-652793.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Daihatsu

DAIHATSU

DEALER

Autobedrijf H. Merckelbach
Benzenraderweg 295
Heerlen. Tel. 045-42 44 44.

Te k. Daihatsu CHARADE TX turbo, bwj. '87, rood, km. st. 90.000, lm.vlg., uitbouws. pr.n.o.t.k. ☎ 045-442776.

DAIHATSU

Opruiming
Extra korting of extra hoge inruilprijs
12 maanden Bovaggarantie
Ruud Tiems 4x4 Dealer

Daihatsu Feroza cabriotop veel accessoires	1992
Daihatsu Feroza EL II veel acc	'89 t/m '91
Daihatsu Feroza EL sportrack geel kenteken	1992/1993
Daihatsu Feroza EL personenuitvoering	1990
Daihatsu Taft softtop benzine	1983
Daihatsu Applause	'90 t/m '92
Daihatsu Applause Alaska	1990
Daihatsu Charade diesel turbo	1985
Daihatsu Charade 3-drs., 5-drs '83	'88 t/m '93
Daihatsu Cuore	'86 t/m '90
Audi 80	1988
VW Golf veel extra's	1991
Toyota Corolla 1.6 XLi	1990
Seat Ibiza injectie	1991
Siërra 2.0 Sedan	1990
Hyundai Scoupé 1.5i	1991
Nissan Primera 2.0 SLX	1991
Chevrolet Lumina 7-persoons	1991
Peugeot 205	1984/1991
Subaru Mini Jumbo	1986
Opel Corsa	1984
Opel Kadett 1.6 5-drs.	1987
Volvo 360	1986
Mitsubishi L 300 bestelbus	1991
Mazda Sedan 323 1.6i GLX	1990

Zaanstraat 16, Geleen. ☎ 046-753010.
Geopend van 8.30-17.30 u., zaterdag van 10.30-17.00 u.

Daihatsu Cuore
wit, z.g.a.nw., bwj. 1991, km. st. 13.800, prijs f 10.500,-. Tel. 046-320007.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Fiat

FIAT

DEALER

Schobben Brunssum
Tegelstraat 3
Tel. 045-25 06 75.

Autobedrijf Klankstad BV
Kaalheidersteenweg 185
Kerkrade. Tel. 045-41 39 16.

Mooie Fiat REGATTA '86, model 4-drs. Ritmo met kofferbak, stereo, APK, f 2.950,-. Tel. 046-378722.

Te koop Fiat UNO 75 SX 1500 cc bwj. '89, dig. dashboard, electr. ramen, centr. vergrendeling, trekh., f 11.500,-. Tel. 045-222569.

Fiat REGATTA 100 S IE, blauwmet., mooi, '87. ☎ 045-750531.

Te koop PANDA 1000 cc inj., bwj. '89, wit, Dance inter., wisser achter, slechts 48.000 km. Volvo Kling Heerlen B.V., De Kleuren 7, Hoensbroek. ☎ 045-220055.

Fiat Klankstad
Inruil-auto's
Fiat Panda 1000 CLX '90/'91
Fiat Uno '86 1100 S
Fiat Uno SX '88
Fiat Uno S '88/'89
Fiat Uno 1.1 SIE '92
Fiat Tipo Base '93
Fiat Croma 2.0 S '89
Renault 11 TXE '85
Citroën 2 CV 6 '85
1 Jaar GARANTIE mogelijk!
Kaalheidersteenweg 185,
Kerkrade. ☎ 045-413916.

FIAT Panda 1000 IE, bwj. '89, 43.000 km, i.z.g.st., f 6.800,-. 045-210062.

Te k. Fiat PANDA 1000 S, met diverse extra's, bwj. '88, km.stand 68.000, i.z.g.st., APK 11-'94, vr.pr. f 6.250,-. Telef. 045-320283.

Fiat PANDA CL IE zwart, bwj. '89, f 7.650,-. Tel. 045-252227.

Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Fiat UNO 60 S, kl. wit, bwj. '87, i.z.g.st., pr. f 7.250,-. Tel. 045-427958.

Te k. Fiat PANDA 45, i.z. g.st., bwj. '86, km.st. 87.000, vr.pr. f 3.250,-, inruil mog. Tel. 045-415379.

Te k. Fiat PANDA bwj. '86, in nieuwstaat, verbruik 1:15, km.st. 68.700, vraagprijs f 4.500,-. Tel. 045-415460.

Te koop Fiat RITMO 60 L, bouwjr. '87, zeer mooi, goed onderhouden, prijs f 5.500,-. ☎ 04492-5132.

Fiat CINQUECENTO, bwj. maart '93, 7.000 km, f 13.500,-, in nieuwstaat. Tel. 045-442598.

Ford

Ford

DEALER

Lautenslager bv Heerlen
Breukerweg 201
Tel. 045-23 20 30.

Mooie FORD Fiësta, bwj. '83, APK '94, i.z.g.st., vr.pr. f 2.850,-. Tel. 04493-2044.

Te k. Ford ESCORT 1.3, bwj. '80, prijs f 1.000,-. Telefoon 046-333321.

Te k. Ford FIËSTA 1.1, bwj. '84, blauwmetallic, prijs f 4.750,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum, ☎ 045-255027.

Te koop Ford FIËSTA 1400 Sport div. extra's, bwj. '87. Telef. 045-326876.

Ford ESCORT 1.6 model Bravo '85, 5-bak, 5-drs., APK, radio-cass., bijz. mooi, f 3.950,-. Tel. 045-454067.

Te koop Ford ESCORT 1.4 L, 4-drs., 5-bak, bwj. '87, serv.boekje, f 8.500,-. Telef. 045-425390.

Te k. Ford SIËRRA Stationwagon 2.0i GLX, bwj. jan.'91, km.st. 71.000, kl. wit, extra's: trekh., schuifd. en roofrack. Meester Beukenweg 5, Mechelen. 04455-1803.

Te koop Ford ESCORT 1.6 combi. bwj. '83, 5 versn., trekhaak, f 4.450,-. Telef. 04450-2150.

Ford GRANADA Combi 2.8 autom., trekh., LPG enz., bwj. '84, vr.pr. f 2.500,-. Telef. 045-725680.

Ford ESCORT 1.4 CL bwj. '86, nw. model, APK gekeurd, pr. f 7.600,-. Sleinadestr. 52, Schaesberg.

Ford ESCORT 1.6 GT bwj. '90, 75.000 km, rood, vr.pr. f 13.750,-. 046-520789.

Ford ESCORT mode 1.4 CL 3-drs., z. mooi, 100%, '88, f 6.950,-. 045-727169.

Te k. Ford ESCORT XR3i '83, APK 7-'94, zeer aparte auto, div. extra's, vr.pr. f 4.450,-. Tel. 045-722741.

Te koop Ford SIËRRA XR4i vr.pr. f 7.600,-. Tulpstr. 57, Vaesrade. ☎ 045-244075.

Ford ESCORT 1600 GL automatiek, 3-drs., kleur blauwmet., sunroofdak, bwj. '85, APK 8-6-'94, f 4.250,-. ☎ 045-323178.

Ford SCORPIO 4-drs., blauw, bwj. '90, ABS, stuurbekr., ww-glas enz., pr. f 18.500,-. Tel. 04499-4689.

ESCORT 1.6 CL nieuw mod. '87, LPG, bijz. mooi, f 6.750,-. 04406-13688.

Te koop FIËSTA 1.3 Ghia luxe uitvoering, i.z.g.st., bwj. '85, div. extra's, koopje, pr. f 5.799,-. Tel. 046-743048.

Weg. emigratie Ford FIËSTA 1.3i autom., bwj. '92, 1e eigen., vr.pr. f 21.000,-. 045-327490. 2 jaar garantie extra.

Ford SCORPIO 2.0i GL, kl. zwartmet., cv., electrische ramen, alarm enz., bwj. 10-'91, f 18.750,-. 046-372443.

Ford SIËRRA 2.0 inj. CL, bwj. '90, div. extra's, prijs f 14.750,-. Tel. 046-372443.

Te koop Ford ESCORT XR3i., bwj. '87, 15" velg., pr. f 11.500,-. ☎ 046-525489.

Te koop Ford FIËSTA XR2 in showroomst., bwj. '82, APK-gek. 11-'94, f 4.500,-. Telef. 045-319474.

Ford ESCORT, bwj. '91, CLX diesel, zeer veel extra's, apart mooi, f 18.500,-. 046-528336 b.g.g. 581841.

Ford ESCORT CL diesel, bwj. '88, rood, i.z.g.st., f 8.750,-. Tel. 046-528336 b.g.g 046-581841.

Te koop Ford ESCORT 1300, bouwjaar '81, in nieuwstaat, APK t/m 8-'94, f 2.200,-. ☎ 045-354766.

Ford SIËRRA 2300 Diesel, [illegible] mooi, '84. ☎ 045-750531.

Ford ESCORT 1600 CLX, rood, veel extra's, nieuwstaat, '91. ☎ 045-750531.

Te k. Ford ESCORT XR3i, bwj. '85, zwart, spoiler, zonnedak, als nieuw, vr.pr. f 6.500,-. 04404-1734.

Te koop Ford FIËSTA, APK okt. '94, bwj. '80, pr. f 850,-. Tel. 045-415330

Ford TAUNUS 1600, bwj. '82, stationcar, APK, vr.pr. f 950,-. W. de Rijkestr. 11, Landgraaf-de Kakert.

Te koop Ford CAPRI 2.0, 6-cyl., i.g.st., vr.pr. f 3.750,-. Voor liefhebber. Telefoon: 046-522689.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Attentie!! Te koop SCORPIO 2.0i [illegible] APK gekeurd tot okt. [illegible] airco en cruise c[illegible] elektr. ramen, ce[illegible] alarm, radio ca[illegible] equalizer, 6 boxen, [illegible] mogelijke extra's. [illegible] zien worden! Zee[illegible] onderhouden. f 14.900,-. Tel. 046-74[illegible]

Schitterende Ford [illegible] 1.6 Laser, bouwj[illegible] APK 20-6-'94, div[illegible] tra's. ☎ 045-232279.

Ford SIËRRA 2.0 C[illegible] geheel wit, 5-bak, [illegible] vergr., bwj. '88, [illegible] f 12.750,-. 04492-4748

Honda

HONDA

DEALER

Autobedrijf Rotor BV
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-41 69 00.

Crombag Au[to] Geleen
Rijksweg Zuid 2[illegible]
Tel. 046-74 62 6[illegible]

40 bijna nieuwe Honda's bi[j]
Crombag
inclusief Nationale Autopas, 6 maanden volledige garantie en topservice!! (Honda)
Rijksweg Zuid 236 t/m 240, ☎ 046-746260, GELEE[N]
Automaat op nieuwe Civic GRATIS.
zolang de voorraad strekt

HONDA Prelude EX, bwj. 10-'85, ABS, electr. dak, stuurbekr., spec. kleurcomb., 2e auto, i.perf.st. Vr.pr. f 10.900,-. 043-623365. Na 18.00 uur 043-254103.

Honda AERO-DECK 2.0 EX, bwj. '87, lm-vlgn., trekhaak, z.g.a.nw. Tel. 045-722741.

Te koop Honda CIVIC, bwj. '82, 5-drs, APK 4-'94, vr.pr. f 1.450,-. ☎ 045-326457.

Te k. Honda CIVIC 1.5 DXi, bwj. 9-'92, rood, uniek mooi, diverse extra's. ☎ 046-512138.

Honda CIVIC 1.2 Spec. nw. model '86, APK zeer mooi, f 5.750,-. ☎ 045-454087.

Te koop HONDA Prelude '79, APK aug. '94, pr. f 1.000,-. ☎ 045-751760.

Crombag Au[to] Geleen
Rijksweg Zuid 23[illegible]
Tel. 046-74 62 60.

Te k. Honda PRELU[DE] bwj. '85, vraagpr. f [illegible] Eikenweg 22, Hoe[illegible] telef. 045-225320.

Honda PRELUDE E[X] 7-'94, 98.000 km, [illegible] gen, radio etc, f 6.[illegible] 045-310608 / 710396.

Te koop HONDA X[illegible] bwj. '81, grijs. Telef. 51128.

2x HONDA CRX, rood [illegible] bwj. '84, moet R[illegible] worden, va. f[illegible] ☎ 04749-1074

Hyundai

HYUNDAI
HET NIEUWE WERELDMER[K]

DEALER

Auto Leymborgh BV
Bömerweg 2-8, Limbricht
Tel. 04651-58 36.

Auto Vaess[en] Heerlen
Beitel 19
Tel. 045-42 40 10

Hyundai PONY XP 1.5 GL bwj. '87, 5-drs., LPG, f 4.950,-. Wegens omst. Telef. 04936-93219.

Van maandag t/m [illegible] van 8.30 tot 17.00 u[ur] u uw PICCOLO tel[illegible] opgeven. Tel. 045-71[illegible]

Bel 045-719966 Piccolo's snel voor méér resultaat Bel 045-719966

Attentie ********** Attentie

Privé Yvonne
f 75,- ½ uur All in
Zaterdag, zondag en woensdags
8 meisjes aanw. NIEUW Anja uit Geleen, Stephanie, Astrid, Brigitte. 7 dgn geop. v.11-24u Zond. v.15-24u 045-425100.

Nieuw nieuw Club Romantica
Wij gaan 15 november a.s. open.
Let op onze advertentie in dit blad van 15 november a.s.

CHARME, ELEGANTIE & NIVO
Bij H.H.S. een vanzelfsprekendheid!
* escortdames v. heren/dames * escortheren v. dames/heren * escortparen * dinner-date's * striptease m/v
04750-34272, ma t/m zo v.a. 14u.

Parenclub Legér
op 1000 m2 zijn wij de grootste en exclusiefste club in de Benelux. Wo. en vr. v.a. 20.00 uur voor paren en alleenstaanden. Zaterdag grote lingerie-show, alleen voor paren, va. 20.00 uur dansmuziek met D.J. Dr. Poelsplein 33, Simpelveld. ☎ 045-442469 of 445521.

Echte klasse op nivo. Sacha's escort.
Bel 045-463386 v.a. 19.00 / 05.00 uur.

Porky's Pretpark
DAAR KOMEN DE SCHUTTERS!
NIEUW: DAISY 23 JR, PATRICIA 19 JR, MELANIE 22 JR, JAQUELINE 18 JR, HELENA 18 JR, SILVANA 18 JR. VERDER NOG 8 ANDERE MEISJES AANWEZIG.
Maandag t/m vrijdag van 11.00 tot 24.00 uur.
☎ 045-228481 za. van 12 tot 19 uur.

Patricia's escort Heerlen
Open v.a. 20.00-08.00 uur. Tevens meisjes gevr.
Tel. 0852-980511.

Nieuw bij SAMANTA
Helen, Tatjana, Isabelle, Samanta, Natalie, Cherly.......... Nu ook zat. open!! Carboonstr. 14, Kerkrade. 045-411366.

f 125,- voor een heerlijk uurtje bij
LYDIA GIRLS
IEDERE ZAT. v. 2 tot 8. 046-749682 Groenstr. 64 Geleen.

Brigitte
Nieuw Monique, ook grieks. Open ma. t/m zat. 13.00-23.00 uur. 045-254698.

Paradiso
zat. en zondags
v.a. 20.00 uur. 045-317032, ma-vrij v.a. 14.00 uur.

Club Enjoy
Industriestr. 56, Kerkrade. 045-428365. Ma. t/m vr. 11.00-0.00. Zat. 14.00-0.00. Met meisje altijd welkom.

Escort all-in
v.a. 20.00 uur
Zat. en zondags.
Tel. 045-328181

Iedere dag geopend
Club "La Belle"
met Regina, Tamara, Anja, Steffi, Britta, Walli en Cora. van 22.00-04.00 uur. Kerkrade-W., Graverstr. 13. Tel. 045-416143. American All Cards welkom.

E.Z.N. Escort
met meisjes va. 18 jr., ook SM mog. Tel. 045-273099.

Delight Escort
Nieuw boys/girls va. 18 jr., nieuwe supermeiden, ook striptease. 045-229156.

Privé Ilona
Tel. 045-708903.
Nieuw Claudia uit Kerkrade.

Lady Escort
charmant en discreet
Telef. 045-275262.

f 25,- minder
op de uurprijs, alleen a.s. zondag. Nu ook op zondag ruime keuze uit de leukste meisjes.
Marianne leuk, speels 29 j.
Kelly, jong blond, 23 j.
Nikkie, punk, toch lief
Cindy, exotische stoeipoes
Sabrina, oosterse beauty
Za.: 13-02 u., zo.: 13-21 u.
Maandag-vrijdag v.a. 12 u.
Maastricht Privé, Jodenstr. 2, telefoon 043-254183.

Boys for MEN
Telef. 043-431646

f 50,- all in
Eens geweest en je komt terug. 045-423608.

Iedere dag geopend
Club "La Belle"
met Regina, Tamara, Anja, Steffi, Britta, Miriam en Kim. van 22.00-04.00 u. Weekend tot 05.00 u. Kerkrade-W., Graverstr. 13. Tel. 045-416143. All Cards welkom. Nieuw Nieuw Escort-service va. 22.00 u. 045-426331.

Jenny Angela
af 10 uur ook zat. en zond. 045-721759. Meisje gevr.

Gigolo!
voor dames ☎ 04750-25288.

jongen/meisje.
Privé en escort 045-428556.

JOHN voor heren
privé / escort.
Telefoon 045-743236
ook weekends.

Privé thuis
☎ 04936-96823.

Club Levant
Nu zaterdag va. 14.00-22.00 uur geopend! Maastrichterstr. 156, Brunssum.

Erotel 06
Erotel
dat is 't wel
320.320.20
75 ct. p. min.

Bij u in de buurt zijn er ook
genoeg meiden
die het bed in willen!
Luister voor 50 cphm
06-350.340.77

Vrouwtjes
die zich overdag vervelen zoeken SEXKONTAKT!!
Snel en discreet 50 cphm
06-340.320.25

Sex, sex, sex... Wij geven u
kosteloos
'n live sexgesprek!
06-9808 - 100 cpm

Nieuw!!!
33+ contact, bel met de heetste, rijpe vrouwen:
06-96.33 (100cpm)

Nieuw (!)
homo-direct-apart met hele hete jongens & mannen
06-98.78 (100cpm)

Hete meisjes
die alleen thuis zijn zoeken stiekem sexkontakt
06-320.330.42 - 75 cpm

06-320.326.66
Jonge meiden kontakt voor snel sexkontakt. (100 cpm)

Direkt apart
met een meisje of jongen, voor 'n heet sexgesprek.
06-320.330.81 (75 cpm)

Bi-Sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen.
06-320.330.87 (75 cpm)

Homo Jongens
Hoor ze heet tekeer gaan.
06-320.330.88 (75 cpm)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil
06-320.330.91 (75 cpm)

Zoek je een lekkere knul?
Gay-dating
06-320.330.95 (75 cpm)

De leukste meiden bellen de
Flirtbox
06-320.330.01 (75 cpm)

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar tel. nr. 06-9844 (100 cpm)

Triokontakt
Zoek je twee MEISJES?
06-320.325.04 (100 cpm)

SM kontakt
bij jou in de buurt!
06-320.325.80 (100 cpm)

Prive kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn. 06-9570 (100 cpm)

Vluggertje
hete meisjes zoeken sexkontakt. Bel 06-9603 (100 cpm)

Vrouwtjes
zoeken overdag sexkontakt.
Bel 06-9661 (100 cpm)

06-9665
Hete meisjes willen sexkontakt met tel.nr. (100 cpm)

heerlijk vrouwtje
geeft haar tel.nr. (100 cpm)
06-9680.

Direkt-Privé
meisjes vertellen je alles, zelfs hun adres en/of telnr.
06-9626, 1 gpm.

SUPERSEXDATING!!!
06-350.250.52
voor snelle contacten in Limburg. Dames, meisjes, heren en paren direct bereikbaar. f 1,- p.m.

Trio-Sex privélijn
Direkt-Apart
voor een heet sexcontact met meerdere vrouwen en/of mannen.
06-340.350.73 - 75 cpm.

S.M.
Direkt-Apartlijn
Je moet nu bellen, want je meester en/of meesteres wacht.
06-340.350.74 - 75 cpm.

Ondeugend kletsen met een leuke meid... niemand kan met je meeluisteren
Plezier voor 2
06-320.329.80 f 1,- p.m.

Harde Porno
06-9673 f 1,- p.m.

(1 p.m.) Homo m. hetero knul.
06-340.320.32

Ze deed open
voor de man, onder haar badjas was ze naakt. "Zeg wil je niet 'ns een andere gleuf vullen? 06-340.350.60

Beestachtig...
grof!
1 g.p.m. 06-320.327.20

Het laagste
taboe!!
1 g.p.m. 06-320.327.26

Lesbi Agressie
1 g.p.m.
06-97*78

Donkere
vrouwen
1 g.p.m. 06-320.324.02

Meesteres S
1 g.p.m.
06-320.328.18

Nieuw!!
35 plus sexdating. Volop rijpe vrouwen zoeken snel sexkontakt.
06-9616 (100 cpm)

Gratis sexkontakt, meer dan 400 ondeugende hete meiden. (100 cpm)
06-320.330.45

Lekker babbelen met een
meisje in 'n box
Bel 06-9580 (75 cpm)

Flirtbox
voor twee, direkt apart met een leuke meid.
Bel 06-9590 (75 cpm)

Thuiskontakt
meisjes bij jou in de regio.
06-320.326.33 (100 cpm)

Nieuw: plezier voor twee.
Direkt apart
met een meisje.
06-9603 (75 cpm)

Nieuw
direkt babbelen met het meisje van je dromen. Bel 06-9757 (100 cpm)

Direkt prive
snel apart met de leukste meisjes! 06-9710 (100 cpm)

Direkt een meisje. Druk op de nul voor meer meisjes.
06-320.322.05
(75 cpm)

Altijd succes
Zoek jij een leuke vriend of vriendin? Bel dan de Afspreeklijn. 06-320.320.33 (75 cpm)

Direkt plezier
voor 2. Allemaal meisjes aan de lijn.
06-320.320.95 (100 cpm)

Stop
met wachten. Jij wilt toch ook direkt een meisje.
06-320.320.92 (100 cpm)

Tikkeltje ondeugend, direkt apart met een leuk meisje!
06-320.328.88
(100 cpm)

Nieuw
ongestoord kletsen met een leuk meisje. 06-320.330.16 (100 cpm)

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 .. 322.17
Direkt 'n gay .. 322.71
Homokontakten .. 322.74
Gay privé Limburg .. 322.75
Gay pervers .. 329.99
Sex voor 2 .. 330.48
Bi-sex voor 2 .. 330.81
Gay sex Dating .. 330.85

Nieuw: hete meisjes uit de regio Limburg.
Sexdating
06-350.23.047

!!!Grieks!!!
Marcha v. achter 100 cpm
06-96.18

Nymf Linda
Geniet v. 2 kanten 100 cpm
06-320.320.14

Perverse sex m.
jonge vrouwen
06-340.340.90

Griekse Sex
Lisa draait z. om 100 cpm
06-320.325.55

(50ct.phm)"Wat doet u met uw hand in
m'n BROEKJE
vroeg het meisje v. 18 jr." "Nee hoor, ik heb daar geen Spiekbriefje verstopt!"
06-340.340.39.

Zeker weten,
dat er ook op jou een meisje wacht! Bel 06-9701 (100 cpm)

Direkt snel
sexkontakt met 'n meisje bij jou in de buurt.
06-350.290.37 (75 cpm).

Slippertjes
Meisjes zoeken sexkontakt!
06-320.320.36 (100 cpm).

Zoek jij wulpse meisjes?
Superkontakt
06-320.320.44 (100 cpm).

400 meisjes
willen direkt kontakt!
06-320.322.11 (75 cpm)

300 meiden
zoeken een heet avontuurtje
06-320.321.44 (100 cpm)

Sex voor twee
direkt kontakt met meiden en jonge vrouwtjes.
06-320.330.46 (75 cpm).

Direkt gratis sexkontakt
Sexkontakt
06-320.320.32 (100 cpm)

Hete meisjes willen echt
snel sexkontakt
Nu met tel.nr.
06-320.330.66 (75 cpm)

Hete meisjes
bij jou in de buurt willen sexkontakt. 06-9709 (100 cpm).

Nu direkt
een afspraakje met een leuk meisje (100 cpm)
06-320.322.33

Direkt kletsen
met een leuk meisje!
06-320.330.90 (100 cpm)

Homo
Waar gebeurd, echt live
06-320.327.01 (100 cpm)

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters
SM voor 2
06-320.329.99 (75 cpm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen?
06-30.330.18 (75 cpm).

(50ct.phm) "Kijk ik heb al m'n haartjes afgeschoren! Mag ik nu zonder badpak zwemmen?
Oh niet zo diep!"
06-340.340.21.

Direkt apart
met div. leuke meiden
Bel 06-9510 (75 cpm)

06-9880
Direkt een leuk meisje aan de telefoon (100 cpm)

Leuke meiden
willen jou aan de lijn.
06-320.330.77 (75 cpm).

Sex voor 2 gratis voor vrouwen 06-4366 mannen bellen:
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Top sexkontakt 06-9635
Live sex 06-320.325.00
Regio sex 06-320.325.92
f 1,- p.m. (alleen mannen).

Gratis telefoonsex v. vrouwen: 06-4311
spannend, sensatie, kost niks!
Mannen bellen: 06-9596
f 1,- p.m. (alleen mannen).

Sex"o"foonbox
Live sexen met een lekkere meid! Bel voor Grieks of Frans! 1 gpm 06-320.329.50

RIJPE Greet live!
Ze houdt van jonge 18 jr. jongens! 75 cpm
06-320.326.19

Sexmeisjes live! Wel voorzichtig doen, ben net 18 jr. U bent gelijk aan de beurt!
1 gpm 06-96.36.

GRIEKSE-LIVESEX.
Alleen live voor Grieks!
Ik buk wel schat 1 gpm
06.95.05

Anky's droom
vastgebonden in het bos leert zij genieten van...
06-320.323.85
1 g.p.m.

Club Top SM. Hier kun je kiezen en doorspoelen, de meesteres bepaalt waarheen. 75 cpm
06-97.91

06.96.09
RIJPE vrouwen willen [illegible] livesexgesprek laat je [illegible] verbinden! 1 gpm

Lesbische meisjes, P[illegible] Cisca in hun kamer[illegible] deur staat op een [illegible] geniet maar mee. 75 cpm
06*96*08

LiveSex. Hier kunnen [illegible] jongens lekker met [illegible] vrouwen rommelen. 1 [illegible]
06-98.48

Aanbid je MEESTERE[S] [illegible] doet je handboeien [illegible] S & M. 75 c.p.m.
06-320*332[illegible]

Claudia Oudere Erv[illegible] Dame. 75 c.p.m. Wijd[illegible] zit ze klaar. Pak me [illegible]
06.320.320.[illegible]

SEXSTANDJES[illegible] 75 c.p.m. Standje 69 [illegible] m'n slipje opzij en ruik [illegible]
06.320.320.[illegible]

TIENERGRIEKS[illegible] Lekker hard en strak [illegible] jou achterlangs! 1 gpm.
06.320.320.[illegible]

Een blond tennisme[isje]
ontkleed
door 2 plotse knullen
06-350.250.05
1 g.p.m.

06-9586 Po[illegible]
waanzinnig live Griek[s] [illegible] Anky knielt voor 2 m[illegible] gelijk -2. adr. en tel. v[illegible] meisjes -3, naakte p[illegible] voor livesex -4. 1 g.p[.m.]

06-9587 He[illegible]
meisjes met adr. en t[illegible] direct -1, naakte blond[illegible] Grieks -2. Ruwe homo[illegible] 3. lesb. in bad en in b[illegible] SM.bizar of Grieks -5. 1 [illegible]

Een vrouw[illegible]
betrapt en zalig 1 man v[illegible] 1 man achter.
06-320.329.25
1 g.p.m.

Homo
direkt-apart met hele hete jongens ([illegible] 06-9887 nu 50 cpm.

Op z'n FRANS! Live m[illegible] alleen Franse sex[illegible] Mond vol! 1 gpm [illegible]
06-37.33.

Voor Piccolo's zie verder pagina 9

Hyundai

...Hyundai SCOUPÉ ...8-1990, 1e eigen., ...0.000, in nieuwstaat, ...er in onderhoud ge... pr.n.o.t.k. ☎ 045-

Lancia

Lancia PRISMA 1.6 IE, zwartmet., 108 pk, electr. ramen en schuif/kanteld., ieder beld., alle extra's, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. 04498-59991.

Jeep

Jeep DEALER

...American-Cars Schimmert ...oot Haasdal 6 ...el. 04404-1888.

SUZUKI Jeep Samurai ..., 20.000 km, geel ...inruil mogelijk, i.g.st., ...p. Tel. 046-520272.

...7, 4.2 6 cil., autom., ... chroompakket, in ...at; Wrangler 4.2 6- ... Islander-uitv., '90, ... 04760-77000.

... Toyota LAND... 2.4 TD bwj. 11-... div. access. Telef. ...1250 / 043-253274.

... NISSAN Patrol 3.3 ...sel, bwj. '85, veel ... vr.pr. f 14.500,-, in... Telefoon 045-...212113.

...A Hi-luxe 2.4 D ...cabine, bwj. '90, div. Tel. 045-215771.

... PAJERO TDI, ... Cabrio 10 j. velg. ...3.500,-. 045-740609.

...Jeep DAIHATSU Fe... II bwj. 8-'91, 42.000 ...mog. 04493-1361.

Te k. TOYOTA Landcruiser 2.4 turbo diesel, blanco kenteken, alle extra's, inruil mogelijk. Broekstr. 68, Schinveld. 045-256486/727742.

Te k. DAIHATSU Rocky turbo diesel, long body, 1e eigen., bwj. '86, pr. f 14.500,-. Broekstr. 68, Schinveld. Telefoon 045-256486/727742.

Nu nog op grijs kent.!!! DAIHATSU Jeep, type Taft 4x4 2500 Diesel Softtop, bwj. 1980, i.g.st., prijs f 7.250,-. ☎ 09-32.41812335.

MITSUBISHI Pajero 2.3 TD, bwj. 11-'85, auto verkeert in nieuwstaat. Tel. 045-416216 b.g.g. 04450-4631.

NISSAN Patrol 3.3 diesel, grijs kenteken, bwj. '87, prima auto, alle extra's, pr. f 19.950,-. ☎ 04498-58352.

Lada

Gevraagd LADA 2104, 2105 of 2107, bwj. '84 t/m '90, zonder APK geen bezwaar. Telefoon 06-52964552.

LADA 2104, 1500 GL Combi, blauw, mooi, '89. ☎ 045-750531.

Land Rover

Te k. Landrover DISCOVERY TDI, grijs kenteken, bwj. 8-'91, km.stand 40.000, incl. bullbar, l.m.-velgen, metalliclak, pr. f 35.000,-. Telef. 046-332154.

jurgen autocentrum

- ...des 190 E 1.8 d.blauw ... 02-'91
- ...des 190 2.0 groen ... 04-'84
- ...des 190 E 2.0 zwartmet. ... 9-'88
- ...des 190 E 2.0 automaat, antraciet ... 12-'84
- ...des 190 E 2.0 rookzilvermet. ... 06-'88
- ...des 190 E 2.3-16 rookzilver ... 04-'89
- ...des 190 D 2.0 zilvermet. ... 01-'89
- ...des 190 D 2.0 wit ... 04-'89
- ...des 190 D 2.0 antrac.met. ... 11-'91
- ...des 190 D 2.5 zwart met. ... 09-'85

...rcedes C 220 zwartmet. ... NIEUW
...cedes E 220 zwartmet. ... NIEUW

- ...es 230 E autom., impalamet. ... 06-'89
- ... 230 E d.blauw ... 04-'91
- ...es 250 D parelmuthgrijsmet. ... 06-'87
- ...es 250 D zwartmet. ... 01-'89
- ...es 250 D impalamet. ... 08-'89
- ...Micra 1.0 en 1.2 3-drs. ... 6× vanaf 1989
- ...Sunny 1.3 en 1.4 en 1.6 4-drs. ... 5× vanaf 1989
- ...Sunny coupé SLX, rood ... 01-'91
- ...Sunny Florida 1.6 LX groenmet. ... 11-'90
- ...Sunny wagon 1.6 LX, roodmet. ... 12-'91
- ...Primera 1.6 LX, 4-drs., d.rood ... 07-'91
- ...Prairie 2.0 SLX, 5-pers., grijs-zwart ... 04-'92
- ...Maxima 3.0 E autom., leer, d.grijs ... 03-'89
- ...100 NX SLX + wit ... 06-'91
- ...300 ZX d.grijs, turbo ... 06-'87
- ...300 ZX autom., leer, zilvermet. ... 01-'92
- ...300 ZX, leer, airco, zwartmet. ... 05-'90
- ...518i beigemet. ... 01-'90
- ...518i d.blauw ... 02-'91
- ...n BX Cannes inj., wit ... 09-'90
- ...n BX 1.4 TE d.blauwmet. ... 04-'90
- ...S-Coupé GT rood/grijs ... 09-'91
- ...Corsa 1.2 S blauw ... 03-'86
- ...Kadett 1.3 LS 4-drs. blauwmet. ... 06-'89
- ...Vectra 1.8 S, d.grijsmet. ... 01-'89
- ...Toledo 2.0 GLX d. groen met. ... 11-'92
- ...Jetta 1.6 CL, wit ... 10-'87
- ...Jetta 1.8 CL 4-drs. d. blauw ... 01-'89
- ...assat 1.8 CL rood ... 07-'90

...TERREINWAGENS + BEDRIJFSWAGENS

- ...King-cab 2.0 B zilver 2 WD ... 12-'86
- ...King-cab 2.5 D d.blauw 2 WD ... 10-'89
- ...Patrol 3.3 diesel hardtop, geel kent. ... 12-'88
- ...Patrol R 2.8 diesel wit grijs kent. ... 02-'91
- ...Frontera 2.4i zwartmet. ... 09-'92
- ...Urvan 2.5 D LWB, wit ... 10-'90
- ...Urvan 2.5 D dub.cab. wit ... 10-'91

...OMAAT

- ...100 NX SLX + autom. d.grijs ... 06-'93
- ...Bluebird 2.0 SLX autom. d. blauw ... 01-'90
- ...Thunderbird 5.0-V-8 autom., blauwm. ... 06-'93
- ...Concerto 1.6i autom. d.grijs ... 11-'91
- ...Accord 2.0 EXi autom., zilvermet. ... 01-'88

3-24 maanden garantie.
Alle auto's voorzien van nationale autopas.
Langheckweg 32-40, Kerkrade, Industrieterrein Dentgenbach
TEL. 045-452570

Mercedes

Te koop van part. MERCEDES 200 D, bwj. nov. '87, 118.000 km, getint glas, radio, aut. vergr., speciale velgen, blauw int., alarm enz., in nieuwstaat. Prov.weg Zuid 73, Oirsbeek.

Te k. v. part. zeer mooie MERCEDES 380 SEC, bwj. '82, type '88 autom., antraciet, sportv. Lorison, verl., schuifd., vele extra's, vr.pr. f 42.000,-. 046-526036.

Te k. MERCEDES 190 Benz, 3-'87, alu.velgen, APK 4-'94. Telef. 045-410959.

Te k. MERCEDES 350 GD turbo diesel, terreinwagen, grijs kent., '93; 280 SE autom., electr. schuifd., sportw. enz. '83; 230 CE coupé automaat, '82, electr. schuifd. enz.; gebruikte banden, m+s velgen enz. Heerlen, Schandelerstr. 2, tel. 045-722844.

Te koop MERCEDES 190 D, bwj. '84, veel extra's, zien is kopen, vr.pr. f 12.500,-, moet weg! ☎ 045-712770.

Te koop zeer goede technisch verlengde MERCEDES-BUS 207 D, bwj. '81, APK, combinatie-kenteken. Tel. 04492-5473.

Te k. MB 190 D, '87, in perf. st., div. acc., onderh. boekje, inruil mogelijk. ☎ 046-377783.

MERCEDES 300 D, W 123, 200.000 km, i.z.g.st., pr. f 3.750,-. ☎ 04493-4929.

Te koop MERCEDES 200 D, bwj. '81, APK 4-'94, f 2.500,-. Tel. 045-229042.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop MERCEDES 190 2.0 E, bwj. 11-'88, km.st. 99.000, antrac., extra's: electr. schuif/kanteldak, electr. ramen, verl., l.m. velgen, vr.pr. f 39.000,-. Inl. 045-442776.

Te koop MERCEDES 190 2.0 diesel, bwj. '89, km.st. 140.000, goud/bruinmet., extra's: schuifd., verl. lm. velgen, radio/cass., vr.pr. f 35.900,-. ☎ 045-442776.

Te k. 190 E, bwj. 5-'87, champag.met. verl., get. glas, 4 kopst., alu. velgen, nwe. banden, km.st. 108.000, vr.pr. f 22.950,-. 045-708604 b.g.g. 721790.

190 D, bwj. '89, antraciet-metal., alarm, schuifd. enz. 1ste eig. 140.000 km, in absol. nw.st. Volvo KLIJN Heerlen BV, De Koumen 7, Hoensbroek. ☎ 045-220055.

Te koop MERCEDES 200 D bwj. 8-'88, kleur wit, prijs f 19.500,-. Tel. 04405-3829.

Morris

Te k. MINICOOPER, zeer mooi, 1985, prijs f 3.900,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum. Tel. 045-255027.

Mitsubishi

Mitsubishi COLT 1.5 GL bwj. nov. '86, km.st. 111.000, trekhaak, radio, sunroof, i.z.g.st., pr. f 5.000,-. Telef. 04458-2698.

MITSUBISHI Colt 1200 GLX, type '85, APK 7-'94, f 3.300,-. ☎ 045-317675.

Mitsubishi COLT bwj. bijna '85, spotprijs f 2.950,-. Telef. 04492-5833.

Nissan/Datsun

NISSAN DEALER

JURGEN Autocentrum
Langheckweg 36, Kerkrade. Tel. 045-45 25 70.

Nissan Garage Schoenmakers
Limbrichterweg 78, Sittard. Tel. 046-51 28 14.

Te koop van 1e eigenaar bijzonder mooie Nissan SUNNY 1300 DX, f 5.900,-. Zien is kopen! ☎ 045-255092.

Nissan MICRA, bwj '84, 3-drs. APK 10-'94, rood, pr. f 4.500,-. ☎ 046-522132.

Nissan SUNNY 1.3 GL, blauwmet., 2-drs. '82, APK '94, f 1.925,-. Wilhelminastr. 56, Nieuwenhagen.

Nissan SUNNY, 4-drs. 1300 GL, bruinmet., zeer mooi, '85. ☎ 045-750531.

Te k. Nissan SUNNY Coupé, '83; Ford Escort 1.1, '82; Ascona 16 S, '82. Pr. Hendrikstr. 36, Hoensbroek.

Nissan KINGCAB, grijs kent., 2.5 diesel, vr.pr. f 10.000,-. Tel. 045-227894.

Oldtimers

Te k. Ford CAPRI 1700 GT, bwj. '69, 1e eigenaar, 60.000 km, vr.pr. f 3.250,-. Tel. 045-420119/212113.

Te k. Opel REKORD Olympia, bwj. '57, 1e eigenaar, Duitse brief, vr.pr. f 3.950,-. Tel. 045-420119/212113.

Wegens tijdgebrek BUICK Electra 2.25, 360 PK standaard, cabrio, bwj. '67, 80% gerestaureerd, vr.pr. f 9.900,-. Telefoon 045-420119/212113.

Te k. VOLVO 164 E, bwj. '73, leren bekleding, nokkenas defect, pr.n.o.t.k. Telefoon 077-735767.

VOLVO 144 Grand Luxe, '73, zwart leder, inj., APK 9-'94, f 1.850,-. 04405-3258.

Te koop Ford ESCORT, bwj. '73, plus Opel Commodore coupé GS, bwj. '71, met veel reserveonderd., i.z.g.st. Telef. 045-717272.

VW KEVER ... '74 ... opknapper, f 950,-. Telefoon 04498-54319.

Opel

OPEL DEALER

Göttgens Sittard
Haspelsestraat 20
Rijksweg Noord 27
Tel. 046-51 65 65.

Garage Bergsteijn BV
Rijksweg 61-67. Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Welling Autobedrijf BV
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-25 77 00.

Opel KADETT 16 Diesel, 3-drs., caravan, APK 8-9-'94, i. z.g.st., bwj. '83, f 2.750,-. ☎ 045-323178.

Te koop Opel KADETT automaat, bwj. okt. '85, 5-drs. Telef. 046-581206.

Te k. Opel REKORD stationcar 20 S, orig. Opel onderbouw LPG, benzinetank 25 liter, getint glas, c.v., bwj. '86. Telefoon 046-513636.

Te koop HYUNDAI, bwj. '80, vraagprijs f 750,-. ☎ 045-451914.

Te k. Opel ASCONA 2.0 S, autom., 4-drs., lichte schade, bwj. '80, APK gekeurd, f 550,-. Telef. 045-256215.

Opel OMEGA 2.0i Stationcar bwj. '91, zwartmet., stuurbekr., 46.000 km, pr. f 28.000,-. Tel. 045-216383.

Te k. Opel KADETT, bwj. '79, nw. APK, 75.000 km, pr. f 1.250,-. Tel. 045-316305.

Wegens omstandigh. OPEL Astra 1.4i, bouwjr. '92, 1e eig., t.e.a.b. ☎ 04406-12577.

Te k. Opel KADETT 1.8 LS, bwj. '87, i.z.g.st. Telefoon 045-461637.

Te koop Opel KADETT 1300, bouwjaar '88, APK, zeer mooi. Telefoon 045-228604.

ASCONA C 16 S Traveller '85, km.st. 70.000, div. opties. Tel. 04406-41264.

Te k. Opel KADETT 1.3 S, 1980, kleur blauw, trekhaak, i.g.st. Negenmorgenstraat 3, Stein. ☎ 046-333824.

Te k. Opel KADETT E 1.2, bwj. '85, APK 6-'94, met alarm, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. ☎ 045-245734/045-243614.

REKORD 2.0 S bwj. '83, LPG, APK 8-'94, vr.pr. f 2.950,-. Tel. 045-241976.

Te koop Opel KADETT 1.2 S, bwj. 9-'81, sportvelgen, sportstuur, alarm, APK-gek. 9-'94, vraagprijs f 2.450,-. ☎ 04405-2815.

Te koop Opel ASCONA 1.6 S, 4-drs, bwj. '88, APK-gek. '94, 1e eigenaar, f 7.450,-. Telef. 04450-2150.

Te koop zeer mooie OPEL C Kadett bwj. '77, z.g.a.nw. APK 11-'94. Telef. 045-426090 b.g.g. 427155.

Weg. omst. te koop Opel KADETT '89, 1.3 NB z.g.a.n., 39.000 km. 045-221417.

CORSA type 1.2 S Hatchback, '86, bijzonder mooi, f 5.950,-. ☎ 045-424128.

CORSA type 1.2 S HB, 15"-velgen, '88, bijz. mooi, f 7.950,-. ☎ 045-424128.

Te koop KADETT 1.3 GT, bwj. '85, i.z.g.st., extra's. Vr. pr. f 5.250,-. ☎ 046-338284.

OPEL Ascona 1.8 S, (90 pk), bwj. '88, 110.000 km, met div. extra's, incl. winterbanden met velgen, f 12.000,-. Tel. 04454-61295.

Te k. KADETT HB 1.3 S, bwj. '85, vr.pr. f 8.000,-. Ringstr. 3, Hoensbroek. 045-216190.

CORSA 1.2 S ..., bwj. '83, wit, sunroof, APK okt. '94, vr. pr. f 4.000,-. 045-321027.

Te k. KADETT diesel, 5-drs, 91.000 km, 1986, 1e eigen., f 8.000,-. Tel. 045-327344.

Te koop OPEL Kadett HB, bwj. '82, met sportwielen, in zeer goede staat, APK 8-'94, vraagprijs f 2.500,-. Inruil mogelijk. Telef. 045-216731.

Opel KADETT 1600 i Sedan, 4-drs., zwartmet., zeer mooi, '90. ☎ 045-750531.

Opel KADETT 1300 S Sedan, 4-drs., blauwmet., mooi, '87. ☎ 045-750531.

ASTRA 1.4 i GL '93; Corsa 1.2 i '93; Kadett 1.3 LS automaat '87; Kadett 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.3 S '87 en '86; Kadett 1.3 S '86 / '85; Corsa 1.2 S Sport '86; Corsa 1.0 S 5-drs. '86; Escort 1.3 CL '87; Fiësta 1.1 '83. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

AUTOMAAT Opel Kadett 13 S, bwj. '82, i.z.g.st., f 2.600,-. ☎ 045-710529.

Te koop weg. omstandigheden Opel ASTRA 1.4i, bwj. '93, telefoon 045-425486.

Te koop Opel VECTRA Frisco, bwj. '92. Telefoon: 045-210290.

Opel OMEGA 2.4i GLS, bwj. '89, met LPG, stuurbekr., centr. vergr., ABS, airco, roodmet., i.z.g.st., pr. f 12.950,-. ☎ 04958-91917.

Te koop sport. MANTA, bwj. '77, Recarro inter., 15" sp. velgen, pr.n.o.t.k. Telefoon: 045-729865.

Te k. Opel MANTA 2.0 GTE, bwj. '81, APK eind '94, pr.n.o. t.k. Tel. 045-322026.

KADETT 12 N, bwj. '81, APK juli '94, 5-drs., vraagprijs f 2.250,-. Tel. 045-717923.

Te k. Opel KADETT Stationwagen bwj. 3-'87, APK sept. '94, vr.pr. f 11.750,-. Tel. 045-419906, na 18.00 uur.

Te koop KADETT '88, i.z.g. st., 70.000 km, 1e eig. Tel. 045-461159.

KOOPJE! Moet weg!! Opel Kadett 1600 S, bwj. '88, i.z.g. st., vr.pr. f 8.250,-. Telefoon 043-472884.

Opel CORSA 12S HB, bwj. '84, APK 8-'94, f 3.800,-. Pr. Margrietstraat 34, Swalmen. Tel. 04740-2166.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Opel KADETT GT 1.6, bwj. 1985, 5 versn., kuipstoelen, f 4.950,-. Tel. 045-753564.

Te k. Opel ASCONA 16 S, sportwielen, bwj. '83, APK 1-7-'94, i.z.g.st., vr.pr. f 2.750,-. ☎ 045-213783.

Opel ASCONA 18 E, t. '85, 5 versn., stuurbekr., nw. banden, sportv., APK 11-'94, f 4.750,-. 04752-4826.

Te koop Opel KADETT GSI, bwj.'85, in showroom staat. Deze wagen moet u eerst gezien hebben, vr.pr. f 13.750,-. Steenkoolstraat 11, Hoensbroek.

Opel KADETT 1.3, '89, div. acc., event. LPG, i.z.g.st., f 10.500,-. 04959-3203.

Opel KADETT 16S, bwj. '83, APK 1-'95, i.z.g.st., f 2.350,-. Tel. 046-510646.

Peugeot

KOOPJE Peugeot 405 GR 1900, bwj. '88, antr.met., km. st. 90.000, in pr.st., f 16.000,-. ☎ 04499-5567.

Te k. PEUGEOT 205 Diesel, grijs kenteken, bwj. '89, f 8.250,-. ☎ 045-445227.

Te koop PEUGEOT 205 Accent I '90, div. extra's, f 15.000,-. Tel. 046-519984.

Te k. PEUGEOT 205 GR, bwj. '84, wit, APK 10-'94, i.z. g.st., interess. pr. 046-335421 of 043-620509.

Te koop PEUGEOT 205 Accent 1.1, rood, 1986, vr.pr. f 5.000,-. ☎ 045-441700.

DIESEL Peugeot 205 XLD bwj. '87, kl. rood, goed onderh. Tel. 045-314950.

PEUGEOT 205 XRD, 1e eigenaar, grijs kenteken, bwj. '87, 186.000 km, vr.pr. f 5.000,-. ☎ 045-710323.

Te koop PEUGEOT 205 GTi, bwj. '86, zwart, i.z.g.st., moet RDW-gek. worden, f 6.900,-. ☎ 04749-1074.

PEUGEOT 605 SLi, '90, LPG, 1e eigenaar, grijsmetallic, extra's, moet weg t.e.a. b. ☎ 04116-84386.

Zeer voordelig te koop PEUGEOT 605 SLi 2.0, bwj. 4-'91, schadevrij, grijsmetallic, i.st.v.nw., inr. en financ. mog. ☎ 045-458850 b.g.g. 452483.

Pontiac

PONTIAC Transport SE 3.8 automaat, alle extra's, 7-pers., groenmetallic, 18.000 km, '93. Inr. en financ. mog. ☎ 045-750531.

Porsche

Te k. PORSCHE 924, bwj. '84, APK 10-'94, prijs f 15.750,-. Tel. 045-255784.

Te k. rode PORSCHE 944 Targa, bwj. '83, 67.000 km, f 9.950,-. Tel. 045-222384.

PORSCHE 924 Targa, getint glas, electrische spiegels, nieuwe accu, uitlaat, banden. ☎ 046-750537.

Renault

RENAULT DEALER

Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

RENAULT Fuego GTL, '84, in prima st., lm-velgen, f 4.500,-. 04760-77000.

Te koop RENAULT 5 GT diesel, bwj. '86, goudmetal., 5-drs., pr. f 5.250,-. Telef.: 045-215873.

Te k. RENAULT 11 Broadway, bwj. '86, LPG, pr. f 3.950,-. Tel. 045-324942.

RENAULT 5 GT Turbo, '85, van particulier, extra's, i.nw. st., eventueel inruil mogelijk. Tel. 04951-41766.

RENAULT 19 TXE, bwj. 1989. Telefoon 04499-3300.

Te k. RENAULT 5 GTX 1.7, '89, zwart, electr. ramen, c. v., f 9.500,-. 046-529176.

Te k. apart mooie RENAULT 25 Turbo Diesel met veel access, t.e.a.b. 046-580316.

RENAULT 25 TX 2.2 inj., antrac.met., div. extra's, f 13.750,-. Tel. 046-372443.

Rover

ROVER DEALER

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Autobedrijf Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Saab

Te koop SAAB 90, bwj. '85, metallicblauw, 5 gangen, 74.000 km, in nieuw staat, pr. n.o.t.k. Tel. 045-426154.

Seat

SEAT Volkswagen Groep DEALER

Ton Schuyren Landgraaf
Rötscherweg 60
Tel. 045 - 31 35 88.

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Te koop i.g.st. Seat IBIZA 1.5 GL '87, 46.500 km, pr. f 6.500,-. Tel. 046-452151.

Seat IBIZA 1500 GLX, rood, veel extra's, nieuwstaat, '89. ☎ 045-750531.

Te koop Seat MALAGA '86, met Porsche motor, i.z.g.st., APK juni '94, f 4.500,-. 1 op 15 ltr., 5-versn. 046-510933.

Seat MARBELLA 1000 Special, 5-bak, 3-drs., kl. rood, bwj. '92, 1e eig., schadevrij, met onderh.boekje, 11.000 km., auto is splinterniw., f 9.950,-. 043-254462.

Seat RONDA Ritmo, bijna '87, Porsche-systeem, f 3.850,-; Seat Fura, bwj. '85, f 2.950,-. Beide erg mooi, met nieuwe APK. Tel. 04492-5833.

Te koop Seat MARBELLA Special bwj. '91, 1e eig., 23.000 km, nw.st., f 9.500,-. Tel. 046-511446.

Subaru

Subaru VAN 1.8 GL, 4 WD, 80 pk, '86, stuurbekr., centr. vergr., electr. ramen, trekhaak, z.g.a.n. ☎ 04498-55954.

Suzuki

SUZUKI DEALER

Te k. SUZUKI Swift autom. '89, div. andere automaten. Gar. Coenen, Koningsbosch. Telef. 04743-1574.

Te k. SUZUKI SJ 413, bwj. '86, grijs kenteken, center line velgen. ☎ 045-229362.

Te koop Suzuki SWIFT 1.3 GLX, 1e eigenaar, bwj. sept. '88, ca. 39.000 km, prijs f 8.950,-. ☎ 045-221180.

Wegens lease-auto te koop sportieve Suzuki SWIFT 1.3 GS, 1 jaar oud, kleur rood. Telefoon ma./wo./do. 010-4156877 na 20.00 uur / zat. en zo. 045-210898.

SUZUKI Alto GL 5-drs. wit, '86, 54.000 km, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Suzuki Vitara grijs kenteken '91; Suzuki Alto autom. 3 en 5-deurs '83 '85 '86 '89; Suzuki Alto 3-deurs '88 '90; Opel Kadett 5-deurs autom. '83; Nissan Cherry 5-drs. '83; Renault 5 '83. Div. inruilers v.a. f 750,-. Autobedrijf BODELIER. ☎ 045-441721.

SUZUKI Jeep SJ 410 cabrio, bwj. 12-'86, APK gek., 64.000 km, i.z.g.st., pr. f 9.500,-. 043-434356.

Suzuki HLM officieel dealer
Rijksweg Zuid 212A, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

Suzuki nw. model SWIFT GLX 1.3, nw.pr. f 27.000,-, 38.000 km, evt. met gar. bwj. 1-'90, f 18.500,-. Alle keur. toegest. Tel. 045-728018.

Talbot

TALBOT Horizon 1.3 LS, type Sherlock, 5-drs. '84, APK mei '94, km.st. 55.000, betrouwb. auto, pr. f 1.250,-. ☎ 045-740524 bgg. 740915.

Toyota

TOYOTA DEALER

Mengelers BV Klasse Occasions
Oirsbeek tel. 04492-1814
Schaesberg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54. Susteren. Tel. 04499-3300.

Te k. Toyota CELICA Twin Cam, bwj. '87, spec. uitv., kl. rood, pr.n.o.t.k. ☎ 045-310969.

Toyota HI-LUX dubb. cab. 2.4 D 4WD grijs kent., km.st. 65.000, veel extra's, kleur darkgreymet., pr. f 35.000,-. Tel. 046-335135.

Toyota CELICA 1.6 STi, bwj. '92, kl. rood. Telef. 04499-5740.

Te k. weg. omstandigheden Toyota CARINA II, bwj. '88, zilvermetallic, in prima staat, pr.n.o.t.k. Tel. 045-219598.

Toyota CAMRY LX turbo diesel, schuifdak, grijsmet. bwj. '88, mooi. ☎ 045-750531.

Triumph

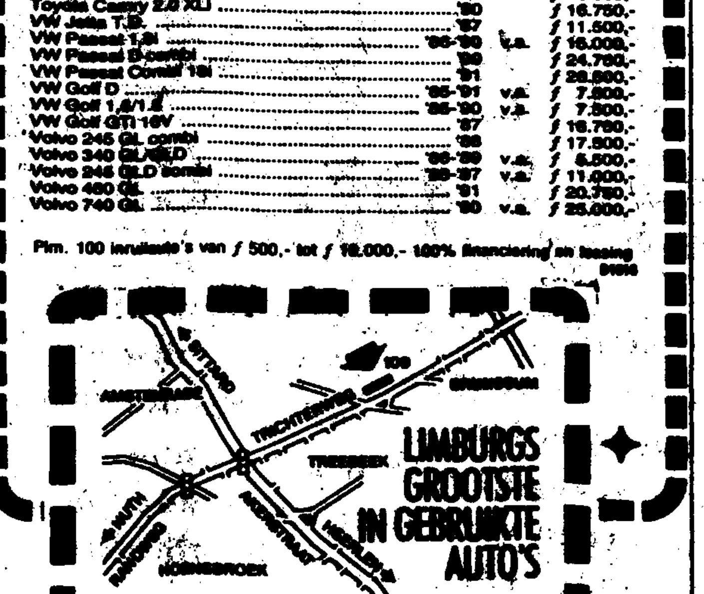
Te k. TRIUMPH Dolmoite 1850 HL, uitstekende staat, APK, prijs f 3.450,-. Tel. 045-726028 na 16.00 u.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

HAN

Model	Bouwjaar		Prijs
Alfa Romeo Sprint	'85		f 5.750,-
Alfa Romeo 33	'91		f 17.750,-
Alfa Romeo 33S	'88-'91	v.a.	f 8.500,-
Alfa Romeo 75	'87-'89	v.a.	f 8.000,-
Alfa Romeo 75	'90-'91	v.a.	f 15.750,-
Alfa 33 1.4 IE	'92		f 21.750,-
Alfa Romeo 164 V6 Savali, uniek	'90		f 32.500,-
Audi 100 Avant Turbo D	'86		f 14.500,-
Audi 100 CC	'85-'90	v.a.	f 6.500,-
Audi 80 1.8S	'88-'92	v.a.	f 16.000,-
BMW 316i	'88		f 13.750,-
BMW 316/318i/323i	'84-'91	v.a.	f 7.800,-
BMW 318i	m. '92		f 35.500,-
BMW 524 t.d.	'88-'90	v.a.	f 28.500,-
BMW 730i spec. uitv.	m. '90		f 34.500,-
Chevrolet Corsica	'91		f 19.750,-
Chrysler Le Baron cabrio	'85		f 16.500,-
Chrysler Le Baron turbo cabrio	'89		f 27.500,-
Chrysler Voyager 2.5i, 7-pers.	m. '92		f 34.750,-
Citroën Axel	'86		[illegible]
Citroën BX TGD Break	'90		f 17.500,-
Citroën BX 14E/16 TRS	'84-'90	v.a.	f 3.500,-
Citroën BX 1.9 TRD	'86		f 6.750,-
Citroën XM Ambiance	'90-'91	v.a.	f 22.500,-
Citroën CX 2.2 croisette	'86		f 12.000,-
Fiat Ritmo Cabriolet	'85		f 8.750,-
Fiat Tipo 17 D	'90		f 15.750,-
Fiat Tipo DGT	'89-'91	v.a.	f 12.500,-
Fiat Uno	'86-'91	v.a.	f 5.500,-
Fiat Uno	'88	v.a.	[illegible]
Fiat Panda	'86		f 5.750,-
Ford Fiesta D	'86		f 6.200,-
Ford Sierra	'84-'91	v.a.	f 4.000,-
Ford Sierra 2.3 GLD	'88-'90	v.a.	f 10.000,-
Ford Sierra 2.0i Azur	'91		f 19.500,-
Ford Sierra 2.0i Ghia	'89		f 17.750,-
Ford Sierra 2.3 GLD combi	'88		f 13.750,-
Ford Sierra 2.0i Sedan	m. '91	v.a.	f 18.000,-
Ford Sierra combi	'91		f 19.500,-
Ford Sierra combi	'84-'89	v.a.	f 4.000,-
Ford Scorpio GL turbo D	'90		f 22.500,-
Ford Thunderbird V8	'85		f 9.500,-
Ford Escort 1.6i cabrio	'84		f 11.750,-
Ford Escort GLD	'87-'91	v.a.	f 9.500,-
Ford Escort 1.6 CLX	'92		f 23.500,-
Ford Fiesta	'86-'88	v.a.	f 6.000,-
Ford Scorpio 2.0 GLi aut.	m. '90		f 18.500,-
Ford Scorpio 2.4i sedan	'90		f 20.500,-
Ford Orion XLD	'91 nw.mod.		f 21.250,-
Ford XR 3.1	'89		f 16.500,-
Honda Accord EX	[illegible]		[illegible]
Honda Accord 2.0i EX	[illegible]		[illegible]
Honda Civic	[illegible]		[illegible]
Honda Civic 1.6i airco	[illegible]		[illegible]
Lancia Dedra 1.8 i.E	[illegible]		[illegible]
Lancia Dedra 1.6i.E	[illegible]		[illegible]
Lancia Thema i.E	[illegible]		[illegible]
Mazda 626 GLX 2.0D combi	[illegible]		[illegible]
Mazda E1600 bestel	[illegible]		[illegible]
Mazda 626 GLX combi	[illegible]		[illegible]
Mercedes 200 aut.	[illegible]		[illegible]
Mercedes 280 SE	[illegible]		[illegible]
Mercedes 190 D	[illegible]		[illegible]
Mercedes 240 TD VAN	[illegible]		[illegible]
Mercedes 230 E aut.	[illegible]		[illegible]
Mercedes 250 D	[illegible]		[illegible]
Mercedes 190 E	[illegible]		[illegible]
Mercedes 230 E	[illegible]		[illegible]
Mitsubishi Colt turbo	[illegible]		[illegible]
Mitsubishi Pajero turbo D	[illegible]		[illegible]
Mitsubishi Space-wagon	[illegible]		[illegible]
Nissan 300 ZX targa	[illegible]		[illegible]
Nissan Bluebird 2.0 GL combi	[illegible]		[illegible]
Nissan Cherry	[illegible]		[illegible]
Nissan 280 ZX Targa	[illegible]		[illegible]
Nissan Patrol	[illegible]		[illegible]
Nissan Patrol T.D.	[illegible]		[illegible]
Nissan Patrol D	[illegible]		[illegible]
Nissan Sunny combi	[illegible]		[illegible]
Opel Corsa	[illegible]		[illegible]
Opel Vectra 1.6i/1.8i	[illegible]		[illegible]
Opel Vectra 1.7 D HB	[illegible]		[illegible]
Opel Vectra 2.0	[illegible]		[illegible]
Opel Kadett combi 1.3	[illegible]		[illegible]
Opel Kadett combi	[illegible]		[illegible]
Opel Kadett	[illegible]		[illegible]
Opel Kadett GT	[illegible]		[illegible]
Opel Kadett combi 2.0	[illegible]		[illegible]
Opel Omega 1.8/2.0i CD	[illegible]		[illegible]
Opel Omega 2.0i combi	[illegible]		[illegible]
Opel Vectra GT	[illegible]		[illegible]
Opel Calibra 2.0i	[illegible]		[illegible]
Peugeot 205	[illegible]		[illegible]
Peugeot 205 Accent	[illegible]		[illegible]
Peugeot 405 GRi	[illegible]		[illegible]
Peugeot 405 GR	[illegible]		[illegible]
Porsche 944	[illegible]		[illegible]
Porsche 924	[illegible]		[illegible]
Renault 19 GTS	[illegible]		[illegible]
Renault 5 GT turbo	[illegible]		[illegible]
Renault 21 GTL	[illegible]		[illegible]
Renault 25 GTX	[illegible]		[illegible]
Saab 900 C	[illegible]		[illegible]
Saab 90	[illegible]		[illegible]
Seat Ibiza GL	[illegible]		[illegible]
Seat Ibiza 15i SX 15.000 km	[illegible]		[illegible]
Suzuki Alto GL	[illegible]		[illegible]
Suzuki Vitara JLX	[illegible]		[illegible]
Suzuki bus	[illegible]		[illegible]
Subaru 7-pers. bus 4WD	[illegible]		[illegible]
Toyota Celica	[illegible]		[illegible]
Toyota Celica GTi	[illegible]		[illegible]
Toyota Camry 2.0 XLi	[illegible]		[illegible]
VW Jetta T.D.	[illegible]		[illegible]
VW Passat 1.8i	[illegible]		[illegible]
VW Passat D combi	[illegible]		[illegible]
VW Passat Combi 18i	[illegible]		[illegible]
VW Golf D	'86-'91	v.a.	f 7.800,-
VW Golf 1.6/1.8	'86-'90	v.a.	f 7.500,-
VW Golf GTI 16V	'87		f 16.750,-
Volvo 245 GL combi	'88		f 17.500,-
Volvo 340 GL/GLD	'86-'89	v.a.	f 6.500,-
Volvo 245 GLD combi	'8?-'87	v.a.	f 11.000,-
Volvo 460 GL	'91		f 20.750,-
Volvo 740 GL	'90	v.a.	f 25.000,-

Plm. 100 inruilauto's van f 500,- tot f 16.000,- 100% financiering en leasing

Volkswagen

VR6
Passat Combi, bwj. '92, donkerblauw, airco, ABS, enz. Prijs f 48.750,-. Autobedr. Loek Schaepkens, Klimmen. ☎ 04405-2896.

Te koop VW GOLF 1300 CC, bwj. '81, GTI-look, i.z.g.st., f 2.950,-. Tel. 045-316940.

Te koop VW GOLF diesel, bwj. '86, blauw. ☎ 04498-51129.

Te koop VW POLO, bwj. '87 en '91. Garage Coenen, Koningsbosch. ☎ 04743-1574.

Te koop gewonnen via KANSSPEL VW Passat Sedan 1.8 L, 90 PK, grijsmetallic, f 5.000,- onder nieuwprijs. 04406-16171.

Te koop VW GOLF 1800i, bwj. '86, automaat, km.st. 77.000, div.acc., vr.pr. f 8.000,-. 045-320869.

Te k. VW KEVER '70/'71, wit, mechanisch en motorisch perfekt (gerev.), carr. en int. zeer goed, alles orig., APK 11-'94, pr. f 4.800,-. Telef. 043-650681 na 20.00 uur.

Te k. VW GOLF GTI, 16 V, bwj. '87, get. glas, event. inruil. mog. ☎ 045-754373.

Te koop VW PASSAT 1.8i km.st. 50.000, v. extra's, in nw.st., f 28.900,-. Olmenstr. 76, Landgraaf.

Te koop weg. omst. GOLF GTi 16V mod. '88, zwartmet., vr.pr. f 15.950,-. 046-519644 na 18.00 u. 581536.

Te koop GOLF GTD, bwj. '86, veel extra's, zien is kopen. ☎ 04457-1604.

Te koop VW GOLF 1.3, bouwjaar '79, i.z.g.st., APK '94, f 1.400,-. ☎ 045-227006.

VW GOLF 1.1, i.z.g.st., bwj. '79, APK sept. '94, pr.n.o.t.k. ☎ 045-443536.

Te koop van 1e eigenaar rode GOLF Pasadena 1.6, 1992, automaat, schuifdak, electr. ramen, c.v., 16.500 km, in volstrekte nw.st., f 22.000,-. 04459-2931.

VW SCIROCCO GTX, bwj. '87, kent. '93, in prima st., met vele extra's, winterbanden en velgen. ☎ 04754-82498 / 043-216516.

Te koop VW GOLF GT 1800 i, met veel extra's, bwj. '87. Telefoon 045-464309.

VW 1.6 Diesel grijs kenteken, bwj. '83, automaat, roestvrij, f 3.500,-. Tel. 045-753584.

VW PASSAT stationcar, bwj. '80, APK 10-'94, i.g.st., vr.pr. f 1.250,-. Tel. 045-465179.

Te k. Duitse GOLF GTi 16 V, bwj. '87, 109.000 km, vele extra's, f 12.500,-. Maastrichterlaan 37, Landgraaf.

Te koop GOLF 1600 LX, bwj. '84, i.nw.st., vr.pr. f 5.875,-. Telefoon 045-411905.

Opgelet! Te k. VW KEVER voor liefhebber, type Silverbug '82, APK 4-'94, mot. en mech. in goede st., lichte plaatschade, f 2.150,-. Telef. 04406-13725 tussen 13.00-17.00 uur.

Te k. VW GOLF, bwj. '80, APK 10-'94, vr.pr. f 1.250,-. Telef. 045-228370.

Te koop VW SCIROCCO 1.6 GT 5-bak, bwj. '80, als nieuw, met APK, veel extra's, pr. f 2.950,-. 046-750812.

Te koop VW GOLF CL 1.4, bwj. 11-'92, 11.000 km, rood, LM-velgen, radio, prijs f 26.950,-. ☎ 046-752761.

Te koop VW KEVER bwj. '74, t.e.a.b. APK gekeurd. Telef. 04451-2094.

PASSAT station diesel, bwj. '81, nieuw model, roofrek, trekhaak, APK 4-'94, f 1.950,-. Tel. 045-317398.

Te koop GOLF GTi, bwj. '87, km.st. 92.000, donkergrijsmetall., boardcomp., schuifd. en sportv., i.z.g.st., vr.pr. f 15.750,-. ☎ 04754-85676.

Te koop GOLF GTi, 107 Pk, 63.000 km., bwj. 7-'87, wit, get. glas, alarm, ANWB gek., pr.n.o.t.k. ☎ 045-464618.

VW GOLF Manhattan diesel 3-drs., 5-gang, '89, zwart, f 13.500,-. ☎ 046-519343.

VW POLO '82, nw. mod., iedere keur. toegest., f 2.250,-. Tel. 045-459545.

GOLF diesel, bwj. 1988, 75.000 km, wit, vr.pr. f 10.000,-. Kaalheidersteenweg 136, Kerkrade.

Te koop VW GOLF GTi, bwj. '84, APK juni '94. Telefoon 045-311618

VW POLO 1.3 inj., rood, bwj. 6-'89, in nw.st., vr.pr. f 9.950,-. Tel.: 045-426802.

Volvo

VOLVO DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn
Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

VOLVO 460 DL, d. blauw, 30-10-'92, km.st. 9.000, veel extra's, iedere keur., iets moois, 20% o.nw.pr., telef. 046-517224 na 17. u.

Te koop VOLVO 440 GL bwj. '90, wit, in prima staat, vr.pr. f 17.500,-. Tel. 04493-5549.

Te k. VOLVO 340 GL spec. autom., bwj. '90, km.st. 43.000, st.verw., get. gl., c. v., met kl. parkschade, pr. f 9.000,- incl. Telef. 04498-55108 of 06-52.984818.

Te k. VOLVO 740 GL, bwj. '85, antraciet grijsmetallic, pr. f 9.000,-. ☎ 04406-12927.

Te k. VOLVO 360 2.0, met gas, type '84, mechanisch i. g.st., koopje. ☎ 04451-2167.

VOLVO 244 2.1 bwj. '80, pr.n.o.t.k. Tel. 045-245041, 18.00-19.00 uur.

Te koop VOLVO 440 GL 2 ..., smokesilver, compl. met trekh. + radio, vr.pr. f 24.000,-. 04498-58978.

VOLVO 245 GL stationcar, 1989, 1e eig., 68.000 km. Volvo Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

VOLVO 440 DL 1.6i Sport, 1992, 1e eig., 17.000 km, Volvo Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Volvo 340 GL Sedan AUTOMAAT, '88, antrac., get. glas. Volvo Klijn Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Te koop VOLVO 340 DL 1.7, bwj. 6-'86, APK 9-'94, i.z.g. st., veel extra's. Telefoon 045-311897.

Zastava

Te koop ZASTAVA type Fiat 128, km.st. 56.000, bwj. '86, vr.pr. f 2.250,-. ☎ 045-219733.

Diversen

Autobedrijf Jasper B.V.
Occasionsfestival
Alle auto's boven f 10.000,-, nu met ½ jaar garantie.

Model	Bouwjaar
BMW 316i	'88-'89-'90
Peugeot 405 GLI	'88 t/m '92
Renault 21 GTS	'91
Peugeot 405 GRI	'88-'89-'90
VW Passat 1.8 inj.	'89-'90
Ford Siërra turbo diesel	'88-'90
Citroën BX TR diesel	'89
Seat Malaga GLX gas	'91
Peugeot 605 SRI	'90-'92
VW Golf 1.6	'87-'88-'89
Fiat Tipo 1.4 i e	'92
Peugeot 309 GR	'86 t/m '90
VW Passat Variant 1.8 I	'90
Ford Siërra Combi automaat	'90
Peugeot 309 automaat	'91
Ford Escort 1.6 automaat	'87
Peugeot 205 alle typen 15x	'86 t/m '93
Daihatsu Cuore 850 TS	'87
Mitsubishi Colt 1.3	'90
Opel Kadett Sedan	'88-'89
Peugeot 106 1.4 XT	'92
Renault 5 TR	'90
Volvo 340 GL 1.7 gas	'89
Toyota Starlet DX	'87
Opel Corsa 1.3 NB	'88

Dit alles alleen bij:
Off. Peugeot dealer:
Autobedrijf Jasper B.V.
Windraak 29, Munstergeleen.
Telefoon 046-521944.

Daihatsu Quadflieg

Terreinauto's
Daihatsu Feroza DX '91
Daih. Feroza Black top '90
Daih. Rocky turbo interc. '85
Suzuki SJ 410 geel kent. '83

Stationcars
Opel Kadett combi '89

Automatics
Fiat Uno Matic 60 '87
Toyota Tercel aut. '84
Audi 100 2.3E nw.type '91

Camper/bestel
Ford Transit camper
Toyota Hi-Ace lang en verhoogd '86

Diesels
Daih. Charade turbo D '87
BMW 524TD 147.000km '89

ANWB gekeurde auto's
Audi 100 2.3E nw. type '91
Alfa 33 1.3 '87
Hyundai Scoupé GTi '92
BMW 735i div. access. '87
BMW 318i sport. uitv. '85
BMW 316 rood '85
Daihatsu TS '86
Daih. Charade TS '91
Ford Siërra 2.0 CL '88
Fiat Panda 45 '85
Fiat Panda 34 '85
Honda Civic 13 S '89
Lada 2105 1500 '89
Mazda 323 1300 LX '86
Citroën 1.4 BX '85
Citroën AX Sport '87
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Nissan Primera 1.6LX '91
Mini 1000 XE '86
Vectra 16i '89
Opel Kadett 12 S '87
Opel Kadett 12 S '86
Opel Kadett 13 S '86
Kadett 12 S sport.uitv. '85
Opel Kadett 12 S wit '85
Opel Ascona 16 GT '86
Opel Corsa 12 S '85
Opel Corsa 13 S '83
Opel GTI '89
VW Passat 1.8 CL '89
VW Passat 1.8i GL '90
VW Golf 1.8i '86
VW Polo coupé '90
VW Jetta 13 S 4-drs '89
Volvo 360i '87
Volvo 340 '87
Toyota Celica '86
Div. inruilers v.a. f 500,-.
Reeweg 112, Landgraaf
☎ 045-321810.

Voor uw complete AUTO-REINIGING door professioneel autoreinigingsbedrijf, bel: RS Autocleaning, telefoon 045-225900.

Auto KALDENBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! ☎ 045-411572.

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Opel Astra 1.4, 5-drs., 0 km '93 f 27.900,-; Opel kadett cabrio div. accessoires '92 f 29.750,-; Ford Siërra 2.0i Solar Sedan 10.000 km '93 f 28.750,-; Ford Fiësta 1.1 CL 6.000 km div. acces. '93 f 18.750,-; Mitsubishi Galant 1.8i Limited div. acces. '91 f 22.750,-; Lancia Dedra 1.8 IE div. accessoires '91 f 22.750,-; Peugeot 205 Look 8000km '92 f 15.900,-; VW Jetta Pacific 1.3i 11.000 km '91 f 22.750,-; Opel Omega 2.0i LS '91 f 28.750,-; Opel Vectra 1.8GL '89 f 19.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan div. kleuren '92 f 24.750,-; Ford Siërra 2.0i GL 5-drs. '90 f 17.750,-; Ford Siërra 2.0 3-drs '88 f 11.750,-; Ford Siërra 1.8 3-drs '86 f 6.750,-; Ford Escort 1.6 CLX div. acces. '91 f 19.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 f 21.750,-; Escort 1.6 CLX '90 f 17.750,-; Ford Fiësta 1.1 Finesse '89 f 11.750,-; Ford Scorpio 2.0 i CL autom. '86 f 16.750,-; Citroën BX 1.4i Toulouse '91 f 17.500,-; Ren. 25 TX 2.2i 40.000km '91 f 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs '90 f 15.750,-; Volvo 440 GL '90 f 17.750,-; Hyundai Pony 1.5 GLS '88, f 8.750,-; Nissan Sunny sport '86 f 9.500,-; Fiat Panda 750 CL '89 f 6.750,-; Opel Kadett 1.2 '86 f 8.250,-; Opel Ascona 1.6 '86 f 4.750,-; Volvo 340 2.0GLE '83 f 3.750,-. Inruil, financ. Bovag-garantiebewijs. Autobedr. en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

!!!! Weet u het nog????? Autobedrijf G.G. heeft voor u in voorraad diverse auto's met een ANWB techno overzicht en een goede garantie. Zoals: Opel Kadett 1.8; Opel Corsa; Volkswagen; Mitsubishi; Fiat; Citroën enz. enz. Alle auto's staan met prijsopgaves e.d. in ons bedrijf. Tot ziens???? Autobedrijf G.G., Heerlenweg 284/286 Heerlen (grote weg Heerlen-Brunssum). Gewoon goed! Aanbieding van deze maand Opel Kadett 1.7 diesel stationcar 1989 in staat van nieuw!!

zie verder pagina 18

hogeschool heerlen

HBO opleidingen in Heerlen, Sittard en Hoensbroek

Open Dagen Hogeschool Heerlen

Als een beroepsgerichte studie je aanspreekt, moet je beslist even binnenstappen op de Open Dagen van Hogeschool Heerlen. Je kunt dan op je gemak rondkijken bij de opleiding van je keuze en je krijgt [illegible] over de studie en de beroepen. Hiernaast vind je alle studierichtingen, de adressen en de data en tijden van de Open Dagen.

Zaterdag 20 NOV. a.s. 10.00 - [illegible] u.

Hoger Laboratorium Onderwijs

Montgomerystraat 7 Sittard
Telefoon: 046-598787

- Chemisch en medisch laboratorium[illegible] (voltijd en deeltijd opleidingen)

Zaterdag 27 NOV. a.s. 10.00 - 14.00 u.

Hoger Technisch Onderwijs

Dr. [illegible]straat 40 Heerlen
** Benzenraderweg 1 Heerlen*
Telefoon: 045-734999

- * Bouwkunde en Civiele techniek/Milieutechniek
- Chemische Technologie
- Elektrotechniek
- Technische Natuurkunde
- Werktuigbouwkunde
- Informatica
- [illegible] informatica (2-jarige dagopleiding)
- Bedrijfskunde

Zaterdag 27 NOV. a.s. 10.00 - 15.00 u.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs

Zandbergsweg 111 Hoensbroek
Telefoon: 045-219191

- Logopedie
- Ergotherapie

Heuvelweg 7 Heerlen
Telefoon: 045-700600

- Fysiotherapie
- In-service opleidingen operatie-assistent en [illegible] laborant

Zaterdag 27 NOV. a.s. 10.00 - 15.00 u.

Hoger Economisch Onderwijs

Kasteellaan 141 Heerlen
Telefoon: 045 - 734777

- Facilitaire dienstverlening
- Voeding en Marketing

Zaterdag 27 NOV. a.s. 10.00 - 13.00 u.

Hoger Pedagogisch Onderwijs

St. [illegible]
Telefoon: [illegible]

- [illegible]

Hogeschool Heerlen:

Breed scala aan HBO-opleidingen

De Hogeschool Heerlen heeft 17 verschillende studierichtingen, verdeeld over 4 onderwijssoorten. Binnen elke studierichting zijn bovendien meerdere specialisaties die goed aansluiten op een specifieke vraag vanuit de arbeidsmarkt. Afgestudeerden van "Heerlen" vinden dan ook werk in de meest uiteenlopende bedrijven en instellingen.

Met ruim 3.500 [illegible] en [illegible] werkers is de Hogeschool Heerlen een grote onderwijsinstelling. Toch is [illegible] geen "leerfabriek", integendeel. Tussen de verschillende richtingen zijn dwarsverbanden die het algehele niveau van de opleidingen verhogen. Maar als student heb je, in het grote geheel toch duidelijk je eigen stek en je eigen groep.

Dat wordt bewust zo geregeld, want de Hogeschool wil de voordelen van een grote professionele organisatie combineren met kleinschaligheid die hoort bij een intensieve beroepsopleiding.

Heerlen studentenstad

Heerlen een studentenstad?

Voor veel mensen ligt die [illegible] [illegible] voor de hand. [illegible] van de Hogeschool je ook hier een steeds bloeiender studentenleven aantreft.

Zo zijn er vijf actieve studentenverenigingen en verschillende disputen. De Hogeschool heeft zelfs haar eigen harmonie-orkest en een popgroep!

En als je weet dat er in Heerlen op het moment ruim 120 studentenhuizen zijn, dan mag je toch onderhand wel van een leuke studentenstad gaan spreken.

EEN OPVALLEND VERSCHIL

De Hogeschool Heerlen kan middelgroot worden genoemd. Tegelijk biedt de Hogeschool Heerlen veel verschillende opleidingen aan [illegible] in [illegible] geval.

Dat betekent dat het aantal studenten per opleiding nooit [illegible] [illegible] bedreigt telt.

Iedere groep heeft zijn eigen mentor/begeleider. Je bent al snel gekend.

Je kunt met plezier met elkaar studeren. Bij verschillende opleidingen bestaat extra begeleiding voor HAVO-studenten, zodat ook deze groep beter kan scoren.

Bekijk en bespreek dit alles op de Open Dag. Je kunt iets van de sfeer opsnuiven en op gezellige wijze met een of meer opleidingen kennismaken. Tot ziens!

Limburgs Dagblad Regionaal
Zaterdag 13 november 1993
Pagina 11
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Voorzitter Senioren Maastricht stapt op

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Voorzitter Rinus Peters (63) van de Maastrichtse Seniorenpartij heeft bedankt voor deze functie. Hij heeft deze stap genomen omdat het bestuur hem niet tot lijsttrekker heeft gekozen, maar een derde plaats heeft toegewezen op de Seniorenlijst. De voorzitter koppelde daaraan de conclusie dat hij niet meer met het benodigde vertrouwen geniet van het bestuur en dreigde in eerste instantie zelfs het lidmaatschap van de partij op te zeggen.
Omdat hij loyaal wil blijven aan de partij of van de ouderen, is hij achteraf akkoord gegaan met de derde plaats op de kandidatenlijst. Bij de Senioren rekent men op winst, en zelfs op een derde raadszetel.
Lijsttrekker wordt voor de tweede achteenvolgende keer fractievoorzitter Wiebe Van der Werf (67). Hij was gisteren telefonisch niet bereikbaar. Louis Devens (84), het tweede lid van de Seniorenfractie, is gezakt naar nummer 4 op de lijst. Ook al teleurgesteld, maar hij wil Rinus Peters graag de voorrang geven. Zowel Peters als Devens menen dat het optreden van Van der Werf roet in het eten heeft gegooid. Er is al een commissie van goede diensten bezig geweest met lijmpogingen, maar uiteindelijk heeft de adviescommissie voor de verkiezingslijst Van der Werf en voorzitter P. Hendriks van een bouwvereniging en de Maastrichtse woningraad op respectievelijk de eerste en tweede plaats voorgedragen. Het bestuur is volgens de statuten bevoegd de eerste twee plaatsen op de lijst te bepalen.

Maandag vergadert het bestuur om te bekijken hoe de onmin binnen de Seniorenpartij kan worden bijgelegd.

Heerlen opent winkel met persoonlijke voorlichting

Consumenteninformatie naar Duits voorbeeld

HEERLEN – Het stadsdeel Hoensbroek heeft in deze regio de eerste consumentenwinkel naar Duits voorbeeld. Daar bestaat al langer de zogenoemde Verbraucherberatung.

Professor mr. G. Rijken, docent consumentenrecht aan de Rijks Universiteit Limburg, had tijdens het symposium over het nieuwe Eurokon-project wel enige kritiek op de naam. Hij vond dat 'Wijkinformatie Winkel' in Hoensbroek te veel deed denken aan kinderen of aan een gezondheidsinstelling.

„De consumentenwinkel aan de Hoofdstraat is ondergebracht in het Zymosegebouw en vandaar dat wij gebonden zijn aan de naam van onze gastheer," legde directeur Jet Creemers van Planpraktijk uit. Planpraktijk is een organisatie die zich richt op budget- en consumentenvoorlichting, schuldhulpverlening en andere sociale doelen. Gisteren ging de winkel in Hoensbroek officieel open.

Het CDA Tweede Kamerlid Maria van der Hoeven vond dat de consument vooral geleerd moet worden om zelf antwoorden te vinden op vragen. „Daarom zal de informatieverstrekking zodanig georganiseerd moeten worden dat die snel en doeltreffend bereikbaar is." aldus Van der Hoeven.
Professor Rijken meende dat de nieuwe Wet Algemene Voorwaarden voor de consument zinloos is als er geen deugdelijke voorlichting plaatsvindt. Vandaar dat Planpraktijk samen met Verbraucher Zentrale Nordrhein-Westfalen en de Verbraucherschutzzentrale Ost-Belgïen het Eurokon-project in het leven geroepen heeft met gecoördineerde activiteiten voor de Europese consument. De EG-commissie steunt het initiatief voor de duur van drie jaar.

Voorbereidingen voor Heerlens project op schema

Pension zwerfjongeren in Maastricht of Venlo

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het tweede Limburgse pension voor zwerfjongeren komt in Maastricht of Venlo. Dat maakte voorzitter Frans Breukers van de stichting Zwerfjongeren Limburg gisteren in Heerlen bekend.

De stichting droeg gisteren de verantwoordelijkheid voor het Heerlense pension Mijnzicht, dat met Kerst zijn poorten moet openen, over aan een lokale stichting.
De overkoepelende Limburgse stichting krijgt daardoor de vrijheid om zich op andere projecten te richten. De plannen voor het tweede pension staan nog in de kinderschoenen. De lokatiekeuze, Maastricht of Venlo, komt het eerst aan bod.

De voorbereidingen voor het pension in Heerlen verlopen voorspoedig, zo liet Breukers gisteren weten. Volgende week wordt het contract getekend met woningvereniging De Voorzorg, die het voormalige Orahotel gaat verhuren aan de stichting. Er zijn vijftig kamers beschikbaar, waarvan dertig voor zwerfjongeren van veertien tot 23 jaar. De resterende kamers worden verhuurd aan studerende of werkende jongeren.
Voorzitter Arie Kuijper van de donderdag opgerichte stichting pension Mijnzicht verklaarde dat de jongeren niet in de watten worden gelegd worden. „We maken harde afspraken met de bestaande hulpverlening. Ons doel is om te voorkomen dat het aantal herkenbare zwervers toeneemt."
Kuijper benadrukte dat het verzet van de omwonenden tegen de komst van het pension is geluwd. „We overleggen regelmatig met hen, en dat werkt goed."

Van de benodigde twee miljoen gulden voor de exploitatie is inmiddels bijna negen ton binnen. Breukers liet doorschemeren dat ook met een iets lager bedrag dan die twee miljoen gewoon begonnen wordt. „Bovendien hebben zich al vijftig vrijwilligers gemeld. Een bedrijf heeft al aangeboden gratis het onderhoud aan de verwarming te doen."

● *Het eerste deel van de Zwart-5-Zuid is gisteren opengesteld voor verkeer. Begin maart zijn de werkzaamheden aan de weg begonnen. De Zwart-5-Zuid loopt vanaf de Stadsautoweg bij Heerlen via de Kerkraadse wijk De Maar richting Landgraaf. Deze gemeente zal naar verwachting het meeste baat hebben bij de weg. De Kerkraadse actiegroep Leefbaar De Maar heeft tot en met eind vorig jaar geprobeerd de weg tegen te houden.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

Vossen in hoger beroep

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/GULPEN – 'Vossen gaat voor vrijspraak'. Met die slagzin heeft advocaat mr. J. Goumans namens drs. W. Vossen gisteren hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de Maastrichtse rechtbank.
Het Openbaar Ministerie wil nog niet zeggen of ook van die zijde beroep wordt ingesteld omdat die stap eerst aan de verdachte moet worden gemeld.
In een gisteren uitgegeven verklaring herhaalt Vossen dat hij tevreden is dat de rechtbank in Maastricht afgelopen dinsdag de belangrijkste strafbare feiten, waarvan de teruggetreden burgemeester van Gulpen werd verdacht, niet bewezen heeft verklaard.
'Dat de bewezen verklaarde feiten in de ogen van de rechtbank niet van zo ernstige aard zijn als de officier van justitie had betoogd, kan ook uit de opgelegde straf blijken', aldus meldt Vossen in zijn verklaring.
Zoals bekend mag Vossen van de rechtbank vijf jaar geen openbaar ambt meer bekleden. Daarnaast kreeg hij wegens het aannemen van giften en valsheid in geschrifte zes maanden geheel voorwaardelijke gevangenisstraf.

Uniforme wegnummering

HEERLEN – Limburg werkt mee aan een uniforme nummering van provinciale wegen. Het is de bedoeling dat geleidelijk aan belangrijke provinciale wegen in heel Nederland een N-nummer krijgen. Op deze manier wordt overlapping van wegnummers voorkomen en worden de belangrijke doorgaande wegen in de provincies beter herkenbaar.

75 banen in kinderopvang

HEERLEN – Met de komst van twee nieuwe kinderdagverblijven en het landelijke hoofdkantoor van de stichting Humanitas zijn in Heerlen zeker veertig banen zeker gesteld, terwijl 35 nieuwe banen geschapen worden. De wethouders Dorien Visser en Hub Savelsbergh legden gisteren de eerste steen voor een kinderdagverblijf en het hoofdkantoor van Humanitas in de Heerlense wijk Meezenbroek. Dat hoofdkantoor is goed voor veertig tot vijftig banen. Werkgelegenheid was het hoofdmotief om het hoofdkantoor in Heerlen te bouwen. Er zijn districtskantoren in Amsterdam en Nijmegen. Pal naast het hoofdkantoor verschijnt een kinderdagverblijf dat 25 banen oplevert en waar 95 kinderen worden opgevangen. In de wijk Molenberg wordt, eveneens nog dit jaar, een kinderdagverblijf geopend dat goed is voor tien banen en de opvang van 45 kinderen. Met de drie bouwprojecten van Humanitas in Heerlen is vijf miljoen gulden gemoeid. Een bedrag van 1,8 miljoen is gedekt uit subsidies.

Speelgoed voor kinderen in Bosnië

GELEEN – The International Children's Appeal, een humanitair fonds van de Navo, dat onder andere is gestationeerd op de Awacs-basis in Geilenkirchen, is druk doende speelgoed, snoepgoed, en kleding in te zamelen voor kinderen in Bosnië en Hercegovina. Vliegtuigen die regelmatig in de nachtelijke uren voedselpaketten boven oorlogsgebieden droppen, zullen vlak voor Kerstmis ook snoep, kleren, dekens en speelgoed meenemen. Het speelgoed moet tegen een stootje kunnen, mag niet groter zijn dan veertig centimeter in elke richting en mag niet 'militair' zijn. Knuffelbeestjes zijn zeer geschikt. Snoepgoed moet verpakt worden. Informatie, donaties en giften kunnen dagelijks na 18.00 uur ingeleverd worden bij ICA's Geoff Bucknall, Pieterstraat 15 Geleen, 046-753793.

Man licht asielzoekers op

BRUNSSUM – Enkele asielzoekers hebben honderd gulden betaald voor een Nederlandse rijbewijs aan een man (43) uit Doenrade. De man zou de (buitenlandse) rijbewijzen van de ontheemden bij het CBR omruilen tegen Nederlandse exemplaren. Toen de asielzoekers hun nieuwe papiertje kwamen ophalen, vroeg de Doenradenaar extra geld. Twee ontheemden hebben de man het geld ook betaald. Acht anderen hebben aangifte gedaan bij de politie. Tijdens een huiszoeking in de woning van de verdachte werden de ingeleverde rijbewijzen niet meer teruggevonden. Volgens de verdachte had hij de papieren verloren. Na verhoor werd de man weer vrij gelaten.

Euregionaal tijdschrift

CHARNEUX – Het eerste Prairiemagazine, een drietalige tijdschrift van de Euregio, is onlangs van de persen gerold. Het blad zal om de twee maanden uitkomen en informeren over de cultuur tussen Luik en Euskirchen, over de geschiedenis van de regio langs de Maas en over economie en toerisme in de Euregio. De redaktie van het tijdschrift is gevestigd in het Waalse Chameux. Het tijdschrift gaat zich vooral richten op de achtergronden van ontwikkelingen die zich in de drie landen afspelen. Dat is mogelijk dank zij een nauwe samenwerking tussen de redaktie en correspondenten in België, Duitsland en Nederland.

Gedragscode discriminatie

BRUNSSUM – Voor het gemeentepersoneel van Brunssum heeft het college een gedragscode tegen discriminatie opgesteld. Bij een nog aan te wijzen ambtenaar kunnen eventuele klachten over discriminatie op de werkvloer worden ingediend. Volgens een woordvoerster van de gemeente bestaan de anti-discriminatierichtlijnen al langer, maar zijn ze nu op schrift gesteld. Het college vindt de gedragscode van groot belang vooral omdat Brunssum veel verschillende nationaliteiten herbergt. Het in dienst nemen van etnische minderheden en het voorkomen van en optreden tegen racistisch gedrag zijn enkele onderdelen van de gedragscode.

Weggelopen gevangene gepakt

SITTARD – De politie heeft donderdagnacht in Sittard een gevangene aangehouden, die na verlof niet was teruggekeerd naar de gevangenis in Breda. De 38-jarige man, afkomstig uit Maastricht, stond bovendien geregistreerd vanwege een nog uitstaande geldboete. Na een korte achtervolging en wat strubbelingen kon de politie hem op de Sportcentrumlaan aanhouden en later op het politiebureau insluiten. o/z

Jongen schiet op optocht

Van onze verslaggever

MEERSSEN – Een veertienjarige jongen uit Meerssen heeft donderdagavond met een luchtdrukpistool op de deelnemers aan de Sint Maartensoptocht geschoten. Een persoon is daarbij geraakt, maar niemand raakte gewond. De jonge schutter vuurde op de menigte vanuit een woning aan de Heiligenbergstraat. De jongen verklaarde tegenover de politie wel eens te wilen zien wat de uitwerking van het wapen was. De politie heeft hem in verzekering gesteld. De optocht, die om ongeveer 19.00 uur werd beschoten, bestond uit zeker honderd personen waaronder veel kinderen.

pas toen de verkiezingslijst werd samengesteld merkte de steunzoekende parlementariër dat het zonder voldoende bijstand echt niet lukt

punaise

Sittardenaar stapt naar Reclamecode-commissie

Klacht dreigt tegen bezorging kerkblad

SITTARD – Een inwoner van Sittard dreigt bij de Reclamecode-commissie een klacht in te dienen tegen de bezorging van het parochieblaadje. Daarmee wil hij afdwingen dat het kerkbestuur zich houdt aan de anti-drukwerksticker ('nee-nee-sticker') op zijn brievenbus. Als de klacht wordt ingediend, is dat de eerste in zijn soort in Nederland.

Tot nu toe is bij drukwerkverspreiders onbekend of de 'nee-nee-stickers' ook gelden voor ideële (niet-commerciële) uitgaves, waaronder naast parochiebladen ook drukwerk van politieke partijen valt. Zowel de Stuurgroep Reclame als het Direct marketing instituut Nederland (DMIN) verwijzen door naar de Reclamecode-commissie. Die zou daarover een uitspraak moeten doen.

Een woordvoerster daar dacht aanvankelijk dat voor niet-commercieel drukwerk dezelfde richtlijnen golden als voor andere uitgaves: verspreiders moeten zich aan de wens op de stickers houden. Navraag leerde haar echter dat daarover nog geen uitspraak is gedaan, omdat nog nooit een dergelijke klacht is ingediend.

De Sittardenaar noemt het blijven bezorgen van het parochieblad: „het negeren van mijn principes en sticker, een arrogante daad en belediging door de kerk." De Sittardse binnenstadparochie meldde in het kerkblaadje dat ze zich niet wil houden aan de anti-drukwerkstickers, omdat die niet zouden gelden voor kerkelijk nieuws. Alleen mensen die uitdrukkelijk bij het kerkbestuur melden dat ze geen prijs stellen op bezorging, krijgen geen blad in de bus. Volgens het kerkblad had geen enkele bewoner van de parochie geklaagd, dus zouden de stickers niet gelden voor het kerkblad.

Binnenstadbewoner B. Vries reageert daar nu boos op. Hij heeft deken Ben Janssen al tweemaal verzocht de bezorging te laten stoppen. De deken heeft dat ook in een brief toegezegd, en de bezorger met klem verzocht de wens van Vries te eerbiedigen. Toch krijgt Vries het blad nog in zijn bus.

Janssen liet zijn antwoord vergezeld gaan van de teksten van twee preken. Daarin maakt hij duidelijk dat iedereen, ook wie zich uitschrijft bij de kerk, „daardoor niet uit onze zorg en aandacht is verdwenen." Het doopsel kan namelijk volgens Janssen niet ongedaan worden gemaakt. Bovendien maakt de kerk geen onderscheid tussen gelovigen en niet-gelovigen. De reactie van Vries: „Hier ben ik dus niet echt mee geholpen en zeker niet blij mee."

'T is ós neit gelök
om 't bènne de femieje te haute
Veer zeen

getrout

oppe
elefde van de elefde
om
twellef oere
in Zittert

Ton Meisen & Viviane Wijnen
Overhovenerstraat 6
6131 BZ Sittard

---

†

Na een moedig gedragen lijden is, gesterkt door het h. sacrament der zieken, op 78-jarige leeftijd van ons heengegaan onze lieve, zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Maria Elisabeth Vreuls

weduwe van

Jacobus Antonius Mom

Marijke en Aad
Kim, Sierk
Anton
Henk en Melinda
Mark, Reineke
Jacques en Gisela
Elian, Simeon, Matthijs
Peter en Josée
Pascalle, Melanie
Frans en Hanny
Léon, Titia
Eugène
Wilma en Pieter-Jan
Ilse, Wouter, Hedwig
Monique en Paul
Annick, Eveline

11 november 1993
President Kennedylaan 59, Oegstgeest
Corr.adres: Angel 52, 4751 GN Oud Gastel

Mama is opgebaard in de rouwkapel van de parochiekerk van de H. Willibrordus, Rhijngeesterstraatweg te Oegstgeest.

De avondwake wordt gehouden op maandag 15 november a.s., aanvang 19.00 uur, in bovengenoemde kerk, waarna gelegenheid tot afscheidnemen en condoleren.

De uitvaartmis wordt voor haar opgedragen in eerdergenoemde kerk, op dinsdag 16 november a.s., aanvang 11.00 uur, waarna een crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Rhijnhof, Laan te Rhijnhof (ingang Haagse Schouwweg) te Leiden om 12.30 uur.

Ook na deze plechtigheid is er gelegenheid tot condoleren in de condoléanceruimte van het crematorium.

---

† Peter (Pier) Grasnier, 86 jaar, echtgenoot van Sophia Aben, Marktsingel 5, 6102 VV Slek-Echt. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 november 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey.

† Nelly Ruyten, 58 jaar, echtgenote van Eddy Theisen, Heuvel 80, 6042 JS Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 november a.s. om 11.00 uur in de Onze Lieve Vrouwe Munsterkerk te Roermond.

† [illegible] Thissen, 77 jaar, echtgenote van Hendrikus Welters, Past. Rijckxstraat 22, 6065 CB Montfort. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 november a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Montfort.

† Sef Cabolet, echtgenoot van Caroline van Helden, 80 jaar, Scheidingsweg 43, 6045 CP Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 november om 11.30 uur in de kapel van O.L.V. in 't Zand te Roermond.

---

†

Na een moedig en waardig gedragen lijden heeft in wijsheid de dood aanvaard en is heden na een langdurige ziekte van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 71 jaar, onze lieve, goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Truus Huiveneers

weduwe van

Cor Rutten

In dankbare herinnering:

Brunssum: **Marbie en Leo Kouters-Rutten**
Jeroen
Munstergeleen: **Betty en † Frits Schols-Rutten**
Christianne
Cor
Sittard: **Marianne en Hans van Heyster-Rutten**
Ruud
Sittard: **Arno Rutten**
Familie Huiveneers
Familie Rutten

Sittard, 11 november 1993
Corr.adres: Bergstraat 100, 6131 AW Sittard

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 16 november a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H. Petrus (grote kerk) te Sittard, gevolgd door de crematieplechtigheid in het crematorium Nedermaas te Geleen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens het rozenkransgebed op maandag 15 november a.s. om 18.45 uur in de kapel van Huize De Kollenberg te Sittard.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het Maaslandmortuarium Wauben, Heinseweg te Sittard, dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Onze dank gaat uit naar alle mensen die op enige wijze hebben bijgedragen in de verzorging van onze moeder, met in het bijzonder verplegend personeel Huize De Kollenberg.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Met grote droefheid doch ook met grote dankbaarheid jegens O.L. Heer hem als lieve man, vader en opa te hebben gehad, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten

Thei Dijks

echtgenoot van

Tilla Schmitz

op de leeftijd van 66 jaar.

In dankbare herinnering:
Tilla Dijks-Schmitz
kinderen en kleinkinderen

11 november 1993
Bavostraat 51, 6361 CC Nuth

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 16 november om 11.00 uur in de H. Bavokerk te Nuth, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats [illegible].

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Maandag a.s. om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag van 14.00 tot 15.00 uur.

Wij willen langs deze weg het verzorgend personeel van St. Jansgeleen hartelijk bedanken voor hun liefdevolle verzorging.

Na een leven dat getekend werd door goedheid, oprechtheid en eenvoud, is na een liefdevolle verzorging in Verpleegkliniek Vijverdal overleden, voorzien van het h. sacrament der zieken, onze schoonzus, tante en nicht

Maria Josephina Hubertina (Marieke) Wolfs

* 3 januari 1908 † 10 november 1993

echtgenote van wijlen

Jean Theodoor Emanuel Theunissen

Uit aller naam:
Familie Wolfs
Familie Theunissen

Maastricht, 10 november 1993
Corr.adres: Ursulinenstraat 34, 6245 CJ Eijsden

De eucharistieviering zal worden gehouden maandag 15 november om 10.30 uur in de kerk van St. Christina (Vroenhof) te Eijsden, waarna de teraardebestelling plaatsvindt op de algemene begraafplaats te Eijsden.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Tijdens de h. mis zondag om 10.30 uur zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in mortuarium Walpot, Kerkstraat 17a, te Eijsden. Bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† Pierre (Pie) Beesmans, 76 jaar, echtgenoot van Wilhelmina Korff. Corr.adres: Burg. Pijlsstraat 55, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden zaterdag 13 november om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Lourdes te Maastricht-W.V.V.

† Jean Roselle, 68 jaar, echtgenoot van Truus Schenk. Corr.adres: Burg. Wijnandsstraat 72, Eijsden. De uitvaartdienst vindt plaats heden zaterdag 13 november om 11.30 uur in de parochiekerk van de H. Don Bosco te Maastricht-Akerpoort.

---

†

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons gaf is na een werkzaam leven vol zorg en toewijding voor ons allen die hem dierbaar waren heden in zijn eigen vertrouwde omgeving van ons heengegaan mijn dierbare man, onze zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Huub Aerssens

Lid van de Heemkundekring Geleen
Lid van de Verbroedering Geheim
Leger-Sekteur Maaseik

echtgenoot van

Net Dieteren

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 70-jarige leeftijd.

Geleen: **N. Aerssens-Dieteren**
Geleen: **Josien, Sabrina**
Geleen: **Marian en Ruud**
Geleen: **Jos en Margret**
Vivién
Familie Aerssens
Familie Dieteren

6165 BW Geleen, 12 november 1993
Kummenaedestraat 70

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben woensdag 17 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van Christus Koning, Kluis-Geleen, waarna de begrafenis op de algemene [illegible] te Geleen.

[illegible]

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen dinsdag 16 november om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Verdrietig, maar in het besef dat haar nu rust is gegeven en dankbaar voor haar zorg, hebben wij afscheid genomen van onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, schoonzus en tante

Ida Scholl

weduwe van

Jilt de Boer

* 7 september 1910 † 11 november 1993

Heerlen: **Jo de Boer**
Mia de Boer-Reumkens
Landgraaf: **Hettie Hanssen-de Boer**
† Hub Hanssen
Losser: **† Piet de Boer**
Lien de Boer-Mertens
Leiden: **Ferdie de Boer**
Emmie de Boer-Weeneng
en haar klein- en achterkleinkinderen
Familie De Boer

11 november 1993.
Corr.adres: [illegible] AA Heerlen.

De crematieplechtigheid zal worden gehouden op dinsdag [illegible] november om 11.30 uur in het crematorium te Imstenrade-Heerlen, autosnelweg Heerlen, afslag de Beitel.

Moeder is opgebaard in het mortuarium [illegible] Beukweg 32 te Landgraaf.

Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks [illegible] 18.00 tot 18.15 uur.

Zij [illegible] geen kennisgeving mochten [illegible] gen, gelieven [illegible] beschouwen.

---

† Ge[illegible], 80 jaar, [illegible] raedts, [illegible] Oude[illegible] 6071 [illegible] men. De plechtige uitvaartdienst [illegible] houden maandag 15 november [illegible] H. Lambertuskerk te Swalmen.

† Harrie van [illegible], 75 jaar, weduwnaar van [illegible] nie Laenen, Kel[illegible] 11, 6004 [illegible] Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 15 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Matthias te Leuken-Weert.

---

†

Met vertrouwen en gelove[illegible]
kom je elke zorg te boven.
Angst en twijfel zijn een l[illegible]
hoop en leven, dat staat [illegible]

Dankbaar dat zij nog zo lang in ons [illegible] mocht zijn, is na een geduldig en moedig [illegible] tot onze droefheid van ons heengegaan [illegible] lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder[illegible] zuster, schoonzuster, tante en nicht

Louise Henriëtte Blom

weduwe van

Anton Willem Lapré

Voorzien van de h.h. sacramenten, overl[illegible] op de leeftijd van 80 jaar.

Heerlen: **Wouter Lapré**
Marjola en Paul
Nuth: **Ria Willems-Lapré**
Mart Willems
Esther en André
Michel
Familie Blom
Familie Lapré

Heerlen, 12 november 1993.
Corr.adres: Hiltostraat 1, 6361 VZ Nuth.

De plechtige uitvaartdienst zal worden [illegible] den op dinsdag 16 november a.s. om 12.[illegible] in de St.-Bavokerk te Nuth, waarna aansl[illegible] de crematieplechtigheid zal plaatsvinden [illegible] crematorium, Imstenraderweg 10 te Heer[illegible]

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegen[illegible] tot schriftelijk condoleren.

Avondwake, mede tot intentie van de ove[illegible] ne, maandag 15 november om 19.00 uur i[illegible] noemde kerk.

Mam is opgebaard in het uitvaartcentru[illegible] Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen; b[illegible] zondag van 14.00 tot 15.00 uur en maanda[illegible] 18.00 tot 19.00 uur.

Een speciaal woord van dank voor de [illegible] verzorging gaat uit naar afd. A3 van het V[illegible] Heerlen.

Indien u geen kennisgeving mocht ontv[illegible] gelieve u deze annonce als zodanig te be[illegible] wen.

---

† August Mennes, 88 jaar, weduwnaar van C[illegible] rina Zoutzen. Corr.adres: Pelserstraat 125[illegible] JT Roermond. De crematieplechtigheid zal w[illegible] gehouden heden zaterdag 13 november om [illegible] uur in het crematorium Nedermaas, Vouer[illegible] Geleen.

† Lène Streukens, 80 jaar, echtgenote va[illegible] Aerts, Oude Baan 11, 6101 VN Echt. De pl[illegible] ge eucharistieviering zal worden gehouden [illegible] dag 16 november om 10.00 uur in de parochi[illegible] van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Ec[illegible]

† [illegible] Heltzel, 77 jaar, echtgenoot van Mi[illegible] [illegible], Muggenbroekerlaan 330, 6045 BJ [illegible] mond. De crematieplechtigheid zal worden g[illegible] den dinsdag 16 november om 11.00 uur in de [illegible] van O.L.V. in 't Zand te Roermond.

† [illegible] Steffels, 86 jaar, echtgenot[illegible] Godfried van Cruchten, Molenweg 38, 61[illegible] Koningsbosch. De plechtige eucharistievieri[illegible] worden gehouden dinsdag 16 november om [illegible] in de kerk van O.L. Vrouw Onbevlekt O[illegible] [illegible] Koningsbosch.

† [illegible] Beerden, 85 jaar, weduwe van Jac Ja[illegible] [illegible] Offermanstraat 20, 6042 XS Roermon[illegible] [illegible] uitvaartdienst zal worden gehoude[illegible] [illegible] 13 november om 10.30 uur in de [illegible] de H. Laurentius te Maasniel.

† Jan Custers, 73 jaar, echtgenoot van Lin[illegible] [illegible], Hubertusstraat 40, 6102 AV Pe[illegible] [illegible] eucharistieviering zal worden geho[illegible] [illegible] 15 november om 11.30 uur in de [illegible] van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te [illegible] Echt.

† [illegible] van Hoef, 70 jaar, echtgenoot van [illegible], Keulerstraat 37, 6006 NE Wee[illegible] [illegible] uitvaartdienst zal worden geh[illegible] [illegible] 15 november om 10.30 uur in de [illegible] van de H. Joseph te Keent-Weert.

Toch concurrentie voor Corpus Maastricht

Raad Rotterdam akkoord met medisch 'pretpark'

Van onze verslaggever

ROTTERDAM/MAASTRICHT – De gemeenteraad van Rotterdam heeft gisteren verrassend toch het groene licht gegeven voor Asklepion, een toeristische trekpleister op het gebied van gezondheid. Twee weken geleden dreigde het miljoenenproject nog in een bureaula terecht te komen, tot grote vreugde van de Maastrichtse stichting Corpus die een soortgelijke attractie in Limburg wil realiseren.

Zowel Asklepion als Corpus zijn het erover eens dat in Nederland eigenlijk geen plaats is voor twee medische 'pretparken' die jaarlijk honderdduizenden toeschouwers moeten trekken. Maar beide partijen denken niet aan opgeven. Prof. dr. Co Greep, motor achter de stichting Corpus, liet bij het bekend worden van de Rotterdamse plannen weten de concurrentie niet te schuwen. Hij toonde zich uiterst verontwaardigd over de financiële steun die Rotterdam kreeg van het ministerie van WVC.

Simons, de huidige staatssecretaris en de beoogde wethouder van de havenstad na de verkiezingen plaveit volgens hem zo zijn weg naar Rotterdam met WVC-dukaten.

Twee weken geleden leek Corpus plotseling de wind in de zeilen te krijgen, toen in de Rotterdamse raadscommissies bleek dat de politiek weinig voelde voor een miljoeneninjectie. Tijdens de raadsvergadering van gisteren kreeg een motie van de CDA-fractie, waarin Asklepion het voordeel van de twijfel wordt gegund, de steun van een onverwacht grote meerderheid van de raad. Maar voordat de nu gereserveerde twaalf miljoen definitief wordt uitgegeven, moet er meer duidelijkheid zijn over concept, management en lokatie van dit voor Nederland unieke project.

Bij grove overtreding dossier naar justitie

Inspectie bezoekt AZM

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT – De Arbeidsinspectie in Maastricht heeft deze week de werktijden van de perfusionisten (bedienaars van de hart-longmachine) in het AZM gecontroleerd. De resultaten van de inspectie worden maandag verwacht. Mochten binnen het AZM weer grove overtredingen van de wettelijke regels worden geconstateerd, dan zal de Arbeidsinspectie proces-verbaal opmaken en het dossier doorsturen naar justitie. Dat heeft hoofdinspecteur P. Bruls gisteren desgevraagd meegedeeld.

Twee inspecteurs van de Arbeidsinspectie kopieerden deze week de roosters en de werklijsten van de perfusionisten in het academische ziekenhuis en hielden gesprekken met diverse betrokkenen. De inspecteurs waren gisteren nog bezig met het uitrekenen van de gemaakte uren van de perfusionisten.

Deze onaangekondigde inspectie volgt op een eerder bezoek in april van dit jaar van de dienst in verband met de werktijden van de perfusionisten. De inspectie stelde toen grove overtredingen van de regels over de werktijden vast. Het AZM werd aangezegd de situatie voor 1 augustus van dit jaar in overeenstemming met de regels te brengen. Bovendien werd toen al aangekondigd dat 'op enig moment' nieuwe controles zouden worden uitgevoerd.

Destijds lag aan de komst van de Arbeidsinspectie een serie conflicten tussen de afdeling hartchirurgie en de perfusionisten aan de ene kant en de raad van bestuur van het AZM aan de andere kant ten grondslag. Hoofd van de perfusionisten, D. de Jong, lichtte in het voorjaar de Arbeidsinspectie in over de situatie op zijn afdeling. De Jong had het bestuur van het ziekenhuis gewaarschuwd naar de Arbeidsinspectie te stappen als het niet wilde praten over het aanstellen van een voldoende aantal gekwalificeerde perfusionisten.

Het AZM reageerde op die stap van De Jong door hem een toegangsverbod voor het ziekenhuis op te leggen. In de diverse kort gedingen die tussen de chirurgen, de specialisten en de raad van bestuur bleek de illegale werksituatie zeer waarschijnlijk te zijn veroorzaakt door een tekort aan perfusionisten. Bovendien legde de internationaal vermaarde perfusionist De Jong uit dat bij veel operaties twee perfusionisten noodzakelijk zijn, om de risico's voor patiënten zo veel mogelijk te mijden. De Jong werd in die visie gesteund door zijn beroepsgroep.

Het AZM was van oordeel dat met één perfusionist per operatietafel kon worden volstaan. Als de perfusionisten vanuit die visie zouden worden ingeroosterd, zouden de werktijden niet in strijd komen met de diverse regels.

De kort geding-rechter stelde De Jong overigens geheel in het gelijk. Het AZM moest hem weer toelaten op straffe van een dwangsom van vijfduizend gulden per dag met een maximum van één miljoen gulden. Volgens de rechter was de beslissing van het bestuur om De Jong de deur te wijzen geen oplossing voor de problemen van de afdeling waar de perfusionisten werken.

DA geeft met koerswending 'niet-zó-maar'-signaal af

Storm vuilverbrander n Staten even geluwd

Van onze verslaggever

AASTRICHT – De politieke m die de CDA-fractie in vinciale Staten heeft ontked met haar verrassende swending ten aanzien van geplande mammoet-vuilverder (AVI) in Maasbracht, is teren weer even gaan liggen. de tweede en laatste dag van Algemene Politieke Beouwingen bracht CDA-aanerder Martin Eurlings, onder k van milieugedeputeerde Tindemans (PvdA) en de rige fracties, de gemoederen orlopig tot bedaren.

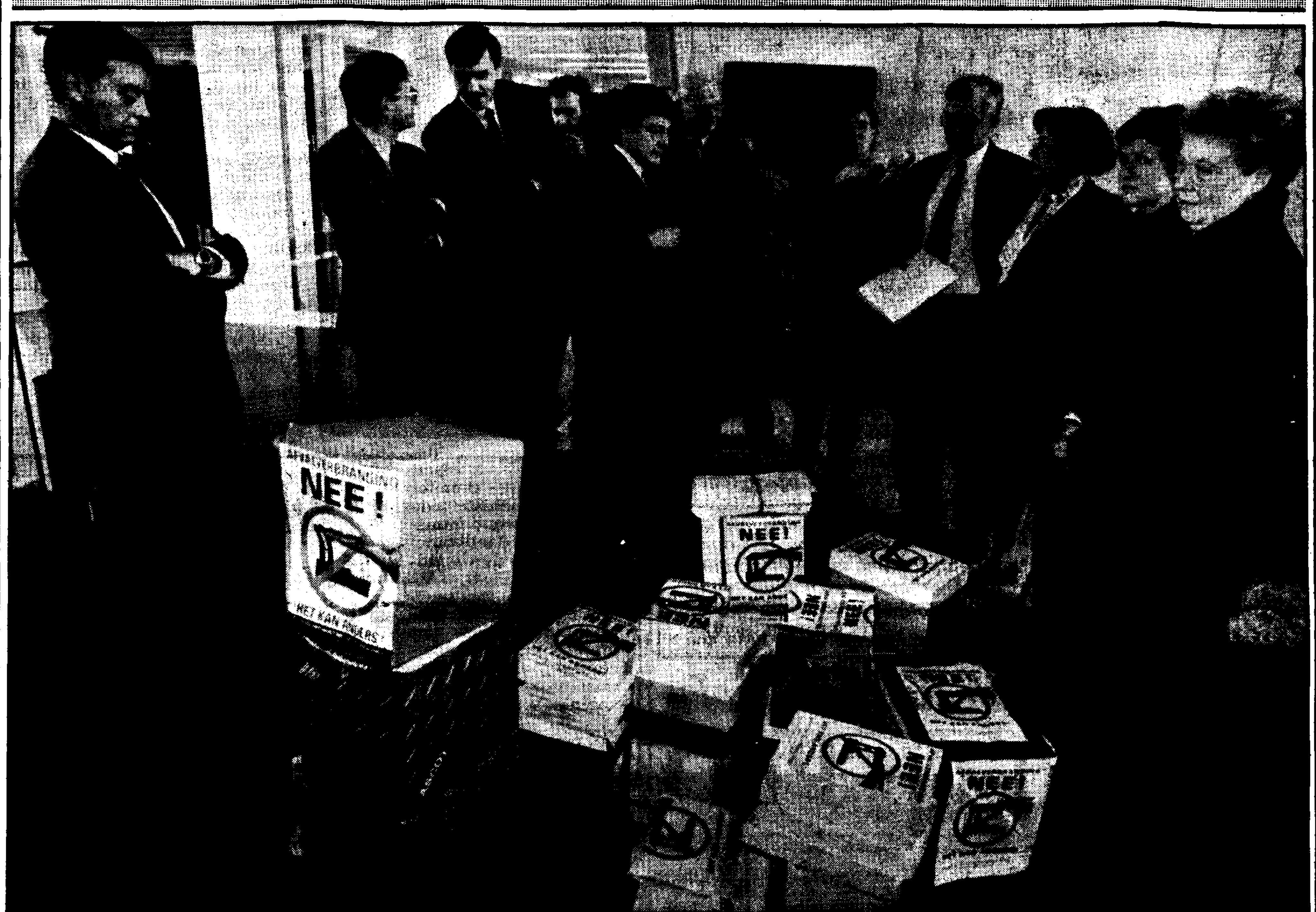
onverwacht vurige aansporing ting college, eergisteren, om de natieve verwerkingstechniek afvalscheiding en -vergisting ledig en diepgravend' te bestu-n, had volgens Eurlings een mis te verstane betekenis. „We en als CDA-fractie inderdaad heel duidelijk signaal willen af-. Geen signaal van 'ja, mits', niet van 'nee, tenzij', maar zeer rukkelijk een 'niet-zó-maar'-sig-. Want daarvoor staan we voor veel te ingrijpende beslissing," toogde Eurlings.

volgens herhaalde de CDA-man dat er hoe dan ook alleen basis van feitelijke, complete en ele gegevens 'tot een verantorde finale besluitvorming' kan rden gekomen. De felle kritiek, dag eerder, van deputé Tindens als zou het CDA om politieke electorale redenen de eindbeslis-over de bouw van de omstre-AVI met opzet vooruit willen uiven, verwees Eurlings linea ta naar de prullenmand. „Wij zijn trekt niet van plan die beslistermijnen op te rekken. Dat is en aan de orde als niet alle releinformatie tijdig op tafel ligt. t nadruk herhaal ik nog maar ns dat het CDA zijn verantwoordelijkheid zal nemen zodra alle gegde (aanvullende, red.) informatie aanwezig is."

ndemans van zijn kant zegde verlgens nadrukkelijk toe alle ter ke doende gegevens, inclusief die de inspraak op de – eerste – lieu-effect-rapportage (MER), zo el mogelijk op tafel te krijgen. arbij beklemtoonde hij nog, dat t definitieve Statenbesluit over bouw van de AVI pas na de eede (zogenoemde inrichtings-) ER genomen kan en zal worden. n komt met name de capaciran de AVI – door GS voorlo-vastgesteld op 600.000 ton per aan de orde. „En uiteraard n op dat moment de meest accijfers, ook over het te verten afvalaanbod, een rol."

demin waarschuwde de deputé, navolging van VVD-leider Wien ijnen, dat het provinciebestuur en 'verkeerde verwachtingen' bij Middenlimburgse bevolking ag wekken. Die verzet zich, zoals kend, even massaal als hardnekg tegen de komst van de vuilverander. „Hun emoties kunnen en ogen we zeker niet ontkennen. aar laten we als provincie wel bij feiten blijven, ook al zijn die onngenaam." In dat verband liet de puté er opnieuw geen misverand over bestaan dat het college vergistingstechniek niet als verngend, maar als aanvullend altertief voor verbranden gaat bestueren.

Verzet

● *De stichting Brandend Hart, Middenlimburgs platform van het verzet tegen afvalverbranding, heeft gisteren een bestelbusje vol met bezwaarschriften tegen de geplande bouw van de afvaloven in Maasbracht afgeleverd in het Provinciehuis te Maastricht. Volgens de laatste tellingen zijn via Brandend Hart 42.000 bezwaarschriften ingediend. Uit de Duitse grensregio zijn nog eens dertienduizend bezwaarschriften naar Maastricht gestuurd. Vandaag is de uiterste datum waarop kan worden gereageerd op het milieu-effectenrapport dat de provincie heeft laten maken in verband met de afvaloven.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Driehoeksverhouding begon tijdens feest

Schoten op woning moesten misleiden

Vervolg van pagina 1

SCHIMMERT – Eind oktober bracht een speciaal geformeerd rechercheteam duidelijkheid in de mysterieuze gebeurtenissen die voor opwinding zorgden in Schimmert en Ulestraten.

De voorgeschiedenis van de moordaanslagen ligt bij een personeelsfeestje van een busonderneming in de regio waarbij zowel Mieke als Alois in dienst zijn. Op dat feestje vonden de twee elkaar en begonnen ze een verhouding. Na enige tijd wilde Mieke H. de relatie weer verbreken en terugkeren naar haar 43-jarige man. Volgens haar zeggen is zij vanaf dat moment lastig gevallen en zelfs met de dood bedreigd door het slachtoffer.

Ten einde raad werd E. door het echtpaar aangezet om Alois telefonisch zodanig te bedreigen dat die zou stoppen met zijn avances. Toen dat niet hielp werd Marco R. gevraagd om Alois te doden. Hij kreeg als voorschot op een beloning van 25 mille alvast drie mille.

Volgens de betrokkenen ging op een avond in juli Marco R. gewapend met pistool naar de woning van Alois in Ulestraten. Toen de man de deur opende, schoot Marco maar miste volledig en mogelijk opzettelijk. Hij vluchtte. Het echtpaar H. was woedend maar sprak later met R. af dat er nieuwe poging zou komen.

Dwaalspoor

Om de inmiddels gealarmeerde politie op een dwaalspoor te brengen, vond op 12 september een tweede incident plaats. Marco R. nam, met medeweten van het echtpaar H., hun woning in Schimmert onder vuur om op die manier Alois verdacht te maken.

Volgens de verklaringen bij de politie zou Alois in de periode die vooraf ging aan de aanslagen ook zelf geprobeerd hebben haar van de weg te rijden met zijn bus. Onduidelijk bleef gisteren of behalve Marco R. en het echtpaar H. ook Alois zich voor de rechtbank moet verantwoorden. De man uit Ulestraten was gisteren niet bereikbaar wegens een vakantiereis.

Concerns hechten veel belang aan nieuwe techniek

Vervolg van pagina 1

HEERLEN – Daarom hechten de chemieconcerns veel belang aan de nieuwe techniek van BP, omdat oude plastics nu kunnen worden omgezet in nieuwe grondstoffen, waar vervolgens weer splinternieuwe, sterke kunststoffen van kunnen worden gemaakt. Ook is het voortaan niet erg als verschillende soorten plastic door elkaar worden verwerkt. Technische beperkingen, zoals gerecycled plastic die heeft, zijn er in dit geval niet.

Voorlopig is echter ook de nieuwe techniek nog niet rendabel. Als eind 1994 besloten zou worden tot de bouw van een proeffabriek, en als die fabriek in 1997 van start gaat, zal per ton oud plastic tweehonderd tot vierhonderd gulden moeten worden bijgelapt, verwachten de chemieconcerns.

Nadeel drie ton door minder gasten

VALKENBURG – De gemeente Valkenburg krijgt driehonderdduizend gulden minder in kas door tegenvallende inkomsten uit de toeristenbelasting. Tot 1 november waren er 120.000 overnachtingen minder dan in 1992.

Statenfractie oogst 'storm' na doelpuntenregen

CDA scoort er twee dagen lustig op los

nieuwsanalyse

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT – Tien miljoen gulden extra voor de economische herstructurering van Noord- en Midden-Limburg. Een 'substantiële extra reservering' (lees: enkele miljoenen méér) voor Zuid-Limburg ten behoeve van de vereiste cofinanciering van Europese ontwikkelingssubsidies. De aanleg van – jawel – tien geheel nieuwe fietspaden, nièt langs een of andere provinciale weg, maar ergens in het vrije bronsgroene landschap. Eén miljoen voor concrete projecten voor de opvang en maatschappelijke begeleiding van randgroepjongeren in Limburg. Extra, en bovendien voortaan jaarlijkse, subsidie voor de Maastrichtse Volksopera.

Aan de vooravond van Sinterklaas besloot de Statenfractie van het CDA de Algemene Politieke Beschouwingen over het provinciaal beleid voor 1994 maar eens aan te grijpen om zich te ontworstelen. Niet aan de coalitiepartners PvdA en VVD, maar aan het onderhand niet meer weg te branden beeld dat de tegenwoordige overheid nog slechts voor drie dingen oog heeft: bezuinigen, afslanken en afstoten.

En zo kon het de voorbije twee (slopende) dagen gebeuren dat CDA-fractieleider Martin Eurlings, zonder met de ogen te knipperen, bovengenoemd verlanglijstje-van-heb-ik-jou-daar bij het college op tafel deponeerde. In schril contrast met voorgaande jaren en niet alleen daarom tot verrassing van vriend en vijand in de statige Statenzaal van het gouvernement. Maar, en dat was zonder twijfel de allergrootste surprise, het resultaat van deze 'historische' begrotingsinspanningen van de christendemocraten mocht er warempel zijn. De ene na de andere CDA-wens werd gisteren, op de tweede en laatste dag van de beschouwingen, door het college gehonoreerd. Zeker, niet allemaal voor de volle honderd procent, maar toch. Zelden heeft een Limburgse Statenfractie zó vaak, zó behendig en zó gemakkelijk gescoord tijdens de jaarlijkse politieke bespiegelingen.

De opperste irritatie, afgewisseld door hartgrondig-jaloerse blikken, van de overige vijf fracties was dan ook niet meer dan begrijpelijk. Fractieleidster Odile Wolfs van coalitiepartner PvdA had er geen woorden meer voor: „Ik heb nou toch al heel wat provinciale begrotingen helpen vaststellen, zestien stuks om precies te zijn, maar dit heb ik nog nooit meegemaakt. Het CDA dient het ene miljoenenverzoek na het andere in, in een betoog dat doorspekt is met beeldspraak en wollig taalgebruik. En zie: praktisch het hele verlanglijstje wordt vervuld. Het gaat dus blijkbaar toch nog niet zo slecht met deze provincie. Of zijn het de drie verkiezingen die eraan staan te komen?"

Buitenspel

In één adem wees de PvdA-aanvoerster het college fijntjes op het feit dat haar eigen fractie het doel in bijna negentien (!) uur speeltijd nauwelijks wist te vinden. Of het moest het haastig afgeronde één-tweetje met de oppositiefractie van GroenLinks zijn, om het 'gapende' exploitatietekort van 17 mille van de Limburgse Milieufederatie alsnog door de provincie te laten aanvullen. Maar in strikt electorale termen gemeten zijn dit soort doelpunten op zijn minst 'randje-buitenspel'.

Maar ook om een andere reden kon Wolfs maar weinig applaus opbrengen voor de onmiskenbare scoringsdrift van het CDA. „De vragen van de PvdA om meer - of structurele financiële middelen waren toch heel bescheiden, vergeleken met die van het CDA. Bovendien gaven we zelfs nog de noodzakelijke dekkingsmiddelen aan." Dat laatste kon van haar coalitiepartner inderdaad moeilijk worden gezegd.

Vanzelfsprekend werd ook in de oppositiebankjes de boog-met-gifpijlen strak gespannen. D66-voorman Tjeu Kusters toonde zich een volleerd rekenmeester door vlotjes maar vol ironie te becijferen dat al die wensen van het CDA de provincie toch gauw een slordige vijftien tot twintig miljoen extra gaan kosten. „Tja, als D66-er hoef ik zoiets niet te proberen. Doe ik het toch, dan wordt me de microfoon bij wijze van spreken voortijdig uit m'n handen gerukt. Waar zoekt u dan de dekking voor uw plannetjes, wordt mij dan steevast gevraagd. Nee, ik kan maar één conclusie trekken: het CDA heeft gezorgd voor een prachtige verkiezingsstunt."

Gekweld

Ondertussen telde het CDA stilletjes maar terecht zijn zegeningen. In de wetenschap dat de momenteel zo gekwelde partij die als geen ander kan gebruiken. En dus eiste aanvoerder Martin Eurlings ijzingwekkend kalm het laatste woord op: „Ik heb sterk het idee dat sommige fracties vergeten dat de jaarlijkse algemene beschouwingen voor iedere partij het *moment suprème* zijn. Zijn ze soms jaloers dat wij hier nu scoren?" En ach, in zijn hart weet ook Eurlings dat zelfs in de politiek de waarheid ergens in het midden ligt. Dichtbij of ver weg van de buit.

Wisselwoningen vrijwel de enige oplossing

Opnieuw beraad over opvang asielzoekers

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Een kabinetsdelegatie gaat komende week met gemeenten en provincies praten over de opvang van asielzoekers. Bij het oplossen van de problemen wordt vooralsnog (tot 1 mei 1994) alleen gedacht aan de bouw van wisselwoningen. In het beraad zal echter ook bezien worden wat er daarna moet gebeuren.

Premier Lubbers heeft dit gisteren na afloop van het kabinetsberaad meegedeeld. Aan de hand van de uitkomsten van het beraad wil het kabinet knopen doorhakken. Volgens Lubbers heeft het kabinet van de provincies en gemeenten 'positieve signalen' gekregen. Meer wilde hij daarover niet kwijt.

Bij het gesprek met de gemeenten zal het vooral gaan om de opvang van 30.000 asielzoekers die geen formele status hebben maar weg moeten uit de centrale opvangcentra. Daarnaast zal gesproken moeten worden over normale huisvesting voor de asielzoekers die wel een status hebben. Daarbij wordt de periode van 1 mei 1993 tot 1 mei 1994 als maatstaf genomen.

Voor de periode na 1 mei 1994 wil het kabinet bezien of er een ander systeem van verantwoordelijkheidsverdeling mogelijk is. De asielzoekers die in procedure zijn, zouden dan onder verantwoordelijkheid van de rijksoverheid vallen; asielzoekers met een status onder die van de gemeenten. Daarbij moet ook een discussie worden gevoerd over hun recht op voorzieningen als onderwijs en werk.

Lubbers hekelde de Eerste Kamer, die wel erg lang doet over de behandeling van de Vreemdelingenwet waarin een snellere procedure rond de asielzoekers staat. De premier noemde het „nogal frustrerend" dat er door de toestroom van asielzoekers het gevaar ontstaat dat hun verzoeken niet meer zorgvuldig bekeken worden. Met de nieuwe wetgeving kan dat voorkomen worden. In het kabinet ligt een lijst van 23 punten over de asielzoekers. Daarbij gaat het over concrete aantallen, de opvang van asielzoekers in het buitenland, verblijfsvergunningen en aanspraken op voorzieningen. Lubbers ontkende dat er tegenstellingen bestaan binnen het kabinet. Dat is eerder gesuggereerd toen WVC veel hogere cijfers gaf over aantallen asielzoekers en gemeenten ervan betichtte te weinig woningen te leveren. Daarmee bruskeerde minister d'Ancona (WVC) haar collega's Kosto en Heerma.

Familiedrama ging vooraf aan brand

MIDWOLDA – Aan de brand van afgelopen woensdag op donderdag in Midwolda, waarbij drie mensen om het leven kwamen, is een familiedrama voorafgegaan. De politie heeft het onderzoek afgerond en na sectie de identiteit van de slachtoffers vastgesteld. Het gaat om de 37-jarige Saskia Hell, haar ex-echtgenoot Luuk Oosting (54) en hun 12-jarige zoon Alois.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de man omstreeks één uur 's nachts via het raam de slaapkamer van de vrouw op de begane grond is binnengedrongen. Hij heeft haar daar met messteken om het leven gebracht. Vervolgens heeft hij benzine verspreid die hij in een jerrycan had meegenomen, en het huis in brand gestoken. Daarna sloeg hij de hand aan zichzelf.

De zoon bevond zich op de bovenverdieping en kon zich niet meer op tijd in veiligheid brengen toen de brand begon. De 10-jarige dochter Daniëlle was wakker geworden door geluiden en wist huis te ontvluchtten de buren te waarsch wen. Zij is de en overlevende van het zin. Het meisje is vo lopig bij kenniss ondergebracht.

De man had de vro al vaker lastiggeval en met de dood dreigd sinds het beg van de echtscheidin procedure enk maanden geleden. familie, van oorspro afkomstig uit Rijss vestigde zich vorig j in Midwolda.

Bloemen voor Dave

● *Familie en vrienden van de donderdag gecremeerde Dave Mater (25) uit Maastricht hebben gisteravond voor discotheek 't Karrewiel in het Belgische Hoeselt kransen en bloemen gelegd. Mater werd het afgelopen weekeinde in die discotheek doodgeslagen door een uitsmijter.*
Het slachtoffer had het aan de stok gekregen met een stel Belgische bezoekers, waarna de uitsmijter hardhandig tussenbeide kwam. Mater kreeg enkele klappen tegen het hoofd. Daarna werd de bewusteloze man op de stoep voor de discotheek neergelegd en aan zijn lot overgelaten. Hij overleed in het ziekenhuis aan zijn verwondingen. Het laatste eerbetoon aan Mater had een vreedzaam verloop.
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Orkest van de 18d Eeuw veelkleurig

DOOR PETER P. GRAVEN

MAASTRICHT – Symfonisch oeuvre uit de tweede helft van de 18de eeuw en het begin van de 19de eeuw tot klinken brengen is niet slechts een kwestie van forte en piano/crescendo en decrescendo. Al doen veel huidige symfonieorkesten ons dat geloven. Een ensemble als het Orkest van de 18de Eeuw, gevormd door bespelers van authentieke instrumenten, die een volkomen andere uitvoeringspraktijk voorstaan, toont aan dat muziek van de Eerste Weense School en tijdgenoten veel genuanceerder gespeeld kan worden, meer muzikale kleuren kan hebben dan de bekende tussentrapjes van pianissimo naar fortissimo en omgekeerd. Je moet hierbij eerder denken in begrippen als warm en koud, licht en donker.

Warmte, helderheid en gratie. Termen die mij door het hoofd schoten tijdens de uitvoering van de Zesde Symfonie van Franz Schubert, door het Orkest van de 18de Eeuw onder leiding van Frans Brüggen, eergisteren in het wederom volgelopen Theater aan het Vrijthof te Maastricht.

Met de frisheid van het eerste deel, de liefelijkheid van het andante en het 'swingende' karakter van het scherzo schitterde de muziek van Schubert veelkleurig als een geslepen diamant. Van invloed op het klinkend resultaat was ongetw ook de afwijkende orkestopste de complete houtblaassectie de eerste rij, vóór de tweede v en cello's. De drie contrab zorgden centraal achter de p nist voor de fundamentele a ding van de typische orkestkla

Bij interpretaties door 'mod symfonieorkesten worden vaa muzikale invloeden onderstr die Schubert in deze symfoni

recens

dergaan heeft, van Haydn, Be ven, Rossini. Het Orkest van de Eeuw doet dat niet, ik heb al Schubert, een schitterend veel rige Schubert gehoord.

Omdat het authentieke koper e pauken de scherpte, het agress karakter van hun hedenda equivalenten missen, wordt Mo eveneens in een volkomen a muzikaal daglicht geplaatst. Te over de uitbundig klinkende burger Sinfonie', die in Bes KV staat de onheilspellend duis 'Maurerische Trauermusik', een de vijf marsen die de met rus gebaren dirigerende Frans Brü voor deze najaarsconcertreeks g lecteerd heeft. De glans van gouden aureool van de Raphael der de componisten kan ook zijn. Kleurnuances derhalve, duidelijk maken dat ons Mo beeld nog verre van volledig is.

Ook Lubbers gaf Braks weinig kans

DEN HAAG – Premier Lubbers schatte de kansen dat oud-minister Braks (landbouw) topman van de wereldvoedselorganisatie FAO kon worden van tevoren niet hoog in. „De inschatting leidde niet tot een erg hoog percentage," aldus de premier na afloop van het kabinetsberaad.

Lubbers reageerde gisteren op uitspraken van minister Pronk (Ontwikkelingssamenwerking) donderdagavond. Deze liet weten al in een vroeg stadium te hebben geweten dat Braks geen kans zou maken. Hij had dat echter tegenover de betrokkene verzwegen. Braks toonde zich eerder heel verbaasd dat hij geen FAO-topman was geworden.

Lubbers noemde het „niet zinvol" om derden van zijn inschatting op de hoogte te stellen.

Dat zou alleen hun motivatie hebben gebroken, meende hij. De eerste minister noemde de gang van zaken bij de stemming 'prima'. De beste kandidaat had volgens hem gewonnen.

De premier ontkende dat er sprake was geweest van een communicatiestoornis tussen Braks en het kabinet.

Lubbers stelde dat vanaf het moment dat bekend was dat de EG niet met één kandidaat zou komen, de kans klein was dat er een persoon uit de EG gekozen zou worden.

Wegens schending akkoord door Fatah-leden van Arafat

Israël woedend op PLO

Van onze correspondent

TEL AVIV – In Israël is gisteren woedend gereageerd op het nieuws dat leden van Jasser Arafats Fatah-organisatie vorige maand op de Westelijke Jordaanoever een kolonist hebben ontvoerd en vermoord. Zowel de oppositie als de regeringspartijen eisen van de PLO-leiding opheldering en verontschuldigingen.

Likud-leider Benjamin Netanyahu zei gisteren dat premier Rabin heeft gelogen toen hij verklaarde dat de PLO zich niet meer schuldig maakt aan geweld in de bezette gebieden. Hij eiste Rabins aftreden.

Uit een verhoor van vijf Palestijnse verdachten is volgens het leger gebleken dat de moord op kolonist Chaim Mizrachi, eind vorige maand in de buurt van Ramallah, het werk was van een Fatah-cel. De groep zou zelfstandig het initiatief hebben genomen en geen orders hebben gekregen van PLO-leiders.

Mizrachi werd ontvoerd toen hij eieren kocht bij een Palestijnse kippenhouder, niet ver van de nederzetting Bethel, waar hij woonde. Zijn verkoolde lichaam werd een dag later in zijn totaal uitgebrande auto aangetroffen. De islamitische verzetsbeweging in de bezette gebieden, Hamas, verklaarde destijds dat ze de actie had uitgevoerd.

Premier Rabin noemde gisteren de moord op Mizrachi door Fatah 'een ernstige schending van de verplichtingen die PLO-voorzitter Jasser Arafat is aangegaan'. Voor zijn bijeenkomst met president Clinton in Washington zei hij dat de brief waarin Arafat zijn verplichtingen uiteenzet, de basis vormt voor vooruitgang in het vredesproces.

„Israël verlangt dat de Palestijnen hun verplichtingen nakomen en alle geweld staken," aldus Rabin. De Israëlische premier heeft het hoofd van zijn delegatie bij het zelfbestuur-overleg met de PLO opgedragen het Israëlische ongenoegen over te brengen.

Een groep van tien parlementsleden van de regerende Arbeiderspartij heeft gisteren gevraagd om 'consequenties voor het overleg met de PLO' als blijkt dat de leiding van die organisatie de achterban niet in de hand heeft. Minister Yossi Sarid van het links-liberale Meretz-blok noemde het 'tijd voor de PLO het Israëlische publiek te bewijzen dat dit soort aanvallen volstrekt onaanvaardbaar is'.

In Oost-Jeruzalem heeft de plaatselijke PLO-leider Faysal al-Hoesseini de actie van de Fatah-cel veroordeeld. „De leden van de cel hebben de orders van de PLO genegeerd en onze organisatie zal iedereen die dat doet ter verantwoording roepen," zei hij.

De rechtse oppositie in Israël is extra kwaad op premier Rabin omdat deze zich in de Verenigde Staten laatdunkend heeft uitgelaten over de nederzettingen in de bezette gebieden. „Israël wil de Jordaan-vallei blijven beheersen, maar wie heeft er behoefte aan Ariel en Emanuel?" vroeg hij zich in een bijeenkomst met de Amerikaanse pers hardop af. Ariel en Emanuel zijn twee grote nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever.

De burgemeester van Ariel, Likud-parlementslid Ron Nachman, gaf Rabins leeftijd als verklaring voor de uitval. „Hij is boven de zeventig en op die leeftijd vergeten mensen wel eens wat. Bijvoorbeeld dat wij op het industrieterrein van Ariel per jaar een voor export bestemde produktie van een half miljard dollar halen. Rabins opmerking is beledigend en oneerlijk."

Ficq procureur-generaal Arnhem

DEN HAAG – Het kabinet heeft gisteren twee nieuwe procureurs-generaal bij de gerechtshoven in Den Haag en Arnhem aan de koningin voorgedragen.

In Den Haag gaat het om de 45-jarige mr. W. Sorgdrager. Zij was van 1979 tot 1985 officier van Justitie in Almelo. In 1985 werd zij benoemd tot advocaat-generaal bij het gerechtshof in Arnhem. Sinds 1991 was zij bij datzelfde gerechtshof procureur-generaal.

In Arnhem wordt Sorgdrager opgevolgd door de 54-jarige mr. C. Ficq. Hij was van 1973 tot 1980 officier van Justitie in Maastricht. In 1980 werd hij advocaat-generaal bij het gerechtshof in Amsterdam. Sinds 1986 was Ficq hoofdofficier van Justitie in Den Bosch.

Tien jaar cel voor drie koppelbazen

HASSELT – Na slechts drie procesweken is gisteren in Hassselt het monsterproces tegen koppelbazen geëindigd. Elk van de drie kopstukken (K. uit Opglabeek, C. uit Luik en de Duitser E.) werd veroordeeld tot tien jaar cel. De drie zijn overigens voortvluchtig. Koppelbaas K. verbleef van '89 tot '91 regelmatig in Nederlands-Limburg, vooral in Stein en Maastricht. Dat waren de afspraakplaatsen om Duitse en Nederlandse orders binnen te halen. In totaal werd tijdens het proces meer dan 70 jaar gevangenisstraf geëist tegen 26 koppelbazen-beklaagden.

De rechtbank beval de onmiddellijke aanhouding van negen beklaagden. Door een procedurefout ontsprongen een 70-tal aannemers de dans. In totaal stonden tijdens dit monsterproces 147 mensen terecht: 27 koppelbazen, 50 arbeiders en 70 aannemers.

Gemeente niet eens met verstrekte vergunning

Wiso mag verbranden en moet ook zelf meten

Van onze verslaggever

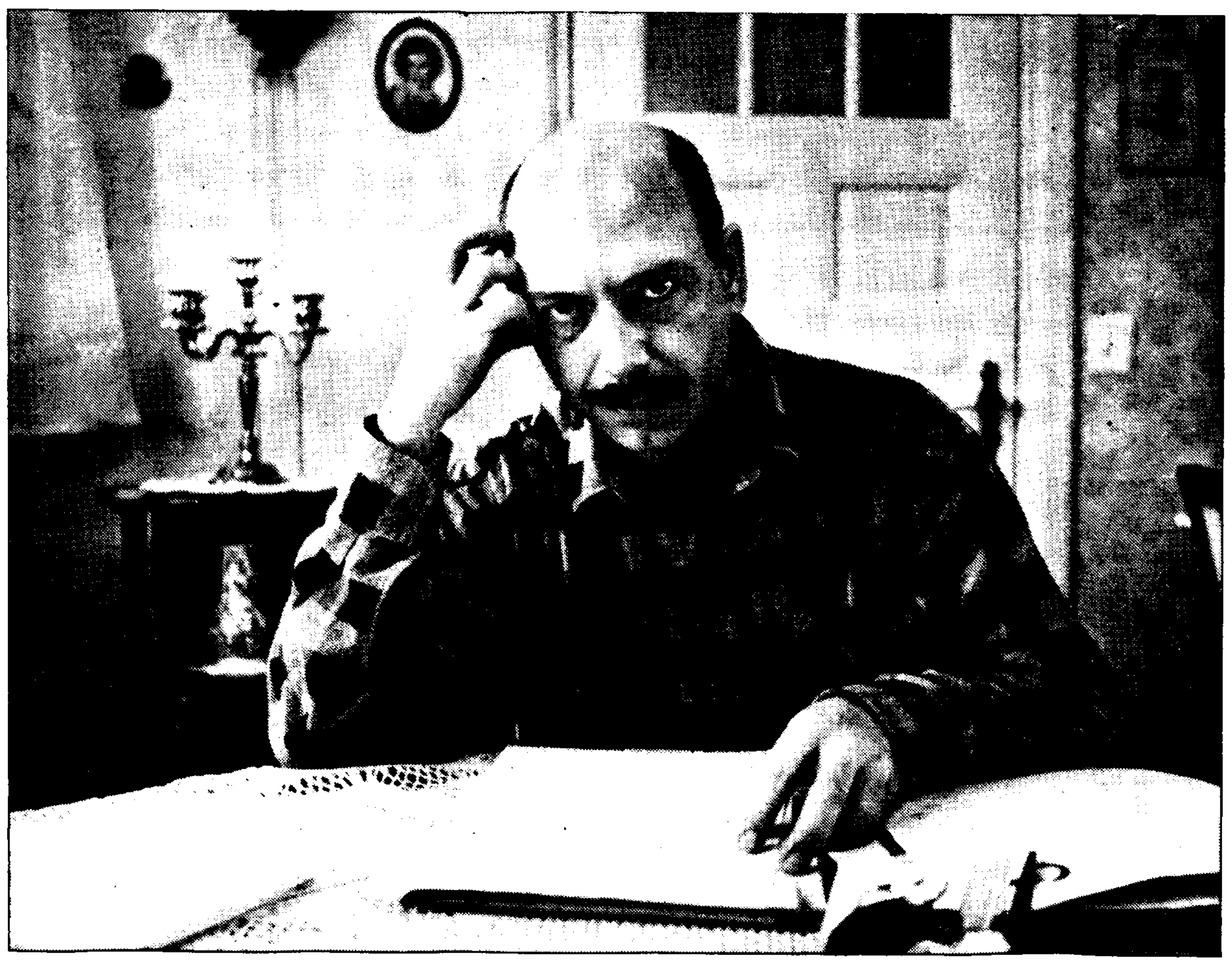
KERKRADE – De gemeente Kerkrade en omwonenden van Wiso Split zijn het niet eens met de voorwaarden waaronder dit bedrijf mijnsteen mag verbranden. De provincie heeft Wiso Split een vergunning verleend voor het verbranden van maximaal dertigduizend ton mijnsteen per jaar. Het bedrijf moet zelf metingen uitvoeren die aantonen dat er niet te veel zwavel wordt uitgestoten.

Wiso Split verbrandt mijnsteen die onder andere wordt gebruikt in de wegenbouw. Omwonenden klagen over stof en stank die het bedrijf daarbij zou veroorzaken. De provincie heeft eerder een vergunning aan Wiso Split geweigerd op grond van meetresultaten. De Raad van State heeft die weigering in mei van dit jaar vernietigd, omdat deze metingen niet deugden. De provincie kreeg vijf maanden de tijd om een nieuw besluit te nemen over de vergunning van Wiso Split.

Gedeputeerde Staten blijven hun verrichte meting correct vinden, maar concluderen nu dat de activiteit van Wiso Split „mogelijk kan plaatsvinden zonder de normen voor H_2S en SO_2 op leefniveau te overschrijden." Wiso Split mag daarom actief 30.000 ton mijnsteen verbranden, onder voorwaarde dat het bedrijf metingen verricht die aantonen dat de H_2S- en SO_2-uitstoten onder de norm blijven.

Martin Junggeburt van actiegroep van de omwonenden snapt niet waarom Wiso Split nu een vergunning krijgt. „De provincie staat achter haar metingen die aantonen dat verbranden niet zonder overlast kan. En nu zegt de provincie tegen Wiso Split 'akkoord, maar zorg dat de normen niet worden overschreden."

Junggeburt heeft ook kritiek op de meetvoorwaarde. „Uit de beschikking blijkt niet hoe en waar moet worden gemeten en hoe er wordt gerapporteerd." De gemeente Kerkrade gaat akkoord met de vergunning, maar eist dat er een duidelijke meetmethode moet worden afgesproken. Ook vindt Kerkrade dat een deskundig adviseur de uitstoten en metingen moet controleren. Junggeburts actiegroep heeft bij de provincie bezwaar aangetekend.

● *Lothar Schaffrath probeert instanties te benaderen om te voorkomen dat zijn vriend Nederland wordt uitgezet.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Heerlenaar vecht tegen uitzetting partner naar Sri Lanka

'Justitie maakt echte vriendschap niet kapot'

DOOR ESTER KERKHOFF

HEERLEN – „Als Lingam wordt uitgezet, ga ik met hem mee. Ik heb mijn koffers al gepakt, mijn spaargeld van de bank gehaald en het vliegtuig voorgeboekt. Als het telefoontje komt, sta ik klaar," aldus Lothar Schaffrath uit Heerlen.

Schaffrath heeft een relatie met Pushpalingam Valipuram, een Tamil die twee jaar geleden uit Sri Lanka is gevlucht voor het oorlogsgeweld. Vorige maand is Valipuram opgepakt en in de gevangenis in Vught geplaatst, omdat hij illegaal in Nederland verblijft. Hij wacht nu op uitzetting naar Colombo, de hoofdstad van Sri Lanka.

Schaffrath zit in de tussentijd niet stilletjes te wachten tot het zover is. Hij heeft alles geprobeerd om alsnog een verblijfsvergunning voor zijn vriend te krijgen. „In Sri Lanka woedt een oorlog tussen regeringstroepen en Tamil-rebellen, die voor onafhankelijkheid vechten. De situatie daar is levensgevaarlijk voor Lingam. Tamils worden er van de straat geplukt en in kampen gestopt, doodgeschoten of verdwijnen zomaar. Ook als ze niks met de rebellen te maken hebben. Dat Lingam naar Nederland is gevlucht, maakt hem extra verdacht. Bovendien is homofilie in Sri Lanka verboden bij de wet. Ze zullen hem zeker pakken," zegt Schaffrath.

Valipurams asielaanvraag is afgewezen. Volgens justitie is de stad Colombo veilig genoeg. Schaffrath en Valipuram proberen daarom een verblijfsvergunning te krijgen op basis van hun relatie. Ook dit is in eerste instantie afgewezen, omdat er officieel geen sprake is van een relatie. „We hadden namelijk moeten gaan samenwonen op het moment dat Lingam in Nederland arriveerde."

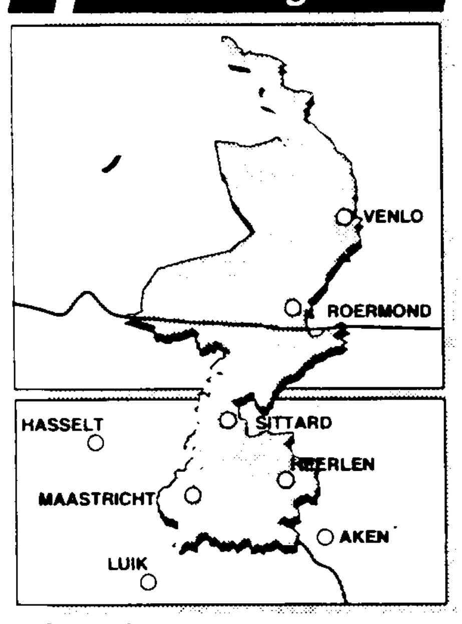
Schaffrath: „Onze relatie is heel voorzichtig van start gegaan. In Sri Lanka is een homofiele relatie absoluut taboe en er staat zelfs een gevangenisstraf op van tien jaar. We moesten hier onze relatie geheim houden voor zijn Tamilse vrienden. Vandaar dat we te laat waren om een verblijfsvergunning op basis van onze relatie aan te vragen. Dat betekent dat ik financieel verantwoordelijk voor hem ben. Ik heb nu een kort geding aangespannen om onze relatie alsnog te laten erkennen. De uitslag daarvan komt deze week, maar intussen kan Lingam elk moment op het vliegtuig worden gezet."

De Heerlenaar stuurt nu brieven naar alle instanties en mensen die ook maar enige invloed hebben. „Ik verwacht het ergste. Ik ben de afgelopen anderhalve maand twintig kilo afgevallen. Maar als hij terug moet, ga ik met hem mee om hem te helpen, want echte vriendschap wordt niet door justitie kapot gemaakt."

Brede steun voor Europees netwerk natuurgebieden

Van onze verslaggever

over de grenzen

MAASTRICHT – Er is brede steun in Europa voor de oprichting van een stelsel van natuurgebieden die onderling zijn verbonden door verbindingszones. Die conclusie trok de Nederlandse staatssecretaris J. Gabor na afloop van de vierdaagse Econet-conferentie, die gisteren in Maastricht is afgesloten.

„Europa is iets anders dan het Europa van de twaalf (de EG, red.)," zei de zeer tevreden Gabor (natuurbeheer) na afloop. Hij erkent wel dat Oost-Europa bij natuurbeheer met andere problemen kampt. „De economische ontwikkeling wordt vaak belangrijker gevonden, desnoods ten koste van de natuur."

Ook de Oosteuropeanen zien in dat er snel iets moet gebeuren om de Europese natuurgebieden te redden. „In Hongarije moeten de ergste problemen binnen tien jaar worden aangepakt," zei Gabors Hongaarse ambtgenoot J. Tardy. Hongarije en Nederland organiseerden De Econet-conferentie, waaraan 35 Europese landen en een twintigtal particuliere natuurbeschermingsorganisaties deelnamen.

Tardy noemt de brede steun voor de instelling van een Europees ecologisch netwerk een doorbraak. „Dit is de eerste keer dat van een conferentie over dit onderwerp meer mee naar huis valt te nemen dan handtekeningen en goede bedoelingen."

Gabor beroemt zich op de Nederlandse oorsprong van de 'netwerk-aanpak'. „Het Nederlandse beleid gaat uit van kerngebieden en corridors die gebieden met elkaar verbinden. Die aanpak wordt mogelijk nu op Europees niveau overgenomen."

Een alternatief is er ook eigenlijk niet, meent Tardy: „De natuurgebieden in Europa zijn zo klein, dat ze op zichzelf niet beschermd kunnen worden. Dat lukt alleen als dat gebeurt in samenhang met de omgeving van die gebieden."

Staatssecretaris Gabor maakte op de conferentie ook de oprichting bekend van het Europees Centrum voor Natuurbescherming (ECNB), dat als denktank voor het Europese natuurnetwerk zal dienen en in Tilburg wordt gevestigd. Het Nederlandse ministerie van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer trekt voor het ECNB jaarlijks een miljoen gulden uit.

Om de ambitieuze plannen te realiseren, wil Gabor dat de Raad van Europa zich achter de oprichting van Econet schaart. „De EG zal zijn bijdrage moeten leveren, maar Econet slaagt alleen als West- en Oost-Europa meedoen," aldus de staatssecretaris.

Een Econet-Actiefonds wil geld verzamelen om in Oost-, Centraal- en Zuid-Europa terreinen aan te kopen die kunnen worden opgenomen in Econet. Gabor heeft beloofd de bijdragen van particuliere organisaties aan het Actiefonds nog eens te verdubbelen, met een maximum van een miljoen gulden.

Limburgse werkgevers zoeken toenadering beroepsonderwijs

Van onze verslaggever

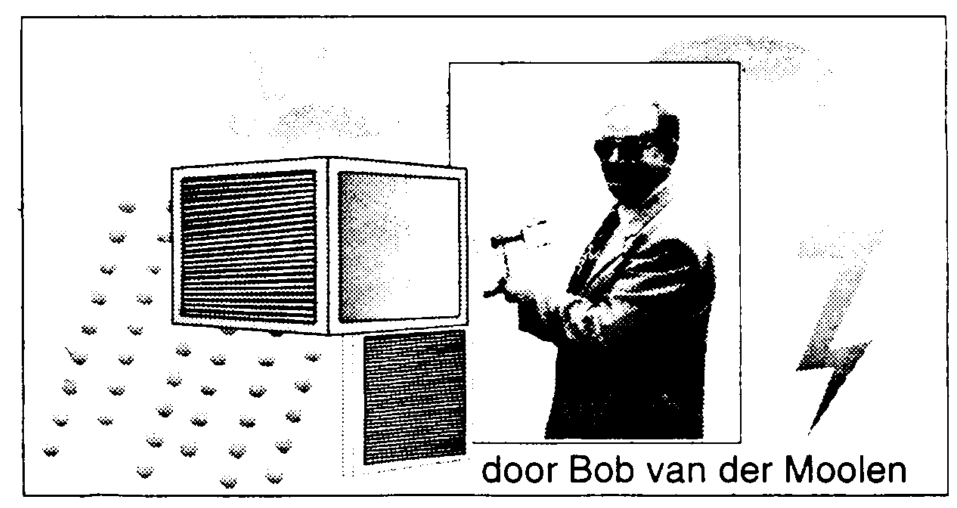
ST.-ODILIËNBERG – Het Limburgse bedrijfsleven wil nadrukkelijker betrokken worden bij het beroepsonderwijs om de grote veranderingsprocessen mee te kunnen sturen. Dat heeft de Limburgse Werkgeversvereniging (LWV) de provincie laten weten. De LWV hoopt door een grotere betrokkenheid een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt te kunnen bewerkstelligen.

De kritiek dat het onderwijs slecht aansluit op de arbeidsmarkt is niet nieuw, erkent LWV-woordvoerder L. Zeegers. „We kunnen dat nu wel richting onderwijs blijven roepen, maar we kunnen het ook onszelf aanrekenen. Door te proberen wat nadrukkelijker richting onderwijs te kruipen, kunnen we misschien wat meer sturen."

Zeegers denkt bijvoorbeeld aan vergroting van de inbreng van ondernemers in schoolbesturen, maar ook aan het tonen van betrokkenheid in de vorm van gastdocentschappen, uitleen van materialen, instellen van prijzen. De grote veranderingen in het beroepsonderwijs, met name de schaalvergroting en fusies, worden met enige zorg bekeken door het bedrijfsleven, vertelt Zeegers. „In principe zijn we niet tegen fusies, maar ze moeten wel iets toevoegen aan de verbetering van het produkt. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de opname van het voorbereidend beroepsonderwijs in brede scholengemeenschappen, dan moet je oppassen dat het beroepsonderwijs niet dreigt te verdrinken in de algemene vorming."

Binnenkort zal de LWV concrete voorstellen doen aan de provincie.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Klassiek herfstweer

Naarmate de eerste wintermaand naderbij komt, gaat het hart van menige winter- en schaatsliefhebber ongetwijfeld sneller kloppen. Wordt het eindelijk weer eens 'echt' winter, of opnieuw een zachte zoals in voorgaande jaren? November is een maand waarin wintervoorspellers net zo talrijk zijn als paddestoelen in een herfstbos. Allerlei voorspellingen doen in deze tijd van het jaar de ronde. Röder heeft inmiddels zijn eerder gepubliceerde visie over een koude winter, samen met zijn collega's van de Meteorologische Dienst van Berlijn, herzien. In plaats van een koude winter voorzien zij nu wel een koude novembermaand, maar de wintermaanden bij uitstek, december en januari, zullen één tot 1,5 graad te zacht worden.

Maar er zijn ook andere geluiden. Zo is er gezocht naar vergelijkbare overeenkomsten tussen de gemiddelde luchtdruk in oktober boven IJsland en de gemiddelde oktobertemperatuur van Nederland. Uit het verleden zijn zes vergelijkingen gevonden en deze resulteerden evenzovele malen in strenge winters. Ook 1993 heeft aan deze voorwaarde voldaan.

Daarnaast zijn er 'profeten' die menen dat de strengheid van een winter valt af te leiden uit allerlei verschijnselen uit de natuur die zich in de herfst voordoen.

Zo zou er verband bestaan tussen de hoeveelheid eikels en beukenootjes, met de diepte waarop slakken zich ingraven voor de winter, met de datum waarop de vogeltrek naar het warme zuiden begint, met het gedrag van vogels die ter plaatse blijven en met de duur van de tijd waarin bomen hun blad behouden. Het zal toevallig wel eens zo uitkomen, maar voor de meeste winters gaat het niet op. Verschijnselen uit de natuur zoals boven omschreven komen namelijk véél vaker voor dan strenge winters. Er zijn ook strenge winters voorgekomen die zich helemaal niet in dit opzicht hebben aangekondigd.

Vast staat wel dat de natuur geen voorzorgsmaatregelen kan nemen. De totaal onvoorspelbare grilligheid van het weer is volkomen in tegenspraak met de 'afspraak' die de atmosfeer met dieren en planten zou hebben gemaakt.

Het KNMI onthoudt zich van dergelijke uitspraken en dat komt de geloofwaardigheid alleen maar ten goede. Wijlen Jan Pelleboer, gevraagd naar zijn mening over de lange-termijn-verwachting, antwoordde dan steevast: „Vroeg of laat vallen zij allemaal door de mand."

De slachtmaand is een maand waarin grote tegenstellingen in het weer kunnen voorkomen. Perioden met guur, winderig en regenachtig weer worden vaak afgewisseld met dagen waarin de zon zich, net als vijf dagen in de afgelopen week, volkomen afwezig houdt. Ook grote temperatuurtegenstellingen zijn een normaal verschijnsel in november. In de eerste periode van de maand november in 1980 kwam op de derde dag al een recordvroege ijsdag tot stand, toen kon er al volop geschaatst worden en destijds viel er al een flink pak sneeuw. De uiterste temperaturen voor november zijn: de hoogst gemeten temperatuur was 23,3 graden Celsius op 1 november 1923 in Maastricht, terwijl de laagste kwikstand was te zien in de Bilt toen het op 30 november 1921 maar liefst 14,4 graden vroor.

Weekendweer

Dit weekeinde is het echt klassiek herfstweer. Vooral vandaag veel wind en regen en morgen is het niet veel beter omdat naast wind ook de nodige buien verwacht mogen worden. Daarna wordt de atmosfeer rustiger waarbij de temperaturen toch lager worden en in de nacht een grote kans op vorst. Zeker is dan veel blad van de bomen gevallen, maar dat is dan ook een vereiste als de maan over drie weken door de bomen schijnen moet.

weerspreuk *'Valt het blad niet voor Sint Maartijn, het zal een harde winter zijn'.*

Overdracht waardevolle verzameling fossielen

'Collectie Prins' naar Museum voor Industrie

Van onze verslaggever

HEERLEN – De bijzondere verzameling fossielen van oud-mijnwerker S. Prins is gisteren in kasteel Hoensbroek officieel overgedragen aan het Museum voor Industrie en Samenleving dat volgend jaar in Kerkrade wordt gebouwd. De 'collectie Prins' was eigendom van het fonds Sociale Instellingen/DSM.

Prins heeft als vervroegd gepensioneerde mijnwerker jarenlang mijnstorten afgestroopt op zoek naar fossielen. Een bezoek aan het Geologisch Bureau in Heerlen om aan de weet te komen welke naam bij het gevonden fossiel hoorde, was en is voor de Hoensbroekenaar nog steeds een normale zaak.

„Hij heeft heel belangrijke stukken gevonden," legde dr. H. van Amerom, oud-medewerker van het Geologisch Bureau in Heerlen, gisteren uit. „De wetenschappelijke waarde is groot. Prins heeft zeer veel gevoel om te kunnen beoordelen of een fossiel interessant is of niet. Zijn carboon-collectie bestaat voor negentig procent uit planten."

In november 1990 ontdekte Prins een fossiel van een plant welke nog nooit eerder is gevonden. Deze kreeg dan ook de naam 'Salpingostoma prinsi'. Zijn verzameling bestaat inmiddels uit honderden fossielen.

„Fossielen zijn belangrijk om de evolutie van de natuur te onderzoeken," aldus Van Amerom. „Hoe was het klimaat vroeger en welke planten sterven uit. Het zijn documenten uit het verleden. Daarom ben ik blij dat deze voor de vakwereld waardevolle collectie wordt uitgestald in het toekomstig museum in Kerkrade."

● *Mr. E. Rongen, directeur van DSM Limburg bv, en voorzitter mr. J. Janssen (rechts) van het museumbestuur tekenen het document dat de overdracht van de 'Collectie Prins' bekrachtigt.* Foto: FRANS RADE.

Symposium Werkgemeenschap Grensland

'Het nieuwe aanzien van het mijngebied'

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het zesde Grensland symposium in kasteel Hoensbroek stond gistermiddag in het teken van de grote herstructurering van de voormalige mijnterreinen in oostelijk Zuid-Limburg. 'Het nieuwe aanzien van het mijngebied' luidde het thema.

De Werkgemeenschap Grensland - Kreis Heinsberg-Limburg - houdt om de twee jaar een symposium. Omdat in 1997 een begint wordt gemaakt met de sanering van de mijn Sophia Jacoba in het Duitse Hückelhoven, was ir. Winand Schiffelers uitgenodigd om de gang van zaken te schilderen rond de hele herstructurering, die de laatste 25 jaar in de Oostelijke en Westelijke Mijnstreek heeft plaatsgevonden.

Schiffelers sprak over de problemen waarmee Limburg te maken kreeg vanaf het moment dat voormalig minister Joop den Uyl in de Stadsschouwburg van Heerlen de sluiting van alle Limburgse mijnen bekend maakte. Op dat moment werkten nog 45.000 mensen in de mijnindustrie. „En daar reken ik nog niet de toeleveringsbedrijven bij," aldus Schiffelers, thans voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en de Mijnstreek.

Het was een hele klus om voor iedereen nieuwe arbeidsplaatsen te creëren. Eenderde van de mijnwerkers ging met vervroegd pensioen of belandde in de wao. Vervolgens ging negen procent terug naar het land van herkomst. DSM nam nog eens twaalf procent voor zijn rekening en dus moest veertig procent bij andere bedrijven worden ondergebracht. Het Rijk investeerde onder het motto 'van zwart naar groen' miljoenen in de heropbouw van de Mijnstreek. In 1988 kwam daar nog de financiële steun van de Europese Gemeenschap bij. Uiteindelijk moest het particulier initiatief de rest doen.

De mijnterreinen veranderden in wandel- en recreatiegebieden. Nieuwe fabrieken, straten, woningen en rioleringen gaven het mijngebied een nieuw aanzien. De twee universiteiten in Heerlen en Maastricht, Maastricht Airport en congrescentrum het MECC zijn volgens Schiffelers projecten die het gebied nieuwe impulsen hebben gegeven.

Burgemeester J. Tonnaer van Sittard nam gisteren tenslotte het voorzitterschap van de werkgemeenschap over van dr. L. Thönissen van Heinsberg.

Het rapport Ruimte voor Kwaliteit is officieel nog geheim, maar de inhoud ligt al op straat. De evaluatiecommissie heeft uit de school geklapt en de alarmklok geluid. Het basisonderwijs schiet tekort, uitgerekend in de drie basisvaardigheden rekenen, lezen en schrijven. Geen rapport om trots mee thuis te komen. Een matige cijferkaart die om bijles vraagt. Maar daarvoor is geen tijd. Ook in een schoolklas heeft een uur maar zestig minuten. Ruimte voor kwaliteit. Maar die ruimte moet wel geboden worden. En dus denkt de geschrokken onderwijsminister Ritzen aan het terugschroeven van het aantal vakken. Meer aandacht voor aap, noot, mies en het tafeltje van vijf. Dan maar wat minder lessen over aids, drugs, oorlog, milieu en incest.

'Duur onderzoek echt niet nodig om oorzaak te vinden'

Slecht schoolrapport voor basisonderwijs

in het nieuws

DOOR HANS GOOSSEN

HEERLEN – Toen een paar maanden geleden de pabo's een flinke veeg uit de pan kregen van een soortgelijke evaluatiecommissie, liet de ene na de andere Limburgse docentenopleiding weten dat de harde kanttekeningen niet op haar van toepassing waren. De Limburgse basisscholen kraken de kritische noten wat gemakkelijker, zo lijkt het.

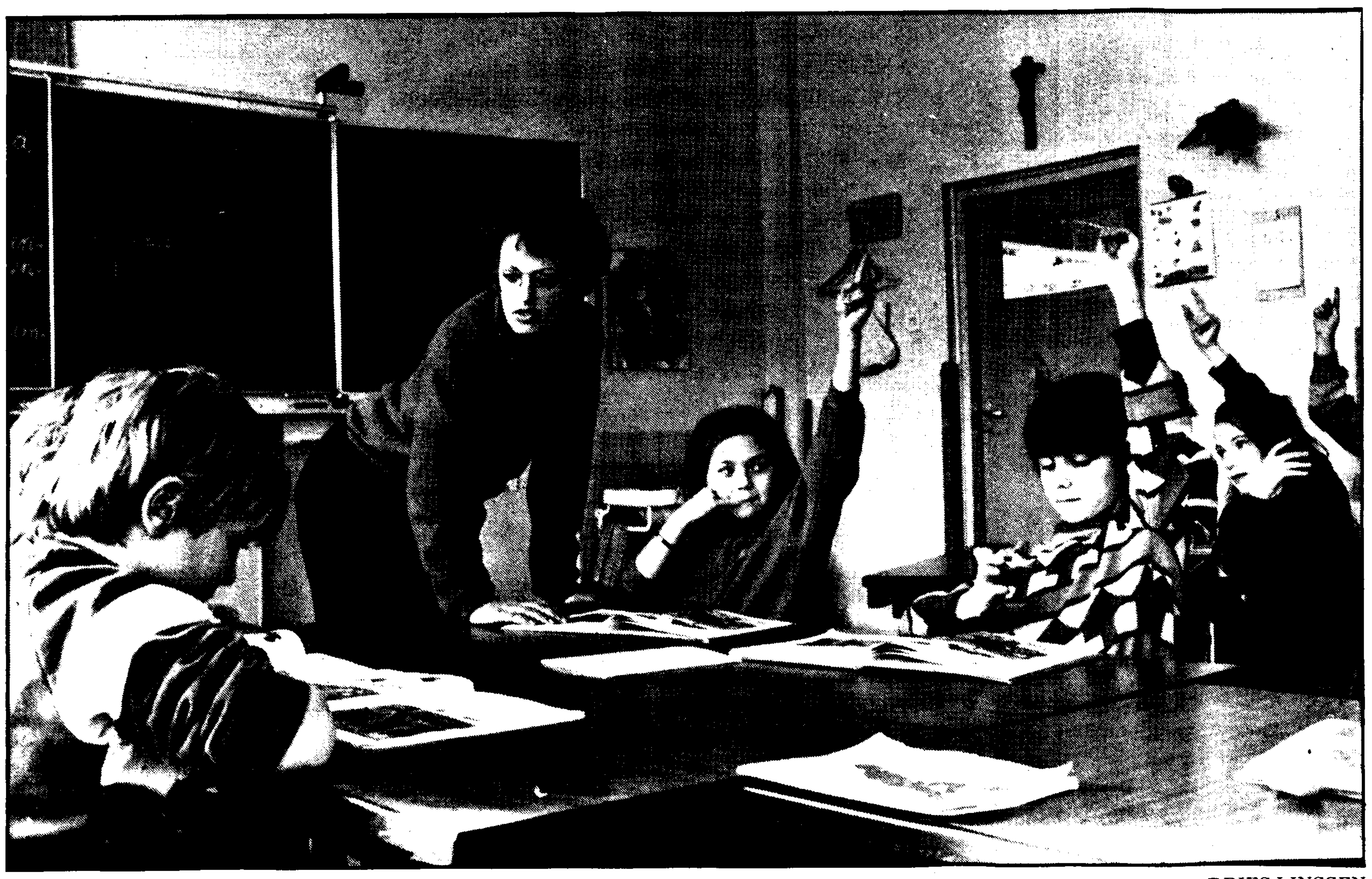
Zeker omdat de evaluatiecommissie de schuld niet bij de scholen zelf zoekt. Met de kwaliteit van docenten en schoolleiding zit het wel snor. De oorzaak ligt in de zware overbelasting van zowel leraar als leerling. „Maar dat hadden de mensen uit het veld ook wel kunnen vertellen, daar had geen dure onderzoekscommissie voor ingehuurd hoeven te worden," schampert W. Notten, lid van de schoolleiding van de Sittardse Augustinusschool. „Het aantal uren is gedaald, maar het aantal vakken gestegen. En als er ergens iets bij komt, gaat dat ten koste van iets anders, dat is heel simpel."

Leerkracht J. Hamer van de Koningin Beatrixschool in Brunssum ziet het probleem ook in het overbelaste programma. Hij vindt het een beetje vreemd dat uitgerekend minister Ritzen nu geschrokken reageert en praat over minder vakken. „Hij breekt zo zijn eigen beleid af. Onder zijn beheer is het aantal vakken weer uitgebreid in plaats van de bestaande verbeteren."

Hamers opvatting krijgt een officiëler tintje door de reactie van Leon Kerckhoffs, directeur van de Sint Odaschool in Maastricht en landelijk voorzitter van de sectie basisonderwijs van de Katholieke Onderwijs Vakorganisatie (KOV). De noodkreten over overbelasting zijn al vaker geslaakt. En nu doet Ritzen plotseling alsof hij ze nooit heeft gehoord. Een dubbelhartige houding van de minister, oordeelt Kerckhoffs die nog verwijst naar een rapport uit 1988 waarin al werd gesignaleerd dat het lesprogramma binnen de basisschool overbelast dreigde te raken met alle gevolgen voor de kwaliteit vandien.

Ruimte voor Kwaliteit roept de suggestie op dat het onderwijsniveau op de basisscholen een neergaande trend vertoont. Adjunct-directeur T. Titulaer van het Regionaal Pedagogisch Centrum in Maastricht heeft daar zo zijn twijfels bij. In het verleden zijn dergelijke onderzoeken niet gehouden, meent hij. „De laatste tijd komt de nadruk steeds meer te liggen op rendement, op de resultaten en daarnaar wordt ook steeds systematischer gekeken. Dat het echt hard achteruit holt, is naar mijn mening nog nergens aangetoond."

Titulaer is bang voor de zogeheten slingerbeweging. „Ik zou het een verschraling van het onderwijsaanbod vinden als de verbreding van het vormingsaanbod nu weer teniet gedaan zou worden door alle aandacht op de basisvaardigheden te richten." Hij vreest dat expressieve, creatieve en maatschappelijke vaardigheden daarbij als eerste sneuvelen.

● *Met de kwaliteit van de docenten zit het wel snor.* Archieffoto: DRIES LINSSEN

Directeur W. Waltmans van de Heerlense Klimopschool deelt die vrees. „Ik hoor nu al van de leraren uit de onderbouw dat ze zo weinig tijd over houden voor gewoon spelen. Natuurlijk moet opgepast worden dat een vak als rekenen niet ondergesneeuwd raakt, maar de andere vakken zijn misschien wel even belangrijk voor de vorming van leerlingen."

Ook Waltmans zegt niet de indruk te hebben dat het niveau van zijn leerlingen de laatste jaren lager is geworden. Zijn Brunssumse collega Hamer daarentegen neemt geen blad voor de mond. „Het moest er een keer van komen dat het spaak dreigt te lopen of al spaak is gelopen. Neem nu Engels, ik ken ouders die zich afvragen wat hun kind met Engels moet terwijl het een Nederlands dictee nog niet goed kan maken." Hij is een voorstander van terug naar de basis.

Ritzen zelf heeft in elk geval al aangekondigd dat het maar eens afgelopen moet zijn met 'al die speciale dingen' zoals lesbrieven en projecten die onder andere door de ministeries naar scholen worden gestuurd.

Notten is het daar van harte mee eens. „Je moet eens komen kijken hoeveel lespakketjes we hier binnen krijgen." Projectje hier, projectje daar. „Zet dat maar eens op een rijtje. Een lesbrief visserij, een lesbrief naaldbomen en ga zo maar door." Hij vindt het overigens nog wat voorbarig om de alarmbel te laten rinkelen. „Ik heb in elk geval niet de indruk dat het echt slechter is geworden. Maar misschien heb je geleidelijk verval ook niet zo in de gaten. Als je al jaren in dezelfde auto rijdt, heb je vaak ook niet door dat er allerlei mankementjes zijn."

Huidtherapeuten blij met erkenning Liass

● *Vochtophoping in een been (links) kan met manuele lymfedrainage sterk worden verminderd. De patiënt zal doorgaans wel een elastische kous moeten blijven dragen. De vochtophoping wordt veroorzaakt door slecht functionerende lymfevaten.*

Van onze verslaggeefster

KERKRADE – De huidtherapeuten zien het gedeeltelijk vergoeden van hun werkzaamheden door het ziekenfonds als een erkenning van hun nog vrij jonge behandelmethode. Officiële erkenning door de overheid is er nog niet, maar de ziekenfondsen hebben per 1 januari 1993 de huid- en oedeemtherapie opgenomen in hun verzekeringspakket. De ziektekostenverzekeraars vergoeden echter alleen als de huidtherapeut is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten. Een dermatoloog of een plastisch chirurg probeert de oorzaak van een zieke of beschadigde huid weg te nemen, de huidtherapeut zorgt op zijn beurt voor een aanvullende behandeling, verzorging en revalidatie.

„Veel mensen denken dat ze met bepaalde huidproblemen moeten leren leven. Jammer, want in veel gevallen is er iets aan te doen," vertelt Leny Jongen. Zij heeft sinds een jaar een praktijk voor huid- en oedeemtherapie in de Kerkraadse wijk Terwinselen. Leny is van huis uit schoonheidsspecialiste, maar besloot enkele jaren geleden aan de Hogeschool Eindhoven de driejarige opleiding tot huidtherapeute te volgen. Ze houdt zich nu uitsluitend met huidtherapie bezig.

Bij dat werk hoort ook het bezoeken van artsen die niet altijd op de hoogte zijn van het bestaan van dit specialisme. „Zo kunnen vrouwen na een borstamputatie last krijgen van een oedeem in de armen, omdat de lymfekanalen zijn geblokkeerd. Soms krijgen ze van de huisarts te horen dat het 'maar' gaat om een vochtophoping. Je zou haast zeggen dat ze blij mogen zijn dat ze nog leven en het oedeem op de koop toe moeten nemen. De patiënt is echter mondiger geworden en accepteert dat niet meer. Soms kan het oedeem behoorlijk wat vocht bevatten. De vrouwen krijgen als gevolg van de operatie hun arm toch al moeilijk omhoog. Als die ook nog eens kilo's zwaarder is dan normaal, is dat geen pretje."

Leny gaat het oedeem te lijf met manuele lymfdrainage. De behandeling heeft het beste resultaat als de vochtophoping nog vrij jong is. Het vocht onder de huid wordt na verloop van tijd weefsel, dat heel hard kan worden. Dan is behandeling een stuk moeilijker. Hoewel Leny heel tevreden is over de behandeling van oedeempatiënten, vormt deze therapie maar een klein deel van het totale pakket van de huidtherapeute.

Veel tijd besteedt de Kerkraadse aan het elektrisch epileren van overtollig haar in de hals en het gelaat van vrouwen. Zij ziet die behandeling niet als een luxe. „Bij een vrouw horen op die plekken geen haren. Bovendien is het niet meer van deze tijd om je als vrouw te scheren." Maar ook de behandeling van acne en het camoufleren van wijnvlekken, littekens en vlekken als gevolg van vitiligo (het ontbreken van pigment) behoort tot haar werk. Zij leert de patiënt de camouflage zelf aan te brengen. „De technieken en het materiaal zijn inmiddels zo verbeterd dat zelfs zwemmen geen probleem hoeft te zijn."

Evenals bij de behandeling van een vochtophoping, masseert de huidtherapeute littekens en brandwonden. Door het intensief masseren van de gewonde huid kan die weer wat elastischer en minder pijnlijk worden. Zo kan een operatie worden uitgesteld.

Klaus Hoppe verdween spoorloos voor Thaise kust

Broer van vermiste Duitser zoekt Nederlandse getuige

DOOR FRANK SEUNTJENS

HEERLEN – Reiner Hoppe uit het Beierse dorpje Unterschleißheim is in Nederland op zoek naar de mogelijke kroongetuige van de raadselachtige verdwijning van zijn broer. Klaus Hoppe (39) stapte op Eerste Kerstdag vorig jaar voor de kust van Thailand over van een zeiljacht in een roeiboot om op het eiland Phuket benzine te gaan halen. Sindsdien ontbreekt van de Duitser elk spoor.

Reiner Hoppe heeft wel een videofilm die zijn broer aan boord van het zeiljacht maakte. Behalve de kapitein en twee Thaise vrouwen, staat daar ook de onbekende Nederlander op. De man heet Hans of Hein. Op hem heeft Reiner Hoppe zijn laatste hoop gevestigd.

Klaus Hoppe was in Thailand op vakantie op uitnodiging van de kapitein van het jacht, de Duitser Heinz Selter (62). Deze man klom samen met Klaus Hoppe in de roeiboot en wordt ook vermist. De Nederlander en de twee Thaise vrouwen, de echtgenote van Selter en de vakantievriendin van Hoppe, bleven aan boord van het zeiljacht achter.

Meteen nadat hij hoorde dat zijn broer was verdwenen, vloog Reiner Hoppe naar Thailand. Hij sprak er met de politie en de twee vrouwen. De Nederlander heeft hij tot nu toe niet kunnen vinden.

Navraag

De vrouwen vertelden dat het stormde toen de twee mannen in de roeiboot stapten en dat ze daardoor waarschijnlijk zijn afgedreven. Maar navraag leerde Reiner Hoppe dat de zee die dag niet wilder dan anders was.

„Dat heeft me aan het denken gezet," zegt Reiner Hoppe.

„Eerst geloofde ik in een ongeluk, maar nu ben ik daar niet meer van overtuigd. Eerlijk gezegd kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat de twee vrouwen hier wel eens wat meer van zouden kunnen weten. Ze waren allebei helemaal niet onder de indruk van de verdwijning van Selter en mijn broer. En een zeewaardig jacht met alles erop en eraan is zeker in Thailand een kostbaar bezit."

De Nederlander staat volgens Reiner Hoppe buiten iedere verdenking. De man was een toevallige passagier, die pas een dag eerder aan boord van het zeiljacht was gestapt. Dat was op het eiland Ko Racha Yai, waar de Duitsers en de twee vrouwen hadden aangelegd om te eten en de nacht door te brengen. Hans of Hein vroeg kapitein Selter daar of hij mee mocht varen naar Phuket.

„Ik heb me er al mee verzoend dat mijn broer dood is. Maar ik zou dolgraag met de Nederlander in contact komen omdat ik per se wil weten wat er nu precies is gebeurd," zegt Reiner Hoppe.

● *Een video-opname die de vermiste Klaus Hoppe aan boord van het zeiljacht maakte van de Nederlander Hans of Hein.*

bioscopen

HEERLEN

Royal: The firm, do t/m zo be za 20.30 uur, za 14 18.45 en uur, zo ook 14 en 17 uur, ma t/m wo 20 uur. **Rivoli:** Jurassic park do t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m wo ook 18 en 20.30 uur, za zo ook 13.30 en 16 uur, wo ook uur. **Maxim:** Sliver, do t/m zo en 21.30 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur. De ongelovelijke reis za en zo 14.30 en 16.30 uur, wo ook 14.30 uur. **H5:** Jurassic park dag. 14.30 17.30 en 20.30 uur, ook 23.15 uur. The rising sun dag. 14.15 17.45 en 20.15 uur, ook 23 uur. Bambi, za en zo en 16 uur, wo ook 14 uur. Tina dag. 14 18.15 en 21 uur, za ook 23.30 uur. The fugitive, dag. en 21 uur. In the line of fire, dag 18.15 uur, za ook 23.30 uur. The house of the spirits, do vr ma en di 14 en 20.45 uur, za 19 en uur, zo en wo ook 20.45 uur.

KERKRADE

Wijngrachttheater: daens, wo 20 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Jurrasic park, do uur, vr en za 20 en 22.15 uur, 18.30 en 21 uur, ma t/m wo ook 20 uur.

MAASTRICHT

Mabi: Jurrasic park, dag. 18.30 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Rising sun, dag. 18.30 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. De ongelovelijke reis, za zo en wo ook 14.30 uur. Tina, dag 18.30 en 21.15 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur, za zo en wo ook 14.15 uur. **Ciné-K** The piano, dag. 21 uur. **Cinema Palace:** The firm, dag. 20.15 uur za zo ook 16.30 uur. Jurrasic park, dag. 17.30 en 20.45 uur, za zo en wo ook 14.15 uur. The fugitive, dag. 17.45 21 uur. Beethoven, za zo en wo 14 uur, do vr ma di en wo ook 17.30 uur. Bambi, **za zo en wo 14.30 uur. Lumière:** Hartverscheurend, do 20 uur. Het proces, dag. 20.30 uur. Trois coleurs: bleu, dag. 22 uur. Gas food and lodging, dag. 23 uur. A demain, vr 20 uur. Raining stones, za 20 uur. Op de fiets naar Hollywood, zo 20 uur. La scorta, ma 20 uur, L'accompagnatrice, di 20 uur. The baby of macon, wo 20 uur.

GELEEN

Roxy: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14 en 20.30 uur. The fugitive, dag. 20.30 uur.

SITTARD

Forum: The firm, dag. 20.30 uur. Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo ook 14 en 17.30 uur, wo ook 14 uur. **Filmhuis Het Domein:** Who's afraid of Virginia Woolf, ma 20 uur. Salt on your skin, wo 20 uur.

ECHT

Royal-MicroRoyal: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14.30 uur, zo ook 17.30 uur. In the line of fire, do t/m di 20.30 uur. Bambi, za zo en wo 14.30 uur.

ROERMOND

Royal: Jurrasic park, do t/m wo 20.30 uur, zo en wo 14.30 uur. **Royaline:** Sliver, do t/m zo 20.30 uur. Oeroeg, ma t/m wo 20.30 uur. Bambi, zo en wo 14.30 uur.

in de theaters

HEERLEN

za. 13/11: muziek: Rene Froger met 'n theaterconcert
za. 13/11: theater: Emily Woof met sex III (20.30 uur)
ma. 15/11: show: The Chippendales
di. 16/11: show: The Chippendales
wo. 17/11: show: The Chippendales
di. 16/11: opera: Uitlegavond door Len v Schaik van de opera Don Carlos

KERKRADE

za. 13/11: toneel: Excelsior met Der besuch der alten dame
zo. 14/11: toneel: Excelsior met Der besuch der alten dame
di. 16/11: muziek: Amati Ensamble

VENLO

wo. 17/11: dans: Momix Modern Dance Company met Passion

SITTARD

zo. 14/11: dans: Het Harlekijn Danstheater met B.B de Beer en Adam en Eva (14.30 uur)
di. 16/11: muziek: Ge Reinders en The Spades

ROERMOND

zo. 14/11: muziek: Koninklijke Harmonie Lentekrans Linne en Harmonie St. Caecillia
di. 16/11: cabaret: De Berini's met Groeten uit Rotterdam
wo. 17/11: muziek: Ge Reinders en The Spades

WEERT

za. 13/11: theater: Marijke Boon met Vandaar Dat Ik Ween (20.15 uur)
di. 16/11: toneel: Tom Oosterhuis met Zonder fratsen, toeters en bellen (20.15 uur)
wo. 17/11: mime: Kdijk met Nadien komt thuis(14.30 uur)

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

Club moet spullen weghalen uit broodfabriek

Aqua Tropica boos op gemeente Heerlen

Van onze verslaggever

HEERLEN – Aquariumvereniging Aqua Tropica is boos op de gemeente Heerlen. De club voelt zich afgedankt. Dit weekeinde moet de aquariumvereniging al haar materialen weghalen uit de oude broodfabriek in Heerlen. De gemeente begint maandag met de sloop van de benedenverdieping van het oude gebouw.

„Eind 1990 mochten wij van oud-burgemeester Piet van Zeil zo'n negentig aquariums en elektrische materialen in de voormalige broodfabriek opbergen. De spullen worden door onze leden gebruikt voor tentoonstellingen," vertelt Alfons Leeraert, materiaalcommissaris van Aqua Tropica.

Telefonisch is de vereniging vorige week medegedeeld dat voor afgelopen zondag al alles weg moest zijn. Het bestuur protesteerde en nu is schriftelijk bericht ontvangen dat dit weekeinde alles opgeruimd moet zijn.

Huren

De vereniging kan aan de Harmoniestraat in Hoensbroek een ruimte onder een flatgebouw huren. Dertig aquariums en alle elektrische spullen kunnen daar opgeborgen worden. Tevens wordt de ruimte als werkplaats voor de club ingericht. De overige attributen worden opgeslagen bij een glashandelaar in Treebeek.

In een brief van 22 juni verzocht de club de gemeente een stukje grond beschikbaar te stellen voor de bouw van een eigen loods bij de vijver in de Koumen. Daar is volgens Leeraert niks mee gebeurd.

„Dat klopt niet," reageert een woordvoerder van Heerlen. „Het verzoek was te vaag. Er is contact geweest met bestuurslid J. Krämer over de juiste lokatie. Daarna is er blijkbaar een misverstand ontstaan en heeft men op elkaar zitten te wachten."

De oude broodfabriek wordt gesloopt om plaats te maken voor winkels met woningen. Pogingen om er een cultuurcentrum van te maken zijn de afgelopen maand gestrand.

Renteloze leningen voor Brunssumse gemeenschapshuizen

BRUNSSUM – Om de verenigingsgebouwen Concordia en In 't Ven in Brunssum voor sluiting te behoeden heeft de gemeente renteloze leningen aan de besturen beloofd.

De gemeenschapshuizen krijgen een renteloze lening van elk honderduizend gulden voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen. Een verzoek van het Casino in Treebeek voor een dergelijke lening is afgewezen. Volgens een gemeentewoordvoerster omdat het Casino er financieel beter voorstaat dan de twee andere gemeenschapshuizen.

Met de leningen wijkt het college af van het beleid zoals verwoord in de nota gemeenschapshuizen. Volgens die nota betaalde de gemeente maximaal negentig procent voor geluidwerende voorzieningen, de gemeenschapshuizen zelf moesten tien procent bijdragen. B en W: „Die bedragen zijn nu achterhaald. De nieuwe milieuwetgeving stelt strengere eisen aan het beperken van geluidsoverlast. Daardoor zijn de kosten voor isolatie fors hoger."

Hub Bogman kandidaat-lijsttrekker

KERKRADE – Wethouder Hub Bogman staat nummer één op de conceptlijst van de PvdA voor de plaatselijke verkiezingen in Kerkrade. Hij passeert daarmee André Coumans als lijsttrekker.

De zittende raadsleden Frans Mijnes en Piet van den Donk staan op een zo goed als zeker onverkiesbare plaats. De nieuwelingen Lei Hanneman en Mia Glas maken een betere kans de gemeenteraad te halen. Op 22 november wordt de definitieve lijst vastgesteld.

De voorlopige versie is: 1. Hub Bogman, 2. André Coumans, 3. Hans Bosch, 4. Lei Hanneman, 5. Els Tans, 6. Mia Glas, 7. Lei Hermans, 8. Piet van den Donk, 9. Jo Porębski en 10. Frans Mijnes.

Meevaller wsw voor Kerkrade

KERKRADE – Een verwacht, maar uitgebleven exploitatietekort bij het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg levert Kerkrade een meevaller van bijna drie ton op.

Het Werkvoorzieningschap rekende voor 1993 op een tekort van 1,3 miljoen gulden. Hieraan zou Kerkrade bijna drie ton moeten bijdragen. Het rijk heeft echter haar bijdrage aan het schap met ruim vijf miljoen verhoogd, waardoor het tekort is uitgebleven.

Kerkraadse raadsleden verweten het college deze week deze informatie te hebben achtergehouden bij de begrotingsvergadering. De PvdA zou dan wellicht bij de begrotingsbehandeling voor een ogb-verlaging hebben gestemd. Het gemeentebestuur laat nu weten dat de huidige meevaller slechts van invloed is op de begroting van 1993.

Integratie

● Lerares Joke de Jong van het Deltacollege in Brunssum geeft les aan leerlingen uit het voormalige Joegoslavië.
Foto: FRANS RADE

Bosniërs leren snel bij ondanks oorlogservaringen

DOOR JAN HENSELS

Niet de meest ideale plek voor een scholier om rustig huiswerk te maken. In het Tijdelijk Opvangcentrum (TOC) voor ontheemden in Huize Tieder is het tot diep in de nacht een drukte van belang. Mede tegen die achtergrond mag het een klein wonder heten dat negentien jeugdige bewoners van dit TOC al binnen acht maanden zo goed Nederlands spreken dat ze in reguliere mavo- en havoklassen meedraaien.

BRUNSSUM – Bij het Deltacollege in Brunssum kwamen in januari 19 jongeren uit het voormalige Joegoslavië aan. In leeftijd variëerend van twaalf tot achttien jaar. De school beschikt over ruime ervaring in het lesgeven aan buitenlandse scholieren. Adjunct-directrice Mieke Baartmans: „Het opvangen van de Bosnische vluchtelingen was helemaal geen probleem voor het Deltacollege. Sinds 1978 hebben wij de taak in de regio om les te geven aan buitenlandse scholieren. Jongeren uit negentien landen volgen hier les."

De ervaring die diverse leerkrachten met buitenlandse leerlingen hadden opgedaan, kwam maar al te goed van pas. Zeker in het begin was het opvangen van kinderen uit een oorlogsgebied geen kleinigheid.

De negentien zaten de eerste maanden bij elkaar. Baartmans: „De vijftien jongens kregen weliswaar gescheiden les van de vier meisjes. Je hebt toch te maken met een groep waarvan het onderlinge niveau erg verschilt. Sommigen zaten nog op de lagere school, anderen volgden al les aan het gymnasium. Het lesgeven aan hen was aanvankelijk moeilijk, als groep voelden ze zich sterk."

De leerkrachten Joke de Jong en Bernie Engeln kunnen daar over meepraten. Engeln: „Als zij iets in het Servo-Kroatisch tegen je riepen, wist je niet waarover het ging. Waarschijnlijk staken ze de draak met me. Daar is niet tegen op te boksen. Ik gaf wel zeven vakken aan die groep jongens. Dat had ook voordelen, want ze weten dan wel waar ze aan toe zijn."

De leerlingen kwamen allemaal uit Sarajevo of directe omgeving. Dat de jongeren een brandhaard waren ontvlucht was wel te merken volgens Baartmans. Slapeloze nachten, druk of juist heel teruggetrokken gedrag; allemaal zaken die volgens de leerkrachten zijn toe te schrijven aan de verschrikkingen die ze hebben moeten doorstaan.

Baartmans herinnert zich nog enkele voorvallen uit de begintijd: „Dan wilden ze opeens allemaal niet naar de zwemles of kwamen ze ondanks beloftes niet opdagen op de sportdag."

Om de aanpassing aan school gemakkelijker te laten verlopen begeleidde een Macedonische lerares de leerlingen, mede om taalproblemen tussen leraar en klas op te lossen. Baartmans: „Ze wilden weten uit welk deel van Joegoslavië de vrouw kwam. Macedonië bleek goed te zijn."

Ouders werden uitgenodigd en met name Joke de Jong bracht heel wat bezoeken aan het TOC. Zij gaf voorlichtingsavonden over het Nederlands schoolsysteem. En zij stelde zich op de hoogte hoe de mensen in het TOC leefden. Geen ideale entourage voor een leerling om je geconcentreerd over het huiswerk te buigen. Baartmans: „De kinderen gingen veel te laat naar bed, soms pas om drie uur. Daarover hebben we met de ouders gepraat."

Ondanks die problemen de eerste maanden, zijn de leerkrachten zeer te spreken over de inzet van de Joegoslavische vluchtelingen. Baartmans: „Het niveau was gemiddeld hoog en de wil om zich aan te passen was bijvoorbeeld groter dan bij scholieren uit Noordafrikaanse landen. Na enkele maanden spraken ze al wat Nederlands."

Na enkele maanden stroomden de verschillende leerlingen door van de opvangklas naar groepen waar ze met andere buitenlandse scholieren of met Nederlandse jongeren onderwijs volgden. Het bericht van het rijk dat de meeste ontheemden uit Bosnië de vluchtelingenstatus kregen en derhalve dezelfde rechten als Nederlanders was van groot belang. De leerlingen konden daardoor in het reguliere onderwijs geplaatst worden, wat hun motivatie ten goede kwam. Ze wisten nu dat ze voor langere tijd in Nederland konden blijven.

De school heeft hen bewust niet gevraagd naar hun oorlogservaringen. Baartmans: „Als ze uit zichzelf met verhalen komen is dat prima." Iedereen heeft wel het nodige meegemaakt in Bosnië, al zijn er wel heel schrijnende gevallen bij. Een jongen verblijft in het TOC met zijn zus. Nog steeds heeft hij geen zekerheid of zijn ouders nog leven of dat ze vermoord zijn.

De Nederlandse scholieren gaan volgens de leraren goed om met de aanwezigheid van zoveel verschillende nationaliteiten op school. Engeln: „Tijdens een sportles zet ik een groep buitenlandse leerlingen en een groep met overwegend Nederlanders bijeen. De eerste les is iedereen muisstil. Daarna komen ze los, zo bevorder je integratie."

ontmoeting op zaterdag

in gesprek

● CDA Landgraaf

De Landgraafse christen-democraten maakten deze week tijdens de algemene beschouwingen bekend dat ze vinden dat binnen de regio de criminaliteit effectiever bestreden dient te worden. Dat net deze groepering een dergelijke mening durft te uiten is ongelooflijk. Wie herinnert zich niet dat het juist het CDA-Landgraaf is, dat zich van normen en waarden niets aantrekt. Van corruptie verdachte mensen worden zonder problemen op verkiesbare plaatsen gezet, terwijl mensen die het hier niet mee eens zijn de partij worden uitgewerkt. Dat het CDA-landgraaf meent het zich te kunnen permitteren om zich op deze manier in de kijker te spelen zal de Landgraafse burger bij de raadsverkiezingen niet vergeten. Ik ben steeds een aanhanger van het CDA geweest en kan niet begrijpen waarom van hogerhand niet ingegrepen wordt.

Landgraaf, W. A. Coenen.

● Deken

Het moet ons van het hart dat wij het grievend vinden om de hoogeerwaarde deken Van Galen te bestempelen als een onmenselijk iemand. Dit hebt u in ieder geval in de krant laten weten. Wie geeft u het recht om zo'n fijne heer en diplomaat die de deken achteneenhalf jaar hier in Schaesberg is geweest, zo te bestempelen! Na enkele maanden zullen de heren in Heerlen er ook wel anders over gaan denken, want het is een fijne priester die alles voor de mensen over heeft. Dan kunnen ze hun woorden vast wel anders formuleren.

LANDGRAAF Fam. L. Dassen

● Deken 2

Ik wil graag reageren op het artikel geplaatst in uw krant van maandag 8 november jl. betreffende de toespraken gehouden bij de installatie van Theo van Galen als pastoor-deken te Heerlen. Ik ben van mening dat penningmeester van het kerkbestuur J.M. Troost met zijn uitspraken omtrent 'diplomatie' en 'dat moet een vreselijke man zijn', de plank volledig heeft misgeslagen. Theo van Galen functioneerde in Schaesberg (Landgraaf) als een 'groot' priester in de ware betekenis van het woord, getuige de overweldigende belangstelling bij zijn afscheid van de Schaesbergse parochianen. Hij en zijn zus Marion zijn naar mijn mening van enorme waarde geweest gedurende hun negenjarig verblijf in de Schaesbergse parochiegemeenschap.

LANDGRAAF, Paula Wetzels-Baltissen

'Bokseboämke' sjlager Heerlen

HEERLEN – Frits Pelts lied 'Bokseboämke' is donderdagavond in het Golden Tulip-hotel gekozen tot Heerlens carnavalssjlager voor 1994. Elf juryleden kenden aan Pelt en zijn Sjpassemiger Spatzen 105 punten toe, en dat was net voldoende om de winnaars van vorig jaar te verslaan. Want Ans Vencken, Tonny Toussaint en de Dujdriekese haalden 99 punten met 'Sjoeën is toch 't leëve', een compositie van Theo Arets en Fred Piepers.

In Hoensbroek was 't Vasteloavescircus winnaar van het Gebreuker Vasteloavesleedjeskonkoer dat in de bijgebouwen van kasteel Hoensbroek werd gehouden. De groep kreeg de eerste prijs voor het nummer Circus Vasteloavend, geschreven door Hans Sterk.

De jury had een zware dobber aan het kwalitatief hoogstaande concours. De Braggelaere va Gebrook kregen de publieksprijs voor 'Bloome veur dich', van Jack Ritzen, arrangement Jos Pécasse.

Man heeft 59 auto's op zijn naam staan

BRUNSSUM – Precies 59 personenauto's heeft een Hoensbroekenaar (31) op zijn naam staan. Hij hanteert bovendien zeven verschillende adressen. Agenten kwamen hem op het spoor toen ze donderdag een Brunssummer (31) aanhielden die een vals kentekenbewijs achter zijn vooruit had geplakt. De auto is in beslag genomen.

Tegen beiden worden justitiële stappen ondernomen. De Brunssummer kon bij zijn aanhouding geen rijbewijs en kentekenbewijs tonen. Hij is beboet, ondanks dat hij de wagen donderdag alsnog op zijn eigen naam liet overschrijven.

Vuurwapens in woning

BRUNSSUM – In een woning aan de Leenheerstraat in Brunssum heeft de politie donderdagavond twee vuurwapens, munitie, een stiletto en enkele spuitbussen met CS-gas gevonden. De bewoners van het pand, een 26-jarige vrouw en een 33-jarige man, zijn aangehouden. Tegen het duo is proces-verbaal opgemaakt.

Milieuvervuiler krijgt boete

HEERLEN – Een werknemer (29) van een bedrijf aan de Heerlense Kissel is beboet voor het verbranden van milieu-gevaarlijke stoffen op het fabrieksterrein. De man verklaarde dat het spul welliswaar afkomstig was van het bedrijf, maar dat hij niet wist wie het vuur had aangestoken. De politie heeft proces-verbaal opgemaakt.

Dealer gepakt

HEERLEN – De Heerlense politie heeft donderdagnacht een drugsdealer opgepakt op de Stationsstraat. De 26-jarige dakloze was in het bezit van zo'n negen gram cocaïne en heroïne en een aanzienlijk geldbedrag. De man is ingesloten.

Autodieven aangehouden

HEERLEN – Twee Duitsers van 20 en 21 jaar zijn donderdagnacht aangehouden op de Willemstraat in Heerlen, omdat ze in een gestolen auto reden. De mannen uit Kerpen en Bergheim zijn ingesloten. De Golf waarin ze zich verplaatsten was op 10 november gestolen in het Duitse plaatsje Frechen.

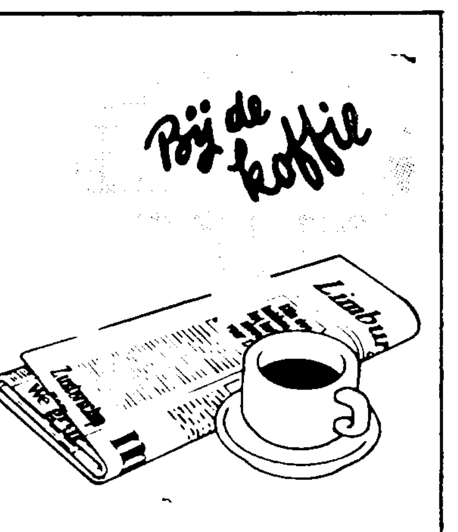
Vogelvanger beboet

KERKRADE – Een 44-jarige Kerkradenaar is bekeurd omdat hij aan de Meesstraat in zijn woonplaats vogels trachtte te vangen. Het net dat daarvoor werd gebruikt heeft de politie in beslag genomen.

VVD kiest lijsttrekkers

BRUNSSUM/ONDERBANKEN - De VVD-afdeling Brunssum/Onderbanken doet komend voorjaar mee aan de gemeenteraadsverkiezingen met Erik Koppe in Brunssum en René Borger in Onderbanken als lijsttrekkers.

Erik Koppe heeft in Brunssum negen man op de lijst.

Gezond

● Transcedente Meditatie (TM)kan een oplossing bieden voor spanningen en stress en het scheelt in de ziektekosten. Zo staat te lezen in het Amerikaans medisch vakblad 'Psychomatic Medicine'. Mediterenden doen volgens het blad minder vaak een beroep op het ziekenfonds. TM'ers bereiken een betere coördinatie tussen geest en lichaam en dat zou weer kunnen resulteren in een blakende gezondheid. Nieuwsgierig? Op 16 november is er om 20 uur een lezing in het Golden Tulip City Hotel in Heerlen.

Gouden paar

● Natuurlijk vieren meerdere paren hun gouden huwelijksverjaardag. Maar twee stellen met exact dezelfde naam, dat is te veel van het goede. In onze krant van gisteren stonden twee kiekjes met hetzelfde onderschrift. Voor de goede orde: op de linker foto stonden Nellie en Johan Nauts-Hoks en op de andere plaat het gouden echtpaar Liesje en Johan Vannuys-Schmeets. Onze excuses voor dit uitglijdertje. Bij deze: het 'vergeten' echtpaar Nauts-Hoks.

Oproep

● In 1945 was haar naam Nora Smedts en ze woonde aan de Hertogstraat 65 te Heerlen. James Stabery, een Amerikaanse veteraan die aan het einde van de oorlog in Heerlen gelegerd was,is op zoek naar Nora. Hij heeft alleen een piepklein fotootje en goede herinneringen aan het 'kleine meisje' uit Heerlen. James Stabery in Tennessee zou dolgraag in contact komen met Nora. Via familie in Heerlen konden wij alvast de huidige? woonplaats traceren. Dat is in het Belgische plaatsje Moelingen. Een broer van Nora zou in Lanaken wonen. Wie meer weet mag bellen met Magriet Hoeppener in Kerkrade. ☎045-414390.

Reünie

● De kinderen in de omgeving van de Thermenschool in het Bekkerveld moeten vanmiddag niet opschrikken als om twaalf uur de schoolbel gaat. Het luiden van de bel is namelijk het startsein van een reünie van het schooljaar 1957-1958. De streng katholieke school heette toen Mater Dei. Na 35 jaar zien 43 'meisjes' elkaar vandaag weer. Zij vormden op school een hechte band. Foto's en poëziealbums zullen ongetwijfeld tevoorschijn worden gehaald. Ook worden sketches opgevoerd en juffrouw Wil Frijns zal eveneens present zijn. Het maken van een groepsfoto staat uiteraard op het programma. Veel van de 'meisjes' wonen niet meer in Heerlen. Bijna iedereen woont elders. Het is daarom veel werk geweest om de huidige adressen te achterhalen. Maar vandaag wordt flink bijgekletst, dat is zeker.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Chef editieredactie Wim Dragstra

KANTOREN

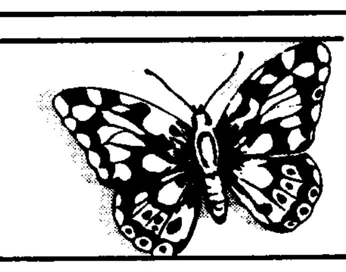
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

Natuurlijk Texel
Even lekker er tussen uit...in het aan de bosrand gelegen Hotel /Appartementen De Pelikaan. Vlakbij het strand en Den Burg. Rustig maar met alle comfort.
HOTEL/APPARTEMENTEN
De Pelikaan
Inpakken... en wegwezen!

Bericht aan onze adverteerders

Denk aan de speciale RDP-pagina ZOMERGIDSEN op zaterdag 18 december a.s.

Sluittijd woensdag 15 december 16.00 uur

Reserveer tijdig!
Tel. 072-196596
Fax 072-196484

ZONDER ZWEMGOED... GEEN ZWEMPARADIJS (óók in de winter). 't Zwemparadijs in Calluna park, De Koog-Texel, 02220-17888

AMELAND T.h.: stenen vak.bung. met 2 of 3 sl.kmrs, voll. inger. Ook reserv. '94 Inl. 05180-1206 n.o. zondag.

Texel De Koog, ***HOTEL BOSCHRAND, 4-dgs. arr. luxe kamer d/t + tv, HP ƒ 229,- Incl. 1x subtrop. zwembad + 1x tennis of squash + 1x fiets tot 22/11. Inl. 02220-17281.

TERSCHELLING, te huur comfortable appartementen geschikt t/m 4 pers. Rustig gelegen in Oosterend. Met kerst - en jaarwisseling nog vrij. Inl./folder: 05620-9099.

TERSCHELLING, Studioverhuur Zee en Wind. 2 pers. wk ƒ 425,-. M.week ƒ 320,-, w'kend ƒ 240,-. incl. res. kosten en linneng, incl fietsen. Tel.05620-8861

Herfst, Texel natuurlijk
Boek nu een lekker wkend of midwk. weg naar een heerlijk waddeneiland in een comf. 5 ***** bung. (met subtrop. zwembad, manege en rekreatieprogramma).
Bel Zilverberkpark De Krim 02220-16275

DRENTHE

BUNGALOWPARK NUILERVELD-PESSE, ANWB-erkend Luxe bung's t.h. Vraag kl.folder: 020-6459541 of 6413940.

HUNZEDAL BORGER:
EEN HOOGTEPUNT OP DE DRENTSE HONDSRUG.
Ook in Najaar en winter. Fraai gelegen 5 ***** bungalows voor een ontspannen week, midweek of weekend. Voor gasten GRATIS toegankelijk, sfeervol SUBTROPISCH ZWEMPARADIJS met buitenbad. Verder sauna, zonnestudio's, restaurant. Ideaal gelegen voor wandel en fietstochten. Bij gunstige weersomstandigheden schaats-en langlaufmogelijkheden. Tevens geschikt voor uw familiefeest.
Info en folder: 05998-34698, Pb. 77, 9530 AB Borger

"HOOR DE STILTE"
Op bungalowpark Lanka Ruinen-rust-Ruimte
Info/folder: 05281-1321.

Ook op 27 november a.s. plaatst de RDP de speciale kop KERSTARRANGEMENTEN

OVERIJSSEL

Omg. OMMEN luxe vrijst. st. recr. bung. bij bos, speelt., zwemb., 2/3 slpk, ktv., cv., vanaf ƒ 275 pw.: 074-664360

Recreatiepark "BAVELDS DENNEN" nabij Ootmarsum. T.h. luxe bungalows met overdekt zwembad, sauna, tennisb., viswater en vele recreatiemog. 05413-52625.

Hotel-Restaurant „ 'T WAPEN VAN OOTMARSUM"
Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer.
Tel: 05419-91500. Spec. nov. en dec. arr. folder.

* * * HOTEL TUBBERGEN *** in Tubbergen * * *
Midwinterarr. met H.P. * 25 % KORTING *, 4 dgn ƒ 174,50, 5 dgn ƒ 232,50 en 8 dgn. slechts ƒ 399,- . Alle kamers met do/toil., ktv., radio en telef. Voor info en res.: 05493-1480.

OMMEN, bungalowpark "'t Reggehuus".
Voor een gezellige bungalow tijdens de kerstdagen of jaarwisseling. Ook voor meerdere lokaties.
Hogenboom Recreatie, Tel:02977-45797.

HOTEL MOSBEEK Vasse
Internationaal weekend arr. in de mnd. nov. en dec.
Voor info: 05418-80481

OMMEN, bosbung.'s kort.: 2p, 10p.55 +, zwemb. midw/week(end), 05291-52926.

LET OP, SPECIALE AANBIEDING !
Na 15-11-1993 voor ƒ 165,- p.w., weekend of midweek, te huur 33 vrijstaande bungalows met alle comfort incl. kabel, kleurentv., rest. speelt. enz. Vrg. gr. fold. Vak.oord De Lindenberg Borkeldsweg 57, 7451 TA, Holten.
DE GR. FOLD. '94 LIGT VOOR U KLAAR, 05483-61364.

GELDERLAND

ERMELO: t.h. op DE WITTE BURCHTEN nwe luxe vak. bungalows. Voordelige arr. in nov. en dec. 08380-51120.

ERMELO: t.h. comf. stenen bung's met CV, openhaard en ktv op het buitengew. prachtige natuurpark DE KRIEMELKUIL. Enkele bung's vrij in nov. en dec. 08380-51120

Veluwe Vaassen "De Boerand" Luxe APPARTEMENTEN en kampeerpl. o.a. overd. verw. zwemb. 05788-1343.

EVEN D'R UIT!
4- dgs. arr. (3 nachten) v.a. ƒ 175,- p.p. HP
Geldig van 25/10 tot 25/3/'94 excl. feestdagen.
Gratis sauna, tennis, midgetgolf. Bij sneeuw LANGLAUFEN Hotel Bosoord Loenen, Veluwe.
Info. Tel. 05765-1264.

ZUID-HOLLAND

*** * Speciaal * ***
WINTERARRANGEMENT OP DUINRELL
7 overnachtingen voor de prijs van een weekend in een luxe 4-6 pers. Duingalow incl. 2 x ontbijt en 1 x welkomstdiner, gratis Tikibad en o.a. 2 gratis fietsen. Tevens korting bij Ski-School Duinrell en op attrakties en musea in de omgeving. Informeer ook naar onze speciale kerstarrangementen.
Tel: 01751-19314/Fax: 12339.
Dus één week Duinrell plezier, voor de prijs van een weekend!
Duinrell, daar kikker je van op.

NOORD-BRABANT

BAARLE-NASSAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE
Landelijke boerijke omgeving, 4-6 of 12 pers. vakantiehuisjes ƒ 250,- p.w. Ook kerstweek. Hoogseizoen ƒ 525,- per week. Informeer ook naar onze kampeertarieven. Familie-park eenvoudig maar volledig! Inl. (04249) 9246.

LIMBURG

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon. KERSTARR. 5-8 daags va. ƒ 500,- pp. Nog enkele kmrs vrij. Boek nu ! 04459-1518

LANDGRAAF, Camping en bungalowpark "De Bousberg" Vrijstaande bungalows in de heuvels. W'kend v.a. ƒ 144,- en ƒ 234,- per week. Tel. 045-311213.

Gulpen V.V.V. Wijlre
voor een fijne vak. in 't Zuid-Limb. heuvelland, pr. gel. in Geul- en Gulpdal. Geniet van wandel- en fietsmogelijkheden. Vr. de gids. Pb. 27, 6270 AA Gulpen. (04450) 1444.

Slenaken, Hotel LA BONNE AUBERGE in het mooie Zuid-Limburgse heuvelland. Kamers met bad/douche, toilet, tv, radio, mini-bar, lift. SPECIALE november midweekarr. met ●● 30% KORTING ●● Tevens aantrekkelijke KERST-arrangementen. Bel snel 04457-3541.

JONGERENVAKANTIES

JEUGDSKIVAKANTIES van 8-18 jaar *volledig verzorgd met begeleiding. Gratis folder? CIRKEL HOLLAND: 08348-2300.

DUITSLAND

NAJAARSAANBIEDING geldig tot 19-12: 3 nachten slapen: 2 betalen; 5 nachten slapen, 3 betalen! HOTEL WALSBACHTAL te Züschen/Winterberg. Kamers do/t. Ned. pers., mooie ligging. Info: 09-49-2981-1780.

T.h. 2-6 pers. vakantiehuis in Oost-Friesl. Weekend ƒ 95,- BEL 09-49.49.48.503.

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, boerijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 225.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdaagse arrangementen.
Hotel Grossfeld, Schloßstraße 6,48443 Bad Bentheim, Duitsland.
Fax 09-4959224349.
Bel 053-353246 (NL) of 09-495922828 (D) voor prospectus.

OOSTENRIJK

Voor uw WINTER EN ZOMERVAK. schitterende vakantie woningen 2-10 pers. voor vriendenprijs. Inl. 05910-22293

KROKUS-SKI-VAKANTIE in Oostenrijk ƒ 695,- met Royal Class, met eigen wagen ƒ 470,-. Bel snel: 08330-15043.

De meest complete en goedkope wintersportreizen all-in 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 805,-. Dolomite Skisafari, 10 dgse busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn skiuitrusting v.a. ƒ 920,-. Langlaufsafari, 10 dgse busreis, HP, 3 x 1/2 dag L.L.-les, 7 dgse L.L.-uitrusting, 3 L.L. excursies v.a. ƒ 635,-. Groeps-korting v.a. 10 pers. Alle reizen ook per eigen auto mogelijk. Bel voor gratis gids Reisburo Joy Tours 070-3633939 lid SGR/ANVR.

WINTERSPORT

HOERA!! Het winterprogramma van Kras Ster Vakanties is uit! Volop keus uit wintersport- (auto- èn bus), winterzon- en stedenreizen. Bel nu voor een gratis gids 04199-3622.

Skiën in ANDORRA, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

SKIEN Frankrijk, Oostenrijk, Tsjechië en v.a. ƒ 349,- incl. bus, app., skipas. GoGo Tours: 010-4142599 ANVR/SGR.

Specialist in: ***GROEPS-SKI-REIZEN***
Families, bedrijven, verenigingen, scholen, vrienden...
Evt. incl.: liftpas, skipas, skiles, ski-uitrusting: vanaf ƒ 325,-. Vanaf 15 personen: DUKE-TRAVEL 02274-2273.

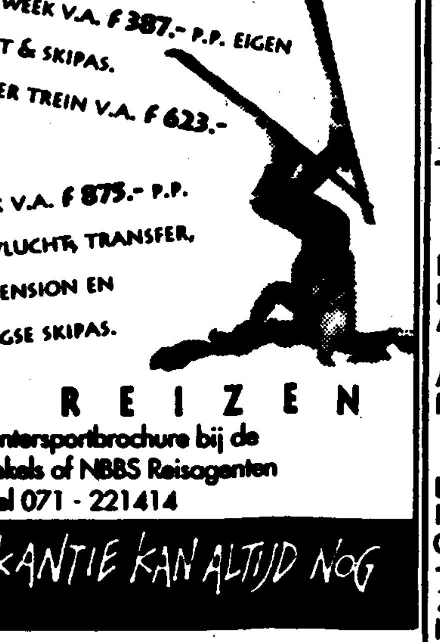
Ook in z'on sneeuwbui vandaag?
Voor de meest complete wintersportvakanties!
Busreis + HP + Skipas + Skiles + gratis CD
v.a. ƒ 695,- p.p.
Bel 01650-55855 lid ANVR/SGR.
TELETRAVEL

+ + DE SNEEUWSPECIALIST+ +
Razendvoordelig skiën in O'rijk, Italië en F'rijk; bus, HP/app., skipas al v.a. ƒ 339,-. Vr. de gratis brochure aan
BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

CHATEL-skireizen: chalets met hotelservice in Oostenrijk, Frankrijk. 030-340358.

SKIEN IN POLEN 10 dgn, incl. hotel VP, skiles, skilift en vervoer v.a. ƒ 390,- p.p. Inl. Euro 90 Tel: 077-548884.

WINTERSPORT
FRANKRIJK
LES DEUX ALPES 1 WEEK V.A. ƒ 387,- P.P. EIGEN VERVOER, APPARTEMENT & SKIPAS.
PER BUS V.A. ƒ 599,-; PER TREIN V.A. ƒ 623,-
SUPERSKIGEBIED
BULGARIJE
BOROVETZ 1 WEEK V.A. ƒ 875,- P.P.
INKL. VLUCHT, TRANSFER, HALFPENSION EN 6-DAAGSE SKIPAS.

NBBS REIZEN
Haal de Wintersportbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071 - 221414
GEWOON OP VAKANTIE KAN ALTIJD NOG

GR. BRITTANNIE / IERLAND

LONDEN vliegreis va 395 AEROTRAVEL 043-640440

LONDON IS FABULOUS
Het uitgaansleven in Londen ontdekken? Big Ben Tours brengt je er via de route Hoek van Holland-Harwich. Zo'n voordelig 'Traveller'-hotelarrangement is er al v.a. ƒ 179,-. Haal snel de brochure bij je reisagent. Of bel 01747-86412.
BIG BEN TOURS
THUIS IN LONDEN

SPANJE

Winstpakkers naar Benidorm. Hotel Princes Park***. Een geheel vernieuwd zeer sfeervol hotel, 200 m van het centrum, 500 m van zee, in het nieuwe park van Benidorm. Alle kamers voorzien van complete badkamer, balkon, kleuren TV en nieuw meubelair. De maaltijden op basis van volpension zijn in buffetvorm. Een unieke aanbieding voor een bijzonder lage prijs. Vertrek 3 dec. voor 10 dgn ƒ 299,-, 10 dgn ƒ 299,- Bijk. kosten: Royal Class ƒ 40,-. garantief. ƒ 15,-, adm.kosten ƒ 5,-. Ook 17 dgn mogelijk en nog enkele KERSTREIZEN. Vraag gratis folder ook voor andere mogelijkheden, bel 040-460560.

ANDORRA

JONGEREN-Wintersport Andorra/Tsjechië. Folder? Break Away 033-618600.

GRIEKENLAND

LAST MINUTE
043-649922.

Met de Freeline Blueliner iedere vrijdag naar zonnig Benidorm en Calpe. Prima hotels en app. of alleen de busreis. KERST vertrek op 20 en 27 dec. Uitgebr., voordelig geprijsde, brochure gratis. FREELINE (ANVR/SGR). 04970-16461 of 16465.

DENEMARKEN

VOORDELIG - RECHTSTREEKS RESERVEREN BIJ D.F.B. ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST
VRAAG NU HET INFOPAKKET
SGR
★ **Keuze uit 25.000 vakantiewoningen**
★ **Meer dan 100 HOTELS**
★ **U kunt nu reeds reserveren voor 1994**
Wij reserveren gratis - Zonder administratiekosten
D.F.B. Dansk Feriehus Bookingburo
DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO
Hoofdweg 99 - 9681 AC MIDWOLDA
Telefoon 05975-1416

INDONESIË

CULTUUR, NATUUR, AVONTUUR en NIET DUUR in 1994 met Stichting "Het Schone Streven" naar Indonesië 23 Dgn Java/Bali ƒ 2800,- of 30 dgn Sumatra/Java/Bali ƒ 3300,- + volpension + exc. + ret.ticket KLM-Garuda. Inl. 058-137706/05220-55026/078-174654/077-517133.

ARCADIA REIZEN
Java-Bali 22-30 dg va 2895
Sumatra-Nias 22 dg ƒ 2995
Sulawesi-Bali 23 dg ƒ 2995
Sulawesi-kl Sundaeil. 31 dg
Info: 072-200872 SGR

MALTA

ZONNIG Malta 1 wk ƒ 695,- AEROTRAVEL 043-640440.

TSJECHIË / SLOWAKIJE

*** * Ski * Hoge * en * Lage * Tatra * ***
Hotel HP + bus v.a. ƒ 420,-, toeslag vliegretour v.a. ƒ 290,-. Sneeuwbal wintersport, tel. 08818-1237. lid SGR.

PRAAG 8 dgn. bus, prima hotel LO ƒ 350,-. Buspendel ƒ 200,-. Vliegretour ƒ 385,-. 10 Dgn. wintersport v.a. ƒ 450,-. MEVO REIZEN Holten 05725-1547.

PRAAG OF WINTERSPORT met kerst of nieuwjaar. Busreizen v.a. ƒ 375,-. Bel: DINO TOURS 070-3252899.

Pendelbus Praag va. ƒ 160 vertr. vrij + wo Hotel va. ƒ 20; 04138-72853.

10 Daagse busreis Tsjechië ***v.a. ƒ 300,- p.p.*** GEBO REIZEN 038-544968.

AZIË

Avontuurlijke rondreis Indonesië 23-34 dgn. v.a. ƒ 2895,- Rondreis India/Nepal 27 dgn. v.a. ƒ 2.795,-. Rondreis Zuid-India 27 dgn. ƒ 2.595,-. Rondreis Thailand 27 dgn ƒ 2.495,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc.Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

AFRIKA

Avontuurlijke rondreis Kenia 24 dagen. ƒ 3095,- inclusief vliegreis, safari etc. Diverse vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

EGYPTE

Avontuurlijke rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ 1495,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Kerstreis 15 dgn. vertrek 24-12 en 26-12. Alle Egypte reizen nu ƒ 100,- korting! Folder? DJOSER 071-126400 SGR.

REISGENOTEN

ALLEEN op wintersport?
Kwaliteitsvakanties voor alleengaanden, 24-55 jaar, kleine groepen. Gratis Folder? CIRKEL HOLLAND: 08348-2300.

Kerst-arrangementen

KERSTKADOOTJE!
10 dagen Timmerholt Kerstplezier, 7 betalen en gratis OUD en NIEUW hier. In iedere bungalow zal aanwezig zijn, een KERSTBOOM en een fles KERSTWIJN.
Vakantiecentrum HET TIMMERHOLT
Gagelmaat 4 9431 KT Westerbork telefoon 05933-32641

Nrd-Holland, St.Maartenszee. T.h. 6 pers. luxe bungalows aan zee, **Kerstarrangement ƒ 490,-** 02246-1596

KERSTARRANGEMENT IN ZEELAND. Aank. 24/12 vertr. 27/12. Incl. 1 x kerstdiner. Berekend op basis van 4 pers. en 6 pers. bungalow. * All-in 4 pers. ƒ 215,- p.p. 6 pers. ƒ 165,- p.p. * Excl. energie. Info. 01119-1866 fax 1355.

KERSTWEEKEND in ISTANBUL
Vrijdag t/m dinsdag v.a. ƒ 649,- incl. hotel en transfers. Bel PRESIDENT TOURS 020-6169591.

Zoutelande (Zeel.) Hotel Willebrord, uitgebreid 4-daags kerstarr. ƒ 399,-. Voor inl. en reserveringen: 01186-1215.

Drenthe, KERSTAANBIEDING
Blokhutten v.v d/t. 6-daags arr. ƒ 398,-
OUD EN NIEUW
4-daags arr. ƒ 319,-. * HUNZEPARK* tel:05999-12479.

● EPEN, Zuid-limburg ● Uniek gelegen luxe vak.-appartementen, winterseiz./Kerstvak. vrij. Inl.04455-1510

Bad Bentheim net over de grens! Gastvrij, sfeervol en... dichtbij
HOTEL AM BERGHANG
Schitterend op de zuidhelling gelegen familiehotel. De royale kamers en suites, alle met douche of ligbad, toilet, kabel-tv, mini-bar en telefoon, het binnenbad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en het restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf.
NU DUBBEL GENIETEN!
Happy-Weekend 3 dagen, DM 184.- p.p.
Luxe Mini-Vakantie 4 dagen, DM 249.- p.p.
Incl. vorstelijk ontbijtbuffet en dagelijks variërende keuzemenu's
KERST, OUD & NIEUW
Nog enkele unieke arrangementen!
Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-48445 Bad Bentheim
Gratis brochure? Bel 09-49-5922-2047 fax 09-49-5922-4067.

TEXEL, Appartementen Hotel
Bos en Duin
Rustig gelegen luxe 2-3-4-5-6- pers. appartementen. Kerstarrangementen op het mooiste plekje van Texel. Appartement + 2x kerst-diner + welkomstdiner bij aankomst a ƒ 350,- p.p., van 24-12 tot 27-12 1993
Aanwezig: tv, radio, telef., kluisje, minibar.
Facil.: verw. overd. zwemb., midgetgolfb., huurfietsen, recr.zaal met poolbilj., tafeltennis, en gez. open haard
Boeken van: vr.-ma./ ma.-vr., hele week of midweek
Info: Mw. Teunen, Tel. 02220-15541, Fax. 10015 van 09.00-17.00., Bakkerweg 16, Postbus 31, 1790 AA TEXEL.

Zoutelande (Zeel.) Hotel Willebrord, uitgebreid 4-daags kerstarr. ƒ 399,-. Voor inl. en reserveringen: 01186-1215.

Het wordt weer een mooie Kerst
30 Bilderberg Hotels hebben gezellige kerstarrangementen samengesteld. Van Limburg tot Friesland en Amsterdam tot Oosterbeek. Bel voor uitgebreide informatie en reserveringen: ✆ 08373-6.22.22.
BILDERBERG GROEP, HOTELS & RESTAURANTS

Appartementen PICASSO BENIDORM
Het beste met de meeste service, ook voor comfortabel OVERWINTEREN, alsmede KERST- en OUD EN NIEUW-REIZEN. Vraag folder en prijslijst ma. t/m vr. 9.30-17. u. LISMAN 'PICASSO' tel.030-328212.

Div. week/weekend en KERSTARR. Apollo Grand hotel in romantisch Valkenburg. Ook uniek feest: grandioos GEKOSTUMEERD OUDJAARSBAL. Info. 04406-12125.

KERST OP AMELAND
Meer dan duizend verlichte kerstbomen geven het eiland een sfeer van een perfecte kerst. Onze luxe 5 sterren bung. geven u het comfort van thuis. Prijs p.w. LET OP! vanaf ƒ 500,-. Bungalowpark Boomhiemke tel.05191-54052.fax. 05191-54333.

BOPPARD, HOTEL L'EUROPE*** Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kamers met do./wc/telef. /ktv met RTL-4. HP v.a. DM 48,- p.p.p.d. v.a. 7 nachten.
Kompleet KERSTARRANGEMENT met levende muziek DM350,- p.p.
Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder:
HOTEL L'EUROPE*
Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard.
Tel. 09-496742-8020 Fax. 802802. Fam. A. Potharst.

KERSTREIZEN
PRAAG
Verschillende kerst- of oudejaarsexcursies! 7 Dagen al v.a. 349,-. Ook gezellige alleengaandenreis, v.a. 699.-
ROMANTISCH MORAVIE
9-daagse excursiereis naar de mooiste streek van Tsjechië. Inclusief feestelijk programma. Vertrek op 22 en 28 december, al v.a. 799.-
BELLA ITALIA
Busrondreis Florence, Venetië en Rome v.a. 1099,-. Vliegexcursiereis Rome v.a. 1199,-. Busexcursiereizen naar Toscane en Venetië. Al v.a. 699.-
BUDAPEST
Kerst of oud en nieuw in Budapest, al v.a. 499.-! 8-daagse excursiereis al v.a. 749,-, incl. opera, ballet of circus en Hongaarse bruiloft!
SRC SPECIALE REIZEN CENTRALE
Vraag onze gratis reisgids
Bel 050-120100
(24 uur per dag) of 020-6202121

Kerst in Italië

*** Kerstmis * in * Zeeland ***
Uniek 4-daags kerstarr. met aankomst op 24 dec. Vertrek op 27 dec. voor slechts ƒ 499,- p.p. Programma: ontvangst met welkomst-cocktail en 's avonds na de kerkdienst, koffie met kerstbrood. 1e Kerstdag uitgebreid kerstontbijt, 's avonds 7-gangen diner-dansant. 2e Kerstdag wederom uitgebreid kerstontbijt, 's avonds 5-gangen kerstdiner-dansant. Op de dag van vertrek een sfeervolle kerst-afscheidsbrunch. Reserveer vandaag nog, bel het
****** Winston Churchill Hotel**
(met fraai uitzicht over de Wester-Schelde) 01150-21120.

***Hotel de "Westerburcht" Westerbork, Dr. Kerstarr. Inl. of folder 05933-31238.

HOTEL DE BRANDING
in Noordwijk aan Zee heeft gezellige 3-daagse kerst- en oud en nieuw arrangementen vanaf ƒ 250,- p.p. Bel voor informatie, fam. Scholten: 01719-12425.

Een sfeervolle KERST in Pension Opperdoes (N-H.) L/O ƒ 35 p.p.p.d. 02274-5082

*** Pension Nathalia ***
GEZELLIG, GASTVRIJ.
BORGER, tel.: 05998-34791.

HOTEL WESTDUIN ****
Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)
RESERVEER NU
uw kerst- of silvesterarrangement
Het programma sturen wij u graag toe! 01185-2510

Te k. 4 WINTERBANDEN, Uni-Royal MS +3, 185/60 R 14, met velgen, vraagprijs ƒ 420,-; ski-imperial, ƒ 100,-. Tel. 045-354046.

NEW CAR Technologie. U wilt dat uw auto gegarandeerd 15% minder verbruikt, stort ƒ 29,50 op giro 6694860. Vermeld naam, adres en merk auto. U krijgt het volledig pakket met 1 jr. garantie, binnen 28 dagen bij u thuis bezorgd.

APK-keuringen, laswerk met prijsopg., reparatie remmen en koppelingen. Garage de KISSEL, ☎ 045-725667.

Bedrijfswagens

"Bedrijfswagencentrum Ech...
Keuze uit 100 bestelbussen, pers...
Pick-Up's. Inkoop-verkoop...
Garantie 3 mnd. tot 1 jaar, in...
Ampèreweg 2, Echt. Telef.: 04754...
"Industrie De Berk"

FORD Courier '84, wit nw. gespoten, RDW gek.; Ford Transit 100D, chas.cab. '84 nw. gesp., ideaal voor camperopb.; Daihatsu Charade D '85 gr.kent. Kissel 42 Heerlen. ☎ 045-725667.

NISSAN Prairi 2.0 SXL grijs kenteken, bwj. 1991, km. 45.000, kooppr. ƒ 24.000,-. Inlichtingen 045-232353.

Diversen

Te k. gevraagd JAPANSE auto's van '79 t/m '85, incl. wet. geldig vrijw. bew., ook met schade of reparatie. ☎ 046-338509, ook 's avonds.

DUITSE auto's, excl. B.P.M. Peugeot 309 GTi 1.9 5-'87 ƒ 6.750,-; Golf GTi G 60 6-'90 ƒ 17.500,-; XR3i cabrio 1-'90 ƒ 16.000,-; Ascona 2.0i cabrio 9-'87 ƒ 13.500,-; Sunny 2.0 GTi 1-'92 ƒ 21.000,-. 046-529176.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742/723076.

Ink. verk. met gar., goede gebr. AUTOBANDEN, alle maten voorradig. Passartweg 39, Hrl. ☎ 045-222675.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Mitsubishi Lancer Wagon 1.8 GLD '86; Toyota Corolla 16i GT 16 V 125 pk '85; Nissan Micra DX '86; Lada Samara '89; Opel Kadett combo 1.3 1e eig. 10-'86; Volvo 340 '84; Mazda 323 1.5 GT '82; Ford Escort 13 L Combi '82; Ford Siërra 2.0 L 5-bak, '84; Toyota Corolla 1.6 DX 10-'83; BMW 320-6 aut. '81; Ford Fiësta 1.1 L '83; Mitsubishi Colt 1.2 EL '83; Citroën Visa Chrono '83; VW Golf '80; VW Golf D '79; VW Passat LS Variant '81; Fiat Panda 34 '82; Opel Kadett 12S '79; Daf 66 '74 ƒ 950,-; Vespa scooter 200cc 5-'89. Inkoop, verkoop, financiering. Diverse inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. ☎ 045-224425. Geopend van 10-18 uur, zat. 10-17 uur.

KADETT GT bwj. '87, ƒ 8.500,-; BMW 320i bwj. '84 ƒ 9.750,-; BMW 316 LPG bwj. '83 ƒ 4.750,-; Mitsubishi bus L300 D, gr. kent., bwj. '87, ƒ 7.250,-; Golf bwj. '84 ƒ 4.900,-; Jetta bwj. '86 ƒ 6.900,-; Siërra bwj. '85/'86 v.a. ƒ 4.900,-; Escort XR3i bwj. '83 ƒ 3.700,-; Seat Fural bwj. '85 ƒ 3.900,-; Fiësta bwj. '83 ƒ 2.900,-; Kadett bwj. '81 ƒ 1.850,-; Escort XR3 bwj. '82 ƒ 3.750,-; Escort Cabrio bwj. '84; Triumph TR7 ƒ 3.900,-. Autohandel de ANJELIER, Anjelierstraat 123A, Heerlerheide. ☎ 045-231448.

Met . bovaggarantie en ANWB gekeurde auto's: Opel Omega stationcar 2.0i met stuurbekr. '90; Opel Omega 2.0i als nw., '90 ƒ 23.750,-; Opel Vectra 1.8 5-drs autom. '89 ƒ 20.750,-; Ford Siërra 1600 '87 ƒ 9.250,-; Mercedes 190D '86 ƒ 20.750,-; Opel Corsa '88; Opel Omega 2.0i '87 ƒ 12.950,-; Kadett 1.3 '88 ƒ 12.500,-; Opel Kadett 1.6i stationc. '89 ƒ 16.500,-; Opel Astra 1600 stationcar Club '92 ƒ 30.950,-; Opel Kadett 1600 automaat Sedan '90; Ford Fiësta 1100 '88 ƒ 10.500,-; Opel Kadett stationcar 1300 '85 ƒ 6.750,-; Ford Escort 1400 '86 ƒ 9.000,-; Opel Kadett 5-drs '86 ƒ 8.500,-; Opel Kadett stationcar autom. type '85 ƒ 5.900,-; Skoda Rapid coupé '86 ƒ 2.900,-; Subaru 1300 '85 ƒ 3.250,-; Ford Siërra 1800 '85 ƒ 5.950,-. WEBER, Autobedrijf, Baanstraat 38, Schaesberg. ☎ 045-314175.

Te koop plm. 80 auto's in showroom v.a. ƒ 1.500,- tot ƒ 7.500,-. Alles APK, inr. en financ. mog. ☎ 04499-5204.

Autocentrum P. VEENSTRA: Opel Vectra 1.6i Frisco 5-drs. '92 ƒ 29.500,-; Opel Vectra 1.8i GLS 4-drs. '91 ƒ 27.500,-; Toyota Celica 1.6 GTi veel acc. '88 ƒ 20.500,-; Toyota Starlet DX '87 ƒ 8.900,-; Honda Civic GL automatic '89 ƒ 14.750,-; Toyota Corolla 1.6 GTS '90 ƒ 17.750,-; Mazda 626 2.0 GLX coupé '88 ƒ 14.900,-; Suzuki Swift 1.5 GLX 5-drs. '90 ƒ 16.800,-; Nissan Sunny 1.6 SLX coupé '88 ƒ 14.750,-; Fiat Panda 1.0 XLi '92 ƒ 11.900,-; Opel Kadett 1.6i GL 4-drs '90 ƒ 16.750,-; Ford Fiësta 1.1 L '85 ƒ 6.250,-; Citroën AX 1.1 '87 ƒ 5.500,-; Volvo 340 GL 1.7 5-drs. '89 ƒ 13.900,-; Fiat Uno 60 '87 ƒ 7.900,-; Peugeot 309 XR 4-drs. '86 ƒ 7.900,-; Daihatsu Charade 1.3i TX spec. '92 ƒ 18.250,-; VW Golf Manhattan '91 ƒ 20.750,-; Mazda 323 DL '85 ƒ 6.250,-. Bovaggarantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. Telef. 045-752999.

Sloopauto's

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer. ☎045-720418.

Autoverhuur

Voor ƒ 46,- rijdt u al een hele dag in de nieuwe Fiat CINQUECENTO, incl. BTW en incl. 100 km. AutoRent Bastiaans, Spoorsingel 50, Heerlen. Bel 045-724141.

Auto onderdelen en accessoires

In- en verkoop schade-auto's
Autodemontage Deumens
Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken. Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482. Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Te koop Mercedes SPORTVELGEN met banden 15x205. Tel. 04451-1439.

Te k. LPG-INSTALLATIE, merk Landi-Hartog, 50 ltr. Telefoon 045-313992.

Te k. 5 WINTERBANDEN, 4 met velgen voor Ford Orion of Escort, mt. 155 R13, ƒ 250,-; allesdrager voor auto met goot, ƒ 50,-. Telef. 045-314912.

Te koop onderdelen GOLF D: 14" lichtmetalen velgen en diverse. ☎ 045-245634

Te k. SPORTVELGEN ATS, 15x7J voor Opel of VW, ƒ 750,-. Tel. 045-316940.

Voor Piccolo's zie verder pagina 30

Limburgs Dagblad
sport

Indurain Ridder Legion d'Honneur

PARIJS – Miguel Indurain krijgt een hoge Franse onderscheiding, de Legion d'Honneur. Dit is gisteren in Parijs door woordvoerders van president François Mitterand medegedeeld. Mitterand zal de drievoudige Tourwinnaar op zaterdag 20 november, tijdens de Frans-Spaanse top in Madrid, de orde uitreiken. De Bask wordt benoemd tot Ridder van het Legion d'Honneur.

Gewichtheffers namen doping

MOSKOU – Het Russische gewichtheffen is opnieuw in opspraak geraakt door dopegebruik. Vier sporters zijn bij controles na de nationale titelstrijd in september betrapt op het gebruik van anabole steroïden. Drie andere collega's liepen eerder tegen de lamp. Tot de vier zou Igor Katsjoerin, Europees kampioen in 1992, behoren.

Van Galen geschorst

KERKRADE – De tuchtcommissie van de KNVB heeft Barry van Galen voor een duel geschorst. De aanvaller, die in het KNVB-bekerduel tegen Helmond Sport de rode kaart kreeg, zal daardoor volgende week zaterdag het uitduel van de Kerkraadse ploeg bij Cambuur Leeuwarden missen. Fortunees Jerry Taihuttu is met onmiddellijke ingang voorlopig geschorst. Ook hij kreeg afgelopen woensdag een rode kaart. Verder zijn voor een duel geschorst: Gentile (ADO Den Haag), Woortman (Emmen), Kreekels (Helmond Sport), Kooijman (Heracles), Voets (RBC) en Bos (Vitesse).

Sjeng Schalken mist finale

HAIFA - Sjeng Schalken heeft in het eerste toernooi van het Portugese Satellite circuit de finale niet bereikt. De nationale kampioen verloor van de uit Israël afkomstige Eyal Ran met 6-2, 6-1. Schalken is wel verzekerd van plaatsing voor het Mastertoernooi.
Rogier Wassen is verzekerd van zijn eerste ATP-punten en deelname aan het Masterstoernooi in Langenthal. Maandag speelt Wassen zijn eerste partij.

Marseille leent Braziliaan Da Silva

MARSEILLE – Olympique Marseille, verzwakt door de noodzakelijke verkoop van een aantal topspelers, heeft de Braziliaan Anderson da Silva aangetrokken. De 22-jarige Zuidamerikaan werd voor de rest van het seizoen geleend van de Zwitserse club Servette. Volgens voorzitter Bernard Tapie is de overeenkomst te danken aan zijn goede contacten met de vereniging uit Genève. Anderson debuteert waarschijnlijk op 20 november voor Marseille tegen Auxerre.

Eerste succes Dick Jaspers

BERLIJN – Op zijn eerste succesje in het seizoen van de wereldbeker moest hij lang wachten. De Spanjaard Daniel Sanchez schoot driebander Dick Jaspers gisteravond te hulp. In Berlijn, waar hij vorig jaar tot de finale reikte, won de Brabander zijn eerste wereldbekerduel van het seizoen met 3-1. De Turk Semih Sayginer wordt vandaag zijn tweede opdracht. Raymond Ceulemans verspeelde zijn koppositie in het WB-klassement door te verliezen van zijn landgenoot Frederic Caudron.

Forse zege H. Meyers

GELEEN – In de eerste divisie C van de zaalvoetbalcompetitie heeft H. Meyers de topper in Eindhoven tegen Sport Petit zeer ruim gewonnen, 2-7. Door deze winst is Meyers koploper. De Haantjes, waartegen volgende week gespeeld wordt, tot op een punt genaderd. Stadgenoot Bouwfonds verloor in eigen huis van Tongelreep: 3-6.

sport kort

● PAARDESPORT – Het concours hippique van Zuidlaren is gistermiddag opgeschort door een actie van de ruiters die ontevreden waren over de bodemgesteldheid. Ze vonden de ondergrond te nat om hun dure paarden aan te wagen en weigerden te starten totdat de piste in orde is gemaakt.

Bondscoach gaat hoe dan ook naar WK Amerika

Advocaat is gekrakeel rond Johan Cruijff beu

DOOR JAN MENNEGA

NOORDWIJK – Dick Advocaat gaat hoe dan ook naar het wereldkampioenschap voetbal in Amerika. Mits het Nederlands elftal zich woensdag tegen Polen voor de WK-eindronden kwalificeert. Maar of hij komende zomer als bondscoach bij Oranje op de bank zit, dan wel als toeschouwer op de tribune? Dick Advocaat weet het nog niet. Johan Cruijff heeft zijn lot in handen.

Advocaat gaat in ieder geval niet als assistent van de voetbalgoeroe uit Barcelona naar het galabal in de Verenigde Staten. Dat kan hij niet opbrengen. Hij heeft dat inmiddels aan de KNVB laten weten. Advocaat is het gekrakeel rond JC-Superstar ('komt hij wel, komt hij niet') spuugzat. Het verstoort bovendien de voorbereiding op de cruciale laatste WK kwalificatie-interland in Poznan.

In hotel Huis ter Duin in Noordwijk verzocht hij gisteren de pers dan ook geen aandacht te besteden aan 'allerlei bijzaken'. Advocaat: „Wie er mee moet als coach naar Amerika, hoe het begeleidingsteam er uit moet zien en hoe de spelers daar over denken, is nu niet belangrijk. Het gaat nu om de interland tegen Polen, om de belangrijkste wedstrijd van het seizoen. De spelers en de begeleidingsgroep moeten zich optimaal kunnen concentreren om kwalificatie af te kunnen dwingen. Daarna zien we verder.

„Maar", voegde hij eraan toe, „als iedereen zich aan de afspraken houdt, zal Cruijff in Amerika bondscoach zijn".

Als Oranje de laatste horde 'on the road tot America' neemt, zal de KNVB zo spoedig mogelijk contact zoeken met Cruijff om de door het vorige sectiebestuur gemaakte afspraken met hem te concretiseren. Hoewel een mondelinge overeenkomst rechtsgeldigheid heeft, zal de KNVB Cruijff daar volgens Karel Jansen niet koste wat het kost aan houden. „Dit sectiebestuur heeft de wil om met Cruijff als bondscoach naar Amerika te gaan," zegt het sectiebestuurslid met technische zaken in de portefeuille. „Maar we gaan hem natuurlijk niet dwingen door te wijzen op de mondelinge overeenkomst die hij met de KNVB is aangegaan. Cruijff moet er zelf honderd procent achter staan, anders heeft het geen zin".

Hoewel Cruijff heeft verklaard pas in januari of februari zijn beslissing kenbaar te zullen maken, zal de KNVB bij hem aandringen op meer spoed. Voor het einde van dit jaar wil 'Zeist' weten waar het aan toe is. „Het is voor alle partijen wenselijk dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt", oordeelt Jansen. „Als wij ons kwalificeren moeten er nog tal van zaken geregeld worden. Daar moet nadrukkelijk een leider bij zijn".

Jansen vindt het niet verstandig een deadline te noemen. „Wij willen Cruijff niet onder druk zetten. Maar misschien is één telefoontje naar Cruijff al voldoende. Zijn we er na vijf minuten al uit", aldus Jansen, die er aan toevoegt dat hij 'duidelijke' afspraken met de successtrainer van Barcelona zou hebben gemaakt dan Paul Boels, zijn voorganger in het kabinet-Van Rooijen.

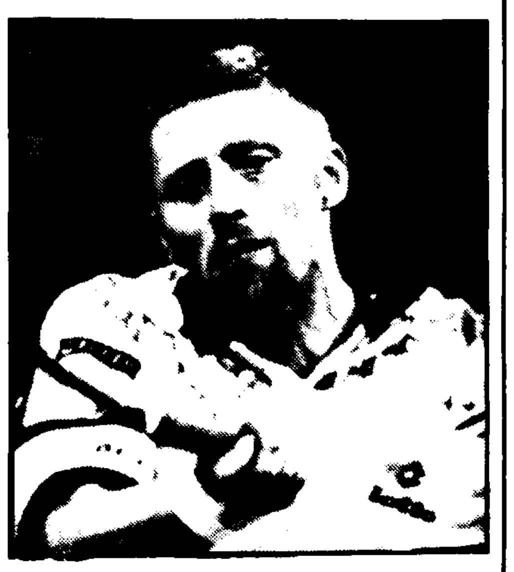
Mocht Cruijff zijn jawoord niet aan de KNVB geven, dan ligt het voor de hand dat Advocaat, wiens contract met de voetbalbond op 31 mei van het volgend jaar afloopt, ook in Amerika bondscoach is. De kleine generaal wil daar evenwel niet op vooruit lopen. „Dat is nu niet aan de orde". En wat als het wel aan de orde komt? Advocaat: „Dat zien we dan wel weer".

Advocaat rekent erop dat Oranje de klus in Polen zal klaren. „Wij zijn na een slecht begin van heel ver moeten komen. We mogen het nu niet meer uit handen geven." Hoewel het Nederlands elftal aan één punt voldoende heeft om zich voor de WK-eindronden te kwalificeren, gaat Oranje in Poznan niet mikken op een gelijkspel. „Dat is te riskant," vindt Advocaat. „We zullen niet veel anders spelen dan tegen Engeland, dus met echte vleugelspitsen".

Zie verder pagina 22
● 'Cruijff zal wel op vakantie gaan'

● Bondscoach Dick Advocaat verzamelde gisteren zijn selectie in Noordwijk. Voor Ulrich van Gobbel, Marc Overmars, Arthur Numan en Ronald de Boer (vlnr) de gelegenheid een stevige strandwandeling te maken. Foto: ANP

● Boris Becker

Boris Becker als vanouds

ANTWERPEN – Magnus Gustafsson heeft gisteren in Antwerpen bij het ECC-toernooi een Duitse halve finale verhinderd. De Zweed versloeg in het Antwerpse sportpaleis de Duitser Micheal Stich: 7-6 7-5. Boris Becker bereikte wel de halve eindstrijd. Hij was in de kwartfinales te sterk voor de Zweed Magnus Larsson: 6-1 7-6. Pete Sampras bereikte eveneens de halve eindstrijd. de Amerikaan schakelde de Zweede Kulti uit: 7-6 6-3.

Steffi Graf stapte in Philadelphia naar de laatste vier door haar zege op de Zuidafrikaanse Amanda Coetzer: 6-4 6-1. In Moskou stuitte Paul Haarhuis in de kwartfinales op de Zwitser Marc Rosset, die de Nederlander in twee sets nauwelijks enige kans gaf: 6-4 6-2.

Na de overwinning, aan het begin van de avond in Antwerpen, begon voor Becker het lange wachten. De Duitser moet de finale van het toernooi in België bereiken om zich te kwalificeren voor de Masters in Frankfurt. Gisteravond was hij echter op de eerste plaats afhankelijk van Goran Ivanisevic. Indien de Kroaat in de laatste partij, die bij het ter perse gaan van deze krant nog niet afgelopen was, de Fransman Cedric Pioline verslagen mocht hebben, kan Becker het startbewijs voor de lucratieve ATP-finale volgende week gevoeglijk vergeten. „De afgelopen weken heb ik louter moeten wachten, daarom kunnen deze uren er ook nog bij", reageerde Becker laconiek.

Becker speelde tegen Larsson bijna als vanouds. „Ik heb eindelijk ook weer eens op redelijk niveau gespeeld. Ik hoop dat de Duitse pers dat ook is opgevallen, want die hebben de laatste tijd louter over mijn aanstaande vaderschap geschreven", sneerde hij.

Actie levert miljoenenverlies op ● Wanprestatie of oplichting

Sporters voor Sporters een financieel drama

BUNNIK – De actie Sporters voor Sporters, waarvan het onderdeel wielrennen vorige week zaterdag in Valkenburg gehouden werd, is financieel opzicht een grote flop geworden. De organiserende stichting kampt met een tekort op de begroting van vele miljoenen guldens. Vooraf werd een positief saldo van tien miljoen gulden verwacht. Televisie-producent Harry de Winter beschuldigt het pr-bureau EurAd uit Lelystad van grove nalatigheid. „Juridisch onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van wanprestatie of oplichting", stelt de programmamaker uit Amsterdam grimmig vast. De directie van EurAd was niet bereikbaar voor commentaar.

Maandag maakt het ontgoochelde stichtingsbestuur de definitieve balans op. „Ik ben niet optimistisch gestemd over de goede afloop", bekent voorzitter J. Teunissen. De actieleider wilde nog niet praten over een mogelijk faillissement van zijn nieuwbakken stichting. „Dat is een veel te voorbarige conclusie", aldus Teunissen.

De actie Sporters voor Sporters kende twee belangrijke doelstellingen: de verbetering en versterking van het imago van de gehandicaptensport en een forse vergroting van de financiële middelen voor de gehandicaptensport in Nederland. Aan de eerste opdracht is volgens Teunissen ruimschoots voldaan. Het afsluitende televisieprogramma van de AVRO op zaterdag 6 november uitzond, trok ongeveer een miljoen kijkers en kreeg een waardering van 7,2.

Het aan de actie verbonden gokspel, waaraan vele bekende sportmensen belangeloos hun medewerking verleenden, werd een enorm fiasco. Vooraf hoopte het organisatiecomité op de verkoop van ten minste 250.000 loten annex totoformulieren van 25 gulden per stuk.

De afzet bleef echter steken op slechts 13.200 gokbriefjes. De mageré opbrengst van 330.000 gulden is veel te gering om alle kosten te dekken. De toto/loterij had een omzet van ongeveer 5,5 miljoen nodig om de uitgaven te compenseren. Op basis van deze cijfers zou het verlies ruim vijf miljoen gulden bedragen.

„Ik wil niet op het totale tekort vooruitlopen", liet Teunissen weten. „We moeten de laatste rapporten en mutaties afwachten. Het verliesbedrag ligt in elk geval zeker boven de drie miljoen gulden. Hoe we dat gaan oplossen, is op dit moment nog volstrekt onduidelijk."

Teunissen pleit een aantal betrokken instanties en personen nadrukkelijk vrij van elke vorm van schuld aan het financiële drama. Volgens de voorzitter treft de producenten (IDTV en K&B Media), de Lotto, de AVRO en de Stichting Sporters voor Sporters geen enkele blaam. Teunissen wijst (nog) geen hoofdverdachte aan. De naam van EurAd durft hij niet te noemen, uit vrees voor sancties.

Producent De Winter, die de groots opgezette finale van de actie voor de televisie verzorgde, is niet gebonden aan een contractuele zwijgplicht met EurAd. Onverbloemd beticht hij het bedrijf van wanprestatie. „Of de boel geflest is, kan ik nog niet zeggen, maar het werk is beslist niet goed gedaan", benadrukt De Winter, die na het echec afzag van een groot deel van zijn honorarium.

Van Loen vier duels geschorst

BERN – John van Loen is voor vier Europa Cup-duels geschorst. De Feyenoorder kreeg deze straf omdat hij in de thuiswedstrijd tegen FC Porto in De Kuip een rode kaart had gekregen. De aanvaller nam wraak op een Portugese tegenstander, die een fractie tevoren Obiku onderuit had gehaald. Van Loen had in de eerste helft al een gele kaart van de Deense arbiter Nielsen gekregen. FC Porto werd door de tuchtcommissie van de UEFA beboet met ruim 56.000 gulden wegens wangedrag van het publiek en de spelers tijdens de thuiswedstrijd. De penningmeester van Feyenoord dient ruim dertigduizend gulden in de boetepot te storten, omdat de spelers van de landskampioen zich volgens de waarnemer ook hadden misdragen.

Oranje met vier spitsen tegen Polen

NOORDWIJK – Net Nederlands elftal speelt komende woensdag in Poznan tegen Polen met vier spitsen. „Daarmee zijn we ruim een jaar geleden in de uitwedstrijd tegen Noorwegen begonnen. Met vrij veel succes. Het lijkt me niet verstandig dat te veranderen. Doen we dat wel, dan worden we wat ongelooflwaardig," aldus bondscoach Advocaat. Oranje speelt in Polen derhalve vrijwel zeker met nagenoeg dezelfde formatie als vorige maand tegen Engeland. Slechts voor de geschorste Rijkaard dient een vervanger te worden aangewezen. De keuze zal gaan tussen Jonk en Winter. De opstelling wordt dan als volgt: De Goey, De Wolf, Ronald Koeman, Frank de Boer, Winter of Jonk, Wouters, Bergkamp, Erwin Koeman, Overmars, Ronald de Boer, Roy. Overmars is licht geblesseerd. Het is vrijwel zeker op tijd hersteld. Misschien wordt hij gespaard in het oefenduel met Jong Oranje, dat vandaag wordt gespeeld.

Goud voor Ron Dekker

GATESHEAD – Zwemmer Ron Dekker heeft in Gateshead tijdens de Europese kampioenschappen sprint goud veroverd op de 100 meter wisselslag. De Nederlander tikte aan na 55,77 seconden. Hij bleef de Est Indrek Sei (56,07) en de Duitser Christian Keller (56,14) voor. Inge de Bruijn plaatste zich voor de finale van de 50 meter vrije slag. Daarin werd de Nederlandse zesde in 26,25 seconden. De titel ging naar de Duitse Sandra Völker in 25,55 seconden.
Wilco van der Akker, Nederlands derde deelnemer in Gateshead, werd in de halve finales van de 50 meter rugslag uitgeschakeld. Een teleurstelling volgens Dekker. Zijn 26,47 was aanmerkelijk langzamer dan de 25,75 van enige weken geleden tijdens de nationale kampioenschappen.

MVV verliest in slotminuut

Van onze sportredactie

BEVEREN – MVV heeft gisteravond de oefenwedstrijd tegen het Belgische SK Beveren met 4-3 verloren. In de slotminuut velde de Sloveen Udovic het vonnis over de Maastrichtenaren. Niettemin speelde MVV een verdienstelijke partij in Beveren. Lange tijd zag het er zelfs naar uit, dat de Limburgers met de zege naar huis zouden gaan. Reginald Thal maakte in de 24e minuut de openingsgoal. Amper zes minuten later bouwde Yvo Joordens de voorsprong uit, 2-0. Dat was tevens de ruststand. In de 55e minuut hielp Roger Reyners middels een trap in eigen doel de Belgen aan de eerste tegentreffer, 2-1. Even later maakte Udovic de gelijkmaker, 2-2. De scoredrift van MVV was echter niet getemperd. In de 81e minuut schoot Roelofsen raak: 2-3. Toen Udovic over het been van Roberto Lanckohr struikelde, wees de scheidsrechter onterecht naar de penaltystip. Opnieuw trok de Sloveen de stand gelijk. Vlak voor tijd knalde Udovic, die in de competitie reeds acht doelpunten scoorde, de winnende treffer in de touwen. 4-3.
MVV speelde zonder Rob Delahaye (extra rust), Scheepers (training hervat) en de licht geblesseerden Libregts en Benneker. Het eerstvolgende duel van de Maastrichtse eredivisieclub is volgende week zondag de competitiewedstrijd in en tegen Volendam.

EC-toernooien op de helling

GENÈVE – Het marketingbureau van de UEFA, Team AG in Zürich, heeft het bestuur een spectaculair plan voorgelegd waarin het EC-voetbal volledig op de helling gaat. In de visie van het bureau zouden er twee Europese competities moeten komen; de eerste bestaande uit de achtenveertig landskampioenen, aangevuld met zestien ploegen die volgens een bepaald puntensysteem zijn geselecteerd. De andere Europese groep moet bestaan uit de bekerwinnaars en de deelnemers aan de huidige UEFA-cup, goed voor 128 clubs.

Rood Nijhuis, verlies Mulder

DUISBURG – Alfred Nijhuis en Youri Mulder stonden op de zestiende speeldag van de Bundesliga tegenover elkaar. Het liep voor beide Nederlanders slecht af. Nijhuis won met MSV Duisburg weliswaar van Mulders werkgever Schalke 04 (1-0), maar de verdediger kreeg in de tachtigste minuut van scheidsrechter Merk rood.
Het duel tussen Duisburg en Schalke, waarin zes gele kaarten vielen, werd na veertien minuten beslist door Preetz. Duisburg klom door de zege naar de tweede plaats, met vier punten achterstand op koploper Frankfurt en een wedstrijd meer gespeeld.
Werder Bremen raakte opnieuw twee punten kwijt. De titelverdediger verloor voor eigen publiek met 0-1 van Dynamo Dresden. Borusia Dortmund won met 2-1 van Kaiserslautern.

Leon Doezen: 'Wij weten weer wat knokken is'

Swalmen wil winter zonder uitglijder

Van onze correspondent
TJEU STEMKENS

SWALMEN - Twee jaren op rij lukte het vierdeklasser Swalmen niet om de stap omhoog te doen. Na de winterstop kwam er steeds een kink in de kabel. Drie maal is scheepsrecht. Dat geldt uiteraard ook in Swalmen. En ook dit seizoen gaat het de club in de eerste fase voor de wind. Voor de eerste periodetitel is een gelijkspel voldoende, terwijl Swalmen in de ranglijst op kop gaat.

Trainer Lambert Seegers en topschutter Leon Doezen geloven er ditmaal heilig in: „Het zal ons deze keer niet gebeuren, dat we na de winterstop weer de grote terugval krijgen. De ploeg is zelfbewuster geworden. We komen dit jaar beter over tegenslagen heen. Dit seizoen laten we ons niet meer de kaas van de boterham eten."

De Swalmense ploeg zag voor dit seizoen twee spelers afhaken. Middenvelder Ben van Dael vertrok naar buur Reuver en Pierre Janssen naar Boekoel. Daarvoor keerde Geert Smits bij de selectie terug.

Trainer Seegers: „Geert Smits heeft op grond van zijn werk twee seizoenen in een lager team gespeeld. Hij is als laatste man een enorme versterking. Hij is defensief sterk, is een goede organisator en laat zich ook verbaal horen. Hij is een verlengstuk voor mij in het veld. Erwin Joosten is daardoor opgeschoven naar het middenveld. Hij is tactisch sterk, hij kan voor openingen zorgen. Wij zijn er dan ook zeker niet op achteruit gegaan."

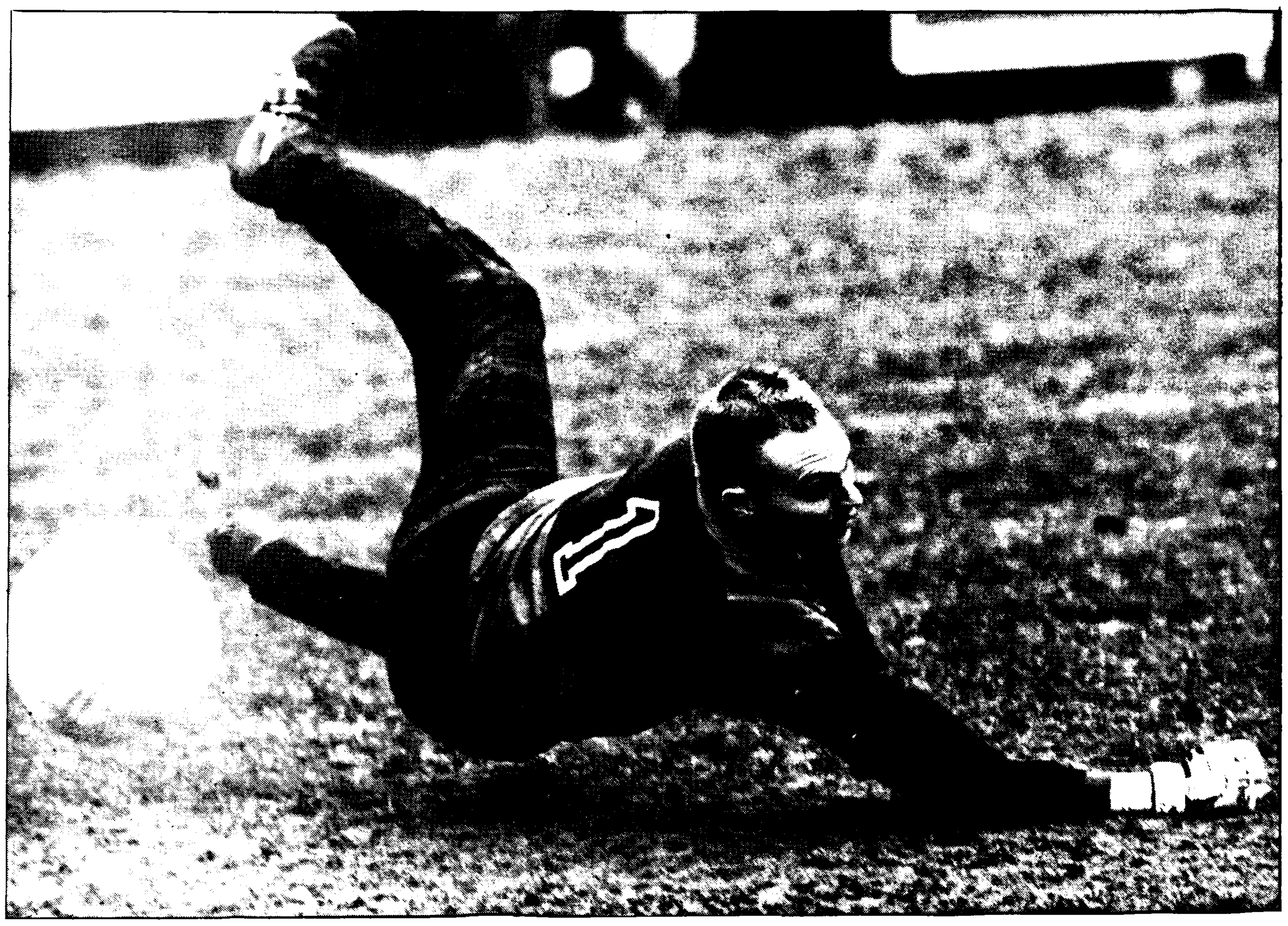
In scorend vermogen is Swalmen sterk. Diverse spelers kunnen hun doelpuntje meepikken. Toch is middenvelder Leon Doezen (25) de absolute topscorer. Hij scoorde al acht maal. Frappant genoeg scoort hij in elke wedstrijd. Des te opmerkelijker, omdat hij vorige seizoen nauwelijks doel trof.

„Ik sta al drie jaren in het eerste team. In die jaren studeerde ik ook aan de HTS. Dat had bij mij voorrang. Trainingen moesten dan ook regelmatig overgeslagen worden. Conditioneel was ik natuurlijk iets minder. Ik kwam daardoor ook minder vaak voor het doel. Dit seizoen ben ik van de studie-besognes af. Ik ben niet meer alleen afhankelijk van mijn techniek, ik kan nu ook meer voor doel komen. Ik ben aanvallend ingesteld. Dat ligt ook aan onze manier van spelen. De anderen zetten mij vaak vrij voor doel. Elke week scoren is natuurlijk aardig, maar ik fixeer mij er niet op. Op kop blijven staan is van groter belang."

„Met laatste man Geert Smits hebben we er een echte leider bijgekregen. Hij houdt het team wakker. Daarnaast zijn we ook fysiek iets sterker geworden. We zijn deze keer niet bang voor een terugslag. Dat merk je in de wedstrijden. Als we vorig seizoen op achterstand kwamen, dan was het gebeurd. Nu knokken we veel beter terug."

Steunpilaar Miranda scoort hoog in LD-spelersklassement

Ronald Snoeren, complete doelman

● *Ronald Snoeren in een minder gelukkige pose. De doelman wordt gepasseerd in de wedstrijd tegen Schuttersveld.*
Foto CHRISTA HALBESMA

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

KERKRADE – Nadat ruim een derde deel van de competitie is afgewerkt, staat eersteklasser Miranda er niet rooskleurig voor. Met vijf punten bezet de club de voorlaatste plaats. Een positie die het gevolg is van het ontstellend gebrek aan scorend vermogen. In acht wedstrijden hebben de roodwitten pas vier keer doel getroffen.

„Ik heb het nog nooit meegemaakt, dat het team waarvan ik deel uitmaak zo weinig scoort," spreekt Ronald Snoeren, de 25-jarige doelman. Waarna hij vervolgt: „Achterin zit het goed in elkaar. Ook het middenveld is in orde. We voetballen al wekenlang heel aardig. De steeds opnieuw ingestudeerde spelpatronen beginnen vruchten af te werpen. Kansen creëren we genoeg, maar bij de afwerking stokt het helaas."

Ziet hij dan toch nog mogelijkheden om het klassebehoud veilig te stellen? „Natuurlijk, waarom niet! De jongens in de voorhoede moeten alleen het geluk hebben in een wedstrijd enkele malen te scoren. Dan krijgen ze zoveel zelfvertrouwen dat het probleem is opgelost."

In de persoon van Ronald Snoeren is een van de steunpilaren van het huidige Miranda aan het woord. Tienmaal heeft hij tot heden de bal uit het net moeten halen, een zeer respectabel aantal voor een ploeg die in de gevarenzone verkeert. Toch is dat niet vreemd, want de boomlange stevige doelman (1.92 meter en 87 kg.) steekt dit seizoen in bloedvorm.

Hij keept zo sterk dat hij sinds twee weken op kop gaat van het LD-Spelersklassement. Zijn kwaliteiten blijven niet onopgemerkt. Ook niet door mensen buiten de vereniging. Zo typeerde Schuttersveld-trainer Bart Vreuls afgelopen zondag Snoeren als volgt: „Dat is een topper. Ongelooflijk, die jongen heeft alles wat een doelman moet hebben. Hij is lang, stevig, atletisch, zeer sterk bij hoge ballen voor de pot en hij reageert supersnel op de lijn."

Het feit dat hij lijstaanvoerder is van het klassement doet hem wel degelijk iets. „Ik kan me niet voorstellen dat iemand daar geen waarde aan hecht. Het is toch een blijk van waardering. Maar ik blijf er wel nuchter onder."
Snoeren speelde twaalf seizoenen bij RKTSV, de vereniging waar hij vijf jaar geleden werd weggehaald door Henk Verheezen, die op dat moment trainer werd van Miranda. Van hem heeft hij een hoge pet op. Dat wordt duidelijk. „Hij weet me steeds weer te motiveren. Vooral de individuele trainingen hebben me op het huidige peil gebracht."

Na twee seizoenen Miranda verhuisde hij voor een jaar naar EHC waar hij reservedoelman werd achter Dick Veldman. Hij heeft er geen spijt van: „Ik heb er heel veel geleerd". Toch wilde hij weer de eerste man worden, dus keerde hij terug naar Miranda. En met succes, dat is duidelijk. Hoelang hij nog voor de Kerkraadse vereniging uitkomt is niet duidelijk.

Hij: „Natuurlijk zou ik graag hogerop willen, maar ik ben bang dat het niet te combineren is met mijn werk als fysiotherapeut. Bovendien ga ik weer studeren. Maar om in de top van het amateurvoetbal enkele jaren te slijten lijkt me een uitdaging. Ik ben ervan overtuigd dat ik dat nu wel degelijk zou aankunnen."

amateurs
Redactie:
Arno Römgens
op zaterdag

Paul Lenferink niet verbaasd over opm

Holtum uit d vergetelheid

● *Paul Lenferink, dubbelfunctie bij Holtum.*
Foto: ERMINDO ARM

Van onze correspondent

HOLTUM – Holtum, 1.300 inwoners, onder de rook van NedCar. Een voetbalclub, drie elftallen, al jaren voetballend in de vierde klasse, zonder opzienbarende resultaten, met maar één doel: handhaven. Tot dit seizoen. Want Holtum staat, samen met drie andere teams in de vierde klasse E bovenaan. Acht gespeeld 10 punten, twee overwinningen, zes gelijke spelen, geen nederlagen. Verrassend voor velen, maar niet voor Holtum zelf.

„We voetballen al een jaar goed," aldus Paul Lenferink, speler-trainer en inwoner van Holtum. „Sinds de winterstop hebben we nog maar een paar wedstrijden verloren en dit seizoen hadden we eigenlijk drie punten meer moeten hebben. Want drie gelijke spelen waren niet nodig geweest. Maar verdedigend gaat het nog niet honderd procent. De rest is wel in orde. En daar ligt het accent. Aanvallen. Op de helft van de tegenstander spelen."

Holtum dankt de wederopstandig aan een combinatie van factoren. Allereerst is daar Lenferink zelf. Speelde in de A-jeugd van Roda JC, verkaste naar Fortuna Sittard, kwam na een paar invalbeurten in het eerste terecht bij Bilzen, destijds derde nationale. Kreeg vervolgens een contract bij Sint Truiden, tweede nationale. Keerde, na een blessure terug naar Nederland. Versterkte EHC en Caesar. Totdat hij in Holtum ging wonen en daar ging voetballen. „Ik gaf de voorkeur aan zaalvoetbal en wilde op laag niveau op het veld actief blijven. Daar heb ik toch spijt van gehad. Je past je namelijk ontzettend snel aan aan het 'bedenkelijk' niveau. Daarnaast verwachten ze heel veel van je. Alsof je in je eentje voor het kampioenschap kan zorgen."

Toch is hij gebleven. De blonde Lenferink kon speler-trainer den, een uitdaging. Het du even voordat hij door had hoe tum het best kan voetballen. toen hij zeven spelers op een an positie liet spelen ging het „Lenferink is erin geslaagd de ju mensen op de juiste plaats te ten," vertelt John Kerstjens, 21 student en inwoner van Ve maar elke training present. „De rige twee seizoenen waren we zo scherp. Nu hebben we vijf spelers die allemaal knokken elf plaatsen. Als je minder pres sta je er naast. Dat is wel eens ders geweest."

Toch kon Kerstjens zich an goede tijden herinneren. „Zo'n jaar geleden hebben we ook eens bovenaan gestaan," weet nog. Toen speelde hij ook al in eerste. Debuteerde toen hij 15 w En dan is er ook nog Wil Both Leerde voetballen in Born, prof bij VVV, trapte vervolg weer tegen de bal bij Born en R en nu dus bij Holtum. „Hij h nog steeds iets extra's", aldus L ferink. „Speelde al jaren laatste maar ik heb hem meer op het m denveld gezet, als meest voorui schoven man. Anderen moe daardoor iets harder werken, meer verdedigen, maar ze doen graag. En ik zelf kon weer in spits gaan spelen. De lengte-as is ijzersterk."
Negen keer trof Lenferink dit zoen het net. Ook Louis Dorm oud-speler van Born, is een bel rijke pion. „Maar ook de jonge s lers voegen iets toe aan het te Oud en jong zorgen voor een g evenwicht. Een plaats bij de ee drie moet met deze groep haalb zijn. Dat was mijn doelstelling v af. Omdat we sinds dit seizoen trainer hebben voor de lagere elf len kan ik me puur op het ee concentreren. Ook dat is van vloed op de prestaties. Het ee bovenaan, het tweede boven Wat wil je nog meer!"

amateurs op zondag

Inhaalprogramma

Derde klasse A
IVS-SVME (1 min. 3-2)

Vierde klasse B
Lemirsia-Vijlen

Vierde klasse C
Heilust-KVC Oranje

Vierde klasse E
Susterse Boys-PSV'35

Vierde klasse G
HBSV-VOS (60 min. 0-0)

Bekerprogramma
Panningen-Eijsden
Montagnards-Bieslo
RKVVL-RKVCL
SVEB-Chevremont
Almania-Schimmert
RKSVO-De Heeg
Meerssen-FC Vinkenslag
Sittard-Swalmen
EMS-De Ster
Wanssum-Volharding
Roermond-Caesar
Vitesse'08-RKDEV
Waubach-SVN
Heerlen Sport-Leveroy
Wittenhorst-SCG
Blerick-Standaard

● *Pedro Mares op de voorgrond. Idyllisch Eijsden figureert.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Pedro Mares is 'n voorbeeld voor zijn medespelers'

De spil van Eijsden

Van onze correspondent
PIERRE FRAMBACH

EIJSDEN – Het lijkt erop dat Eijsden een hoofdrol gaat spelen in de eerste klasse F. Momenteel gaat de club samen met RKVCL en Waubach aan de leiding. Volgens aanvoerder Pedro Mares zit de kans op een prima seizoen er in. Hij vindt dat zijn team nog nooit collectief zo sterk was als dit jaar. Hij denkt dat er dit seizoen minimaal een periodekampioenschap, inzit. Over een eventueel kampioenschap zwijgt hij. „Dat is vragen om problemen," zegt hij. „Daarmee ga je alleen maar de tegenstanders opjutten."

Pedro Mares (25) speelt nu weer vier jaar bij zijn eigen dorpsclub. Al vrij jong kwam hij in de jeugdteams van MVV terecht en stroomde nadien door naar de hoofdmacht. Hij viel uit de boot, want trainer Frans Körver vond hem te blessuregevoelig.

„Onzin," zegt Mares. „Sinds ik bij Eijsden speel heb ik nooit last van blessures gehad. Waarom waren ze niet eerlijk tegen mij. Hadden zij maar gezegd dat ik kwaliteit tekort kwam! Maar ik treur er niet om. Bij Eijsden heb ik het schitterend naar mijn zin."

Pedro Mares is de man die bij Eijsden de lijnen uitzet; de as waar veel om draait, vooral in aanvallend opzicht. „Dat is te veel eer voor mij," zegt de bescheiden Mares. „De mensen zien dat niet direct zo, maar ik leun enorm veel op Wilbert Habets. Daar vorm ik een uitstekend koppel mee. Maar er zit veel voetbaltechnisch vermogen bij ons. Misschien iets te weinig robuuste spelers. De enige die op dat gebied iets heeft in te brengen, is voorstopper Maurice Crousen. Met verdedigers als Jef Mares en Coen Quaden heb je mensen die achter alle problemen voetbaltechnisch oplossen en nooit de beuk erin gooien. Dat is nu eenmaal de speelstijl van Eijsden."

Pedro Mares moet er heel veel voor over hebben om elke zondag opnieuw zijn kunsten te tonen. Als groepsleider bij een stichting die werkt voor moeilijk opvoedbare meisje, werkt hij vaak de klok rond. Daarnaast volgt hij een vierjarige cursus pedagogie. „Ik kan dat alleen doen, omdat ik zo'n fantastische collega's heb, die me al jarenlang helpen en steunen door uren en diensten over te nemen. Bij Eijsden weten ze, dat ik niet elke training aanwezig kan zijn."

Sinds dit seizoen is Pedro Mares aanvoerder. „Een gouden greep," zegt trainer Henri Sneepers. „Pedro komt op voor de groep, hij organiseert en regelt en brengt er sfeer in. Hij is een voorbeeld in alles."

Van een ding heeft Mares spijt. Dat is, dat hij destijds bij MVV zoveel als middenvelder gelopen heeft! „Ik speel het liefst direct achter de spitsen en dat rendeert. Kijk maar: Ron Janssen, Eric Veugen en ik hebben tot nu toe samen vijftien van de achttien doelpunten gemaakt. Ik wil me niet verstoppen maar dan moet ik weer mee terugverdedigen. Als ik eens mopper krijg ik te horen: bij MVV kon je dat ook, dus ook hier zeer zeker! Ik denk dat Eijsden meer pressievoetbal moet gaan spelen, dan hoef ik niet meer zo vaak terug!"

...anglaufcoach ...laha overleden

...N HAAG – Op 43-jarige leef... is begin deze week de Tsjech ...ka Blaha, trainer-coach van de ...derlandse langlaufselectie, ...rleden. De bondscoach werd ...andag in Ramsau (Oostenrijk) ...ens een rustpauze na een trai... ...g getroffen door een hartin...ct.

...ijsterman ...oestijn in

...N HAAG – Het Waddinx...ense echtpaar Kees en Mieke ...sterman neemt opnieuw deel ...n de monsterrally Parijs-...kar, die op 28 december in de ...anse hoofdstad van start gaat. ...t ervaren autosportduo komt ...t een Toyota 4Runner uit in ... T3-klasse. Het is de achtste ...er, dat het paar in de woestijn-...ly van de partij is. Op 15 ja-...ari eindigt de wedstrijd op de ...amps Elysées.

...artok op weg ...aar finale

...UCHTEN – Tafeltennisclub ...artok/Van Sloun Interieur ...eelt vandaag de return in de ...lve finale van de play offs te-...n het Rotterdamse FVT Vis-...r. De eerste wedstrijd eindigde ...rleden week in een 7-3 zege ...oor de ploeg van coach John ...eenders. Volgens Bartok-...oordvoerder Sef Dullens kun-...n Chen Chung, Jos Verhulst ... Richard Aarts vanaf 17.00 uur ... clubhuis 't Baanhoes het kar-...ei gemakkelijk klaren. „Wij zijn ...t aan onze stand verplicht om ... finale te halen. Dit seizoen is ...oor Bartok de uitgelezen kans ...n het herfstkampioenschap te ...kken."

...oppers in ...ondroz Rally

...UY – In de Ardennen wordt ...nd het stadje Huy de twintig-...e Condroz Rally verreden. ...owel Renaud Verreydt als Kurt ...ictor verschijnen aan de start ...et een Ford Escort Cosworth. ...ddy van den Hoorn en Johan ...indhammer (Helden) sprokke-...n Nederlandse kampioenspun-...n met hun Ford Escort Cos-...orth. Ondanks het feit dat ...nijers al Belgisch rallykam-...oen werd is er genoeg strijd te ...rwachten. Marc Duez en Denis ...iraudet (navigator van winnaar ...uha Kankkunen in de 1000 Me-...en Rally in Finland) starten met ...en fabrieks-Toyota Delica 4WD. ...ielrenner Stephen Roche is ...n de fiets naar een Opel Corsa ...SI overgestapt. Vandaag start ...e rally om 09.00 uur in Huy, de ...chtrust begint om 23.34 uur. ...orgen is om 09.30 uur de her-...art, in de namiddag is de finish ...an de Maasoever in Huy.

...antona vier ...uels geschorst

...ZÜRICH – De Europese voet-...albond UEFA heeft de Franse ...oetballer Eric Cantona voor ...ier duels geschorst. De spits ...an Manchester United beledig-...e scheidsrechter Kurt Röthlis-...erger in woord en gebaar na de ...edstrijd tegen Galatasaray. Hij ...reeg daarvoor de rode kaart. ...anchester werd uitgeschakeld ...a de 0-0 in Istanboel. Cantona ...eweerde na afloop dat scheids-...chters geregeld worden omge-...ocht. Van Röthlisberger was hij ...aarvan overtuigd. Voor zijn be-...schuldigingen is hij niet gestraft.

...egionale ...eldrit Nuth

...NUTH – Vandaag wordt in Nuth ...e regionale veldrit in het kader ...an de Gerrit Scholte trofee ver-...eden. Op het parcours aan de ...Spoorstraat starten om 14.00 uur ...amateurs A en B, junioren en ...ieuwelingen gezamenlijk. In ...et voorgramma komen jeug-...renners van het District Lim-...urg (12.00 uur) en de plaatselij-...ke jeugd (13.00 uur) onder de 15 ...aar aan bod. De organisatie is in ...anden van Wielercomité Nuth ... samenwerking met TWC ...Maaslandster.

...hema-avonden ...et profclubs

...OERMOND – De profclubs ...VVV, MVV, Roda JC en Fortuna ...Sittard verlenen hun medewer-...king aan een viertal thema-avon-...den voor de jeugdcommissies ...an de verenigingen van de afde-...ling Limburg van de KNVB, die ...dit project organiseert in samen-...werking met de Nederlandse ...Katholieke Sportfederatie. ...Op de geplande avond wordt ...door een der hoofdtrainers ge-...start met het praktijkonderdeel ...vier tegen vier, waaraan de ...jeugdleiders zelf kunnen deelne-...men. De bijeenkomsten zijn op ...donderdag 25 november voor re-...gio 4 om 18.30 uur, terrein Roda ...JC; op maandag 29 november ...voor regio 3 om 19.00 uur, terrein ...Fortuna Sittard; op woensdag 1 ...december voor regio 1 en 2 om ...19.00 uur, terrein VVV en op ...maandag 13 december voor regio ...5 om 19.00 uur, terrein MVV.

Mark en Theo Boers, 'familievete' tijdens Blauw Wit-V&L

Broederstrijd in Beek

● *De handbalbroers Mark (links) en Theo Boers zijn vanavond elkaars tegenstanders.*

Foto: PETER ROOZEN

DOOR HANS STRAUS

BEEK – In Beek staat vanavond om 20.30 uur de derby Revival/Blauw Wit tegen Hirschmann/V&L op het programma. Het gaat dit keer in sporthal De Haamen niet alléén om de zoveelste editie van een handbalklassieker, maar ook om een broederstrijd. In het Beekse en Geleense doel staan namelijk twee broers. Respectievelijk Mark en Theo Boers.

Beide doelwachters begonnen hun loopbaan bij Fortuna in Geleen, maar moesten toen deze club ophield te bestaan 'noodgedwongen' de overstap maken naar V&L. Geen ramp overigens, als je een echte Gelener bent.

De scheiding tussen de beide broers kwam anderhalf jaar geleden. Mark verliet V&L en koos voor Blauw Wit. „Ik ging in Amsterdam studeren en moest stoppen. Nadat ik de studie had beëindigd, kwam ik terug naar Geleen. Bij V&L was men toen in zee gegaan met Gerrit Stavast, dus was er voor mij geen plaats meer. Via-via hoorde ik toen dat Blauw Wit interesse had. Zelf heb ik de zaak toen in Beek beklonken."

Geen logische keuze, want in Neerbeek keepten Lucas en Josten, doelmannen van naam. „Toch wist ik dat mijn kans zou komen, want met name Josten wilde stoppen als er zich een vervanger zou aandienen.".

Dit seizoen is het eerste dat Mark (21) bij Blauw Wit als eerste doelman meemaakt. Zijn broer Theo (25) moet het doel delen met Stavast, maar komt iedere wedstrijd in actie. Ook vanavond, als hij tegenover zijn broer komt te staan. „Dat is al een keer eerder gebeurd tijdens de Limburgse Handbaldagen. Het was vreemd, maar tegelijkertijd een succes, want ik ken de meeste spelers van V&L nog en kon mijn gram halen, omdat ik wist waar ze zouden schieten."

Schotbeelden uitwisselen, elkaar tips geven, het hoort er allemaal bij in huize Boers. „Ik geef Theo tips en hij mij. Als zij al tegen een ploeg hebben gespeeld en wij moeten daar nog tegen, dan praten we over de sterke en zwakke punten van de schutters."

Leuk als je elkaar behulpzaam kunt zijn, het blijft tenslotte in de familie. Nu de derby echter op het programma staat, is de sfeer anders. „Dan voel je de spanning toch wel tussen ons groeien. Zeker nu het wat minder gaat met zowel V&L als Blauw Wit. We hebben de punten allebei hard nodig," aldus Mark Boers.

Sittardia

Naast de derby staat er vanavond nog een belangrijk handbalduel op het programma in de eerdivisie bij de heren. In de Sittardse stadssporthal wordt de topper gespeeld tussen VGZ/Sittardia en Haka/E&O. Aanvang 19.40 uur.

Fortuna hoopt op revanche

Van onze sportredactie

SITTARD/HEERLEN - Fortuna Sittard hoopt vanavond om 20.00 uur in De Baandert revanche te nemen voor de bekernederlaag in Alkmaar (2-0). Tegenstander is niemand minder dan 'cupfighter' Helmond Sport, de ploeg die er afgelopen woensdag in slaagde Roda JC uit te schakelen. Het inhaalduel in de eerste divisie tegen de Brabanders is een prima gelegenheid dus om het eigen en het Limburgse prestige wat op te vijzelen.

Fortunatrainer Chris Dekker zal het in ieder geval zonder Jerry Taihuttu moeten doen. De aanvaller kreeg rood tegen AZ en moet toekijken vanavond. Gezien de ernst van de overtreding werd hij met onmiddellijke ingang geschorst. Fuat Usta kan niet van de partij zijn tegen de Brabanders vanwege een liesblessure. De middenvelder viel al uit in Alkmaar. De al langdurig geblesseerden Roy van de Heuvel en René Hofman hebben nog tijd nodig voor hun herstel.

In de selectie van de Sittardenaren keren Patrick Deckers (hersteld van griep) en Josef Szalma (na schorsing) weer terug.

Met deze selectie hoopt Chris Dekker op sportieve wraak tegen Helmond Sport. „We hebben afgelopen woensdag toch onnodig verloren door een onnodige rode kaart. Tegen Helmond kunnen we dat rechtzetten en aantonen dat we in de competitie op de goede weg waren. Maar we zijn gewaarschuwd, Helmond Sport is geen gemakkelijke tegenstander. Dat heeft Roda inmiddels ervaren. Toen de wedstrijd in september door overvloedige regenval werd afgelast, stond de ploeg van Adrie Koster bijna bovenaan," aldus Dekker.

VVV

Frans Körver kan de definitieve formatie voor het thuisduel tegen Willem II nog niet samenstellen. Gisterenmiddag verliet Roger Polman met een pijnlijke achillespees vroegtijdig de training en koerste naar een fysiotherapeut in Eindhoven. Indien Polman niet fit wordt bevonden, neemt Bert Spee zijn plaats in. Gène Hanssen en Harold Derix hebben hun schorsing erop zitten en keren terug in de basis. Ook Louis Laros, die VVV vorig seizoen van Willem II huurde, is tegen zijn oorspronkelijke werkgever van de partij. Geert Braem, die drie weken uit de roulatie was met een teenblessure, neemt weer plaats op de bank. VVV trainde daags na de bekeruitschakeling tegen NAC.

De 20-jarige Nigeriaan Henri Ammatokwu, die een week op proef bij VVV verblijft, zal vanmorgen in een oefenduel tussen het tweede team en de A-jeugd worden getest.

Jubileumfeest

● *Wielerclub Zuid-Limburg viert dit weekeinde zijn veertigjarig bestaan. De jubilerende vereniging recipieerde gisteravond in café Donners in Welten. Vele bekenden uit de wielerwereld gaven er acte de présence. Vooral Erik Schlösser, Fridel Kemmerling en Andries Vincken (achter de tafel vrnl) dienden veel handen te schudden. Het drietal richtte veertig jaar geleden de club, die toentertijd TWC Bleijerheide werd genoemd, op. Schlösser, Kemmerling en Vincken zijn nog steeds lid van het jubilerende WC Zuid-Limburg.*

Foto: FRANS RADE

sport kort

● SCHAKEN – Oscar Lemmens uit Venray is er niet in geslaagd zich te plaatsen voor het finaletoernooi van de Nederlandse kampioenschappen schaken. De enige Limburger in de halve finale behaalde een score van vijf punten uit negen partijen.

● VOLLEYBAL – Het Nederlands mannenteam ontbreekt bij het jaarlijkse Dynamo-toernooi, dat van 27 tot en met 30 december in Apeldoorn wordt gehouden. Het bestuur van de sector Top van de volleybalbond ziet geen kans een representatief team af te vaardigen.

● VOETBAL – Rudi Völler is aan zijn laatste seizoen bij landskampioen Olympique Marseille bezig. De 33-jarige Duitser kondigde zijn vertrek uit Frankrijk aan. De 85-voudige international wil zijn succesvolle loopbaan in zijn vaderland of Japan afsluiten.

● HANDBAL – In Assen heeft het Nederlands vrouwenhandbalteam de EK-kwalificatiewedstrijd tegen Azerbeidzjan met 23-17 (13-11) gewonnen. Doelpunten Nederland: De Kok 9, Van der Knaap 5, Klauw en Kleintjens 3, Boriceanu, Van Iersel en Kossen 1.

● GOLF – Met aanzienlijk verbeterde scores op de tweede dag heeft het Nederlands golfteam in Lake Nona (Florida) een kans behouden op een eindklassering bij de eerste twintig. Chris van der Velde (72 slagen) en Constant Smits van Waesberghe rukten op naar de 22e plaats. Verenigde Staten (Couples en Love) behield de leiding.

● TAFELTENNIS - Danny Heister heeft bij de open Oostenrijkse tafeltenniskampioenschappen de laatste zestien bereikt. Hij won in het hoofdtoernooi om te beginnen van de Hongaar Karoly Nemeth in vijf games. De beslissende was met 21-16 voor de Nederlander. In de tweede ronde was Heister te sterk voor de Tsjech Peter Korbel. Van beide tegenstanders had hij nog niet eerder gewonnen.

sport in cijfers

GEWICHTHEFFEN

Melbourne. WK mannen vlieggewicht: 1. Ivanov 277,5 kg (wereldrecord; trekken: 120, stoten: 157,5), 2. Mutlu 275 (122,5/152,5), 3. Ko Kwan Ko 270 (120/150).
Vrouwen tot 46 kg: 1. Nan-Mei Chu 152,5 (wereldrecord; 67,5/85), 2. Shiu-Fen Yu 147,5 (62,5/85,0), 3. Satomi Saito 147,5 (65,0/82,5).

ZWEMMEN

Gateshead. EK sprint, finales. Mannen 100 m wissel: 1. Dekker 55,77, 2. Sei 56,07, 3. Keller 56,14, 4. Kaltsjev 56,70, 5. Smollich 56,84, 6. Kirintsjoek 58,90. 50 m rug: 1. Hermanspann 25,76, 2. Weber 25,78, 3. Hegmegi 25,99, 4. Zeravica 26,01, 5. Tiano 26,17, 6. Dolnik 26,32. In halve finale uitgeschakeld: 7. Van der Akker 26,47. 50 m vlinder: 1. Sanchez 24,04, 2. Jan Karlsson 24,19, 3. Predkin 24,32, 4. Akesson 24,44, 5. Vandenhirtz 24,56, 6. Hieronimus 25,18. 4x50 m vrij: 1. Zweden 1.28,80, 2. Duitsland 1.28,88, 3. Kroatië 1.32,96, 4. Groot-Brittannië 1.33,33. Rusland gedwiskwalificeerd. 4x50 m school: 1. Duitsland 1.55,53, 2. Groot-Brittannië 1.58,24. Vrouwen 50 m vrij: 1. Völker 25,55, 2. Olofsson 25,56, 3. Hadding 25,79, 4. Loov 25,97, 5. Svensson 26,22, 6. De Bruijn 26,25. 50 m school: 1. Gerasch 31,57, 2. Rake en Hartung 31,89, 4. Louise Karlsson 32,11, 5. Ajnenkiel 32,60, 6. Jaltner 32,80. 4x50 m wissel: 1. Duitsland 1.53,26, 2. Zweden 1.53,74, 3. Groot-Brittannië 1.57,13, 4. Finland 1.59,32. 4x50 m rug: 1. Duitsland 2.01,15, 2. Groot-Brittannië 2.02,45. 4x50 m vlinder: 1. Duitsland 1.53,06, 2. Groot-Brittannië 1.55,62, 3. Finland 1.57,17.

BILJARTEN

Berlijn. Wereldbeker driebanden, derde toernooi. Eerste ronde: Caudron - Ceulemans 3-1 (15-5 7-15 15-10 15-12/1,444-1,200), Umeda - Dielis 3-2 (15-13 5-15 15-2 2-15 15-11/0,928-1,018). Kwartfinale: Caudron - Umeda.
Eerste ronde: Jaspers - Sanchez 3-1 (15-9 12-15 15-9 15-9/1,500-1,135), Sayginer - Bitalis 3-2 (14-15 15-8 15-14 12-15 15-7/1.448-1,229). Kwartfinale: Jaspers - Sayginer.

TENNIS

Antwerpen. Mannen, 2 miljoen gulden. Kwartfinale: Becker - Larsson 6-1 7-6; Gustafsson - Stich 7-6 7-5.
Moskou. Mannen, 600.000 gulden. Kwartfinales: Rosset - Haarhuis 6-4 6-2, Kühnen - Olhovski 6-4 7-6, Braasch - Merinov 6-2 6-3, Poliakov - Damm 6-3 7-6.
Philadelphia. Vrouwen, 1,4 miljoen gulden Tweede ronde: Garrison Jackson - McNeil 6-3 6-1. Kwartfinales: Graf - Coetzer 6-4 6-1.

Programma betaald voetbal

knvb-beker

Morgen 14.30 uur:
Holland-FC Twente

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:
VVV-Willem II

Feyenoord	13	11	2	0	24	29 – 9
Ajax	13	10	2	1	22	32 – 7
Vitesse	13	9	1	3	19	28 – 10
PSV	13	8	3	2	19	24 – 11
Roda JC	13	8	2	3	18	25 – 15
Willem II	12	7	1	4	15	22 – 12
GA Eagles	13	6	2	5	14	22 – 16
FC Twente	13	6	2	5	14	20 – 16
NAC	13	6	1	6	13	23 – 19
Heerenveen	13	5	3	5	13	13 – 22
VVV	12	4	2	6	10	15 – 24
MVV	13	3	4	6	10	18 – 24
Sparta	13	2	6	5	10	13 – 19
FC Utrecht	13	4	2	7	10	17 – 29
Groningen	13	3	2	8	8	14 – 29
Volendam	13	2	2	9	6	14 – 28
RKC	13	1	3	9	5	12 – 28
Cambuur L	13	0	2	11	2	7 – 30

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
FC Den Bosch-Emmen
Veendam-Excelsior
Fortuna S.-Helmond Sport 20.00 uur

Dordrecht'90	13	10	2	1	22	28 – 15
AZ	13	8	1	4	17	27 – 13
ADO Den Haag	13	6	4	3	16	34 – 30
Heracles	13	6	3	4	15	29 – 13
Telstar	13	5	4	4	14	22 – 15
Emmen	12	6	1	5	13	22 – 20
Den Bosch	12	4	5	3	13	20 – 19
FC Zwolle	13	5	3	5	13	20 – 22
Eindhoven	13	3	7	3	13	13 – 19
Excelsior	12	5	2	5	12	20 – 21
Fortuna Sittard	12	5	2	5	12	12 – 14
NEC	13	4	4	5	12	13 – 13
Helmond Sport	12	3	5	4	11	10 – 16
TOP	13	4	3	6	11	18 – 23
Graafschap	13	3	5	5	11	11 – 17
Haarlem	13	3	4	6	10	19 – 29
RBC	13	3	1	9	7	17 – 29
Veendam	12	1	4	7	6	11 – 18

buitenland

BELGIË
Geen competitie i.v.m. interland België-VTS aanstaande woensdag.

DUITSLAND
Dortmund-Kaiserslautern 2-1
Duisburg-Schalke 1-0
Bremen-Dresden 0-1
Vandaag 15.30 uur:
Stuttgart-Leverkusen
Köln-Mönchengladbach
Hamburg-Frankfurt
Wattenscheid-Nürnberg
Bayern München-Karlsruhe
Morgen 18.00 uur:
Leipzig-Freiburg

vvv-fc utrecht

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Sterk

VVV (opstelling): Roox, Janfada, Polman of Spee, Hanssen, Derix, Verberne, Driessen, Van Leenders, Hasselbaink, Graef, Laros. Wisselspelers: Jos Smits, Werner Smits, Torken, Braem.
FC Utrecht (opstelling): Van Ede, Van der Meer, Oosterhuis, De Kock, Vierklau, Roest, Plugboer, Van der Net, Van der Ark, Bijl De Kruyff.

fortuna-helmond s.

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter: Helmstrijd

Fortuna Sittard(selectie); Hesp, Van Zwam, Maessen, Samuel, Szalma, **Boessen, Vergoossen, Barmentloo, Deckers,** P. Janssen, Mordang, Pernot, De Jong, Losada, A. Janssen, Nysather.

Helmond Sport (opstelling): Van Duijnhoven, Meeuwsen, Kreekels, Schol, Captein, Ton, De Laat, Schuman, Schippers, Van de Kerkhof, Martens.

sport op tv

VANDAAG
14.05-14.30 Dld 2: Der Sport-Spiegel: serie sport-reportages, reportage over de opkomst van Noorwegen als sportnatie.
15.00-17.30 Ned 3: Tennis: ECC Antwerpen.
16.00-17.00 Dld 3: Sport 3 extra
17.00-17.26 Dld 3: Sport im Westen.
17.30-17.57 Dld 1: Sportschau.
18.10-18.40 RTL 5: Sport: Bundesliga.
18.38-18.48 Ned 2: Sportjournaal.
18.45-19.15 RTL +: Sport.
19.10-19.45 Dld 1: Sportschau: met Bundesliga-voetbal.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.
22.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio.
22.15-22.50 Ned 3: Studio sport.
22.40-23.10 BRT 1: Sport op zaterdag.
00.09-01.30 Ned 2: Tennis: ECC Antwerpen.

MORGEN
11.30-13.00 Ned 2: TV Sport.
12.30-13.00 BRT 1: Sportmiddag.
13.00-13.35 RTL +: Champions League: voetbalmagazine.
13.15-14.15 RTL 4: Autosport.
15.00-18.00 Ned 3: Tennis: ECC Antwerpen.
15.05-17.00 Dld 1: ARD-Sport extra: kunstrijden op de schaats (Skates of Gold showrijden door Olympische kampioenen vanuit Boston), Iron mantriathlon vanuit Hawaii en Bundesliga-ijshockey (Kölner EC-Dusseldorfer EG, samenvatting vanuit Keulen).
17.05-17.30 RTL 5: WK Voetbal '94.
17.05-18.15 Dld 2: Die Sport-Reportage: met voetbal (2e Bundesliga), biljarten, (wereldcup driebanden in Berlijn) en ijshockey (Bundesliga: Köln-Düsseldorf).
18.10-18.40 RTL 5: Sport: Voetbal.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau.
18.45-19.10 RTL +: Sport.
18.45-20.20 Ned 3: Studio sport.
19.30-19.45 BRT 1: Sport.
19.45-20.15 BRT 1: Sportweekend.
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
22.35-23.00 BRT 1: Sport.

oefenvoetbal

VANDAAG
Miranda-Fortuna Sittard 2 14.00 uur
EHC-Vaesrade 15.00 uur

MORGEN
Schuttersveld-Haslou 13.00 uur
Limburgia-Roosteren 14.30 uur

sportprijsvraag

HEERLEN – Lucky Ten, trekking vrijdag 12 november: 4 - 10 - 14 - 15 - 16 - 28 - 31 - 34 - 38 - 41 44 - 46 - 47 - 52 - 57 63 - 69 - 72 - 79 - 80 (onder voorbehoud)

Dubbelspecialisten Tom Nijssen en Cyril Suk gaan voor elkaar door het vuur

ANTWERPEN – Tom Nijssen absorbeert tennis zoals een spons water. Een leven in het teken van de soms asociale topsport. Menige liefdesrelatie liep erop stuk. De sportieve banden met de Tsjech Cyril Suk zijn daarentegen hechter dan ooit. Nijssen en Suk vormen een gouden tandem. Samen sterk. „Je moet elkaar succes gunnen. Jaloezie is dodelijk." De beroeps-entertainers kunnen volgende week hun inspanningen van dit lange en loodzware seizoen vertalen in keiharde munt. In Johannesburg rinkelt de kassa. Tijdens de Masters. Het poenige circus. Exclusief voorbehouden aan de beste acht dubbels ter wereld.
Nijssen en Suk mogen voor de derde achtereenvolgende keer graaien in de schatkist.
Ditmaal gevuld met ruim 2 miljoen gulden. „Een paar goede slagen en ik zit financieel weer gebeteld de komende tijd."

Licht uit, spot aan. Syntheseizer-klanken zwellen aan tot een bombastische symfonie. De intocht der gladiatoren. Ruim baan voor de toptennissers. De sporttempel in Antwerpen staat in het teken van de 'diamant'. Het gouden racket, bezet met 1617 briljanten. Het voormalige velodrome viert zijn zestigste verjaardag, maar is volgens het programmaboekje wel nog altijd zwanger van emotie. Wie de wedstrijden bezoekt moet echter zitvlees hebben. Het European Community Championship-toernooi, kortweg ECC, is een typisch eindejaars-evenement.

door
FRANS DREISSEN

Gespeeld wordt er louter en alleen nog voor de dollars. De zitplaatsen blijven veelal leeg. Spektakel is zeldzaam in een omgeving van - hoe controversieel ook - slek en kitsch.

Dictatuur

De tennistempel is verboden terrein voor de dubbelaars. De dictatuur van de commercie is onverbiddelijk. De dubbelspelers zijn verbannen naar - heel toepasselijk - de Schijnpoort. Een sporthal, die de sfeer ademt van een bruin cafe. Het is een aftands optrekje. Een uit de kluiten gewassen bouwkeet. Dringend aan renovatie onderhevig. De beste dubbels ter wereld zijn naar deze mistroostige accommodatie gedirigeerd, omdat de sponsors (lees: Eurosport) nu eenmaal meer waarde hechten aan de singles.

Achter de zware, donkere gordijnen in de kroeg gaat de entree naar de zaal schuil. Waar in de grote hal doodse stilte heerst tijdens een partij, moeten de dubbelaars het lawaai van het 'getimmer' op de bijbanen gedogen. „We zijn niet beter gewend." Tom Nijssen voelt zich miskend. Ondergewaardeerd. „De schijnwerpers zijn altijd maar op de singles gericht. Zeker nu de ATP-Tour aan Europsport is verkocht. Enkelspelen zijn interessanter voor de adverteerders op televisie. Daarom spelen wij heel laat in de avond of ergens in een bijhalletje. Anoniem."

Tom Nijssen (29) heeft zijn domein gevonden. Individueel staat hij op een bescheiden plaats rond de 230 op de heilige ATP-lijst. Samen met Suk vormt hij echter een van de beste acht koppels ter wereld. „We gaan voor mekaar door het vuur." Ze communiceren vlot, bepalen feilloos de positie en vullen elkaar goed aan. „Teamwork. We zijn dikke vrienden. Ook buiten de baan. We trainen en eten samen."

Heel even ging Nijssen 'vreemd' dit jaar. Op Wimbledon dubbelde hij bijvoorbeeld met Siemerink, in Rome met Norval en later weer met de Spanjaard Roich. „Suk en ik zaten constant op elkaars lip. We maakten elke keer weer dezelfde fout. Het klikte niet goed meer. We verloren onnodig veel punten en dan ga je aan jezelf twijfelen. Alles blokkeert." De scheiding was het logische gevolg.

De Nijssen-Suk B.V. werd na een paar maanden weer heropgericht. „De sterke dubbels", vindt Nijssen, „zijn vrijwel gelijkwaardig. Je verliest soms op het kantje, je rolt er ook wel eens door. De laatste tijd echter hebben wij gewoon goed gespeeld. Ik geloof dat het een winstpunt is geweest dat wij in de zomermaanden, toen het allemaal niet zo best liep, even een paar weken uit elkaar zijn geweest."

Vriendin

De relatie met zijn vriendin raakte echter definitief verstoord. Sociale contacten in de topsport worden nu eenmaal hoofdzakelijk onderhouden via ansichtkaarten en de telefoon. „We hebben drie jaar samengewoond. Hoewel, ik was uiteraard bijna het hele jaar op reis. Een leven uit de koffer. Ik kan er goed tegen. Mijn vriendin had het er best moeilijk mee. Zoiets is frustrerend voor een relatie."

● *Tom Nijssen staat individueel op een bescheiden 230ste plaats op de ATP-ranglijst. Met de Tsjech Cyril Suk vormt hij evenwel een van de beste koppels ter wereld.* Foto: SOENAR CHAMID

Cyril Suk is getrouwd. Hij neemt vrouw en kind vaak mee naar de diverse toernooien. „Onderschat het tennisleven echter niet. Het is heus geen 'la vie en rose'. Trainen, spelen en de dag is al bijna voorbij. Tijd om gezellig wat leuke dingen te gaan doen is er nauwelijks," zegt Nijssen, gek van computerspellen en flipperkasten.

Relaxen doet hij enkele dagen per jaar in zijn appartement in het vorstendom en belastingparadijs Monaco. „Ik leidt een voor mijn gevoel perfect leven. Ik ben zelfstandig en hoef aan niemand verantwoording af te leggen. De verdiensten zijn bovendien niet slecht. Ik kan genoeg geld opzij leggen voor mijn oude dag. Misschien mijn eigen bedrijfje of tennishal."

Vorig jaar mepte de in Maastricht geboren Nijssen liefst 411.902 gulden bij elkaar. Alleen aan prijzengeld. Dus exclusief de sponsorgelden. De inkomsten van de huidige jaargang zullen het totaal van het financiële topjaar 1992 overtreffen. Voor Nijssen, die in zijn tennisleven in totaal ruim anderhalf miljoen gulden op zijn bankrekening kreeg bijgeschreven, is over enkele dagen in het Zuidafrikaanse Johannesburg betaaldag.

Wanstaltig

De recessie gaat aan de tennissport voorbij. Geld rolt als nooit tevoren in de wereld van de glamour en glitter, waar het publiek en de sponsor maar wat graag deel van uitmaken. De Finale Masters in Frankfurt, voor de beste enkelspelers, is gedoteerd met een wanstaltig hoog prijzengeld van circa zeven miljoen gulden. Een bedrag waar Boris Becker schande van sprak. John McEnroe vroeg zich zelfs ooit af of de organisatie soms dacht dat de spelers geldhoeren waren. De zestien dubbelaars moeten hebben een bescheidener bedrag te verteren: 2 miljoen gulden. Een minimale inspanning wordt al vorstelijk beloond.

„Een paar rake klappen en je kunt de verdiensten van één seizoen behoorlijk opkrikken. Ik heb niets tegen het hoge prijzengeld. Voor spelers als ik is het pakken wat je pakken kan. Je weet immers nooit wat er volgend jaar gaat gebeuren."

Tom Nijssen, die dit jaar het Eurocard Classic in Stuttgart won, de finale speelde van Parijs/Bercy en de halve finales bereikte van Doha/Quatar, Sydney, Hilversum en Rosmalen, stuit in Johannesburg vermoedelijk op de koppels Woodforde/Wo bridge (niet tegen gespeeld jaar); Haarhuis/Eltingh (1-1) Sanchez/Casals (2-0 voord „Geen onaardige tegenstand We hebben wel kansen."

Beesten

Toch bespeurt Nijssen, die op april 1989 individueel met 87ste plaats zijn piek bereikt een steeds sterker worde concurrentie. „Ik ben geen e tennistopper, maar ik heb we tijd redelijk constant gespe Ik ben meegegroeid met het dendaagse tennis. Het is sneller geworden. Ik sta som gen beren van kerels. 1.95 m en langer. Ze serveren als b ten. Ik ben 1.75 meter. Een kleiner dan bijvoorbeeld Bec Krajicek of Ivanisevic. Ik m kracht compenseren met te niek, balgevoel en tactische nesses. Ik heb het voordeel Suk een ongelooflijk snelle heeft. We hebben beide goede flexen aan het net."

Per jaar speelt Nijssen met S zo'n 25 toernooien. Enkel, du bel, gemengddubbel en comp tie. Het belangrijkste evenem wacht nog. De epiloog in Joh nesburg. Het geldcircus. Dub en dwars verdiend, dat w Twee jaar geleden finishten Ni sen en Suk als achtste en laats Vorig jaar sleepten ze vijfde p uit het vuur. „Niets is zo onvo spelbaar als een partijtje dub len. Er staat veel op het sp Geld vooral. En ik heb zeker n niet genoeg centen om het stra tot mijn pensioen te kunnen u zingen."

Johannesburg is voor Tom Ni sen bovendien een prima ge genheid om de aandacht n eens op zich te vestigen. Zek nu ook Paul Haarhuis en Jac Eltingh van de partij zijn. V tennismoeheid is daarom n weinig te bespeuren bij Nijsse „We zullen zeker knokken vo een goed resultaat." De miske de Tom Nijssen, de harde werk wil over ruim een week de oog binnen halen van een jaar noes arbeid. Om vervolgens we twaalf maanden in de anonim teit te moeten werken. Zoals i de vermaledijde Schijnpoort.

Willy van der Kuijlen vindt dat Advocaat het WK moet doen

● *Willy van der Kuijlen heeft slechte herinneringen aan Johan Cruijff.* Foto: DRIES LINSSEN

DOOR HENRI VAN DER STEEN

EINDHOVEN – Weer waait de naam van Cruijff over het land. Weer is het Polen-Nederland. Doet-ie het of doet-ie het niet. Bijna 20 jaar geleden vroeg iedereen zich af of Cruijff naar Polen zou komen om voor Oranje te spelen. Nu vraagt iedereen zich af of Cruijff na Polen voor Oranje wil coachen. Van Willy van der Kuijlen mag Cruijff ook nu wegblijven.

Indertijd - herfst 1975 - kwam Cruijff wel uit Barcelona over, op het laatste moment. Van der Kuijlen: „Hij zou op maandag komen, maar kwam niet. Ineens verscheen-ie, op dinsdag, tijdens de training. De een deed nog gekker dan de ander. Knobel voorop. Die legde meteen de training stil en ging Cruijff verwelkomen, het was te gek voor woorden wat er gebeurde."

Oranje werd de volgende dag, met Cruijff en Van der Kuijlen, vernederd door de Polen: 4-1. Van der Kuijlen zei er het zijne van na afloop en met verslaggevers in de buurt. Jan van Beveren ook. Heibel. Een gesprek diende gearrangeerd, want een maand later was het Nederland-Polen en de EK-kwalificatie stond op het spel.

Van der Kuijlen: „Ik had vooraf al het idee dat het niks zou worden, dat gesprek. Dat kwam uit. Knobel bleek een meeloopertje, had geen eigen mening, die hobbelde achter de Ajacieden aan. Knobel was een half jaar eerder ontslagen bij Ajax. Die Ajacieden zeiden het ook weleens: 'Rustig aan George, anders zetten we je hier ook buiten'. Een geintje, maar toch. Van Beveren en ik zijn maar opgestapt, het had geen zin meer. Heel jammer was dat, want we waren er graag bij gebleven." Zonder Van der Kuijlen en Van Beveren liep de return iets anders af. Oranje het Polen alle hoeken van het veld zien en won: 3-0. De kwalificatie voor het EK was praktisch afgedwongen en Cruijff kon een lange neus maken richting Eindhoven in het algemeen en Van der Kuijlen in het bijzonder.

Topscorer

Willy van der Kuijlen (46) was een voetballer met gedichten en kruit in zijn schoenen. Hij speelde liefst zeventien jaar onafgebroken in de basis bij PSV, scoorde 308 competitiegoals. Alltime topscorer van Nederland. Polen-Nederland was indertijd zijn zeventiende interland. Hij kwam nog eens terug op zijn bedankje voor Oranje, maar haalde in elf jaar toch maar 22 interlands. „Vooral natuurlijk omdat ik alleen werd gevraagd als Cruijff niet kon."

Hij is verbaasd als hem om een interview wordt gevraagd. Van der Kuijlen wordt immers maar hoogstzelden gevraagd naar zijn mening. Een geschikte locatie in Eindhoven kent hij eigenlijk ook niet. Hij komt nooit in Eindhoven. Misschien kunnen we bij een kennis van hem gaan zitten, die een Grand Cafe heeft, 'De Ramblas'. Genoemd naar de beroemdste straat van Barcelona...

Aan de stamtafel van Grand Café 'De Ramblas' hebben ze het graag over Barcelona, omdat ze het graag over Cruijff hebben. Dan kan er tenminste geducht gekankerd en gescholden worden. Ook op Jordi Cruijff, die er volgens de stamtafel 'geen reet' van kan. „We hebben hem drie jaar achter elkaar op het jeugdtoernooi gehad. Een keertje was hij geblesseerd, tot genoegen van de leiding van Barcelona: 'Nou kunnen we tenminste voetballen', zeiden die."

Van der Kuijlen hoort het glimlachend aan. Hij is niet rancuneus als het om Cruijff gaat, zegt hij, maar meent dat in 20 jaar tijd niet alles is veranderd. „Cruijff is nog net zo rechtlijnig en ruksichtlos als toen, heb ik het idee. Wie niet met hem mee wil wordt over de zijlijn geschoven." De assistent van Aad de Mos is van mening dat Cruijff het Nederlands elftal ook maar beter aan Advocaat kan overlaten. „Die heeft het gedaan en moet het ook afmaken. Ik kan me tenminste niet voorstellen dat ze het nu nog afgeven in Polen. Ik heb overigens niks tegen Cruijff, zeker niet persoonlijk. Maar Cruijff is coach van Barcelona, hij zou volgende zomer lekker op vakantie moeten gaan en het WK via de televisie volgen. Hij heeft z'n rust hard nodig. Want een WK als coach doen of op tv volgen is toch wat anders. Ik denk trouwens ook dat het voor Gullit een wat ik van de internationals hoor is dat ze ook niet zitten te springen om Cruijff als coach."

Cruijff moet mooi thuisblijven, Gullit ook, vindt Van der Kuijlen. „Die heeft bedankt, makkelijk zat. Maar ja, nu er weer geld te verdienen valt, melden ze zich weer."

Professioneler

Advocaat doet het uitstekend, volgens Van der Kuijlen. „Ook in de pers, moet ik zeggen. En de omstandigheden zijn natuurlijk veranderd in vergelijking met mijn tijd. Het is allemaal professioneler geworden, meer gedisciplineerd. Zoals wij ons bij het Nederlands elftal voorbereidden op een interland, zie je niet meer. Wij gingen de avond voor de wedstrijd naar de bowling-baan. Als je zag wat daar allemaal gebeurde..."

Een vergelijking valt niettemin te maken. Tussen De Mos en Rijvers bijvoorbeeld. „Twee toptrainers. Ze lijken ook op elkaar. Aad staat ook niet als een tiran voor de groep, hij lost alles perfect op, met de juiste woorden op het juiste moment. En allebei, De Mos en Rijvers, hanteerden de harde discipline. Dat moet ook bij een topploeg. Je ziet het bij Ajax ook. Bij Feyenoord? Ik denk dat Meijer daar voor de discipline zorgt."

Feyenoord is een eenheid, ziet Van der Kuijlen. Aardig voetbal wordt er in Rotterdam niet gespeeld. „Ik zeg niet dat Van Hanegem een slechte coach is, want hij presteert er, maar het voetbal dat Van Hanegem zelf speelde zie ik bij Feyenoord niet terug. Bij Cruijff wel. Barcelona voetbalt strikt naar de visie van Johan, dat moet je Van Hanegeven."

Zeg niet tegen Van der Kuijlen dat het voetbal van PSV toch ook niet bijster aantrekkelijk is, want dan begint hij een lang verhaal over blessures en groeien en wennen en jonge jongens. Zeg wel gerust tegen Van der Kuijlen dat bij PSV de middelmaat regeert, sinds Romario is verdwenen. Hij trekt eens aan zijn sigaar. „Dat is zo en dat zie je vaker. Wij maakten het hier mee na het WK van '78, dat iedereen ging denken dat-ie kon voetballen. Bij Ajax is hetzelfde gebeurd toen Cruijff ineens naar Barcelona vertrok. Ik heb begrepen dat ze er hier de afgelopen jaren een potje van hebben gemaakt. Bij Cruijff zal Romario ook niet flikken wat hij hier heeft gedaan. Bij De Mos zou hij die kans trouwens ook niet hebben gekregen."

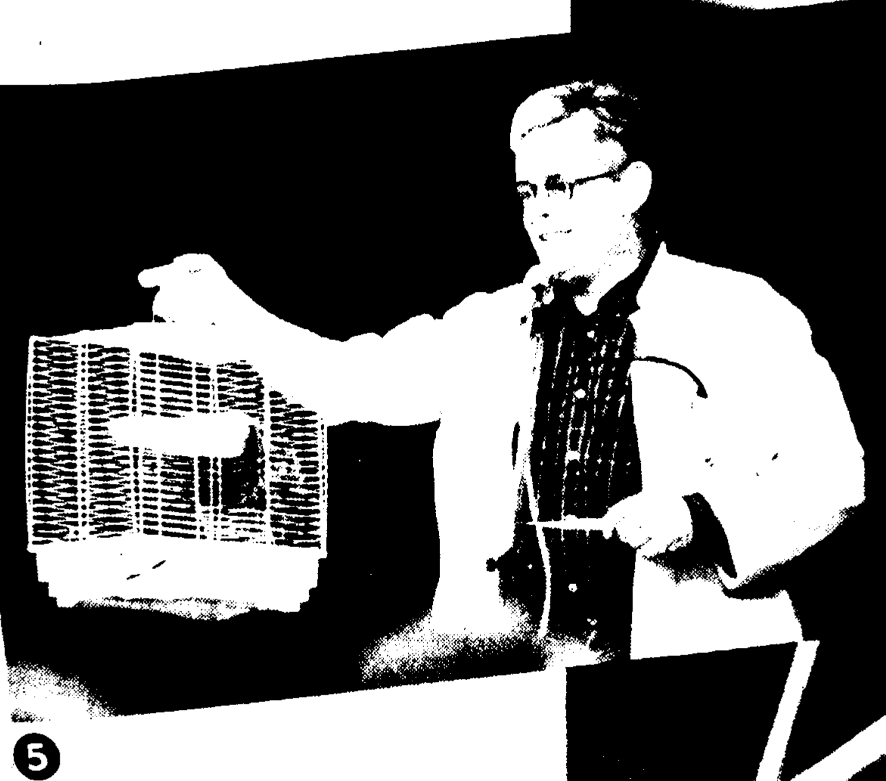
Zwetend in een ton

Voorafgaande aan de finale van de Limburgse buuttekampioenschappen in Horst-Melderslo worden drie voorronden gehouden die acht finalisten moeten opleveren. Die voorronden zijn op vrijdag 19 november in Sevenum, zaterdag 20 november in Geleen en op maandag 22 november in Leeuwen. Aan deze voorronden doen in totaal 26 buuttereedners mee. Elf hiervan zijn afkomstig van de buuttereednerscursus in Geleen.

door PETER HAMANS

Een nieuwe lichting 'sjèle zeiver'

Ze klagen, de organisatoren van bonte avonden en galazittingen. Niet alleen over het prijskaartje dat aan buuttereedners hangt maar ook over het feit dat er weinig jong bloed door het koldercircuit stroomt. De vergrijzing slaat toe. Met alle respect voor Pierre Cnoops, professor aan de Narren Universiteit Limburg, maar de moppen die hij 25 jaar geleden vertelde doen nu nóg de ronde. Dat zegt enerzijds veel over de kwaliteiten van Cnoops maar aan de andere kant maakt men zich zorgen over het gemis aan jonge opvolgers. Daarom begon het Kreatief Centrum in Geleen onder de bezielende leiding van Jean Meijntz twee jaar geleden met een cursus buuttereedner om nieuwe talenten te ontdekken en klaar te stomen voor 'het vak'. Want het is en blijft een kunst om vanuit een ton de menigte op de knieën te krijgen. Vandaar ook dat Meijntz' initiatief tamelijk lacherig werd begroet. Immers: buuttereednen, kun je dat wel leren? Inmiddels is de kritiek verstomd en ontvingen 21 eerste- en tweedejaars cursisten hun certificaat. De oudste is 62, de jongste 14. Elf van hen traden voor het eerst op in het Geleense Plenkhoes als opwarmertje voor de regionale voorronden met als inzet het Limburgse buuttekampioenschap. Een impressie.

Jean-Louis Custers leunt ontspannen tegen de tapkast. Hij is de enige Belg in het gezelschap 'eerstejaars' dat er inmiddels zeven cursusavonden op heeft zitten. Over enkele minuten maakt de warme bakker uit Rotem als *Wullemke van 't zaate hermenieke* zijn debuut voor een selectief gezelschap van genodigden en een delegatie van de Limburgse Vereniging van Karnavalsartiesten (LVKA). Een aantal 'bekende' buuttereedners zit incognito in de zaal onder wie Ger Frenken en Harrie Erkens. De 55-jarige Belg vertrekt geen spier en nipt ontspannen aan zijn pilsje. En bestelt er nog een. „Zenuwachtig? Ben je gek. Ik heb al twee erekruisen behaald bij de schutterij in Rotem. Dat lukt je niet als je last hebt van zenuwen. En ik ben al dertien jaar voorzitter van carnavalsvereniging De Keezelzekskes." Aha, vandaar.

De hartslag van Joep Joosten uit Horn heeft daarentegen meer weg van een op hol geslagen flipperkast. „Man, sjei oet," antwoordt hij bevend op de vraag hoe het is gesteld met zijn gemoedstoestand. Hij is al jarenlang een trouw bezoeker van de strijd om het Limburgse buuttekampioenschap en wil het nu zelf proberen. Doorgaans heeft de 34-jarige groenteman, die onder de noemer *Joep Meloen* zijn brood verdient in de Roermondse volkswijk 't Veld, geen gebrek aan spraakwater. Maar nu het kritische publiek op hem zit te wachten, leggen de zenuwen Joep bijna letterlijk het zwijgen op. Joosten is de huidige prins van carnavalsvereniging De Sjaopsköp in Horn en de ervaringen die hij in die functie heeft opgedaan vormen de ingrediënten voor zijn buutte-act. Maar alle zorgen ten spijt beleeft 'prins Joep' een glansrijke vuurdoop. Samen met de Belgische bakker behoort de Hornenaar tot de hoogtepunten van de avond. Eén glas bier spoelt na zijn optreden alle stress weg en maakt ook duidelijk waarom Joeps buut korter duurde dan was gepland. Hij sloeg in zijn enthousiasme namelijk een stuk tekst over.

Elk jaar zijn acht plaatsen te vergeven voor de finale van de Limburgse buuttekampioenschappen. Vorig jaar overleefden slechts zes kandidaten de voorronden. En dat geeft te denken, vindt Jean Meijntz, die tevens juryvoorzitter is bij de Belgische buuttekampioenschappen. Bij onze zuiderburen is het helemaal armoe troef want daar werd de strijd vorig jaar gestaakt wegens gebrek aan kwalitatief goede 'tonpraters'. „Het is een teken aan de wand en geeft aan dat de kwaliteit van de buut achteruit gaat. In het Limburgse carnaval is het masker al verdwenen. Wie maakt nog sjpas en plezeer? En als straks de buuttereedner ook uitsterft, is het helemaal gedaan met de lach." Vandaar dat Meyntz het initiatief nam tot deze unieke cursus, die van harte werd toegejuicht door de LVKA. „Het werd tijd voor een dergelijke leergang," vindt voorzitter Jo Köppen van de LVKA. „Er lopen genoeg talenten rond maar die hebben vorming en begeleiding nodig." Deelname aan de cursus kost 111,11 gulden. De cursisten worden begeleid door de buuttereedners Pierre Cnoops (drager van de Gouden Narrenkap), Karel Fiddelers (doctor Humorus Causa aan de Narrenuniversiteit Limburg en kampioen in 1980, 1982 en 1984), Will Knapen (kampioen in 1988 en 1990) en de schrijver-journalist Jan Laughs die hen inwijdt in de geheimen van de Limburgse carnavals-cultuur. Spreken in het openbaar, het overwinnen van microfoon- en podiumangst, teksten schrijven, het opkomen en afgaan, het bewerken van grappen en woordspelingen en het typetje: alles wat een buutreedner nodig heeft en moet zien te vermijden komt in de cursus aan de orde. Wie in positieve zin opvalt kan rekenen op een bijzonder kritische, bijna bikkelharde begeleiding. Want de humorist die te veel schouderklopjes krijgt stijgt boven zichzelf uit. En dat is het laatste waarop het publiek zit te wachten.

Lange stiltes en afgaan is wel het ergste wat een buuttereedner kan overkomen. Leo van der Putten heeft wat dat betreft vanavond domme pech. Verkleed als horzel die de politiek te lijf gaat in zijn woonplaats Bergen valt hij halverwege het optreden compleet stil. Hij is zijn tekst kwijt en bezit onvoldoende improvisatievermogen om de akelige leegte op te vullen. Naarmate de seconden wegtikken gaat Leo steeds wanhopiger kijken. Het liefst wil hij in de ton kruipen. Jean Meijntz schiet het podium op en schorst het programma, zodat Leo zijn tekst kan inkijken. Het daverende applaus dat hem uiteindelijk ten deel valt is echter meer gebaseerd op medelijden met die arme stakker. Secretaris Karel Fiddelers van de LVKA spreekt na afloop troostende woorden. „Leo deed namelijk als enige wat het wezen van de buut het dichtst benaderde, namelijk de mensen een spiegel voorhouden. Dat is de essentie van dit vak. Maar Leo vertelde over de politieke situatie in zijn woonplaats, waarvan de meesten hier niet op de hoogte zijn. Bovendien was zijn accent onduidelijk. En dan heb je pech als de zaal niet lacht. Dan houdt echt alles op. Tja, vaak liggen ze krom als je 'gewoon' achter elkaar een paar moppen vertelt. Voor iemand als Leo, die heel veel tijd en energie in een buut steekt, is dat ontzettend jammer."

En zo komen ze vanavond stuk voor stuk langs. De een met meer succes dan de ander. Jacques Cuypers uit Venray als de sjöt, Rietje Lenssen uit Puth als Kee van de PeeTeeTee, Hub Stassen uit Voerendaal als dierenarts ('Wat is het moeilijkste van studeren? Een kamer vinden'), Ger Roncken uit Posterholt als klusjesman, Jose Verheyen uit Echt in haar creatie als Roosje Knubben en Ger Gerards uit Brunssum die de zwerver Kobus Kiebel uitbeeldt. Karel Fiddelers loopt al anderhalf jaar mee als cursusleider. Is er nieuw talent in aantocht? „Dat kun je wel stellen. Natuurlijk zitten in een grote groep niet alleen meer toppers. Dat mag je ook niet verwachten. Maar op basis van wat ik tot nu toe heb gezien, ben ik tamelijk optimistisch gestemd." Fiddelers noemt geen namen. „Dat zou niet fair zijn. Je moet iemand niet al na een aantal avonden de hemel inprijzen. De weg is bijzonder lang voor een jonge buuttereedner. Je moet elke avond opnieuw beginnen want er komen dingen op je af waar je totaal geen greep op hebt, zoals een minder goede start of een zaal die niet lacht. Daarom is een voorselectie voor beginnende buuttereedners ook een aparte ervaring. Dat moet je gewoon een keer hebben meegemaakt."

Een goeie, degelijke buut, zo hield de wijze Jan Laughs zijn cursisten voor, is gebaseerd op vier verboden. Je mag je vrouw niet 'in de zeik zetten', je moet het geloof ontzien, een mop mag niet racistisch zijn en er mogen geen sexuele toespelingen worden gemaakt. Desondanks passeren de schoonmoeders, de pastoors en de Ien Dalessen deze avond in veelvoud de revue. Jean-Louis Custers geeft het vooraf in sappig accent ruiterlijk toe. „Nou, hij wordt wel dubbelzinnig, hoor!" Er is geen woord aan gelogen. En de dames even verderop vieren achter hun Spa-rood bijna het feest der herkenning en proesten het uit als de warme bakker uit Rotem vertelt over de man die zich ergerde aan zijn buurman die telkens stevig onder de rokken van zijn eigen vrouw greep als ze thuiskwamen. Of hij daar niet mee kon wachten tot ze binnen waren, vroeg de buurman boos. „Nou, nee, zei de man. Want weet u wat het geval is? Mijn vrouw heeft een houten been en aan dat been hangt de sleutel van de voordeur..."

Veel deelnemers vertellen moppen die al in andere versies de ronde doen. De namen zijn anders, de typetjes verschillen maar de *clou* is onveranderd hetzelfde. Dat is ook de opvatting van Jean Meijntz: nieuwe moppen bestaan niet. „Alles is al eens verteld maar keert telkens terug in andere versies. Dat is ook niet erg, want zo blijft het vak van buuttereedner uitdagend en inspirerend."

Het zal Jean-Louis Custers uit Rotem ondertussen een zorg zijn. De avond is nog niet afgelopen of hij meldt al het eerste contract op zak te hebben. Tevreden slaat hij zijn koffertje dicht. Binnenkort treedt de voorzitter van carnavalsvereniging De Keezelzekskes op in Puth-Schinnen. „Niet slecht voor een eerstejaars," grinnikt de warme bakker, die verheugt de ober wenkt. „Schrijft de volgende maar op bij d'n Belg!"

1. ● Jacques Kuipers uit Venray, onmiskenbaar als sjöt in de buut.

2. ● Groentenman in Roermond, carnavalsprins in Horn en buutreedner in Geleen: Joep Joosten is z'n tekst kwijt...

3. ● Rietje Lenssen uit Puth-Schinnen wacht gespannen op haar opkomst. Links José Verheyen uit Echt die later als 'Roosje Knubben' zal debuteren.

4. ● Jean-Louis Custers kreeg met name het vrouwelijk deel van het publiek op zijn hand, al was daar wel een handvol dubbelzinnige opmerkingen voor nodig...

5. ● Hub Stassen uit Voerendaal in zijn creatie als dierenarts.

Foto's: PETER ROOZEN.

'Man in het ijs' kwam dramatisch aan zijn eind

Was 'Ötzi' gewonde herder op de vlucht?

Van onze redactie wetenschap

De 'man in het ijs', de 5.200 jaar oude mummie die een Oostenrijkse gletsjer in 1991 in opmerkelijk ongeschonden staat prijsgaf, was toen hij stierf op slechts zes kilometer afstand van een veilige nederzetting. Overblijfselen van dat dorpje zijn inmiddels gevonden. De 'Ötztaler' was naar alle waarschijnlijkheid een herder, afkomstig uit een twintig kilometer zuidelijker gelegen nederzetting in de Venosta-vallei in Zuid-Tirol.

De mummie is echt. Daarvan is Konrad Spindler, voorzitter van het Instituut voor Prehistorie in Innsbruck en leider van het onderzoek naar de vondst, inmiddels overtuigd. Alle verhalen dat de mummie er later is neergelegd en in werkelijkheid afkomstig is uit een graftombe in het Midden-Oosten of Midden-Amerika, verwijst hij in zijn boek 'Der Mann im Eis' naar het rijk der fabelen. Kleding en wapens wijzen op een Tiroler herkomst, 'pollenonderzoek' bevestigt die conclusie.

De onderzoekers komen nu met een minder mysterieus, maar wel dramatisch verhaal. 'Ötzi' – zoals de mummie inmiddels in de volksmond heet – zou uit zijn eigen dorp zijn gevlucht na een vechtpartij, waarbij hij drie ribben brak. Daarom had hij ook geen boog meer bij zich en nog slechts weinig pijlen. Het verklaart ook waarom hij voor zijn tocht zo slecht was toegerust.

Kort voor zijn dood moet hij – analyse van zijn maaginhoud leert dat – nog steenbokvlees hebben gegeten. Op zijn vlucht is hij, toch al zwaar gewond, vermoedelijk gestruikeld, waarna hij uitrustte bij een rotspartij. Hij moet uitgeput zijn geweest, mogelijk mede omdat hij in een verblindende mistbank – de streek is om die zware nevel nog steeds berucht – was verdwaald.

Volgens de onderzoekers is hij daar in slaap gevallen. Wist hij dat inslapen dodelijk was? Waarschijnlijk wel. Hij zou zich in ieder geval nog eenmaal hebben opgericht. Maar hij stierf ten slotte in een 'actieve slaaphouding', werd overdekt door sneeuw en ijs, maar – dankzij de beschuttende rotspartij – niet meegesleurd door de gletsjer.

De recent ontdekte nederzetting, waarnaar hij vermoedelijk op weg was, is zo'n zesduizend jaar oud en ligt zes kilometer noordelijker, op 2.100 meter hoogte, boven de boomgrens. Een herdersdorp. Omdat uit kleding en uitrusting van 'Ötzi' blijkt dat hij een herder was, moet hij van het bestaan ervan hebben geweten, menen de onderzoekers. De bijl die in zijn bezit is gevonden, is de enige uit de Steentijd met steel en omwindsels.

● *Ötzi ziet er volgens de geleerden – gelet op zijn hoge leeftijd althans – nog altijd oogverblindend uit.* Foto: EPA

DOOR BEN APELDOORN

Sterrenkundigen rekenen op ongelooflijk schouwspel

Komeet stort in juli op planeet Jupiter

Als de berekeningen van Amerikaanse sterrenkundigen kloppen, vindt er volgend jaar in ons planetenstelsel een gebeurtenis plaats die nog nooit eerder is waargenomen: er zal een komeet op een planeet storten.

In het verre verleden is dat ongetwijfeld veel vaker gebeurd, maar nog nooit zijn sterrenkundigen er getuige van geweest. De 'gelukkige' is deze keer de reuzenplaneet Jupiter en de minder gelukkige de door diezelfde planeet inmiddels in brokken en flarden uit elkaar getrokken komeet Shoemaker-Levy, genoemd naar de twee ontdekkers die de komeet op 23 maart op het spoor kwamen.

In de telescoop zag de kern van de komeet er echter niet, zoals gebruikelijk, uit als een vage, ronde bol maar als een langgerekte lichtveeg. Aanvankelijk dacht men aan een bijzonder soort staart, maar op een ccd-registratie met behulp van de grote, tweeëneenhalve meter telescoop van de Hawaii-sterrenwacht werd de oorzaak zichtbaar. Of liever: de oorzaken. De komeetkern bleek in minstens 21 grote en kleine brokken uiteen te zijn gevallen en dat geheel trekt nu als een groteske halsketting van zonlicht-parelmoer door de ruimte.

Maar komeetkernen vallen niet zomaar uit elkaar en dus dook men met de computer in het recente verleden. Lang behoefde men niet terug te rekenen: natuurlijk Jupiter weer. Als grootste planeet in ons zonnestelsel heeft hij, duizendmaal zo groot als de aarde, de meeste massa, dus de grootste aantrekkingskracht. Tot op grote afstand is hij in staat banen te wijzigen. En aan komeet Shoemaker-Levy had de reus een makkie. De berekeningen wezen uit dat de stoffige ijsberg op zo'n 100.000 kilometer boven de ontzagwekkende wolkentorens van Jupiters atmosfeer was langs geijld. Dat was nog eens een schampschot, want Jupiter meet 130.000 kilometer in middellijn. Het schampschot vond plaats in juli 1992.

De speurtocht naar het antwoord op de vraag hoe groot die wijziging precies was, was een kolfje naar de hand van Brian Marsden van het Smithsonian Astrophysical Observatory in Massachusetts. Diens uitkomst: de komeet draait nu niet meer om de zon maar om Jupiter. Sterker nog: de komeet beschrijft nu een enorm wijde boog terug naar Jupiter, recht op de reus af.

Geen twijfel mogelijk: minstens enkele grote brokken zullen op of omstreeks de 20ste juli 1994 met 60 tot 70 kilometer per seconde in Jupiters dichte atmosfeer duiken. En het zijn geen kinderachtige brokken. Eugene Shoemaker, in maart co-ontdekker van de voor de helft naar hem genoemde komeet, schat dat de grootste brokken vijf tot zeven kilometer in middellijn moeten zijn.

● *De komeet Shoemaker-Levy is door toedoen van Jupiter in meerdere stukken uiteengereten. Volgend jaar juli zullen die op Jupiter neerstorten.* Foto: GPD

Op basis van de genoemde snelheid en de afmetingen kan geschat worden hoeveel licht deze kolossale Joviaanse 'vallende sterren' tijdens hun vurige duik in de reuzenatmosfeer zullen geven. Die schattingen zijn schokkend: als de brokken Jupiter zullen raken op de naar de aarde gekeerde zijde zal de planeet als geheel gedurende enkele tientallen seconden 600 maal helderder worden dan gewoonlijk.

Bij heldere hemel zou dat een ongelooflijk spectaculair schouwspel kunnen opleveren. Helaas wijzen de laatste berekeningen uit dat de komeetfragmenten Jupiter op diens Zuidelijk Halfrond zullen raken en wel op de van de aarde afgekeerde kant. De astronomen raden echter elke bezitter van een telescoop(je) aan om Jupiter rond die 20ste juli toch maar in de gaten te houden. Naar verwachting zal de lichtzee aan Jupiters achterkant het oppervlak van de dicht bij de planeet gelegen maan Io dermate intens verlichten dat die weerschijn zelfs in kleine kijkers zichtbaar moet zijn. Laten we bovendien ook even niet vergeten dat aan berekeningen fouten (kunnen) kleven en dat er met het blote oog misschien toch nog iets ongewoons te zien valt.

Hoe het ook zij, Jupiters achterzijde zal op het moment van de catastrofale ontmoeting(en) toch niet onopgemerkt blijven. Het ruimtevaartuig Voyager-2, in 1977 gelanceerd voor een tocht langs Jupiter, Saturnus, Uranus en Neptunus, bevindt zich nu iets voorbij de rand van het zonnestelsel en is sedert enige tijd 'slapende'. Shoemaker hoopt dat de ruimtevaartorganisatie Nasa de sonde weer tot 'leven' wil wekken teneinde de tele-camera naar Jupiter te laten kijken.

Bovendien draait Jupiter in iets minder dan tien uur om zijn as. De plaats waar de inslagen plaatsvinden, is in iets meer dan twee uur met Jupiters rotatiebeweging weer binnen ons gezichtsveld gedraaid en de astronomen verwachten dat de sporen van de ramp dan nog duidelijk te zien zullen zijn.

Reddingsactie scheve kolos van levensbelang voor economie

Toren van Pisa kreunend paar centimeter overeind

Van onze redactie wetenschap

Niet alleen toeristen zijn vanaf deze herfst rond de wereldberoemde toren van Pisa te vinden, maar ook onderzoekers, 'reddingswerkers' eigenlijk. De geweldige, bijna 60 meter hoge trekpleister in het gelijknamige plaatsje aan de noordwestelijke Middellandse-Zeekust van Italië heeft met haar zichtbaar scheve stand al eeuwen tientallen miljoenen toeristen naar het gebied getrokken en is dus van levensbelang voor de economie aldaar. Maar nu is de toren echt tè scheef gaan staan.

Zó scheef, dat er al jaren niet meer op rond gelopen mag worden, want het instortingsgevaar is inmiddels reëler dan de plaatselijke autoriteiten willen toegeven. Als de toren onverhoopt instort, galmt de economische dreun veel harder en langer na dan die waarmee de toren tegen de grond zou slaan. Daarom piekert men al een hele tijd over de wijze waarop het 15.000 ton zware gevaarte gered zou kunnen worden. Men wil nu proberen of het lukt de toren iets minder ver te laten hellen en hem in die stand te stabiliseren. Helemaal rechtop zetten is niet de bedoeling; enerzijds is dat moeilijk, zo niet onmogelijk, en anderzijds blijven de toeristen dan weg. Wat is er immers te zien aan een oude toren die kaarsrecht staat?

Haast is geboden, want elk jaar komt de toren ruim anderhalve millimeter verder uit het lood te staan. Dat lijkt weliswaar weinig, maar het gevaarte is sedert zijn voltooiing, in de veertiende eeuw, dermate scheefgezakt dat elke millimeter extra er één te veel kan zijn; bovendien beginnen steeds meer spanningen in het metselwerk vrij te komen. Metingen van de spanning in het onderste metselwerk aan de zuidzijde tonen aan dat de druk daar is opgelopen tot bijna 7,5 ton per vierkante meter. Op sommige plaatsen is duidelijk te zien hoe de steenblokken onder het overhellende gewicht van de toren worden samengeperst.

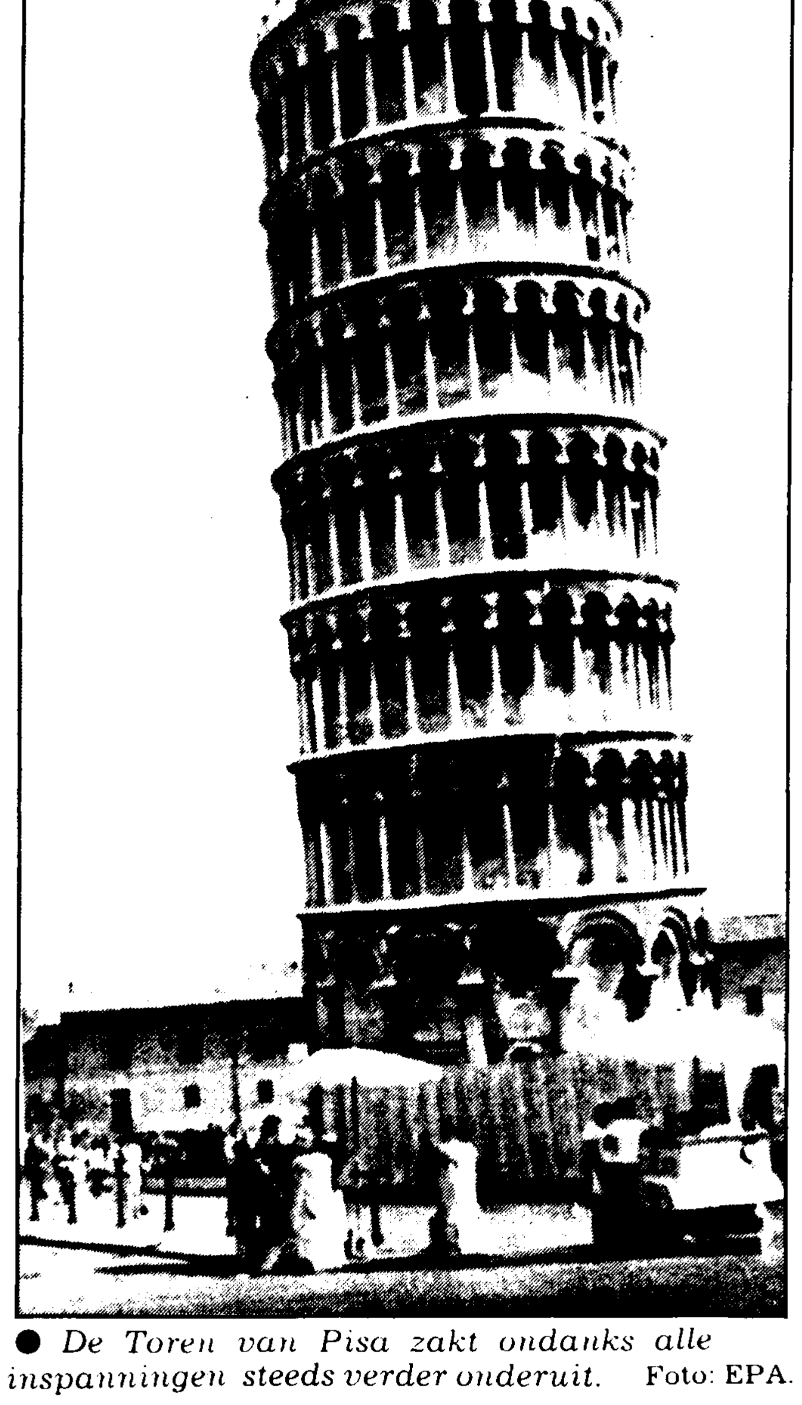
De bovenste, gemetselde lijst (de laatste 'ring' vlak onder de klokkentoren) is nu al ruim vijf meter naar het zuiden gezakt ten opzichte van het stukje fundament dat zich daar ruim 600 jaar geleden loodrecht onder bevond. De bouw van de toren begon in het jaar 1174 en duurde, mede door allerlei stagnaties, ruim 200 jaar. Kennelijk was er tijdens de bouw al sprake van wegzakken, want de bovenste verdiepingen zijn duidelijk onder een zekere hoek met de rest aangebracht.

De oorzaak van de geleidelijke verzakking is een waterrijke kleilaag op tien meter diepte onder de fundamenten van de toren en daar is een deel van de reddingsoperatie op gericht. Met behulp van elektrolyse wil men het water in de kleilaag verplaatsen naar elders. De kleimassa zal dan naar verwachting inklinken waardoor de elasticiteit afneemt. Daartoe moeten een stuk of veertig, twintig meter lange metaal-elektroden op nauwkeurig uitgekiende posities rond de toren van Pisa in de grond worden gedrukt. Laboratoriumproeven hebben aangetoond dat als tussen deze elektroden gelijkstroomspanning optreedt, met de kleilaag als geleider, het water zich verplaatst van de plus-pool (anode) naar de min-pool (kathode).

Naast de 'drooglegging' van de kleilaag zullen ook tonnen klei onder de noordzijde van de toren worden verwijderd. Daarbij wordt dezelfde 'fixeer'-techniek gebruikt als enkele jaren geleden voor het eerst werd toegepast op een aantal door een zware aardbeving beschadigde gebouwen in Mexico-stad. Een aantal holle buizen wordt zonder noemenswaardige trillingen onder een zekere hoek onder de fundamenten de grond in geperst. Eenmaal gevuld met klei worden de buizen weer weggetrokken, waarna de ontstane holten zich geleidelijk met omliggend materiaal opvullen.

Bij de toren van Pisa zullen de buizen onder de noordzijde worden aangebracht. Het doel is het kleivolume onder de noordzijde te verkleinen waardoor het scheve gevaarte daarboven iets terugzwenkt. Gedurende die werkzaamheden worden de bewegingen van de toren, met behulp van meetapparatuur zowel in de toren als buiten in het open veld, elk uur tot op minder dan één duizendste millimeter vastgelegd.

De onderzoekers verwachten dat de toren van Pisa vanaf 1995 definitief scheef zal staan. Weliswaar iets minder scheef dan nu het geval is, maar toch nog duidelijk scheef. Hij staat na de reddingsoperatie even scheef als hij rond het jaar 1860 stond.

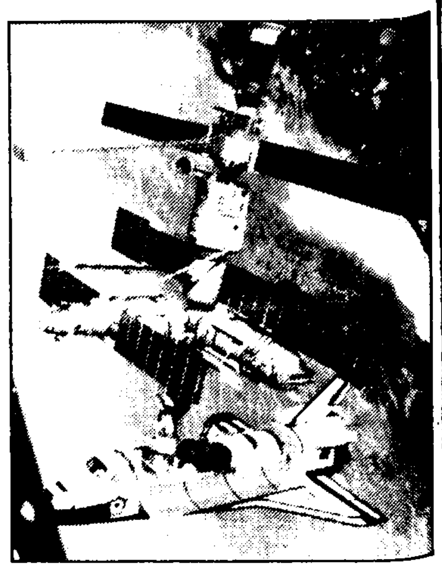
● *De Toren van Pisa zakt ondanks alle inspanningen steeds verder onderuit.* Foto: EPA.

wetenschap kort

Langer vruchtbaar door de pil

Het gebruik van de anti-conceptiepil is waarschijnlijk de beste preventie tegen latere onvruchtbaarheid. Dat schrijven de Belgische vrouwenartsen prof. P. Koninckx en prof. A. Waterschoot in het Tijdschrift voor Fertiliteitsonderzoek. Bij een stijgende leeftijd neemt de kans om zwanger te worden niet alleen af – op haar 35ste is de maandelijkse kans zwanger te worden met vijftig procent gedaald – maar ook door een toename van aandoeningen aan de voortplantingsorganen. Volgens de Belgische artsen is uit diverse publikaties in de vakliteratuur gebleken dat het slikken van 'de pil' de kans op aandoeningen en complicaties (aanzienlijk) kan verminderen. Zo zou door de pil het aantal vrouwen bij wie zich een vleesboom ontwikkelt, met twintig tot dertig procent afnemen. Ook het aantal vrouwen dat vanwege eierstok-cysten geopereerd moet worden, zou een zeer aanzienlijke daling te zien geven wanneer de pil wordt gebruikt. Men neemt aan dat de hormonen in de pil goede infectie-bestrijders zijn.

VS en Rusland samen in de ruimte

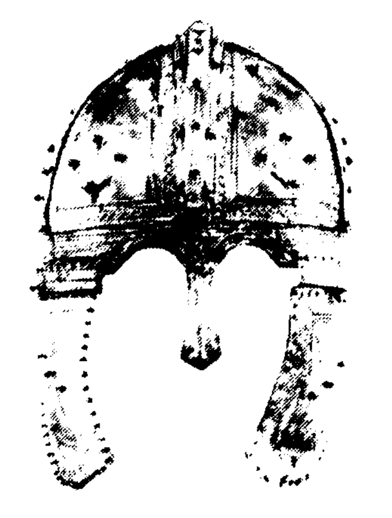

De VS en Rusland zullen samen een ruimtestation bouwen dat in 2001 permanent bemand kan worden door zes astronauten en kosmonauten. De komende vier jaar wordt de fundering voor het station gelegd, onder meer door tien bezoeken van Amerikaanse ruimteveren aan het Russische ruimtestation Mir. Nasa-functionaris Daniel Goldin heeft verklaard dat de Russen hun onafhankelijke ruimtestation uiteindelijk zullen opgeven om het door de VS geleide project voor een permanente ruimtebasis te volgen. De Russen zullen wel hun eigen ruimtevaartindustrie in stand houden. De Nasa werkt sinds 1984 aan plannen voor een permanent bemand ruimtestation en heeft het originele ontwerp uit bezuinigingsoverwegingen verkleind. Het Amerikaans-Russische station zal worden bemand door twee kosmonauten en twee astronauten. Twee plaatsen blijven open voor astronauten uit andere landen. Op de foto een tekening van een Nasa-ruimteveer dat zich vastkoppelt aan het Russische ruimtestation Mir.

Gigantische dino's opgegraven

Australische paleontologen hebben bij de afgelegen kustplaats Kalbarri – 600 kilometer ten noorden van Perth – de schedel van een enorm reptiel gevonden dat vermoedelijk 110 miljoen jaar oud is. De kop moest door een helikopter worden opgehesen en vervoerd. De complete en onbeschadigde schedel – een halve meter lang – is vermoedelijk van een dinosaurus of een zee-reptiel. Een ploeg Zwitserse paleontologen heeft bijna het hele skelet van een Camarasaurus, een gigantische plantenetende dinosaurus, opgegraven in de Amerikaanse staat Wyoming. De Camarasaurus leefde in het Jura-tijdperk, dat ongeveer 136 miljoen jaar geleden afliep. Slechts één keer eerder werden de overblijfselen van een Camarasaurus gevonden. De leider van het team, Hans Jacob Silber, verklaarde dat het skelet het pronkstuk zal worden van het paleontologisch museum dat vorig jaar werd geopend in het Zwitserse Aathal. Het team zocht al sinds 1989 naar fossielen in Wyoming.

Mens in plaats van potscherven

Geen vitrines vol met vuistbijlen. Ook geen meterslange planken die doorbuigen onder het gewicht van al het Romeinse aardewerk. En bij lange na niet alle sieraden uit de middeleeuwen liggen achter glas. Bij het inrichten van de vernieuwde en verbouwde afdeling archeologie heeft het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) in Leiden zich sterk ingehouden. Alleen voorwerpen die vertellen hoe de mensen toen leefden in Nederland, staan te kijk. De collectie bodemschatten bestaat uit 65.000 stukken. De tentoonstelling begint zo'n kwart miljoen jaar terug en eindigt in de middeleeuwen, zo rond 1500. Die periode is ingedeeld in de prehistorie, de Romeinse tijd en de middeleeuwen. In elk tijdperk komen drie thema's terug: economie, leven en dood en de materiële cultuur. Klapstukken zijn een nog nooit eerder getoonde visfuik uit 3500 vóór Christus, een stuk roeiboot uit dezelfde tijd, een wiel uit de Bronstijd, het eerste geld en een groot aantal Romeinse helmen, waaronder een zilverkleurig exemplaar uit de vierde eeuw dat in het Peelmoeras is gevonden (zie foto).

Gekweekte huid heelt brandwonden

Uitgebreide derdegraads brandwonden kunnen vaak goed genezen als ze worden bedekt met gekweekte huid. Tot deze conclusie komt de huidarts R. Teepe in een proefschrift waarop hij onlangs in Leiden is gepromoveerd. Uit eén betrekkelijk klein stukje gezond huidweefsel van de patiënt kan binnen drie weken voldoende huid worden gekweekt om zonodig het hele lichaamsoppervlak te bedekken. Deze techniek is in de VS ontwikkeld. Een probleem bij slachtoffers van branden is vaak dat er te weinig gezonde huid over is voor transplantaties om de brandwonden te bedekken. Tot dusver werden daarom eigen stukken huid uitgerekt. Ook gekweekte huid die afkomstig is van iemand anders is bruikbaar. De gekweekte cellen worden uiteindelijk vervangen door eigen huidcellen, maar intussen stimuleren ze het herstel volgens Teepe in sterke mate. Hij noemt het gebruik van gekweekte huid in combinatie met eigen huid een flinke vooruitgang in de behandeling van ernstige verbrandingen. Toen hij patiënten vier jaar na de transplantatie bekeek, bleek de nieuw gevormde huid soepel, glad en plooibaar.

Paren dodelijk voor fruitvlieg

De paringsdaad scheelt fruitvliegen enige dagen van hun leven. Een vrouwelijke fruitvlieg die weinig eieren legt, leeft langer dan een soortgenote met meer nakomelingen. Fruitvliegen leven maximaal vijftig dagen. Dit blijkt uit de resultaten van een verouderingsonderzoek waarop evolutiebioloog B. Zwaan onlangs aan de Rijksuniversiteit Groningen is gepromoveerd. Volgens Zwaan ondersteunen zijn conclusies de zogenaamde wegwerplichaam-theorie in de evolutieleer. Deze theorie stelt dat de gemiddelde levensduur van organismen afhangt van de balans tussen de energie die zij gebruiken voor het tegengaan van veroudering en die voor voortplanting. Om te onderzoeken welke factoren erfelijke verouderingsprocessen remmen of versnellen, koos Zwaan voor de bij genetische experimenten veel gebruikte fruitvlieg. Door de kweekomstandigheden te variëren manipuleerde hij met de levensduur van de insekten. Zwaan concludeert dat fruitvliegen alleen ouder kunnen worden ten koste van de voortplanting. Volgens hem komt dit doordat vliegen die geen eieren leggen langer kunnen teren op hun vetreserves. Hiernaast een tekening van de kop van een fruitvliegje.

Mummies met tatoeages ontdekt

Archeologen hebben in het noordwesten van China twaalf mummies ontdekt die op borst en buik met haren dichtgenaaide chirurgische insnijdingen vertonen. De mummies, die waarschijnlijk dateren van 475-221 vóór Christus, werden opgegraven in de autonome regio Uygur van de provincie Xinjiang, een woestijngebied waar vaker door de hitte gemummificeerde lichamen worden gevonden. De twaalf zijn mogelijk afkomstig uit het verdwenen koninkrijk Cheshi. De gezichten van de mummies zijn getatoeëerd. De doden dragen leren jassen en schoenen en vilten hoeden, en de vrouwen onder hen haarnetjes. Sommigen hebben leren buideltjes met poeder, mogelijk een medicijn, om hun middel.

limburgs dagblad vrijuit

Toen Beatrix net haar tweede verjaardag had gevierd, schreef haar trotse moeder Juliana: 'Ze wordt steeds menselijker en evenzeer brutaler. Ze is erg sociaal aangelegd en windt iedereen om haar kleine vinger. Maakt luidkeels vriendschappen met vreemde mensen en zoo!'

Aandoenlijke zinnen in brieven die makelaar Bas Romeyn uit Lisse deze maand aankocht. Brieven - volgend jaar gebundeld in het boek 'Drie Vorstinnen' - die een blik gunnen in het leven van prinses Juliana.

'Heel veel liefs van Jula'

DOOR PAUL VAN DER KOOIJ

In een van de brieven waar Bas Romeyn beslag op wist te leggen, meldt prinses Juliana openhartig dat ze zich zo'n 'nomade' of 'trekvogel' voelt in haar ongetrouwde jaren vol vakanties en heen en weer gereis tussen paleizen. Ook is te lezen over Juliana's 'dierbare middagrust' na de bevalling van Irene. En over het 'ongezellige' briefpapier dat ze in 1939 richting vioollerares mevrouw A. Rackwitsz-De Jongh stuurt; 'Maar ik heb geen ander meer'.

De prinses ondertekent haar brieven met 'Heel veel liefs van Jula' of 'Uw Jula'. De vioollerares is voor haar de 'Lieve Mevrouw', die ze vaak uitbundig bedankt: 'Wat een beeld van een azaleatje, was uw verrassing op mijn verjaardag.' En: ,Nog hartelijk dank voor uw lieven brief'.

Juliana blijkt zeer zorgzaam. Als ze een keertje vioolles op 't Loo krijgt, legt ze precies uit welke trein mevrouw Rackwitsz moet nemen: 'Bij de winterdienst blijft de trein in Apeldoorn om 11.22 uur aankomen en die vertrekt uit Den Haag om 9.05'.

Dergelijke beleefdheden en aardigheden, worden soms afgewisseld door welhaast filosofische ontboezemingen. Zo schrijft 'Jula' na het zien van wat schilderijen van meneer Rackwitsz, bekend om zijn romantische landschappen: „Ze laten me denken aan de fantasieën die je hebt, en die je waarschijnlijk worden ingegeven, als kind of heel jong meisje, als je je zuiver voelt en idealistisch en de levenservaring de beelden van je denken nog niet beduimeld heeft.'

Praten

Duidelijk blijkt dat de dames meer doen dan vioolspelen. Zo schrijft Juliana in 1936 aan de 22 jaar oudere dame, vioolpedagoge voor tal van kinderen van betere stand: 'Eerlijk gezegd, lijkt het me niet veel zin hebben om te spelen. Maar wij zouden kunnen práten. Ik hoop erg, dat het u schikt'. Of, in 1939: 'Ik zal Trix maar niet meebrengen, aangezien we dan aldoor moeten opletten en niet kunnen praten'.

De prinses is reuze benieuwd naar mevrouws ervaringen: 'Hoe was uw zomer? Ik ben erg benieuwd te hooren, in de zomermaanden kun je zoo heerlijk veel meemaken'. Juliana laat zich ook van haar geestige kant zien: 'Schrikt u niet als er straks een auto bij u komt voorrijden. U wordt niet ontvoerd, het is de hofdame die u komt ophalen'.

Het enthousiasme van Juliana is vaak niet te stuiten. 'Op 't Loo ligt sneeuw en is de hemel blauw. Nog vanmorgen was ik daar!' Op vakantie in Zwitserland? Achterop een ansichtkaart meldt ze dat ze 'ontzagwekkend geniet': 'Je kunt je in het gewone leven niet voorstellen dat er zoo'n lucht, zoo'n zon bestaat en dat je zoveel plezier kunt hebben'.

'We skieën met fanatisme en worden gebraden door de zon van boven en de sneeuw van onderen'. En: ,De zon en sneeuw maken het tot een ongelooflijk mooi sprookje. We maken vaak uitstapjes en skieën dan, natuurlijk onder deskundige leiding, een eind heen of terug, en noemen dat dan weidsch 'een tocht'. Of: 'Soms lijkt het alsof je in een operette speelt'.

Alleen: 'Je komt zoo moeilijk tot je bezigheden als je zoo op reis bent met een erg fleurig troepje'. Ook uit andere fragmenten spreekt zo nu en dan schuldgevoel. Moet de prinses een les afzeggen of heeft ze te weinig gestudeerd? De vioollerares krijgt brieven vol verontschuldigingen. In de trant van: ,Nu voel ik me heelemaal klein (..want ik had er niet aan gedacht dat ik dan niet kan'). Of: ,Het spijt me zóó u alweer lastig te vallen (maar maandagochtend moet ik vroeger weg)'.

Excuus

Schrijft ze weer eens laat terug? 'Ik voel me erg beschaamd en vraag u duizendmaal om excuus dat ik nu pas schrijf. Het is een schandaal op zijn minst genomen.'

Maar ja, Juliana heeft ook veel aan haar hoofd. 'Drukke ambtsbezigheden', zoals ze dat de ene keer noemt. Of: 'ik zit tot over de ooren in de vergaderingen e.d.' Of: 'Het spijt me, weer te moeten gaan afzeggen. Het is 'mijn plicht – mijn baantje' (maart '31). Een ander keertje relativeert ze dat baantje behoorlijk: 'Ik had deze week veel te doen, althans dat verbeeld ik me'.

Soms ook krijgt ze zulke aardige invitaties, dat ze niet anders kan doen dan 'een vreugdesprong maken', schrijft ze nadat een peettante haar te logeren heeft gevraagd. Wéér geen les dus. 'Kunt u mij deze lichtzinnigheid toestaan en vergeven?'

Dat Juliana de vioolles zo serieus neemt, kan heel goed met de stevige hand van moeder Wilhelmina te maken hebben. Die ontbiedt de vioollerares regelmatig op paleis Noordeinde om de voortgang van Juliana's vioollessen te bespreken. Op 23 maart wordt mevrouw Rackwitsz zelfs genood voor de avonddisch met kerriesoep, geroosterde kreeft, spruitjes met kastanjes, gevulde kalfsbout en marasquintaart. Tenminste, dat belooft het tijdig toegestuurde menu.

Ellende blijft ook Juliana niet bespaard. Zo schrijft ze in juni 1934, na de dood van haar vader: 't Was een grote schok, vreeselijk. En dat middenin de fleurigheid die ik had in Londen! Vader zelf moet er nog meer door overvallen zijn dan wij. Ik heb het zoo fijn gevonden dat de mensen 't zoo goed begrepen hebben dat alles wit was na zijn dood. Met dat al is het toch vreselijk onwerkelijk'.

Ook de naderende oorlog werpt zijn schaduwen vooruit in de brieven. Zo zwerft Juliana van paleis naar paleis in de maanden voor de oorlog: blijkbaar vrezen de Oranjes een Duitse inval. Het levert de volgende brieven op: 'Lieve Mevrouw, ik voel me zo snood dat ik u nog nooit bedankte voor uw gelukwensch met Trix' terwijl uw verjaardag. (wat een glorieus feest was natuurlijk). Ik was van plan geweest u kort daarop te schrijven, te vragen of u 't grut eens in levenden lijve kwam bewonderen. Toen echter gingen we voor een poosje naar Soestdijk en dat poosje was erg elastiek, werd tot maanden. Nu echter, zijn we weer 'een poosje' hier', schrijft ze 17 april 1940 vanuit Huis ten Bosch.

Schattebouterig

Gelukkig, de dames kunnen elkaar weer ontmoeten. En Juliana is vreselijk blij dat de lerares het, volgens haar brief, 'óók gezellig vond'. En wat vindt ze het 'schattebouterig' dat de lerares 'wéér zulke mooie bloemen heeft gestuurd' met haar verjaardag. Ze voelt er echter niets voor om te komen concerteren: 'Dat maakt me nou gewoon beschaamd, te zeer om het graag te accepteren, heusch waar! Bovendien maken we weer plannen om naar Soestdijk te gaan, vagelijk'.

Toch staan er tussen dergelijke beleefdheden ('U verwent me veel te veel') ook zinnen die dieper gaan: 'Mijn verjaardag bij dat heerlijke weer deed al wat naar is onwaarschijnlijk lijken en bracht fleur (lekker, ondanks alles! Zoo'n geven! wat had je). Het is overigens zoo'n rare situatie als je zelf zoo'n bevoorrecht en gelukkig menschenkind bent in deze wereld. Ik zou op dit moment eindeloos aan 't boomen kunnen slaan, maar de avond en het 'pampier' schieten op'.

Meldt Juliana niets over Bernhard, hofdame Schoch noemt hem in december 1936 'een Gods Geschenk voor de Koningin, Prinses en het hele land. Nu is de eenzaamheid voor de Prinses opgelost en kan zij iets heel moois van haar leven maken'.

● *Prinses Juliana in haar studententijd, eind jaren twintig.*

● *Juliana aan de wandel met haar grootmoeder Emma (met paraplu) en wat hofhouding.*

● *'Jula', ongeveer tien jaar oud, rent het schooltje bij Huis ten Bosch binnen, gevolgd door een hofdame.* Foto: GPD

Alleen al de aanwezigheid van Bas Romeyn, makelaar te Lisse, drijft op veilingen de prijzen van Oranje-brieven op. Romeyn stak inmiddels vele tienduizenden guldens in zijn verzameling. Aanvankelijk zei hij de brieven van de vorstinnen Emma, Wilhelmina en Juliana alleen voor zichzelf te hebben gekocht. Inmiddels komt er toch een brievenboek en is Romeyn een bekende Nederlander geworden. „Ik had op een gegeven moment zoveel materiaal, dat het zonde was om er géén boek van te maken en het volk de brieven te onthouden." Romeyn wil zo een onbekend stuk Oranjegeschiedenis tot leven roepen.

'Makelaar steekt tienduizenden in Oranjebrieven'

DOOR PAUL VAN DER KOOIJ

Bas Romeyn streeft ernaar om van het boek een echt 'pronkjuweel' te maken; hij ziet het als een vorm van 'projectontwikkeling'. Met die bezigheid verdient hij tenslotte het geld dat hij zo graag in zijn verzamelingen steekt. Kunst en boeken kwamen eerst, de Oranjes pas eind 1991. Op een boekenveiling liep hij toen 'geheel toevallig' tegen een stel brieven van de jonge Juliana aan. Romeyn was direct 'gecharmeerd', zoals hij dat noemt.

„Goh, wat aandoenlijk," dacht hij bij het zien van de zeven kinderbriefjes, 24 brieven, 29 ansichtkaarten, foto's en gedrukte exemplaren van theatervoorstellingen waarin de jonge prinses een rolletje had. „Wat uniek ook," dacht hij. „Want van welk boek heb je nou het enige exemplaar...?!"

Hij had het pakket nog niet voor 18.000 gulden bij het Haarlemse veilinghuis Bubb Kuyper gekocht, of de aanbiedingen stroomden bij hem binnen. Oranjelepeltjes, bustes van koningin Juliana, kindertekeningen van Willem-Alexander, plakboeken en noem maar op: „Als ik overal op in was gegaan, had ik een pakhuis kunnen vullen."

Bas Romeyn sloeg pas weer toe, toen tientallen brieven van Wilhelmina en Emma, geschreven aan nichten en tantes in Duitsland, onder de hamer kwamen. Volgens hem staan er 'zeer interessante dingen' in en bood het Koninklijk Huisarchief niet voor niets driftig mee tijdens de veiling. Met een bod van 15.000 gulden overtroef hij echter dat van de hofdienaren en zette hij een trend: Oranjebrieven zijn tegenwoordig goud waard, zeker als Romeyn meebiedt.

Wat er zo interessant aan de brieven van Wilhelmina en Emma is, wil hij nog even in het midden laten. Tot het boek verschijnt moeten we het doen met de mededeling dat de brieven van Wilhelmina duidelijk maken dat ze, „anders dan vaak gedacht, heel verliefd geweest is op Hendrik." Hoe meer de makelaar van de Oranjes kocht, hoe vaker hij moest denken aan een waarschuwing die een deskundige ongevraagd gaf. „U kunt er geen boek van maken," zei deze, nadat Romeyn in 1991 de kinderbrieven van Juliana had gekocht. „Dat wil ik ook helemaal niet," antwoordde hij toen. „En echt, daar was in die tijd geen sprake van." Alleen: tijden en plannen veranderden.

Verstandhouding

Op de brieven die Juliana tussen 1930 en 1940 aan haar Haagse vioollerares schreef, bood Romeyn dan ook met in zijn achterhoofd het uitgeven van een boek. Hij kreeg echter steeds sterker de indruk dat hij tegen het hof opbood. En dat hof wilde hij niet ontrieven. Hij moest een weekje later langskomen op Paleis Noordeinde en wilde dan in 'uitstekende verstandhouding' verder praten over zijn boek.

Tijdens dit gesprek bleek dat niet het hof, maar een onbekende derde er met de verzameling vandoor was gegaan. Doodzonde, vonden makelaar èn hofdienaar. Zeker toen duidelijk werd dat de koper, die vanuit zijn auto naast het Hilversumse veilinggebouw had geboden, de brieven en foto's 'voorgoed' naar het buitenland had meegenomen. Wie schetste dan ook Romeyns verbazing, toen hij rond de zomer een anoniem telefoontje kreeg van de man in kwestie.

„Hij vertelde dat hij de brieven in een opwelling had gekocht, niet beseffend dat er ook nog 26 procent veilingkosten bij kwamen," zegt de makelaar. „Hij durfde ze ook niet aan zijn vrienden te laten zien, bang om uitgelachen te worden, omdat-ie er zo uitzonderlijk veel voor had betaald."

Romeyn wilde het pakket uiteraard in zijn bezit hebben, maar de zakenman in hem beteugelde zijn gretigheid. Dus klaagde hij dat Mister X de prijs zo had opgedreven tijdens de veiling, en meldde hij eveneens dat hij al zover was met zijn boek dat de brieven misschien niet eens nodig waren. Kon hij ze anders misschien alleen even afdrukken, tegen betaling van pakweg 20.000 gulden? Romeyn: „Die man antwoordde met dreigementen. Hij zei dat hij met die brieven kon doen wat hij wilde. In de sloot gooien, bij voorbeeld." Zo sleepten de onderhandelingen zich maanden voort, met flinke tussenpozen.

Door de knieën

Uiteindelijk ging Romeyn door de knieën. Hij herhaalde zijn veilingbod: 55.000 gulden. Een dagje later liep – zoals Romeyn omschrijft – een 'echte heer' met een veilingordner zijn kantoor in Lisse binnen. Hoewel het ijs direct was gebroken, keek Romeyn grondig na of geen briefje of foto ontbrak. „Want voor de zekerheid had ik de veilingmeester nog even om de oorspronkelijke catalogus gevraagd."

De aankoop maakt zijn boek vollediger, maar zorgt er tevens voor dat het later uitkomt dan de bedoeling was. Romeyn: „Dit jaar niet meer, maar zeker in 1994."

Om de vele brieven in een goed kader te kunnen plaatsen, heeft Romeyn een historicus in de arm genomen die gespecialiseerd is in de monarchie. Die legt uit wie genoemde neef Frits is, of de prinses Von Wied. Ook diept hij zaken uit die in de brieven worden aangestipt.

Zo komt iedereen aan zijn trekken: de lezer die uit is op populaire ditjes en datjes, en de liefhebber van een gedegen historisch werk.

door rob peters

Steunfraude

Mina is de vijftig en de honderd kilo al lang voorbij.

Ze is gepakt voor steunfraude.

Al weet ze nauwelijks wat dat betekent. Ze heeft zonder succes vier jaar van de lagere school doorlopen.

Mina is ook al lang gescheiden.

Toen onverwacht een man alsnog haar bed en voordeur wilde delen, zei ze niet nee.

De sociale dienst werd echter niet door haar, maar door vriendelijke wijkgenoten ingelicht.

Nu zit ze voor de rechter en trilt als een chipolata-pudding.

Door de zenuwen kan zij nauwelijks enig geluid uitbrengen.

'Piet was zo'n aardige man en hij kwam echt niet voor de seks,' piept ze.

Piet was een moderne St.-Maarten, die zijn huis aan een dakloos gezin gaf en tevreden was met een kamer bij Mina.

De jongens van de sociale recherche zagen het wat anders.

Op een dag sleepten zij Piet en Mina de cel in.

Mina was doodsbang in haar politiecel.
Ze moest zich uitkleden en er werd tegen haar geschreeuwd, gescholden alsof ze een hond was, zegt ze.

'Ik had op dat moment wel alles willen bekennen,' mompelt ze tegen de dames in zwarte toga.

Achter Mina in het popperige rechtzaaltje, zitten lotgenoten.

'Vrouwen in de fraude,' zegt iemand sarcastisch.

Ze hebben allemaal klachten over het harde optreden van sociaal rechercheurs.

Onwetend van de nieuwe trend dat de opsporing van steunfraude een politiek hot item is.

En dat inherent daaraan opsporingsambtenaren die flink optreden, een medaille krijgen.

Op deze dag zijn rechter, officier en griffier toevallig ook vrouwen.
Dat schept een band.

Al onthouden officier en rechter zich van een oordeel over de klachten van onmenselijk hard optreden.
Mina kent clement af met een maand voorwaardelijk.

Haar Piet ook, al moet die snel weer zijn kamer bij Mina opgeven.

De officier van Justitie had Mina nog graag vijftig uur gratis laten werken in een bejaardenhuis of zo.
Mina heeft geen bezwaar, tenslotte moet ze ook haar eigen huishouden doen.

Politierechter Smit ziet met kenners-oog dat zelfs enkele uren dienstverlening niet veel zal worden.
Mina heeft haar les geleerd.

Er komt geen kostganger meer in.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGID[S]

Gemeente Maastricht

Maastricht behoort met circa 118.000 inwoners tot de grotere steden in Nederland. Het is de oudste stad van het land, maar ook een vitale stad met ambities. Maastricht ligt in het centrum van een internationale omgeving en richt zich sterk op de ontwikkeling van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningenniveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Diezelfde kwaliteit wordt gevraagd van de ambtenaren van de stad. Dus ook van de nieuwe

Verkeerstechnisch Tekenaar (v/m)

Dienst Stadsontwikkeling en Grondzaken

Uw plaats in de organisatie. De dienst Stadsontwikkeling en Grondzaken wordt sterk gekenmerkt door de dynamiek, die noodzakelijk is voor een samenhangend beleid op het terrein van de ruimtelijke ontwikkeling en vernieuwing van Maastricht. Bij de dienst werken ongeveer 160 mensen bij verschillende afdelingen (Grondzaken, Stedelijke Inrichting, Bouwen en Wonen, Milieu en het Projectbureau). Bij de afdeling Stedelijke Inrichting werken ongeveer 40 mensen aan een aantal belangrijke taken, die te maken hebben met beleid, ontwerp, beheer en onderzoek. Er wordt interdisciplinair samengewerkt tussen de taakgroepen Stedebouw en Monumentenzorg, Groen, Verkeer en Archeologie. Het afdelingshoofd geeft leiding aan de totale afdeling. De Verkeerstechnisch Tekenaar legt verantwoording af aan de Taakcoördinator Verkeer.

Uw taken en verantwoordelijkheden. U werkt zelfstandig verkeerstechnische ontwerpen uit, zoals nieuwaanleg en reconstructie van wegen, kruispunten, parkeerterreinen en woonomgevingsplannen. Tevens werkt u markerings-, bebordings- en bewegwijzeringsplannen uit. U assisteert bij verkeersonderzoek en verricht ander voorkomend (teken)werk.

Uw kennis en kwaliteiten. U beschikt over een MBO-opleiding, met specialisatie weg- en waterbouw of verkeerstechniek. U heeft ervaring als verkeerstechnisch tekenaar en in het werken met CAD-programma's, bij voorkeur Microstation. Daarnaast bezit u een flexibele werkinstelling en kunt u in teamverband opereren.

Ons aanbod. Het salaris is afhankelijk van opleiding en ervaring en bedraagt maximaal ƒ 3.650,- per maand (schaal 6).

Inlichtingen. Inlichtingen over de functie kunt u telefonisch inwinnen bij de heer H. Delgauw, Taakcoördinator Verkeer, telefoon 043-292361 of mevrouw C. Urlings, Personeelsadviseur, telefoon 043-292554.

Hebt u belangstelling? Richt uw sollicitatie dan binnen 14 dagen aan de directeur van de dienst Stadsontwikkeling en Grondzaken, Postbus 1115, 6201 BC Maastricht, onder vermelding van het vacaturenummer 4170 in zowel de linkerbovenhoek van de envelop als uw sollicitatiebrief.

Een psychologisch onderzoek kan en een medisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Onze voorkeur. Wij vinden dat het gemeentelijk apparaat een goede afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Bij gebleken geschiktheid genieten zij dan ook onze voorkeur.
Mogelijkheden voor kinderopvang zijn aanwezig.

BOUW MÉÉ AAN ONZE VERDERE EXPANSIE ... GROEI DÓÓR IN UW CARRIÈRE ALS SUCCES[VOL]

OPERATIONS MANAGE[R]

*Onze relatie, **Groothandel Mourmans b.v.**, gevestigd in Maastricht, is een snelgroeiende dochteronderneming van de dynamische **Moraco Groep**, die geleid wordt door Marcel Mourmans, oprichter van **Mora**, de fabrikant van de bekende **Mora Snacks**.*

Groothandel Mourmans is een gespecialiseerde toeleverancier van een breed en diep assortiment fast food produkten, hulpstoffen en materialen aan horeca, cafetaria's, fast food zaken, bedrijfskantines en grootkeukens.

Naast een uitgekiend goed in de markt liggend assortiment van hoogkwalitatieve produkten biedt Groothandel Mourmans haar afnemers toegevoegde meerwaarde door een snelle, persoonlijke service, promotionele ondersteuning en deskundige, professionele adviezen.

Door een sterk klantgerichte en innovatieve marktbenadering heeft Groothandel Mourmans zich met 30 gemotiveerde medewerkers en een omzet van meer dan 360 miljoen BF kunnen ontwikkelen tot één van de belangrijkste bedieningsgroothandel-organisaties in haar sektor.

In het kader van de verdere uitbouw van haar marktpositie wenst Groothandel Mourmans de organisatie professioneel te versterken met een hooggekwalificeerde Operations Manager (M/V), die de mogelijkheid geboden wordt uit te groeien tot General Manager.

FUNKTIE-INHOUD

Na een grondige inwerkperiode zult U als Operations Manager algemene leiding geven met komplete verantwoordelijkheid voor het realiseren van de geplande omzet- en winstdoelstellingen.
U draagt zorg voor een expansief beleid met een zo hoog mogelijk bedrijfsrendement en continuïteit van de onderneming.
Tot uw taken behoren o.a. het:
1. maken van voorstellen voor het marketingbeleid en het opstellen en realiseren van de operationele plannen en budgetten gericht op de optimalisering van produkt/marktcombinaties
2. coördineren en supervisieren van alle operationele aktiviteiten, waaronder verkoop, magazijn, expeditie, administratie, boekhouding, inkoop, personeel, service en logistiek
3. systematisch aanpassen van de organisatie-struktuur en operationele procedures aan veranderde omstandigheden
4. leiden van 30 medewerkers in de binnen- en buitendienst
5. onderhouden en uitbouwen van persoonlijke kontakten met klanten, toeleveranciers en kollega-ondernemingen.

GEWENSTE KWALIFICATIES

Voor deze belangrijke topfunktie komt uitsluitend een dynamische, ambitieuse persoonlijkheid van 30 tot 40 jaar in aanmerking, die aan ieder van de volgende kwalifikatiekriteria volledig beantwoordt:
1. U heeft gedegen meerjarige succesvolle ervaring in een soortgelijke funktie met operationele budget-verantwoordelijkheid zoals hierboven omschreven.
2. U heeft specifieke kennis van de distributie van fast moving consumptie-artikelen.
3. U heeft brede kennis van de voedingsmiddelenbranche, bij voorkeur in fast food, inzake logistiek en marketing, opgedaan bij een producent of soortgelijke distributie-organisatie.
4. U heeft succesvolle ervaring in het leiden, coachen en motiveren van medewerkers in de binnen- en buitendienst.
5. U bent een pragmatische "hands on" manager en charismatische teambuilder, die kan bogen op aantoonbare successen in een soortgelijke funktie.
6. U heeft een opleiding op T.E.W. niveau.
7. U bent een open, eerlijke persoonlijkheid met een ondernemersinstelling, goede kommunikatieve vaardigheden, flexibiliteit en doorzettingsvermogen.
8. U heeft affiniteit met de regio en met de informele familiecultuur in, bij voorkeur, een bedrijf in de levensmiddelensektor.
9. U woont binnen een straal van 50 km rondom Maastricht of bent bereid U op korte termijn in de nabije omgeving te vestigen.

WAT HEEFT GROOTHANDEL MOURMANS U TE B[IEDEN]

- ☐ een unieke opportuniteit om een bloeiend[e dyna]misch bedrijf, dat in haar sektor een vo[oraan]staande plaats inneemt, verder succesvo[l uit te] bouwen;
- ☐ een verantwoordelijke topfunktie met vee[l ont]plooiing en persoonlijke zelfrealisatie, waa[rin]standig ondernemen centraal staat;
- ☐ een aantrekkelijk inkomenspakket met a[antrekkelijke] aanvullende voordelen;
- ☐ een representatieve firmawagen;
- ☐ een aangename, open en stimulerende we[rksfeer] met korte kommunikatielijnen en een jong[e dyna]mische teamgeest;
- ☐ reële doorgroeimogelijkheden binnen ee[n] gezonde, dynamische, internationale groep.

WILT U UW HUIDIGE POSITIE ÉCHT VERBETEREN BEL HUBERT KUZÈLJ VAN K.M.C. 089-72 15 87

Een eenvoudig telefoontje informeert U [snel en] discreet of Uw ambities overeenstemm[en met] ons aanbod.

Ook als U momenteel nog niet aan veran[dering] denkt, zou U zich nader moeten informere[n].

Aarzel niet en bel hiervoor onze persone[elsma]nagementconsultant, de Heer Hubert [Kuzèlj] (spreek uit Kûzèl) van K.M.C., telefoon 089-72 [...] a.s. maandag of dinsdag tussen 09.00 en 12[.00] of tussen 13.00 en 16.00 u.

U kunt ook schriftelijk reageren door U[w brief] omgaand naar K.M.C. - Lanaken te sturen. K.M.C. garandeert U een persoonlijke, dis[creet] didaatvriendelijke en snelle sollicitatieaf[hande]ling binnen 4 weken na Uw reaktie.

KUZÈLJ MANAGEMENT CONSULTANTS

HELPT EXPANSIEVE BEDRI[JVEN] BIJ HET VINDEN VAN GO[EDE] GEMOTIVEERDE MEDEW[ER]KERS IN BELGIË, NEDERL[AND], FRANKRIJK, GROOT-BRITT[AN]NIË, DUITSLAND EN DE U.S.[A.]

KMC BEUKENDREEF 4 3620 LANA[KEN] Tel. (089)72 15 87 Fax (089)72 [...]

Maxwell is een vooraanstaand en kerngezond bedrijf, met bijna 20 winkels van Utrecht tot Maastricht. Bijna 60 jaar lang hebben goede service en lage prijzen voor elektro-apparaten (bruin- en witgoed) voor groei gezorgd. En wij groeien nog steeds. In verband met de opening van een nieuwe winkel zoeken wij dynamische mensen m/v.

VERKOOP-TALENT

VOOR DE FUNCTIES FILIAALCHEF OF 1e VERKOPER

In onze snelgroeiende elektro-winkelketen hebben wij voortdurend goede banen voor geschikte mensen. Leeftijd tot ca. 30 jaar. Verkoop-ervaring is een pré, maar niet noodzakelijk. Prima werksfeer. Eigen inbreng wordt bij ons zeer gewaardeerd. Mensen met b.v. MDS, MEAO of HAVO en inzet en aanleg voor de verkoop kunnen al heel snel hun eigen winkel bij ons hebben en een zeer goed salaris.

S.v.p. schrijven naar:

Hoofdkantoor MAXWELL B.V.
t.a.v. afdeling personeelszaken, postbus 7173, 5980 AD Panningen

MAXWELL

TAD INOX SERVICE B.V.

Tad Inox Service B.V. startte begin [...] het industrieterrein de Beitel te Heerlen, [...]

Voor een verdere uitbreiding van ons bedrijf zijn wij op zoek naar

operators

voor de decoilijn en de slitlijn. Ervaring is noodzakelijk.

Aanmelding:
Sollicitaties uitsluitend schriftelijk met c.v. binnen 10 dagen na publicatie te richten aan:

Tad Inox Service B.V.
Postbus 6068, 6401 SC Heerlen, t.a.v. dhr. T. Janssen.
Voor telefonische informatie kunt u tijdens werkdagen bellen tussen 16.30 en 18.00 uur, 045-436118.

LAUDY

LAUDY BOUW & ONTWIKKELING B.V.
is een in Sittard gevestigde bouwonderneming met een jaaromzet van ca. 70 miljoen gulden.
Het bedrijf realiseert projecten in [...], utiliteits- en industriebouw, woningbouw, renovatie en restauratie.

Op korte termijn is er in onze organisatie plaats voor een

DIREKTIE-SECRETARESSE

Funktie-informatie:
De direktie-secretaresse is rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan de direktie.
De werkzaamheden t.b.v. de direktie en het management-team omvatten onder andere:
- verzorgen van de inkomende- en uitgaande post;
- verzorgen van de vertrouwelijke korrespondentie;
- verrichten van ondersteunende werkzaamheden t.b.v. de acquisitie;
- afspraken maken en agenda's plannen en bijhouden;
- voorbereiden en het notuleren van vergaderingen;
- bijhouden en archiveren van dossiers en bestanden.

Funktie-eisen:
- leeftijd 30 tot 40 jaar;
- opleiding HBO-niveau plus voltooide secretariële opleiding;
- ruime ervaring in een secretaresse-funktie op direktieniveau;
- goede beheersing van Engelse en Duitse taal;
- ruime ervaring met WordPerfect tekstverwerking;
- kwaliteiten op het gebied van zelfstandig werken, contactuele vaardigheden en accuratesse;
- bij voorkeur woonachtig in de regio waarin het bedrijf gevestigd is;

Geboden wordt:
Een zelfstandige boeiende funktie met uitstekende arbeidsvoorwaarden.

Kandidaten voor deze funktie worden verzocht hun sollicitatie met uitgebreid curriculum vitae binnen 14 dagen te richten aan:
Organisatie-Adviesbureau A. Duys b.v.
Meslaan 12, 6823 JP Arnhem.

Uw sollicitatie zal vertrouwelijk worden behandeld.

Wie bij de afdeling Bedrijfsbeveiliging komt werken, moet eerst de spelregels leren.

De Holland Casino's zijn de enige officiële casino's die ons land rijk is. Wat betekent dat de gasten er uit zijn in een onbesproken en uiterst [s]feervolle omgeving. Maar ook dat er [...] wat geld en [...]ons omgaan.
Vandaar dat er een eigen [...] [bed]rijfs[bev]eiliging is. Voor die a[...] [Hollan]d Casino [...] zoeken [...]

[...] Onderzoeks- en Spel[...]groep (m/v).

[...]land die, na een uitgebreid[e] [...] opleiding, belast is [...] beveiliging v[...] en goederen [...] casino. Die s[...] in de speelzalen [...] leiding advis[...] ondersteunt bij de ha[...] van orde en [...] [...] opleiding is ook een [...] met po[...] nodig en ervaring [...] moet de medewerker [...] zoeken, be[...] in wisseldienst te [...] verschillende [...] Holland Casino's gespeeld [...]. Wij [...] een bruto jaarsalaris [...] gebaseerd op [...]. En uitstekende [...] waaronder een eigen [...]

Be[...] voldoet u aan bovenv[...] wij u uit uw schrift[...] van een [...] pasfoto, b[...] aan de C[...] [Hollan]d Casino Valkenburg, [...]

HOLLAND CASINO

Wie tilt er drie ton van de grond?

De wereld van super- en hypermarkten is dynamisch, turbulent, enerverend.
In weinig bedrijfstakken vinden in zo'n korte tijd zulke grote veranderingen plaats.
Schaalvergroting, fusies, automatisering, nieuwe technieken, consumentisme zijn enkele van de vele gelijktijdige ontwikkelingen, die de ooit zo rustige 'detailhandel in levensmiddelen' onophoudelijk in beroering brengen.
Het verschil tussen succes en falen hangt af van steeds meer aspecten en van steeds kleinere details.

De hedendaagse supers zijn forse ondernemingen geworden, ware 'food-centers', die grote financiële risico's met zich meebrengen en die aan hoge doelstellingen moeten beantwoorden. Alleen de meest capabele

STORE-MANAGERS

zijn in staat om leiding te geven aan zulke grootschalige operaties.
Nog moeilijker is het om een volkomen nieuw 'food-center' van de grond te tillen, zeker als het daarbij gaat om omzetdoelen van ƒ250.000 tot ƒ300.000 per week.
Wie dat kan, moet niet alleen zijn sporen in de branche verdiend hebben, maar behalve over initiatief en organisatietalent ook beschikken over ambitie, commercieel gevoel en een flinke portie incasseringsvermogen.
Zulke mensen zijn dun gezaaid. dat beseffen we maar al te goed. Maar ze zijn er wel en bij Jan Linders kunnen ze de uitdaging aangaan in één van de nieuwe food-centers die we willen openen. Hierbij worden ze uitgenodigd om te schrijven aan:
Hoofd Personeelszaken van Jan Linders bv.
Postbus 72, 5854 ZH Bergen.

jan linders
SUPERMARKTEN

Van 'mevrouw-arts' tot volwaardig arts van consultatiebureau

DOOR LINDA DANÏELS

Vroeger ging een prille moeder met haar baby naar de 'mevrouw-arts' op het consultatiebureau. Het stelde eigenlijk niet zo gek veel voor. De arts onderzocht de kleine oppervlakkig. Kneep even in zijn billetjes, gaf een prik, maakte een praatje met de moeder en dat was het. Tegenwoordig wordt het belang van de consultatiebureau-arts beter onderkend. Het beroep is uniek in de wereld en heeft een belangrijke positie in de preventieve gezondheidszorg voor zuigelingen en peuters. „Andere landen kijken met jaloerse ogen naar onze zorgzame samenleving," zegt Catherine Lie (42), consultatie-arts in Heerlen en Kerkrade. Samen met vier andere vrouwelijke artsen organiseerde ze gisteren een symposium voor de Vereniging voor Consultatiebureau-artsen in Limburg.

● *Catherine Lie onderzoekt een peuter tijdens haar werk op het consulatiebureau: „Ik werk aan de voedingsbodem van onze maatschappij."* Foto: FRANS RADE

„Wel spannend hoor, zo'n symposium organiseren. Het is een effectieve manier om ons te profileren in de medische wereld. Jarenlang werd het belang van onze beroepsgroep onder de tafel geschoven. Veel mensen, ook specialisten, wisten en weten nu nog steeds niet wat ons werk precies inhoudt. Laten we het er maar op houden, dat onbekend onbemind maakt," steekt Lie van wal.

Vijf jaar geleden is de Vereniging voor Consultatiebureau-artsen opgericht. Mede hierdoor wordt de groep serieuzer genomen. Want de cb-arts is er al een hele tijd: zo'n tachtig jaar en tegenwoordig is het gespecialiseerder dan ooit. Nergens ter wereld is de Jeugdgezondheidszorg zo goed geregeld als in ons kleine kikkerlandje. Dat blijkt met name uit de cijfers over de kindersterfte, die mede door een goed georganiseerde JGZ tot het minimum is gedaald.

Vroeger hield een cb-arts zich voornamelijk bezig met het nakijken van baby's. De arts gaf voedingsadviezen en entte de kleine kinderen in tegen een aantal ziekten. Tegen het eind van de jaren zeventig werd succesvolle deelname aan de 'Applicatiecursus voor consultatiebureau-artsen' vereist om het beroep te mogen uitoefenen. De taken werden uitgebreider en gespecificeerder. In Nederland werken nu zo'n 2500, meest vrouwelijke, artsen voor het Kruiswerk als consultatiebureau-arts. Spreken we bij de zorg door de huisarts van de eerstelijns gezondheidszorg, dan kunnen we stellen dat de consultatiebureau-arts de nuldelijns gezondheidszorg vertegenwoordigt. De cb-artsen zijn de eerste mazen in het net.

Hielprik

Het werk van de consultatie-arts bestaat tegenwoordig voornamelijk uit het opsporen van ontwikkelingsstoornissen bij baby's en peuters. De zogenaamde hielprik bijvoorbeeld, voorkomt dat per jaar zo'n zeventig kinderen een secundaire hersenbeschadiging oplopen. Ook aangeboren heup- en hartafwijkingen en stoornissen in het maag-darmkanaal worden pas duidelijk in de zuigelingen periode. De arts controleert ook of de zintuigen goed hun werk doen en ze meet de lengte, het gewicht en de schedelomvang van het kindje. Bij doorverwijzing naar bijvoorbeeld de kinderarts zijn deze gegevens onmisbaar voor het stellen van de juiste diagnose.

Een cb-arts heeft hetzelfde diploma op zak als een gewone huisarts. Net voordat Lie zou afstuderen aan de universiteit van Amsterdam werd haar gevraagd of ze op een consultatiebureau zou willen werken. „In eerste instantie stond ik daar nogal afwijzend tegenover. Ik wist niet precies wat het inhield en zag een parttime-baan toen niet zitten. Ik onderschatte het werk enorm. Uiteindelijk wisten ze me toch over te halen. Toen ik eenmaal aan het werk was, was ik verkocht. Mijn baan liet het toe om een gezinnetje te stichten, dat zag ik ook wel als een voordeel."

Lie heeft het nodige oefenmateriaal verzameld gedurende de dertien jaar dat ze in het vak zit. Ze heeft drie kinderen die haar de fijne kneepjes van het opvoeden hebben bijgebracht. Nu neemt ze samen met een wijkverpleegkundige, met wie ze een team vormt, kinderen onder haar hoede. Haar signalerende functie maakt het mogelijk dat onderliggende ziekten in een zeer vroeg stadium door een specialist kunnen worden behandeld.

Voedingsbodem

„Het is het meest positieve werk dat ik me maar kan voorstellen. Elke dag werk ik aan de voedingsbodem van onze samenleving. De kinderen zijn de basis van alles, en ik probeer er voor te zorgen dat ze gezond blijven. Mijn oudere collega's zijn helemaal ontroerd als ze moeders op het bureau krijgen die ze ook als baby hebben geholpen. Ik ken die sensatie niet omdat ik nog niet zo lang in het vak zit. Maar het maakt wel duidelijk dat je het allemaal ergens voor doet," zegt een stralende Lie.

De consultatie-artsen zijn natuurlijk wel bevoegd om recepten uit te schrijven, maar het is niet hun taak. Ze beperken zich tot het geven van advies en het doorverwijzen naar specialisten. „Het is natuurlijk niet de bedoeling dat we gaan concureren met de huisartsen. Dan zouden we onze doelstelling voorbij streven. We hebben juist een aantal voordelen ten opzichte van de huisarts en de kinderarts. Ouders die met hun baby naar een consultatiebureau gaan, gaan er meestal vanuit dat het goed gaat met hun kind. Voor hen is de gang naar ons dus veel gemakkelijker dan die naar een huisarts of specialist. Ouders beschouwen het bezoek aan het bureau vooral als een sociale aangelegenheid, waar vooral ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Ze zien mij als een soort vriendin die toevallig iets meer weet dan zij. Vijfennegentig procent van alle Nederlandse baby's komt op het consultatiebureau terecht."

Pas twee weken na de geboorte komt een kindje voor het eerst op een consultatiebureau. In de eerste twee weken heeft de verloskundige de baby onder haar hoede. In die prille levensdagen kunnen de aangeboren kwaaltjes ook nog niet achterhaald worden. Het is de bedoeling dat moeder met kind in de eerste maand elke twee weken even bij het bureau aanloopt. Na drie maanden krijgt het kind om de vier weken een inenting en na een half jaar wordt dat een keer in de acht weken.

Heupafwijking

Het consultatiebureau is een positieve instelling. „Mijn meest vervelende taak is het brengen van slecht nieuws. De kinderen komen gezond binnen, dat denken de moeders tenminste, en dan ontdek ik een ziekte. Bijvoorbeeld een heupafwijking. Het is wel goed dat we het in zo'n vroeg stadium ontdekken. In andere landen komen mensen pas in problemen als ze volwassen zijn. Dan gaan ze krom lopen of krijgen ze last van rugpijn. Pas dan komen ze erachter dat ze een aangeboren afwijking hebben. Maar dan is het al te laat. Een zuigeling is vaak voor honderd procent te genezen, als het kind eenmaal volwassen is lukt het vaak niet zo gemakkelijk een volwassen persoon niet meer. Bovendien wordt de nasleep ook langer naar mate men ouder wordt."

De cb-arts begeleidt en adviseert ouders ook bij opvoedings- en gedragsproblemen. „Na het eerste levensjaar kan een gewillige, energieke baby plotseling veranderen in een onrustige, opstandige peuter. Hierdoor kunnen ouders het gevoel krijgen dat ze tekort zijn geschoten aan de behoeften van het kind. In zo'n geval nodigen we de ouders wat vaker uit op het consultatiebureau. Meestal wordt dan met een wijkverpleegkundige afgesproken dat zij regelmatig bij het gezin thuis komt," legt Catherine Lie uit.

Kindermishandeling

Af en toe komt het voor dat tijdens een controle duidelijk wordt dat een kind mishandeld wordt. „Het is geen routine, maar helaas moet ik zeggen dat we dat wel eens meemaken. Het is een van de moeilijkste kanten van mijn vak," vertelt Lie. „Meestal probeer je je bevindingen dan op een erg subtiele manier bij de ouders aan te kaarten. Vaak zitten die mensen erg in de knoop en gebeurt het 'onbedoeld'. Samen met ons proberen ze dan wel naar een oplossing te zoeken. Ik denk dat kindermishandeling eigenlijk buiten ons vak valt. Het zijn ook meestal kleine dingen. Ouders die hun kinderen echt zwaar mishandelen, komen niet naar het consultatiebureau."

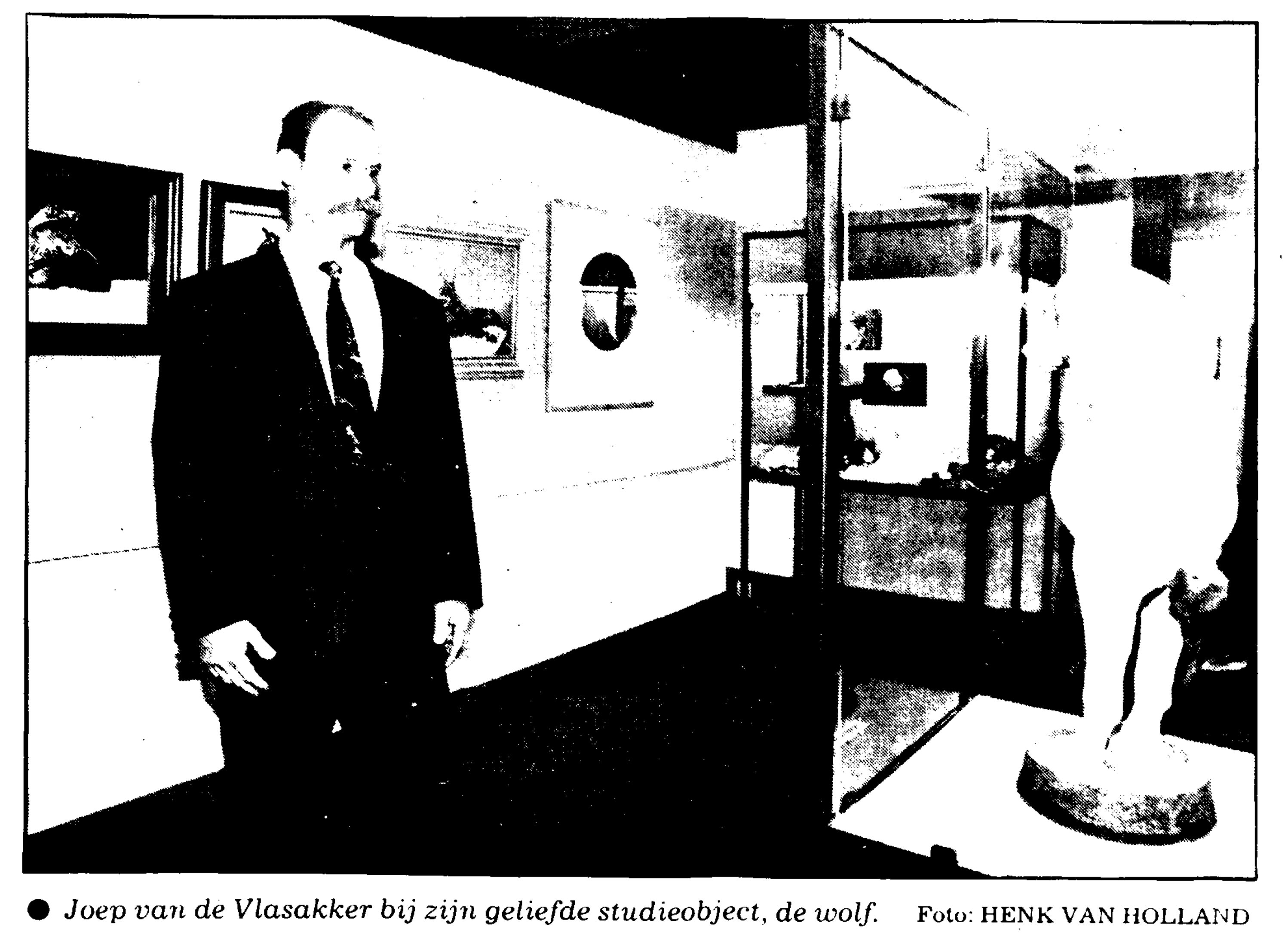
Wat volgens Lie wel regelmatig voorkomt is dat een kindje last heeft van milieuvervuiling in en rondom het huis. „Roken bijvoorbeeld. Soms krijgen we hier kinderen die constant moeten niezen of met hun handjes in de ogen wrijven. Ouders weten dan niet wat er aan de hand is. Wij wijzen de ouders er dan op dat het kindje meerookt. Meestal zijn ze dan welwillend genoeg om ergens anders te roken."

Het consultatiebureau levert ook gegevens voor epidemiologisch onderzoek. Een recent voorbeeld is het onderzoek van professor De Jonge, die het verband legde tussen het te slapen leggen van zuigelingen in buikligging en het voorkomen van wiegedood. In oktober 1987 baarde hij enig opzien met zijn stelling, dat die buikligging één van de oorzaken zou kunnen zijn van wiegedood. De consultatiebureau-artsen hebben ouders toen met spoed geadviseerd om hun kindje op de rug te laten slapen. In 1988 was de wiegedood met veertig procent afgenomen. Catherine Lie is licht ontroerd als ze het voorbeeld aanhaalt. „Daar gaat mijn hart toch wel even sneller van kloppen. Dat soort resultaten, daar doe je het tenslotte toch allemaal voor. Een goede illustratie van het belang van ons werk. Het verdient waardering en dat begint nu ook langzaam door te dringen in de rest van de medische wereld."

'Wolven in Nederland? Dat moet je die dieren niet aandoen'

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

Joep van de Vlasakker (32) werkte mee aan wolvenonderzoek in oostelijk Polen en Canada. De in Merselo (bij Venray) opgegroeide natuurbeheerder woont nu in Amerongen en 'leende' zijn adviezen en materiaal voor de tentoonstelling 'De Wolf, Vriend of Vijand?' die deze week geopend werd door staatssecretaris Gabor. De tentoonstelling is gehuisvest in het museum voor Wildbeheer in Kasteel Doorwerth, bij Arnhem. Aan de opening ging een symposium over belang en beeld van het gevreesde en geliefde roofdier vooraf. Een verslag en een gesprek met de 'ex-Limburger'.

● *Joep van de Vlasakker bij zijn geliefde studieobject, de wolf.* Foto: HENK VAN HOLLAND

De laatste wolven in Nederland kwamen voor in Limburg en Noord-Brabant. Tot ver in de vorige eeuw dacht men dat de laatste van deze 'rovers' in 1845 waren afgeschoten in Schinveld, maar enkele tientallen jaren later doken ze weer op in Noord-Limburg en Brabant. Honderdentwee jaar geleden legden de laatste twee het loodje in het Brabantse Heeze.

De wolf verdween omdat hij de mens in de weg stond. Voor boeren was het beest een schrik omdat hij zich, doordat zijn leefgebied en aantal prooidieren inkromp, aan hun vee vergreep. Voor jagers was het een gevreesde concurrent, terwijl burgers vreesden te worden aangevallen. Op dat schrikbeeld speelde ook de katholieke kerk in, die de wolf tot symbool van duivels kwaad maakte.

Ruim honderd jaar na de verdwijning van de wolf laait de discussie over diens eerherstel op. Onder druk van het groeiend milieubesef pleiten steeds meer mensen voor bescherming of zelfs terugkeer van de wolf. In verschillende landen groeit het aantal wolven weer. In oostelijk Duitsland en Frankrijk zijn weer kleine aantallen gesignaleerd.

Over de wolven-discussie bij natuurminnend Nederland heeft Van de Vlasakker een duidelijke mening. „Wolven terug in Nederland? Dat moet je die dieren nu nog niet aandoen! Ik vraag me af of dit land groot genoeg is. Onze natuurgebieden zijn teveel versnipperd. Wolven hebben een groot jachtterrein nodig. Ik zou niet weten welk terrein in Nederland zich daar momenteel voor leent. De droge zandgronden van de Veluwe alleen zijn niet groot genoeg. Je zou er het beken- en rivierenlandschap bij moeten betrekken."

Daarbij komt dat de groep wolven die zou worden uitgezet te klein en geïsoleerd is. Vers bloed is noodzakelijk, waardoor het nodig zal zijn dieren bij te plaatsen om inteelt te voorkomen. „Ik vraag me af of je dan niet erg kunstmatig bezig bent. Bovendien zullen veel wolven overreden worden: in Nederland zijn teveel wegen." Volgens Van de Vlasakker is het beter de natuur voor te bereiden op de komst van wolven, los van de vraag of het dier ook daadwerkelijk komt. Daarvoor is het creëren van grotere eenheden natuur nodig, wat ook zou passen in het overheidsbeleid om natuurontwikkeling te bevorderen.

Daarnaast is het nodig dat de Nederlander een wat vriendelijker beeld krijgt van de wolf. Hoewel dat geen huisdier is, is overdreven angst niet nodig: de wolf is eerder bang voor de mens en kiest vooral zwakkere dieren tot prooi. Van de Vlasakker sliep zelf maanden in Canadees wolventerritorium, met als enige bescherming zijn slaapzak.

Als de wolf terug komt, moet de mens inleveren en offers brengen. Het wegennet moet kleiner, de schade van boeren moet gecompenseerd worden. Bovendien vergt het aanpassingen: de wolf heeft een groot, gevarieerd en aaneengesloten jachtterrein. Voor snelwegen kan een wildtunnel of -viaduct een oplossing bieden. Het is de vraag hoeveel geld ons land daarvoor wil uittrekken.

Sociaal

Joep van de Vlasakker is wild op de wolf, zo wild dat hij helemaal naar Canada en Oost-Polen toog om het beest op te zoeken. Wat deze rover zo bijzonder maakt? „De wolf is een heel sociaal en intelligent dier. Net als de mens vroeger leeft hij in kleiner groepsverband. Om samen te leven is veel overleg nodig. De groep 'bespreekt' zaken als jachtterrein, prooi en tijdstip van de jacht samen. Vandaar dat deze sociaal levende dieren ook veel gelaatsuitdrukking hebben." Hoewel de wolf ook relatief dichtbij voorkomt, toog Van de Vlasakker helemaal naar het Noordwesten van Canada. „In Europa zijn de aantallen laag en de wolven zeer schuw. In Polen heb ik enkele maanden gewerkt in de wouden van Bialowieza, het laatste oer-bos van Europa. In die maanden heb ik geen wolf gezien. Wel veel sporen. In Canada zijn de beesten niet zo schuw, omdat ze daar niet bejaagd zijn. Het is er veel rustiger, zodat je dichterbij kan komen.

Voorlopig heeft hij er nog niet genoeg van: Komend voorjaar begint hij aan de voorbereidingen van een onderzoek in het Tatra-gebergte in Slowakije en Polen, en voor komende zomer staat alweer een studiereis naar Noord-Amerika op het programma.

Jagen

De plek waar tentoonstelling en symposium plaatsvonden is pikant. Het Museum voor Wildbeheer/Het Nederlands Jachtmuseum is het enige in Nederland dat zich richt op het omstreden terrein van de jacht. Ook de wolf is, hoewel zelf rover, lange tijd ten prooi geweest aan de jager. Die zagen in het best een concurrent. Onterecht, vindt Van de Vlasakker, die zelf jaagt met behulp van een havik. Jagers moeten volgens hem niet proberende roofdieren te vervangen, maar in harmonie met de 'rovers' hun taak uitoefenen. Dat zou ook beter passen in de nieuwe taak van de jager, die nu wildbeheerder wordt genoemd. Ook de nieuwe naam van het vroegere jachtmuseum in Doorwerth speelt daarop in.

Dat de jacht gevoelig terrein is, bleek ook afgelopen week bij de discussie over de jacht in de Tweede Kamer. Staatssecretaris Gabor toonde zich in zijn speech tevreden met de afloop daarvan: jagers moeten terughoudender zijn in speciale recreatie- en natuurgebieden. Een beperkt jachtverbod, voorgesteld door D66 en GroenLinks haalde het niet.

Volgens meerdere sprekers hebben de Nederlanders een negatief beeld van de jacht. Een van hen ging daarbij in de rol van de media. De vele oorlogsbeelden zouden bij het grote publiek een 'anti-geweerreactie' oproepen. Het museum moet dat publiek objectief van feiten voorzien, zodat ze over de jacht een gefundeerd oordeel kunnen vellen.

Van de Vlasakker betreurt het dat er geen echt gesprek meer mogelijk lijkt tussen voor- en tegenstanders van de jacht. De voorstanders (Koninklijk Nederlands Jagers Verbond (KNJV) en tegenstanders (Stichting Kritisch Faunabeheer en Dierenbescherming) staan lijnrecht tegenover elkaar. Dierenbescherming heeft mensen opgeroepen jagers op video vast te leggen. Die beelden zouden dan weer wapens tegen de jacht moeten opleveren.

Van de Vlasakker beziet het gekrakeel hoofdschuddend. Hij vindt de jacht wel verdedigbaar, mits dat verantwoord gebeurt. „In Nederland is een onnatuurlijke situatie, alles is hier door de mens veranderd. Toch wil men weer terug naar een natuurlijk ecosysteem. De mens is onderdeel van dat eco-systeem."

De jacht is geen noodzakelijk kwaad: „Jagen is in de eerste plaats een hobby. Maar als je niet zou jagen, krijgen bepaalde soorten de overhand. De vraag is of je dat accepteert. De keuze is aan ons of je daarin sturend wil optreden. De mens heeft de natuur veranderd, en bepaalde soorten profiteren daarvan. Andere niet: die sterven uit of hebben het zwaar." Volgens Van de Vlasakker zou het milieu meer gediend zijn met overleg tussen voor- en tegenstanders. „Uiteindelijk hebben we allemaal hetzelfde belang: recreëren in een leefbare, groene ruimte."

Jager zocht in Polen en Canada 'rovers' op

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Nelissen

JOS NELISSEN opent binnenkort ... in Stein.
Voor de ..., waar o.a. de merken Zeyko en Snaidero ... zijn, zoeken wij ...

VERKOOPLEIDER M/V

met minimaal 5 jaar ervaring in de keukenbranche.
... door klantgerichtheid, ambitie en leidinggevende capaciteiten.
Als uw interesse is gewekt en U voldoet aan bovengestelde eisen, stuurt U Uw sollicitatie en C.V. binnen 10 dagen t.a.v. de directie van:

Jos Nelissen Stein bv
Nijverheidsweg 25
6171 AZ Stein
telefoon 046 - 33 33 77
fax 046 - 33 97 81

JOS NELISSEN STEIN B.V., Nijverheidsweg 25, 6171 AZ, Stein

PSYCHOGERIATRISCH VERPLEEGHUIS VOOR RELIGIEUZEN

In Heerlen is de realisatie van een psychogeriatrisch verpleeghuis voor religieuzen in een gevorderd stadium. Begin 1995 wordt dit verpleeghuis in gebruik genomen.

Het verpleeghuis, met een omvang van 90 bedden, zal een leefklimaat scheppen dat voor de bewoners waarborgen biedt voor de continuering van de religieuze leefsfeer.

Het bestuur van de stichting zoekt op korte termijn een

DIRECTEUR m/v

Deze directeur zal worden belast met de vormgeving en invulling van de organisatorische structuur van het verpleeghuis. Vervolgens zal hij/zij de dagelijkse leiding van dit verpleeghuis op zich nemen en is uit dien hoofde aan het bestuur verantwoordelijk voor het totale zorgproces alsmede voor het beheer in de ruime zin van het woord.

De aan te trekken directeur dient te beschikken over:
* een academisch niveau;
* aantoonbare leidinggevende kwaliteiten;
* affiniteit met en bij voorkeur ervaring in de intramurale gezondheidszorg;
* kennis van de financiële organisatorische aspecten;
* uitstekende communicatieve en representatieve vaardigheden;
* r.-k. signatuur.

Salariëring en arbeidsvoorwaarden zijn conform NZR-regeling.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Degenen die geïnteresseerd zijn in deze functie wordt verzocht hun schriftelijke sollicitatie, voorzien van een uitvoerig curriculum vitae, binnen tien dagen na verschijnen van deze advertentie te richten aan:

het bestuur van de stichting „Psychogeriatrisch Verpleeghuis voor Religieuzen", Gasthuisstraat 45, 6416 AM Heerlen, o.v.v. de letters: PG.D in de linkerbovenhoek van de enveloppe.

Informatie kan worden ingewonnen bij de secretaris van het bestuur, de heer L. Sijstermans (tel. 045-718066).

Stichting Onderwijsbureau voor Primair en Voortgezet Onderwijs in Limburg voorheen genaamd Stichting Onderwijsbureau Zuid-Oost-Limburg, gevestigd Kapelweg 20 te Kerkrade.

Het onderwijsbureau is een instelling die ten behoeve van ca. 100 scholen, zowel katholiek, protestants christelijk, algemeen bijzonder en openbaar onderwijs die... verricht ter zake van de Personeels-Salarisadministratie, de Financiële Administr... alsmede bestuurlijke ondersteuning ten behoeve van besturen in het primair, spe... en voortgezet onderwijs.
Tevens fungeert het onderwijsbureau als regionale helpdesk-functie bij geautomatiseerde schooladministraties (ESIS-A).
De dienstverlening door het onderwijsbureau, alsmede het aantal schoolbesturen waarvoor deze dienstverlening wordt verricht, is de laatste jaren enorm toegenom...

Het bestuur van voornoemde stichting is voornemens de dienstverlening uit te bre... met „Planmatig Onderhoudsbeheer" (P.O.B.).
Voor deze dienstverlening zijn wij op zoek naar kandidaten voor de functie van

BOUWKUNDIGE M/V

voor een halve weektaak
(uitbreiding hiervan op termijn behoort tot de mogelijkheid)

Uw taken:
- opzetten en actualiseren van het technisch beheer van onderwijsgebouwen
- zorgdragen voor een snelle en adequate afhandeling en registrati... het (klanten)onderhoud
- opstellen en actualiseren (meerjaren)onderhoudsbegroting
- verzorgen van de onderhoudsplanning
- voorbereiden en bij de uitvoering begeleiden van uitbreidings- en onderhoudsprojecten
- bewaken van de technische kwaliteit en de onderhoudskosten als... het verzorgen van de informatievoorziening hierover
- verrichten van beleidsvoorbereidende werkzaamheden met betre... tot onderhoud en uitbreiding.

Wij vragen:
- opleiding HTS bouwkunde of een vergelijkbaar kennisniveau
- kennis en ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking
- aantoonbare ervaring in onderhoud en beheer
- analytisch denkvermogen en een creatieve instelling
- goede sociale en communicatieve vaardigheden
- leeftijd ca. 30-40 jaar

Wij bieden:
- een prettige werkomgeving met de nodige afwisseling en een vol... zelfstandige functie
- salariëring en andere arbeidsvoorwaarden nader overeen te kom...
- een geneeskundig en psychologisch onderzoek behoren tot de selectieprocedure.

Sollicitatieprocedure:
Wanneer u belangstelling heeft voor deze functie, dan verzoeken wij u uw schrifte... sollicitatie voor 25 november 1993 te richten aan:

Het bestuur van de Stichting Onderwijsbureau voor Primair en Voortgezet Onderwijs in Limburg Kapelweg 20, 6466 AV Kerkrade.

Gelieve in de linkerbovenhoek van de envelop te vermelden: vacature P.O.B.

STAALBOUW LEUNISSEN BV

METAALKONSTRUKTIEBEDRIJF GEVESTIGD TE SIMPELVELD

zoekt op korte termijn:

MONTAGE-CHEF

De werkzaamheden bestaan uit:
- het opzetten van hijs- en montageplannen en planningen getoetst aan de ISO 9000 en VCA norm
- het coördineren en organiseren van de montage alsmede het controleren opleveren van het montagegebeuren

Ervaring in de staalbranche strekt tot aanbeveling, minimaal MTS-niveau en goede kennis van de Nederlandse, Duitse en Engelse taal.

MONTAGE-VOORMAN

De werkzaamheden bestaan uit:
- het oprichten van staalconstructies in de ruime zin van het woord

Ervaring strekt tot de aanbeveling, minimaal technische opleiding in de staalbranche.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie te richten aan:
Staalbouw Leunissen BV, Postbus 21026, 6369 ZG Simpelveld

EXPORTSLACHTERIJ **benedik**

Wij vragen met spoed enkele

ERVAREN CHAUFFEURS

die in het bezit zijn van het chauffeursdiploma.

Gaarne telefonisch reageren van maandag t/m vrijdag van 08.00 uur tot 17.00 uur, telefoonnummer 045-325000.

A. Benedik & Zn. B.V.,
Vogelzankweg 246, 6374 AC Landgraaf

Torro Supermarkten is een werkmaatschappij van Vendex Food Groep. Torro exploiteert grootschalige supermarkten met een oppervlakte van ca. 3000 m². Torro voert een uitgebreid assortiment kruidenierswaren, alle versgroepen en een ruim assortiment non-foods, alles tegen een aantrekkelijk prijspeil. Torro heeft momenteel 17 filialen verspreid over Nederland. Ons 18e filiaal, Geleen, wordt geopend medio 1994.

Voor ons nieuw te openen filiaal in Geleen vragen wij een:

FILIAALMANAGER m/v

U, als filiaalmanager bent volledig verantwoordelijk voor de exploitatie van alle afdelingen van uw filiaal. Samen met uw plaatsvervanger en de afdelingschefs geeft u in de winkel vorm aan het centraal bepaalde commerciële beleid. U zorgt voor een goede teamgeest onder uw medewerkers. Aan alle aspecten van het winkelbeheer dient de nodige aandacht te worden gegeven. U rapporteert aan de groepsmanager, die leiding geeft aan een groep filialen.
U bent een all-round vakman in de supermarktbranche, die alle kneepjes van het vak in de loop der jaren onder de knie heeft gekregen. U heeft kennis op middelbaar- of hoger beroepsniveau en u bezit de nodige vakdiploma's. U bezit vaardigheden op vooral commercieel en communicatief gebied, maar ook in beheersmatige zaken bent u sterk. Ook bent u een teambuilder. Uw leeftijd ligt tussen 35 en 40 jaar.
De honorering is zonder meer op het niveau dat bij deze functie past inclusief secundaire arbeidsvoorwaarden en emolumenten. U woont in de regio of u bent bereid hiernaar te verhuizen, in welk geval u in aanmerking komt voor een verhuiskostenvergoeding.

U kunt, binnen 14 dagen, schriftelijk reageren op het volgende adres: Torro Supermarkten, afdeling Personeelszaken t.a.v. de heer F. Bercx, Postbus 510, 5700 AM Helmond.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure. Voor nadere informatie kunt u bellen met de heer Bercx, tel. 04920-71463.

TORRO

Een uitdaging voor mensen die zich volledig willen inzetten!

---

bakker ramen importeur van **europlast** kunststofkozijnen **megaplast**

vraagt ervaren **verkoper**

wiens taak het zal zijn ons uniek raamsysteem te verkopen, regionaal aan particulieren, landelijk aan dealers.

reakties schriftelijk: bakker ramen, viaductweg 27, 6224 aa maastricht

---

tempo-team uitzendbureau

TECHNIEK

Operator m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Sittard. Uw voornaamste taak is het controleren van de temperatuur en vloeistofniveau's van de galvanische baden m.b.v. een terminal. Ook stelt u de machines in en zet ze in werking. Het is belangrijk dat u een diploma LTS-C of VAPRO hebt óf ervaring in de chemie óf met galvanische technieken. Deze baan is in 3-ploegendienst en biedt kans op een vast dienstverband.
Informatie: 046 - 51 42 22, José van Dijk
Sittard, Rosmolenstraat 4

MARZ · KONEN · GANT · DESCH · NOVILA

Smulfelmarkt Gronsveld

13 - 14 nov. 1993
in Veilinghal
van 10.00 tot 17.00 uur
250 staanplaatsen

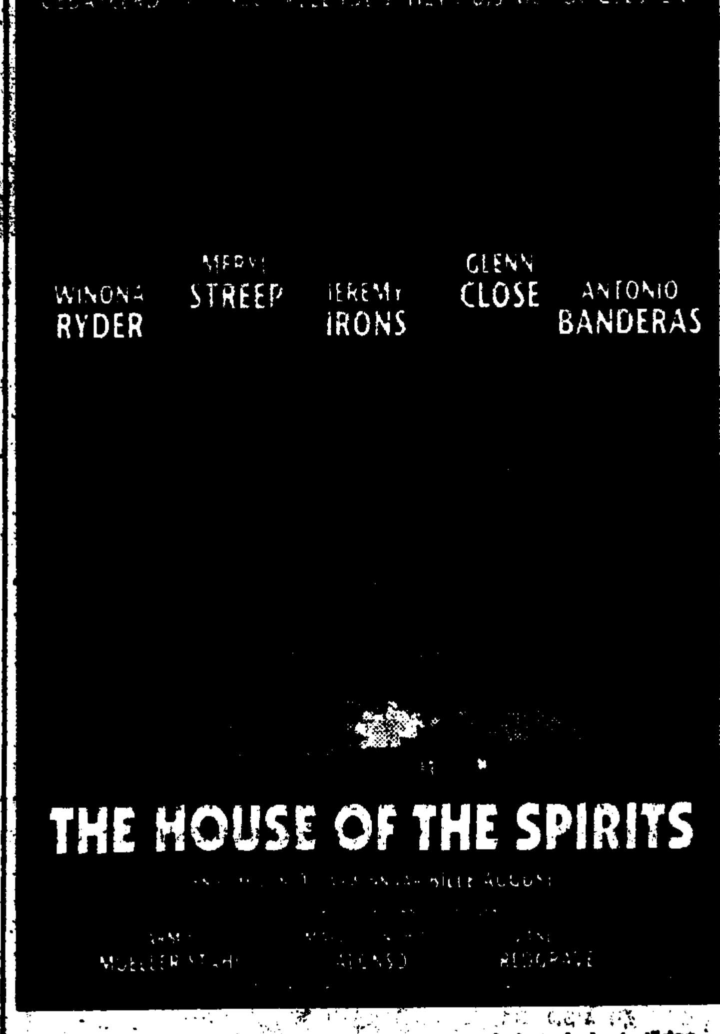
BELANGRIJKE MEDEDELING
SLECHTS 1 DAG
LIQUIDATIEVERKOOP
LEDEREN KLEDING
2 HALEN 1 BETALEN

AANBIEDING VAN DE DAG:
SUEDE DAMES- EN HEREN SPENCER SAMEN 98.-
KINDERSPENCER SUEDE 39.50

WAAR: CULTUREEL CENTRUM SREETS KAALHEIDERSTEENWEG 105 KERKRADE
WANNEER: ZATERDAG 13 NOVEMBER 11 - 17 U
WAAR: CAFE 'T RADHOES MUSSCHENBERG 15 SPAUBEEK
WANNEER: ZONDAG 14 NOVEMBER 12 - 17 U
WAAR: HOTEL LIMBURGIA GRENDELPLEIN 19, VALKENBURG
WANNEER: ZONDAG 14 NOVEMBER 12 - 17 U

---

deze film in
5 THEATERS IN 1

Kom naar de grootste gebruiktewagenshow van het j...
Zaterdag 13 en zondag 14 nov. van 10.00 tot 17.00 uur.
10% korting op het bij te betalen ... (tot max. ƒ 2000,- korting).
Tevens de Astra 4-drs. „Unique" met 1.... vele extra's en 3 jr. garantie voor de p... 1.4l-motor. Alleen bij:
GÖTTGENS-BEEK

UITVERKOOP VAN GROTE PARTIJ TRENDHOPP...
ARTIKELEN TEGEN WEGGEEF PRIJZEN
DEZE UITVERKOOP IS UITSLUITEND BIJ ONS MAGAZIJN TE KERKRADE

Trendhopper COLLECTION

Kortingen tot 75% en hoge...
Vele artikelen zijn eenmalig
wees er vlug bij! Want op = o...

Alle prijzen zijn meeneemprijzen tegen kontante betaling. Kerkrade Strateweg 47, (Viakt) Nieuwstraat Duitse gr...

Grindproducent op overnamepad

Dertig baggermolens tegelijk schepten eens zand en grind uit de Limburgse bodem. Vooral voor de beton in de Deltawerken werden er wat tonnen grind richting Zeeland verscheept. De jaarlijkse productie in deze provincie was begin jaren tachtig twaalf miljoen ton. Maar, de Deltawerken zijn klaar, de bouwhausse is al lang voorbij en de grindproductie in Limburg is navanhand geslonken tot vijf miljoen ton per jaar. Het aantal baggermolens is eveneens gehalveerd. „Over vijf jaar zijn er nog tien over," voorspelt Vincent Paes (32) in Maasbracht. Paes is de grootste grindproducent van Limburg maar verdient zijn brood allang niet meer met grind alleen.

DOOR EGBERT HANSSEN

Over een paar maanden kunnen de baggermolens aan de slag in Stevol, het landbouwgebied tussen Stevensweert en Ohé en Laak. Weliswaar ruim tweehonderd hectare groot maar ook weer niet zo groot dat er plaats is voor vijftien molens. De twaalf Limburgse grindproducenten zullen dus op de een of andere wijze kongsi's moeten vormen. De producenten worden steeds meer gedwongen tot samenwerken, fusies, overnames. En straks, na Stevol, in de Grensmaas zal het helemaal op een andere toer moeten. Het provinciebestuur wil immers dat de grindproducenten bij dit laatste grindwinproject hun baggermolens thuislaten. Geen diepe gaten meer, maar oppervlakkig schrapend zal straks de laatste 35 miljoen ton grind uit de Limburgse bodem gehaald mogen worden. Het is logisch dat de grindboeren hun molens nog zo lang mogelijk aan het werk willen houden. Die bakbeesten hebben miljoenen per stuk gekost. „Het zijn heel geavanceerde fabrieken op het water," zegt neef Arie (42). „Het zou toch een geweldige kapitaalvernietiging zijn als we geen molens meer mogen gebruiken."

De neven maken zich daarover overigens niet erg veel kopzorgen. Of het plan voor de Grensmaas wordt uitgevoerd zoals de provincie dat nu voor ogen heeft? De Paes-directie stelt daar vraagtekens bij. „Er zijn immers nog wat hobbels te nemen", zegt Arie. „Maar wat het ook wordt, we willen graag meewerken aan een oplossing. En hoe het ook moet gaan, we hebben genoeg kennis in huis om andere installaties te bouwen. We gaan voor geen uitdaging aan de kant. Maar ik denk dat we in de Grensmaas zeker ook een deel van de winning traditioneel met de molen zullen uitvoeren."

● *Arie en Vincent Paes, directeuren van het familiebedrijf Paes, waaronder inmiddels een groot aantal werkmaatschappijen vallen: kapitaalvernietiging.* Foto: JEROEN KUIT

Volgens hem heeft een molen het voordeel boven een zuiger of grijper dat er een continue productie is. „Die emmers blijven maar draaien, terwijl je met een knijper veel loze tijd hebt," zegt Vincent. Bovendien moet volgens hem ook de werkgelegenheid niet uit het oog verloren worden.

Een molen wordt bemand door tien personen. Elke andere installatie is minder arbeidsintensief.

Door de geslonken grindproductie in deze provincie hebben de producenten inmiddels hun vleugels uitgeslagen naar andere aktiviteiten. Zand- en grintbedrijf Smals in Roermond bijvoorbeeld runt sinds kort

Paes-Groep aktief van Noorwegen tot Mali

ook een recreatiepark midden in de enorme waterplassen die door de grindwinning in Midden-Limburg is ontstaan. Andere grindboeren hebben hun heil gezocht in de grindvervangers zoals bouwpuin, kalk- en zandsteen uit de Ardennen of graniet uit Noorwegen, zeegrind uit het Engels Continentaal Plat.

Zo ook de Paes-Groep. Door de onzekere grindtoekomst in Limburg heeft dit van oorsprong Nijmeegs baggerbedrijf zijn aktiviteiten verbreedt. Paes is sedert 1989 voor de helft mede-eigenaar van het kolenwasbedrijf Exterbel SA in het Belgische Charleroi. Begin 1990 kocht Paes Carrières de Cielle SA in La Roche en Ardenne. Hier wordt grès, een harde zandsteen, gewonnen. Een produkt voor de wegenbouw en betonindustrie. Medio 1990 kocht Paes de helft van de aandelen Steenbrekerij Holland in Wessem.

Het dit jaar zeventig jaar bestaande familiebedrijf is nog steeds op het overnamepad. Zeer recent heeft Paes voor miljoenen drie baggerfirma's in Limburg en België overgenomen. Hierdoor verdubbelde het aantal personeelsleden van de Paes-Groep in één klap van 125 naar 250. In Limburg kocht Paes Van Hasselt's Baggermaatschappij in Ohé en Laak op. Dit was in feite het bedrijf van de overgrootvader van Arie en Vincent. Grootvader Henri Willem Paes leerde het baggervak in het begin van deze eeuw namelijk van zijn schoonvader, Piet van Hasselt in Nijmegen. De schoonzoon begon evenwel in 1923 een eigen baggerbedrijf. Toen Henri Willem in 1970 overleed ging de leiding over op zijn zoons, de tweeling Jan en Lucien. Na het overlijden van Lucien Paes in 1986 trad zijn zoon Vincent toe tot de directie, evenals Arie, de zoon van Jan Paes. Toen de laatste in 1988 met pensioen ging namen de neven ook alle aandelen van de familie over.

De twee Belgische bedrijven die zijn overgenomen zijn Libag in Maaseik en Dragrasa in Brussel in Brussel. De aandelen van die firma's zijn overgenomen door de Belgische dochteronderneming van Paes, Pazogri.

Ingekocht (40 procent) heeft Paes zich ook in de zeegrindwinning via het bedrijf AGM in Amsterdam. Daarnaast bezit Paes een bedrijf in het Noorse Stavanger waar graniet wordt gewonnen. Voor ruim zestig procent is Paes eigenaar van nog een Noorse groeve in de buur tvan Stavanger. Verder is Paes aktief met zand- en grindwinning bij het Duitse Kalkar/Emmerich.

De Paes-Groep is niet van plan om bedrijfsvreemde aktiviteiten te ontplooien. „Onze filosofie is, schoenmaker hou je bij je leest," zegt Vincent. „Misschien zullen we onze produkten verbreden, maar we willen duidelijk in de delfstoffenproduktie blijven, alleen wat verspreider dan voorheen. Het is een beetje een mix van lange en korte termijn. Grind is niet zo makkelijk vervangbaar. Er moet nog zoveel gebeuren. Dat kan niet van vandaag op morgen. De problemen spelen niet alleen in Nederland maar waar je ook komt. De verhalen die je hier hoort hoor je in het buitenland net zo hard. Elk land wil in zijn eigen behoefte blijven voorzien. De eerste tien, vijftien jaar zal in Limburg een zekere grindproduktie blijven. Niet meer op hetzelfde niveau als vroeger, maar toch. Net zoals een verantwoorde afbouw van de grindwinning moet plaatsvinden zal een verantwoorde opbouw van alternatieve grondstoffen nodig zijn."

Toch heeft Paes onlangs mede enkele projecten op touw gezet die niks met delfstoffen te maken hebben. Zo wordt deelgenomen in twee hotels en een visvangproject in het Afrikaanse Mali. Deze initiatieven hebben volgens de neven evenwel meer het karakter van een hobby.

Een taal met problemen heeft een geschiedenis

Als over een taal een populaire geschiedenis verschijnt, is er meestal iets mee aan de hand. Raar eigenlijk: taal is feitelijk geschiedenis, aan de taal van vandaag is te zien, hoe die taal zich heeft ontwikkeld. Maar zolang er geen schokkende veranderingen zijn, of wanneer de taal niet onder de voet gelopen dreigt te worden, of heel lang onder de knboet gezeten heeft, is er weinig aanleiding tot schrijven. Een geschiedenis van, bijvoorbeeld, het Duits zou een heel saai geval worden. In die duizend, of tweeduizend jaar dat er sprake is van 'Duits', min of meer zoals we dat nu kennen, heeft de geschiedenis van die taal zich zo'n beetje gladjes afgespeeld, veel bijzonders is er intussen niet gebeurd. Het is ook een heel stabiele taal, waarin niet veel verandert. Pas de laatste decennia gaat het Duits meedoen aan turbotaal, doet het wat minder moeite echte Duitse woorden te vinden voor barbarismen en neologismen.

DOOR SANTE BRUN

Dat geldt voor vele Europese talen: Italiaans, Pools, Russisch, Frans, het gaat allemaal gezapigjes zijn gang. Talen die onderdrukt werden hebben een heel andere geschiedenis. Lees maar eens de schokkende avonturen van het Bretons, het Welsh, het Friulaans, het Catalaans. Samen met hun sprekers verdrukt, verboden, opgejaagd. Binnenkort komen er ook geschiedenissen op de markt van talen als het Ests, het Litouws, het Lets. Dat waren talen die weliswaar werden veracht door hun intellectuele sprekers tussen de wereldoorlogen (een beschaafd mens in Letland sprak in 1935 Duits) maar door de Russische onderdrukking werd de taal het symbool zelf van het verzet, en als herboren komt zij onder de knoet uit.

● *In Vlaanderen heeft het Vlaams lang moeten vechten voor zijn bestaan. (Rellen in 's Gravenvoeren, 12 oktober 1979.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Een taal die op die 'regel' een uitzondering vormt is het Engels. Die taal heeft de afgelopen duizend jaar een dusdanig merkwaardige ontwikkeling doorgemaakt, dat haar geschiedenis zich laat lezen als een avonturenroman. Het toch bijna spreekwoordelijk conservatisme van de bleke bewoners van de mistige eilanden in de Noordzee heeft hen niet ervan weerhouden in een aantal grote golven vrijwel hun hele taal weg te gooien en een nieuwe te 'kopen'; nog voor het jaar 1000 van de Noren en Denen, de Angelen en de Saksen, die de Keltische talen tot in de uiterste hoeken van het rijk verdrongen; daarna kwam de taal onder invloed van de Noormannen, die al dusdanig verfranst waren dat de Engelse woordenschat in korte tijd vrijwel geheel vervangen werd door de Franse, in de zeventiende eeuw bracht het klassicisme een enorme hoeveelheid woorden uit het Latijn. En intussen versimpelde de grammatica zienderogen. Niettemin kan de lezer, ook de Nederlander, tegenwoordig gemakkelijker Chaucer en Shakespeare lezen, dan Vondel.

Nu is het Engels de meest gesproken taal ter wereld, en als tweede taal de taal van meer dan de helft van de wereldbevolking. Ook de wijze waarop die positie tot stand kwam is een mooi uitgangspunt voor geschiedschrijving.

Maar nu is er dus een populair boek over de geschiedenis van het Nederlands uitgekomen, zelfs behorend bij een cursus van Teleac, getiteld *Het verhaal van een taal*. Is er iets aan de hand met het Nederlands, dan? De schrijvers beweren van niet. De invloed van turbotaal is alleen maar verrijkend, de invloed van het Engels eigenlijk ook, het is wel eens erger geweest. Een belangrijk deel van het boek gaat over de geschiedenis van het Nederlands in Vlaanderen, want daar heeft het natuurlijk ook wel een echte geschiedenis, in zijn strijd tegen het Waals en Frans, die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Heel bescheiden begroten De Vries, Willemyns en Burger de geschiedenis van het Nederlands op negenhonderd jaar, en die geschiedenis begint nota bene in Engeland: en wel omstreeks het jaar 1100, toen een in Engeland werkende monnik uit West-Vlaanderen vermoedelijk om zijn pen te proberen een liefdesgedichtje opschreef: *Hebban olla vogala nestas hagunnan / hinase hic enda thu / uuat unbidan uue nu*, en gelukkig schreef hij er de Latijnse vertaling bij, waardoor zijn Engelse medebroeders – en wij – er achter kunnen komen dat de monnik schreef: *Alle vogels zijn met hun nesten begonnen, behalve ik en jij. Waar wachten we nog op?* Als je 'uu' leest als 'w' valt er trouwens toch wel uit te komen, al wil de Nederlandstalige *spelling checker* van WordPerfect er niets van weten. Ik denk dat het, als we het zouden kunnen horen, redelijk verstaanbaar moet zijn geweest. Maar de spelling staat de geschiedenis van de taal meestal in de weg, hoewel het (voor we audiovisuele middelen hadden) de enige manier is om een taal te 'bewaren', natuurlijk.

Eeuwenlang was het Nederlands trouwens een verzameling dialecten, die elkaar onderling beïnvloedden en waarvan de een en dan weer de ander de overhand had, al naar gelang de loop van de geschiedenis en van de economie en niet te vergeten de lotgevallen van de godsdienst. Uiteindelijk ontstond er, onder al die invloeden, een soort eenheid, die vanaf het begin van de negentiende eeuw min of meer werd vastgelegd in regels die uiteindelijk in het onderwijs een belangrijke nivellerende, regulerende rol gingen spelen.

De leukste hoofdstukken van het boek vond ik die waarin de invloed van het Nederlands op de talen van de mensen in de koloniën wordt weergegeven. Ik ben benieuwd welke invloed uiteindelijk door die talen weer op het Nederlands uitgeoefend zal worden, al mag uit het voorbeeld van het Indisch Nederlands worden afgeleid, dat het met die invloed (helaas?) wel zal meevallen.

Een taal is een communicatiemiddel, maar het blijft ook een fascinerend cultuurprodukt, een voertuig voor vrijwel alle kunst, een manier van overleven. Ook als die taal dan misschien een geschiedenis heeft die wat aan de gezapige kant is gebleven.

Het verhaal van een taal, De Vries, Willemyns, Burger, Uitg. Prometheus Amsterdam, f49.90

ander-zijds

Carpool

DOOR PETER STIEKEMA

Je hebt de Noordpool, de Zuid pool, de tegenpool, de banenpoo en sinds kort ook de carpool. Over eenkomst tussen al die 'polen' i dat je er op diverse manieren lelijl in de kou kunt komen te staan Neem nou die met veel aploml door minister Hanja Maij-Wegger geopende carpoolstrook tusser Diemen en Muiden: dè oplossin tegen het fileprobleem. Kosten: 6: miljoen voor zeven kilometer. Eni resultaat tot dusver: de kop van d file heeft zich verlegd naar he punt waar de carpoolstrook uit mondt in de gewone snelweg ter wijl de files langer zijn geworden Waarom? Omdat die zoetwaterma trozen met diepzeevrees van Rijks waterstaat in hun ontwerpdrift he verkeer van de carpoolstrook da van links komt dwars over de we naar rechts laten kruisen over twe rijstroken. Een kind weet dat j dan moeilijkheden krijgt met he achteropkomende verkeer. Nie echter de ambtenaren en hun baas pleegzuster Hanja, die destijds a problemen had met de files in he ziekenhuis op weg naar de opera tiekamers en daarom drie patiën ten per bed verordonneerde. Nee de clevere staatsdienaren zagen al le knelpunten over het hoofd, zo dat op een van de drukste weger van het land, waar dagelijks dui zenden en nog eens duizender auto's passeren, amper elfhonder auto's gebruik maken van de car poolstrook. Met gevaar voor he leven van minstens drie inzitten den. Dat wel

Inmiddels is Rijkswaterstaat voortvarend als immer, begonner met verplaatsing van de slagbo men die aan het begin van d strook staan. Met name de knip perlichten en reflectoren op d bomen die de carpoolstrook buiter de spitsuren voor alle verkeer af sluiten, veroorzaakten schrikreac ties onder de automobilisten. Ge lukkig wordt het experiment a over een jaar geëvalueerd, zoda deze kwestie uiteindelijk zichzel wel weer zal opheffen

Overigens leveren nu ook de car pool-parkeerplaatsen problemer op, doordat handige prostituées z als ideale afwerkplaatsen hebber ontdekt voor het aloude car-pool biljart, het spelletje met een gat twee ballen en de ultra-korte keu Eigenlijk een beetje zielig allemaa voor Maij-Weggen, die aan het einc van haar ministeriële carrièr dacht nog even het fileproblee op te hebben gelost, net zo als z eerder al met behulp van de NS d spitsreizigers uit de overvolle tre nen heeft gejaagd. Met een krantj en een croissantje, gezellig in d trein, heette het een paar jaar gele den. In de praktijk kwamen d spitsreizigers als enig geestelijk e lichamelijk voedsel slechts zichzel tegen, ingepakt als sardientjes i de uit hun voegen barstende com partimenten. En daar dienen d resterende reizigers per 1 januar of daaromtrent tien procent extr spitstoeslag voor te gaan betaler ook. Zo krijg je die autowegen w vol, daar moet je je geen illusie over maken

Wat is er in vredesnaam toch aa de hand met die ministers van Ver keer en Waterstaat? De voorgangs ter van Maij-Weggen, Neelie Smit Kroes, om haar opvallende japon nen en dito uitstraling door criti casters ook wel Neelie Split-Poe gedoopt, wist te pas en te onpas i de publiciteit te komen. Er ko geen trein vertrekken of Neeli blies op iemands fluit. Smit-Kroe was op haar beurt de opvolgste van Tjerk Westerterp, in politiek kringen de FC Westerterp Vooru genoemd, omdat hij het eigenbe lang altijd en overal boven he landsbelang wist te stellen. En wa wil nu het bizarre toeval? De enig die als een kamikazepiloot in zij eentje over de carpoolstrook hee en weer bleef rijden wa Optiebeurs-Tjerk die per se geve baliseerd wilde worden om ee proefproces uit te lokken. Ik geloo dat hij eist dat rijke zakenlieder met bovenmodale wagens, uitge rust met autotelefoons, ook van d carpoolstrook gebruik kunnen ma ken, zodat ze rustig met hun – minstens twee – zakenpartners te lefonisch kunnen overleggen. O zoiets.

Gelukkig raken we ze in snel tem po kwijt, die stuntelende bewinds lieden. Hans Simons (Volksge zondheid) wordt PvdA-lijstaan voerder in Rotterdam en gaat a door de zijdeur. Hanja Maij-Weg gen keert terug naar haar 'roots' als lijsttrekker van het CDA voo de Europese verkiezingen terwij Hedy d'Ancona datzelfde doe voor de PvdA. Het Europees Parle ment dreigt zo een kerkhof va mislukte vaderlandse ministers t worden. Niet erg hoor, geen leven de ziel die het merkt

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

OCCASIONPARK Echt: Citroën BX Gti 1988; VW Golf GTI veel extra's '87, '86 en '88; Audi 100 '86; BMW 745i turbo; 316, 320, 520I; Peugeot 205 '87; Opel Rekord, Kadett, Ascona (keuze uit 10 stuks); Fiat Ritmo '88; Regatta '86; Honda Civic automaat '83. Verder nog keuze uit plm. 40 tal andere auto's. (ook in goedkope prijsklasse). Allemaal met nieuwe APK keuring. Inruil en garantie mogelijk. Occasionpark Echt, Voltaweg 11, Echt. Tel. 04754-87933.

AUTO'S. U belt, wij kopen!!! Ook 's avonds, met vrijwaringsbewijs!! ☎ 045-427671.

Autohandel O.K. CARS: Siërra 2.0 CL '87; Opel Kadett 1.3 S '86; Ford Siërra 1.6 '86; VW Golf Caddy '86; Fiat Ritmo '85; Nissan Sunny 1.5 '85; Opel Ascona '84/'85 LPG; Corsa TR '84; Mini Cooper '84; Fiësta '84; Toyota Corolla 1.6 HB '84; Honda Civic 1.3L '84; Fiat Panda 45 S '83; Volvo 340 DL '83; Honda Prelude 1.8 EX '83; BMW 320 '81. Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

Te koop gevraagd AUTO'S '79 t/m '86. Ook met schade en reparaties. Tevens bedrijfsauto's. Incl. wettelijk geldig vrijwaringsbewijs. Bel 046-338509. Ook 's avonds.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

(Huis)dieren

De Maastrichtse Hondensport Vereniging start wederom haar cursussen

Gedrag en gehoorzaamheid
elke maandag en donderdag in de overdekte manege, Holstraat 47, Margraten.
Voor ras- en niet-rashonden van alle leeftijden.

Ringtraining
in cult. centr. de Bergervliet vanaf vrijdag 3 december om 19.00 u. Informatie-avond beide cursussen op donderdag 25 november om 20.00 uur in de manege te Margraten.
Voor info en opgeven: telef. 04404-2612 of 04407-2923.
Bezoekers info geen hond meenemen.

Te k. JACK-RÜSSEL terriërs, ingeënt en ontwormd, 7 weken. 04976-42524.

Te koop mooie YORKSHIRE-TERRIËR-pups, ingeënt en ontw. ☎ 045-726184.

Te k. PONY, ruin, 3 jr., lief, levendig, verkeers- en zadelmak. Tel. 04405-2037.

Te k. Perzisch Shaded silver POESJE, 6 mnd. met stamb. ƒ 450,-. ☎ 04750-15407.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

BOEMERS, Maltezers, Yorks.-terr., Tibet.-terr., WHW-terr. Walem 11 A, Schin op Geul ☎ 04459-1237

Blonde BOUVIERPUPS met stamboom, vader en moeder aanwezig. Telef. 04130-65750.

Goed tehuis gezocht voor 3-jarige schitterende Arabische volbloed HENGST, schimmel, stokmaat 1.55. Info: 04406-16896.

Te koop Duitse DOGGEN-PUPS. Duitse Doggenkennel van 't Oenselerheem. ☎ 04404-1490, Schimmert.

Te k. middelgrote zwarte SCHNAUTZER, 2 jaar oud, kampioensafstamming. Telef. 044404-1490.

Jonge DOBERMANNEN te koop 9 weken oud, ingeënt en ontwormd, ƒ 350,-. Telef. 045-315095.

Te koop YORKSHIRE-PUPPIES, beide ouders aanwezig. Inl. 043-211906 of na 18.00 uur 045-221505.

Golden RETRIEVER reu, 2 jaar met stamboom, HD gerontgend. ☎ 04110-1313.

Te koop jonge Golden RETRIEVERS met stamb. ouders HD-vrij ing. en ontw. Telefoon 04118-1826.

Te koop Duitse HERDER-PUPS met prima stamboom. Tel. 04902-17036.

Te koop DWERGPOEDELTJES met stamboom en ingeënt, van kamp.afstam. Kennel van Klein Nulland ☎ 045-421767.

Te koop MALTESER pups, iets moois. ☎ 045-222413.

Te koop AIREDALE-terriër pups, stamboom, ingeënt, ontwormd van Ned. fokker. Erk. door de raad v. beheer. ☎ 09.32.8985.2285.

Te koop BARZOI-PUP (Russische windhond), 7 weken, met stamboom. Tevens goed tehuis gezocht voor Poolvos. Heihoven 9, Heerlen. 045-722793.

Te koop DOBERMANN-PUPS en Berner Sennenpups met stamboom. Telef. 08866-2483.

Te koop gele BOXERPUP, reu, met stamboom. Telef. 04764-1540.

Te k. COCKER-SPANIËL, teef, 5 maanden, ingeënt en ontwormd, zwart/wit, ƒ 500,-. Telef. 04750-22185.

Te k. DOBERMANNPUPS, reutjes, met stamboom, ouders h.d. vrij, ogen getest, vader int., en Frans kampioen, i.p.o. III. 04953-243.

Te koop 2 PAARDEN 1½ jaar, 1 vos en 1 zwarte met papieren. Tunnelweg 58 te Kerkrade.

Te koop AKITA Inu pups met zeer goede afstamming. Telef. 09-32.89471025.

Te koop wegens tijdgebrek zoeken wij een goed tehuis voor onze hond. Airedale TERRIËR, 6 mnd., teef, met stamboom, ƒ 500,- incl. toebehoren. Tel. 045-424623.

Te k. Perz. Colorpoints KITTENS, ontw. en geënt met stamb. Tel. 045-457927.

Te k. div. soorten VOGELS tijdens tentoonstelling De Eysvogel in lokaal Sero, Grachtstr. 1a, Eys. Openingst. 10-22 uur.

Te k. NEWFOUNDLANDER-PUPS, kleur zwart en bruin met stamboom, ingeënt, ontwormd. Tel. 04752-1115.

Te koop gegalvanis. HONDENREN, 2 x 2 mtr., ƒ 175,-. W. Rekers, 045-252361.

Te koop PUPS van Herders, Maltezers, Poedels, Pekineesjes, Keeshondjes, Schnauzers en Shi-Tzu's. Tel. 04958-91851. Ook op zondag.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Kleuren TV en video gevr. v. a. '87, ook wasmach. en stereo-toren. 04406-12875.

Gevr. 2e hands KLEDING voor groothandel. ☎ 045-426934.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Pers.Kont./Klubs

Goedlopend Privé-huis te Kerkrade zoekt DRINGEND een meisje voor de weekeinden! Hoge verdiensten!! Telefoon 045-425100.

ƒ 100,- garantie dagelijks! Club "La Belle" zoekt BARDAMES en escortservice, van 22-04 uur, dag. geopend. ☎ 045-416143.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b. g.g. 646919.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

Huw./Kennism.

Goed uitz. HEER, 1.79 m., 63 jr. met auto en veel interesses, z.k.m. nette vrouw tot 65 jaar voor serieuze relatie. Br.o.nr. B-04825, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Jongeman 30 jr. ongeh. zkt. 'n leuke VRIENDIN, 24-30 jr. om een vaste relatie mee op te bouwen. Br. met foto o.e.r. o.nr. B-04831, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Dame 47 jr. (2 volw. kinderen, uit huis) zoekt ser. kennism. met HEER tot plm. 55 jr. Br.o.nr. B-04839, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Leuke j. man 43 jr., geb., n.-roker, 1.75 l., slank, zkt. VRIENDIN tot 35 jr. voor een vaste relatie, modern type. Pb. 613, 6400 AP Heerlen.

Wie sluit zich aan bij gezellige ALLEENSTAANDEN-CLUB voor vrienden en vriendinnen? Br.o.nr. B-04832, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTAANDEN. Werkgroep 't Gulikshoes, hoek Agricolastraat-Ophovn 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 046-512402.

COC Heerlen start een mannenpraatgroep. Voor tel. info ma.av., di-do-mid. Telefoon 045-717387.

Gez. lieve VRIENDIN met niveau door niet onaantr. man 45 jr., gebonden goede positie, brede belangstelling, houdt van praten en luisteren. Wil status quo handhaven maar wel regelmatig uitbreken uit de een beetje verstikkende routine. Als je net als ik denk dat je je leven wat meer elan kan gebruiken schrijf me dan in elk geval. Discr. gevr. en geb. Br.o. nr. B-04829, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor Piccolo's zie verder pagina 44

Pierre van Horen neemt donderdag afscheid als voorzitter van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond; hij is 65 jaar. Aangezien het ondernemerschap van een praktizerende boer zoveel tijd in beslag neemt en de agrarische problematiek dermate ingewikkeld is geworden, stelt het bestuur de algemene vergadering voor om een niet-praktizerende agrariër tot full-time-voorzitter te benoemen. Enige kandidaat is ir. Koos Koolen, zoon van een boer in Ell, 43 jaar en sinds 1 november 1987 algemeen secretaris van de LLTB. Of Koolen de qualitate-qua-functies overneemt is nog de vraag. Het merendeel heeft Van Horen reeds afgestoten. Uit de politiek had hij zich al eerder teruggetrokken. Hij was 25 jaar raadslid en wethouder in de gemeente Helden en 25 jaar Statenlid voor het CDA. Helden benoemde hem in 1982 tot ereburger, Limburg bood hem in 1991 de zilveren legpenning van verdiensten aan en koningin Beatrix bevorderde hem, in 1991, tot officier in de Orde van Oranje Nassau. Een interview.

● *Pierre van Horen: Boeren verdwijnen, leden blijven.* Foto: JEROEN KUIT

De laatste praktizerende boer aan het LLTB-roer

„Het doet mij deugd dat de meeste boeren, die door faillissement, ongeval of ziekte hun bedrijf moesten beëindigen, lid van de LLTB zijn gebleven. Daardoor bleef het ledental in de twaalf jaar dat ik voorzitter was, rond achtduizend hangen. Het aantal agrarische bedrijven daalde tot 6.700/6.800, een daling met twee of drie procent per jaar. En dat percentage zal alleen nog maar toenemen." De profetie is van Pierre van Horen, de laatste praktizerende boer aan het LLTB-roer.

Vooral de milieuwetgeving heeft vele agrariërs in de problemen gebracht. Nu al staat vast dat twintig percent van de veehouders de kosten van de fabrieksmatige verwerking van hun mest niet kan betalen, als dat volgens het Promest-procedé moet gebeuren. Bij Promest in Helmond wordt varkensmest door verdamping ingedikt. Daartoe moet energie worden toegevoegd. Bij Scarabee in Sevenum, een andere proeffabriek, wordt benodigde energie uit de mest gehaald. Dit chemisch systeem zou aanmerkelijk goedkoper zijn dan het thermisch systeem. Alle hoop is daarom op het Scarabee-procedé gevestigd.
„En dan te weten dat in de Peel eens een schreeuwend gebrek aan mest was."
Pierre van Horen kan erover meepraten. Hij werd op 20 februari 1928 in Helden-Beringe geboren. Op 'De Beukhoeve', de boerderij die zijn grootouders kort na de eeuwwisseling aan de Limburgse zoom van de Peel hadden gebouwd. Eromheen stonden linden, waaronder na werktijd werd geworsteld. Pierre was een aartje naar zijn vaartje. Aalvlug en beresterk.
Op 10 mei 1940 zag het op 'De Beukhoeve' 'zwart van de paarden'. „De Duitsers vonden dat we moesten evacueren. Toen we terugkwamen was het hele huis leeg gehaald. 'Dat nooit meer,' zei mijn vader." Hij bouwde een schuilkelder, die goede diensten bewees, toen de Peel in het najaar van 1944 opnieuw in de vuurlinie kwam te liggen."
Op 8 oktober 1944 hielden Duitsers een razzia in alle dorpen tussen Peel en Maas. Kerken werden omsingeld, alle mannen als dwangarbeiders weggevoerd.
„Ik was de koeien aan het melken, toen Fallschirmjäger ons kwamen ophalen. Mijn vader zag kans om te ontvluchten. In Maasbree werden we overgedragen aan de Grüne Polizei. Ik frommelde mijn persoonsbewijs in een korenmijt en was 'vijftien' in plaats van zestien. Toch lieten de Duitsers me niet gaan." In maart 1945, toen het koren werd gedorst, kwam zijn persoonsbewijs tevoorschijn. De boer bracht het zijn ouders. „Zij dachten dat ik was doodgeschoten."
Maar hij was in Baddeckstedt terechtgekomen, waar hij eerst hout moest zagen; daarna werkte hij nog in een suikerfabriek. Op 9 april 1945 werd hij bevrijd. Bij Bielefeld schoten Amerikanen op de banden van het Fordje, dat hij en enkele lotgenoten hadden gestolen om vlugger thuis te zijn. Ze werden in een kamp van de Wehrmacht ingesloten. Pas op 12 mei 1945 was hij weer thuis. „Alles kapot, maar iedereen leefde nog."
Jonge boeren kozen hem in 1948 tot voorzitter van de afdeling Helden-Beringe, in 1949 tot voorzitter van de kring Helden. Met de steun van de jonge middenstanders en de jonge arbeiders werd hij in 1953 in de gemeenteraad gekozen.
„Ik kreeg een rijksdaalder presentiegeld, maar ik was na elke raadsvergadering vijf gulden kwijt met het kaarten."
In 1958 trouwde Pierre van Horen. Op een oogstdankfeest in Sevenum had hij Corrie van Enckevort leren kennen, dochter van een boer, die jong was gestorven. Na anderhalf jaar nam het echtpaar zijn intrek in 'De Beukhoeve'.
Saillant detail: „In 1962 hertrouwde mijn vader met mijn schoonmoeder. Ze hebben nog 17 jaar kunnen samenwonen."
Ofschoon Pierre van Horen zijn vrouw had beloofd alle baantjes te zullen opgeven, werd hij in 1966, inmiddels vader van twee zonen en een dochter, voorzitter van de kring Helden van de LLTB en lid van Provinciale Staten van Limburg; in 1970 wethouder van Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Verkeer in de gemeente Helden en in 1977 voorzitter van het Waterschap Noord-Limburg. Functies waarin hij voldoende ervaring opdeed om Norbert Huyts in 1981 op te volgen als voorzitter van de LLTB.
Hij ging met de zonen een maatschap aan; 'hield de doorkijk in het bedrijf'.
Talrijk waren de nevenfuncties. Onder meer werd Van Horen voorzitter van de Raad van Toezicht van Landbouwbelang en lid van de Raad van Toezicht van de Rabobank.

Als LLTB-voorzitter kreeg hij wat op zijn bord. Om van de boterbergen af te komen werd in april 1984 de melk gequoteerd. Herhaaldelijk kwam Van Horen op voorlichtingsbijeenkomsten in aanvaring met rundveehouders die vonden dat beter een zware medeverantwoordelijkheidsheffing kon worden doorgevoerd.

door **JAN VAN LIESHOUT**

„Achteraf geven ook zij toe dat Nederland beter af was met een melkquotum dan met een medeverantwoordelijkheidsheffing, die tot 25 procent had kunnen oplopen. Keerzijde van de medaille is dat inmiddels wel 20 procent melk is moeten worden ingeleverd. Andere landen als Nieuw-Zeeland breidden uit. Zou het quoteringsstelsel worden afgeschaft, dan zal het niet gemakkelijk zijn om verloren terrein te herwinnen."
Een ander spraakmakend item was de Interimwet. Na 1 november 1984 zou geen vergunning voor de bouw van een veestal meer mogen worden afgegeven. Niet eerder werden zoveel stallen bijgebouwd.
„Dat klopt. Er is twintig procent meer stront bijgekomen. Anderzijds is iedereen er goed mee geweest. De boeren zowel als de bouwers en inrichters van de stallen."
Niet echter het milieu. Waarom zoveel verzet tegen inkrimping van de veestapel?
„Minder vee betekent minder gras en meer akkerland. Veehouders worden daardoor concurrent voor akkerbouw en grove tuinbouw. In Limburg zijn weliswaar weinig akkerbouwers, maar voor hen is de pijn van de dalende graanprijzen net zo erg als in de akkerbouwgebieden. De MacSharryplannen, inkomenssteun in combinatie met braaklegging, bieden geen perspectief. De slechte gronden worden braak gelegd; de goede in produktie gehouden. Dat leidt tot hogere opbrengsten per ha."
Zijn er nog meer zorgenkinderen?
„In de plantaardige sector zit de glastuinbouw in de problemen. Een paar jaar geleden zat er nog volop groei in deze sector. Niemand had kunnen voorzien dat er in zo'n korte tijd zoveel problemen zouden rijzen. Het heeft te maken met de hoge lonen, de harde gulden en de kwaliteit. Landen als Marokko lopen ons met hun paprika's en tomaten voor de voeten."
In de dierlijke sector heeft het vooral de zeugenhouderij moeilijk. Doordat mestvarkens en kippen voor zeugen konden worden ingeruild, zijn er teveel zeugen en mede daardoor teveel biggen. Achteraf gezien is die mogelijkheid tot inruil geen goede beslissing geweest."
De belangenbehartiging in de agrarische sector verkeert in een crisis, concludeerde onlangs een drietal sociologen van de Landbouwuniversiteit in Wageningen. Er gaapt een diepe kloof tussen boerenleiders en hun achterban. Het Landbouwhuis kraakt.
„Het is ontzettend moeilijk om via een boer op stal of op de tractor aan de weet te komen of een organisatie voldoet. Over het algemeen heeft hij te weinig inzicht in zaken, die buiten hem omgaan; gelukkig maar. Toch wordt de achterban terdege in de besluitvorming betrokken. Wij laten ons adviseren door de vaktechnische organisaties. Zij staan het dichtst bij de boeren. Als Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond zitten we op één lijn met de andere centrale landbouworganisaties. We vragen ons daarom af wat de toegevoegde waarde van een fusie tussen KNBTB, CBTB en KNLC is? Datzelfde geldt voor een fusie tussen LLTB en NCB, onze Brabantse zusterorganisatie. In het kader van een efficiency-operatie heeft het Rijk een aantal taken naar de provincie overgeheveld. Dat betekent dat we ons in toenemende mate in Maastricht zullen moeten vervoegen. Daar zijn we eerder vanuit Roermond dan vanuit Tilburg."
Van Horen meent dat de LLTB nog nooit zo sterk heeft gestaan. Als gevolg van de malaise heeft het hoofdbestuur besloten om de Sociale Economische Voorlichtingsdienst (SEV) weer eens uit te breiden. Ook andere diensten zijn in de loop der jaren uitgebreid. Het is allemaal zo specialistisch geworden en er moeten zoveel pakken papier worden doorgelezen dat het nauwelijks nog bij te benen is.
„Dank zij het voorwerk van ons ambtelijk apparaat kon ik de zaak blijven overzien. Zonder die steun had dat nooit gekund. Ook dank ik de Heer dat ik goed gezond ben gebleven. Want ook lichamelijk wordt veel van je verlangd. Je zit veel, eet en drinkt onregelmatig. Ik ben in die twaalf jaar niets aangekomen, ondanks veel copieuze maaltijden. Het liefste heb ik gewone boerenkost."
Hoe CDA-minded is de LLTB nog?
„Zonder af te geven op PvdA en VVD herkennen wij, boeren, ons nog altijd het best in het programma van het CDA, die als sterkste partij ook het meeste gewicht in de schaal legt."
Waarom ontbreekt zijn naam onder de open brief van prominenten uit de agrarische sector aan het partijbestuur van het CDA om de landbouwwoordvoerder van het CDA, Jan van Noord, alsnog op een verkiesbare plaats op de CDA-lijst te krijgen?
„Ik ben niet gevraagd. Persoonlijk heb ik er moeite mee om iemand die goed functioneert te passeren. Men moet voorzichtig zijn om ouderen uit te schakelen. Zij vormen een grote groep, die ook deel uitmaakt van de samenleving. Maar aan de andere kant kan ik er begrip voor opbrengen dat iemand na drie zittingsperioden van vier jaar moet plaats maken. In René van der Linden zie ik een goede opvolger. Hij heeft dat bewezen, voordat hij staatssecretaris werd. Geef René de kans."
Hoe katholiek is de LLTB nog?
„We proberen nog altijd invulling te geven aan onze christelijke identiteit; om solidariteit gestalte te geven. Dat is vandaag de dag moeilijker dan vroeger. Pastorale adviseurs hielpen ons daarbij. Onder Gijsen kregen zij te weinig kansen. Gesprekken met de bisschop hadden geen zin. Hij gaf blijk van weinig realiteitszin. Zijn schoolreglement was voor ons niet acceptabel. Daarom heeft de VVOL 'nee' tegen het ARKOR gezegd."
Gezien de grootte van de gezinnen hebben ook boeren zich weinig aangetrokken van 'Humanae Vitae', de pauselijke encycliek waarin onder meer het gebruik van anticonceptionalia wordt verboden. Brengt de vervolg-encycliek 'Veritatis Splendor' daarin verandering?
„Ik denk het niet. Agrariërs denken en handelen niet anders dan andere burgers. Ook zij hebben zich geassocieerd met de hedendaagse mentaliteit. Aan het bestuur de taak om een balans te vinden tussen conservatief en progressief; tussen oud en jong. Jongeren hebben andere opvattingen dan ouderen. Ze redeneren vaak teveel vanuit een situatie van weelde. Als je kommer en kwel echter relateert aan de ellende in de Derde Wereld, dan is er een hemelsbreed verschil."
Daarom wil hij giften die hij eventueel krijgt bij zijn afscheid bestemmen voor scholing en training van coöperatiemensen in Derde-Wereldlanden. „Ik heb van nabij gezien welk een weldaad een coöperatie voor kleine boeren is. Wat hier is aangeslagen moet in de Derde Wereld ook kunnen."
Wat met alle vrije tijd?
„Ik heb drie tuinen te onderhouden: de onze en die van mijn zonen. Ook hebben we een gezamenlijke groetentuin. Voor de aardigheid. Zelf geteelde groenten smaken beter. Daarnaast krijg ik eindelijk de tijd om te gaan fietsen en te gaan wandelen."

---

denkwijzer

Waarom ontwikkelen sommige kinderen, ondanks het feit dat ze onder uiterst beroerde omstandigheden opgroeien, zich toch tot gezonde, goed functionerende volwassenen? En waarom geldt voor andere kinderen: begin beroerd, al beroerd? Die vraag was het onderwerp van een internationale conferentie die vorige week in Zwitserland werd gehouden.

Een van de 'voorbeeld'-gevallen die er werd besproken, betrof de machtigste man van deze tijd: Bill Clinton.

door **RENÉ DIEKSTRA**

DE WEERBAARHEIDSFACTOR

De huidige president van de Verenigde Staten groeide op in wat gewoonlijk wordt omschreven als een chronisch ontwricht gezin. Zijn stiefvader was een zware drinker, die in dronkenschap vaak gewelddadig werd jegens zijn vrouw en kinderen en een enkele keer zelfs in huis met zijn geweer in het rond schoot. Naar verluidt zou Bill vaak de rol op zich hebben genomen van degene die probeerde zijn moeder en jongere halfbroer tegen het geweld te beschermen en zijn stiefvader te kalmeren.

Als een kind al jong de rol van *go-between*, van bemiddelaar of bezweerder van crisissituaties, gaat vervullen, dan wijst dat vaak op de aanwezigheid van persoonlijkheidseigenschappen die een zekere weerbaarheid tegen de ongunstige opvoedingsomstandigheden bieden. Eén daarvan is een behoorlijke intelligentie. Intelligentere kinderen zijn beter in staat situaties te overzien, te begrijpen en analyseren wat er allemaal speelt en creatieve oplossingen te verzinnen. Maar of ze die capaciteiten in bedreigende situaties ook werkelijk kunnen toepassen, hangt voor een deel af van andere persoonlijkheidskenmerken, vooral zogenaamde temperamentskenmerken.

Het zijn met name de kinderen die emotioneel stabiel en sociaal actief of extravert zijn – twee eigenschappen waarvan we inmiddels weten dat erfelijke factoren daarvoor medebepalend zijn – die een goede kans hebben een ongunstige opvoedingssituatie zonder al te veel kleerscheuren door te komen. Maar het is natuurlijk vooral de combinatie van goede intelligentie, emotionele stabiliteit en extraversie, die voor een hoge 'weerbaarheidsfactor' zorgt. Omgekeerd betekent dit, dat kinderen met een 'moeilijk' temperament een veel kleinere kans hebben om goed uit een moeilijke gezinssituatie te komen.

Er zijn inderdaad verschillende studies waaruit blijkt dat kinderen die emotioneel labiel zijn (snelle stemmingswisselingen hebben), stug zijn en introvert, een aanzienlijk groter risico hebben om op volwassen leeftijd met ernstige emotionele problemen te kampen. Een deel van de verklaring hiervoor is, dat zulke 'moeilijkere' kinderen juist door hun temperamentskenmerken in een problematische gezinssituatie vaker het mikpunt zijn van de kritiek of agressie van hun ouders dan kinderen met een gemakkelijk temperament.

Het zijn overigens heus niet alleen persoonlijkheidseigenschappen, die bepalend zijn voor de weerbaarheidsfactor. Een hechte, liefdevolle band met een van de ouders beschermt kinderen (ook die met een 'moeilijker' temperament) die in een verder ontwrichte, ongelukkige gezinssituatie opgroeien tegen latere problemen. Afgaande op de foto's waarop hij als jongen van 10-11 jaar samen met zijn moeder staat en op wat hij daar zelf in de loop van de tijd over heeft losgelaten, was er tussen Bill Clinton en zijn moeder Virginia sprake van een grote wederzijdse genegenheid, die door alle samen doorgemaakte problemen waarschijnlijk alleen nog maar hechter werd.

Zo'n beschermende band kan overigens ook in relatie met een andere volwassene gevonden worden, zoals met een grootouder of een oom of tante. De kans op het ontstaan van zo'n band hangt voor een deel af van het temperament van het kind (hoe 'gemakkelijker' hoe groter de kans) en ook van de mate waarin temperament van kind en ouder bij elkaar passen. Bijvoorbeeld, een emotioneel-labiele en angstige moeder en een kind dat sociaal zeer actief en ondernemend is en almaar gewaagde dingen onderneemt, vormen een tamelijk riskante combinatie.

Behalve kenmerken van kind en ouder(s) en hun onderlinge band, zijn ook andere, 'niet-gezins' factoren medebepalend voor of een kind met een slechte start toch goed terecht komt. Veelzeggend in dit opzicht is een studie van een groep Britse kinderpsychiaters. Zij onderzochten waarom van een groep volwassenen die allemaal in een kindertehuis waren opgevoed vanwege het feit dat hun ouders uit de ouderlijke macht waren gezet, een aantal het als volwassene heel goed deed en een aantal anderen helemaal niet. Het belangrijkste verschil tussen beide groepen bleek te zijn, dat de goed functionerende volwassenen vrijwel allemaal een partner hadden met een heel andere, dus niet-problematische, opvoedingsgeschiedenis als zij zelf achter de rug hadden.

Doorgaans hebben mensen de neiging om bij partnerkeuze een zogenaamde 'gelijkheids'keuze te maken. Zoals de dochter van de dokter vaak de neiging heeft om een partner uit dokterskringen te kiezen, zo heeft de dochter van een alcoholist de neiging om een partner uit drinkerskringen te kiezen. Met als gevolg dat ze vaak van de drank in de drup komt. Terwijl voor mensen met een niet-problematische achtergrond het doen van een gelijkheidskeuze verstandig is, is dat voor mensen met een problematische achtergrond juist niet het geval. Voor Bill Clinton geldt dat hij met Hillary een verstandige, dus een ongelijkheidskeuze, heeft gedaan.

Uit het Britse onderzoek komt overigens ook naar voren dat het doen van zo'n ongelijkheidskeuze onder andere beïnvloed wordt door ervaringen in een andere 'buiten'gezinsituatie, namelijk de school. Kinderen uit een ontwrichte gezinssituatie kozen vaker een niet-problematische partner en hadden als volwassene minder problemen als ze 'goed' functionerende scholen hadden bezocht. Dat 'goed' heeft niets te maken met hoe modern de schoolgebouwen zijn, hoe groot de school is of hoeveel geld de school te verpatsen heeft. Het gaat er veel meer om hoe de school als opvoedingssituatie functioneert.

Een school is in dit opzicht goed als de leerlingen op een positieve manier worden aangemoedigd goed te presteren, als ze regelmatig feedback op zowel hun gedrag als prestaties krijgen, waarbij ruim met lof en geduldige uitleg gewerkt wordt, als straf en beloning op een faire en voorspelbare manier worden gegeven, de leerkrachten als een hecht team opereren, de leerkrachten zelf het goede voorbeeld voor bij de leerlingen gewenste gedragingen geven en als de leerlingen door het schoolteam medeverantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de school wordt gegeven.
Voor een kind uit een problematische gezinssituatie kan een school met deze kenmerken een belangrijke normaliserende invloed hebben en de kans verhogen dat het leert hoe zelf 'normaal' met anderen om te gaan. Als Bill Clinton iets heeft gehad als jongen, dan is het wel een in dit opzicht goede (high)school. Het is, overigens, niet zo dat kinderen met een problematische start er helemaal zonder kleerscheuren of eigenaardigheden afkomen.

In Bill Clintons geval is een opvallend en typisch 'restverschijnsel' zijn ernst – humor is bepaald niet zijn sterkste kant – en zijn enorme behoefte aan goedkeuring en waardering door anderen, een kenmerk dat veel vaker bij kinderen van alcohol-ouders wordt aangetroffen. Een van zijn oudste vriendinnen, Carolyn Staley, vertelde dat hij kort na het betrekken van het Witte Huis haar van daaruit belde en aan het einde van het gesprek zei: 'Zeg, ik denk dat ik het er tot nu toe niet slecht van af heb gebracht.' De machtigste man, die vist naar een eenvoudig compliment. Het is hem graag vergeven.

Limburgs WOONBLAD

Goocheltruc

Zaterdag 13 november 1993 ● Pagina 33

Symbolen van heksen en druïden rukken op

Met mystiek in huis naar het jaar 2000

Het zal wel geen toeval zijn. Juist in een tijd waarin de techniek in huis onbegrensd lijkt, duiken er steeds meer mystieke elementen op in de woninginrichting. Manen en zonnen zijn zelfs doorgedrongen tot de grootwinkelbedrijven, waar ze kandelaars en spiegels sieren. De trend is gezet door avantgardistische vormgevers die al langer putten uit de oerwereld van tovernaars, druïden en mythologische figuren.

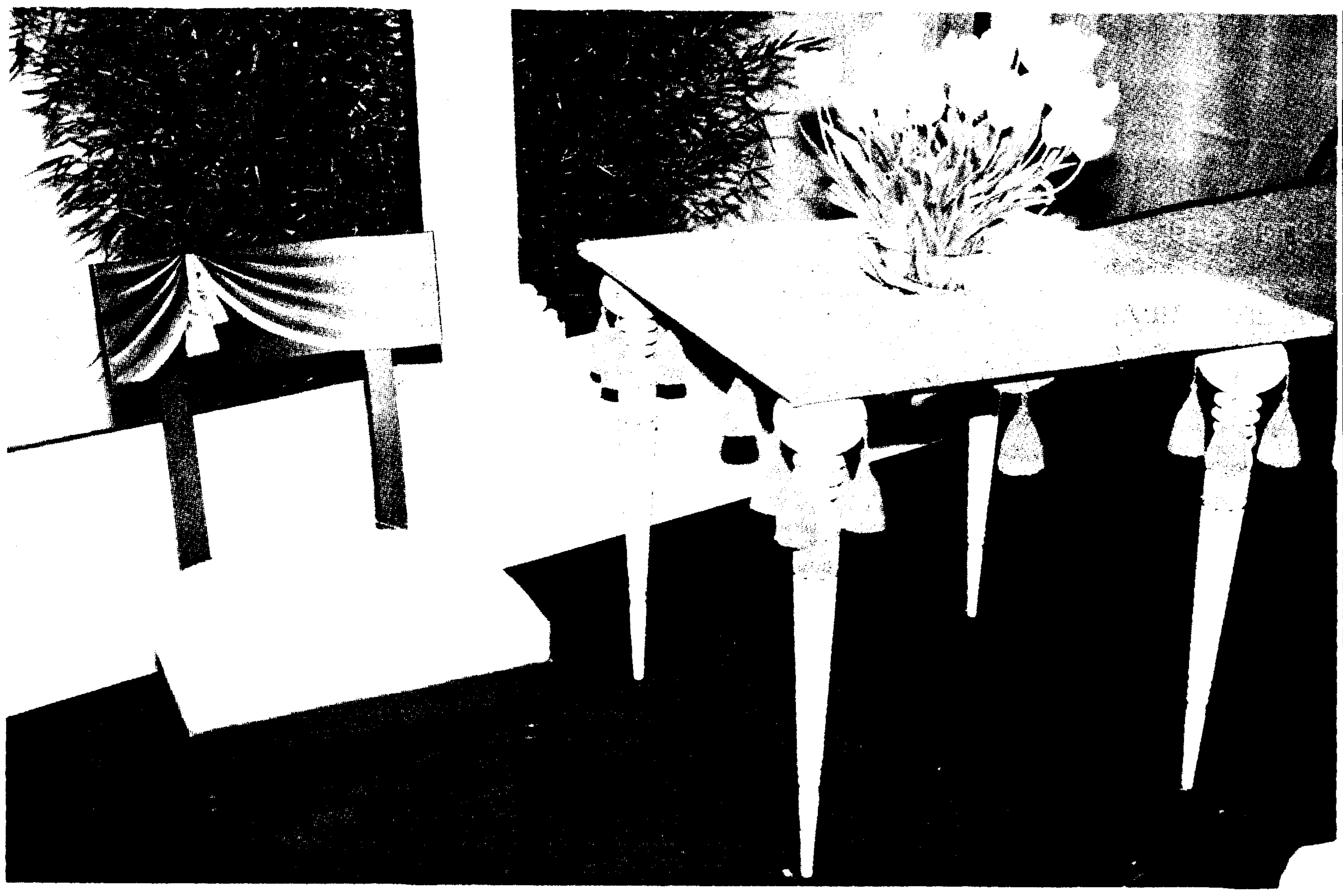
Terwijl er in onze huizen steeds meer programmeerbaar is en een druk op de knop vaak voldoende is om allerlei installaties in werking te stellen, worden inrichtingen sprookjesachtiger.

Lampen krijgen de vorm van kristallen bollen, textiel wordt bedrukt met sterren en hemellichamen. Kwastjes en maretakken sieren tafel- en stoelpoten. En wat te denken van bestek met een wichelroede als heft of lampen als toverlantaarns? Interieurarchitect Peter Heuvelmans gaf de ontluikende stijl een naam: Magic Touch. Het is volgens hem meer dan de zoveelste rage. „Deze stijl gaat de jaren '90 beheersen. En dan heb ik het niet alleen over de decoraties maar ook over de symboliek erachter. We staan op een drempel van de nieuwe tijd. Het decennium van consumptie, macht en status ligt achter ons."

Vervreemdend

De binnenhuisarchitect, die met zijn team opereert vanuit een fraai pand in het Brabantse Lage Mierde, heeft nooit veel gevoeld voor hypermoderne, strakke interieurs. „Die stijl werkt vervreemdend en is daarom een doodlopend pad. We volgen nu het spoor terug naar de oerbron.

Simplificatie en eerlijkheid met veel hout en ongepolijst metaal, maar wel met een tikkeltje spirituele inslag. Omdat er nu eenmaal meer is tussen hemel en aarde dan functionaliteit alleen."

● *Volgens binnenhuisarchitect Peter Heuvelmans kiezen mensen steeds vaker voor meubels die de fantasie prikkelen, zoals dit 'goochelaarstafeltje' met stoel.*

Jan des Bouvrie en de Tsjech Boreck Sipek zijn twee voorbeelden van bekende ontwerpers die hun werk voorzien van symbolische ornamenten. „Ineens duikt deze trend overal op," aldus Heuvelmans. „Het lijkt wel telepathie. Toen ik er op ben gaan letten kwam ik het overal tegen."

Woonbeurs

Dat de Nederlander ook rijp is voor de 'Magic Touch' zegt Heuvelmans te merken in zijn eigen praktijk. „Niemand kiest een inrichting louter en alleen vanuit functionele motieven. Je zoekt toch naar iets extra's. Iets dat de fantasie prikkelt en een afleiding vormt voor de dagelijkse gang van zaken."
Deze zomer ontwikkelde Heuvelmans een eigen collectie meubels en accesoiren met 'Magic Touch'.

Ontwerpen van Peter Heuvelmans zijn te zien op de beurs Huis- & Sfeer, die vanaf woensdag in het Mecc wordt gehouden. Hij heeft een plaatsje in het Noviteitenpaviljoen, waar nieuwe woontrends onder de aandacht worden gebracht.

Binnenhuisarchitectuur speelt dit jaar een grotere rol op de beurs. In het Woonideeëntheater worden bijvoorbeeld lezingen, workshops en persoonlijke adviezen gegeven.

Metamorfose van de openhaard

In de laatste twee jaar heeft de openhaard in de woonkamer een ware metamorfose ondergaan. In 1993 zijn de marmeren en kalkstenen schouwen bij zeer veel bouwers van openhaarden te vinden.

Juist omdat er steeds meer voor een mooie schouw als omlijsting van de openhaard wordt gekozen, weet de consument ook beter hoe dit zo belangrijke onderdeel van de huiskamer er precies uit moet zien. Zo is er duidelijk steeds meer vraag naar authentieke schouwen van fraaie en hoogwaardige materialen, zoals verschillende soorten Franse kalksteen en marmer in allerlei kleuren. Daarnaast kan een keus worden gemaakt uit diverse gietijzeren haardplaten, roosters om in te stoken en allerlei materialen om de stookplaats mee af te werken.
Het stoken van een echt vuur van stevige blokken hout is natuurlijk heel sfeervol op de kille avonden die we hier zo goed kennen. Toch kiezen steeds meer mensen voor een gas-vuur, omdat je aan een echt houtvuur bijna nooit toekomt. En omdat er nu gas-blokken te koop zijn, vanaf 700 gulden, die werkelijk niet meer van een echt vuur te onderscheiden zijn.

Op dit moment worden openhaarden met een mooie schouw steeds vaker in een pril stadium van de bouw opgenomen in het bestek. Vooral bij authentieke schouwen met een openhaard is het belangrijk de maten van het rookkanaal en die van het stookgat op elkaar af te stemmen.

Architecte ontwerpt huis schizofrenen

Schizofrene mensen voelen zich in de bestaande woningen en ziekenhuizen zelden veilig en thuis. Kleine aanpassingen zouden hierin al verandering kunnen brengen, meent de architecte Birgit de Bruin. Gisteren kreeg zij van de Technische Universiteit Delft een prijs voor haar afstudeerscriptie 'De gekte van een gebouw: wonen en schizofrenie'.

In haar werk doet De Bruin suggesties voor een andere indeling en aanpak van een gebouw waar schizofrene mensen beschermd kunnen wonen. Het bestaat uit twee woonlagen waarin zes groepen van zes, acht of tien personen gehuisvest kunnen worden. De architecte ziet deze vorm van samenleven niet als een vorm van therapie, maar wil schizofrene mensen een plek bieden waar ze rust kunnen vinden.

Balkon

„Om hun die rust te geven, moet je anders tegen een gebouw en de ruimtes aankijken dan bij gewone mensen," zegt de Delftse onderzoekster. Het duidelijkste voorbeeld is volgens haar het balkon. Voor de gemiddelde burger is het een plaats om te zonnen. Voor schizofrene mensen nodigt het gemakkelijk uit tot zelfmoord. De Bruin stelt daarom voor onder de balkons bij voorbeeld pergola's te zetten zodat de bewoner niet in een gat naar beneden kijkt.

De Bruin biedt in haar ontwerp schizofrene patiënten de mogelijkheid tegemoet te komen aan de wil vele malen per dag hun bed te verzetten om zo hun rusteloosheid kwijt te raken.

Verschuilen

Daarnaast moeten patiënten de mogelijkheid krijgen op verschillende manieren door een gebouw te bewegen. De Bruin stelt de aanleg voor van twee verschillende soorten gangen: één waar de bewoners elkaar gewoon kunnen ontmoeten en één waarin mensen zich achter kolommen kunnen verschuilen als zij niemand willen tegenkomen.

In psychiatrische kringen is al belangstelling getoond voor de ideeën van de architecte. De Nederlandse bevolking telt ongeveer 140.000 schizofrenen. Rond de 30 procent (45.000) komt in aanmerking voor de door De Bruin ontworpen woon- en leefruimten.

Ondergrondse vakantiehuizen in Drenthe

In het gehucht Oranje bij Beilen in Drenthe worden volgend jaar zo'n 300 ondergrondse vakantiewoningen gebouwd. Met de grotwoningen hoopt directeur H. van der Most van pretpark Speelstad Oranje de toerist die uitgekeken is op de 'gewone' recreatiebungalow en het bijbehorende park iets geheel nieuws te bieden.

De grotwoningen komen op een terrein van 15 hectare, naast het overdekte pretpark Speelstad Oranje in Beilen. Er is een investering mee gemoeid van 15 miljoen gulden. De grotwoningen worden van boven en aan drie zijkanten met aarde bedekt. Een wand wordt geheel van glas en kijkt uit op een privé-strandje dat voor elke bungalow zal worden aangelegd. Bij elke grotwoning hoort een bootje 'in de de Fred Flinstone-sfeer'.

De grotwoningen zullen onderling verbonden zijn door kanaaltjes en behalve per bootje ook via ondergrondse tunnels bereikbaar zijn. Verder komt er een haven voor de 300 boten. Volgens Van der Most heeft de gemeente Beilen de benodigde vergunningen voor het grootste deel al afgegeven. Over enkele maanden zal gestart worden met de bouw. Het project moet eind 1994 gereed zijn.

Ruim en licht wonen op een graanzolder

DOOR JO REIJNDERS

De inventiviteit om oudere gebouwen om te toveren tot leuke woningen wordt steeds groter. Veel zolders worden handig vertimmerd tot appartementen of hobbykamers. De graanzolder van De Onderste Molen aan de Brunssummerstraat in Schinveld heeft de afgelopen decennia wel heel vreemde veranderingen ondergaan. Uiteindelijk is er een hypermoderne woning ontstaan, waar met het berip ruimte uiterst creatief is omgesprongen.

De Onderste Molen dateert uit 1771. In de linkervleugel van het monumentale gebouw was een graanmolen ondergebracht, die haar rad liet aandrijven door water van de Rode Beek. In het middengedeelte was de woning van de molenaar. Kleine kamertjes, lage plafonds en weinig comfort. De huidige rechter vleugel moet rond 1920 zijn gebouwd. De zolder ervan is lang in gebruik geweest als graanopslagruimte. Op de benedenverdieping werden varkens gemest. Een jaar of twintig geleden zat de Schinveldse harmonie verlegen om een repetitieruimte. Van eigenaar Diederen kreeg ze toestemming om de bovenverdieping te verbouwen tot repetitielokaal. Klarinetten en trombones zorgden voor ongewone maar aangename klanken op de voormalige graanzolder.

Toen de harmonie naar een eigen onderkomen vertrok, kochten Annette Diederen en Leo Sturmans, die tot dan toe met hun gezinnetje in de kleine molenaarswoning vertoefden, de rechtervleugel. Ze zetten hun woonwensen op een rijtje en kwamen terecht bij een 'verre' neef in Eindhoven, die met zijn maat pas een architectenbureau was begonnen. Het was voor de architecten van het bureau Diederen en Schutgens de eerste opdracht na hun afstuderen. Ze namen uitgebreid de tijd om van De Onderste Molen iets aparts te maken.

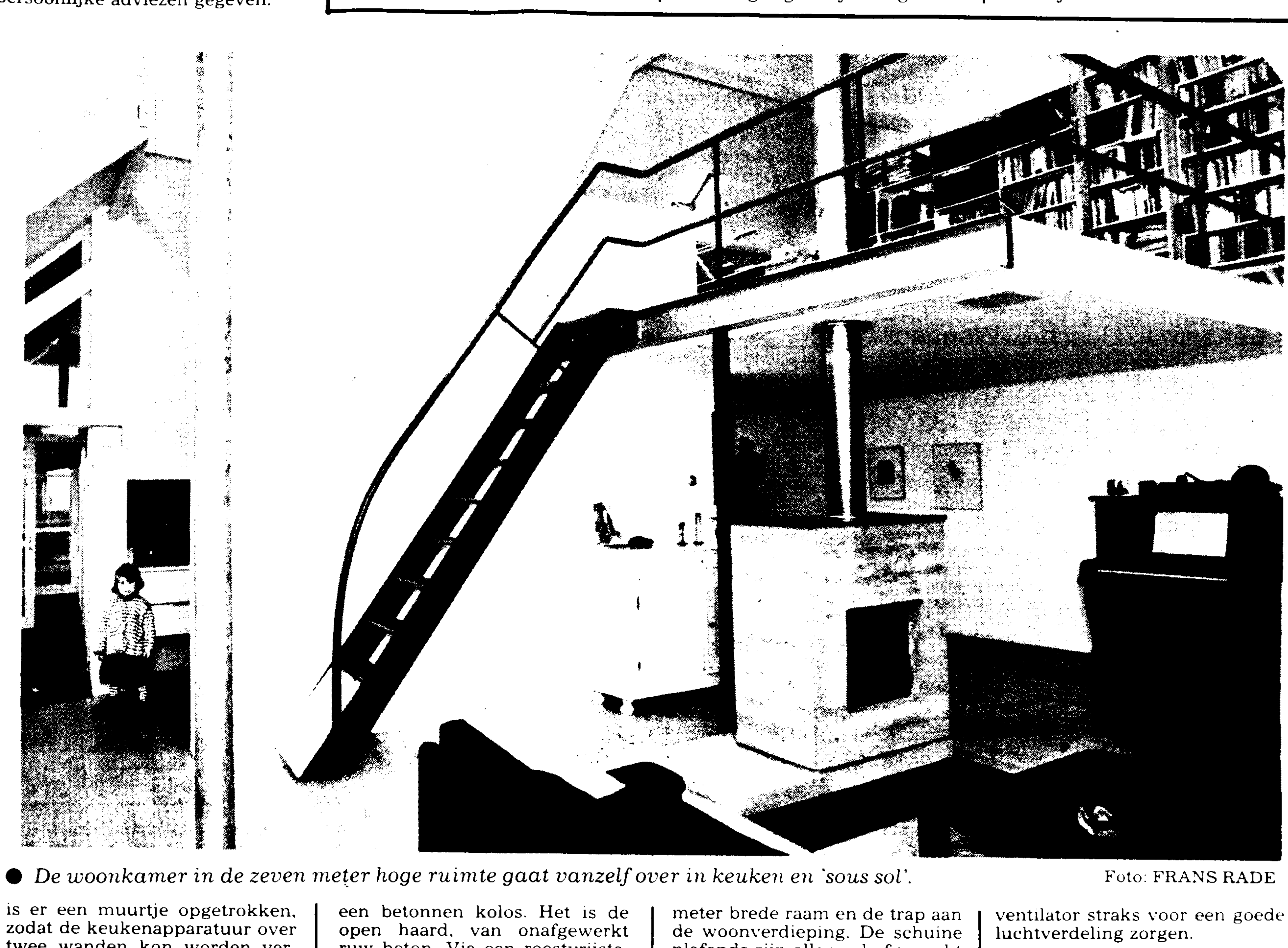
Hun opdracht was om van de donkere zolder, waar nauwelijk een zonnestraal binnenkwam, een zee van licht te maken. Balken en dakspanten moesten zichtbaar blijven om het karakter van de ruimte te behouden. Eten, slapen, studeren en werken moesten in de bovenwoning allemaal zichtbaar met elkaar in verbinding te staan, en waar nodig, toch enigszins van elkaar gescheiden. Beneden wilde Anette en Leo een halletje en een tuinkamer.

Ze waren aangenaam verrast toen de twee jonge architecten met tekeningen en maquette op de proppen kwamen. De voorgestelde oplossingen kwamen voor honderd procent tegemoet aan de gestelde eisen. Ook hoefde de buitenkant van het gebouw geen al te grote ingrepen te ondergaan. Binnen ontstond er een grote open woning, met alle eerste woonbehoeften op één niveau. Onder het lage dak van het voorste stuk van de vleugel zijn de badkamer en drie slaapkamers ondergebracht.

Maar hoe doe je dat in godsnaam als alle balken en spanten in het zicht moeten blijven?
De oplossing was even simpel als verrassend. De ruimte werd in tweeën gesplitst. Met de nok als grens. Twee kinderkamers en de badkamer kwamen in het rechter deel en de ouderlijke slaapkamer aan het eind. Aan de linker 'overkant' een gangpad, dat automatisch overloopt in een speelruimte voor de kinderen. De gang met speelruimte is per kamer afgescheiden door een glazen schuifdeur. Vier schuifdeuren op rij, onder de balken. Boven de balken ook weer een glazen afscheiding tussen de spanten. Op die manier heeft elk van de twee kinderen een eigen speelruimte voor de deur van de slaapkamer. Later kunnen Selma en Simon die inruilen voor het meubilair van een studeerhoekje. De gang ligt op de zuidkant, waar een lange raampartij van liefst zeventien meter is gemaakt.

De kamers zelf zijn van de bovenkant ook open. Aan de bovenkant is tussen de kamers een glazen afscheiding. Dat was in het begin even wennen. Het licht aandoen op de slaapkamer van de ouders betekent immers dat ook de andere kamers niet meer in het donker gehuld zijn.

Woonkamer en open keuken bevinden zich in een ruimte die tot in de nok liefst zeven meter hoog is. Het grootste deel wordt opgeslokt door de zitkamer, maar eigenlijk is er geen sprake van aparte ruimten. Alles loopt in elkaar over. Alleen voor de keuken is er een muurtje opgetrokken, zodat de keukenapparatuur over twee wanden kon worden verdeeld. Langs die keukenmuur leidt een zwarte metalen scheepstrap naar een open ruimte onder de nok van het dak. Deze overhangende 'sous sol' biedt plaats aan de bibliotheek en de studeerkamer. De houten vloer ervan hangt aan een balk, die wordt ondersteund door de keukenmuur.

● *De woonkamer in de zeven meter hoge ruimte gaat vanzelf over in keuken en 'sous sol'.* Foto: FRANS RADE

Midden in de woonkamer staat een betonnen kolos. Het is de open haard, van onafgewerkt ruw beton. Via een roestvrijstalen pijp gaat de af te voeren lucht naar de nok van het dak. Vóór de haard ligt een stukje marmeren vloer, om de beuken parketvloer te beschermen tegen spetterend haardvuur.
De hoofdkleuren van de bovenverdieping zijn het wit van wanden en plafonds en het natuurlijke beige van de beuken vloer. Diezelfde kleur komt terug in de houten jalouzieën voor het 17 meter brede raam en de trap aan de woonverdieping. De schuine plafonds zijn allemaal afgewerkt met isolatie, gipsplaten en stucwerk. Daardoor is de grote ruimte erg licht en hoeven maar enkele sporadisch aanwezige spotjes 's avonds bij te lichten. Overdag krijgt de grote kamer het licht door een driekoekig raam in het bovenste deel van de puntgevel op het zuiden. Zo wordt de hoge ruimte ook nog extra verwarmd. En om die warmte niet alleen in de nok te laten hangen, moet een ventilator straks voor een goede luchtverdeling zorgen.

De zee van ruimte en licht in de bovenwoning heeft in het begin best voor wat aanpassingsproblemen gezorgd. Het gezin kwam immers uit de kleine molenaarswoning. Maar de woning is leuk en uitgekiend ingedeeld. Ook was er de bezorgdheid hoe je die grote ruimte met allerlei meubilair gaat inrichten. Gauw bleek dat er helemaal niet zoveel meubels nodig zijn. Dat zou alleen maar druk worden.

OG te huur gevraagd

Onroerend goed te huur aangeboden

Hoensbroek

Onr. goed te koop aangeb. gevr.

Wilt u uw huis verkopen in de regio Zuid-Oost Limburg?

Kerkrade (Haanrade)
Jac. Ruysdaelstr. 5

Brunssum. Koolhofstraat. 29a

Hoensbroek Oranjestr. 40

Brunssum. Steenbergstr. 6

Landgraaf. Ubach o. Worms

Brunssum. Trichterweg 183

Brunssum. Het Ambacht 72

☎ 045-460444.

MAKELAAR O.G. • HYPOTHEKEN • TAXATIES • VERZEKERINGEN — MAKELAARDIJ **HONINGS**

**** Leuk huis gezien ??****

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

Aktuele camping

IMMO-TREND
Der Immobilien Partner

Voor onze klanten zoeken wij dringend huizen. Wilt u uw huis verkopen of weet u iemand die voornemens is het huis te verkopen

Belt u ons:
09-49.24072037 of 045-316070.

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte f 250,- en een presentje

*** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! ***

Met tiendu zenden guiders voordee

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon : 045 - 741616
NVM
Van de Pas, de makelaar van de koper!

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Een betrouwbare naam

met groot verkoopsucces en een nog betere uitgebreide service

Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden woonhuizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZ EN SIMPELVELD

Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G. verkopen? Bel ons. Ook als u zelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, bel u ons.

U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling f 250,-

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via ons. Onder alle verkopers verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen

Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Derde prijs: 1 dag Phantasialand Köln - Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen

☎ 09-4924073017 / 045-451291

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan
100% zekerheid - geen makelaarskosten
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in het grensgebied Kerkrade, Haanrade, Landgraaf, Vaals, Bocholtz, Simpelveld

Wij geven raad bij de reële prijsstelling en snelle verkoop van uw huis

Belt u ons: 09-49.2406.93306

☎ 045-351254.

geen verkoop - geen kosten.

In sommige gevallen kopen wij Uw object aan

Direkt en zeker uw huis verkocht!!!
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan
100% Zekerheid en geen makelaarskosten
Denis Vastgoed ☎ 040-128897

Eijsden, Withuis 16

Schitterend gelegen landelijk woonhuis met tuin en huisweide opp. ca. 1690 m2. Hal, toilet, grote woonkamer, gesloten keuken, bijkeuken, grote hobbyruimte, zeer grote garage, gewelfde kelder, 4 ruime slaapkamers, ruime badkamer, aparte 2e toilet, grote zolder.
Prijs f 455.000,- k.k. Telefoon 04409-3131

In prachtige nieuwbouwwijk gelegen schitterende 2 1 kap woning met zeer grote garage. Het pand is in 1989 gebouwd en verkeert in perfekte staat van onderhoud. Ind. entree, toilet, ruime sfeervolle woonkamer, half-open keuken. 1e verd.: 3 zeer ruime slaapkamers, grote complete badkamer met ligbad. 2e verd.: grote zolder met mogelijkheid extra slaapkamer.
* Gehele pand v.v. hardhouten kozijnen incl. thermopane

Koopprijs ƒ 189.500,- k.k.
Inruil huidige woning mogelijk!!!
Voor info: 040-128897

Riant bouwkavels te Brunssum
op exclusieve locatie. Opp. van 1.000 m2 tot 3.700 m2
Grouwels-Daelmans 043-254565.

Ter bemiddeling

zoeken wij dringend diverse woningen:
Heerlen-Hoensbroek-Brunssum: won. in alle prijsklassen
Sittard e.o.: half vrijst. woningen tot ƒ 350.000,-
Maastricht en omg.: woningen tot ƒ 400.000,-
Spaubeek-Geleen-Munstergeleen: halfvrijstaand met garage tot ƒ 170.000,-
Bunde-Meerssen: vrijst. landh. bung. tot ƒ 450.000,-
Geleen-Beek-Stein: woningen in alle prijsklassen

Makelaarskantoor L. Janssen BV
☎ 046-335840 na 17.30 uur 046-339072

Vaals

Drie aaneengesloten panden op 479 m2 (volgebouwd). Bestemd voor winkel-woningen maar ook geschikt voor appartementen of andere doeleinden. Plattegrondtekeningen op kantoor. Direct leeg te aanv.
Koopsom ƒ 510.000,- k.k.

W. Timmermans
Makelaar Gulpen. NVM-makelaar-taxateur onr. goed
Rijksweg 67 Gulpen. Tel. 04450-2182, zat. tot 13.00 u.

Te k. KERKRADE-Bleijerheide, nette rustige eengezinswoning met 2 slaapkamers, gunstige ligging ƒ 142.000,- k.k. Inl. 045-459596

EYGELSHOVEN Holtskuilenstr. 31, landhuis te k., tuin op het Zuiden gelegen, 200 m2 woonopp., perc. grootte 2120 m2, ƒ 500.000,- Telef. 045-461189

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

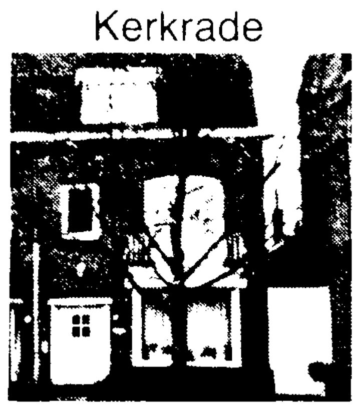
Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

LANAKEN

Gellik. Goed onderhouden vrijst. bungalow, living, 3 slpks, nwe keuken, toilet, badk., veranda, kelder, inp. dubb. garage ƒ 335.000,- k.k.
☎ 09-32 89 715304

Kerkrade

Te k. halfvrijst. woonhuis zeer goed onderh. met aanbouw, berging en tuin, l-vorm. woonk., keuken, 1e verd.: badk. en 2 slpks, 2e verd.: 3 slpks. prijs ƒ 195.000,- k.k.
VAN LOO ASSURANTIEN Heerlen
☎ 045-428600

Bingelrade

Dorpstr. 105 halfvrijst. woonhuis tot opp. 510m2. Vraagprijs ƒ 185.000,- k.k. Te bevr. Tel. 04492-2158 of 04492-1288

Heerlen-Zuid

Vredestr. 2 hoekwoning met garage, tuin achterom bereikbaar. Woonk. 32 m2, parket, open haard, half open keuken 8.5 m2, modern wit incl. install., bijkeuken, 4 slp.kms, douche met 2e toilet, modern wit, ged. kunststof koz. en rolluiken. Bwj. 1974, c.v. 1992. Aanv. i.o. Vr.pr. ƒ 185.000,- k.k. Telef. 045-425709

Puth-Schinnen

Luxe vrijst. woning met garage gesch. voor 2 auto's, keuken met witte keukenopst. en app., L-vorm. woonk., luxe badk. met ligbad, douche, v.w. en toilet, 3 slpks. Vraagpr. ƒ 369.000,- k.k. Mak. kantoor L. Janssen bv 046-335840

Bingelrade

Vrijst. landh. type and. gel. 3 kelders, U-vorm. woonk., studeerkamer, 4 slpks en grote badk. EEN KIJKJE VAN BINNEN NEMEN IS BESLIST DE MOEITE WAARD. Vr.pr. ƒ 398.000,- k.k. Mak.kantoor L. Janssen bv 046-335840

Susteren.

Stationstraat 14
Heden van 14.00 tot 15.30 u. open huis!! Moet van binnen gezien worden.
Boeren woonhuis gerenov. Incl. woonk. 65 m2, dichte keuken, 3 slkrs, luxe badkr., loods, stallen, ruim perceel. vraagprijs ƒ 235.000,- k.k.
Seegers O.G. ☎ 046-525318

HOENSBROEK Prins Hendrikstr. 69 halfvrijst. woning met 3 dubb. garage, plm. 60 m2. Ind. woonkr. met open keuken en install., provisiekelder, 3 slpkrs, badkr. met ligbad, bergzolder. Prijs ƒ 154.000,- k.k. Bezichtiging uitsluitend volgens tel. afspr. Tel. 045-219598

OIRSBEEK te k. halfvrijst. huis met garage, woonkmr met open keuken 50 m2, 4 slpkrs, zolderkmr, badkmr met ligbad, douche, 2e toilet. Open huis zat. 14.00-17.00 u. Beethovenstr. 7 Oirsbeek

Te k. kantoor- of WINKELPAND winkel plm. 60m2, 13 kamers in centrum Heerlen. Dir. te aanv. ☎ 045-724690

AMSTENRADE Kasteelstraat 50. L-woonkmr, open keuken, 3 slpks, badk., ligbad, apart toilet, vaste trap, ruime zolder (4e slpk mogelijk), garage, diepe tuin, dak-spouwisol., ged. dubb. glas en rolluiken. Vraagprijs ƒ 229.000,- k.k. Euveko Ass. en Onr.Goed B.V. ☎ 046-749450

Te koop gevraagd BOUWGROND in een straal van ca. 20 km van Heerlen ☎ 045-222910

STEIN Maretzstraat 5 vrijst. bungalow. Ind. ruime entree, toilet, Z-vorm. woonk. 7 x 7 x 7 met openhaard, part., dichte keuken 4 x 4, 1 slpkm. 4 x 5 en 2 kleinere slpkm., badk. met ligbad, 2 vaste wastafels, 2e toilet, zolder via vliso., gar. met aparte hobbyruimte, voorraadkelder, 1 inst. kelder, mooi aangel. tuin met vijver, pand is voorzien van hete luchtverw. en rolluiken, in perf. staat van onderh., perc.opp. 635 m2. vr.pr. ƒ 365.000,- k.k. Inl. Thien Vastgoed b.v. 046-336369.

HOENSBROEK mooi zakenpand, inhoud 4 wooneenheden, event. als winkel-woonhuis. Huuropbrengst ƒ 40.000,- p.j. Vraagprijs ƒ 210.000,- k.k. Info Postbus 321, 6430 AH H.broek

TREEBEEK Jupiterstr. 45 prima geleg. gerenoveerd woonh. met nieuw tuinhuis, grote tuin (20 diep, mogelijkh. tot garage en achterom voor auto), 4 slpk., zolder (vaste trap), kozijnen dubb. glas, hardh. schuifpui naar terras, parketvl. in woonk. met open haard, kelder, c.v. ƒ 153.000,- k.k. Jos Storms OG. ☎ 046-742550 Geleen

KERKRADE-Terwinselen Kaalheidersteenweg. Perfect ondern. vrijst. woonhuis m. garage, gr. tuin, terras en balkon, 50 mtr diep, voorraadkelder, c.v.-kelder en hobbyruimte. Living 48 m2, gr. gesloten keuken + install., 3grote slaapk. en badk. met ligb. + douche, apart toilet, ruime bergzold. ƒ 359.000,- k.k. Tel. 045-414986

Te koop woonhuis/kantoor te UBACH OVER WORMS Groenstr. Oost 191. Vr.pr. ƒ 198.000,- k.k. Kan direct aanvaard worden. Voor inl. Jo Olivier telef. 046-752555 of 757463. Fax 046-757707

GELEEN-Z. te koop woonh. met gar., woonk. 32 m2, luxe keuk. 18 m2, 4 slaapk., badk., vr.pr. ƒ 225.000,- k.k. Telef. 046-747119

Bouwgrond of vrijst. HUIS gezocht in Heerlen, Voerendaal of Hoensbroek. Vlotte afwikkeling 045-721118

Te koop of te huur gevraagd LOODS of opslagplaats Brunssum of directe omgeving ☎ 045-252405

Belgie Houthalen te k. WOON-HANDELSHUIS. Inlichtingen Olaerts, De Schom 94, B-3600 Genk

Te k. vrijstaand WOONHUIS 4 slpks, W. Sophiaplein 3 Kerkrade-W. pr. ƒ 213.000,- k.k. Tel. 045-443401

België (Sippenaeken), ruime boerderij op 7.400 m2, voor 1 of 2 gezinnen. Vele mogelijkheden. Stallen 400 m2 in vakwerk. Rustige ligging dichtbij bos. ƒ 362.163,- NYSSEN ☎ 09 32.8788.1616

BOUWGROND Landgraaf, Moltbos, opp. plm. 600 m2, event. met tekening en bouwverg. Inl. 045-321600

MERKELBEEK halfvrijst. woonh. met gar., bw. 1990, ind. L-vorm. woonk., luxe keuken, bijkeuk., 3 à 4 slaapk., luxe badk., ruime zolder. Perfect pand. vr.pr. ƒ 227.000,- k.k. Seegers O.G. ☎ 046-525318

SPAUBEEK. Rubenstr. 12 te koop, halfvrijst. woonh. met nieuwe uitbouw keuken, garage en berging, 1992. Woonk. met aparte tv ruimte, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, zolder. vr.pr. ƒ 249.000,- k.k. Berg a.d. Maas Beatrixplein 21 halfvrijst. woonh. met garage (nu modezaak). vr.pr. ƒ 175.000,- k.k. Inl. Thien Vastgoed BV Stein telef. 046-336369

Te koop nabij STEINERBOS in rustige woonbuurt gelegen ruim halfvrijst. woonhuis met garage, woonk., keuken, hal, 3 ruime slpk. en badk. Te bevr. Meygatenstr. 4 te Stein ☎ 046-334628 b.g.g. 370925

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin, opknappen geen bezwaar. Tel. 046-753367

HUIS met spoed gevraagd tot max. ƒ 150.000,- achterstallig onderhoud geen bezwaar. Tel. 040-128897

Te koop halfvrijst. woning in TEUVEN (Belgie). Inl. telef. 09-32 87787514 of telef. 09-32 41810443

Te koop woonhuis te HEERLERHEIDE, woonkamer 8 x 4 meter, eiken aanbouwkeuken, 1e verd. 2 slpk. + badk., 2e verd. zolder + slpk., kelder en kleine tuin, zonder c.v. Vr.pr. ƒ150.000,- k.k. Tel. 045-213907

WAHLWILLER, Vrijthof 2. Te k. fraaie geren. halfvrijstaande woning met inp. garage, pr. n.o.t.k. 04458-2566

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-128897

Bedrijfsruimte

Te huur in Born: bedrijfshal

ca. 1300 m2, kantoorruimte 90 m2, buitenterrein 500 m2. Te huur voor zowel korte (t/m 31-10-94) als lange termijn, evt. direct te aanvaarden. Inl. ☎ 04498-52847 b.g.g. 09-32 11445633

Goedlopende KRISTALWINKEL ter overname aangeboden met inventaris te Brunssum. Info van 11.00-17.00 uur telef. 045-273773

Te huur WINKELRUIMTE plm. 50 m2, evt. met loods, St. Pieterstraat Kerkrade. Telefoon 04451-2587

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen. Probeer maar! Tel. 045-719966.

Bouwen/Verbouwen

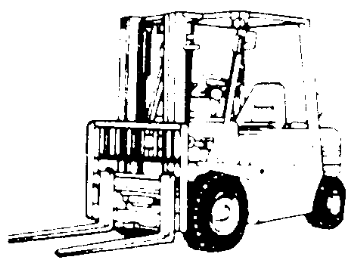
MULLER kunststof-, aluminium en houten ramen-deuren-puien, zeer interessante prijzen, vraag vrijblijvende prijsopgave. Tel. 09-49 245142768

Te koop KANTELPOORT 2x2 m, 250. Telef. 045-721029

Te k. WATERPASINSTRUMENT en Teodoliet, t.e.a.b. Telefoon 045-311539

Bouwmaterialen & Machines

Rockmart Kissel 46 A

O&K Stessen

O&K Stessen

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel 045-719966.

In/om de tuin

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, Knops, Rijksweg, Sittard. Tel. 046-512715

Onder hoge druk geïmpregneerd TUINHOUT, palen en tuinschermen tegen groothandelsprijzen. Tuinhout fijn bezaagd ƒ 1.90 p.m. Tuinschermen v.a. ƒ 79,-. Deze kunnen ook door ons geplaatst worden. Kero b.v. Groensevkerstr. 26b Geleen

Geïmpregneerde TUINPLANKEN, palen en vlonderplanken. Houthandel Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Telef. 04458-1962

TUINARTIKELEN grootste collectie van Limburg, decoratieartikelen, tuinschermen, zand-sierg..., sierbestr., Cremers B.V. Industrieterr. Landgraaf

Geïmpregneerd TUINHOUT op maat! Ook hardhout. Schermen, palen, balken, bielzen, enz. Bezorgen mogelijk. Tuinhout BV, 18, Heerlen. ☎ 045

THUISHUISJES, bergingen, hekwerken en schuttingen. Geen standaardwerk maar alles naar uw wens en maat gemaakt voor 'n zeer scherpe prijs. Bij levering in jan. en febr. 10% winterkorting. Timmerbedrijf Senden, Valkenburgerweg 111, Wylre. Tel. 04459-1269

Diverse soorten HAAG CONIFEREN 0.80 tot 1.80 mtr v.a. ƒ 5.50 tot ƒ 12,-. Taxus. Raadhuisstr. 25, Hulsberg. Tel. 04405-2101

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel 045-719966

Kachels/Verwarming

KACHELSPECIAALZAAK, Geleen

KACHELSMID, Kunrade. Telef. 04459-1638. De beste en goedkoopste

BUDERUS, Nefit ketels. Scherpe prijzen. Goede service. Sittard 046-513228, 514862

OPENHAARDHOUT te k. ƒ 30,- per m3, gratis bezorgd ☎ 04459-1675

BARBAS kachels, gas-inzets, openhaarden. Arnold Oprey, Heerlerbaan 275, Heerlen. Fraai. Beatrixhaven, Maastricht

Mobiele HETELUCHTVERWARMING met rookgasafvoer en 100 ltr tank. Tel. 045-315249

Te koop goede GASHAARD ☎ 045

Wegens ... te koop complete C.V.-INSTALLATIE, ketel Nefit, 10 stuks Stelrad radiatoren en alle toebehoren, ... pr. ☎ 04492-1326

Attentie! Is uw c.v.-ketel al klaar voor de winter? Bel ... voor vakkundig onderhoud. A. PLOEM & Zn, Kerkrade, 045-452841, 24-uurs service dienst

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Woningruil

Te ruil aangeb. gr. EENGEZINSWONING, hoekw. met tuin te Landgraaf

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel
t.o.h. reüniegebouw Geleen

Nog enkele nobele showroomkeukens met zeer

Hoge korting bij
Vossen
Keukens

Modern Glaspaleis Kerkplein 45, Klassiek Eikenderweg 77, Hrln. ☎ 045-717555

INBOUW-APPARATUUR, grote keus in topmerken, scherpe prijzen en vakkundig advies. Vossen Keukens Glaspaleis Kerkplein 45, Heerlen en Eikenderweg 77. Telef. 045-717555

KEUKEN RENOVATIE: Workbladen, spoelbakken, inb.app. en montage. Vossen Keukens Eikenderweg 77 en Glaspaleis Kerkplein. Heerlen. Telef. 045-717555

Te k. comb. SLAAPKAMER, Kerselaar-hout, eiken, eethoek + stoelen + wandkast, ronde eiken salontafel ☎ werkdagen tot 17.00 uur 045-792218, na 17.00 uur 045-425646

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek, iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. ☎ 045-741708

Te koop eiken SLAAPKAMER 180x200 + 2 nachtkastjes 60 cm br., pr. n.o.t.k. Telef. 045-

Te k. KEUKEN, kleur wit met rode lijsten en grepen, met vaatw., ..., staand gasfornuis, ... met electrische oven en koelkast. Tel. 046-743552

Weg. verh. te k. Etna GASFORNUIS, 4 ..., kroonluchter, ..., 3 armen, 3 ... 1.00m breed, ... potten. Alles ... Aurelusshof 34, Heerlen

Te koop donkere woonkamer KAST, pr. n.o.t.k. ☎ 045-443536

Te koop eiken WANDMEUBEL 295 cm br., 60 cm h., 190 cm, verlicht binnenwerk in 4 delen te verplaatsen. ƒ 1.500,- ☎ 045-311136

Te koop eiken KAST, secretaire, grote tafel met stoelen. Telef. 045-221414

Te koop blank eiken SALONTAFEL, doorsn. 1.20, rond. Tel. 045-445269 b.g.g. 045-442330

Te k. ... SLAAPK..., Ridderweg 18, Heerlerbaan

Voor gebruikte MEUBELS ..., Hoensbroek

Te koop antieke MEUBELEN, ... Tel. 045-535260

Te k. z.w. eiken EETHOEK, ronde uitschuifbare tafel, 4 eiken stoelen met kussens, ... met tegelblad 04454-6...

Eiken ... HOEK-kast

Te k. eiken BANKSTEL, ..., 1 jaar oud, eiken ... met 4 stoelen ☎ 045-51...

Te k. eiken WANDMEUBEL, br. 2.55 ... 045-314912

Te k. klass. eiken EETHOEK ..., eiken tafel, 4 stoelen ☎ 045-4205...

Te koop wit EETHOEK met 4 stoelen, ƒ 200 ☎ 045-414293

Te koop aparte eiken ..., z.g.a.n. ... telefoon 045-...

LAMPEKAPPEN Groot sortiment in klassiek en ... dert, steeds voordelige prijzen. ... Rozenweg ..., Landgraaf. Ubach over Worms ☎ 045-3126...

Kamers

Per 1-1-1994 te huur kamer voor STUDENT, ...

Gezocht 2 à 3 kamers centrum MAASTRICHT, ... 045-

KAMER te Valkenburg ...

KAMERS te huur omgeving Geleen, ... 04492-6199

Te huur te MAASTRICHT kamer voor rustige student ☎ 043-645215

Voor studerende werkende jonge mensen ... kamers in centrum SCHAESBERG, eigen ingang, ... ☎ tot 18.00 uur 045-32486...

Voor kamers en appartementen te SIMPELVELD 045-445051

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel. 045-719966

Inzeep-stop, kraankeuze en spaardouche bieden uitkomst

Aardig wat water te besparen in badkamer

DOOR THEA WAMELINK

zuinig omgaan met energie doen we uit milieu-overwegingen, maar voor een belangrijk deel ook vanwege de voordelen voor onze portemonnee. Het meeste (warme) water in de huishouding wordt verbruikt in de badkamer, vooral als er een ligbad

een super de luxe badkamer een tweepersoonsbad bezit, gebruikt uiteraard heel wat meer water dan iemand die een ergonomisch gevormde eenpersoonskuip heeft aangeschaft. Zo'n bad is nauwkeurig afgestemd op de lichaamsvormen, is bij de voeten smaller dan daar waar uw tors zich in het water vlijt.

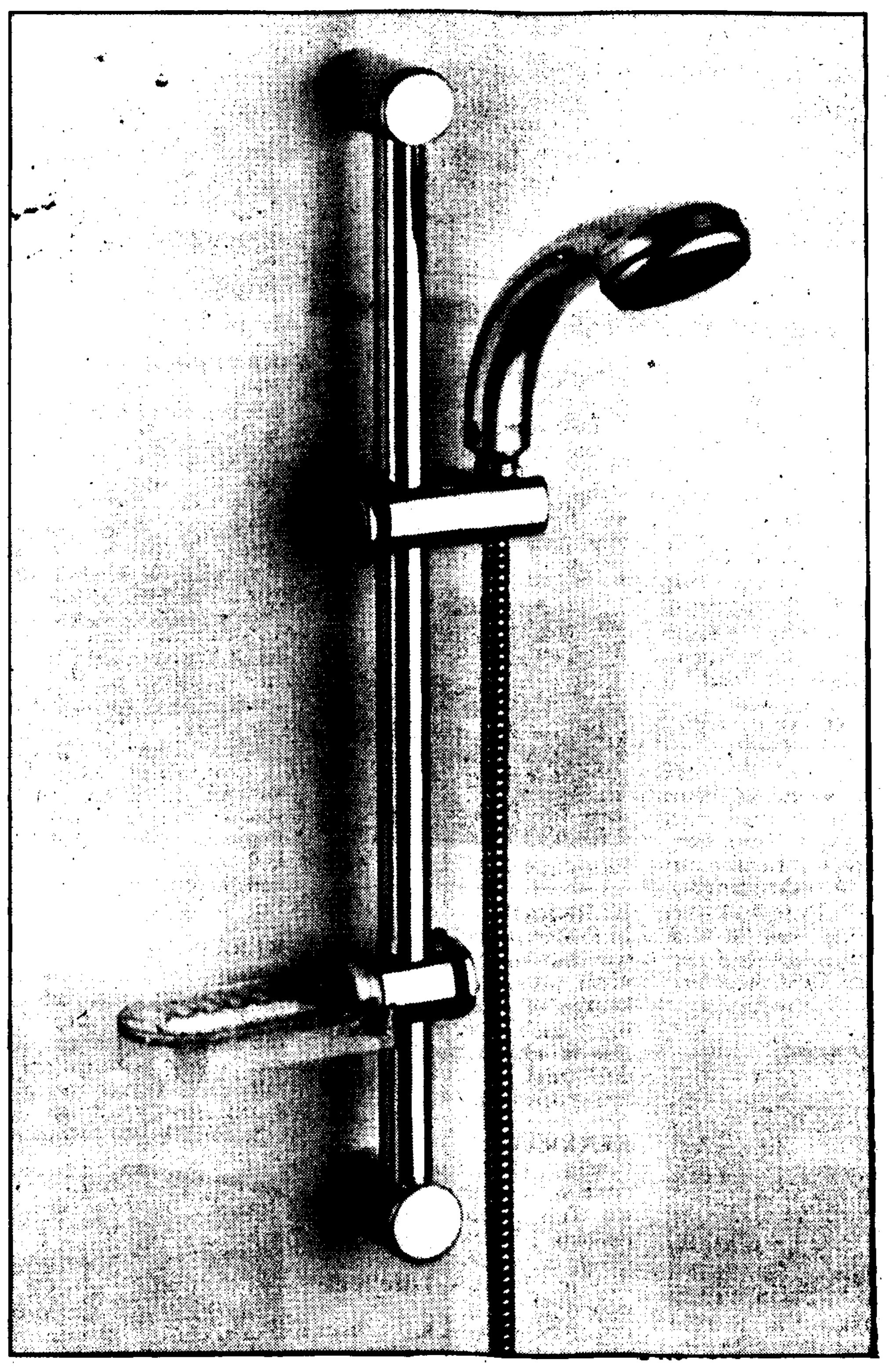
Voor een standaard ligbad van 170 x 75 heb je voor comfortabel baden ongeveer 115 liter water nodig. In een ergonomisch gevormde kuip is dat aanmerkelijk lager. Er zijn baden (met onder andere een zitgedeelte, praktisch voor kinderen en ouderen) die al met 85 liter vol

De besparing telt niet alleen het waterverbruik maar ook de energie die nodig is om het water te verwarmen. Vooral bij douchen kan op de energiedragers een flinke besparing worden bereikt. Zowel door de keuze van het type kraan of douchekop als door een ander 'douchegedrag'.

Kraankeuze

Voor baden kan men kiezen uit drie verschillende kraantypen: met twee grepen, met één greep en/of met thermostaat. Het spreekt eigenlijk voor zich dat bij toepassing van een tweegreepsmengkraan een deel van het water doelloos in de afvoer stroomt omdat het even tijd kost de juiste mengtemperatuur in te stellen.

Een eengreepsmengkraan heeft een hendel die naar links (koud) en rechts (warm) kan worden bewogen en omhoog (toenemende waterstraal) en omlaag (afnemende straal). Het mengen van warm en koud gaat hierbij aanmerkelijk sneller omdat je met één greep alles snel kunt regelen. Weet je eenmaal in welke stand de kraan de juiste temperatuur douchewater geeft dan kun je hem gewoon in die stand laten staan en heb je snel water op de gewenste temperatuur.

● *De waterbesparende douche van Grohe gebruikt maximaal 9 liter per minuut.*

Nog sneller en efficiënter werkt een en ander als een kraan met ingebouwde thermostaat wordt aangeschaft. Instellen op bij voorbeeld 38 graden, en je hebt vrijwel onmiddellijk water op die temperatuur.

Waarom de kraan niet sluiten als je je inzeept? Dat geeft een behoorlijke besparing, maar werkt niet zo efficiënt als je een tweegreepskraan hebt. Want behalve voor de eerste inspoelbeurt moet je voor het afspoelen na het inzepen eerst weer de juiste mengtemperatuur zien te realiseren. Dat kost tijd en water. Drie minuten douchen, waarbij je het water tijdens het inzepen laat lopen, kost ongeveer 60 liter water. Kraan dicht tijdens het inzepen betekent een besparing van 20 liter.

Laten we nu eens kijken welke getallen dit oplevert bij de eengreepsmengkraan. Het instellen van de juiste temperatuur kost maar een kwart van de tijd (en dus ook water) die bij de twee grepen nodig is. Kraan dicht tijdens het inzepen. De greep staat dan al in de juiste 'temperatuurstand' voor het afdouchen, dus de gewenste temperatuur is snel bereikt. Met een dergelijke kraan verbruik je voor 3 minuten douchen met inzeep-stop slechts 18 liter water. Is de kraan dan ook nog voorzien van een thermostaat, dan vergt deze douche slechts 15 liter.

Praktijk

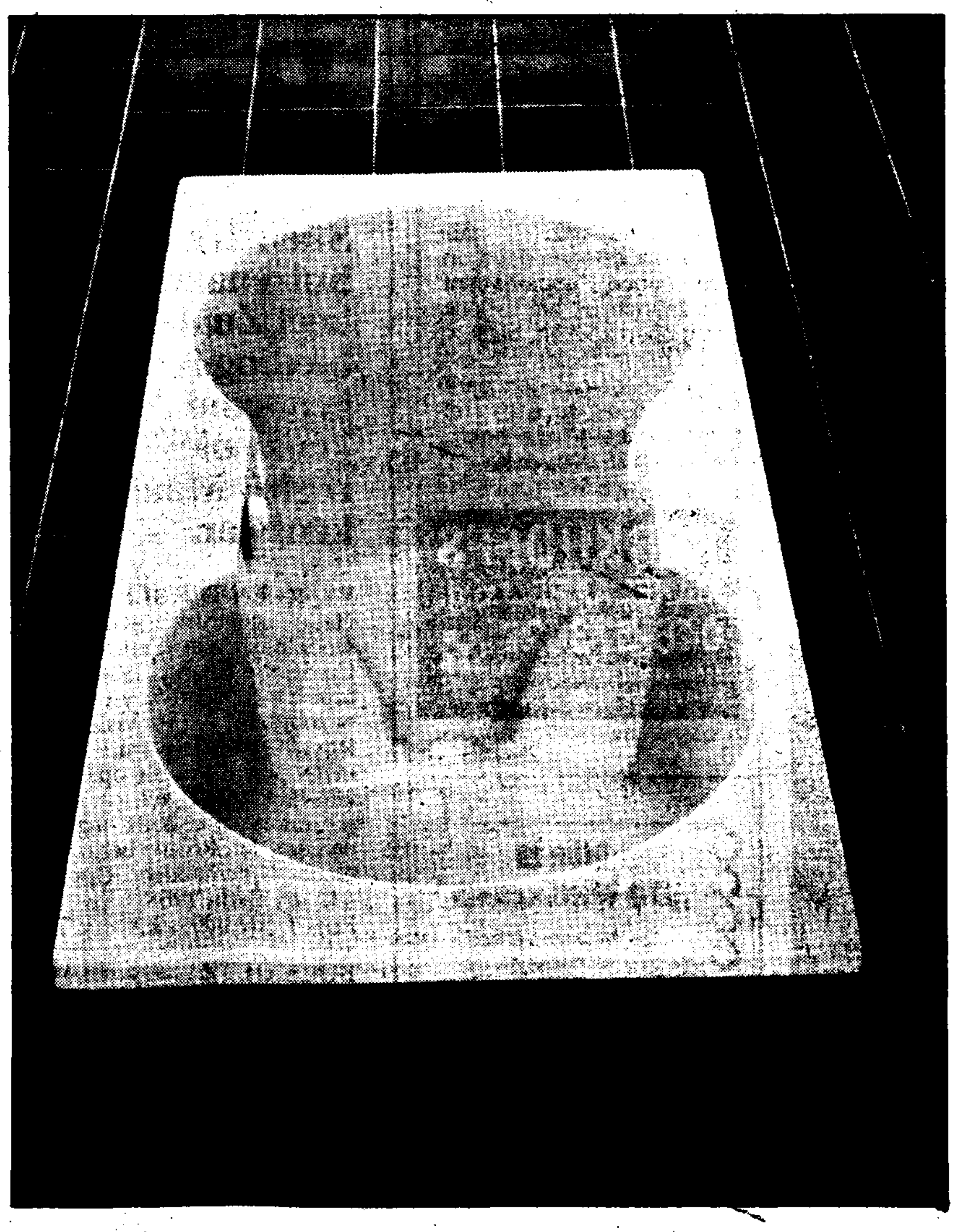
Aardig hoor, zo'n berekening over een douchetijd van 3 minuten, maar in de praktijk blijkt de gemiddelde doucheduur op 7 minuten te liggen. De cijfers veranderen dan enigszins omdat verlies over een langere periode wordt verdeeld. Maar het rekenvoorbeeld geeft wel een goede indicatie van de besparingsmogelijkheden bij diverse kraantypen. Sommige mensen kiezen, vaak om esthetische redenen, voor een bad/douche- en wastafelkraan met twee grepen of knoppen. Zoals anderen vanwege comfort en luxe voor een meerpersoons (bubbel)bad of een paar honderd liter water kan bevatten. Hiermee wordt weliswaar een aanslag gedaan op de beschikbare energie, maar iedereen is (nog) vrij die keuze te maken. Zal er een tijd komen dat het hebben van een ligbad van forse afmetingen wordt verboden? Want we hebben hier de CO2-uitstoot, veroorzaakt door aardgas, nog geheel buiten beschouwing gelaten.

Spaardouche

Weer even terug naar de douche. Om nog meer water te kunnen besparen worden doucheknoppen steeds vaker voorzien van een spaarknop. Door die knop te bedienen stroomt er via de douchekop nog maar 7 à 9 liter water per minuut. Hiermee is het mogelijk de doorstroomhoeveelheid te regelen tussen ongeveer 50 en 100 procent. Afhankelijk van de persoonlijke comfortwensen kan die knop worden ingesteld. Wie van een flinke straal houdt gaat misschien terug tot 80 procent, wie iets minder fors beregend wil worden gaat misschien terug tot 50 procent. Maar het moet wel comfortabel blijven. Een te miezerig straaltje leidt meestal tot veel langer douchen, dus: weg besparing.

Zoals u ziet zijn er diverse mogelijkheden om in de badkamer aanzienlijk te besparen op het verbruik van warm water. Door een inzeep-stop, de keuze van de kraan en/of een spaardouche. Alleen al met die laatste valt heel wat te 'verdienen'.

Als we elke dag 7 minuten douchen, kost dat bij een conventionele douche circa 85 liter. Door te kiezen voor de spaardouche kan dit worden teruggebracht tot ongeveer 65 liter per dag. Eén enkel mens kan daardoor in een jaar tijd meer dan zevenduizend liter, en de energie die nodig is om dit te verwarmen besparen.

● *In het nieuwe bad van Duscholux gaat maar 85 liter water.*

Boek over studie tuinarchitectuur

Voor de echte liefhebbers heeft de Nederlandse Tuinstichting de wetenschappelijke publikatie 'Jongere Tuinkunst in Nederland 1900-1940' in boekvorm uitgebracht. De studie geeft een overzicht van de tuinarchitectuur in ons land van begin deze eeuw tot aan de Tweede Wereldoorlog. Een periode waarin de zogenoemde Architectonische Tuinstijl opgeld doet.

Geïnspireerd door Engelse ontwerpers zijn het steeds vaker de architecten van de woning, die zich ook met de aanleg van de tuin bezighouden. Het huis moet een harmonisch geheel met de omgeving vormen en daarom worden ontwerp van beide nauwgezet op elkaar afgestemd.

In de studie komt het doen en laten van vijf tuinarchitecten aan bod: De Bazel, Van Nes, Bleeker, Cool en Fokker. Het boek staat vol foto's en tekeningen. Bovendien is een lijst opgenomen met tuinen van de betrokken architecten die nu nog te zien zijn in Nederland.

Jongere Tuinkunst in Nederland 1900-1940, door ir. Eric Blok. Prijs f 53,-; info 020-6235058.

Stooktabel week: van maandag: 1 november t/m zondag: 7 november 1993

Bij een normaal jaarverbruik in m^3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 1 nov. 1992 (meterkaart kolom 5)
1000	29	f 14,50	29
1200	35	f 17,50	35
1400	40	f 20,00	40
1600	46	f 23,00	46
1800	52	f 26,00	52
2000	58	f 29,00	58
2200	64	f 32,00	64
2400	69	f 34,50	69
2600	75	f 37,50	75
2800	81	f 40,50	81
3000	87	f 43,50	87
3200	92	f 46,00	92
3400	98	f 49,00	98
3600	104	f 52,00	104
3800	110	f 55,00	110
4000	116	f 58,00	116
4500	130	f 65,00	130
5000	144	f 72,00	144
5500	159	f 79,50	159
6000	173	f 86,50	173

Tip: Heeft u de meterkaart nog niet ontvangen? Bel uw energiebedrijf.

Toename gebruik elektronische waterontkalker

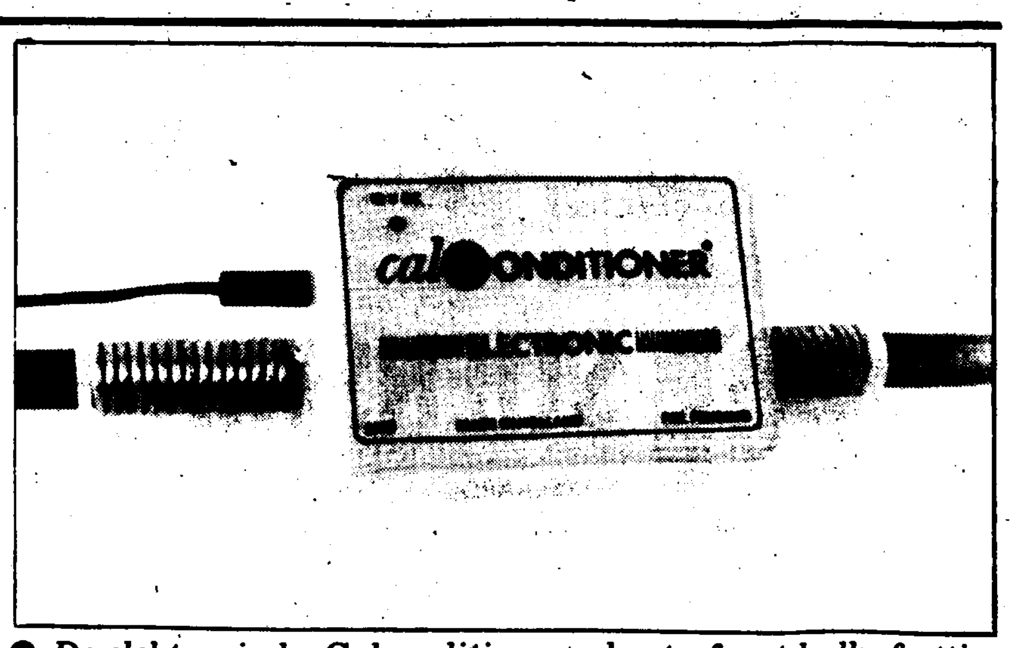
Verstopte douchekoppen en kraantjes, haperende koffiezetapparaten en wasmachines zorgen voor ongemak in gebieden waar 'hard' drinkwater wordt aangeleverd. De grote hoeveelheid kalkdeeltjes in dat water hebben de vervelijke eigenschap zich vast te zetten in of aan leidingen en apparaten, vooral op plaatsen waar het wordt verwarmd.

Het kalkprobleem kan nu elektronisch worden aangepakt met behulp van fysische anti-kalkapparaten, de zogenaamde FAK's. Aanvankelijk was dergelijke apparatuur voor huishoudelijk gebruik nogal kostbaar. De huidige toestellen kosten iets meer dan tweehonderd gulden.

De werking van de waterontkalker Calconditioner berust op inductie van elektromagnetische signalen, die via twee korte, om de waterleiding gewonden, inductiekabels op het voorbijstromende water worden aangebracht. Het apparaat zelf komt niet in contact met het water. De elektromagnetische signalen veranderen de elektrische lading van de kalkdeeltjes, waardoor zij in het water blijven zweven. De samenstelling van het water verandert niet. De afbraak van de bestaande kalkafzetting vindt geleidelijk plaats. Afhankelijk van de intensiteit van het gebruik duurt dit proces drie weken tot zes maanden.

Het 'wonderdoosje' kan zonder gereedschap in enkele minuten direct achter de watermeter van de waterleidingmaatschappij op de buitenkant van de waterleiding worden geplaatst. Stekker in het stopcontact en voor nog geen zes gulden per jaar bespaart een gemiddeld huishouden tot f 150,- aan energie- en onderhoudskosten, afhankelijk van de hardheid van het water.

Het kindveilige apparaat heeft een adapter voor 12 Volt en aan beide zijden een stuk koperkleurige draad, die om de waterleiding moet worden gewonden. Een verklikkerlichtje geeft aan dat het apparaat in werking is. De Calconditioner heeft geen onderhoud nodig en kost f 235,- (incl.BTW). Voor informatie: Calcon Trading in Haarlem, 023-316813.

● *De elektronische Calconditioner rekent af met kalkafzetting in waterleidingen en apparatuur.*

De kerstroos is een buitenbeentje

DOOR FRANS WEGMAN

De kerstroos is in verschillende opzichten een bijzondere plant. Het is geen roos, maar een ranonkelachtige. Ze blijft, als het een beetje meezit, 's winters groen en ze kan bovendien midden in de winter bloeien.

Daar komt nog bij dat alle delen van de plant giftig zijn. Vooral de wortels en de zwarte wortelstok bevatten helleboreïne, een stof die de hartslag doet versnellen. Het wordt als onderdeel van laxeermiddelen toegepast en vroeger gebruikte men het tegen reumatische pijnen. Met name de wrangwortel (Helleborus viridus) leende zich daartoe. Ook de gemalen wortel van het stinkend nieskruid (Helleborus foetidus) deed in vroeger tijd dienst als medicijn.

Er zijn wel twintig soorten kerstrozen, maar één daarvan is de echte: Helleborus niger. Niet te verwarren met de kerstster (Euphorbia pulcherrima) die de kerstroos van de vensterbank heeft verdrongen. Dat is wel jammer. Beide planten tooien zich overigens met bloemen die eigenlijk geen bloemen zijn: het zijn gekleurde kroonbladeren en groene kelkbladeren.

Nectar

Bij de ranonkelachtigen, dus ook bij de kerstroos, zijn de kroonbladjes vergroeid tot napjes met nectar. Daar komen hommels op af. Als wegwijzer fungeren de gekleurde kelkbladeren: wit, roze of purper. De hommels zorgen voor de bestuiving in het vroege voorjaar, want ze kunnen niet bij de nectar komen zonder de meeldraden aan te raken die hun een portie stuifmeel meegeven.

De gekleurde kelkbladeren blijven langer aan de plant zitten dan de honingbakjes en de meeldraden. Wel worden ze steeds groener, omdat ze bladgroen gaan vormen. Maar ze blijven heel lang mooi doorschijnend wit. Een plant die je in december koopt, moet dan al enkele open bloemen hebben. Kies een koele ruimte voor Helleborus, besproei haar vaak, zorg dat de aarde steeds vochtig blijft (bijvoorbeeld afdekken met mos, wat bovendien leuk staat) en zet haar na de bloei op een beschutte, vochtige plek in de tuin.

Verduistering

In feite is de kerstroos geen echte kamerplant. De kweker heeft zijn kerstrozen, die dan twee tot drie jaar in de volle grond hebben gestaan, in november in de kas gezet. Zo'n drie weken na het inkuilen heeft hij de kas helemaal verduisterd. Omstreeks half december verschijnen de bloemen. Omdat het oude blad is verwijderd zal er tussen de bloemen weinig blad te zien zijn.

Wie een kerstroos in de tuin heeft, kan proberen haar op deze manier aan het bloeien te krijgen. Van nature bloeit ze buiten al van vroeg in de winter (soms al in november) tot in maart. Er zijn trouwens nog andere soorten met mooie (wintergroen) bloemen. Zoals de Corsicaanse kerstroos (Helleborus argutifolius) met blauwgroene bladeren en grote trossen lichtgeel groene bloemen. Ook het stinkend nieskruid, waarvan de geelgroene bloemen een rood randje bezitten, bloeit al vroeg.

De oosterse kerstroos uit Griekenland en Turkije (Helleborus orientalis) heeft purperkleurige bloemen, maar de 'Pink Mountain' is roze. Er ontstaan gemakkelijk kruisingen tussen de soorten. Heel fraai is Helleborus orientalis ssp guttatus, die pronkt met grote gespikkelde bloemen en gele meeldraden. Grote, purperrode bloemen biedt Helleborus abchasius van de Zwarte-Zeekust.

In de tuin houden de meeste soorten van een humusrijke grond die goed vochtig blijft. Geef in de zomer wat kamerplantenmest. De plant houdt er niet van dikwijls te worden verplant. Ze wil 'vast staan'. Dan is ze na twee à drie jaar volwassen en gaat ze bloeien.

Vermeerdering kan door deling na de bloei. Vele soorten kunnen gemakkelijk worden gezaaid. Neem daarbij wel een koele periode van enkele weken in acht. Leg het zaad in vochtige turfmolm gedurende veertien dagen in het vriesvak van de koelkast. U kunt het bakje met zaad ook in de tuin ingraven, met een glasplaatje erover.

De echte kerstroos is nog steeds een beschut plaatsje in de tuin of een koele plek in huis waard, vanwege haar mooie, van wit naar roze verbloeiende 'bloemen'.

● *De kerstroos heeft tere witte bloemen.*

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 9 november 1993.

Wij noteerden deze week verlagingen van hypotheekrentetarieven bij geldverstrekkers, die hun rentetarieven nog niet hadden verlaagd. Het is onbegrijpelijk dat enkele geldverstrekkers hun tarieven nog niet hebben aangepast.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,70	2,40
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,50
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,50	4,02	2,66
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,60	3,47	2,23
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	6,90	3,66	2,37
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,20	3,86	2,53
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,40	4,20	3,41
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,00	3,75	2,46
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	7,50	4,08	2,71
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	5 jaar	1,00	6,50	3,42	2,20
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	10 jaar	1,00	6,80	3,62	2,35
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	15 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,30	4,14	3,36
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,68	2,40
GWK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,30	3,94	2,61
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,39	3,57
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,60	4,33	3,52
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	7,00	3,75	2,45
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	7,50	4,07	2,71
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,64	2,35
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,20	3,83	2,51
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,67	2,39
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,20	3,86	2,54
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	7,50	4,06	2,70
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,00	4,24	3,43
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,30	3,49
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	6,80	3,58	2,31
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	7,20	3,84	2,51
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	7,60	4,10	2,72
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	7,20	4,72	3,83
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,59	2,28
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,30	3,79	2,43
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,90	4,52	3,67
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,80	4,46	3,62
Westland Utrecht	lage last h.	7 jr*QL	1,00	6,90	3,69	2,41
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	6,70	3,51	2,26
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	7,00	3,71	2,41
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,00	3,50	2,28
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	6,70	3,55	2,30
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,50	4,27	3,46

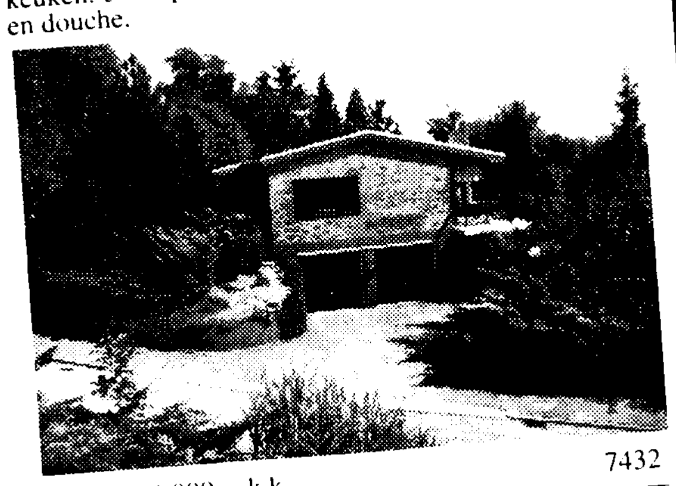
De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ●

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Maak uw wensen aan ons kenbaar.

SIMPELVELD H
Goed gel. semi-bungalow met tuin. Dubb. gar. Sout.: 2 slaapk. Badk. met douche en toilet. Waskeuken. Part.: Overdekte entree. Royale hal. L-vorm. woonk. Open keuken. 3 slaapk. Groot terras/balkon. Badk. met ligb. en douche.

Prijs ƒ 449.000,-- k.k. 7432

BERG EN TERBLIJT M
Nabij centrum gel. vrijst. woonhuis met inpand. gar. Carport. Keurig aangelegde tuin met opt. privacy en goede bezonning. Provisiekelder. Royale hal. L-vorm. woonk. met open haard en open keuken met install., tot. ca. 42 m². 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Royale bergzolder. Goed onderhouden. Opp. ca. 432 m². Bwjr. 1968.
Prijs ƒ 309.000,-- k.k. 7631

BOCHOLTZ H
Woonhuis met tuin ca. 21 m. diep. Woonk. Gesl. keuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met douche. Vliering. Grotendeels alum. koz. en dubb. begl.
Prijs ƒ 179.200,-- k.k. 7470

BRUNSSUM H
Geh. gerenoveerd halfvrijst. woonhuis met aanbouw. Grote tuin met mogelijkh. voor gar. Kelder. L-vorm. woonk. met parketvl. en grote eetkeuken met luxe aanbouwcomb., tot. ca. 45 m². Bijkeuken. 3 slaapk. Moderne badk. met ligb. en douche. Ruime bergzolder.
Prijs ƒ 169.500,-- k.k. 7673

BRUNSSUM H
Treebeek. Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. L-vorm. woonk. Luxe, witte keuken met app. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. Ged. roll. Opt. isol.
Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 7664

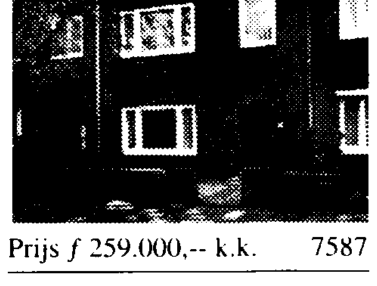
EYGELSHOVEN H
Royale patio-bungalow met grote inpand. gar. Kelder. Living ca. 68 m² met open haard en parket-/plav. vl. Semi-open keuken met luxe install. 2 slaapk. Mogelijkh. voor 3e slaapk. Badk. met ligb. en toilet. Ged. hardh. koz. en dubb. begl.

Prijs ƒ 349.000,-- k.k. 7656

EYGELSHOVEN H
Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Gezellige woonk. en half open keuken met moderne install., tot. ca. 40 m². 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Bergzolder. Mogelijkh. voor vaste trap en 4e slaapk. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 214.500,-- k.k. 7392

HEERLEN H
Nabij centrum en schitterend wandelgebied gel. ruim, vooroorlogs herenhuis met stadstuin. Ruime kelder. Woonk. ensuite met serre. Ruime eetkeuken. 1e verd.: 3 slaapk. Ruime badk. 2e verd.: Bergzolder. 2 slaap-/hobbyk.

Prijs ƒ 259.000,-- k.k. 7587

HEERLEN H
Welten. Winkel/woonhuis met div. gebruiksmogelijkh. Part.: Winkelruimte. Bergruimtes. Kelderruimte. 1e verd.: Woonk. Luxe keuken. Dakterras. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. Vliering. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 252.500,-- k.k. 7551

HEERLEN H
Centrum. Centraal, in Oranje-Residentie gel. luxe appartement op 3e verd. Kelderberging. Woonk. met balkon. Semi-open keuken met luxe install. 2 slaapk. Badk. met ligb. Berging. Uitst. onderhouden. Bwjr. 1990.
Prijs ƒ 195.000,-- k.k. 7531

HEERLEN H
Residentie Herle. Centraal gel. appartement op 2e verd. met 2 bergingen in sout. Ruime woonk. ca. 32 m² met uitzicht richting schouwburgplein. Semi-open keuken met compl. aanbouwcomb. 2 slaapk. Hobbyk. Berging. Badk. met douche. 2 balkons. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 179.500,-- k.k. 7188

HEERLEN H
De Erk. Uitst. gel. woonhuis met gar. Mooie tuin. Sout.: 2 hobbyk. Provisiekelder. Part.: Woon-/eetk. ca. 60 m² met tuincontact. Eetkeuken. 1e verd.: 5 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Goed onderhouden. Opp. ca. 820 m². Bwjr. 1972.

Prijs ƒ 445.000,-- k.k. 7465

HEERLEN H
Schaesbergerveld. Woonhuis met tuin. Geh. onderkelderd (3 ruimten). L-vorm. woonk. met plav. vl. en open haard. Open keuken met luxe install. Tuink. 3 slaapk. Badk.
Prijs ƒ 145.000,-- k.k. 7627

HEERLEN H
Palemig. Halfvrijst. woonhuis met tuin. Berging. Kelder. Ruime L-vorm. woonk. Woon-/eetkeuken. Badk. 1e verd.: 2 ruime slaapk. Bergzolder.
Prijs ƒ 125.000,-- k.k. 7671

HEERLEN H
Ganzeweide. Ruim herenhuis met tuin. Kelder. Ruime hal met prachtige trappartij. Woonk. met erker. Keuken met app. Grote bijkeuken/berging. 3 grote slaapk. Luxe badk. met ligb. Vaste trap naar 2e verd. met grote bergzolder. Sep. berging. Vliering. Uitst. onderhouden.

Prijs ƒ 209.000,-- k.k 7594

HEERLEN H
Bekkerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering.
Prijs ƒ 127.500,-- k.k. 7652

KERKRADE H
West. Uitst. onderhouden royaal winkel/woonhuis. Part.: Winkelruimte ca. 80 m². Magazijn. Keuken met kunstst. install. 1e verd.: Living ca. 90 m². Gesl. keuken met eiken install. Dakterras. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en dubb. v.w. Sauna. 3e verd.: Bergzolder. Grotendeels roll. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 350.000,-- k.k. 7648

HOENSBROEK H
Steenberg. Woonhuis met gar. Tuin. Overdekt terras. T-vorm. woonk. met schouwpartij en plav. vl. Half open keuken met compl. install. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. met 4e slaapk.

Prijs ƒ 189.000,-- k.k. 7629

KERKRADE H
In kindervriendelijke wijk gel. woonhuis met tuin. Berging. L-vorm. woonk. ca. 34 m². Open keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., dubb. v.w. en 2e toilet. Dak in 1991 vernieuwd. Geh. dubb. begl.
Prijs ƒ 169.000,-- k.k. 7622

KERKRADE H
Gracht. Uitst. onderhouden drive-in woning met inpand. gar. Tuin ca. 20 m. diep met tuinhuis. Tuink. 1e verd.: Living ca. 33 m². Gesl. keuken. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. Geh. roll.
Prijs ƒ 195.000,-- k.k. 7646

KERKRADE H
Bleijerheide. Uitst. onderhouden herenhuis met tuin. Terras. Dubb. kelder. Living ca. 32 m². Gesl. keuken met kunstst. install. Bijkeuken. Serre. 1e verd.: 1 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en 2e toilet. 2e verd.: 3 slaapk.

Prijs ƒ 189.000,-- k.k. 7266

JABEEK H
Rustig en centraal gel. deg. landhuis (split-level) met grote inpand. gar. Onder architectuur aangelegde tuin met zwembad. Waskelder. Moderne relaxruimte met compl. sauna-inrichting en whirlpool. Ruime woonk. met voorzethaard, half open keuken met eetbar en massief eiken install. incl. alle app. en grote serre/wintertuin, tot. ca. 83 m². 4 royale slaapk. Luxe badk. met zit-/ligb. en douche. Opt. isol. Duurzame mat. en luxe afwerking.

Prijs ƒ 449.000,-- k.k. 6729

KERKRADE H
Bleijerheide. Perfect onderhouden herenhuis. Royale tuin met berging. Dubb. voorraadkelder. Living ca. 29 m². Gesl. keuken met luxe install. incl. app. Luxe badk. met ligb./douche. 1e verd.: 2 royale slaapk. 2e verd.: 2 slaapk. 3e verd.: Bergzolder. Grotendeels kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 215.000,-- k.k. 7647

NIEUWENHAGEN H
In kindervriendelijke omgeving gel. ruim halfvrijst. woonhuis met carport. Berging. Tuin ca. 12 m. diep. L-vorm. woonk. en open keuken tot. ca. 35 m². 4 ruime slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar zolder. Ged. hardh. koz., dubb. begl. en roll. Goed onderhouden. Bwjr. 1976.
Prijs ƒ 174.500,-- k.k. 7560

KERKRADE H
Terwinselen. Perfect onderhouden woonhuis met dubb. gar. Tuin ca. 25 m. diep. Voorraadkelder. Living ca. 40 m² met lametvl. en schuifpui naar tuin. Luxe keuken met app. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Dak in 1992 vernieuwd.

Prijs ƒ 285.000,-- k.k. 7371

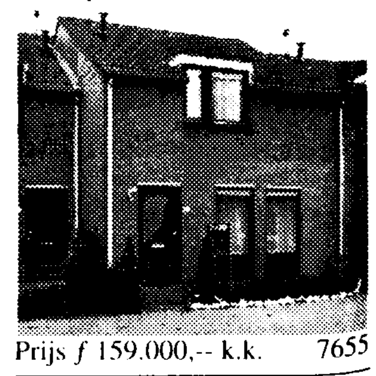
OIRSBEEK H
In kindervriendelijke omgeving, aan woonerf gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Royaal overdekt terras. Grote tuin. Royale woonk. en open keuken met witte comb., tot. ca. 38 m². 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met douche. 2e verd.: 4e slaapk.
Prijs ƒ 219.000,-- k.k. 7653

OIRSBEEK H
Woonhuis met carport. Tuin. Royale buitenberging. Royale woonk. met schuifpui en open keuken met luxe install., tot. ca. 48 m². Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Bergzolder.
Prijs ƒ 199.000,-- k.k. 7636

SCHAESBERG H
Nabij centrum gel. vrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelder. Woonk. ca. 33 m² met parketvl., study c.q. hobbyruimte tot. ca. 42 m². Half open keuken met install. 3 slaapk. Badk. met ligb. en douche. Ged. dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 259.000,-- k.k. 7426

SCHINVELD H
Goed onderhouden karakteristiek woonhuis met diepe tuin. Mogelijkh. voor gar. Bergingen. Provisiekelder. Royale woonk. en eetkeuken met aanrechtcomb. incl. app., tot. ca. 46 m². 4 ruime slaapk. Badk. met douche. Grote bergzolder.
Prijs ƒ 149.000,-- k.k. 7616

SCHAESBERG H
Woonhuis met royale tuin. Berging. Living ca. 30 m². Keuken met install. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. Zolder. Uitst. isol. Ged. dubb. begl.

Prijs ƒ 159.000,-- k.k. 7655

UBACH OVER WORMS H
Royaal halfvrijst. woonhuis met ruime gar. Zonnige tuin. Modern afgewerkte living ca. 30 m². Semi-open keuken met install. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Zolder met mogelijkh. voor 5e slaapk. Grotendeels dubb. begl. Geh. roll.
Prijs ƒ 205.000,-- k.k. 7654

VAALS H
Centrum. Interessant beleggingspand (verhuurd), bestaande uit 4 appartementen met elk kelder, zolder en gezamenlijke tuin. Netto huuropbrengst per jaar ca. ƒ 27.000,--. Uitst. onderhouden.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 7474

VALKENBURG M
Nabij centrum, uitst. gel. luxe semi-bungalow met mooie tuin. Royale woonk. met prachtig tuincontact en half open keuken met luxe aanbouwcomb. incl. app., tot. ca. 56 m². Ruime slaapk. Luxe moderne badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en 2e toilet. 1e verd.: 2 slaapk. Opp. ca. 515 m². Bwjr. 1990.
Prijs ƒ 399.000,-- k.k. 7645

VIJLEN H
Uitst. gel. vrijst. herenhuis met schitterend uitzicht. Gar. Tuin. Woonk. Eetk. Gesl. keuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar royale zolder. Geh. roll. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 7473

STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.

Kantoor Aken, Tel.: 0949-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

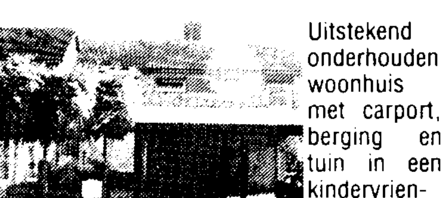
Garnee vrijblijvend informatie over woning
nr. ....
Naam: ....
Straat: ....
Postcode/plaats: ....
Telefoon: ....

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

LD 13/11 9398

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 182.500,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met carport, berging en tuin in een kindervriendelijke, goede buurt.

INDELING:
Beg. gr.: carport, berging, hal/entree, toil., ruime woonkamer met parketvloer, ruime keuken, tuin/terras **1e verd.:** overloop, 3 slaapk., badkamer met ligbad, overloop, 3 slaapk., badk., v.v. douche, 2e toilet, vaste wastafel en aansl. wasmachine. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbare ruime zolder (evt. 4e slaapk.). **Algemeen:** zeer goede staat, pand is geh. v.v. rolluiken, HR-combi-c.v. installatie '91, een pand wat beslist gezien moet worden.

HOENSBROEK

Vraagprijs ƒ 189.000,- k.k.

Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met garage, berging en tuin.
INDELING:
Sout.: prov. ruimte, berging, wasmach.ruimte, garage, tuin. **Beg.gr.** hal/entree, toilet, L-vorm. woonk., woonkeuken, balkon. **1e verd.:** overloop, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vliezo trap bereikbare zolder. **Algemeen:** dubbel glas (woonniveau), aanv. direct, aardig woonhuis met mogelijkheden, goede buurt.

HOENSBROEK

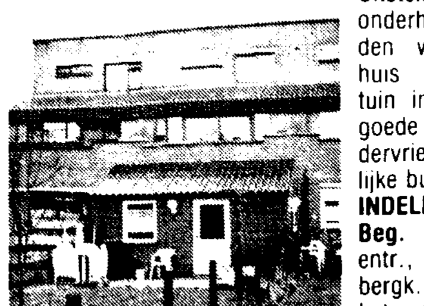
Vraagprijs ƒ 180.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met ruime berging en tuin in een goede buurt van Hoensbroek.
INDELING:
Beg.gr.: hal/entree, toilet, ruime woonkamer met parket en mog. voor open haard, 1/2 open keuken met aanbouw, terras, leuke tuin, ruime berging. **1e verd.:** overloop, 3 slaapk., badkamer v.v. ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. **2e verd.:** d.m.v. een vaste trap bereikbare zolder waar een 4e slaapkamer realiseerbaar is, gescheiden c.v.-ruimte. **Algemeen:** goede staat, uitstekende buurt (veel groen), loopafstand van het centrum.

NUTH

PRIJS OP AANVRAAG
Perfect onderhouden halfvrijstaand woonhuis meet garage, carport en fraai aangelegde tuin.
INDELING:
Sout.: dub. kelder. **Beg.gr.:** entr., gard.kast, toilet, woonkamer (42m2) met open haard, luxe keuken v.v. moderne app. Garage met aansl. wasmach. carport afsluitbaar d.m.v. electr. rolpoort. Onder architektuur aangelegde tuin met vijverpartij. **1e verd.:** overl., badk. met douche, ligbad, 2e toilet, dubbele vaste wastafel, 2 slaapk. **2e verd.:** overloop, 3 slaapk. **3e verd.: vliering. Algemeen:** uitstekende staat van onderhoud. CV-gas '92, dakisolatie, kunststofkozijnen met dubbel glas, fraaie tuin. Aanvaarding in overleg. ZIEN IS KOPEN. HUIS MET DIV. EXTRA'S.

BRUNSSUM

Vraagprijs ƒ 159.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met tuin in een goede kindervriendelijke buurt.
INDELING:
Beg. gr.: entr., bergk., ½ bet. toilet, wasmachineruimte, hobbyruimte (2×), slaapkamer. **1e verd./parterre:** entr., ruime woonk., keuken, terras. **2e verd.:** c.v.-ruimte, badkamer, 2 slaapk. **Algemeen:** goede ligging, bouwjr. '77, kindervriendelijke buurt.

ELSLOO

Vraagprijs ƒ 289.000,- k.k.

Kwalitatief uitstekend vrijstaand woonhuis met carport, (garage), en tuin in een goede woonwijk (Catsop).

INDELING:
Sout.: prov. kelder. **Beg. gr.:** hal/entr., garderobenis, 1/2 bet. toilet, keuken met app., woonkamer met parketvloer, eetkamer met schuifpui naar tuin, terras, carport, kantoor (mog. voor garage) tuin met vrij uitzicht. **1e verd.:** overloop, 3 slaapkamers, badkamer met vaste wastafel, douche, ligbad, bidet en 2e toilet. **2e verd.:** d.m.v. een vaste trap bereikbaar ruime zolder, ingericht als hobbyruimte. **Algemeen:** uitstekende staat van onderhoud. CV-gas-, dakisolatie, dubbel glas (nieuwe meranti kozijnen), aanv. i.o., perc. opp.vl. 439 m2. Tevens informatie verkrijgbaar bij ass.kant. Marij Knipsael Dorine Verschureplein 22, 6181 AS Elsloo, tel.nr. 046-370645.

HEERLEN

Vraagprijs ƒ 249.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met overdekt terras, garage, berging en zeer fraaie tuin, liefhebbersobject, perceelsopp.vl. 755 m2, grenzend aan de Brunssummerheide.
INDELING:
Beg.gr.: ruime hal/entree, toil., woonkamer, woonkeuken, overdekt terras, zeer fraaie tuin met berging en kas, garage. **1e verd.:** overl., 3 slaapk., badkamer met ligbad, 2e toilet en vaste wastafel. **2e verd.:** d.m.v. een vliezotrap bereikbaar grote bergzolder. **Algemeen:** goede lokatie, HR-ketel '85, dakisolatie, ged. dubbel glas., aanv. circa aug./ sept. '94. Een pand voor de tuinliefhebber.

BRUNSSUM

Vraagprijs ƒ 339.000,- k.k.

Goed onderhouden sfeervol vrijstaand woonhuis, met garage / hobbyruimte, ruime tuin, gelegen aan de rand van een bos.
INDELING:
Beg.gr.: royale entree, bet. toilet, voorraadkast, woonkamer met niveau-verschil, eetkamer, keuken met apparatuur, bijkeuken, hobby-ruimte / garage (2e douche en 2e toilet), tuin (zuiden) met tuinhuis. **1e verd.:** overloop, 4 slaapkamers, bergzolder, hobbyruimte incl. keukenblok, complete badkamer. **2e Verd.:** d.m.v. een vliezo-trap bereikbaar ruime bergzzolder. **Algemeen:** uitstekende staat van onderhoud. CV-gas-, dak-spouwisolaties, dubbel glas, perc.opp.vl. 443m2. HUIS MET DIVERSE EXTRA'S.

NUTH

Vraagprijs ƒ 179,000,- k.k.

Drive-in-woning met garage en tuin in een kindervriendelijke goede buurt.
INDELING:
Beg.gr.: hal/entree, toilet, garage met aansl. wasm., bergkast. **1e verd.:** overloop, L-vorm. woonkamer met plankenvloer, gesl. keuken, tuin. **2e verd.:** overloop, 3 ruime slaapkamers, 1/2 bet. badkamer met ligbad en vaste wastafel, gescheiden 2e toilet. **Algemeen:** CV-gas, goede omgeving, ged. geïsoleerd.

TE HUUR

HOENSBROEK

Te huur ƒ 650,- incl.
Nieuw op te leveren eenpersoons-appartement. **Indeling:** parterre. **2e verd.:** entree, bet. badkamer v.v. douche, vaste wastafel en toilet, woon- slaapkamer, keuken met apparatuur. **Alg.:** incl. energiekosten (excl. electra), stoffering, kabel t.v. Toewijzing evt. na inschrijfprocedure.

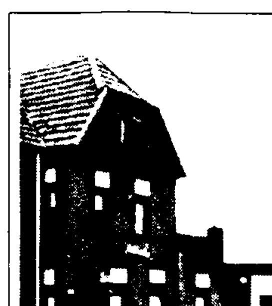
Pickée, van huis uit aktief !

BRUNSSUM: Halfvrijst. woonh. m c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en goed gelegen. Goed onderh. Muren en dak geïsol.; ged. dub. begl. ged. rolluiken. **Ind.:** o.a. woonk. m plav. vloer (ca. 40 m²) en vloerverwarming) keuken, 3 slpks., goed uitgev. badk.
Een woning die u beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 198.500,- k.k.

HOENSBROEK: Goed onderh. hoekwoning met c.v.-gas, berging en tuin. Muren en dak geïsol. Ged. dubb. begl. **Ind.:** o.a. L-Vorm. woonk., keuken. **1e Verd.:** 3 slpks., bet. badk. met douche en v.w. **2e Verd.:** Vaste trap. Hobby-/zolderruimte.
Prijs: ƒ 169.000,- k.k.

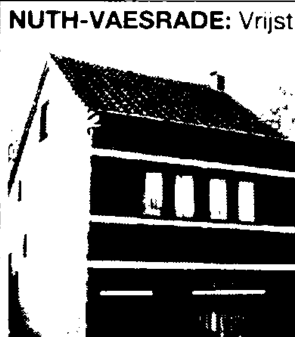
BRUNSSUM: Ruime, geheel gemodern. hoekw. m c.v.-gas, grote gar., (2 auto's) of hobbyruimte, tuin. **Ind.:** o.a.prov.kelder, wooneetk., keuken, bijkeuken, 2 slaapkamers, badkamer, grote zolder (vaste trap - 3e slaapk.)
Prijs: ƒ 179.000,- k.k.

KERKRADE - CENTRUM: Ruime ouder voor-oorlogse woning met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dub. begl. Rolluiken. **Ind.:** o.a.: 2 kelderruimten, woonk. ensuite, eetkeuken, bijkeuken -berging. 3 Slpks. **2e Verd.:** Vaste trap naar grote zolder. 2 Mansardekamers.
Gelet op ligging, ook geschikt als winkel met bovenwoning.
Prijs: ƒ 195.000,- k.k.

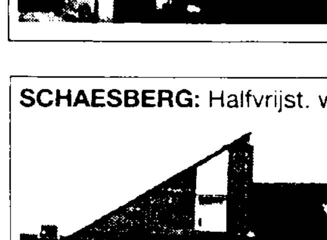
BRUNSSUM: Goed onderh. halfvrijst. woonh. m c.v.-gas, gar. en tuin. Ged. dub. begl. Muren en dak geïsol. **Ind.:** o.a. Kelder, Z- vorm. woonk., keuken. **1e Verd.:** 3 slaapks., bet. badk. met ligbad, v.w. en 2e Toilet. **2e Verd.:** vaste trap. Ruime zolderberging (mog. voor slpks.)
Prijs: ƒ 235.000,- k.k.

NUTH-VAESRADE: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Enigszins landelijk gel. (achterzijde). Dak geïsol. Dubb. begl. **Ind.:** o.a. Provisiekelder. Ruime wooneetkamer met openhaard, keuken, bijkeuken en berging. 4 Slpks. Badk. met o.a. ligbad en douche. Toilet. Zolder (vaste trap).
Prijs: ƒ 250.000,- k.k.

HEERLEN: Ruim vooroorlogs herenhuis gel. aan rand centr. (Akerstraat) m c.v.-gas, gar. en tuin. Goed onderh. **Ind.** o.a.: div. kelderruimten, royale hal, woonk. ensuite (ca. 63 m²) m parket, eetkeuken m install. en app., bijkeuken. **1e Verd.:** 3 grote slaapks., 2 badkamers. **2e Verd.:** 4 kamers en berging.
Prijs: ƒ 425.000,- k.k.

SCHAESBERG: Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, tuin, berging en bijkeuken (voormalige gar.) Rustig gel. in een jonge woonwijk (nabij Eikske) en natuurgeb. Uitst. onderh. Geh. geïsol. Ged. dub. begl. Ged. roll. Ind..: o.a. woon-eetk. (ca. 40 m²) m plav. vloer, keuken m app., badk. m o.a. ligb. en douche, 3 slpks.
Prijs: ƒ 205.000,- k.k.

HEERLEN - AARVELD: Ruime woning met c.v.-gas, inp. gar. en tuin gel. in een rustige goed gesitueerde woonomg. aan de rand van het centrum. Goed onderh.; dak geïsol., ged. dub. begl. **Ind.:** o.a. L-vormige woonk. (ca 50 m²), met schuifpui naar terras en tuin, dichte keuken met moderne keu-keninstal., 4 slpk., moderne badk. Was- en provisieruimte, werkk..
Een woning die u beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 267.000,- k.k.

HEERLEN - Nabij centrum: Ruim woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. **Ind.:** o.a. L-vormige woonkamer, keuken, 3 slpks., bet. badk. met ligbad en 2e toilet. Zolderberging (vaste trap) en 4e slaapkamer.
Prijs: ƒ 170.000,- k.k.

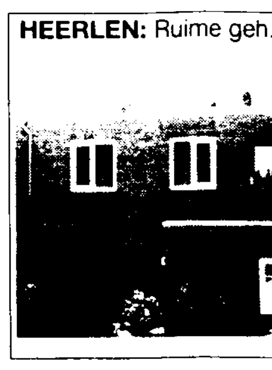
TE HUUR

HEERLEN - Centrum - 3e verdieping: Appartement te huur. Woonkamer, keuken, 2 slpks.. badk., 2 balkons. Bruto-vloeropp. ca. 95 m².
Huurprijs: ƒ 1.060,- per maand incl. service-kosten.

HEERLEN: Tussengelegen woonhuis met c.v.-gas, berging en voortuin. Muren en dak geïsol., dubbele beglazing. **Ind.:** Woonk. open keuken, 2 slaapks., betegelde badkamer.
Prijs: ƒ 118.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Ged. geïsol. **Ind.:** o.a.: Ruime L-vormige woonk. ca. 45 m² met niveauverschil, open haard. Keuken met app. Bijkeuken. 3 Slpks. Badk. met o.a. ligbad en douche. Gesch. toilet-ruimte.
Prijs: ƒ 315.000,- k.k.

HEERLEN: Ruime geh. gerenov. en uitst. onderh. woning met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkh. voor gar. Muren en dak geïsol., dub. begl. **Ind.:** o.a. ruime woonk., eetkeuken met moderne keukeninr. met app. 3 Royale slpks., studeer-werkkamer. Badk. met o.a. ligb. en douche.
Een woning die U beslist van binnen moet zien.
Prijs: ƒ 169.500,- k.k.

HOENSBROEK - nabij centrum: Appartement gelegen op de 1e verd. met lift, c.v.-gas en berging. Goed onderhouden. **Ind.:** o.a.: woonkamer, open verbinding met de keuken met kunststof keukenblok, bet. badkamer met douche, toilet en vaste wastafel, bergkasten, slaapkamer.
Prijs: ƒ 85.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijst. woonh. m c.v.-gas, grote gar. en tuin. Ged. dub. begl. **Ind.** o.a.: **Sout.:** Prov. kelder, wasruimte, grote hobbyruimte. **Part.:** Woonk., keuken. **1e Verd.:** 3 slpks., badk. Zolderruimte
Prijs: ƒ 149.500,- k.k.

NIEUWBOUW

KERKRADE: Résidence Lambertus, gelegen in het centrum van Kerkrade aan het Kerkplein/Markt nadert zijn voltooiing. Dit complex midden in het groen is tot stand gebracht op initiatief van bouwbedrijf Diels BV. Het complex bestaat uit 26 luxe appartementen en 2 penthouses. Een uitgekiende architektuur, degelijke materialen, uitstekende isolatie en beveiliging staan garant voor optimaal woongenot op een toplokatie.
Nog te koop:
enkele appartementen, **koopsom van ƒ 256.525,- tot ƒ 311.525,- v.o.n.** Parkeerplaats **ƒ 5.875,- v.o.n.**

WINKEL/BEDRIJFSPANDEN

HEERLEN: TE HUUR. Kantoorruimte (deel uitmakend van een bedrijvencomplex) gelegen op het industrie- en handelsterrein In de Cramer, nabij goede uitvalswegen. Totale oppervlakte ca. 160 m².
Huurprijs: ƒ 2.000,- per mnd. excl. BTW

KERKRADE - HOLZ:
Te huur: Kantoor - praktijkruimte met mogelijkheid voor magazijnruimte. Voor meerdere doeleinden geschikt. Totaal ca. 240 m².
Huurprijs: ƒ 2.000,- per maand.

KERKRADE _ CENTRUM: Winkelpand ca. 65m² met magazijn en werkruimten (met vrachtauto te bereiken) en garage. Goed uitgevoerde bovenwoning.
Prijs: ƒ 395.000,- k.k.

SCHAESBERG - STRIJTHAGEN: Bedrijfshal met kantoor-, werk- en magazijnr. Tot. opp. kantoorr. e.d. ca. 150 m²; werkruimte ca. 695 m². Uitbreiding mogelijk. Tot. opp. 2.840 m².
Prijs: ƒ. 498.000,- k.k.

GEMEENTE KERKRADE

Notarissen J.L.Th. Oostwegel en mr. P.W.H.A. Ritzen te **Kerkrade-West** zullen op vrijdag 17 december 1993 om 15.00 uur in cafe Goebbels, Markt 49 te Kerkrade in het openbaar ex artikel 3: 268 Burgerlijk Wetboek

BIJ OPBOD EN AFSLAG IN EEN ZITTING VERKOPEN:

Gemeente Kerkrade: woonhuis met erf en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Kerkrade, Oranjestraat 13, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie E nummer 2015, groot 74 centiaren.

Bezichtiging: in nader overleg met voornoemd notariskantoor.

Aanvaarding: terstond in eigen gebruik bij betaling van de koopprijs.

Betaling van de koopprijs: uiterlijk 1 februari 1994. Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor executieveilingen 1993 met inachtneming van de wijziging daarop zoals opgenomen in de akte van veiling.

Schriftelijke biedingen: kunnen tot 14 dagen voor de datum van veiling worden uitgebracht bij genoemd notariskantoor.

Nadere informaties: ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, gemeente Kerkrade, tel. 045-411945.

NOTARIS MR. J.L.M. SCHUTGENS

te Hoensbroek, gemeente Heerlen

zal op dinsdag 14 december 1993 's middags om 15.00 uur in Cafe Kunderkruis, Heerlerweg 57 te Voerendaal, in het openbaar bij opbod en afslag in eén zitting ex artikel 1223 Oud BW juncto artikel 3:268 BW verkopen een:

WONING TE VOERENDAAL

gelegen aan Kerkplein 27 Molenbeekstraat 2 te Voerendaal, kadastraal bekend gemeente Voerendaal, sectie F nummer 1300, groot 1 are 58 centiare.

Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik na betaling der koopprijs en kosten krachtens de grossen van de akten van hypotheekverlening en veiling desnoods met behulp van de sterke arm van politie en justitie.

Betaling: de koopsom dient te worden voldaan op uiterlijk dinsdag 25 januari 1994. Gegadigden dienen zich bij de veiling te kunnen legitimeren en zij dienen een bankverklaring te kunnen overleggen betreffende hun financiële gegoedheid.
Terzake van deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden van Executieveilingen 1993 (A.V.V.E.) zoals gedeponeerd bij de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage onder nummer 238.1992, voorzover daarvan in de akte van veiling niet wordt afgeweken.

Biedingen: tot 30 november 1993 kunnen schriftelijk onderhandse biedingen worden uitgebracht.

Nadere inlichtingen en onderhandse biedingen: bij genoemd notariskantoor, Akerstraat Noord 292 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, telefoonnummer 045-228384.

BUCHTEN GEM. BORN

De **notaris Poeth & Voncken te Stein** en **notaris Urlings te Roermond** delen mede dat de openbare verkoop op donderdag 18 november as. van de **HALFOPEN OPSLAGRUIMTE en loods** aan de Overlaadhaven 4 te Buchten, **GEEN DOORGANG** zal vinden.

VERKOOPPLANNEN???

Wij zoeken voor serieuze gegadigden
bungalows en (land-)huizen
in prijsklassen van ƒ 250.000,- en (**véél**) hoger
op diverse lokaties.
Maak met ons kantoor eens een afspraak om
- **geheel vrijblijvend,**
- **vertrouwelijk en discreet en**
- **uiteraard kosteloos**

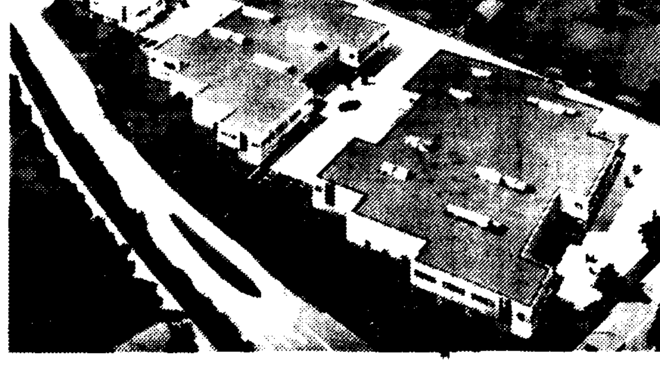
de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken. Onze bijna 30-jarige ervaring staat borg voor een
- **deskundige,**
- **aan uw wensen aangepaste en**
- **correcte**

bemiddeling bij de verkoop.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717976

COMMERCIEEL VASTGOED

Uiteindelijk telt toch de prijs...
Te Koop
"Bedrijventerrein Emma" Brunssum

Nieuw te bouwen **bedrijfsruimten met kantoren/showroom** vanaf 300 m².
De situatie is ronduit uitstekend en goed bereikbaar vanaf Provinciale- en autowegen.
Het gehele complex bestaat uit 12 multi-functionele bedrijfsunits met parkeerplaatsen op eigen terrein.
Het complete afwerkingsniveau bevat o.a.
in de **kantoren/showrooms:** pantry, toiletten, dubbele beglazing, gevel- en dakisolatie, systeemplafonds met verlichting en centrale verwarming.
In de **bedrijfsruimtes:** monoliete betonvloeren, gevel- en dakisolatie, overheaddeuren en luchtverwarming. De hoogte van de hallen bedraagt 6 meter.

Vraag uitvoerige informatie en documentatie aan!

Interessante Koopprijsdaling door rentedaling!

V&H VASTGOED
OIRSBEEK - Hulterweg 28, 6438 AJ, telefoon 04492-1620
MAASTRICHT - Hertogsingel 68, 6214 AE telefoon 043-255070

Epilepsie? Zet jezelf niet buitenspel

Nederland telt minstens 100.000 mensen met epilepsie. De Epilepsie Vereniging Nederland (EVN) is voor hen de belangenvereniging. De EVN doet veel activiteiten samen met het Nationaal Epilepsie Fonds - De Macht van het Kleine

Voor alle informatie **(030) 66.00.64**
EPILEPSIE VERENIGING NEDERLAND
EPILEPSIE EN MAATSCHAPPIJ
Postbus 9840, 3506 GV Utrecht

EPILEPSIE? ER OVER PRATEN MET ELKAAR HELPT. WORD LID!

ramen - deuren - voordeuren
kunststof - hout - aluminium

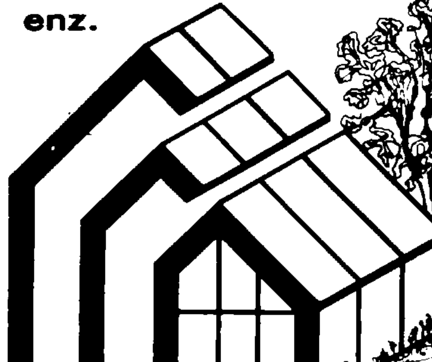
Speciaal nederlandse profielnorm

- uitvoerig advies
- planning - ontwerp - montage
- uitvoering van bijkomende werkzaamheden
- optimale verhouding prijs/arbeid

VANAF HEDEN WINTERKORTING

luiken
rolluiken
markiezen
zonwering

Veranda's
vergunningen
fundamenten
enz.

Alles in één hand:
Maak ons Uw wensen kenbaar.
Hohenstr. 38 Stolberg 09.49.2402/91586

Klaus Rüland Bauelemente

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

Te koop

AMSTENRADE, Hommerterallee S
Degelijk halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin met achterom. Ind. o.a.: woonkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap zolder. Aanv.: direct.
Vraagprijs: ƒ 235.000,- k.k.

BERG AAN DE MAAS, Julianastraat S
Vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: U-vorm. woonkr. m. parketvloer, keuken m. parketvloer en app., 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, toilet en v.w., vaste trap naar 2e verd. met hobbykr. en zolder. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: ƒ 265.000,- k.k.

BORN, Bornerveldstraat S
Modern vrijst.woonh. met c.v., balkon, inp. garage en tuin met veel privacy. Ind. o.a.: royale living, luxe mod. keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., grote hobbykr., luxe badkr., sauna ruimte, zolder. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 369.000,- k.k.

GELEEN, Rijksweg Noord S
Zeer ruim, tussengel. woonh. met c.v., kelder en tuin. Ind. o.a.: woonkr., open keuken, bijkeuken, badkr. en woon-slaapkr. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr, wasgelegenh. 2e Verd.: slaapkr. en zolder. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: ƒ 289.000,- k.k.

GREVENBICHT, Burg. Houbenstraat S
Uitst. onderh. roy. landh. met c.v., souterrain, dubb. inp. garage en schitt. aangel. tuin. Perc.opp.: 1.187 m2. Ind. o.a.: living (± 50 m2) met open haard, eetkr., mod. keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., 2 kantoorunits, badkr. met ligb., douche, dakterras. Aanv.: spoedig.
Koopprijs: ƒ 495.000,- k.k.

GULPEN, Beksweg H
Uitstekend gel. landhuis met c.v., inpandige garage (voor meerdere auto's) en tuin. Ind.: o.a. souterrain: 2 slaapkrs., badkr. met o.a. ligb., fitnessruimte, waskeuken, wijnkelder. Beg.gr.: hal, ruime living met o.h., eetkr., luxe keuken. 1e verd.: 3 riante slaapkrs., luxe badkr. Het pand is rustig gel. met een prachtig uitzicht over het limburgs heuvelland. Verdere gegevens op aanvraag. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ 760.000,= k.k.

HEERLEN-WELTEN, De Thun H
Goed gelegen drive-in woning met c.v., inpandige garage en tuin. Ind.: hal, garage, trappenhuis, berging, toilet, hobbykamer. 1e verd.: woonkamer, dichte keuken. 2e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: medio '94.
Prijs: ƒ 150.000,= k.k.

HOENSBROEK, Julianastraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. hal, woonkr., keuken met app., garage met bergzolder. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2e verd.: zolder. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 225.000,= k.k.

HOENSBROEK, Nieuwstraat H
Goed gel. cafe-pand met aparte bovenwon. Het geheel is voor div. doeleinden geschikt. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

KERKRADE, Callistusstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, L-woonkr./eetkr., half open keuken met ap., waskeuken, garage. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapkr., c.v.- en bergzolder. Aanv. i.o. Prijs: ƒ 250.000,= k.k.

KERKRADE-CHEVREMONT, Kloosterbosstraat H
Goed gel. appartement met c.v. en berging. Ind.: hal, woonkr. met balkon, half open keuken, 2 slaapkrs., badkr. met douche en v.w., toilet. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ 135.000,= k.k.

LANDGRAAF, Chopinstraat H
Nabij het winkelcentrum Op de Kamp uitst. gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, L-woonkr., half open keuken, garage. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Het pand verkeert en prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 215.000,= k.k.

NIEUWENHAGEN, Beuteweg H
Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., dubb. garage en tuin. (perc. opp.: 520 m2). Ind.: kelder, ruime hal, kamer-ensuite, keuken met app., bijkeuken, toilet, hobbykr. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb. 2e verd.: vaste trap naar zolder, hobbyruimte. Het gehele pand is v.v. rolluiken en verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 295.000,= k.k.

LANDGRAAF, Beuteweg H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: souterrain: hobbyruimte, slaapkr., Beg.gr.: hal, toilet, living ± 45 m2, eetkr. ± 25 m2, moderne keuken, garage. 1e verd.: overloop, luxe badkr., 3 slaapkrs. Het pand is geheel v.v. dubb. begl. en verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ 285.000,= k.k.

HEERLEN, Raadhuisstraat H
In centrum gelegen appartement met c.v., berging. Ind.: Ruime hal, woonkr., keuken, badkr., 3 slaapkrs., 2 balkons. Aanv.: direkt.
Koopprijs: ƒ 135.000,= k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, hal, L-woonkr., met o.h., keuken met app., toilet, bij-/waskeuken, berging. 1e verd.: ruime overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: slaapkr. en 2 hobbykrs.,bergzolder. Het gehele pand verkeert in prima staat van onderhoud en is geheel v.v. rolluiken. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 215.000,= k.k.

KERKRADE, Elbereveldstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, berging, toilet, L-woonkr., keuken met app., garage. 1e verd.: 4 slaapkrs., badkr. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Het pand is goed onderhouden. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ 195.000,= k.k.

ROERSTREEK S
Op een schitt. loc. in de Roerstr. gel. UNIEK LANDHUIS op 2.340 m2 grond met een tot. inh. van 1.100 m3, 6 km, van Roermond. Prijs op aanvraag. Bezichtigingen uitsl. op afspraak.

SCHINNEN, Breinder
Degelijk gebouwd, modern vrijst. landh. carport, ap. ingang n. kantoortje met 2 derkr., ap. gebouw met zwembad, mooie met terrassen en vijver. Pand is geschikt div. doeleinden. Perc.opp.: ± 1.000 m2. o.a.: roy. living, keuken met app., bijkeuken slaapkrs., zeer luxe badkr., 2e toilet, zo Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

SITTARD/park, Agricolastraat
Op zeer goede stand gel. halfvrijst. wo Ind. o.a. kelder, woonkr., keuken, bijkeuken slpkrs., vaste trap naar zolder.
Prijs: ƒ 248.000,— k.k.

SITTARD-KOLLENBERG, Molenaarlaan
Schitterend gel. vrijst. landh. met c.v., sou rain, inp. garage, zwembad en grote Perc.opp.: 1.406 m2. Ind. o.a.: roy. woo met open haard en vide, luxe open keu met app., bijkeuken, kantoor, 4 slaapkam badkr.
Aanv.: spoedig. Vraagprijs: ƒ 495.000,—

SITTARD, Rijksweg Noord
Op goede stand gel. vrijst. woonh. met c.v. dubbele gar. ind. o.a. kelder, L-vorm woonkr., keuken, bijkeuken, badkr., slaapkrs, vaste trap naar zolder.
Vraagprijs: ƒ 269.000,- k.k.

STEIN, Langhaagweg
Roy. vrijst. landhuis, zeer degelijk gebou geh. onderkelderd, inp. garage, rondom en overdekt terras. Perc.opp.: ± 1.000 m2. o.a.: grote hal, L-vorm. woonkr., keuken m app., bijkeuken, 3 slaapkrs., badkr., roy. b kon. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

Nieuwbouw

GULPEN, Kiebeukel
In het centrum van Gulpen worden do Derksen Bouw B.V. 10 luxe appartemen gebouwd met garage/berging en lift. Opp vlakten van de app. variëren van 60 m2 117 m2 (excl. terras). Prijs vanaf ƒ 185.000 v.o.n. tot ƒ 249.000,= v.o.n.

VOERENDAAL, B.P. Kunderhoes
In het B.P. Kunderhoes te Voerendaal word 6 Vrijesector woningen gebouwd. Het betr ruime, uitstekend gel. in div. types. Perc. op vanaf 250 m2. Prijzen vanaf ƒ 260.000,= v.o excl. renteverlies tijdens de bouw.

België

MAASEIK, Eerste Straat
Op goede stand gel. grote bouwkav Perc.opp.: ± 3.900 m2. Prijs op aanvraag.

MAASMECHELEN, Kievitstraat
Op uitst. loc. gel. goed onderh. vrijst. land met c.v., inp. garage, tuinhuisje en tuin. In o.a.: living m. open haard (± 46 m2), mo keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., zold Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

Dit is slechts een selectie uit ons totale woningenaanbod. Loopt u eens vrijblijvend binnen op een van onze kantoren.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdagen 10.00-14.00 uur

RUIJTERS
Ruijters Makelaardij B.V. – sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 – 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 – 713746
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043 – 2189

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16, Oliemolenstraat 3 te Heerlen en Roermonderstraße 21/ Jülicherstraße 85 te Aken

ONROERENDE ZAKEN

BEEK

Hoolstr. 83. Grotendeels gerenoveerd vrijstaand boerenwoonhuis op totaal 1830 m² grond met 3 paardestallen, hooizolder, 5 slaapk., woon/eetk., ligging op z/w. **Vr.pr. ƒ 339.000,- k.k.**

BRUNSSUM

Bexdellestr. Opval. ruim vrijst. woonhuis met prof. ingericht bedrijfsgedeelte ± 60 m² voor zelfst. ondernemer met aparte ingang, incl. badruimte, toilet, sauna, whirlpool, aparte HR-ketel. **Geschikt voor meerdere doeleinden.** Ind.: sout.: inpand. garage 21 m², hobbyruimte 21 m² en waskelder. Beg. grond: toilet, gecombi. woon/werkkamer met halfopen keuken ± 80 m² met dubbele deuren naar terras en tuin. 1e verd.: 3 slk.: 8, 18 en 19 m² met airco, badkamer met ligbad/v.w. en 3e toilet. Ruime zolder te ber. via vliezo. Pand is optimaal geïsoleerd o.a. geheel voorzien van dubbele beglazing en rolluiken. **Vr.pr. ƒ 349.000,- k.k.**

Joseph Haydnstr. 1. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin. Ind.: kelder, woonk. 55 m², gesl. keuken 12 m², 3 slk.: 10, 15 en 15 m2, badk. met ligbad. Zolder 40 m2 met vliezotrap. **Vr.pr. ƒ 187.000,- k.k.**

Passage 46. Royaal luxe appartement in centrum van Brunssum. Twee ruime balkons. Woonk. 40 m², eiken open keuken, twee ruime slk., badk. met ligbad. Dubbel glas, slaapk., rolluiken. **Vr.pr. ƒ 223.000,- k.k.**

Rumpenerstr. 149. Te koop/te huur winkel 16 m², bedrijfsruimte 30 m2, woonk. 32 m2, keuken, 6 slpk. van 10 m2. **Inlichtingen op aanvraag.**

EPEN

Wilhelminastraat 56. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 347 m². Ind.: kelder 10 m², L-woonk. 40 m² met vloerverw. en open haard. Gesl. kunststof aanb.keuken, 4 slk., badkamer met ligbad, zolder 30 m², vliezotrap. Voorzien van kunststof kozijnen en gedeelt. dubbele beglazing. Nieuw dak. **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

EYGELSHOVEN

Torenstr. 62. Halfvrijst. woonhuis met garage. Tuin met veel privacy. Perceelopp. 355 m². Ind.: kelder, woonk. 30 m² met voorzethaard en plavuizenvloer. Gesl. eiken aanb.keuken met keramische kookplaat en afwasmachine. 3 slpk. 12, 14 en 15 m². Badk. met ligbad, apart 2e toilet. Zolder met vaste trap, 2 slpk. 6 en 15 m2. Geheel voorzien van rolluiken. **Vr.pr. ƒ 262.000,- k.k.**

GULPEN

Dr. Schepelstraat 4. Goed onderh. tussengel. woonhuis met grote garage en tuin. Ind.: L-woonk. 38 m², half open keuken, 3 slk. 10/10 en 13 m², badk. met ligb. en 2e toilet. Incl. nieuwe stoffering. **Vr.pr. ƒ 214.000,- k.k.**

HEERLEN

Geleenstr. 68A. Luxe appartement in centrum van Heerlen. Bwj. '80. Ruime woonk., halfopen keuken, 2 slpk. 20 en 22 m², badk., tuin op z/w. Dubbel glas. **Vr.pr. ƒ 209.000,- k.k.**

Gouverneurstraat 101. Goed onderh. tussengel. woonhuis met woonk., keuken, berging, 2 slpk. en badk. met ligbad, douche en v.w. **Vr.pr. ƒ 125.000,- k.k.**

Heerenweg 287 + 289. Vrijstaand dubbel woonhuis met loods en dubbele garage. Perceelopp. 2032 m², bj. '32. Ind.: souterrain 16 m². Parterre: woonk. 32 m², gesl. keuken 16², kantoortje 16 m², 3 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w. Gedeeltelijk rolluiken. **ƒ 479.000,- k.k.**

Landvoogdstr. 13. Goed onderh. tussengel. woonhuis met tuin en tuinhuisje. Woonkamer 30 m², keuken. 1e verd.: een grote ruimte met sauna, Turks stoombad, bubbelbad, douche, toilet en slaapruimte. Voorzien van rolluiken. **Vr.pr. ƒ 142.000,- k.k.**

Landvoogdstr. 64. Tussengel. woonhuis met tuin. Woonk. 30 m², keuken 6 m², 2 slpk. 8 en 14 m², badk. met ligbad, douche en v. wastafel. **Perfect onderhouden. Vr.pr. ƒ 112.000,- k.k.**

Roebroekweg 37. Royaal woonhuis met 3 slaapk. en ruime garage voor 2 auto's. **Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k.**

Uterweg 114. Halfvrijstaand woonhuis met apart appartement achter het huis gelegen. Bwj. '28. Ind. woonhuis: L-woonk. 38 m² met parketvloer, halfopen eiken aanb.keuken, serre, 4 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w. met diverse terrassen. Appartement: woonk. 16 m2, kamer 10, keuken, slaapk., badk. **Vr.pr. ƒ 199.000,- k.k.**

KERKRADE

Akerstraat 183. Ruim vrijst. woonhuis met ± 65 m² kantoor/praktijkruimte. Bouwjaar 1990, perceelopp. 560 m², mooie tuin op z.w. Ind.: L-woonk. 48 m² met Noorse lei en vloerverwarming, luxe witte aanbouwkeuken, 3 slk.: 8, 14 en 16 m², luxe badk., vaste trap naar zolder, vierde slk. 15 m². **Het geheel is degelijk en luxe afgewerkt. Vr.pr. ƒ 389.000,- k.k.**

Doverau 41. Halfvrijst. woonhuis met tuin en garage op 225 m² grond, woonk. 27 m², halfopen keuken 8 m², berging, 3 slpk.: 8, 12 en 13 m², badk. met ligbad. Vaste trap naar zolder, alwaar hobbyruimte. Rondom rolluiken. **Perfect onderhouden. Vr.pr. ƒ 209.000,- k.k.**

Drievogelstr. 151A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65 m²) met zolder, woonk., 3 slk., vaste trap zolder 40 m² perceelopp. 1325 m2. Pand met veel mogelijkheden. **ƒ 295.000,- k.k.**

Pr. Hendrikstr. 2. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op z.w. Woonk. 53 m², eetkamer, eiken aanb.keuken, badk. met ligbad, 3 slpk. met parketvloer, 2e badk. met ligbad en toilet, zolder met 4 slpk. **Vr.pr ƒ 359.000,- k.k.**

LANDGRAAF

Exdellerweg 5A. Halfvrijst. woonhuis, bj. '69, perceelopp. 285 m². Ind.: woonk. 30 m², gesl. aanb.keuken 12 m², garage, tuin, 3 slk., badk. met ligbad, zolder 30 m² met vliezotrap. Gedeeltelijk voorzien van dubbel glas. **Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.**

Hereweg 27. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Bwj. '78, perceelopp. 360 m². Ind.: woonk. 40 m² met tegelvloer, halfopen keuken, aanb.keuken, 3 slpk., badk. met ligbad, zolder met vaste trap. Dubbel glas. **Vr.pr. ƒ 229.000,- k.k.**

Moltbos 9. Goed gesitueerd en representatief perfect onderhouden vrijstaand landhuis met panoramisch uitzicht. Bwj. '91, perceelopp. 684 m². Ind.: ruime hal met marmervloer, woonk. 50 m² met parketvloer, open h., wintertuin, atelier met zolder, halfopen aanb.keuken 10 m², dubbele garage, mooi aangelegde tuin, 3 ruime slpk., compleet sanitair, zolder 20 m² met vliezotrap. Voorzien van dubbel glas en rolluiken. **Dit moet u zien!! Prijs op aanvraag.**

MEERSSEN

Gasthuisstr. 56. Tussengel. woonhuis met tuin. Bwj. 1983, L-woonk. 26 m², gesloten moderne keuken, badk. met douche, 2 slpk., zolder. **Vr.pr. ƒ 167.000,- k.k.**

NIJSWILLER

Hofstr. 7. Rustig gelegen vrijstaand landhuis op 1200 m² grond. Bwj. '78. Ind.: kelder, ruime hal, L-woonk. 52 m² met open haard en schuifpui naar terras. Gesl. beige aanb.keuken 10 m², 4 slk.: 10, 12, 20 en 24 m², twee badkamers, dakterras, inpandige garage, tuin met vijver. **Vr.pr. ƒ 529.000.- k.k.**

OBBICHT

Past. Soonsstraat 2. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin op z.w. Bj. '78, perceelopp. 332 m². Ind.: L-woonk. met parket, gesl. lichtgrijze aanb.keuken, 3 slk., badkamer met ligbad, zolder met 2 slk. te ber. via vaste trap. **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

PUTH-SCHINNEN

Woonboerderij op 4585 m² grond, bwj. ± 1900. Ind.: gewelfde kelder 10 m², woonk. 35 m², eetk. 20 m², keuken 10 m², waskeuken, binnenpl. met mog. garage en schuur, douche en toilet. 1e verd.: 5 slk.: 8, 10, 10, 12 en 14 m², badk. met ligbad, 2 v.w. en toilet. **Vr.pr. ƒ 389.000,- k.k.**

Bovenste Puth 19. Uniek carréboerenwoonhuis op 1230 m² grond. Bwj. ± 1760. Ind.: kelder, woonk. 32 m² met open haard, gesl. keuken met bijkeuken, 3 slpk., zit-/slaapk. 50 m², binnenhof, stallen, garage, weiland, werkplaats. **Vr.pr. ƒ 329.000,- k.k.**

SIBBE

Riant stijlvol royaal herenhuis met 2 appartementen op 545 m² grond. Woonhuis: woonk. 40 m², gesl. luxe aanb.keuken, 4 slk., prachtige tuin. App. 1: woonk., keuken, 2 slaapk. App. 2: woonk., keuken, 2 slk. Het gehele pand is voorzien van kunststof ramen, dub. glas en verkeert in perfecte toestand. Huurinkomsten van appartementen ca. ƒ 35.000,- per jaar. **Vr.pr. ƒ 399.000,- k.k.**

SIMPELVELD

Romeinenstr. 1. Dit moet u zien!! Vrijstaand verbouwd woonhuis met ruime garage en tuin. Ind.: geheel onderkelderd, ruime woonkamer 48 m² met open haard en schuifdeuren naar balkon en overdekt terras, gesl. keuken, 4 ruime slk. **Vr.pr. ƒ 309.000,- k.k.**

SITTARD

Wielderslaan 2. Vrijstaande semibungalow met garage en tuin. Bwj. '71, perceelopp. 840 m². Ind.: kelder, woonk. 45 m² met open haard, halfopen eiken aanb.keuken, praktijkruimte 20 m2, 3 slpk., badk. met ligbad, zolder 50 m2 **Vr.pr. ƒ 510.000,- k.k.**

UBACH OVER WORMS

Tichel 111. Vrijstaand landhuis met 720 m² grond. Bwj. '90. Ind.: L-woonk. 46 m² met vloerverw. marmervloer, gesl. keuken, bijkeuken, 3 slk., complete badk., zolder met vliezotrap, garage, tuin op z.w., tuinhuisje. Het geheel is in perfecte toestand. **Vr.pr. ƒ 450.000,- k.k.**

VALKENBURG

Hotel/pension. Rustig gelegen. Geheel onderkelderd, 12 logeerkamers, conversatiezaal, eetzaal (32 pers.), grote garage. Terras. Parkeerplaats (12 auto's). Even buiten centrum. Compl. inventaris blijft. **Vr.pr. ƒ 379.000,- k.k.**

Hekerbeekweg 2. Geschakelde semi-bungalow aan rand van centrum gelegen. Ind.: L-woonk. 24 m², eetk. 13 m², halfopen witte aanb.keuken met app., 3 slk. van 14 m², badk. met douche, garage, tuin op z.w. **Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k.**

VOERENDAAL

Tenelenweg 28. Goed onderh. halfvrijst. hoekpand (slagerij). Winkel 24 m², woonk., keuken 3 slpk., zolder met vaste trap. Slagerij is zeer gunstig over te nemen. **Inl. op aanvraag.**

WAHLWILLER

Kruisweg 1. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Perceelopp. 236 m². Ind.: kelder, woonk. 27 m² met parketvloer, halfopen keuken, 4 slpk., badk. met douche. Zolder ingericht als woonruimte. **Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.**

Wij zoeken voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van ƒ300.000 tot ƒ600.000 k.k.

Te koop of te huur gevraagd in Kerkrade Centrum ruim appartement

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!! 't Loont zich!!!

Wij zoeken voor potentiële klant een vrijstaand landhuis in omgeving Voerendaal, Spaubeek en Hulsberg.

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR
HEERLEN

Perfect luxe **kantoorpand** in Heerlen. Oppervlakte 120 m² tot 600 m². **Inl. op aanvraag.**
In centrum van Heerlen beleggingspand te huur ƒ 44.000 p.j. **Vr.pr. ƒ 275.000,- k.k.**

Wij kunnen u meerdere beleggingspanden aanbieden.

KERKRADE

Akerstr. 6. winkel/woonruimte te huur. winkelruimte 35 m², appartement met woonk. 24 m², complete keuken, lager 16 m². **Huur winkel ƒ 900,- Huur appartement ƒ 700,-**

Klarenanstelerweg. Luxe kantoren van 200 tot 1000 m². Prijs slechts ƒ 137,- m² gestoffeerd. **Inl. op aanvraag.**

Klarenanstelerweg. Hal 600 m², geheel geïsoleerd, 7 meter hoog. **Huurprijs op aanvraag.**

Torenstraat. Bedrijfspand met 500 m² bedrijfsruimte en 250 m² luxe kantoorruimte. Verkeert in perfecte toestand. Te koop tegen zeer gunstige prijs. **Inl. op aanvraag.**

VALKENBURG AAN DE GEUL

Wilhelminalaan 36. Perfect gelegen winkel/showroom met royale appartementen te koop/te huur. **Inl. op aanvraag.**

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Songfestival uitdaging voor Willeke Alberti

● Willeke Alberti: „De grootste uitdaging is dat ik nu eindelijk eens in het buitenland een liedje kan zingen."

Foto: GPD

Van onze rtv-redactie

AMSTERDAM – Van de ene op de andere dag was ze ineens de meest gezochte zangeres van Nederland. Het aantal aanvragen voor interviews liep hoog op. Maar Willeke Alberti genoot van vakantie in Italië. Waarom, zo wilde menigeen weten, wil Willeke Alberti volgend jaar zo graag naar het Eurovisie Songfestival in Ierland? Het antwoord is simpel, maar oprecht. „Ik vind het een enorme uitdaging en ontzettend leuk om te doen," zegt de 48-jarige zangeres.

Ze is in het verleden vaker voor het Europese liedjescircus gevraagd. Haar vader hield echter steeds de boot af. „Hij vond het niet verstandig eraan mee te doen," legt Willeke uit. „Dat kwam voort uit de ouderwetse gedachte dat een eventueel verlies slecht zou zijn voor je carrière. Daar geloof ik niet in." Dan, met veel overtuiging: „Ik zit al 35 jaar in het vak. Mocht ik in Ierland verliezen, dan kan dat mijn carrière niet schaden."

Vlinders

Op een feestje ter gelegenheid van de presentatie van de nieuwe verzamel-cd van haar vader, laat Willeke Alberti zich voor het eerst uit over haar deelname aan het Eurovisie Songfestival. Het 'grote nieuws' legt op die bijeenkomst onbedoeld de aandacht volledig op de zangeres. Vanaf het moment dat Willeke het Lido in Amsterdam binnenkomt, krijgen fotografen geen genoeg van haar. Het lijkt alsof ze al gewonnen heeft.

„Er is nog niets besproken," antwoordt de zangeres op de vraag hoe ze het songfestival-avontuur gaat aanpakken. En ontwapenend als altijd voegt ze daaraan toe: „Ik heb weer vlinders in mijn buik. Ik doe mijn best om Nederland zo goed mogelijk te vertegenwoordigen. Of Normaal me in Ierland gaat begeleiden? Daar heb ik nog niets over gehoord. Maar ik vind alles prima."

De grootste uitdaging vindt ze het feit dat ze nu eindelijk eens in het buitenland een liedje kan zingen. „Dat heb ik nog nooit gedaan. Maar ik heb geen ambities voor een internationale carrière. In Nederland kennen ze me; ze weten dat ik een lied kan brengen. Ik ga naar Ierland toe en ik zie wel wat er gebeurt. Dat kan ook, want ik hoef er niet van te leven. Ik doe tegenwoordig nog alleen de dingen die ik leuk vind; ik kan dergelijke keuzen maken."

Willeke Alberti vindt niet dat het Songfestival voorbehouden is aan jong, aankomend talent. „Nog zo'n misvatting," zegt ze stellig. „Ik heb alle afleveringen gezien. Als je dan terugkijkt, zie je dat er best vaak gerenommeerde artiesten hebben meegedaan. Cliff Richard, bijvoorbeeld, en Lys Assia. Hoewel, Lys Assia, dat was echt in de beginjaren."

Afwachten

Voor het Nationale Songfestival, waarop het liedje dat Willeke in Dublin zingt wordt gekozen, kunnen alle tekstschrijvers en componisten werk insturen. Bij de keuze van de finalenummers heeft Willeke, net als Ruth Jacott dit jaar, een stevige vinger in de pap. Een voorkeur voor een bepaald soort liedje heeft ze niet. „We moeten afwachten wat voor liedjes er ingestuurd worden. Daaruit zullen we het beste kiezen."

Op uitdrukkelijk verzoek van Willeke Alberti neemt Paul de Leeuw de presentatie van het Nationale Songfestival voor zijn rekening. „De manier waarop Paul dat dit jaar heeft gedaan, vind ik ontzettend leuk. Ik verheug me erop met hem samen te werken." Hoe belangrijk was voor haar de vervulling van die wens? „Als Paul de nationale vóórronde niet zou presenteren, had ik afgehaakt."

Vanaf 1 januari gaat ze zich voorbereiden op het Eurovisie Songfestival. Willeke Alberti staat er hoe dan ook helemaal open voor. „Ik laat het op me afkomen," zegt ze. „Dat heb ik mijn hele leven al zo gedaan; ik laat het gewoon gebeuren."

VPRO wil Diogenes wekelijks

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De VPRO wil in de toekomst haar buitenlandrubriek Diogenes wekelijks op de tv brengen. Dat althans is de wens van VPRO-directeur Roelof Kiers. De omroep verhoogde dit jaar de frequentie al van een keer per maand naar een keer in de veertien dagen.

Kiers: „Naast Diogenes is er op de Nederlandse tv, die bestaat uit vijf netten, geen buitenlandrubriek. Dat vind ik vreemd. Het is dus logisch dat we dit jaar al naar een keer in de veertien dagen zijn gegaan. We zijn er nu nog niet aan toe, maar het zou prachtig zijn als het ons zou lukken Diogenes wekelijks te brengen. En laten we eerlijk zijn, het is ook nodig."

Over hoe die rubriek er uit moet zien, heeft Kiers zo zijn gedachten. „Nu bestaat elke uitzending uit sfeerreportages, maar dan kun je daar verschillende varianten op verzinnen. Niet elk onderwerp is geschikt voor eenzelfde benadering. Het ene onderwerp levert een film op van vijftig minuten, een ander heeft genoeg aan tien minuten. Als je wekelijks uitzendt, kun je naast de sfeerreportages ook buitenlandexperts opvoeren. Alleen documentaires zoals Diogenes die nu uitzendt, zijn dan niet meer mogelijk."

Toch mag er niet veel veranderen. Kiers: „Diogenes heeft een unieke vorm die je nergens anders ziet; ook niet in het buitenland. Ik ken tenminste geen enkel ander programma dat op zo'n fascinerende wijze het leven in den vreemde behandelt."

Kiers ziet het de taak van de VPRO om soortgelijke programma's aan het Nederlandse publiek te leveren. „Als je toch ziet wat er allemaal verloren is gegaan. Er was in Nederland geen wetenschapsrubriek meer, geen buitenlandrubriek, geen fatsoenlijk literair programma, geen kunstrubriek. De NOS heeft dat toen allemaal op laten gaan in NOS-Laat, nu Nova.

Ook Tros, EO en Veronica met kookprogramma

HEERLEN – Veronica, Tros en de EO zijn met de voorbereidingen bezig voor een nieuw kookprogramma. Volgens VOO-tv-directeur Joop Daalmeijer zal het programma vanaf januari dagelijks om 10 uur 's morgens worden uitgezonden. Op dat tijdstip begint nu het Veronica, Tros en EO-fitnessprogramma Total Workout. Om dag-televisie meer 'pit' te geven en aantrekkelijker te maken, zal het gymnastiekprogramma óf geheel verdwijnen óf op een ander tijdstip worden uitgezonden.

Eindredacteur NCRV's Dokument vecht voor behoud cultuur

'Documentaire bloedt dood als tv afhaakt'

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Mijmerend in de trein terug van Duitsland naar Nederland en uitkijkend over de Rijn, drong het plotseling helder tot Ger van Dongen door. „Het kan toch niet waar zijn dat de publieke omroep in Europa bedreigd wordt omdat de overheden zich niet bewust zijn van het belang van publieke omroepen voor een democratische maatschappij," zo schoot het door zijn hoofd.

Van Dongen, eindredacteur van NCRV's documentairerubriek Dokument en voorzitter van de NOS-werkgroep documentaires, heeft zojuist in Mainz enkele dagen met collega's uit andere Europese landen doorgebracht. Samen zochten ze de nominaties uit voor de Amerikaanse tv-prijs Emmy Award voor niet-Amerikaanse documentaires. Door de vele gesprekken en discussies liep al snel een rode draad: in alle landen staan de publieke omroepen onder druk door de komst van de commerciële stations. Voor Ger van Dongen was dat desondanks een aangename verrassing. „Als je zo in Hilversum in een kamertje opgesloten zit, vergeet je wel eens wat er om je heen gebeurt. Je hebt op een gegeven moment het idee dat alleen in Nederland de publieke omroep er slecht voor staat. Het is heel verfrissend geweest om eens van een afstandje naar Hilversum te kijken en dan te ontdekken dat de Europese collega-omroepen in hetzelfde schuitje zitten."

● Ger van Dongen: „Als je zo in Hilversum in een kamertje opgesloten zit, vergeet je wel eens wat er om je heen gebeurt."

Foto: KIPPA

Van Dongen is voor het gesprek nog even in de boeken gedoken om zijn zorgen met cijfers te onderbouwen. In Spanje blijken de commerciëlen het hardst te gaan. Ger van Dongen laat percentages zien uit het oktobernummer van TV World, een internationaal vakblad over televisie. De vier commerciële netten in Spanje hebben inmiddels een marktaandeel van 60 procent. In Engeland en Italië ligt dat percentage op vijftig. In Nederland is het marktaandeel van RTL4 en 5 gestegen tot zo'n 34 procent. De drie publieke netten hebben de grootste moeite om het magische percentage van 50 te halen.

Van Dongen lijkt in Mainz nieuwe energie opgedaan te hebben om te knokken voor het behoud van de publieke omroepen. Zijn vechtlust is heel verklaarbaar, want het zijn vooral 'zijn' programma's die onder druk komen te staan. „Voor commerciële omroepen zijn de filmische documentaires niet interessant. Daar bereik je maar een heel klein publiek mee. Een half miljoen kijkers is al een zeer hoge score voor een documentaire. Het gebeurt ook wel eens dat we maar net honderdduizend kijkers trekken."

McKinsey

Ondanks de zorgen van Van Dongen is de belangstelling van de publieke omroepen voor documentaires de laatste jaren weer groter dan ooit. De KRO heeft de rubrieken Reporter en Sporen, Veronica beschikt over de Tweede Lijn, Vara zendt documentaires uit in Impact, de EO programmeert documentaires in de Antenne-reeks en de NCRV heeft de Dokument-serie. „Dat ik hier binnen de NCRV full-time bezig ben met documentaires geeft al wat aan. Ik bekleed die post nu ruim twee jaar en daarvoor bestond de functie niet."

„Wij moeten als publieke omroep de Nederlandse documentairefilm stimuleren. In de kleinere bioscopen waar ze draaien zitten soms vijftien mensen in de zaal. Als de televisie definitief zou afhaken, dan bloedt de documentaire dood. Dat zou onvergeeflijk zijn. We hebben een traditie op het gebied van de filmische documentaire met mensen als Bert Haanstra en Joris Ivens."

De hernieuwde belangstelling voor de documentaire is volgens Van Dongen het directe gevolg van de komst van commerciële televisie. „Toen RTL4 vlak na de start heel goed ging scoren kwam de vraag op 'wat is de publieke omroep en wat moet die uitzenden?' Het bekende rapport van McKinsey concludeerde dat de publieke omroep niet gelijksoortige programma's zou moeten maken als de commerciële stations. Wij moeten andere programma's maken, zoals documentaires. Dat zijn programma's waar je van tevoren van weet dat ze geen groot publiek trekken."

Dokument elke maandagavond (na 15 november een stop tot januari), Nederland 1, NCRV.

made in GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

Conny Froboess ziet Sarah

Die kleine Cornelia, juist ja, *Conny Froboess* heeft Sarah gezien. Zij was in de jaren vijftig en beginjaren zestig hét kindersterretje in Duitsland. Mede door haar Nederlandstalige opnamen van kleine Lucienne, Such das Glück des Lebens (Liefde als zonneschijn) en Ein Mädchen mit 16 (Een meisje met zestien) was Conny ook in de Benelux een idool. Bezoeken aan ons land, bijvoorbeeld bij de première van de film 'Conny und Peter machen Musik' in 1960 in Heerlen, liepen altijd volkomen uit de hand door de mensenmassa's die handtekeningen wilden hebben. Toen Conny nog de 'kleine Cornelia' werd genoemd – ze was net zeven – had ze met 'Pack die Badehose ein' haar eerste grote hit. Een nummer dat in ons land bekend werd onder de titel 'Naar de speeltuin' met Heleentje van Capelle met het koor De Karekieten en het Orkest Zonder Naam onder leiding van Ger de Roos. Conny Froboess, die vijftig jaar geleden op 28 oktober 1943 in Wrietzen aan de Oder werd geboren, speelde al op achtjarige leeftijd – in 1951 – mee in de film 'Sündige Grenzen'. En in de daaropvolgende jaren kreeg ze in nog eens 23 films een hoofdrol, onder andere in Lass die Sonne wieder scheinen (1955), Wenn die Conny mit dem Peter (1958) en Junge Leute brauchen Liebe (1961).

● *Conny Froboess*

Zeker zo bekend als op het filmdoek werd Conny óók op de plaat, soms in duet met Peter Kraus, Rex Gildo en Peter Alexander. Bij His Masters Voice (het platenlabel met dat hondje dat luistert aan de trechter van een oude pathefoon) draaiden de persen op volle toeren voor liedjes als Midi-Midinette, Zwei kleine Italiener, Lady Sunshine und Mr. Moon, Drei Musketiere, Teenager Melodie en Ich möcht mit dir träumen. Conny Froboess zelf bleef er erg nuchter onder. In 1967 trouwde ze met Dr. Helmuth Matiasek, bij wie ze een zoon en een dochter kreeg en met wie ze tegenwoordig in het Beierse Kleinholzhausen woont. Conny zingt al lang niet meer, maar als actrice heeft ze in de afgelopen veertig jaar een gedegen carrière weten op te bouwen. Op tv zien we haar zo nu en dan nog eens in misdaadseries als Derrick en Der Kommissar.

Nieuwe carnaval-cd's

Het nieuwe carnavalsseizoen is amper begonnen of de eerste cd's met gezellige schlagertjes uit Keulen zijn weer op de markt. Voor de primeurs zorgt Carlton/Papagayo, die er een jaarlijkse traditie van heeft gemaakt om precies op 'de elfde van de elfde' – afgelopen donderdag dus – radio, tv en pers alvast een muzikaal voorproefje te geven. Hanni Specht van deze firma uit Bergisch Gladbach bij Keulen overhandigde onze redactie van Made in Germany nieuwe cd's van Willy Millowitsch, De Paraplüs, De Krageknöp, Renate Fuchs, Bass & Bässje en Et Fussich Julche.

De cd van een nog altijd van activiteiten bruisende Willy Millowitsch (83) heet Dä Jung iss jut èn bevat zo'n beetje alle cd-singles, die vanaf 1985 nog niet op een langspeler werden vastgelegd: Das Alter ist nur 'ne Zahl, Wenn ich mal der Bundeskanzler wär', Der Köbes, Uns Maathall en Das Lied vun der Geiss. Millowitsch, die zijn bewondering voor de vader van zo vele aardige Keulse carnavalsliedjes Willi Ostermann nooit onder stoelen of banken heeft gestoken, brengt op deze cd ook een ruim zes minuten durende potpourri van diens bekendste liedjes. Een al eerder in 1976 uitgebrachte medley van de in 1936 overleden Ostermann.

● *Willy Millowitsch: met 83 nog de geluidsstudio in.*

Renate Fuchs, bijgenaamd 'Die Callas von Köln' is met haar carnavalsshows sedert 1976 een graaggeziene gast in de contreien van Keulen, maar ook tijdens zittingen in Limburg. Mutter Colonia en Ich wör jän Primaballerina zijn enkele van haar vele schlagers die meezingers werden. Met Alle woll'n das eine - Alle woll'n mein Geld kondigt Fuchs haar nieuwe cd aan. Net zoals bij zo vele andere Keulse liedjes zijn het vooral de aardige en vlotte teksten waarmee ook de andere nummers doorspekt zijn: Ich jehür noh Kölle am Rhing, Mer Kölsche sin e Völkche en Wie et Levve su spillt.

Wanneer je naar de groep *De Krageknöp* luistert, denk je onwillekeurig even aan De Bläck Fööss. Anders zijn natuurlijk teksten en muziek, maar toch zijn er veel overeenkomsten. Zo ook op de cd De Krageknöp - Wat söns (Wie anders). Daarop brengt het kwintet twintig liedjes, variërend van Fastelovend (daarmee staan ze op de tweede plaats van de Cologne Charts) via E Kölsch, E lekker Kölsch en Jev dr Musik eine us tot aan E Pöttsche Kaffee.

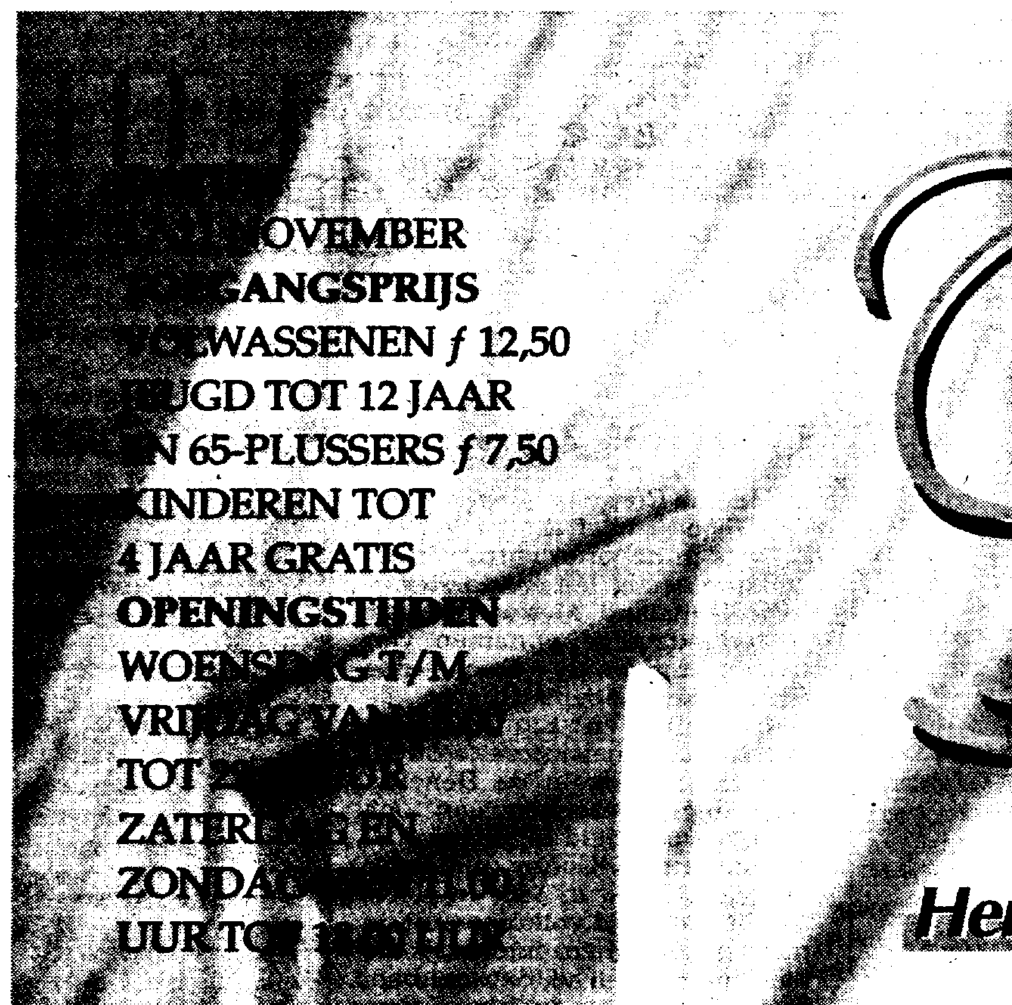
Johannes Heesters

Op de negentigste verjaardag van de in Amersfoort geboren acteur Johannes Heesters brengt het ZDF op zondagavond 5 december een feestelijk gala vanuit het Metropoltheater in Berlijn. Medewerkers aan dat programma, dat vanaf 20.15 uur op het scherm komt, zijn o.a. Johanna von Koczian (Das biszchen Haushalt, sagt mein Mann), Caterina Valente, Liselotte Pulver, Uschi Glas, Marika Rökk, Paul Kuhn, Harald Serafin en Horst Jankowski. Heesters, die twee jaar geleden opnieuw in het huwelijk trad met de nu 43-jarige actrice Simone Rethel, had zijn eerste grote hoofdrol in 1936 in de operettefilm Der Bettelstudent. Nadien had hij heel wat film- en tv-rollen. Bijvoorbeeld in 'Jede Frau hat ein süsses Geheimnis' (1939), Man müsste Klavier spielen können (1941), Ein Glück dass man sich so verlieben kann (1942) en Was hasst du schon davon, wenn ich dich liebe (1959). Heesters, die in ons land bij velen in ongenade viel omdat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog in Duitsland optrad, vertelde donderdagavond in de Late Night Show van Thomas Gottschalk op RTL Television dat hij in zijn glansperiode 'een ambitieuze Hollandse jongen was' en dat het hem eigenlijk nooit veel heeft kunnen schelen wie er in het theater zat. „Ik had succes en dat was de hoofdzaak," aldus Heesters, die zijn jeugdig uiterlijk toeschrijft aan het feit dat hij driemaal per dag een borreltje met daarin knoflook neemt. In aansluiting op het tv-gala ter ere van Heesters brengt het ZDF op 5 december om 21.25 uur drie korte tv-stukken waarin Heesters in 1991 de hoofdrol had: Nichts geht mehr, Spätlese en Sieg und Platz.

● *Johannes Heesters wordt 5 december negentig.*

Reacties en correspondentie op en over Made in Germany met Harrie Cremers kun je kwijt op het vertrouwde adres: redactie rtv/showpagina Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

selected hifi '93

Huis & Sfeer

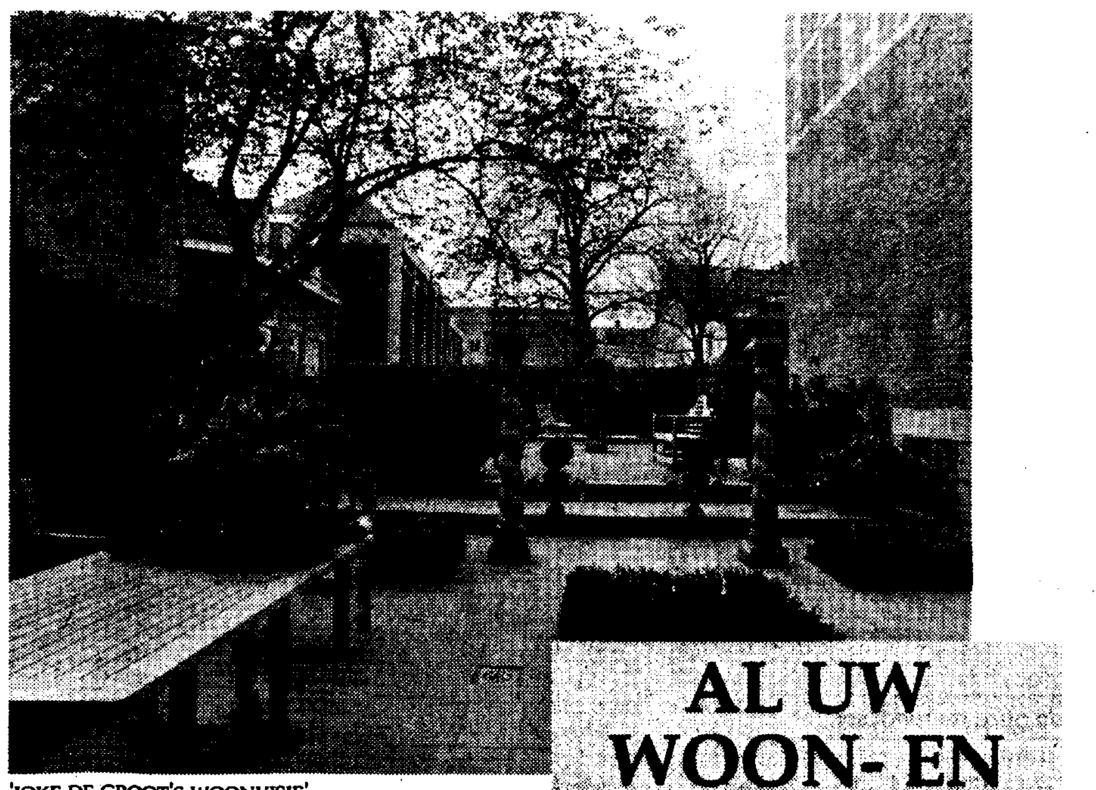
Herfstbeurs voor interieur, wooncomfort

én kwaliteitshifi

... voor één entreebewijs!

'Puur luistergenot'

17 t/m 21 november

'Joke de Groot's woonvisie'

AL UW WOON- EN LUISTER-WENSEN VERVULD OP 22.500 M²!

TIEN REDENEN WAAROM U DEZE BEURZEN NIET MAG MISSEN!

1. HUIS & SFEER EN SELECTED HIFI: DÉ DUOBEURS VOOR ÉÉN ENTREEBEWIJS!
Voor de prijs van één entreebewijs bezoekt u èn Huis & Sfeer, èn Selected Hifi. Wilt u nog meer redenen waarom u deze duobeurs niet mag missen? Alstublieft, hier staan de andere negen voor u op een rij!

2. HUIS & SFEER: 'N COMPLETE WOONWERELD
Op Huis & Sfeer staat het luxe woongenot centraal. U proeft de sfeer van de klassieke, moderne, landelijke en high tech inrichting wanneer u de schitterend gedecoreerde interieurs bezoekt. U krijgt er inspiratie voor uw huiskamer, keuken, badkamer èn slaapkamer. Van allerlei stijlen interieurs tot ontwerpwedstrijd, van bubbelbad tot raamdecoratie... werkelijk alle aspecten van het wonen vindt u terug wanneer u over de beurs wandelt.

3. JONGE ONTWERPERS VERRASSEN U
Dat is makkelijk: alle noviteiten van de beurs Huis & Sfeer staan bij elkaar in het noviteitenpaviljoen. In deze sfeervolle entourage ziet u de laatste woontrends en meer dan 120 genomineerde designs van de Meubel Ontwerp Wedstrijd bij elkaar. Studenten van hogescholen uit Nederland, België en Duitsland hebben hun mooiste, modernste en gekste ontwerpen ingestuurd. Een vakjury onder voorzitterschap van

'Een van de blikvangers'

Arnold Merckx bepaalt wie de MECC Design Award mee naar huis mag nemen. Maar let op, ook u kunt meebeslissen wat de mooiste en origineelste meubels of accessoires zijn. Bezoekers van Huis & Sfeer roepen hun favoriete ontwerp uit tot Prix d'Honneurs.

4. GRATIS WOONADVIEZEN IN HET WOONIDEEENTHEATER
Tijdens een beurs doe je zo ontzettend veel indrukken op; je zou alles wel willen meenemen naar huis. Maar dat kan natuurlijk niet. Een huis inrichten is een kwestie van keuzes maken. Gelukkig zijn er tijdens Huis & Sfeer allerlei mensen die u daarbij kunnen helpen. In het Woonideeëntheater zijn doorlopend workshops waarin specialisten u gratis woonadviezen geven. Wat dacht u bv. van een minicursus 'needlework' of bloemschikken? Of leren decoreren met stempels? Of een lezing bijwonen van Joke de Groot over haar visie over het inrichten van uw huis.

PROGRAMMA
WOONIDEEENTHEATER
LEZINGEN/MINICUSUSSEN

"Kleurgebruik in huis"
"Stappenplan voor de tuin"
"English Needlework"
"Flower arranging & table decorating
"Muurschilderingen"
"Stappenplan voor het interieur"
"Winterschikkingen met bloemen"
"Woonvisie van Joke de Groot"
"Decoreren met stempels"

5. IN DE HUISKAMER VAN JAN DES BOUVRIE EN PIERRE KOHNEN
De ideale combinatie van interieur met beeld en geluid, van huis en hifi, vindt u in de stand van Studio Het Arsenaal en Pierre Kohnen. Een unieke kans om te zien wat Jan des Bouvrie en Pierre Kohnen, hifi-architect, te bieden hebben. Des Bouvrie: 'We willen bezoekers een totale woonsfeer laten beleven, dus een interieur met meubels, inclusief audio en video.' Kohnen vult aan dat met de samensmelting van deze twee beurzen perfect wordt tegemoet gekomen aan de wensen van de bezoekers. Er wordt ingespeeld op de woontrend waarin audio- en videoapparatuur een steeds belangrijkere rol in het interieur opeist. Over de uitstraling van Het Arsenaal in Maastricht zegt Des Bouvrie: 'Er is gekozen voor een typisch landelijke sfeer met veel naturellen, zoals hout, riet, linnen en katoen.'

6. CULINAIR GENIETEN IN INSPIRERENDE OMGEVING
Naar de beurzen Huis & Sfeer en Selected Hifi gaan, betekent natuurlijk een dagje uit. Van rondkijken, uitproberen en alle indrukken verwerken krijg je honger en dorst. In het MECC kun je helemaal in stijl eten en drinken. Het zal u opvallen dat veel stands een stijlvolle, Engelse uitstraling hebben. Het is daarom heerlijk om even uit te rusten in "The English Tea Garden", waar u specialiteiten kunt krijgen van de andere kant van het Kanaal. Maar er is ook een Grand Café, waar u tijdens een drankje de woonideeën van die dag kunt laten bezinken.

7. LIVE MUZIEK TIJDENS SELECTED HIFI
Muziek speelt de hoofdrol bij de beurs Selected Hifi. Omdat in de stands het neusje van de zalm te horen is op het gebied van kwaliteitsaudio, krijgt u ook live de toppers te horen. Elke avond begint een concert om 20.15 uur; een prettige manier om uw beursbezoek te besluiten. Op woensdag

'Montezuma's Revenge'

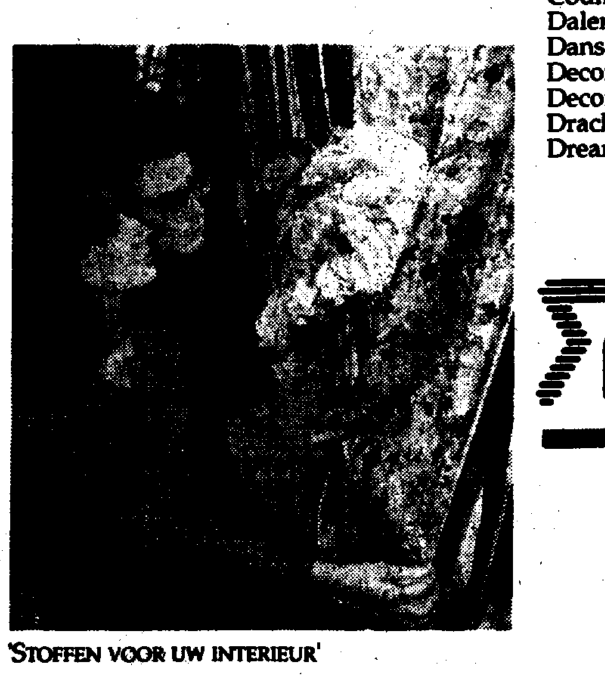
17 november is 'Montezuma's Revenge' op het podium, met a capella nummers. Donderdag 18 november treedt het Rosenberg Trio op. En vrijdag 19 november geeft Laura Fygi, voormalig Centerfold, een wervelende show met hun achtpersoons jazzformatie. Meer informatie over de concerten en de kaartverkoop kunt u krijgen bij Kohnen Hifi in Maastricht (043-211133 of 040-462443). U kunt de kaarten, die in voorverkoop f 22,50 kosten, ook bestellen bij het Theater aan het Vrijthof en bij Van Leest cd-speciaalzaken.

8. GESPITSTE OREN ZIJN WELKOM
Muziekbeleving staat centraal tijdens Selected Hifi. Het gaat om de emotie die muziekweergave bij luisteraars kan oproepen. Hifi apparatuur is slechts een middel om deze emotie los te maken. Selected Hifi geeft een objectief en onafhankelijk beeld van de fascinerende audio-wereld. In 23 luiterkamers wordt met dezelfde CD's gedemonstreerd waardoor een optimale vergelijking mogelijk is. De drie CD's zijn: 'Karnakiriad' van Donald Fagen (pop), 'Because of you' van Kenny Rankin (jazz) en 'For your ears only' door diverse uitvoerenden (klassiek). Noviteiten zijn er te verwachten van haast alle deelnemers aan Selected Hifi. Steeds meer fabrikanten ontdekken dat naast kwaliteit ook design een

'Proef de sfeer'

steeds belangrijkere rol speelt bij de aanschaf. Pierre Kohnen, organisator en initiatiefnemer van Selected Hifi, geeft aan dat als u het juiste produkt koopt. u ondervindt wat muziekbeleving is: uw ogen sluiten en denken dat u in die concertzaal zit of u wanen bij dat daverende popconcert.

9. PROEF DE SFEER VAN LUXE VOOR ELK INTERIEUR
Huis & Sfeer is de beurs van het luxe wonen. De rijk gedecoreerde interieurs brengen u op talloze ideeën om de sfeer in uw huis nog luxer en gezelliger te maken. Of u nu houdt van landelijke interieurs of kiest voor topdesign, alle woonstijlen zijn aanwezig. Kroonluchters en Engelse draperieën geven uw interieur een heel romantische sfeer. Houdt u van high tech? Dan kijkt u op Huis & Sfeer onder andere naar de schitterende topdesign halogeenverlichting en de verrassende, spiksplinternieuwe meubelontwerpen.

'Stoffen voor uw interieur'

10. TOP VAN WOONWERELD IS AANWEZIG
Vorig jaar bezochten meer dan 34.000 mensen de eerste Huis & Sfeer beurs. Dit jaar is de beurs, in combinatie met Selected Hifi, twee keer zo groot en ook het aantal standhouders is verdubbeld. Dit jaar is extra aandacht geschonken aan woonaccessoires en sfeerdecoraties waardoor een bezoek aan deze duobeurs absoluut de moeite waard is. Voor sfeervolle feestdagen kunt u op Huis & Sfeer 1001 ideeën opdoen.

DE BLIKVANGERS VAN HUIS & SFEER

A & C B.V.,	Geleen
Almat Keukens,	Oisterwijk
Studio Het Arsenaal/ Jan des Bouvrie,	Naarden
Aqua America Bedding,	Rhenoy
Art Decorating,	Arnhem
Artique,	Beek
AXIS/Math Knoben,	Roermond
Janneke Brinkman-Salentijn,	Leiden
Badolux,	Maastricht
Balsaned,	Gilze
Beckers,	Hoensbroek
Becks,	Roermond
Bellezza,	Houten
Bloemen Parket,	Landgraaf
Bose B.V.,	Edam
Boxtree,	Deil
Bulthaup Presentatie,	Maastricht
Cachet Arts & Ornaments,	Maastricht
Le Canard Antiques,	Sittard
Clou B.V.,	Nuth
Coninx Keukens,	Gronsveld
Coumans Antiek & Design,	Stein
Dalemans Exclusief,	Maasmechelen (B)
Danskina,	Amsterdam
Decora Houkes Parket,	Voerendaal
Decorette,	Hoensbroek
Drache-Possen,	Mechelen
Dreams,	Heerlen
Guus Dresens Woninginr.,	Maastricht
N.V. Duwo,	Lanaken (B)
Elizabeth Decorating,	Maastricht
Elle Wonen,	Amsterdam
Emporium,	Roermond
The English Experience,	London (E)
VFM Flam, St. Truiden (B)	
Flinstone Grindtapijt,	Vlaardingen
Formani,	Maastricht
Gecolux,	Beek
Gedekte Tafel,	Chaam
Georgina,	Leidschendam
Geurts Interieurverzorging,	Sittard
Giovanni Design,	Heerlen
Holland Keukens,	Rijssen
Interieurline,	Schoonhoven
Iskander,	Maastricht
Joke de Groot Interieur,	Maastricht
Johnsons Fine Art Interiors,	Maastricht
Jongen Styling,	Maastricht
Piet Jonkers,	Abcoude
Key City Trading,	Zoeterwoude
Pierre Kohnen,	Maastricht
Kulowany Interieurarch.,	Hoensbroek
Kurnig Licht,	Heerlen
Leonardi,	Maastricht
Lieszanne Import,	Ruinen
Lucas Lijstenfabriek NV,	Riemst (B)
Lucky Leder,	Delft
Lukas Tuinadviesbureau,	Stein
Must Salon,	Venlo
Van Nieuwenborg,	Venlo
Nijssen Interlux,	Geleen
Oase Slaapkamerspecialist,	Bleiswijk
Objekt,	Amsterdam
Ohlenforst,	Born
D en M van Ooyen,	Maassluis
The Painted Pig,	London (E)
De Parel,	Lanaken (B)
Perida,	Vijfhuizen
Plameco,	Schinnen
Plavita,	Beek
Poxy Grindvloeren,	Rotterdam
Anne Marie Riksen,	Utrecht
Remalux,	Maastricht
Rowi Parket,	Maastricht
Roche Bobois,	Eindhoven
Romo Parket,	Stein
Joop Roukens,	Geleen
Sanas,	Elspeet
Santana,	Genk (B)
Simon. Gavina,	Hasselt (B)
Spectra Cell,	Alpen a/d Rijn
Schefman Lichtdesign,	Maastricht
Slaapparadijs,	Geleen
De Sierkraal,	Maassluis
Meubles d'Art Socquet,	Gembloux (B)
Tapijthuis Henk Soons,	Stein
Stassen,	Stein
Stoffels Modern Wonen,	Heerlen
Stoffels Born,	Born
Le Shérubin,	Lanaken (B)
De Telegraaf,	Amsterdam
Theissen Verkauf Nord,	Paderborn (D)
Toro Interior Design,	Heerlen
VNU (VT Wonen, Ariadne, Doe Het Zelf, Eigen Huis & Interieur),	Haarlem
Vandermeulen,	Kinrooi (B)
Vendoplan,	Oisterwijk
Verhulst Brocante,	Berkel Enschot
Bloembinderij Vlijtig Liesje,	Zundert
WESA Keuken en Badkamers,	Echt
Weemen Stijlmeubelen,	Oploo

DE TOPMERKEN VAN SELECTED HIFI
Aaron, Adcom, American Grammophone, Arcam, Art-Audio, Audio Cratique, Audioquest, Bang & Olufsen, Belten Design Meubelen, BNS, Bryston, Cabasse, Cardas, Copenhagen Transformators, Cyrus, Denon Dual, Duson, Dynaudio, Elipson , Energy, Enlightened Audio Design, Epos, Ess, Etalon, Etude, Furukawa, Gecko Records Harman Kardon, Hepta, Homestudio, HTD HVT, Impulse, Infinity, Intermezzo, Isoda, JM-Lab, KEF, Kharma, Lambda, Lecson, Link, Linn, Magnepan, Marantz, Mark Levinson, Michell, Mirage, Mission, Mordaunt Short, Musical Technology, NAD Nakamichi, Ocos, Onix, Onkyo, Partington Piega, Pluto Audio Producten, Proceed, Protech, PSI-Audio, QED, Quad, Reference Recording, Roksan, Rotel, Sheffield Lab, Sightech, Siltech, Sovereign, Sphinx, Stax Sugden, Supra Cable, Tannoy, Target, Technisat, Terazzo Art Fidelity, Thiel, Translator, Tripot Audio Meubles, Uneto V-Vox, WBT

MECC Maastricht

Nederland 1

Vara/Avro/Ncrv/NOS
07.45-10.59 **Alles kits.** Gevarieerd kinderprogramma.
11.00 **Peter.** (herh.).
11.08 **Het elfde uur.** (herh.).
12.00 **Fifty fifty.** (herh.).
13.00 **(TT) Journaal.**
13.07 **(TT) In voor- en tegenspoed.** (herh.).
13.31 **Twee voor twaalf.** (herh.).
14.06 **Museumschatten.** (herh.).
14.15 **(TT) Lingo.** (herh.).
14.38 **(TT) Midas.** (herh.).
15.05 **Kindermenu.** (herh.).
16.00 **(TT) Journaal.**
16.05 ■ **Eternally yours.** Amerikaanse speelfilm uit 1939 van Tay Garnett.
17.38 **Boggle.** Woordspel.
18.03 **KRO's Tekenfilmfestival.**
18.15 **Sesamstraat.** Kinderprogramma. Afl.: Hygiëne.
18.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
18.40 **Het zakmes.** Jeugdserie. Afl.3 : Postkantoortje. Juf Til heeft Tims prachtige zakmes van Mees afgepakt, maar het zakmes van papa lijkt precies op dat van Tim.
19.00 **Thunderbirds.**
19.28 **TvFilm.** Magazine.
20.00 **(TT) Journaal.**
20.26 **On her majesty's secret service.** Engelse speelfilm uit 1969 van Peter Hunt. Met: George Lazenby, Diana Rigg, Telly Savalas e.a. James Bond ontdekt dat zijn aartsvijand Blofeld een virus heeft ontwikkeld waarmee hij al het plantaardige leven op aarde wil vernietigen. In ruil voor amnestie wil Blofeld het plan niet uitvoeren, maar daar probeert 007 een stokje voor te steken. (herh.).
22.39 **Karel.** Talkshow met Karel van de Graaf.
23.25 **Erik the Viking.** Engelse speelfilm uit 1989 van Terry Jones. Met: John Cleese, Mickey Rooney, Tim Robbins e.a. Erik wil dat de Vikingen van het imago afraken dat zij een horde onbeschaafde wilden zijn. Om dit doel te bereiken maken de Vikingers een lange reis, maar de smid en een verradelijke krijgsheer proberen de onderneming te saboteren.
01.07-01.12 **Journaal.**

Nederland 2

EO/VOO/Tros/NOS
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.48 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.55 **Ceddie.** Tekenfilmserie. (herh.).
16.23 **(TT) Het zevende venster.** Kindermagazine. Presentatie: Willy Nap.
16.49 **Danger Bay.** Canadese jeugdserie. Afl.: Gevaarlijke lading. (herh.).
17.21 **Ik weet het beter.** Quiz.
17.46 **Peter.** Korte sketch op straat.
18.00 **Journaal.**
18.15 **2 vandaag.** Actualiteiten.
18.38 **Sportjournaal.**
18.48 **De wekelijkse lottotrekking.**
19.00 **Het kleine huis.** Amerikaanse serie. Afl.: Goede tijden, slechte tijden Laura's vreugde over de komst van de baby wordt overschaduwd door de ziekte van Almanzo, die als gevolg van een beroerte nu gedeeltelijk verlamd is.
19.51 **Overal en nergens.** Terug naar het kruis in de asfaltjungle. Reportage over de problemen die jongeren in New York hebben.
20.21 **(TT) Doden om te leven.** Engelse natuurdocumentaire. Afl. 1: Het recht van de sterkste.
21.12 **Het kinderziekenhuis.** Documentaireserie over het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam. Afl.5 : Cardiologie en hartchirurgie.
21.42 **I'll fly away.** Amerikaanse serie. Afl.10. John Morgan mist zijn moeder vreselijk en spijbelt zelfs als er op school een moeder-bezoekdag wordt georganiseerd. Ondertussen is Forrest druk bezig met de Nelson-zaak en zoekt bewijsmateriaal tegen een corrupte agent.
22.29 **(TT) Wereld van verschil,** Bijbelstudieprogramma. Afl.2: Een dubbelportret van Abraham en Lot; kiezen voor God of mensen. Presentatie: Henk Binnendijk.
22.54 **Multiple choice.** Quiz waarin de kijkers via de telefoon meespelen. Presentatie: Bernard van den Bosch.
23.19 **Galg en rad.** Informatieve serie over opvoeden.
23.59 **Slotlied.**
00.09 **Tennis.** ECC Antwerpen.
01.30-01.35 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
10.30 **Praktijk diploma informatica MG1.** Afl.3.
11.00 **PC privé.** Afl.7.
11.30-12.00 **Kwaliteitsmanagement.** Afl.7.
15.00 **Tennis.** ECC Antwerpen.
17.30 **Kinderen voor kinderen.** 4-delige terugblik op 14 jaar Kinderen voor kinderen.
18.00 **Journaal.**
18.17 **Kassa!** Consumentenmagazine. Presentatie: Felix Meurders.
18.50 **(TT) Lingo.** Spelprogramma.
19.17 **(TT) Oppassen!!!** Nederlandse comedyserie. Afl.: Zwarte magie. Simone is nogal bijgelovig en neemt de kettingbrief die ze krijgt heel serieus. Anna houdt een spreekbeurt over de seksuele revolutie van de vrouw. Rik leent de fiets van Simone en vergeet hem op slot te zetten.
19.45 **(TT) Twaalf steden, dertien ongelukken.** Serie verhalen naar aanleiding van waargebeurde ongelukken. Afl.7 : Machteloos (Leeuwarden). Alex en zijn vrienden zitten wat te sleutelen aan een auto. Carla is reuze benieuwd hoe hard de auto kan.
20.15 **De schreeuw van de Leeuw.** Show met Paul de Leeuw.
21.09 **Sonja op zaterdag.** Talkshow. Presentatie: Sonja Barend.
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Studio sport.**
22.50 **Nova.** Actualiteitenprogramma. Presentatie: Charles Groenhuijsen.
23.20 **Trekking dagelijkse lotto.**
23.28 **Blackheath poisonings.** 3-delige Engelse thriller van Stuart Orme. Met: Christine Kavanagh, Ian McNeice, Zoë Wanamaker, e.a. Afl.1. Isabelle is getrouwd met George Collard en heeft daarnaast een verhouding met Roger Vandervent. Als Roger op mysterieuze wijze om het leven komt is iedereen geschokt.
00.22 **Museumschatten.** Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea.
00.32-00.37 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
06.30 **RTL 4 text.**
07.00 **Telekids.** Gervarieerd kinderprogramma.
13.00 **Wedden dat?** (herh.).
14.20 **Kidnapped.** Amerikaanse Disney-classic uit 1960 van Robert Stevenson. Met: Peter Finch, James MacArthur, Bernard Lee, Niall MacGinnis, John Laurie, Finlay Currie, Peter O'Toole e.a.
16.00 **Disney festival.** Jeugdprogramma.
17.00 **Eigen huis & tuin.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **Tineke's wereld.**
19.30 **Avondnieuws.**
19.50 **Weer.**
20.00 **Surpriseshow.**
21.30 **Showtime.** Presentatie Albert Verlinde en Paulien Huizinga.
22.05 **The wicked lady.** Engelse speelfilm uit 1983 van Michael Winner. Met: Faye Dunaway, Alan Bates, John Gielgud, Denholm Elliott, Prunella Scales e.a. Lady Skelton is gewend haar zin te krijgen en heeft het vooral op de eigendommen van anderen voorzien. Zo pikt ze de verloofde af van haar beste vriendin en trouwt met hem. Wanneer ze een waardevol familiestuk verliest tijdens een kaartspel, besluit ze het terug te stelen. Hierdoor krijgt Lady Skelton de smaak te pakken en ze begint een dubbelleven. Overdag is ze de gehoorzame echtgenote, maar 's nachts een moordlustige struikrover. Een remake van de versie uit 1945.
23.55 **Demon seed.** Amerikaanse thriller uit 1977 van Donald Cammell. Met: Julie Christie, Fritz Weaver, Gerrit Graham, Berry Kroeger e.a. Stem computer: Robert Vaughn. Susan Harris, een kinderpsychologe, woont met haar echtgenoot Alex, een wetenschapper, vlak bij een computercentrum. Het huwelijk wankelt omdat Alex totaal bezeten is van Proteus IV, een zeer geavanceerd elektronisch brein, dat kan denken en spreken.
01.35 **De thuiswinkel.**
02.05 **Nachtprogramma.**

RTL5

17.00 **Filmnet info.**
17.10 **De Rabo Top 40.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **RTL-Sport:** Bundesliga.
18.40 **The streets of San Francisco.** Amerikaanse politieserie.
19.35 **Herman's head.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Dirty rotten scoundrels. Prinses Gilian komt naar New York.
20.00 **Stradivari.** Italiaanse miniserie over Antonio Stradivari. Met Anthony Quinn, Stefanie Sandrelli en Valerie Kaprisky.
20.55 **Sixty seconds that will shake the world.** Documentaire over de gevolgen van een mogelijke aardbeving in Tokio.
21.50 **Sylvania Waters.** Australische reality-soap. Noeline geeft een feestje voor haar vriendinnen en nodigt een mannelijke stripper uit. De dames vermaken zich prima maar de mannen zijn hierover allerminst te spreken. Paul vindt dat ze zich erg pervers gedragen.
22.20 **Twin Peaks.** Amerikaanse soap-noir. Cooper en Truman doen een macabere ontdekking in de bossen. Audreay gaat bij haar vader werken en Hank Jennings keert terug uit de gevangenis. James en Donna nemen Madelein in vertrouwen. (herh.).
23.15 **Twilight zone.** Amerikaanse dramaserie over de wereld tussen fantasie en werkelijkheid. Een jongetje wordt thuis achtergelaten door zijn moeder om op het huis te passen. Hij is doodsbenauwd voor zijn grootmoeder die aan het einde van de gang woont.
23.30 **RTL Nieuws.**
23.45 **Twilight zone.** Vervolg van de uitzending van 23.15 uur.
00.00 **M.A.S.H.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: 'L.I.P.' Phil vraagt hwakeye om een Koreaanse baby te onderzoeken van wie hij de vader blijkt te zijn. Ook heeft hij zijn hulp nodig om moeder en kind naar Amerika te krijgen.(herh.).
00.30-01.00 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.

België/RTBF 1

10.40 Cursus Engels. 11.15 Cursus Nederlands. 11.40 Sindbad. 12.10 Gourmandises. 12.25 Objectif Europe. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 Dynam'hit. 14.05 Topkapi. 16.00 Sortie en boite. 16.15 Le meilleur de La Une: Le grand chambardement. 17.15 Coup de film. 17.30 Luna park. 18.00 Renegade. 18.45 Génies en herbe. 19.15 Joker en lotto-trekking. 19.30 Journaal en weerbericht. 20.10 Le jardin extraordinaire. 20.55 Vengeance. 22.25 Contacts. 22.30 Europalia mexique: Charlotte et Maxmilien ou l'empire des Archiduques. 23.20 Weerbericht en laatste nieuws. 23.40 Sortie en boite.

België/Télé 21

15.00 Tennis. 18.00 Autosport. 19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. 20.00 Tennis. 22.29 Zie België Nederlands 1

TV 5

06.00 Les brulures de l'histoire. 07.00 Kiosk. 07.15 Corps accord. Yoga. 07.30 Nieuwsflits. 07.35 Méthode Victor. 08.00 Nieuwsflits en weerbericht. 08.05 Canadees nieuws. 08.30 Nieuwsflits. 08.35 Bibi et ses amis. 09.30 Magazine économique. 09.45 Le club de l'enjeu. 10.20 A bon entendeur. 10.50 Question d'argent. 11.10 Objectif Europe. Europees magazine. 11.40 Autant savoir. Magazine. Vandaag over de dochters van vrouwen die het DES-hormoon gebruikt hebben. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Montagne. Bergsportmagazine. 12.35 Weerbericht. 12.40 Nieuws. 13.05 Magazine économique. 13.25 Horizon 93. Zakenmagazine. 13.55 Reflets: Images d'ailleurs. Magazine. Presentatie: Ousmane Kaba. 14.30 Jamais sans mon livre. Literair magazine. Presentatie: Bernard Rapp. 15.45 Correspondance. 16.00 Nieuws en weerbericht. 16.10 Méthode Victor. Cursus Frans. Afl.3. 16.40 Génies en herbe. Spelprogramma. 17.05 Les débrouillards. Wetenschappelijk magazine voor de jeugd. 17.35 Clip postal. 18.05 Questions pour un champion. Spelprogramma. 18.30 Nieuws en weerbericht. 19.00 Le magazine Olympique. Magazine. 19.30 Nieuws. 20.00 Géopolis. Magazine. Presentatie: Claude Sérillon. 20.45 7 jours en Afrique. 21.00 Nieuws en internationaal weerbericht. 21.40 Lance et compte, 39-delige serie. Afl.39. 22.30 Palais royal. Serie portretten. Vandaag: Het koninklijk paar van Denemarken. Presentatie: Léon Zitrone. 23.30 Nieuws en weerbericht. 00.00 Juste pour rire. Satirisch programma. 01.00 Un prince à Versaille. (herh.). 02.20 Jamais sans mon livre. Literair magazine. (herh.). 03.15 Horizon 93. Zakenmagazine. (herh.). 03.45 Le club de l'enjeu. (herh.). 04.20 A bon entendeur. (herh.). 04.40 Question d'argent. (herh.). 05.10 Objectif Europe. (herh.). 05.40 Autant savoir. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ieri e oggi. 07.05 Concert: W.A. Mozart. 07.45 Nome in Codice: Ballerino. 09.25 Il buono e il cattivo. 10.25 Diritto d'offesa. 12.20 Check-up. 12.25 Weerbericht. 12.30 Nieuwsflits. 12.35 Check-up. 13.25 Lottotrekking. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di... 14.00 Cose dell'altro mondo. 14.30 TG 1 Auto. 14.45 Sabato sport. 16.20 Sette giorni al parlamento. 17.00 I giorni dell'infanzia. 18.00 Nieuws. 18.10 Lottotrekking. 18.15 Big box. 19.25 Parola e vita: Il vangelo della domenica. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 Sport. 20.40 Scommettiamo che? 23.05 Nieuws. 23.10 Speciale TG1. 00.05 Nieuws en weerbericht. 00.35 Appuntamento al cinema. 00.40 Sabato club. 02.20 Nieuws. 02.25 Madame Butterfly.

BBC 1

08.00 Lassie. 08.25 Nieuws en weerbericht. 08.30 Working together. 08.40 Felix the cat. 08.55 (TT) Peter Pan and the pirates. 09.20 Marlene Marlowe investigates. 09.40 (TT) Tom and Jerry's greatest hits. 10.00 Live and kicking. 12.20 The Lord Mayor's show. 13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand. 18.05 (TT) Nieuws en weerbericht. 18.15 Regionaal nieuws en weerbericht. 18.20 (TT) Happy families. 19.05 (TT) Dad's army. 19.35 Noel's house party. 20.30 (TT) Big break. 21.00 (TT) Casualty. 21.50 (TT) Nieuws, sport en weerbericht. 22.10 (TT) The Royal British Legion festival of remembrance. 23.40 Match of the day - The road to Wembley. 00.50 How to murder your wife. 02.45 Weerbericht.

BBC 2

09.15 Open University. 11.25 Dhoop Kinarey. 12.05 Network East. 12.35 Chanakya. 13.15 ■ Kid Galahad. 14.55 Animation now. 15.10 (TT) Civilisation. 16.00 The Europeans. 16.10 Life with father. 18.00 Late again. 18.45 Wildlife on two. 19.15 DJ Heaven. 19.45 (TT) Nieuws, sport en weerbericht. 20.00 American trilogy. 20.55 (TT) The great depression. 21.40 (TT) Performance: The Maitlands. 22.55 Have I got news for you. 23.25 (TT) Scarlet and black. 00.40 ■ If I had a million.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Golf. 10.00 Internationaal autosportverslag. 11.30 Action. 12.30 Boksen. 13.30 Zaterdag live. 15.00 Tennis. 17.00 Zwemmen. 18.00 Zwemmen. 19.00 Golf. 20.30 Tennis. 23.30 Motorcross. 01.00 Boksen.

Super Channel

05.30 Business forum. 06.00 Business insiders. 06.30 NBC network news. 07.00 Super shop. 07.30 Hello Austria Hello Vienna. 08.00 ITN World News. 08.30 Videofashion. 09.00 Super shop. 11.00 On the air. 13.00 Today. 14.00 Super sports. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Eco record. 20.00 Dateline. 21.00 Miniserie. 22.00 ITN World news. 22.30 Talkin' jazz. 23.30 Saturday Thriller: Mirror, mirror. 02.00 China news Europe.

MTV

08.00 Viewers choice weekend. 11.00 The big picture. 11.30 Yo! Raps. 13.30 First look. 14.00 Viewers choice weekend. 15.00 MTV Movie Awards 1993. 17.00 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News - weekend edition. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live vintage. 21.30 Eric Clapton Unplugged. 22.00 The soul of MTV. 23.00 First look. 23.30 MTV's 1993 Video Music Awards. 02.30 Night videos.

CNN

06.30 Moneyline. 07.30 Earth matters. 08.00 World business this week. 08.30 Diplomatic licence. 09.00 Inside business. 10.00 Larry King. 11.30 International correspondents. 12.00 Travel guide. 13.00 The big story. 13.30 Real news for kids. 14.00 Healthworks. 14.30 Moneyweek. 15.00 Science and technology. 15.30 Style. 16.00 Showbiz this week. 16.30 Diplomatic licence. 17.00 Earth matters. 18.00 World business this week. 18.30 Newsmaker saturday. 19.00 Healthworks. 19.30 Style. 20.00 Your money. 20.30 International correspondents. 21.30 Futurewatch. 22.30 Newsmaker saturday. 23.30 Managing with Lou Dobbs. 00.00 Pinnacle. 00.30 On the menu. 01.00 The big story. 01.30 Showbiz this week. 02.00 Larry King Weekend. 04.00 Capital Gang. 05.00 Diplomatic Licence. 05.30 Earth matters.

Duitsland 1

09.00 **heute.**
09.03 **Käpt'n Blaubär Club.** Kinderprogramma.
10.00 **heute.**
10.03 **Ping Pong.** Spelprogramma.
11.00 **heute.**
11.03 **Loriot's 70. Geburtstag.** Amusementsprogramma.
12.05 **Krogmann's Nachtgeflüster.** (herh.).
12.35 **Umschau.**
12.55 **Presseschau.**
13.00 **heute.**
13.05 **Europamagazin.**
13.30 **Tod in der Savanne.** (herh.).
14.00 **Ein Traum wird wahr - Wie Walt Disneys Aladdin entstand.**
14.30 **Zirkus Festival Paris 1993.**
15.30 **ARD-Ratgeber: Essen und Trinken.**
16.00 **Tagesschau.**
16.05 **Disney Club.** Kindermagazine.
17.30 **Sportschau.**
18.02 **Heute abend im Ersten.** Programma-overzicht.
18.03 **Tagesschau-Telegramm.**
18.05 **Weekendweerbericht.**
18.10 ●● **Kinderquatsch mit Michael.** Kinderprogramma.
18.40 ●● **Mich laust der Affe.** Dierenquiz.
19.05 **Tagesschau-Telegramm.**
19.10 **Sportschau.** Met Bundesliga-voetbal.
19.50 ●● **Ziehung der Lottozahlen.** Lotto-trekking.
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 ●● **Geld oder Liebe.** Spelshow voor alleenstaanden.
21.55 **Tagesthemen.**
22.15 **(TT) Das Wort zum Sonntag.**
22.20 **(TT) Arachnophobia.** Amerikaanse speelfilm uit 1990 van Frank Marshall. Met: Jeff Daniels, Harley Jane Kozak, John Goodman e.a.
00.05 **Tagesschau.**
00.10 **(TT) Kopfüber in die Nacht.** Amerikaanse speelfilm uit 1984 van John Landis. Met: Jeff Goldblum, Michelle Pfeiffer, Dan Aykroyd e.a. Sinds Ed Okin weet dat zijn vrouw hem bedriegt, doet hij 's nachts geen oog meer dicht. Hij besluit naar Las Vegas te gaan om alles te vergeten.
02.00-02.05 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Novembertage auf Sylt. Afl.: An der Wanderdüne.

Duitsland 2

08.00 **Nachbarn in Europa.**
09.00 **heute.**
09.03 **EURO.** (herh.).
09.45 ●● **Tele-Gym.** Skigymnastiek.
10.00 **heute.**
10.03 **Die Reportage.**
10.35 **ARD Ratgeber Unterwegs - Das Reisemagazin.** Reismagazine.
11.00 **heute.**
11.03 **Wake-Up Show.** Kinderprogramma.
11.30 ●● **Anna.** Serie. Afl.2.
12.20 **Dr. Mag.** Jeugdmagazine.
12.55 **Presseschau.**
13.00 **heute.**
13.05 **Diese Woche.** Weekoverzicht.
13.20 ●● **Der heisse Draht zum ZDF.**
14.05 **Der Sport-Spiegel.** Serie sportreportages.
14.30 **Der Stadtbrand.** Tv-spel van Oliver Storz. Met: Ernst Stankovski, Birke Bruck, Oscar Müller e.a.
16.15 **Die Pyramide.** Spelprogramma.
16.58 **Anders fernsehen 3sat.**
17.00 **heute.**
17.05 **Länderspiegel.**
17.55 **moment mal.**
18.05 **Die fliegenden ärzte.** Australische serie.
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Zwei wie Paul und Caroline.** Twee verhalen over een jong stel in Berlijn.
19.25 **Die Einweihungsparty.** Met: Karsten Speck, Carin C. Tietze, Brigitte Mira e.a.
20.15 ●● **Der grosse Preis.**
21.45 **heute-journal.**
22.00 **Das aktuelle Sport-Studio.** Sportmagazine. Presentatie: Norbert König.
23.20 ●● **Chiffre.** Magazine over de kleine krante-advertenties.
00.05 **heute.**
00.10 ■ **Der Kommissar.** Duitse politieserie.
01.10-02.45 **Unter der Treppe.** Engelse speelfilm uit 1968 van Stanley Donen. Met: Richard Burton, Rex Harrison, Cathleen Nesbitt e.a. Harry en Charlie runnen samen een herenkapsalon. Harry heeft Charlie bij zich in huis genomen toen bleek dat Charlie het als toneelspeler niet ver zou schoppen. Het paar leeft heel gelukkig samen.

Duitsland 3 West

09.00 (TT) Sehen statt hören. 09.30 FernUniversität im Dritten. 10.00 Cursus Frans. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Die kleine Meerjungfrau. 12.30 Gruppenbild mit Leiche. Documentaire over de laatste dagen van Hitlers bewind in Duitsland. 13.15 Cursus Duits. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15 Es grünt so grün. Tuiniertips. Afl.: Pflegeleichte Bepflanzung von Gräbern. (herh.). 14.30 Ticket. Reismagazine. (herh.). 15.00 Vermisst. Programma waarin vermiste personen opgespoord worden. Presentatie: Stefan Quante. (herh.). 15.15 Beatclub. Fragmenten uit het rockarchief van Radio Bremen. Met o.a. The Moody Blues, B.B. King, Amen Corner, Traffic en Manfred Mann. Presentatie: Manfred Sexauer. 16.00 Sport 3 extra. Sportprogramma. 17.00 Sport im Westen. Sportprogramma. 17.26 Das Wochenende in West 3. Programma-overzicht. 17.30 Markt. Economisch magazine. 17.45 Hier und Heute unterwegs. 18.15 (TT) Gott und die Welt. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.25 Das war's - diese Woche. Weekoverzicht. 19.45 Die Temperatur muss stimmen. 20.15 Die schwarze Maske. 21.35 West 3 aktuell. 21.45 Die Habsburger. 22.30 40 Jahre Distel. 23.30 Monty Python's Flying Circus. 00.50 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

09.40 Cursus Engels. 10.10 Hochzeit im Hause Württemberg. 12.30 Sehen statt Hören. 13.00 Türkei: Land, Leute und Sprache. 13.30 Cursus Duits. 14.00 Cursus wiskunde. 14.30 Cursus Engels. 14.59 Heute abend in Südwest 3. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Das Beste aus der Hobbythek. 17.30 Alles Alltag... 18.00 Samstag um 6. 18.30 Glaskasten. 19.00 Nur Mut. 19.30 Miteinander. 19.59 Heute abend in Südwest 3. 20.00 Tagesschau. 20.15 Der Aufstieg Europas. 21.00 Nachrichten. 21.15 Russlandbilder: Melichovo. 22.30 Schmidteinander. 23.30 Memories of Harlem. 00.15 Ohne Filter extra. 01.15 Schlussnachrichten. 01.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 Cubitus. 06.30 David, der Kabauter. 07.00 Peter Pan. 07.30 Samurai Pizza Cats. 07.55 Maus reiss aus. 08.15 Pinocchio. 08.45 Camp Candy. 09.15 Im Land der Saurier. 09.45 T-Rex. 10.15 Captain Planet. 10.45 Speed Racer. 11.15 Teenage Mutant Hero Turtles. 11.45 Katts & Dog - Ein Herz und eine Schnauze. 12.15 Harry und die Hendersons. 12.45 Full House. 13.15 Der Prinz von Bel-Air. 13.40 Major Dad. 14.10 Ottifanten. 14.45 Knight Rider. 15.45 Das A-Team. 16.45 21, Jump Street - Tatort Klassenzimmer. 17.45 The Heights. 18.45 RTL aktuell. 19.15 Beverly Hills, 90210. 20.15 Die drei eisernen Junggesellen. 22.00 Red Eagle. 23.50 RTL Samstag Nacht. 00.50 Männermagazin. 01.15 Serie Rose. 01.45 Tuxedo Warrior. 03.25 Zwei Halunken 'stürmen' Troja. 05.15 Das A-team

SAT 1

05.20 ran. 06.00 Reinhold Messner - Zwischen Himmel und Erde. 06.30 Mein kleines Pony. 07.00 Silverhawks - Die Retter des Universums. 07.30 Zorro - Der schwarze Rächer. 08.00 Superboy. 08.30 Die Astro-Dinos. 09.00 DROPS! 09.30 Glücksrad. 10.10 Wirtschaftsforum. 10.40 Shanghai Surprise. 12.25 Monsignor. 14.35 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion. Afl.: Die Raumfalle.15.45 Cluedo - Das Mörderspiel. 16.40 Punkt, Punkt, Punkt. 17.15 Geh aufs Ganze! 17.55 Das Millionenspiel. 18.00 ran. 19.20 Sat.1 News. 19.30 Glücksrad. 20.15 Heino - Die Show. Muziekprogramma. Presentatie: Heino en Hannelore. 22.00 Mann-o-Mann. Spelshow. Presentatie: Peer Augustinski. Aansl.: TopNEWS. 23.00 Schulmädchen-Report, Teil 4 (Was Eltern oft verzweifeln lässt). Duitse erotische speelfilm uit 1972 van Ernst Hofbauer. 00.30 Jürgen Rolands St. Pauli Report. Duitse erotische speelfilm uit 1971. (herh.). 02.00 Schulmädchen-Report, Teil 4. Duitse erotische speelfilm. (herh.). 03.25 Schreinemakers live. Magazine. (herh.). Aansl.: Programma-overzicht.

België/TV 1

10.00 **Het slimme kanaal.**
10.30 **Luister met je ogen (spraakafzien).** Cursus liplezen. Afl.11.
10.45 **De werkzoekers.**
11.00 **Vrouw en zaak.** Serie.
11.30 **Personal upgrade.** Serie.
12.00 **Affiche.** Cultureel magazine.
12.20 **Regionale TV.**
14.30 **Schooltelevisie.**
15.10 **They won't believe me.** Amerikaanse misdaadfilm uit 1947 van Irving Pichel. Met: Robert Young, Susan Hayward, Jane Greer e.a.
16.30 **Première film & video.**
17.00 **Knettergek.** Jeugdserie.
17.25 **System 93.** Spelprogramma.
17.50 **Musti.** Tekenfilmserie.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie.
18.00 **Journaal.**
18.10 **1000 seconden.** Herwig Van Hove bereidt binnen 1000 seconden een warme maaltijd.
18.35 **Kom op tegen kanker-clip.**
18.40 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristische portretten uit binnen- en buitenland.
19.20 **Joker- en lottotrekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **FC de Kampioenen.** Belgische serie. Als Bieke ruzie heeft thuis gaat ze weg en vraagt Pico bij hem te mogen logeren.
20.35 **Tartufo.** Spelprogramma.
21.50 **Flodder.** Nederlandse serie. Afl.: Blauw bloed.
22.20 **Vandaag.**
22.40 **Sport op zaterdag.**
23.10-00.50 **Raw deal.** Amerikaanse actiefilm uit 1986 van John Irving. Met; Arnold Schwarzenegger, Kathryn Harrold, Sam Wanamaker e.a.

België/TV 2

20.30 **Tijd voor Koen.** Licht klassiek programma.
21.00 **Vuurvogel.** Portret van componist Jean Sibelius.
21.45 **Adrian Marthaler.** Serie.
22.06 **Tenuto.** Vioolconcert in D opus 35 van Korngold.
22.44 **Jazz Middelheim.** Met The Chick Corea Quartet.

TV FILMS VIDEO

Duitsland 3, West
11.00 Mala Morska Vila (Tsjechoslowakije, 1975). Sprookjesfilm van Karel Kachyna, gebaseerd op 'De kleine zeemeermin' van Andersen.

RTL4
14.20 Kidnapped (USA, 1960). Avonturenspektakel van Robert Stevenson, met Peter Finch, James MacArthur.

België/TV 1
15.10 They won't believe me (USA, 1947). Sterk melodrama van Irving Pichel, met Robert Young die verstrikt raakt tussen Susan Hayward, Jane Greer en Rita Johnson.

Nederland 1
16.05 Eternally yours (USA, 1939). Komedie over goochelaar die getrouwd is met ontevreden echtgenote. Regie van Tay Garnett, met David Niven en Loretta Young.

Duitsland 3, West
20.15 Black Bart (USA, 1948). Western van George Sherman. Yvonne DeCarlo wordt in de postkoets overvallen door Dan Duryea en is op slag verliefd.

● *Hugh Herbert en David Niven in 'Eternally tours'. (Nederland 1 - 16.05 uur)*

RTL Television
22.00 Black eagle (USA, 1987). Vechtfilm van Eric Karson, met Jean Claude VanDamme als Russisch gajes.

Duitsland 1
22.20 Arachnaphobia (USA, 1990). Aardige horror van Frank Marshall. Jeff Daniels is arts in Californie. Hij heeft een angstcomplex voor spinnen, wat niet goed uitkomt wanneer er plots dodelijke spinnen uit een lijkkist komen. Uitstekende special effects. Ook met Harley Jane Kozak.

België/TV 1
23.10 Raw deal (USA, 1986). Actiefilm van John Irvin met een tot de tanden bewapende Arnold Schwarzenegger die infiltreert in een gangsterbende. Ook met Kathryn Harrold.

Nederland 1
23.35 Erik the Viking (Engeland, 1989). Doldrieste komedie van Terry Jones, vol Monty Python-humor. Tim Robbins als goedhartige vikingleider op zoek naar Atlantis tegenover moordzuchtige heerser John Cleese.

RTL4
23.55 Demon seed (USA, 1977). Mengeling van science fiction en horror. Julie Christie wordt geterroriseerd door een machine die uit is op de wereldheerschappij. Ook met Fritz Weaver. Regie van Donald Cammell.

Duitsland 2
01.10 Staircase (Engeland, 1969). Toneelverfilming baarde destijds opzien omdat Richard Burton en Rex Harrison een homopaar spelen. Regie van Stanley Donen.

RTL Television
01.45 Tuxedo warrior (Engeland, 1982). Actiefilm van Andrew Sinclair. Ex-huursoldaat en computerdeskundige op zoek naar diamanten in Rhodesie. Met John Wymann, Carol Royle.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16,30, 17.30 Nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.07 Tijdsein. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Vannacht naar morgen.

Radio 2
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophef en vertier. 18.07 Ophef en vertier. Vervolg. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The bands.

Radio 3
6.02 Ook goeiemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'ronder. 12.04 Evers in het wild. 14.04 De Nederlandse Top 40. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidsekade live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Mega music dance experience. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Wakker worden... 8.04 Flori musical. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Tamara Boiko, piano. 12.00 Platenzaak. 14.00 Middagconcert. Music Meeting 1993. 17.00 Het witte doek. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.02 Leo Boudewijns' Langspeelplaats. 19.00 Folio/1. 20.02 Avondconcert. Carmen, opera van Bizet. Grand Théâtre Koor en Orch. de la Suisse Romande o.l.v. Gary Bertini met sol. ca. 23.00 Folio/2. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Zeggus. 8.30 Ronduit magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen. 12.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad hulpverlening. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio UIT. 17.45 De Vrije Gedachte. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.02 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. Met Ria van Grinsven. 10.00 Het Ei van St. Joost, dialect en volkscultuur met Lei Meisen. 11.00 De Onderstroom, kunstprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter)nationale actualiteiten. 13.30 Musica Sacra. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. 14.30 De Agenda 15.00 Walkie Talkie met Tom Doesborg 15.40 Concert: live! 16.00 Hubert on the Air. 17.05 Regionaal nieuws 17.00-18.00 Limburgs popmagazine Vrij Spel.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 De ketting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Bart Pieters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws t/m 17.00 op elk heel uur (behalve om 13.00) en om 6.30, 12.30, 18.30 en 20.00.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips). 9.05 Oldie-Show. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 Musikexpress. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Podium - Forum der Musik. 20.05 Freie Tribüne. 20.15-20.30 Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio
Nieuws op elk heel uur.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Luc van Rooij. 9.00 Koffietringen met Jan van de Putte. 11.00 Mart van de Stadt. 13.00 De Nederlandse Top 40 met Bart van Leeuwen. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Bonbon, aansl. Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Samstagabendkonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Nederland 1

...0/Ncrv/Avro
...00-12.30 **Portretten van moslim**...litici. Reportage.
...00-14.30 **Divalifeest.** Achtergrondinformatie.
...30 **Grensgangers.** Serie portretten van mensen die zich inzetten voor anderen in Zuid-Amerika en Zuid-Oost-Azië. Afl.: Slachthuis-Joe.
...00 **(TT) Journaal.**
...05 **Gospelrock.** Muzikaal portret van Take 6.
...30 **Rondje van het huis.** Praatprogramma over maatschappij en levensbeschouwing. Herh.
...00 **Nota bene.** Wekelijkse agenda.
...05 **C-Majeur.** Vandaag: Het Festival Oude Muziek Utrecht.
...45 **Yoga voor jou.** Tips voor een gezond en fit leven. Afl. 2.
...45 **Kookgek.** Culinaire tips. Afl. 2.
...15 **Sesamstraat.** Afl.: Apparaten.
...30 **1 for U.** Jongerenmagazine.
...55 **Dieren in het wild.** Natuurfilmserie. Afl.: Afrika in Amerika.
...23 **(TT) Waku waku.** Dierenspel.
...00 **(TT) Journaal.**
...05 **Ook dat nog!** Magazine.
...45 **Brandpunt.** Actualiteiten.
...17 **(TT) Vreemde praktijken.** Komedieserie. Afl.: Gaat heen en.. Jules heeft de baby van haar nichtje mee naar kantoor genomen om er op te passen. Sjaan is er meteen weg van en Bertus en Lex worden ingeschakeld om met de hulp van Laurens Jan ook als babysitters op te treden. Herh.
...15 **(TT) De rest is stilte.** Afl. 6: Verdacht voor het rouwen. Herh.
...40 **Inspector Dalgliesh: Tot de dood erop volgt** (Unnatural causes). Engelse misdaadfilm. Afl. 1. Bij een inval door Scotland Yard bij een casino-eigenaar wordt bij diens lijk twee handen gevonden. Dalgliesh reist af naar de kust als het bericht binnenkomt dat het lichaam van een bekende misdaadschrijver is gevonden, zónder handen.
...47 **Gewetensgevangenen.** Afl. 5: Orbisso Mohamed Ali uit Djibouti.
...57 **Journaal.**
...57-00.02 **Nieuws voor doven.**

Nederland 2

Veronica/Tros
11.23 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
11.30 **TV Sport.** Sportprogramma. Presentatie: Jack van Gelder en Elsemieke Havenga.
12.00 **Journaal.**
12.05 **TV Sport.** Vervolg.
13.00 **Omrop Fryslan: Wetterskippen.** Reportage.
13.30 **Islam in Nederland.** 8-delige documentaireserie over het islamitisch geloof in Nederland. Afl. 6: Stromingen.
14.00 **Meer op zondag.** Actueel familiemagazine voor oude en nieuwe Nederlanders.
16.00 **(TT) Journaal.**
16.05 **Spaans voor beginners, como dice?** Afl. 1.
16.35 **Samson.** Kinderprogramma.
17.15 **De heilige koe.** Auto- en motorsportmagazine.
17.44 **(TT) Knoop in je zakdoek.** Afl.: Boos zijn.
17.59 **TV dokter.**
18.00 **Journaal.**
18.10 **Klussen in huis.** Voorlichtingsprogramma.
18.15 **Ontdek de psychologie.** Afl. 7. Afl.: Kijken en kennen.
18.45 **Antiek.** Afl. 2: De Gouden Eeuw met o.a. opnamen in het Goud-, zilver- en klokkenmuseum.
19.15 **Exotisch koken met kruiden.** Afl. 4. Afl.: De Indonesische keuken.
19.50 **Tweede lijn: Carpoolfever.** Documentaire over carpooling.
20.45 **(TT) Postcode bingo.** Spelshow rond de postcode loterij. Presentatie: Pernille La Lau en Reinout Oerlemans.
22.00 **(TT) Studio sport.** Met Italiaans en Spaans voetbal.
22.49 **Architectuur in Nederland.** Afl. 2: De taak van bouwen en ontwerpen.
23.19 **Sprekend over islam en de moderne tijd.** Afl. 2: De inkapseling van de islam in de moderne natiestaat.
23.49 **(TT) Consument en milieu.** Afl. 7: Sluipwespen.
00.04-00.09 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/Vpro
08.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.00 **Villa achterwerk.** Kinderprogramma met Babar, Dag meneer de Koekepeer, Astrid Lindgren vertelt: Peter en Petra, Pootjes II en Ruilen.
11.00 **Reiziger in muziek.** Muziekprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.05 **Het Capitool.** Actueel discussieprogramma. Presentatie: Maartje van Weegen, Charles Groenhuijsen, Henk van Hoorn en Fred Verbakel.
12.50 **De VARA-matinee.** Kammersinfonie opus 73a van Sjostakovitsj, uitgevoerd door Nieuw Sinfonietta Amsterdam onder leiding van Lev Markiz.
13.30 **De vreemdelingenpolitie.** Documentaire over de pogingen om een verblijfsvergunning in Nederland te krijgen.
14.15-14.22 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.00 **Studio Sport.** Beelden van het ECC-tennistoernooi in Antwerpen.
18.00 **Journaal.**
18.05 **Veerlieden.** Aflevering uit de serie Werken-aan-werk over de transportsector. Herh.
18.35 **Socutera.** Complicaties? Hoe bedoel je! Film van het Diabetes Fonds Nederland.
18.45 **(TT) Studio sport.**
20.20 **Lopende zaken.** Magazine over zaken die het bestaan beroeren.
20.51 **Krasse knarren.** VPRO's bejaardenprogramma met Kees van Kooten en Wim de Bie.
21.22 **Ik heb m'n oog geslagen aan het bed.** Scenes uit de praktijk van huisarts Hans Hirschfeld.
22.28-23.55 **VPRO Cinema primeur: Die blaue Stunde.** Zwitserse speelfilm uit 1992. Met: Andreas Herder, Dina Leipzig e.a. Theo werkt in Berlijn als mannelijke prostituée. Werk en privé probeert hij strikt gescheiden te houden. Als hij een relatie aangaat met zijn buurvrouw vertelt hij haar niets over zijn beroep.

RTL4

06.00 **Hel elel kuck elel.** Luxemburgs programma.
06.15 **RTL4 text.**
07.00 **Telekids presenteert de cartoon express.** Kinderprogramma.
10.00 **Teleteens.** Jeugdprogramma.
12.00 **Love boat.** Amer. serie. Herh.
13.15 **RTL Sport: Autosport.**
14.15 **Cane e gatto** (Thieves and robbers). Amerikaans-Italiaanse komische actiefilm uit 1983 van Bruno Corbucci.
Met: Bud Spencer, Tomas Milian, Marc Lawrence, Bill Garrigues e.a.
Net voor hij van plan is van een welverdiende vakantie te genieten, wordt politie-sergeant Parker op een nieuwe zaak gezet. Hij moet achter een Italiaanse gigolo aan die ook niet vies is van oplichterspraktijken. De gigolo heeft het bovendien gemunt op de vrouw van een senator. Na enig speurwerk komt Parker erachter dat de moeder van de gigolo in Fort Lauderdale woont. Parker stelt alles in het werk om hem te kunnen arresteren zodra de gigolo zijn moeder een bezoek brengt.
16.00 **Lord of the Animals: The Eagle.**
16.30 **Ouders van nu.** Magazine over de opvoeding van kinderen.
17.00 **Gezondheid.** Magazine.
17.30 **Koken met sterren.** Kooktalkshow.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.15 **Jacques Cousteau.** Franse natuurdocumentaire.
19.00 **Blossom.** Amerikaanse comedyserie.
19.30 **Avondnieuws.**
20.00 **Now or never.**
21.00 **World of discovery.** Amerikaanse documentaireserie.
21.55 **Great crimes and trials.** Amerikaanse documentaireserie.
22.25 **Jake and the Fatman.** Herh.
23.20 **You bet your life.** Amer. quiz.
23.45 **The Oprah Winfrey show.**
00.30 **As the world turns.** Herh.
01.15 **General Hospital.** Soap. Herh.
02.00 **De thuiswinkel** (Home Shopping). Winkelen vanuit uw luie stoel.
02.30 **Nachtprogramma.**

RTL5

10.00 **The hour of power.** Inspirerende kerkdienst vanuit de Crystal Cathedral in Californië.
11.00 **Lumen 2000.** Internationaal magazine.
11.30 **RTL Text.**
16.55 **Felix the cat.** Tekenfilmserie.
17.05 **WK Voetbal '94.** Zesde en laatste aflevering in het kader van de WK Voetbal in de VS volgend jaar juni.
17.30 **Auto Info.**
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.10 **RTL Sport: Voetbal.**
18.40 **The streets of San Francisco.** Amerikaanse politieserie.
19.35 **Studs.** Amer. datingshow.
20.00 **I witness video.**
20.50 **Week 45/46.** Nieuws- en sportprogramma.
21.55 **The boss's wife.** Amerikaanse comedy uit 1986 van Ziggy Steinberg.
Met: Daniel Stern, Arielle Dombasle, Fisher Stevens, Melanie Mayron, Christopher Plemmer e.a.
Aandelenhandelaar Joel Keefer heeft een grote kans promotie te maken als hij zijn baas ervan weet te overtuigen dat hij de zaak wel kan runnen tijdens diens afwezigheid. Echter, Joel kan niet op de steun van zijn vrouw Janet rekenen omdat zij het weekend weggaat om samen te werken met haar ietwat vreemde collega-fotograaf Carlos. Joel raakt in allerlei vreemde praktijken verzeild. Zowel zijn baas als vrouw is weg en de baas van de vrouw, Louise, grijpt die gelegenheid aan om Joel te versieren. Janet arriveert weer en Joel probeert zijn vege lijf te redden door te zeggen dat Louise zijn zus is. Het wordt allemaal nog erger voor Joel als Janet zegt dat ze een baby wil en zijn collega-concurrent de promotie krijgt.
23.30 **RTL Nieuws.**
23.45 **Twilight zone.** Amerikaanse mysteryserie. 'Wong's Lost and Found Emporium'. Een jongeman probeert antwoord te krijgen op allerlei vragen die hem dagelijks bezighouden.
00.15 **M.A.S.H.** Comedyserie. Herh.
00.45-01.00 **Hel elel, kuck elel aktuell.** Luxemburgs programma.

België/RTBF 1

12.00 Mise au point. 13.00 Nieuws. 13.15 L'hebdo. 14.00 Homefront. Afl.24. 14.45 The bridge at Remagen. Amer. oorlogsfilm uit 1969. 16.40 Tekenfilms. 17.00 Ces années-la. Vandaag: 1964 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Nieuws. 20.10 Tour de chance. 21.10 Documentaire over de Kennedy-familie. 23.55 Laatste nieuws. 00.15-00.30 Tribune economique et sociale.

België/Télé 21

15.00 Tennis. ECC-toern., finale. 18.30 Zie België/RTBF 1. 19.30 Nieuws. 20.00 Zie 18.30. 20.40-00.55 Themaavond rond de onderwerpen immigratie en multiculturele samenleving, geïllustreerd met fragmenten van de film Étranges étrangers van Boris Lehman. Aansl.: Les gaz rares, fragment uit Étranges étrangers van Boris Lehman.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. Het wekelijkse nieuws vanuit de politiek. 12.35 Weerbericht. 12.40 Zwitsers nieuws. 13.05 L'école des fans. Amusementsprogramma. 13.55 Le jardin des bêtes. Dierenmagazine. 14.50 Faut pas rever. Magazine. (herh.). 15.45 Correspondance. 16.00 Nieuws. 16.10 Le monde est à vous. Amusementsprogramma. 17.40 Autovision. Automagazine. 18.00 Bon week-end. Amusementsprogramma. 18.30 Nieuws en weerbericht. 19.00 Trente millions d'amis. Dierenmagazine. 19.30 Nieuws. 20.00 Sept sur sept. Actualiteitenmagazine. 21.00 Nieuws en internationaal weerbericht. 21.40 Le jeune homme vert. 6-delige serie. Afl.6. (Slot). 22.30 Thalassa. Maritiem magazine. 23.30 Nieuws en weerbericht. 00.00 Divan. Serie gesprekken. Vandaag: Adamone 00.30 L'heure de vérité. Politiek magazine. 01.30 Face à la presse. Discussieprogramma. 02.10 Le jardin de betes. (herh.). 03.05 Envoyé spécial. (herh.). 04.30 Musicales. (herh.). 05.30 Le trio Lugano. (herh.).

18.10 The clothes show. 18.35 The borrowers. 19.05 nws. 19.20 Songs of praise. 20.00 Last of the summer wine. 20.30 Lovejoy, misdaadserie. 21.20 Birds of a feather. 21.50 nws. 22.05 Scarlet and black. 23.20 Everyman. Afl.: Good enough to eat. 00.00 Shoulder to shoulder. 6-delige tv-spelen. 01.15 Remembrance meditation. 01.30 Astronomisch magazine.

BBC 2

08.15 Poddington peas. 08.20 Playdays. 08.40 Wishing. 08.50 Telling tales. 09.05 Blue Peter omnibus. 09.50 Albert the 5th musketeer. 10.15 Jonny Briggs. Serie. 10.30 TimeBusters. Sf-speelprogr. 11.00 Rugrats. 11.25 Grange Hill, jeugdserie. 11.50 Growing up wild. 12.15 The boot street band. Serie. 12.45 The O-zone. 13.00 Stingray. Serie. 13.25 Gunsmoke. Amer. westernserie. 14.15 ■ The Phil Silvers show. Serie. 14.40 The living soap. Serie. 15.00 Reg. programma. 15.30 ■ Stromboli, terra di Dio. Ital. speelfilm uit 1949. 17.10 The Louvre. Reportage over het wereldberoemde museum in Parijs. 18.00 Sarajevo compilation. Afl.1. 18.10 Rugby special. 19.10 One man and his dog. 20.00 The money programme. 20.40 The theatre school. Serie. 21.10 Locomotion. Serie reportages over treinreis door India, Rusland en Afrika. 22.00 Notes and queries. 22.35 The cenotaph. Verslag van parade die deze ochtend t.g.v. Remembrance Day gehouden werd. 23.45 Filmworks. 23.55-01.40 (■+TT) Bringing up baby. Amer. komedie uit 1938.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Golf. World Cup trofee. 10.00 Motorcross. 11.30 Boksen. 13.30 Zondag live. Met: IJshockey. NHL-wedstrijden. 15.00 Tennis. ATP-toern. Finale. Live, 17.00 Atletiek. Marathon van New York. Live. 19.00 Golf. Wold cup trofee. Live. 21.00 EK sprint zwemmen. Finales. 22.00 Motorcross. 00.00-01.30 Tennis. ATP-toern.

Duitsland 1

...00 **Disney Club.** Kindermagazine ...gasten, muziek, tekenfilm- en ...turenseries. Presentatie: Antje, ...ten en Ralf. (herh.).
...00 **Hundert Meisterwerke.** Serie ...kunstbeschouwingen. Afl.: Venus und Amor, Lucas Cranach de oudere.
...00 **Sonntagsmagazin.** Cultureel magazine.
...00 **(TT) Die Sendung mit der Maus.** Informatief kindermagazine.
... **Gedenkfeier des Volksbundes Deutscher Kriegsgräberfürsorge.** Reportage van de herdenkingsdienst die deze bond vanuit de Rijksdag in Bonn...
... **●● Presseclub.**
... **Tagesschau.** Met Wochenspiegel.
... **Katja und die Gespenster.** ...: Unsichtbare Untermieter.
... **Moskito - nichts sticht besser.** Jongerenmagazine.
... **Kopfball.** Sportmagazine.
... **Tagesschau.**
... **ARD-Sport extra.** Kunstrijden op de schaats: Skates of Gold showrijden door Olympische kampioenen. Bundesliga-ijshockey: Kölner EC - Düsseldorfer EG.
... **ARD-Ratgeber: Recht.** Tips.
... **Gott und die Welt: Brautbriefe '92.** Documentaire.
... **Tagesschau.**
... **Einblick.**
... **Sportschau.**
... **(TT) Lindenstrasse.** Afl.415.
... **Die Goldene 1.** Bekendmaking.
... **Weltspiegel.** Reportages.
... **Sportschau-Telegramm.**
... **(TT) Tagesschau.**
... **(TT) Die Männer vom K 3.** Misdaadserie. Afl.: Tanz auf dem Seil.
... **Tagesthemen-Telegramm.**
... **Kulturreport.** Vanuit Leipzig.
... **Tagesthemen.**
... **ZAK.** Weekoverzicht.
... **Sonderbericht von der Bundesversammlung Bündnis 90/Die Grünen.** Verslag partijcongres.
... **Das war die DDR.** Afl.7.
... **Berliner Nachtschwärmer.**
... **Tagesschau.**
... **Le grand escogriffe.** Frans-Italiaanse speelfilm uit 1976.
...-02.30 **Z.E.N.** Novembertage auf ... Afl.: Am Watt.

Duitsland 2

08.10 **●● Musik-Zeit.** Klassiek.
09.15 **Zur Zeit.** Religieus magazine.
09.30 **Eucharistieviering.**
10.15 **Das Taschenmesser.** Afl.4.
10.45 **Achterbahn.** Kinderserie.
11.05 **Siebenstein.**
11.30 **halb 12.** Weekoverzicht.
12.00 **●● Das Sonntagskonzert.**
12.45 **Heute.**
12.47 **Blickpunkt.** Magazine.
13.15 **Damals.** Afl.: Weltraumträume.
13.30 **An American in Paris.** Amer. speelfilm uit '51. Met: Gene Kelly e.a.
15.20 **C 14 - Archäologische Entdeckungen in Deutschland.** Serie.
15.50 **Aktion 240.** Balans.
16.00 **Europameisterschaft der Professionals in 10 Tänzen.**
17.00 **Heute.**
17.05 **Die Sport-Reportage.** Met: Voetbal, 2e Bundesliga; Biljarten, wereldcup driebanden in Berlijn; IJshockey, Bundesliga: Köln - Düsseldorf.
18.15 **ML Mona Lisa.** Vandaag: 48 uur in een streekziekenhuis.
19.00 **Heute.** Met weerbericht.
19.10 **Bonn direkt.** Parlementair magazine.
19.30 **(TT) Wunderbare Welt.** Natuurfilmserie. Afl.4 : Tierfreunde. Vandaag over mensen die zich inzetten voor dieren die in hun bestaan bedreigd worden.
20.15 **●● Aus Böblingen: Musik liegt in der Luft.** Muziekprogramma. Gasten: Caterina Valente, Bonnie Tyler, Wolfgang Petry e.a.
22.00 **Heute.**
22.10 **Sport am Sonntag.** Sportmagazine. Vandaag met Bundesligavoetbal: VfB Leipzig - SC Freiburg.
22.20 **Bericht von der Bundesversammlung Bündnis 90 / Die Grünen.** Verslag van dit partijcongres te Aken.
22.35 **(TT) Liebesroulette.** Tv-film.
23.25 **●● Die grossen Primadonnen.** Serie portretten van opera-diva's. Vandaag een portret van primadonna Renata Tebaldi, de opera-rivale van Maria Callas.
00.25 **Heute.**
00.30-02.00 **Schilten - Mit dem Nebel davongekommen.** Zwitserse speelfilm uit 1979 van Beat Kuert. Bron:Naar een roman van Hermann Burger.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus bedrijfseconomie. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Cursus Engels. 10.15 Cursus Engels voor kinderen. 10.30 Familienszenen. Afl.6. 11.00 Babylon - spricht viele Sprachen. 12.00 Länder-Menschen-Abenteuer. Reportage over Groenland-expeditie. 12.45 Sonntagsgespräch. 13.00 Europa-Magazin. 13.30 Philosophie heute. 14.15 Documentaire over de crisis in de kunsten. 14.55 Reportage over de natuur op begraafplaatsen. 15.40 ■ Archimède, le clochard. Franse speelfilm uit 1959. 17.00 Die Schlagerparade der Volksmusik. 17.45 Die Dinos. Aansl.: Käpt'n Blaubär. 18.15 Die Temperatur muss stimmen. Reportage. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.45 Lanzarote. Toeristische reportage over dit Canarische eiland. 20.15 ■ The heiress. Amer. speelfilm uit 1949. 22.10 West 3 aktuell. 22.20 Documentaire over de immigrantenstroom naar Duitsland. Afl.1. 23.05 (TT) Wer Hass sät... Afl.21. 23.55 Die Kreativen. Afl.4 : Designer sprechen über Medien. 00.55 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstösse. 08.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus bedrijfseconomie. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Klamottenkiste. 10.00 Kinder-Kino. Aansl.: Schneeweisschen und Rosenrot, speelfilm. 11.30 Tele-Akademie. 12.15 Documentaire over de verwereldlijking van de katholieke kerk van 1803 in Baden en Württemberg. 13.00 Babylon. 14.00 Eisenbahnromantik. 14.45 Käpt'n Blaubär Club. 15.05 Literarische Moderne. Afl.: Ein Traumspiel. Vandaag een toneelspel van August Strindberg. 17.00 Präsidentenmord in Dallas. Afl.1 : John F. Kennedy - Legende ohne Ende. 17.45 Land und Leute. 18.15 Sauhatz - das Sportquiz. 18.45 Ich trage einen grossen Namen. 19.15 Die Deutsche Schlagerparade. 20.00 Tagesschau. 20.15 Inseln. Afl.: Jersey. 21.00 Südwest aktuell. 21.05 Sonde. 21.50 Fluchtlicht. 22.45 Wortwechsel. 23.30 Loriot - Fernsehen auf dem Sofa. Afl.1. 00.15 Schlussnachrichten. 00.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 Tekenfilm. 06.10 Scooby Doo. 06.35 David the gnome. 07.05 ■ 07.35 The Jetsons. 08.00 Li-La-Launebär. 08.30 The Flinstone frolics. 08.55 Hanna Barbera Party. 09.25 Pirates of Dark Water. 09.55 Kunst und Botschaft. Serie. 10.00 Wonder Woman. Afl.: Discofieber. 11.00 Quantum leap, sf-serie. 12.00 Tropical heat. 13.00 Voetbalmagazine rond de Champions League. 13.35 Out of this world. Serie. 14.10 Munsters today, serie. 14.35 Disney Filmparade: Little spies. Amer. avonturenfilm uit 1986. 16.50 Renegade. Ital. komedie uit 1987. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Aber Hallo. Show. 20.15 Hochwürden erbt das Paradies. Duitse komedie uit 1993. 22.05 Spiegel TV. 22.50 Prime Time - Spätausgabe. 23.10 Eden. Erotische soapserie. 23.40 Playboy late night. 00.10 Kanal 4 00.40 Kulturmagazin. Cultureel magazine. 00.45 Out of this world. Serie. 01.10 Family ties, comedyserie. 01.40 Who's the boss? 02.15 Explosiv - Das Magazin. (herh.). 02.45 Hans Meiser. (herh.). 03.40 Ilona Christen. (herh.). 04.35 Ironside, misdaadserie. 05.30 The bold and the beautiful.

SAT 1

05.05 Voetbalmagazine. 06.15 DROPS! 06.45 Silverhawks. 07.15 Zorro. 07.45 Grisu, der kleine Drache. 08.15 Die Astro-Dinos. 08.45 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion. 10.00 Extra ran. NBA-basketbal. 11.00 aLSo. Politiek magazine. 12.00 Bergsportmagazine. 12.40 Auf den Spuren der Allmächtigen. 13.15 The adventures of the black stallion. 13.50 The great Missouri raid, Amer. western uit 1951. 15.20 The count of Monte Christo. Engelse avonturenfilm uit 1974. 17.25 Baywatch. Amer. actieserie. 18.20 Glücksrad. 19.05 Sat.1 News. 19.15 Voetbalmagazine. 20.15 Things change. Amer. komedie uit 1988. Aansl.: TopNEWS. 22.05 Talk im Turm. 23.30 24 Stunden. 00.00 So gesehen. 00.10 The count of Monte Christo. Engelse avonturenfilm uit 1974. 02.00 Things change. (herh.). 03.35 The great Missouri raid. (herh.).

België/TV 1

09.00 **Samson.** Met tekenfilms.
10.00 **Eucharistieviering.** Vanuit de Sint Servaaskerk te Grimbergen.
11.00 **De zevende dag.** Nieuwsmagazine over politiek, media en cultuur.
12.30 **Sportmiddag.** Sportmagazine.
13.00 **Fabian van Fallada.** 13-delige jeugdserie. Afl.11 : Goliath slaat toe.
13.30 **Bizon.** Tsjechoslowaakse jeugdfilm uit 1989.
15.15 **De zondagsvriend.** Gevarieerd magazine met Michel Follet. Afl.6.
16.00 **Tv 1 - Top 30.** De 30 best verkochte singles in Vlaanderen.
16.30 **1 voor iedereen.** Gevarieerd zondagnamiddagmagazine.
17.30 **Mijn idee.** Serie verhalen voor kinderen gebaseerd op scripts die door kinderen geschreven zijn. Afl.: Truus. Scenario: Astrid van der Zwet (14 jaar).
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl.318.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Gered door de bel** (Saved by the bell) Amerikaanse serie. Afl.38 : Snow white and the seven dorks.
18.35 **Niveau 4.** Afl.: Décors.
19.00 **Cosby show.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Warning: a double-lit candle can couse a meltdown.
19.25 **Mededelingen** en overzicht.
19.30 **Journaal en sport.**
19.45 **Sportweekend.**
20.15 **Morgen maandag.** Rechtstreeks programma.
21.05 **N.V. De wereld.** Magazine met verhalen over mensen en emoties.
21.40 **Pleidooi.** Nederlandse serie. Met: Gijs Scholten van Aschat, Carine Crutzen e.a. Afl.6.
Moerenhout wordt door een drugsdealer aangeklaagd wegens hardhandig optreden tijdens haar arrestatie. Om een schorsing te voorkomen spannen Moerenhout en Pam een kort geding aan. Een andere zaak die tegelijkertijd loopt is die van Victor tegen zijn vader.
22.35 **Weekend en sport.**
23.00-23.40 **Ziggurat.** Kunstmagazine.

België/TV 2

Geen Uitzending

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 12.15 Linea verde. 13.00 Linea verde documenti. 13.30 Nieuws. 14.00 Toto-tv radio corriere. 14.15 Domenica in... 15.20 Cambio di campo. 15.30 Domenica in. 16.20 Solo per i finali. 16.30 Domenica in. 18.00 Nieuws. 18.10 90. minuto. 19.00 Domenica in... 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 sport. 20.40 La RAI presenta una coproduzione RAIUNO. 22.25 La domenica sportiva. 23.25 TG1. 23.30 New York: Athletica leggera. 23.55 Roma: Ippica. 00.10 Laatste nieuws. 00.30 La Straordinara avventura di D.B. Cooper.

BBC 1

08.05 Match of the day - The road to Wembley. 09.00 Remembrance meditation. 09.15 Actueel ochtendmagazine. Met om 9.15 en 10.00 nws. 10.15 Disabled lives. 11.00 See hear! 11.30 The Cenotaph. Herdenkingsplechtigheid. 12.55 Meditation. 13.00 Bellamy rides again. 13.30 CountryFile. 13.55 Week. 14.00 nws. Aansl.: On the record. 15.00 EastEnders, soapserie. 16.00 Sam Whiskey. Amer. speelfilm uit 1969. 17.35 Stay tooned. 18.00 Children in need - Pause for Pudsey.

Super Channel

05.30 CNBC Business weekly. 06.00 International business view. 06.30 Super shop. 07.30 Super Shop 08.00 ITN World News. 08.30 John Osteen ministries. 09.00 Key of David. 09.30 Victory. 10.00 International business view. 10.30 Super shop. 11.00 Hour of power. 12.00 Super shop. 13.00 Charisma TV. 13.30 E.R.F.. 14.00 Super sports. 17.00 Meet the press. 18.30 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Videofashion. 20.00 Now. 21.00 Miniserie. 22.00 ITN World news. 22.30 FT Reports. 23.00 Super sports. 00.00 Cultured club. 00.30 The golden age of rock 'n' roll. (herh.). 01.30 Eco record. 02.00 China news Europe. 05.00 NBC Network News.

MTV

08.00 Viewers choice weekend. 10.30 News - weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20. 13.30 First look. 14.00 Sports. 14.30 The real world II. 15.00 Viewers choice weekend. 18.00 The pulse. 18.30 News - weekend edition. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Beavis & Butthead. 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Marijne van der Vlugt. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

06.00 Moneyweek. 06.30 Healthworks. 07.00 Showbiz. 07.30 Science and technology. 08.30 The big story. 09.00 Pinnacle. 09.30 World business this week. 10.00 Larry King weekend. 11.00 Showbiz. 11.30 Style. 12.00 Earth matters. 12.30 Inside business. 13.00 World report. 15.00 Your money. 15.30 Newsmaker sunday. 16.00 Travel guide. 17.00 World business this week. 17.30 Intern. correspondents. 18.00 Futurewatch. 18.30 Moneyweek. 19.00 The week in review. 20.00 World report. 02.00 Special reports.

TV — Films Video

België/TV 1
13.30 Bizon (Tsjechoslowakije, 1989).
Jeugdfilm over een jongetje dat in zijn fantasie een buitenaards wezen ontmoet.

Duitsland 2
13.30 An American in Paris (USA, 1951).
Een van de beroemdste musicals ... Gene Kelly, Leslie Caron. Regie van Vincente Minelli.

RTL4
14.15 Thieves and robbers (Italië 1983).
Komedie van Bruno Corbucci, met Bud Spencer die een Italiaanse opsporer moet ontmaskeren. Ook met Tomas Milian.

BBC 2
15.30 Stromboli, terra di Dio (Italië, 1949).
Eerste film van de vader van het neo-realisme Roberto Rossellini met latere echtgenote Ingrid Bergman. Zij had hem geschreven met ... te willen werken, hij bedacht een verhaal over een vrouw die

● *Gene Kelly en Leslie Caron (midden) voeren een dansscène uit in een van de beroemdste musicals 'An American in Paris'. (Duitsland 2 - 13.30 uur).*

niet wordt geaccepteerd door de bewoners van een Italiaans eiland. Gaat soms door merg en been.

Duitsland 3 West
15.40 Archimede le clochard (Frankrijk, 1959).
Jean Gabin als clochard die van rust houdt en heel wat te stellen krijgt met bouwvakkers. Regie van Gilles Grangier.

BBC 1
16.00 Sam whiskey (USA, 1969).
Routineuze western van Arnold Laven.
Burt Reynolds ontmoet Angie Dickinson.

Duitsland 3 West
20.15 The heiress (USA, 1949).
Oscar voor Olivia de Havilland als oude vrijster die het hof wordt gemaakt door beau Montgomery Clift. Regie van William Wyler.

RTL5
21.55 The boss' wife (USA, 1986).
Niemendalletje van Ziggy Steinberg.
Jonge effectenhandelaar wordt belaagd door hunkerende echtgenote van z'n baas.
Met Daniel Stern, Arielle Dombasle.

Nederland 3
22.28 Die blaue Stunde (Duitsland, 1992).
Psychodrama over oudere verkoopster die valt voor jonge homoseksueel.
Met Andreas Herder, Dina Leipzig. Regie van Marcel Gisler.

BBC 2
23.55 Bringing up baby (USA, 1938). Prachtkomedie van Howard Hawks, over paleontoloog Cary Grant die wispelturige Katherine Hepburn en haar huisdier, een luipaard, ontmoet.

Duitsland 1
00.50 Le grand escogriffe (Frankrijk, 1976).
Komedie van Claude Pinoteau, over een scharrelaar die de baby van een miljonairsechtpaar wil ontvoeren.
Met Yves Montand, Claude Brasseur.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Talk radio. 20.04 Appels en peren. 21.04 3-D, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Andermans veren. 12.04 VPRO und Amstel met VPRO's Music-Hall en om 13.04 Liekens en Kultenbrouwer. 14.04 Zaal op zondag. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Archief Hilversum, met om 18.04 Het concert; 18.30 De persoonlijke keus van... 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslied en levenslied.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 Nieuws (behalve om 10.00 en 17.00). 6.45-6.50 Mededelingenvoorprogramma over ... weerbericht en ... 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.30 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 Eucharistieviering. 12.02 Na de zegen. 12.50 In gesprek met de bisschop. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Reisietoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Dinkel... 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Meisterdaad hulpverlening. 20.45 Ik wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio Romantica. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Radio 3
6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somer-tijd. 15.04 De TROS presenteert de Mega Top 50. 19.04 TROS Countrytrax. 21.04 De cd-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Mol of Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 10.54 Het ochtendconcert. I. Liederen voor mezzo-sopraan en piano; 11.35 II. Junge Deutsche Philharmonie met piano; 12.18 III. Liederen voor mezzo-sopraan en piano. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Brabants Ork. met orgel. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Open boek, hoorspel. 18.00 Muziekuit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00-24.00 VPRO jazz op vier met om 22.00 Jazzgeschiedenis; 22.30 VPRO jazz op vier concert. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 9.00 Postbus 94, met Ria van Grinsven. 10.00 Postbus 94 klassiek. 11.00 Trefpunt. Praatprogramma rechtstreeks vanuit De Perron in Maastricht. Luisteraars kunnen reageren op actuele thema's. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Sport, internationale, nationale en regionale sport en uitslagen. Eindredactie en presentatie: Alf Poell.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie met Guy de Pré. 11.00 Bengels. Kindvriendelijk programma met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of flop met Conny Neefs. 14.00 Feestag, muzikaal familieprogramma met Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportmagazine. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculì Funiculà. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot zondagavond. (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtprogramma (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws elk heel uur. 6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.05 Veranstaltungstips; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Wunschkonzert. 10.05 Treffpunkt Frischauf mit Charles Dosquet. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 15.05 Sportfunk. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.05 Volkstümliches Schlagerkarussell mit Charles Dosquet.

Happy RTL Radio
5.00 Nieuws. 5.00 Dauwtrappen. 8.00 De Goudmijn. 10.00 Koffieklingen, Jan van de Putte. 12.00 Mart van de Stadt. 14.00 Club 70 met Bart van Gogh. 16.00 Vrijheid Blijheid, Luc van Rooij. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 8.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Melodien. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Chöre der Welt. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie (19.30 Ohrenblick). 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-nachtexpress.

TE KOOP

BRUNSSUM (Villapark Noord) Schumanstraat 26
Vrijstaande bungalow, op rustige en goede stand gelegen. Ruime inpandige garage met c.v./berging en hobbyruimte. Royale entree, met gastentoilet. Living met open haard en toegang tot het terras en omsloten tuin (grondopp. ca. 1000 m²). Dichte eetkeuken met apparatuur. Totaal vier slaapkamers en een badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en tweede toilet.
Prijs ƒ 349.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Gracht), Elisagracht 23
Aan woonerf gelegen woning met berging aan de voorzijde. Entree met garderobe naar open keuken en ruime woonkamer met toegang naar de achteruin. Trap naar verdieping, alwaar drie slaapkamers, een badkamer met ligbad, v.w. en toilet. De achterzijde is vrij gelegen en biedt optimale privacy.
Prijs ƒ 152.500,- k.k.

HEERLEN, Oude Veemarktstraat 4
Winkelruimte ca. 150 m² op de begane grond met toiletgroep. Het souterrain is als keuken ingericht. Het object is o.a. geschikt als biljart/café-restaurantje, koffieshop etc. **Huurprijs ƒ 21.000,- p.jaar.**

HOENSBROEK Mijnbouwstraat 20
Halfvrijstaand woonhuis met garage en geheel omsloten tuin. Indeling: entree met gastentoilet, m.k., woonkamer met schuifpui naar tuin, open keuken met gascomfort. 1e verdieping: drie slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w., (mog.h. voor 2e toilet). 2e verdieping: vierde slaapkamer en cv-ruimte.
Prijs ƒ 185.000,- k.k.

SIMPELVELD Laurenthof 5
Rustig gelegen vrijstaande bungalow met patio's op diverse niveaus en garage op loopafstand. Ruime entree met gastentoilet en m.k. Woonkamer ca. 56 m² met marmervloer, vrijhangende moderne open haard en schuifpui naar tuin. Dichte eetkeuken met div. apparatuur. Slaapkamer met garderobekast, badkamer met ligbad, dubb. v.w. In souterrain drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Separaat wasruimte. Dak is geheel vernieuwd en geïsoleerd.
Prijs ƒ 310.000,- k.k.

HEERLEN-centrum Akerstraat 23
Representatieve kantoor/winkelruimte op goede zichtlokatie en nabij het kernwinkelapparaat van Heerlen. De totale oppervlakte bedraagt circa 215 m² en is flexibel indeelbaar.
Huurprijs ƒ 4500,- per maand excl. BTW en servicekosten.

KERKRADE (Holz) Abtenlaan 34
Groot halfvrijstaand woonhuis met diverse kelders, ruime entree en woonkamer met parketvloer. Dichte keuken met moderne eiken keukeninstallatie. Omsloten tuin met fietsenberging. Totaal vijf slaapkamers, zolder en een schitterend uitgevoerde badkamer. Dit huis is van kwalitatief hoogwaardige materialen voorzien en moet echt van binnen gezien worden.
Prijs ƒ 310.000,- k.k.

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-712040
fax. 045-711357
Scharnerweg 116B, 6224 JK Maastricht,
tel. 043-636655
fax. 043-634999
A.J.M. Sijstermans
NVM MAKELAAR

HEERLEN Winkelcentrum (De Plu)
Drie winkelruimten, resp. 62 m², 70 m², 109.5 m². **Huurprijs ƒ 450,- per m²**, voorschot serv.kosten ƒ 75,- p. m². Voorkeur voor branche die aansluit op het MODE-LAND.

HEERLEN Dr. Poelsstr. 21-23
Kantoorruimte op de tweede verdieping groot ca. 120 m².
Huurprijs ƒ 1.100,- p/mnd. excl. BTW en voorschot sk/cv.

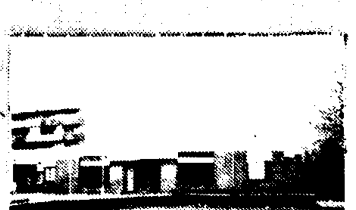

KERKRADE (Eygelshoven) Portbeemden 17
In het centrum gelegen vrijstaand woonhuis met ruime garage en royale tuin. Indeling: twee kelders, hal met ontvang/kantoorruimte en gastentoilet. Grote woonkamer met parketvloer en schuifpui naar het terras. Dichte keuken met installatie. Werkkamer met toegang naar de garage. Op de verdieping zijn vier slaapkamers en een badkamer met o.a. ligbad.
Prijs ƒ 285.000,- k.k.

LANDGRAAF (Schaesberg) Kakertsweg 28a
Halfvrijstaand woonhuis met circa 200 m² loods en opslagruimte in het souterrain. Het woonhuis heeft een inpandige garage, is geheel onderkelderd. Aan de straatzijde bevindt zich entree, toilet (doorzon)-woonkamer en een dichte keuken met balkon. Drie slaapkamers en een badkamer met douche. Zolder.
Prijs ƒ 249.000,- k.k.

MAASTRICHT winkelcentrum (Entre Deux)
Buitenwinkel ca. 51.5 m² groot.
Huurprijs ƒ 650 m². Voorschot serv.kosten ƒ 70,- per m². Bijdrage winkeliersver. ƒ 40,- p. m².

KERKRADE-WEST (Eikerplein)
Winkelruimte t.b.v. een supermarkt ca. 400 m².
Huurprijs ƒ 2900,- per maand.

Zonnebanken/Zonnehemels

Nieuw! Pas geopend de grootste zonne-vakspeciaalzaak in de regio: GOERGEN zonnehemels. Nog steeds met spectaculaire openingsaanbiedingen. Alles met 3 jaar garantie, Rijksweg Noord 97, Sittard 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis).

ZONDAG open van 13.00 tot 17.00 uur. Di. t.m za. v.a. 10.00 uur. De goedkoopste Belg in zonnehemels. Zonneland, Rijksweg 92, Dilsen. Telef. 09-32.89757869. (Grote weg tussen Maasmechelen en Maaseik).

Fa. HORIZON, nieuw geopend in Sittard vanaf 11-11 v.a. 10.00-21.00 uur. Nieuwste modellen '94, alle hemels extra beveiligd met acryl glas. Spectaculaire openingsaanbieding. Kom en vergelijk, bezoek onze showruimte. Alle toestellen rechtstreeks van fabriek. Kollenberg 5, (weg naar St. Rosakapel) Sittard. Telef. 046-511695.

Verzamelingen

Te k. verzameling BEELDJES, 160 stuks, hoogte 5 tot 22 cm. Tel. 04450-4369.

Vakantie en Rekreatie

USA/Canada

Reisinformatie-avond USA & Canada
Wereldcontact Reizen (ANVR SGR) organiseert informatie-avonden: reis- en landeninformatie d.m.v. exclusieve Nederlands gesproken, grootbeeld-videopresentatie en een reismarkt. I.s.m. KLM, Northwest Airlines, Trans World Airlines, Singapore Airlines, Canadian Airlines, Canada 3000, Martinair, Via Rail en Amtrak

23/11 MECC Maastricht; 24/11 Theater de Meervaart, Amsterdam; 25/11 Theater Orpheus, Apeldoorn; 29/11 Theater de Lawei, Drachten; 30/11 Zalencentrum Engels, Rotterdam; 1/12 Dorint Hotel, Eindhoven.

Zaal open voor informatie; 18.45 uur.
Videoprogramma 19.30-20.30 uur Amerika;
21.10-22.10 Canada. Toegang ƒ 5,- p.p.
Plaatsreservering (noodzakelijk) en informatie:
Wereldcontact, tel. 03438-30555
WERELDCONTACT, VERRE REIZEN MET EXTRA'S.

Spanje

Spanjebruin in de winter!
Boek nu 8 dagen Gran Canaria v.a.
ƒ 569,- p.p.
inclusief appartement en vliegretour. Voor meer info, bel:
BEACH RESORT AGENCY ☎ 040 - 53 82 79.

Gr.Brit./Ierland

London CHRISTMAS SHOPPING. Stuntprijs ƒ 129,-. 3/12 en 17/12. Gratis: lichttour, lunchpakket en consumpties. Alle kantoren van Hulst en van Hulst Montemar. Tel. 040-122363.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Div. Buitenland

Steden-vakanties
3, 6 of 8 daagse reizen naar York, Parijs, London, Praag, Wenen, Rome of Budapest met H.P. en gids. Bijv. 6 dgn. Praag v. 22-11 slechts ƒ 419,- incl. veel extra's

Autoreizen/ Sneeuw
8 dgn. Zillertal v.a. ƒ 460,- of 8 dgn. Zd. Tirol v.a. ƒ 495,-. Let op onze interess. kinderkorting! Ook met pendelreis.
KRISTAL REIZEN
Den Bosch en Berlicum.
Bel: 073-131491

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Zeilen/Boten

Te koop aangeboden
Geinkruiser
8x2.65 40 pk Mercedes.
Geheel gerenoveerd in '91.
Vr.pr. ƒ 39.000,-.
Tevens nog verhuur van aanlegplaatsen.
Inl. 043-671814
Jachtbem. Pietersplas

Vaarschool Snijders
Geef u nu op voor de cursus vaarbewijs, voor zorgeloos varen in de zomer van '94. Start cursus 30-11-'93; examen februari '94. Voor meer info. telef. 043-633034.

Polyeter weekend KRUISER, l. 6.20, br. 2.20, incl. trailer, 60 PK, Volvo Penta inb., toilet, binnen gerenov. en motor gerevis. in 1993, pr. ƒ 18.000,-. 043-644835.

Caravans/tenten

Atlas Stacaravanshow
zaterdag 13 en zondag 14 november a.s.
Kom nu kijken naar de nieuwe modellen 1994!
Tijdens show aantrekkelijke aanbiedingen.
Atlas Europa's meest verkochte stacaravan.
Camping High Chaparral, Oirsbeek. ☎ 04492-2044.

CHATEAU HOMECAR
Verkoop, verhuur, reparatie, taxatie van alle merken caravans. De '94 modellen zijn uit voorraad leverbaar.
RALON, Brommelen, 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Caravanshow
KNAUS Sudwind '94
De mooiste,
de beste,
de compleetste
voor een normale prijs!!!
HOBBY CARAVANS
Europa's meest verkochte.
Nu bestellen,
voorjaar '94 leveren.
BURSTNER CARAVANS
modellen '94
Duitse kwaliteit voor een normale prijs.
Aanbieding in overjarige.
Caravan Import Feijts
Hoofdstraat 84,
AMSTENRADE

Winter aktie
ALPENKREUZER VOUWWAGENS
Compleet met diepe voortent / oplooprem / vaste deksel / imperiaal / RVS keuken / 3-pits / tafel / reserve wiel.
van ƒ 7.995,-
voor ƒ 6.995,-
Caravan Import Feijts
Hoofdstraat 84,
AMSTENRADE

De nieuwe kollektie caravans van de merken:
KIP, CARAVELAIR, WILK, PREDOM
vindt u bij de enige off. dealer/importeur voor Limburg:
Beckers Sittard
Ook de 1994 modellen van CONWAY VOUWWAGENS staan voor 'n uitgebreide bezichtiging.
BECKERS SITTARD, Handelsstraat 22-24-31 (Handelscentrum Bergerweg) Sittard. Ruim aanbod (BOVAG) occasions van alle bekende merken.

Te koop CARAVAN Sprite Sport 435 '75, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-254312.

Caravans HOBBY 420 '91 '92; 430 '93; 460 '91; 470 '90; 520 TQM '90; 400 eindk. '88; Bürstner 4800 TN Holiday '92. 04498-54390.

HOBBY Caravans 370, '87 '90; 400 '86, '89, '93; 420 '91, '93; 450 '88; 460 '93, 470 '93. Div. andere modellen. R.v. Gelrestr. 45, Nieuwstadt. ☎ 04498-54664.

CAMPER te koop, VW LT 6 cylinder diesel. Opbouw Bergland 1985/'91/'92, compleet gerestaureerd, Topbox, 5-6 slaappl., koelkast, 4 vlams kookpl., douche, w.c., truma boiler en verwarming. Draaibare piloten stoelen, generator, fietsen imperial, luifel, met kleine schade, vr. pr. ƒ 27.500,-. Telefoon 046-752875 na 19.30 uur.

Inruil TOERCARAVANS te koop: Adria touring '87; Avento 445 TL '84; Hobby 495 Prestige '89. Camping High Chaparral, Oirsbeek. Telefoon 04492-2044.

CARAVAN Kip 450, model 1975, l. 5.60, voortent, vr.pr. ƒ 1.250,-. 04498-54319.

CARAVANSTALLING te huur in Heerlen, overdekt ƒ 450,-, buiten ƒ 225,-. Tel. 09-32.89722307 / 045-216476.

De OLDE Caravan. Uw dealer voor Beyerland-Sprinter-Vitesse-Quartz-Award tourcaravans en Raclet vouwwagens. Tevens gebruikte caravans en vouwwagens. Een uitgebreide onderdelen- en accessoiresshop, verhuur, onderhoud en reparatie. voor service en kwaliteit is uw adres: Dr. Nolenslaan 141, ind.park. Nrd., Sittard, telef. 046-513634.

OPRUIMING caravanvoortenten restant/gebruikt/showmodellen. Voortentencentrum Theo Stet BV, Eindhoven: 040-482945.

Inkoop, verkoop, verhuur, reparatie en schaderegelingen: BARTELS Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Telef. 04492-1870.

OPRUIMING! Overjarige caravan voortenten nu tot 50% korting. ans Stassar, Hoensbroek, Heisterberg 78. ☎ 045-224200.

CARAVAN- en botenstalling aangeb.: Gronsveld, Stationsstr. 44. ☎ 04408-1251.

Te koop BÜRSTNER caravan 3900 TN, bwj. '92, met toiletruimte en voort., gewicht 670 kg, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 13.950,-. ☎ 04754-85676.

Te koop caravan merk MUNSTERLAND de luxe 4.70 m, bwj. '78, nw. voort., ijsk., kachel, en vele extra's. Heerenweg 336c, Heerlen (alleen zondag).

TOURCARAVAN Caravelair 3-4 pers., met voortent en kachel, i.z.g.st., ƒ 1.350,-. Tel. 045-259642.

Campers

ALLVAN Campers BV. Te koop 2-5 persoons campers, i.z.g.st. Info. 04709-85133 of 82761.

Te k. CAMPER 4 -pers. VW Remo, bovenslaper, zeer compl. m. fietsenrek, verw., veel bergruimte, km.st. 95.000, vr.pr. ƒ 9.500,-. Tel. 045-708604 b.g.g. 721790.

Te koop Ford TRANSIT Camper,opbouw 1982, pr. ƒ 5.500,-. Tel. 045-214639.

Campeerauto merk TABBERT, bwj. '88. Soppestr. 9, Spaubeek. 04493-1981.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten
koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.
WITTE HAL
SITTARD, HEERLEN, MAASTRICHT EN VENLO
Waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst
60% korting
Elke dag nieuwe aanvoer
Elke dag superlage aanbiedingen
OP = OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Multitech portable KTV
KT 8220, 37 cm., teletekst, afstandsbediening.
Geen ƒ 598,- of ƒ 498,- maar
ƒ 397,-

Sony midi-set
MAC-1700, 2 x 45 W. vermogen, tuner met 30 presets, dubbel cassettedeck met autoreverse, 7-bands equalizer, pulse CD-speler.
Geen ƒ 1.399,- of ƒ 1.299,- maar
ƒ 1.147,-

Zanussi 240 liter koeler Z-6245
Automatische ontdooiing, als beste getest.
Geen ƒ 999,- of ƒ 848,- maar
ƒ 598,-

Bosch 1100 Watt stofzuiger
Compleet met accessoires.
Geen ƒ 299,- of ƒ 248,- maar
ƒ 198,-

Witte hal
Sittard
Bergerweg 51-53. Industrieterrein Bergerweg.
Tel. 046-518162.
Maastricht
Scharnerweg 66-70, achter Horn keukensuper.
Tel. 043-633162.
Heerlen
Heerlerbaan 273, naast Horn keukensuper.
Tel. 045-426842.
Venlo
Sloterbeekstraat 10. Tel. 077-522525.

Op 19 november a.s. vanaf 12.00 uur tot 16.00 uur, Molenvaartstraat 14, industriegebied Haefland te Brunssum, VERKOOP van tweedehands witgoedapparatuur o.a. wasmachines, wasdrogers, koelkasten, kooktoestellen. Betaling dient te geschieden in US dollars.

Te k. orig. Amer. Philco KOELKAST, klass. uit de jaren '50, bol type, m. uit. zorg gerestaur. pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-214063.

BAKPLAAT 44x44 cm 3000 W ƒ 450,-; grote gaspit + gasfles + zware koekepan 40 cm samen ƒ 175,-; 2 stofjassen, wit, mt. 50, nieuw ƒ 50,-; 2000 plastic vorkjes ƒ 40,-; 2000 vleesschaaltjes ƒ 35,-; 10 kg papieren zakjes ƒ 30,-. Tel. 045-425128.

Te koop Miele WASAUTOMAAT en wasdroger, samen ƒ 150,-. Telef. 045-711734.

IJSK. gasf. ƒ 95,-, wasautom. ƒ 175,-, diepvr. ƒ 175,-, wasdr. ƒ 175,-. ☎ 045-725595.

Opleidingen

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Massage
voor mannen: beginnerscursus 2 weekenden in Maart. Nationaal Sportcentrum Sittard. Folder: Thomas. ☎ 020-6981977 (antw.app.)

AZ VERANDAS GENK
DE MEEST VOORUITSTREVENDE VERANDASPECIALIST !

U zoekt een veranda aangepast aan de stijl van uw woning. Vervaardigd uit hoogkwalitatieve materialen. Tijdig geplaatst en perfekt afgewerkt. Twijfel dan niet langer en breng ons kortelings een bezoek.

SPECIALE NAJAARS-VOORWAARDEN !
Superisolerende dubbelbeglazing voor de prijs van gewoon dubbel glas !

UNIEK AAN EEN AZ VERANDA
Colorsystem profielen : *deze profielen met kleurstrip (acht kleur-mogelijkheden) verlenen uw AZ veranda een uiterst mooi uitzicht, en onderscheiden hem van al zijn concurrenten.*
Reflex dakplaten : *lekker koel in de zomer, superisolerend in de winter. De zonreflekterende coating houdt de temperatuur in uw veranda steeds op een aangenaam niveau. de 20 mm dikke dakplaat zorgt voor een uitstekende isolatie.*

OOK ZONDAGS OPEN !
Openingsuren :
ma. - vr. : van 9 uur tot 18 uur
za. en zo. : van 13 uur tot 18 uur

INFOLIJN: 09 32 89/36 32 69
AZ Verandas Genk
Hasseltweg 194 - 3600 Genk (België) - tel. 0932 - 89363269
Autobaan Weert - Maastricht - Antwerpen of Heerlen - Geleen - Antwerpen (afrit Genk Oost) ca. 8 km rechtdoor richting Bokrijk, of Eindhoven - Valkenswaard - Lommel - Hasselt - Genk.
Voor een volledige wegomschrijving, bel onze infolijn (0932 - 89363269).

Uitgaanswegwijzer

Dancing Gorissen
Brunssum
Vanavond dansen met
TRIO ROMANTICA

Restaurant SUMATRA echt Indisch eten. Arnoldenstr. 29, Stein. Tel. 046-333190.

Huwelijksbureaus

All you need is love?
Om een levenspartner te vinden moet je soms het toeval een handje helpen. Dat kan discreet en effectief via PERSOONLIJKE BEMIDDELING. Voor iedereen betaalbaar.
Bel voor meer info:
Heerlen e.o.:...... 045-726539..... mevr. Luchtman
Roermond e.o.:..... 04750-15534.... mevr. Nabarro
Maastricht e.o.:... 043-210126..... mevr. Tuin
GRATIS BROCHURE VOOR PARTNERZOEKENDEN
Dhr/Mevr:..
Adres:..
Woonplaats:..
Telefoon:..
Stuur deze bon naar: Postbus 525, 6040 AM Roermond. Postbus 2909, 6201 NA Maastricht of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.
Mens en Relatie
Erkend AVR met vertrouwen van WVC!

Rijles

Gezien op TV!
ANWB Autorijleskampen
De ANWB organiseert een unieke rij-opleiding. Afhankelijk van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen.
Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Haal uw rijbewijs in 2-4-8 weken bij verkeersschool Theo van BENTUM in Heerlen, Geleen en Maastricht. 17 jaar? Begin dan nu met het theorie-certificaat!! Dat is de beste start. Auto, motor, vrachtwagen, bus, C.C.V.-B. Nieuwstr. 86, Hoensbroek. ANWB en Bovag erkend. 045-217487. Bel nu!!

Carnaval

Grote CARNAVALSWAGEN opbouw (2 clowns) te koop. Hilleshagerweg 57, Mechelen.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massageped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

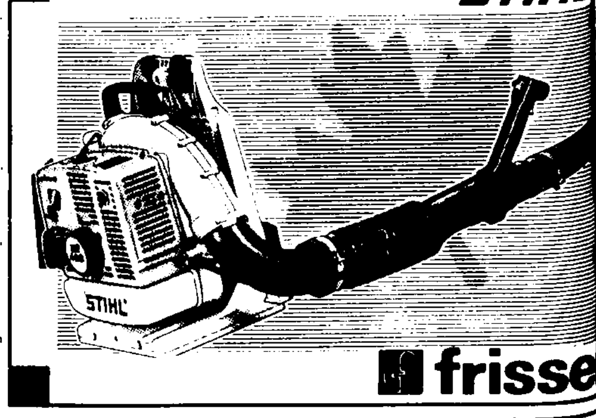
Muziek

Hanika Gitaren
handgebouwd
kwaliteit als vanouds
Speciale Sint- Kerst-aanbieding
15% korting
Jacobs Music bv
ALLES OP MUZIEKGEBIED
Kerkstraat 111a, Brunssum. Tel. 045-252615.

Yamaha PSR 510 keyboard.
In een woord: GRANDIOOS! Veel meer dan zomaar een opvolger van de PSR 500. Inclusief stroomvoeding, degelijk statief en hoofdtelefoon van ƒ 2.049,- voor
ƒ 1.795,-. Het decemberkado!!
STALMEIER MUSIC de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045-214253 HOENSBROEK

SHOWVERLICHTING voor discotheken, drive in shows of bands. Limburgs goedkoopste adres. Bezoek onze showroom. Highlite International, Huls 14, Simpelveld. Tel. 045-444907.

A.s. zaterdag 13 november van 13.00 tot 16.00 uur. Demo-concert op het electronisch orgel door organist Jack, bij Muziekhuis Sjo BUSCH. Haverterpoort 7, Nieuwstadt. 04498-53988

De luchtbezems van STIHL
frissen

Frissen bv
te Valkenburg verkoopt alle machines materiaal voor een perfect onderhoud van uw groenvoorzienin
frissen
Vroenhof 86 6301 KH Valkenburg
Telefoon 04406-40338 Telefax 04406-42
Divisie tuin en park

Roger Brakelé

Gediplomeerd pianodocent piano- en keyboardlessen.
☎ 045-215621.

De muziekzaak van de jaren '90
Op donderdag 18 november van 16.00 tot 21.00 uur demonstreert Michel Voncken het nieuwste
Orla keyboard KX 750.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein.
Tel. 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond.

RB Sound Service Stein VERBOUWINGSUITVERKOOP! Nu op de hele voorraad 15% korting (m.u.v. afgepr. art. en occ.) Kruisstraat 22, Stein. 046-332804.

Te koop KAWAI Piano, notenhout, ƒ 4.500,-. Tel. 045-428105.

Amateurband zoekt ZANGER(ERS), stijl rock-pop voor optredens. 043-219382.

Te koop goede witte STUDIEPIANO, prijs nader overeen te komen. ☎ 045-719698.

Te koop SYNTH Yamaha SY 22, ƒ Juno 106, ƒ 950,-; Peavey Unity 1000, naals, ƒ 850,-; Se Kawai Q 80, ƒ 900,-; computer Korg ƒ 600,-; Alesis Midi effect processor, Peavey monitorbox 1 ƒ 650,-; Microfoons ƒ 190,-; Shure 545 ƒ 125,-. Telef. 045-4251

Mental-Rape zoekt BASSIST m/v, cros underground. Demo, oefenruimte en op aanwezig. Melden bij Tel. 09-49.2407.1384.

Te koop CONCERT GEL Yamaha, pr Telef. 045-221414.

PIANO te koop, ƒ Tel. 045-223530.

Te koop B bas 4 cil. safoon. Telefoon 72062.

"Die Palemiger S zoeken (ervaren) m DRUMMER met zang tijd tussen 20-30 jaa werk. ☎ 045-313031, naar Peer.

Te koop Alt SAXO 1½ jaar oud. Telef. 420986.

Gevr. TOETSENIST v te richten duo of trio, repetitieruimte aa Tel. 045-232318.

KNOP-ACCORDEONS, ook occasions, inruil lijk. Telefoon 020-64 ook 's-avonds en weeken

DRUMMER gezocht ervaring voor Funk-, jazzband. 045-417923.

Ervaren ZANGER voor 100-werk gezocht. 520035, na 13.00 uur.

Te k. electronisch O GEM 50, in zeer goede ƒ 800,-. ☎ 045-324323.

Diversen

14 november
Koopzondag
in Makado-Beek.

De Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Communic en Hypnotherapie organiseert een interessante
LEZING over HYPNOTHERAP
Datum: 26 november '93. Plaats: Dommelhof, Toekom 5, 3910 Neerpelt België. Aanvang 19.30u. Toegangsp ƒ 5,- of Bfr.100. Tel. info: 04756-3467 en 020-69985 Tevens uitgebreide info over de nieuwe beroepsoplei tot zelfstandig hypnotherapeut. Start maart 1994.

MAKITA HERFST-AKTIE
Elektrische kettingzagen voor het professionele werk het zagen van uw brandhout.
Prijzen vanaf ƒ 423,- (incl. BTW
KERP
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Rugzakken, nu kopen!!!
Enorme kortingen
Coleman Red Fox, inhoud 65 ltr./2400 gr. van ƒ 319,- n ƒ 139,-
Coleman Red Fox, inhoud 55 ltr./2200 gr. van ƒ 275,- n ƒ 129,-
Coleman 55 ltr./1300 gr., van ƒ 199,- nu ƒ 119,-
Coleman 40 ltr./1000 gr., van ƒ 149,- nu ƒ 99,-
Duizend-en-een originele kado-ideeën in onze grote rekreatie-super en Outdoor Shop!
Beckers Sittard
Handelsstraat 22-24-31 (Handelscentrum Bergerweg) Sittard.

HOOGBEGAAFD, wat betekent dat? In de boekhandel ISBN 90-801503-1-2. Vraag onze thuistest aan. Vereniging Mensa, Postbus 100, 3500 LD Utrecht.

Te k. NINTENDO spelcomputer met 6 spellen ƒ 400,-; jongensfiets leeft. plusm. 8 jr. ƒ 100,-; keukenblok met bovenkastjes, massief Meranti, 2.70m. ƒ 1.500,-. Tel. 04762-1938.

Te k. weg. omst. antiek 4-potig Van Laren BILJART, 1.10x2.20m. 04404-1654.

ATARI Mega ST1 60 Hd, kleurenmon. paper and white. MS-DOS em. + soft.; 5 ant. deuren 88x229; polyester roeiboot 3 mtr x plm. 140 + Johnson b.b.motor 4 pk, pr.n.o.t.k. 046-748752.

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nwe gebit prothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek. 045-228211.

ZOLDER verkoop!! Zondag 14 november van 11.00 tot 15.00 uur, o.a.: speelgoed, zonnehemel, boeken, ski's. Industriestr. 4, Kerkrade. Telefoon 045-416000.

Te koop witte BEDR KLEDING voor bouwv ƒ 30,- per stel, jas en b Telef. 045-311136.

Te koop electr. TRAP (Otto Ooms), 6,5 jr. oud. n.o.t.k. Telef. 045-319087 323728.

NOVEEN St. Clara. Be rijk. Vraag alleen posi dingen. Bid 9 dagen Wees Gegroet bij een u dende kaars, ook als geen zin in heeft. Vraag dingen die vast onmog lijken om verhoord te den en iets wat u ter h ligt. Laat de negende dag kaars geheel opbranden publiceer dit bericht. U wat u vroeg. G.H.

Te koop KERSTBOM Picea abies mt. 140-220 (gewone spar). Picea om ca (omorika spar) mt. 220 cm., mt. 100-150 Telefoon 04756-5676. 04756-2956.

Te koop FITNESS-A met gewichten, ƒ 1.250,-; Sharp platens ler met cass.deck, nieuw doos, t.e.a.b. ☎ 045-221473

Te koop SCHUURBR Telefoon: 04405-1727.